

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

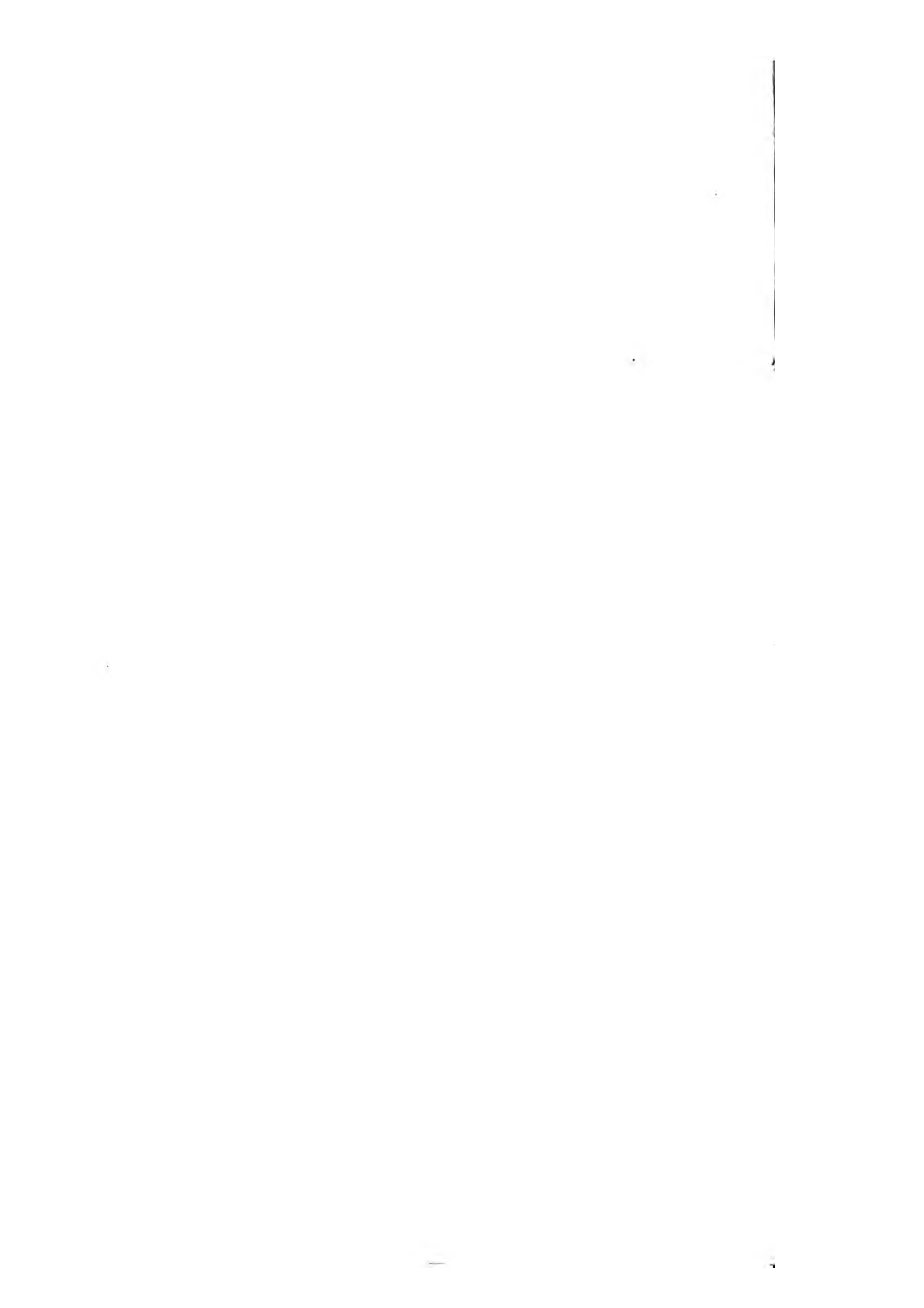
This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

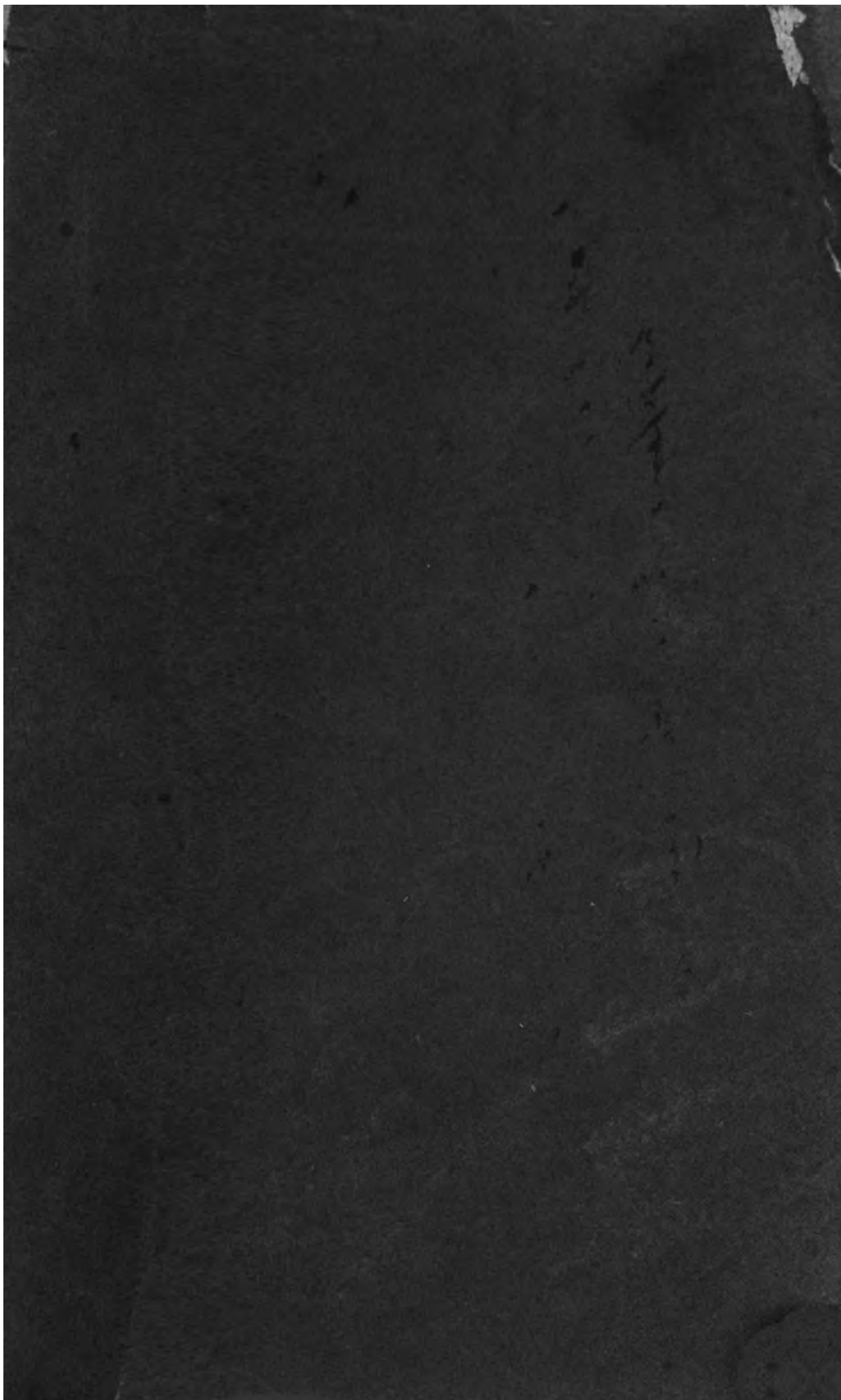

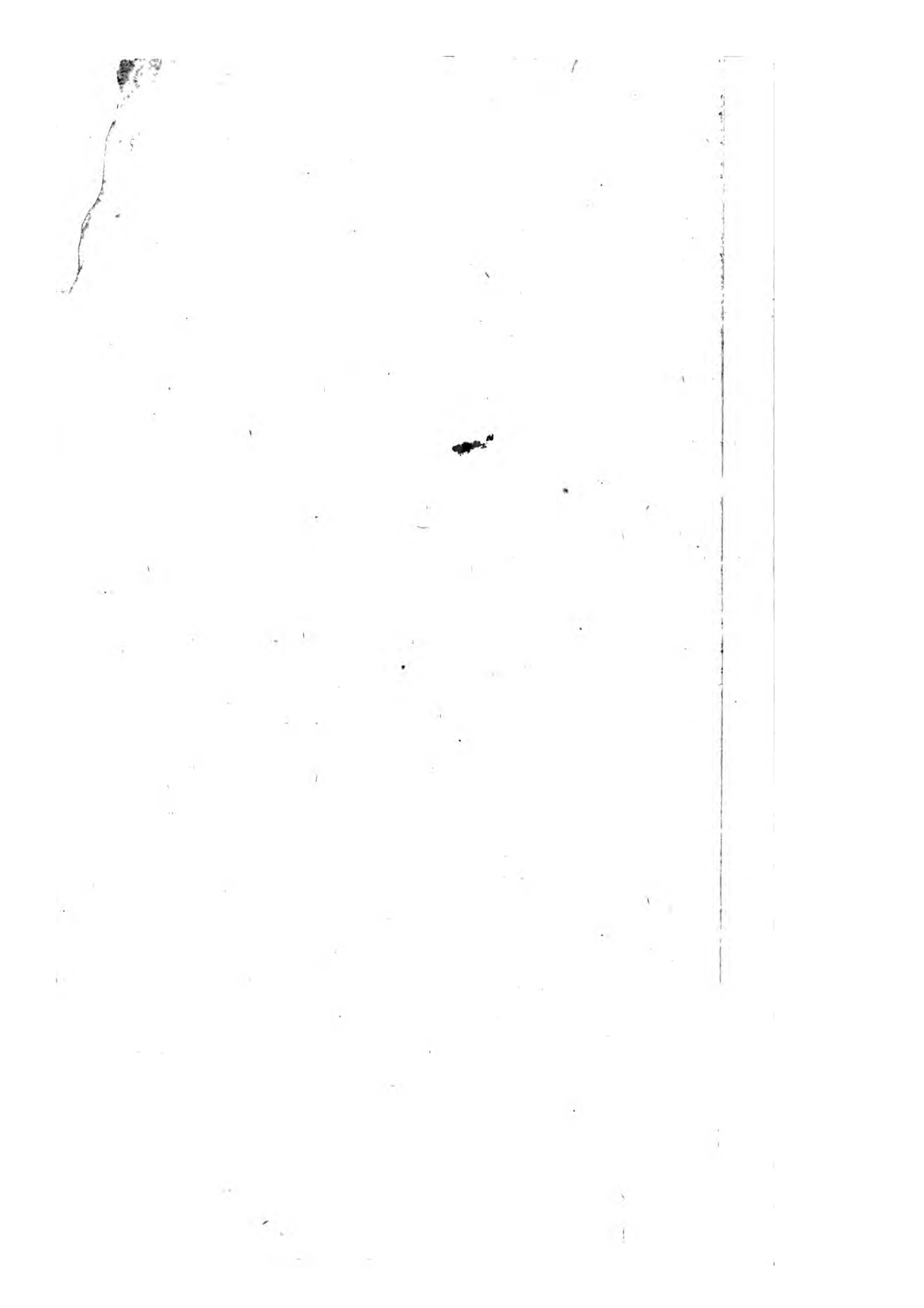
8°. O. 99* B.S.

= C. Text Gr. P 420
4

= C. Gr. P. 2320
4

2 *

80 099* BS.

Faint handwritten text, possibly a signature or date, located below the main number.

INITIA

recob. 1828.

PHILOSOPHIÆ AC THEOLOGIÆ

EX PLATONICIS FONTIBUS DUCTA

SIVE

PROCLI DIADOCHI

ET

OLYMPIODORI

IN PLATONIS ALCIBIADEM COMMENTARII.

EIUSDEM PROCLI

INSTITUTIO THEOLOGICA

ET

NICOLAI METHONENSIS

REFUTATIO.

Pars quarta.

FRANCOFURTI AD MOENUM

IN OFFICINA BROENNERIANA.

MDCCCXXV.

1911

ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ

ανάπτυξις τῆς θεολογικῆς στοιχειώσεως

Πρόκλου Πλατωνικοῦ.

NICOLAI METHONENSIS

Refutatio institutionis theologicae
Procli Platonici.

Primum Edidit

Annotationemque Subjecit

J. Th. Vœmel,

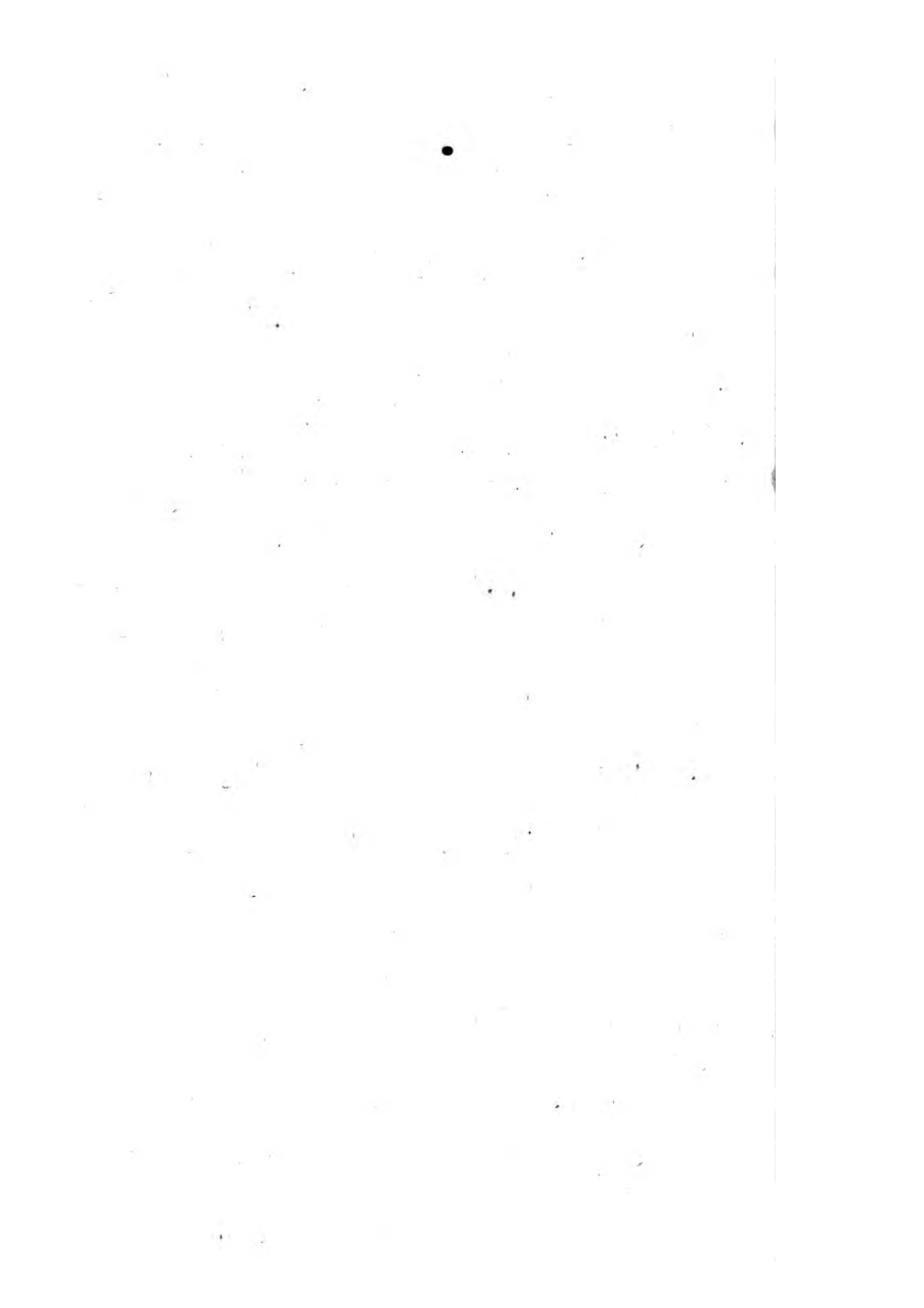
Rector et Prof. Gymn. Francof.

FRANCOFURTI AD MOENUM.

IN OFFICINA BROENNERIANA.

MDCCCXXV.

FRIDERICO. CREUZERO.

P R A E C E P T O R I . F A U T O R I .

FIDISSIMO. BENIGNISSIMO.

VIRO. LONGE. DOCTISSIMO. CLARISSIMO.

Hoc. Pietatis. Monumentum.

D. D. D.

J. TH. VOEMEL.

P R A E F A T I O.

Quod *Creuzerus*, decus Germaniae, p. XVIII. prooemii in Procli institutionem theologicam quodammodo promiserat, et vero ille quidem, in arte, literis et scientia antiquitatis, in platonica et in christiana philosophia theologiaque, ut qui maxime unquam, versatus, facile persolvere potuerat, fore ut Nicolaum Methonensem edendum curaret; hoc munus, quae ejus est humanitas, mihi mandavit. Eodem Viro intercedente *Van-Heusdius*, praeclara eruditione ornatus, tres codices Msc. Leidenses vel describendos vel conferendos vel tractandos mihi liberalissime per totum fere annum permisit. Pro qua liberalitate sum eo magis obnoxius Lugduno, quo minus ab urbe quadam germanica, ubi Nicolai codex Msc. servatur, eram adjutus. Sed non omnes ita sentire patrias urbes probat Monachium: *J. G. Krabingerus*, Monacensis Bibliothecarius, Vir doctrina nobilis, varietatem scripturae sive lectionis e codice Monacensi

perite, accurate, libenter mecum communicavit. Quatuor sum igitur usus codicibus his:

1) A. codex Lugdunensis (Catalog. bibl. Leidens. p. 334. Nro. 4.) charta bombycina, optima et laevigata, totis foliis maximae formae 161, numeris in adversa tantum parte adscriptis, nitidissime exaratus, paucis compendiis, et, nisi in capite C.LXXXIV. p. 201. Editionis, sine ullis lacunae signis. Explicit Refutatio Procli in capite C.XC.VIII; adduntur autem quaestiones cum responsionibus e ratione Gentilium datis harumque refutationibus, sine titulo. Scriptus is codex esse videtur circa annum 1560. est enim codex Msc. huic geminus et simillimus Gregorii Patriarchae penes *Hlossium* meum, Virum singulari experientia, doctrina, fide officioque probatum, in cujus codicis fine numerus dilucide legitur: ἐν ἔτει — ἀφ' ἧς μηνὶ Ἰανουαρίῳ ἰς' i. e. anno M.D.LX. Jan. XVI. Vid. Matthiaei τοῦ μακαρίτου Progr. autumn. anni M.DCCC.XVI. p. 25. Ceterum rem scriba non intellexit, quod cum ex aliis argumentis tum ex pessima interpungendi ratione facile conjeceris. Hunc, quamvis altero (B.) deteriorem, codicem nihilo minus descripsimus intactumque typis excudendum curavimus, quippe qui est, ut diximus, a lacunis integer, integrior certe altero (B.); ejusque unius, quasi fundamenti, textui variam lectionem, emendationes conjecturasve in notis subjecimus. De qua causa ad *J. Bekkerum*, *Böckhium*, *Creuzerum*, *Hermannum*, alios, artis criticae peritissimos et hanc viam religiose ingressos, rejicimus adversarium.

2) B. codex Lugdunensis (Catalog. bibl. Leidens.

p. 335. Nro. 23.) priore (A.) multo correctior et melior, quamvis recentior, neque autem integrior. Est codicis Vaticani non nitidum quidem ἀπόγραφον, ut in fronte legimus (qualis etiam Hamburgensis esse perhibetur; in titulo certe differunt; dijudicare non licuit); sed a perito quodam scriba, e ductu literarum expedite scriptarum, e ratione punctorum recte adhibitorum et verborum arcte conjunctorum vel majore spatio disjunctorum, esse confectum merito judicamus. Constat e chartae bombycinae foliis maximae formae 435 tum in adversa tum in aversa numeris notatis, in quo nulla fere, nisi usitata, scribendi compendia usurpantur. Desinit et hic in capite C.XC.VIII., verbis: τῆς τοῦ κειμένου φθορᾶς. addito: Τέλος. τῷ δὲ θεῷ χάρις καὶ αἶνος. reliqua desunt. Vid. p. 219. Edit. Non tota Procli verba, ut prior (A.), sed cujusque capitis prima et extrema exhibet. — Pro verbis: „i. e. cod. B.“ p. 7. l. 2. Not. 9. corrige: i. e. cod. A.

3) Codex Lugdunensis (Catalog. bibl. Leidens. p. 327. Nr. 47.) continet interpretationem latinam Procli institutionis et Nicolai refutationis. Charta est bombycina infimae conditionis, literae misere sunt exaratae, multis vel plurimis verbis alio pigmento tum atro tum rubro correctis. Foliis magnae formae constans, numeris haud notatis, item desinit in capite C.XC.VIII. his verbis: „quod idem censeat tempore participare et tamen semper mobile aut aeternum esse.“ Ad rem criticam et hermeneuticam, ad locos corruptos restituendos et difficiles explicandos paene nullius est usus ea versio, quam malim dicere para-

phrasin; scilicet locos paululum difficiliores aut omisit aut confudit aut turbavit interpres, qui dicitur fuisse *Bonaventura Vulcanius*. Creuzer. Prooem. ad Procl. inst. theol. p. XV.

4) C. codex Monacensis. Nr. LIX. „charta tenui et laevigata, titulis et initialibus miniatis, literis minutis et nitidis, manu varia, in folio, cum variantibus marginalibus, mutilus lacunis interjectis, scriptus a Michaeli Maleensi Epidaurio Florentiae, saeculo XVI. [In fine haec: *μιχαῆλος ὁ μαλέας ὁ ἐπιδαυριότης ἐξέγραψεν ἐν φλορεντία ἔτει αφν΄. μαρτ. λα. ι. ε. M.D.L. mart. 31. VOEM.*] Optime conservatus. Constans foliis 389.“ Ita *Ignat. Hardt.* (Catalog. codd. Msc. græ. bibl. reg. Bavar. Vol. I. p. 313 sq. in *Aretin. Beiträg. z. Gesch. d. Liter.* 1804. Vol. II. P. I. p. 38 sq.) At *Krabingerus* binis in literis mihi redditus, 167 foliis codicem constare, affirmat.

Insunt in eo codice, quae desunt in codice B. et in Vulcaniana versione, Quaestiones illae, quas in hoc opere, ne justo carius fieret, omissas, e codicibus A. et C. proximis programmatis publici juris faciam.

Eodem consilio, ut deinceps de ratione hujus libri edendi pauca dicam, omisi superflua, necessaria studui dare: Procli verba non repetii, primis tantum in lectoris commoditatem adscriptis, variam lectionem eorum ad calcem rejeci, quam Epimetro *Creuzerus* ornavit. Quid praeterea ad legendum, restituendum, intelligendum, explicandum libellum, nunc primum prodeuntem, notulis contulerim, videant judices docti et benigni; vilia esse ea omnia et

trita, me nemo magis arbitrabitur: deerat enim edenti mihi et otium, quod ejusmodi operis uberior explicatio desiderat, et vero etiam, quae hic plurimum valet, hausta ex patribus sacris eruditio. De explicando argumento philosopho, si saepius, quam postulaveris, tacui: me alienis, scito, pennis nolui exornare; hoc enim argumentum post *Creuzerum* exponere, est *Iliadem* scribere post *Homerum*. Itaque si rem perspicere volueris: hujus *Viri* commentarios, cuique *Procleanae* institutionis theologicae capiti additos, minima cum molestia evolves. Postremo de clausulis si quaeritur et interpunctis verborum, quae in codicibus, praesertim A. et C., forte, temere, casu, sine ratione consilioque vel conjuncta scribuntur vel avelluntur: correxi ea tacitus, nec quidam monens nisi in locis difficilibus, quos, mea quidem opinione in notis proposita, reliqui iudicio Lectoris. Adhibui autem e codicibus duorum punctorum signum [:], quod perspicuitati inseruiens, inveni cum in plurimis Editionibus veteribus, tum nuper in *Osann. Syllog. inscriptt. Fasc. III. Nro. 44.* — Ut in corrigendas, quum domi eram, prelo madidas plagulas multum operae conferebam; ita voti compos non fiebam: est enim magnum opus bene corrigere. Levioris notae erroribus silentio praetermissis, hunc unum, qui in ipsius corrigentis annotatione sententiam turbet, indico: p. 40. l. 7. lege *trinitatem* loco *tribnam*.

Restat nunc, quod fortasse jam dudum erat faciendum, * ut de ipso *Nicolao* agam. Conf. etiam *Creuz. Prooem. in Procl. inst. theol. p. XIV. sq.*

Fabricii *Bibl. gr. L. V. c. XXXVIII. (ol. XLII.)*

de Nicolao Grammatico et aliis Nicolais *), qui graece scripserunt. Vol. X. p. 294. Hamb. 1737. Vol. XI. p. 290. Harl.

„*Nicolaus Methonensis* in Peloponneso episcopus et metropolita **), multum Mich. Cerulario ***)

*) LV Nicolai a Fabricio Harlesioque enumerantur, quorum numerum valde augebis ex Oriente Christiano Le-Quieni, proxime laudandi.

**) Ex quinque urbibus Methones (cf. Harpocr. s. v.) nomine insignitis hic agi de Messeniae oppido, patet e Le-Quieni Oriente Christian. Tom. II. p. 228 sqq.:

» *Methone*, *Μεθώνη*, Messeniae regionis in Peloponneso civitas est, rel. — — hodie vero *Modon*, Urbs clara cum emporio, in regione, quam *Belvedere* appellant, arcem habens munitissimam. Episcopatus est sub Patrensi metropolita [cf. p. 179.] in Noticia Leonis Imp. Nili, et Philippi, quin et Thomae Smith, imo illustrissimi Chrysanthi. [De hac urbe vid. Hard. ad Plin. H. N. L. IV. c. VII. T. I. p. 193. et quos citat. Adde Wessel. ad Diodor. S. XII. p. 525. T. V. Bip. ibique laudd. Voss. ad Pomp. Mel. L. II. c. III. p. 67. p. 702. ed. Gron. 2^{dae}. Hummel. Geogr. antiq. T. I. P. II. p. 654. 659. 664. ibiq. citt. Mannerti Geogr. T. VIII. p. 543 sq. Sickleri Geogr. p. 241.]

Episcopi Methones: — —

III. Nicolaus.

Circumfertur opusculum *de corpore et sanguine Christi*, nomine *Nicolai beatissimi* etc. Tempore profecto Manuelis Methones Episcopus sedebat *Nicolaus*, qui anno 1166 synodo adfuit, in qua Ale-mannorum de Christi vera deitate fides recta sinceraque iudicata est. Vid. Allat. Lib. II. de consens. c. 12. « VOEM.

***) De eo egerat Fabricius ibid. p. 226. Hamb. p. 195. Harl. qui mortuus est 1059 Constantinopoli. At cur tandem cum hujus *Michaelis* aetate Nicolaum confert? Nempe, si quid video, confudit cum *Michaele Cabasila*, qui vero floruit 1350 (vid. Harles. ibid. pag. praecedente), quod mihi ex sequentibus probatur. VOEM.

recentior, et ad duodecimum referendus saeculum, nec confundendus cum Nicolao Cabasila *), plura scripsit adversus Latinos, maximam partem inedita adhuc, librum primum *de primatu papae* citat Nic. Comnenus pag. 366. praenot. mystagog. librum secundum contra Latinos p. 356. Ejusdem *Syllogismos de processione Spiritus S.* quorum initium: ὡμολόγηται, ὅτι καὶ ὅλη ἡ θεότης μονάς ἐστὶ καὶ τὸ ἔν. et alterum, quod incipit: ἐχρῆν μὴν μηδ' ἀπολογεῖσθαι τοῖς οὕτω καινοφάνοις καὶ καινοπίστοις. Nec non tertium de *azymis* evolvisse se testatur Allatius L. II. c. 10. de consensu §. 2. p. 627. cujus initium: τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην, ᾧ Λατινόφιλε, πρὸς σέ. Aliud scriptum *de processione Spiritus S.* idem memorat, quod incipit: Βασιλεῦ

*) Allat. de consensu p. 858. et 554. *Fabr.* — Mirā est confusio horum Nicolaorum. Nic. Cabasila, Nili Cabasilae Thessal. ex fratre nepos, ejusdemque, defuncti vita, in munere successor, inprimis cum patruo saepe confundi solet. Vid. Allatii diatr. de Nilis in *Fabr.* l. I. Vol. V. Hamb. T. X. p. 25. sqq. Jam confundit ambos Nicolaos Vulcanius, suspicans: » Nilum atque Nicolaum Methonensem unum eundemque auctorem esse.« Vid. Creuz. Prooem. in *Procl. inst. th.* p. XV. Quae confusio facilius fuit, quoniam uterque scripsit de processione Spiritus Scti. Age in his confusionis tenebris facem fortasse ministrabit ipsius libelli nunc prodeuntis argumentum: solet enim scriptor quaque oblata occasione pugnare contra Latinos, refutare Manichaeorum placita de duobus principiis, probare divinitatem esse unam; quibus cum locis si titulos librorum Methonensis, a Fabricio (quem vide) collectorum, comparaveris: cogitandi rationem quandam geminam, nec tamen centonem alienarum sententiarum, invenies; id quod quin libris ipsis, dummodo liceret, perlectis, eo magis clarum fiat, non dubitandum. Adde etiam quod consentiunt codices in titulo *Μεθώνης* omnes. VOEM.

οὐράνιε, Παράκλητε ἀγαθέ, sed illud juniori cui-
dam Νικολάω λάμπαντι νέῳ Μεθώνης tribuendum
suspicitur, qui scripserit post Nicephorum Blem-
mydam. [v. Cav. Hist. litt. SS. eccl. II. p. 253. ad
a. 1196. Harl.] In bibl. Bavarica *) — — — atque in
aliis obvia hujus *Nicolai discussio theolo-
gicae institutionis Procli*, Platonici philo-
sophi. — — — Editum hujus Methonensis nescio num
aliud quicquam exstet, quam breve scriptum πρὸς
τοὺς διατάζοντας καὶ λέγοντας, ὅτι ὁ ἱεροουργού-
μενος ἄρτος καὶ οἶνος οὐκ ἔστι σῶμα καὶ αἷμα
Κ. ὕμ. Ἰ. Χρ. rel.“

Hactenus Fabricius et Harlesius. sed ejusdem Nico-
lai libellum Quaestionum, Responsionum et Refuta-
tionum (ἐρωτήσεις, ἀποκρίσεις, ἐλέγχους) ignorant
Fabricius, Harlesius, Cavius, Oudinus, Le-Quienus,
et quotquot vidi, alii omnes praeter Bandinum, qui eas
large descripsit in Catal. Bibl. Medic. Laurent. T. I.
p. 407. ubi „in cod. chartaceo in 4 majori Secul.
XIV. optimo et perspicue exarato, qui constat foliis
scriptis 197“ inter Nicolai Methonensis Refutationem
Procleanae institutionis et alios ejusdem Nicolai libros
p. 128. haec: „sequuntur forte ejusdem interrogationes
et responsiones auctoris nomine destitutae, quarum
prima est: εἰ ἀδύνατον εἶναι etc.“ Ex fragmentis,

*) In cod. LIX. v. cel. Hardt. in Aretin. Beyträg. an. 1804.
P. I. p. 58 sq. [vid. supra p. IV. de cod. C. VOEM.] Paris. in Bibl.
publ. cod. MCCLVI. Conf. supra in Vol. III. p. 147. inprimis Vol.
IX. p. 409 sq. et not. de codd. Harl. — Vid. Creuz. Prooem. in
Procl. instit. th. p. XIV. sq. VOEM.

ibidem speciminis causa datis, variam Lectionem suo loco exhibebo; namque hunc libellum, in duobus codicibus mihi oblatum, proxime in lucem proditurum esse supra monui.

Jam vere doctis et sapientibus ejusmodi libros meo nomine a doctrina et philosophia non esse commendandos equidem scio; appello unum Zoegam, e cujus reliquiis (ad St. Croix Recherches sur les mystères. Par. 1784) Welkerus V. Cl. hoc dictum servavit: „Se St. Croix avesse letto Proclo in luogo di citarlo dopo Meursio, avrebbe pensato molto più chiaro sopra questo e simili oggetti. I nostri moderni si divertono a screditare i Neoplatonici, non sò se per risparmiarsi la fatica d'intenderli, o forse per derobare al volgo quel lume che essi, ed essi soli ci danno sopra il vero senso, dell' antica sacra mitologia.“ Id est: Si St. Croix Proclum non e Meursio citasset, sed ipsum legisset: multo rectius de hac et similibus rebus cogitasset. Recentiores nostri cum cupiditate quadam suspectos reddunt Neo-Platonicos, nescio, utrum eo consilio, ut impendenda eorum lectioni opera supersedeant, an potius, ut lumen illud multitudini intervertant, quod illi et illi soli de vera sententia veteris Mythologiae sacrae nobis offerunt.

At num Proclus hac refutatione refutandus sit, dubitaveris. Nempe Tu scito, Nicolaum non id, ut mortuum dudum refutaret Proclum, suo opere tetendisse, sed ne Christiani falsa philosophia abrepti (Coloss. c. II. v. 8.) commenta, quae philosophus tanquam christiana finxerat, vera haberent, neve de christianis religionibus parum recte sentirent, erat impediturus. Quod ex ipsa

inscriptione intelliges: *πρὸς τὸ μὴ συναρπάζεσθαι τοὺς ἀναγνώσκοντας ὑπὸ τῆς ὑποφαινομένης πειθαρχίας* (compar Boissonad. ad Aristaenet. p. 259). Haec de consilio operis. quod, placitis philosophorum et theologorum, quorum fontes indicare studebam, refer- tum et abundans, esse cuique patebit jucundum mire- que gratum. Neque hic meum Tibi iudicium inter- ponam: audi Virum eximia eruditionis, Jacobum Gaffarellum. Codici Paris. MCCLVI. Nicolai Meth. Procl. institut. theol. refutationis (Vid. Catal. codd. Msc. bibl. reg. T. II. p. 265.) Jac. Gaffarelli epistola ad Nic. Chorrerium adjuncta est haec: „Maxima, in- quit, legi cum voluptate, Chorreri eruditissime, duos Tuos illos Graecos codices msc. quos nuper ad me miseras examinandos. Cumque vehementer scire desi- deres, quid in ipsis didici, cujus sint auctoris, et quo ipsi sint in pretio libri, id unum scias imprimis velim, alterum illorum aliud quidquam esse nihil quam fragmentum librorum Aristotelis de Politica. — — — Alterum vero codicem Graecum attentiori cum perlegissem animo, nullum aurum illo pretiosius inveni. Agnovi enim aurum vere partum esse nobi- lissimi illius Nicolai, Methonensium quondam Episcopi, Graeci, qui floruit paulo post concilium Florentinum [si oecumenicum voluit Conc. Florent. 1439, fallitur; aliud fuit 1106, sed provinciale, in quo Graeci non aderant. Vöm.] , cujus occasione egregium hoc opus posteritati consecravit, in quo de ente, uno, trino- que, tribus subsistente hypostasibus sacris, acutis- simo disputat ingenio, sive, ut nos Latine loquimur, de Deo tribus in personis, quibus addit et alia multa,

utpote de praecipuis Dei attributis, potentia, scientia, providentia etc. Maxime vero agere illum de vocabulis graecorum praecipuis, quibus adorandum sanctissimae Triadis mysterium traditum fuit a patribus Concilii Nicaeni, quae parum a Latinis ponderata fuisse ait [significat fortasse p. 41. Edit. Vöm.]; remque tam arduam argumentis tractat platonice, quo fit, ut Platonice sectâ fuisse illum facile credam, quod etiam facile percipitur ex totius libri contextu. Quae cum exornasset innumeris floribus atticis, altissimisque literaturae doctrinis, tandem feliciter explicit 190 capitibus [198 in nostris codicibus. Vöm.]. Alia quaedam extant ejusdem auctoris non aspernanda, similiter minime edita, sed quae jacent pulvere consita variis in Graecorum orientalium monasteriis; de quibus aliquando egit scientissimus idemque, dum viveret, amicissimus Leo Allatius. — — — Vale interim, amicissime Chorreri! et, ut me amare coepisti, ama. Dabam Gratianopoli III. Id. Jan. 1674.“ — Etiam ad Historiam non obiter discendam hoc opus plurimum confert; mox post aliquot secula h. e. anno MCCCL. viam rationemque docendi disputandique flexam et mutatam videmus. Vid. Nicephor. Gregorae Disput. cum Nicolao Cabasila L. XXII. sq. Histor. Byzant. T. XXXI. p. 661. Par. sqq. sqq. in qua disputatione non refutantur philosophi veteres, adhibentur unâ cum Patribus Eccl. ad probanda placita, in quibus (p. 686 sq. 690 sq.) ipsius Procli institutionem theologicam (capp. III. XXIV.) invenies.

Jam Te, Lector benigne et docte! non amplius morabimur, Tu ipse melius de scriptore judicabis at-

XVIII

que accuratius; nos hujus libri, pie, sagaciter, eleganter compositi, legendi tantum facultatem Tibi dare volumus. Vale.

SCR. FRANCOF. a. d. VII. Cal. Febr. MDCCCXXV.

J. Th. Voemel.

Νικολάου ἐπισκόπου Μεθώνης ἠ ἀνάπτυξις τῆς ^{1. a.}
 θεολογικῆς στοιχειώσεως Πρόκλου, ἠ Πλατωνικοῦ
 φιλοσόφου, πρὸς τὸ μὴ συναρπάζεσθαι τοὺς
 ἀναγινώσκοντας ὑπὸ τῆς ὑποφαινομένης³ αὐτῇ
 πειθανάγκης καὶ σκανδαλίζεσθαι κατὰ τῆς
 ἀληθοῦς ⁴ πίστεως. ⁵

Θαυμαστὸν οὐδὲν, ἔὰν Ἕλληρες, οἱ τὴν ἀνθρωπίνην καὶ ⁶
 καταργουμένην ⁷ ἐν Χριστῷ σοφίαν ζητοῦντες, ἡ ⁸ φησὶ Παῦ-
 λος, ὁ Θεὸς ἀπόστολος, μωρίαν ἡγῶνται τὴν ἀληθινὴν καὶ

1) Cod. B: Νικολάου τοῦ Μεθώνης ab alia manu bis, hic et
 antea in primo folio, quod repetitur, foliis aliquot interjectis,
 addito: Vaticani Codicis ἀπογράφου. — 2) A. in margine: τοῦ Λυκίου,
 quod deest in C. Sed B: Πρόκλου τοῦ Λυκίου, Πλατωνικοῦ φιλοσό-
 φου, ἀνάπτυξις τῆς θεολογικῆς στοιχειώσεως. — De addita voce Λυ-
 κίου vid. Fabricium (in Creuzeri Prooemio partis I. p. XIV.) —
 Bonaventura Vulcanius sic: Nicolai Episcopi Methonensis refutatio
 libri, quem Proclus Licius, platonicae philosophiae sectator, in-
 scripsit theologiam informationem, ideo instituta ac suscepta, ne
 simplices lectores probabilitate illius captiosa irretiti, a fide verita-
 tis alienentur. — 3) C. φαινομένης literis rubris; ὑπὸ literis atris
 superscriptum. In Fabricii Bibliotheca e Cod. Hamb. (cf. Creuzeri
 Prolegom. ad Procl. Inst. p. XIV) impressum legitur: ἐπιφαινομέ-
 νης, male. — 4) Fabricius ex Cod. Hamb. dat (l. l.), ὑγιούς.
 Facile commutantur ὑγιής et ἀληθής. De sana fide nusquam quid-
 quam inveniebam. — 5) B. addit hunc versum:

Καὶ τοῦδὲ μοι πρόστηθι λόγε.

deinde: προοίμιον. Cod. Hamb. in fronte praefixa habet Jobi XXIX.
 v. 3. τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκότει. — Vulcanius Proverb. 24
 [v. 3 et 4]. Verba vero humor plurima hujus loci delevit. — 6) B.
 omittit καὶ. — 7) Vulc. recte »abolitam.« Addenda haec significatio
 Schneideri Lexico. Tu vide H. Steph. Thes. l. gr. in append. — et
 Suicer. Thes. eccl. s. v. καταργέω. — 8) In utroque codice A. B.
 scribitur ἡ. C. ἡ. Haud cunctanter correxi ἡ. iota enim subscriptum
 tum addit tum omittit cod. A. — S. Pauli locus est 1 Cor. c. I. v. 23.

ἡμετέραν σοφίαν, καὶ πλατὴν¹ ἡμῶν καταχέωσι γέλωτα, τὴν εἰς τὸν ἐσταυρωμένον² πίστιν προβαλλομένων καὶ διδασκάλους ἀγραμμάτους καὶ ἄλιεῖς ἐπιγραφομένων. Ψυχικοὶ γὰρ ὄντες ἄνθρωποι, κατὰ τὸν³ ἀπόστολον, οὐ δέχονται τὰ τοῦ πνεύματος, καὶ τὸν νοῦν ταῖς ψευδοδοξίαις ἐσκοτισμένοι, τῷ λαμπρῷ φωτὶ τῆς ἀληθείας προσβλέπουν οὐ δύνανται. Ἀλλὰ θαυμάσειεν⁴ ἂν τις μᾶλλον εἰκότως, ὅπως καὶ τινες τῆς ἔνδον ταύτης καὶ ἡμετέρας γεγονότες αὐτῆς καὶ τὴν χριστιάνου κλησὶν πλουτήσαντες καὶ⁵ τῆς χάριτος ἀπολαύσαντες καὶ μυστηρίων θείων γευσάμενοι, ἐπειδὴ καὶ τῆς ἔξω παιδείας μετέσχον ἢ που καὶ ἀκροθιγῶς ἤψαντο, ἐπίπροσθεν τῶν οἰκείων τίθενται τὰ ἀλλότρια,⁶ τούτων μὲν τὸ σαφὲς καὶ ἀπλοῦν καὶ ἀκατάσκευον, ὡς εὐτελὲς, διαπτύοντες, ἐκείνων δὲ τὸ ποικίλον καὶ γρίφον καὶ κομψόν, ὡς ὄντως σεμνόν τε καὶ σοφόν ἐκθειάζοντες, οὐδὲ τοῦ καλῶς εἰρηκότος ἀκούειν ἐθέλοντες, »σοφὸν τὸ σαφές, οὐ τὸ μὴ σαφές.« Ὅθεν αὐτοῖς καὶ τὰ πολλὰ προσκόπτειν συμβαίνει καὶ τῆς ὀρθῆς ἐκτρέπεσθαι πίστεως καὶ ταῖς σεσοφισμέναις πειθανάγκαις ὑπαγομένοις, εἰς βλασφημιῶν

1. b. αἰρέσεις ὑπολισθαίνειν. Ὅπερ ἵνα μὴ πάθωσι καὶ τῶν νῦν πολλοὶ, προσνοούμενος,⁷ ὅσοι τὰ Πρόκλου τοῦ Λυκίου κεφάλαια σπουδῆς ἄξια κρίνουσιν, ἄπερ αὐτῷ θεολογικῆ στοιχειώσεως ἐπιγράφεται, δεῖν ἔργων ἐπιμελῶς αὐτοῖς, τὸν νοῦν ἐπιστήσας, τὸ καθ' ἕκαστον αὐτῶν πρὸς τὴν θείαν πίστιν ἀντίδοξον ἐπισημῆρασθαι μετὰ καὶ⁸ τινος ἐλέγχου, τὸ μεμηχανημένον καὶ τῇ κομψείᾳ ὑποκρυπτόμενον καὶ τοὺς πολλοὺς οὕτω διαφεύγον

1) B. πλαστὴν. C. πλατὴν. hoc verum. Basilius in Genesin p. 2. ed. Bas. καὶ φάσκοντες εἶναι σοφοί, ἐμωράνθησαν — ὥστε καὶ πλατὴν γέλωτα καταχέουσιν ἡμῶν. — 2) C. ἐστρωμένον. — 3) B. addit αὐτὸν non male. — 4) C. θαυμάσειεν. — 5) B. ἐκ, sed sublineatum, et in margine correctum: καὶ. — 6) Hoc verissimum etiam nostra aetate invenitur. Leviter profecto attigerunt Christianam religionem, qui pro sua levitate et temeritate novas res et quasi inauditas promant, ratione abutentes. — 7) B. προσνοούμενος recte, ut etiam in margine A. correctum. C. προσνοουμ. In latina versione super verba: in medium consulens, superscriptum est: »προσνοούμενος. leg. προσνοούμενος.« — 8) Marg. cod. A: καὶ μετὰ. male. Est enim καὶ τις qualiscunque. Xenoph. Cyrop. L. V. c. 1. §. 6: ἐώρακα — καὶ εὐχομένους ὡς περ καὶ τινος ἄλλης νόσου ἀπαλλαγῆναι.

ψεύδος ἀνακαλύπτουτος. Ἄρχομαι τοίνυν τοῦ ἐγχειρήματος, οὐ σοφία θαρρήσας οἰκεία, οὐδὲ τὴν θύραθεν ἐξ ἀνθρωπίνης διδασκαλίας προσγεγόμενον¹ μοι φιλοτιμούμενος ἐπιδείξασθαι (οὐ γὰρ ἀγνοῶ τὴν ἐκατέρωθεν μοι προσοῦσαν ἀγνοίαν, ἐκ τε φυσικῆς ἀσθενείας ἐκ τε γνωμικῆς ῥαθυμίας), ἀλλὰ τὸ ἐν ἀρχῇ καὶ πρὸς τὸν θεὸν καὶ θεὸν ὄντα λόγον, τὴν αὐτοσοφίαν,² τὸ ἀληθινὸν φῶς, τὸ φωτίζων³ καὶ σωφίζον τυφλοῦς, ἐπικαλεσάμενος, καὶ παρ' αὐτοῦ λόγον αἰτήσας ἐν ἀνοιξεί τοῦ στόματος, καὶ λαβεῖν πιστεύσας κατὰ τὴν αὐτοῦ παναληθεστάτην ὑπόσχασιν οὐ λόγον μόνον ἀλλὰ καὶ στήμα καὶ σοφίαν ἀκαταγώνιστον, ταύτη⁴ τῇ πίστει περιφραχθεῖς, θαρρόντως ἤδη πρὸς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας λόγους χωρῶ, σαφῶς εἰδῶς, ὡς οὐδὲν οἰκτεῖον ἐρῶ,⁵ μᾶλλον δὲ οὐδ' ἐρῶ,⁶ ἀλλὰ ἀκούσομαι προφητικῶς εἰπεῖν, ἄπερ ἂν ἐν ἐμοὶ λαλήσοι⁷ ἐκεῖνος ὁ πιστὸς ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, ὁ δρασόμενος⁸ τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν, οὗ τὸ μωρὸν σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί,⁹ καὶ ὁ¹⁰ τὰ τοῦ κόσμου μωρὰ ἐξελέξατο, καὶ διὰ τῶν τοιούτων κατήσχυνε τοὺς σοφοὺς, καὶ τὴν σοφίαν αὐτῶν, ὡς προσεῖπεν,¹¹ ἀπάλεσε, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν εἶναι δοκοῦντων ἠθέτησε· οὐ¹² τὲ μυστήρια ἀπὸ μὲν σοφῶν καὶ συνετῶν ἀπεκρύβη, τοῖς δὲ νηπίοις ἀπεκαλύφθη. Ἐσοφίσαντο¹³ μὲν οὖν καὶ οἱ μετὰ Νῶε

1) L. προσγεγομένην ut B. — C. vero προσγεγομένον. — 2) Ἀυτοσοφίαν adde Lexicis. Suicer. Thes. eccl. s. v. Dionys. qui circumfertur Areopag. de Div. nomm. c. V. §. 5. init. Jam dudum exhibit voces has Corderius Onom. s. vv. Vulcan.: »substantialis sapientia patris« et in margine: »αὐτοσοφία« ut quae vox verti non possit. De αὐτός in compositis vid. Reisk. ad Demosth. de cor. p. 413. ed. Harl. — 3) Scribe, ut in marg. A. — ζον, ut etiam B. — C. vero φωτίζων. — 4) B. ται addit, ob proximum τῇ omissum. — 5) C. οὐδ' ἐρῶ, ob proximum. — 6) Marg. A. οὐδὲν male. — 7) Marg. A. σε i. B. λαλήση. Bene se habet: ἄπερ ἂν — λαλήσοι, ut quoque Cod. C. — 8) Scrib. δρασόμενος. De qua voce vid. Creuzer. ad Procl. T. I. p. 153. — 9) Est locus I Epist. Cor. c. 1. v. 25.; ubi vid. interpr. Add. Dionys. Ar. d. d. n. c. VII. 1. — 10) B. C. ὁς optime. — 11) Leg. cum B. et C. προσεῖπεν. Locus est in I Epist. ad Cor. c. 1. v. 19. ex Jesaia. c. 29, 14. — 12) Marg. A. σε οὐ. leg. cum B. ἠθέτησεν, οὐ. C. ἠθέτησεν οὐ. — Est locus hic apud S. Matth. Evang.; partim c. XI. v. 25, partim c. XIII, v. 11. — 13) In C. E rubricatum est, ut omnes initiales in cod. A.

2. a. καὶ τὸν ἐπὶ Νῶε κατακλυσμὸν πύργον ἑαυτοῖς οἰκοδομήσαι, εἰς οὐρανὸν τῷ ὕψει διήκοντα, καὶ μέντοιγε πλίνθους ὥπτησαν καὶ ἄσφαλτος αὐτοῖς γέγονεν ὁ πηλὸς, καὶ ἐπυργοποίησαν. προετύπου δὲ ἄρα Νῶε Χριστὸν, ὁ μετὰ τὴν πρώτην γένεσιν ξυλίην κιβωτῶ δεύτερα ζωῆς διασώσας σπέρματα καὶ μετὰ τὸν Ἀδάμ ἀρχηγὸς κόσμου δι' ἀρετὴν καταστάς, τὸν τῆς καινῆς κτίσεως ἀρχηγὸν τε καὶ γενεσιουργὸν καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς νέαν κιβωτὸν, τὴν ἐκκλησίαν, τῷ τοῦ σταυροῦ ξύλῳ συμπήξαντα, καὶ ταύτη κατακλύσαντα μὲν ἁμαρτίαν¹ καὶ τὸν θάνατον θανατώσαντα, ζωὴν δὲ καὶ σωτηρίαν αἰώνιον ἡμῖν πηγάζοντα δι' ἀναγεννήσεως τῆς ἐν τῷ βαπτίσματι καὶ τῆς ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ ἀναστάσεως. Ἐσοφίσαντο δὲ καὶ μετὰ Χριστὸν καὶ τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα, τρόπον ἄλλον πυργοποιῆσαι, πολλοὶ μὲν
2. b. καὶ² πλατύτερον ἄδον³ πυλῶν στόμα κατὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς εὐσεβείας διάραντες,⁴ καὶ τὸ μὲν εἰς οὐρανὸν θέμενοι, τῇ δὲ γλώττῃ⁵ τὴν γῆν διαλαβέσθαι φιλονεικότερον ἐπιθέμετοι. Οὐχ ἥκιστα δὲ παρὰ πάντας, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ὁ πολὺς οὗτος τὴν ἔξω σοφίαν καὶ μηδεὶ τῶν πρωτείων παραχωρεῖν νεανειούμενος Πρόκλος. οὗτος γὰρ οὐκ Ἀριστοτέλει μόνον,⁶ Πλάτῳ, Πυθαγόρῳ τε καὶ τοῖς ἄλλοις συνοργιάσας σοφοῖς⁷ ἐν τοῖς⁸ ψευδωνύμου σοφίας δόγμασιν, ἀλλὰ καὶ δαιμόνων αὐτῶν, οὓς ὡς θεὸς⁹ ἔσεβεν, αὐτόπτης καὶ μύστης καὶ θεραπευτῆς γνησιώτατος γεγονώς, πῦρ μὲν ἀνῆψε, καὶ, ὡς εἶχε,

1) C. τὴν ἁμαρτ. Adde articulum. — 2) Marg. A. ἄλλοι, quod additur quoque in B. C. merito. — 3) C. et B. quoque ἄδον, — marg. A. vero ἄδον. recte. — 4) Theodoret. T. V. P. 1. p. 17. ed. Sch. ὁ τὸ πλατὺ καθ' ἡμῶν διευρύνων στόμα. Sententia haec esse videtur: Verba coelestia vel divina in ore circumferentes, ad coelum os vertentes, componentes, lingua et mente amplecti terram, i. e. sophismata, contentiosius aggredientes. Fortasse vero melius non στόμα post τὸ μὲν supplebis, sed illud καὶ τὸ μὲν solute sumes: et illud s. id quidem. Bud. p. 1061. Quod non respondet τὸ δὲ, cf. Herodot. L. VII. c. 176. Τοῦτο μὲν (et quidem) — ἡ δὲ αὐτὸ — ἔσοδος. Proximum autem εἰς οὐρανὸν θέμενοι i. q. superius πυργοποιῆσαι. Et ita locum vertes: »et quidem in coelum aedificantes, verbis autem terram amplecti contentiosius aggredientes.« Similiter proxime: εἰς οὐρανὸν φθάνειν, καὶ εἰς θεὸν ἀνατρέχειν. — 5) B. C. γλώσση. — 6) B. recte addit: καὶ, quod etiam C. agnoscit. — 7) B. σοφῶς male. — 8) τῆς addendum e B. C. — 9) Marg. A. θεοῦς, recte, ut in B. quoque. C. autem θεός.

σφοδρῶς ἐξέκαυσε τὸν κατὰ τῆς εὐσεβείας ¹ ζῆλον. ἐν τούτῳ δὲ πλίνθους ᾤπτισε, ² τοὺς συμφύρτους καὶ παμμιγεῖς ἐκ πάσης παιδείας ἑλληνικῆς λογισμούς, οὐ ³ καὶ εἰς ἔνδεκα πρὸς διακοσίους ἐπιστήσας κεφάλαια, ⁴ ἄλλον δὲ ⁵ ἄλλω συνθεῖς, ἐπύργωσα τῇ ἀλληλουχίᾳ τῶν λογικῶν ἀποδείξεων ἀντὶ ^{3. a.} ἀσφάλτου χρῆσάμενος. καὶ διὰ τῆς τοιαύτης κατασκευῆς οὐκ εἰς οὐρανὸν ⁶ φθάνειν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐννοίας ⁷ ὑπερβαίνειν τοὺς ὑπερουρανίους τῇ γνώσει, καὶ εἰς θεὸν αὐτὸν, τὴν πάντων ἀρχὴν, ἀνατρέχειν, καὶ τὸν ἀκατάληπτον καταλαμβάνειν ἐτόπασεν. Ἄλλ' ὁ τοὺς παλαιούς τολμητίας καὶ πυργοποιούς ἐκείνους τῇ συγχύσει ⁸ τῶν γλωσσῶν ἀπειρξας τοῦ ἐγχειρήματος, οὗτος ἂν καὶ τὸν νέον ⁹ πυργοποιὸν, τὸν εἰς ὕψος τὸ ὑπερῦψιστον ἄμετρα καυχησάμενον, αὐτὸν ἑαυτῷ ἐπαναστήσας συγχεῖ καὶ συσσειεῖ καὶ συγκαταρῥάξει ¹⁰ τῷ μηχανήματι, καὶ ὅπως σκοπῶμεν.

Ἀρχόμενος ¹¹ ὁ σοφός ¹² τοῦ προτεθέντος αὐτῷ ἐγχειρήματος, εὐθύς ἐν τῷ πρώτῳ φησὶ θεωρήματι, » πᾶν πλῆθος μετέχειν πῆ τοῦ ἐνός, « ¹³ ἡμᾶς τάχα τοὺς τῆς τριάδος σκώπτων προσκυνητάς, ὡς πλῆθος πρὸ τοῦ ἐνός ἢ καὶ σὺν τῷ ἐνὶ σέβοντας. ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ καὶ ¹⁴ » πάντῃ μετέχειν ¹⁵ τὸ πλῆθος τοῦ ἐνός « δείκνυσιν, ὡς ὑπὸ τοῦ πλήθους πάντῃ δηλονότι μετεχόμενον ¹⁶ τοῦ ἐνός. εἰς εἰκοστὸν δὲ καὶ τέταρτον κεφάλαιον προΐων, πάντῃ ἀμέθεκτον εἶναι τὸ πρῶτον ἐν, ¹⁷ καὶ, ὃ μόνον ἐν ἐστίν, ἀποδείκνυσιν, ὡς ὑπὸ μηδενός, δηλαδὴ μήτε πλῆθους μήτε ἐνός, μετεχόμενον. καὶ οὕτως αὐτὸς ἑαυτὸν ἀνατρέπων, ἀλίσκεται οὐκ ἐν τῷ πάντῃ λέγειν ἀμέθεκτον τὸ αὐτὸ καὶ μεθεκτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ

1) C. ἀσεβείας. male. — 2) Marg. A. τῇ recte, ut in B. quoque. — 3) Lege cum codd B. C. οὐς. — 4) De his CCXI capitibus vid. Creuz. Prolegg. p. XII. sq. — 5) B. C. ἐπ' recte. — 6) C. εἰς τὸν οὐρ. — 7) B. νόας, recte. — 8) C. χύσει. — 9) B. τοῦρον addit; bene. — 10) C. συγκαταρῥάξει. — 11) Ἀρχή in margine codicis B. — 12) Addit B. οὗτος. Item C. — 13) Vid. Inst. theol. c. 1. — 14) B. ὡς. — 15) B. μετέχον. — 16) B. μετεχομένου, unice verum. Sensus: » Ut pote quum multitudo omnino particeps sit unius. « Cf. Instit. th. c. 5. — 17) Vid. Inst. th. c. 24. ed. Creuz. ubi jam de voce ἀμέθεκτος Lexicis addenda docte monitum est.

τὸ ἐν ποιεῖν πολλά, διὰ τοῦ τὸ (sic) τὸ¹ μὲν πρῶτον λέγειν, τὸ δὲ δεύτερον, τὸ δέ τι καὶ τρίτον, καὶ ἄλλὰ τα.² πολλοστὰ πάντως ἀνάγκη γὰρ τὸ πρῶτον ὑστέρων τινῶν, τῶν μετ' αὐτό, πρῶτον εἶναι. Σαφέστερον δὲ τὰ περὶ τούτου ἡμῖν διατρῶνωθήσεται, τὰ ἐφεξῆς διασκεπτομένοις κεφάλαια, καὶ τὴν ἀφ' ἐκάστου τούτων δοκοῦσαν τῇ καθ' ἡμᾶς πίστιν³ προσίστασθαι δόξαν ἀνακαθαίρουσιν.⁴

Ἰστέον τοιγαροῦν,⁵ τὰ περὶ ἑνὸς καὶ πλήθους τούτῳ ἀποδεικνύμενα, οὐδὲν⁶ τοπαράπαν ἡμῖν εἰς τὸ περὶ τῆς ὑπεριάτου τριάδος δόγμα προσίσταται, ὅποτε κατὰ τὸν μέγαν εἰπεῖν Διονύσιον⁷ καὶ ἐν ἐστὶ καὶ τρία τὸ παρ' ἡμῶν πρεσβευόμενον, καὶ οὔτε ἐν οὔτε τρία, ὡς ὑπὲρ πᾶν πλήθος, ἅ τε δὴ καὶ ἀριθμοῦ κρεῖττον, καὶ πάντα λόγον καὶ πᾶσαν ἔνοιαν⁸ ὑπερανεστηκός. ἢ γὰρ ἂν οὐδὲν εἶχεν ὑπὲρ ἡμᾶς τὸ σεμνόν, εἰ νῶ καὶ λόγῳ ἡμετέρῳ καταλαμβάνετο.⁹ τὸ δὲ οὐ τὸν ἡμέτερον μόνον διαφεύγει νοῦν, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ὑπερουρανίους καὶ αὐτὸ τοῦτο νόας ὄντας, καθὸ καὶ νοεραὶ οὐσίαι κατονομάζονται. Τριάς οὖν ἡμῖν ἢ θεότης ὁμολογεῖται καὶ αὐτὴ¹⁰ μονὰς καὶ τὸ ἐν, καὶ οὔτε τῷ¹¹ τριάς εἶναι ἀρνεῖται τὸ εἶναι τὸ ἐν, οὔτε τῷ¹¹ εἶναι τὸ ἐν ἀρνεῖται τὸ εἶναι τρία, ἀλλ' ἐξ ἐκατέρου μᾶλλον ἐκάτερον οὔσα βεβαιοῦται. Τριάς μὲν γὰρ ἐστὶν, ἀλλ' οὐκ ἀριθμῷ μετρουμένη, ἀλλ' ἢ πάσης τριάδος ὑποστάτις καὶ ἀριθμὸν πάντα μετροῦσαν,¹² διὸ οὔτε τριάς ὑπαρίθμιος,¹³ ἵνα καὶ πλήθος λεχθῆ, ἀλλὰ τριάς ἢ μία καὶ μόνη. καὶ ταῦτα οὐ κατὰ μετοχὴν τοῦ ἑνὸς (ὑπαριθμία¹⁴ γὰρ τὰ τοιαῦτα καὶ τῷ πλήθει σύστοιχα), ἀλλ' ὡς αὐτὸ τὸ ἐν. — Πάλιν ἔστι μὲν

1) B. διὰ τοῦτο. leg. διὰ τοῦ τὸ μὲν, ut C. — 2) B. ἀλλ' ἄττα. — 3) B. C. πίστει, optime. — 4) De hujus verbi significatione *perpur-gandi* i. e. *plane explicandi* vid. Henr. Steph. Thes. T. II. p. 4. E. et praecipue qui ibi citatur, Bud. p. 320, ubi etiam de theologica significatione pro *ἐξηγεῖσθαι*. — *Προσίστασθαι* — ἀνακαθαίρουσιν i. q. *προσιστάμενοι* — ἀνακαθαίρομεν. — 5) B. C. addunt: ὅτι, recte. — 6) B. οὐδέ. male. — 7) Dionys. Ar. de divv. nomm. c. XIII. §. 2 et 3. cf. c. I. §. 5. s. et Myst. Theol. c. V. — 8) Scr. ἔνοιαν c. B. C. et proxime ἢ, ut ibid. Dionysius exhibet: ὑπὲρ πάντα καὶ λόγον καὶ νοῦν. — 9) Scribē ē C. καταλαμβάνετο. — 10) B. C. ἢ αὐτῇ. recte. — 11) B. C. τὸ bis! bene. — 12) Scrib. e C. μετροῦσα et οὐδέ. — 13) Ὑπαρίθμιος adde Lexicis. — 14) Scr. ὑπαρίθμια.

τὸ ἐν, ἀλλ' οὐκ ἄγονον, οὔτε ¹ πάμπαν ἰκίνητον, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πάσης αἰτίον γονιμότητος ² καὶ κινήσεως, διὸ καὶ το καθ' αὐτὸ γόνιμον καὶ τὸ μόνον καὶ πρώτιστον αὐτοκίνητον, ἵνα μὴ τῶν ἐξ αὐτοῦ καλλίστων ἀποστραφῆται. Εἰ γὰρ ἄγονον· πόθεν τοῖς ἄλλοις ἢ γονιμότητος; καὶ εἰ ἀκίνητον· πόθεν ἢ κίνησις; ἢ γὰρ ἄλλο τι δοτέον εἶναι τὸ τούτων ³ αἰτίον, καὶ οὕτως οὐχ ἐν ἂν εἴη τὸ πάντων αἰτίον. Καὶ εἰ τὸ πάντων αἰτίον ἐν· καὶ γόνιμον αὐτὸ καὶ αὐτοκίνητον ἀνάγκη εἶναι. » Διὰ τοῦτο μονάς, φησὶ ⁴ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, ⁵ ἀπ' ἀρχῆς εἰς δυάδα κινήθεισα, μέχρι τριάδος ἔστη. « Διότι γοῦν ἐν καὶ τοῦτο ^{3. b.} γόνιμόν τε καὶ αὐτοκίνητον, διὰ τοῦτο καὶ τρία. καὶ διότι τρία, καὶ ταῦτα οὐχ ὑπάρθμα, ⁶ ἀλλ' ὑποστατικὰ παντός ⁷ ἄριθμοῦ. διὰ τοῦτο καὶ ἐν, μᾶλλον δὲ αὐτὸ τὸ ἐν ⁸ καὶ αὐτὴ ἢ τριάς ἢ μόνη καὶ ὑπερούσιος.

Πρόκλου Διαδόχου, πλατωνικοῦ φιλοσόφου, στοιχείωσις θεολογική. κεφάλαιον σια. ⁹

» Πᾶν πλήθος μετέχει πῆ τοῦ ἐνός κ. τ. λ. «

Οὕτω τοίνυν τὰ περὶ πλήθους τῶ σοφῶ τούτῳ δεικνύμενα οὐδὲν ἡμῶν ἐν τοῖς περὶ τῆς θείας τριάδος λόγοις προσίσταται. Τριάς μὲν γὰρ ἔστιν, ἀλλὰ ¹⁰ ὑπὲρ τριάδα καὶ πλήθος καὶ ἄριθμόν ἅπαντα. οὐκ οὐκ οὐδὲ τῶ παντὶ πλήθει συνυπάγεται, ἵνα καὶ μετέχη τοῦ ἐνός, ἀλλὰ παντός πλήθους ὑπερεξήρηται, καὶ οὐ μετέχει τοῦ ἐνός, ἀλλ' αὐτὴ ἔστι τὸ ἐν, μᾶλλον δὲ καὶ ὑπὲρ πᾶν ἐν, διὸ καὶ οὐχ ἐν, οὐχ ὡς ὑποδεεστέρα τοῦ ἐνός· ἀλλ' ὡς ὑπερεξηρημένη τοῦ ἀντιδιηρημένου τῶ πλήθει ἐνός'

1) B. C. οὐδὲ recte. De quarum particularum differentiâ alias satis dictum. — 2) C. γονιμότητος. — 3) τούτου B. — 4) Scrib. e C. φησὶν. — 5) Gregor. Naz. Or. XXXV. p. 562. C. — 6) B. ὑπάρθμα. C. cum altero consentit. Genuina forma, quam habeo ὑπαρίθμιος, ex analogia ὑπεραρίθμιος (nam aliud est ὑπεραρίθμιος) addenda erit Lexicis. — 7) B. παντὰ male. — 8) In margine Vers. αὐτοέν, de quo vid. Procl. Inst. p. 4. 190. Add. Lexicis. — 9) B. εἰς κεφάλαια σια κεφάλαιον ἄ merito. Antea autem addiderat: Τέλος τοῦ προοιμίον. C κεφάλαια habet sine εἰς. Cetera nil differt ab altero. B Procli verba cujusque capitis summa et extrema nobis exhibet, alter autem i. e. cod. B. integra. Tum addit ille: τοῦ πρώτου κεφαλαίου ἀνάπτυξις semper repetitum, quod semel sit dictum. — 10) B. C. add. καί.

καὶ ταύτη ὁμοταγοῦς αὐτῶ καὶ ὁμογενοῦς. Καὶ γοῦν ἡ ἀποδείξις τοῦ προκειμένου προβλήματος ἐκ διαιρέσεως πρόεισιν. ἕκαστον γάρ φησι τῶν πολλῶν, διελούσα τὸ πλήθος εἰς τὰ καθ' ἕκαστον, ἐξ ὧν συντέθειται καὶ εἰς ἃ διαιρεῖσθαι δύναται. εἴτα τὸ καθ' ἕκαστον ὑποθεμένου.¹ ἢ ἐν ἔσται τοῦτό φησιν ἢ οὐχ ἔν, συμπαραλαβοῦσα τῇ διαιρέσει καὶ τὸ τῆς ἀντιφάσεως ἄξιωμα· εἴτ' αὖθις ὁμοίως τὸ οὐχ ἔν ὑποδιελούσα, δηλοῦσι τὸ ἀντιδιαρεθὲν τῷ ἐνί, εἰς τε πολλὰ καὶ οὐδέν. Δῆλον οὖν, ὡς τὸ ἐν² ἐκεῖνο τὸ τοῦ ἐνὸς προεξηρημένον, τοῦ ἀντιδιηρημένου καὶ συντεταγμένου τῷ πλήθει, οὐ συμπαραλείπεται τῇ ἀποδείξει. ἐπεὶ καὶ καθόλον πάσης ὑπερανέστηκε διαιρέσεώς τε καὶ ἀποδείξεως. Καὶ πρὸς ἐκεῖνο καὶ τὸ τῆς ἀντιφάσεως διαπίπτει ἄξιωμα. Τοιγάρτοι καὶ τῶ καθ' ἡμᾶς ἐπιτρέπομεν, μεμνῶσιν αὐτὸ³ καὶ παντάπασιν ἀργοῦσι προσιέναι τοῖς ὅμμασι, μηδεμίαν προβαλλομένην νόησιν. οὐδὲν γὰρ οὕτω νοήσει. καὶ τί λέγω περὶ τοῦ ἡμετέρου νοός, ὃς διὰ τὴν σύζυγον αἰσθησιν καὶ σῶμα⁴ ταῖς ὑλिकाῖς φαντασίαις συμπύφουται, ὅπου⁵ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν καὶ θείων νόων ἔστιν⁶ εἰπεῖν, μίθδ' ἑαυτοὺς ἐκείνους τοὺς πρώτους⁸ νόας καθ' αὐτοὺς,⁹ τουτέστι νοερῶς, προσιέναι τοῖς ὑπὲρ ἑαυτοὺς καὶ θείοις, ἀλλ' ἑαυτῶν ἐξισταμένους καὶ τὰς κατ' αὐτοὺς νοεράς ὄψεις μύοντας, οὕτω προσβάλλειν τοῖς ὑπερθεάτοις¹⁰ θεάμασιν, ὡς ἐπὶ τῶν νοερωτάτων Σεραφίμ ἦτε¹¹ διὰ τῶν μέσων πτερούγων πτήσις δηλοῦ καὶ ἡ διὰ τῶν ὑπερτέρων τῶν προς-

1) B. — μένη. C. cum altero facit. Illud unice verum. Sensus hic: Dum «unumquodque multorum» demonstratio dicit, multitudinem dividit in singula, e quibus ea composita est et in quae dividi potest; tum unumquodque per se suppositum aut unum est, inquit, aut non unum. — 2) C. ἐν. — 3) B. C. ἐπιτρέπομεν νῶ, μεμνῶσιν αὐτῶ. recte, nisi quod αὐτῶ male cum αὐτὸ mutatum est in C. In margine Versionis, quae utpote in loco paullulum difficiliore nihili est, haec: «μεμνηότες procantes; an voluit μεμνῶσιν? in textu quidem: «affectantes» sublineatur. — Proxime idem habet: — προβαλλόμενον. — 4) C. τὸ σῶμα. placet. — 5) B. addit: γε. Item C. bene. — 6) C. ἔστιν. — 7) Scil. λέγω. — 8) Scrib. πρώτους. B. C. — 9) B. C. καθ' ἑαυτοὺς. saltem scr. αὐτοὺς. Marg. Vers. «Choros angelorum intelligit.» — 10) Lexicis adde ὑπερθεάτον, quod non male vertit Vulcanius: «quae eis contemplari religio est.» — 11) B. C. ἡ τε recte.

ἄπων ἑαυτῶν κατακάλυψις. ¹ Τοῦτο γοῦν καὶ περὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς νοῦ φησὶ ² ὁ ἱερὸς Διονύσιος, ὅτι τὴν μὲν ἔχει δύνάμιν εἰς τὸ νοεῖν, δι' ἧς τὰ νοητὰ βλέπει, τὴν δὲ ἔνωσιν, ³ δι' ἧς συνάπτεται πρὸς τὰ ἐπέκεινα ἑαυτῶν. ⁴ Κατὰ ταύτην οὖν, φησὶ, τὰ θεῖα θεωρητέον, ⁵ οὐ καθ' ἡμᾶς, ἀλλ' ὅλους ἑαυτοὺς ὅλων ἑαυτῶν ἐξισταμένους καὶ ὅλους θεοῦ γινομένους. ⁶ κρεῖττον γὰρ εἶναι θεοῦ καὶ μὴ ἑαυτῶν. τούτῳ τοιγαροῦν τῷ θεῷ πατρὶ καὶ τοῖς κατὰ τοῦτον ἀληθινοῖς θεολόγοις, αὐτοῖς δὲ τοῖς αὐτόπταις τοῦ θεοῦ λόγου καὶ ὑπηρέταις καὶ ἡμεῖς ἐπόμενοι, πᾶσαν αἴσθησιν, πᾶσαν νόησιν, πᾶσαν ἐπιστημονικὴν καὶ ⁷ λογικὴν μέθοδον μετ' αὐτῆς 4. b. τῆς νοερᾶς ἡμῶν δυνάμεως ἀποσκευαζόμενοι, καὶ οὕτως ὅλοι ὅλων ἑαυτῶν ἐξιστάμενοι, οὕτω τῇ θεωρίᾳ τῶν θεῶν προβαίνομεν ⁸ σιγῇ μὲν τὰ ἀρρήτα σέβοντες, ἐκεῖνα δὲ μόνα καὶ φρονοῦντες πιστῶς καὶ ὁμολογοῦντες, ἄπερ ὁ μονογενῆς υἱός, κατὰ τὴν θεολόγον ⁹ φωνήν, ὃ ὢν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ πατρὸς, ἐν τῇ πρὸς ἡμᾶς ἀρρήτῳ ἐνώσει ἀπορρήτως ἡμῖν ἐξηγήσατο, ἔτι δὲ καὶ ὁ κατ' αὐτὸν ἄλλος παράκλητος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τοῖς ἱεροῖς ἀποστόλοις ἐμπνεύσας, ὑπαινέμησε ¹⁰ καὶ προσεβεβαίωσεν, ἄπερ ἐστὶν ἡ πίστις ἡμῶν, πατὴρ καὶ υἱός καὶ ἄγιον πνεῦμα, μία θεότης ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν, εἴτουν ¹¹ τριάς, ἢ αὐτὴ καὶ μονάς. ¹² [οὔτε γὰρ ἐξ ἀπειράκις

1) Respicitur Jesai. c. VI. v. 2 quem locum significat marg. Vers. Sed cf. Gregor. Naz. Or. XXXVIII. p. 617. a. ed. Bill. — 2) Scr. φησὶν, ut B. C. Locus est Dionys. Areop. de d. nomm. c. VII. §. 1. med. cf. c. I. §. 1. c. IV. §. 11. §. 13. — 3) Addit Dionys. ὑπεραίρουσαν τὴν τοῦ νοῦ φύσιν. — 4) B. ἑαυτοῦ. recte ut Dionys. C. vero cum altero facit. — 5) Dionys. νοητέον. Sed Nicolaus verba dat saepissime e memoria. — 6) Marg. Vers. »γενομένους. incorporatos.« Dionys. γινομένους. — 7) Καὶ C. omittit. — 8) Leg. videtur προβαίνομεν. — 9) C. θεολόγων. fortasse θεολόγου. Significatur enim Joannes Apostolus. Cf. ejusdem Evang. c. I. v. 18: »ὁ μονογενῆς υἱός, ὃ ὢν εἰς τὸν κόλπον τ. π., ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.« — 10) Ὑπαμιμνήσκω adde Lexicis. Joannis locus (Ev. XIV, 26) unde hic fluxit, dat: ὑπομνήσει. — 11) B. ἡγοῦν. [Eodem redit. Cf. Bast. et Schaefer. ad Gregor. Corinth. Add. pag. 876.] — 12) In cod. B. quae sequuntur, ommissa sunt usque ad alterum caput. Merito. Neque enim cum antecedentibus congruunt, et sunt Procli, in cujus capite I describendo scriba in verbis ταῦτα δὲ ἀδύνατα desierat, reliqua in hunc locum alienum erraverunt. Ego uncis inclusi.

ἀπείρων ἐστὶ τι τῶν ὄντων· τοῦ γὰρ ἀπείρου πλεόν οὐκ ἐστὶ, τὸ δὲ ¹ ἐκ πάντων, ἐκάστου πλεόν. οὔτε ἐκ τοῦ μηδενός συντίθεσθαι δυνατόν. πᾶν ἄρα πλήθος μετέχει πῆ τοῦ ἐνός.]

β'. Πᾶν μετέχον τοῦ ἐνός καὶ ἐν ἐστὶ καὶ οὐχ ἐν κ. τ. λ.

Ἔτι ² καὶ ἐν φαμεν εἶναι τὴν τριάδα καὶ οὐχ ἐν, ἀλλ' οὐχ οὕτως, ὡς μετοχῇ μὲν τοῦ ἐνός ἐν οὔσαν, οὐχ ἐν δὲ, ὡς μὴ αὐτὸ τὸ ἐν οὔσαν· οὐ γὰρ ἄλλο τι παρὰ ³ ταύτην ἐκεῖνο τὸ ἐν, ἀλλ' ἡ αὐτὴ ἐστὶ καὶ τριάς καὶ μονάς ὑπερεξηρημένη

5. a. καὶ παντός πλήθους καὶ πάσης μονάδος. καὶ εἴ τι ἐνεστὶν ⁴ ἐν τοῖς οὔσι, μετοχῇ ταύτης ἐστὶν ἐν. καὶ εἴ τι πλήθος, μετοχῇ ταύτης διακέκριται τε καὶ ἠνωται, καὶ πᾶσα ἐνωσις καὶ πᾶσα διάκρισις ἐκ ταύτης πρόεισι. Καὶ οὐδὲ πρώτην αὐτὴν ἀξιοῦμεν καλεῖν, ἵνα μὴ δῶμεν καὶ δεύτερα εἶναι καὶ τρίτα, ἅττα τὰ μετ' αὐτὴν· οὐ γὰρ συναριθμεῖται οὐδὲ συντάττεται ὅλως ἢ ποιητικὴ πάντων αἰτία τοῖς ἐξ αὐτῆς πεποιημένοις ἢ γινομένοις. —

γ'. » Πᾶν τὸ γινόμενον ἐν μεθέξει τοῦ ἐνός γίνεται ἐν κ. τ. λ. . . . «

Οὐδὲν οὐδὲ τὸ τρίτον τοῦτο κεφάλαιον πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς πίστιν. οὐ γὰρ γίνεται ποτε ἐν ἢ ὑπερτάτη ⁵ μονάς καὶ τριάς, ὡς ἄρα μὴ οὔσά ποτε ἐν, ἀλλ' ἐστὶν αὐτὸ τὸ ἐν, οὐ μεθέξει τὸ ἐν εἶναι πάσχουσα· οὐδ' ἐκ τοῦ μὴ ἐνός γινομένη ἐν· ὑποχρόνου ⁶ γὰρ ⁷ τὸ γινόμενον, ἢ δὲ οὐ μόνον ὑπέρχρονος, ἀλλὰ καὶ ὑπεραιώνιος, ⁸ ὡς καὶ χρόνων καὶ αἰώνων αἰτία ποιητικὴ. Οὐκ οὐν γίνεται ἐν, οὔτ' αὐτὴ οὔτέ τι τῶν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἕκαστον αὐτῆς τῶν τριῶν ἐν ἐστὶ καθ' αὐτό, καὶ ἅμα τὰ τρία τὸ ἐν αὐτό ἐστὶν.

5. b. δ'. » Πᾶν τὸ ἠνωμένον ἕτερόν ἐστι τοῦ αὐτοενός ἐξ ὧν ἐστὶ τὸ ἠνωμένον. ⁹ «

1) C. δ'. — 2) B. C. — *Ei. recte.* — 3) B. *περὶ male.* — 4) B. *ἐν ἐστὶν.* Quod probum videri possit. C. cum altero consentit. Etiam Vulcanius: »Et si quid inest in rebus hisce.« — 5) B. *ὑπὲρ ταύτην.* quod in margine rejus etiam mutatur in: *ταύτην.* C. cum altero facit. — 6) B. *ὑπὸ χρόνον.* Leg. f. *ὑπόχρονον.* Hoc si genuinum habebis, adde Lexicis. — 7) C. add. *πᾶν.* — 8) Lexicis adde *ὑπεραιώνιος,* quae tamen exhibent *ὑπέρχρονος.* — 9) Sine lacunae indicio; eodem modo in B. C.

Ἔπερ ἡμῖν ἤδη εἴρηται, » τῆς ὑπερηνωμένης τριάδος καὶ » ἕκαστον τῶν τριῶν ἐν αὐτῷ καθ' αὐτὸ καὶ ἅμα τὰ τρία τὸ » ἐν αὐτῷ, «¹ φεύγοντα κὰν τῇ ἐνώσει τὴν σύγχυσιν καὶ τὴν διαίρεσιν ἐν τῇ διακρίσει,² ὡς ὑπὲρ ἅπαν ἐν τε καὶ πλῆθος ὑπερανθρωπισμένα,³ καὶ πάσης ἐνώσεως καὶ πάσης διακρίσεως τῆς,⁴ ἐν τοῖς οὖσι μετ' αὐτὰ θεωρουμένης,⁵ ὑπεριδρυμένα κατὰ τὴν πρώτην ὑπόθεσιν, ἣτις ἔλκει τὸ ἀναγκαῖον, ἐκ τοῦ, μὴ δεῖν τὸ πρακτικὸν⁶ πάντων αἴτιον τοῖς ἐξ αὐτοῦ παραγομένοις συντάττεσθαι. Οὐ τοίνυν συντάττεται τοῖς ἡνωμένοις τὸ ὑπερηνωμένον,⁷ οὐδὲ τοῖς πᾶσι⁸ ἢ τῷ παντὶ τὸ ὑπὲρ τὸ πᾶν. Οὐδὲν οὖν οὐδὲ τοῦτο τὸ κεφάλαιον πρὸς τὴν ὑπερηνωμένην καὶ ὑπερούσιον τριάδα, οὔτε μὴν ἢ τούτου ἀπόδειξις εἰς ἐκείνην προχωρεῖ· οὐ γὰρ ἐκείνη μετέχει πῆ τοῦ ἐνός, οὔθ' ὅλως μετέχει τινὸς ἐτέρου παρ' ἑαυτὴν, αὐτὴ οὔσα αὐτὸ τὸ ἐν, καὶ ὅλη καὶ καθ' ἕκαστον τῶν αὐτῆς, καὶ ἧς τᾶλλα πάντα μετέχει, τὰ, τε ἡνωμένα, τὰ, τε διακεκριμένα, καὶ ἅπλως τὰ ὀποσοῦν⁹ ὄντα.

Ἔοικεν ὁ σοφὸς οὗτος, ὡς περὶ μεριστοῦ τινος προάγειν τὸν λόγον τῆς ἀποδείξεως, εἰς ἀδύνατον ἀπάγων τὸ εἶναι τὸ

1) Vid. cap. antecedens extr. — 2) Hoc contra Sabellianos et Arianos dictum est. Gregorius Naz. ad Seleuc. Jamb. III p. 195. B. de Sabellio et Ario:

» Ὁ μὲν προσώπων συγχέων ὑπόστασιν,
Ὁ δ' οὖν μερίζων δυσσεβῶς τὴν οὐσίαν.
Σὺ ἀκλινῶς φύλασσε τὴν μέσθην ὁδόν,
Ὡς χρητὴς, διαιρῶν. καὶ συνάπτων, ὡς θεμῆς.
Συνάπτεται γὰρ ἢ τριάς ἀσυγχύτως,
Ὡς περ καὶ ἀτμήτως ἢ μονὰς χωρίζεται.
Ἡ γὰρ φύσις ἀτμήτος· αἱ δ' ὑποστάσεις
Ἄει μένουσι παντελῶς ἀσύγχυτοι. «

Cf. Ejusd. Orat. XXII. p. 520. B. et infra fol. 13. b. — 3) Lexicis adde hoc verbum. — 4) B. τοῖς. C. cum alt. facit. — 5) B. ούμενα. C. θεωρουμένη et ὑπεριδρυμένα. Vocem ὑπεριδρυμαι adde Lexicis. Vid. Creuz. ad Procl. p. 140. Cf. Dionys. Ar. de Divn. nomm, c. 2, §. 10. c. 7, §. 1. qui idem ibidem c. 2. §. 4 habet subst. ὑπεριδρυσίς. — 6) B. παρακτικόν recte. De his confusis vocabulis. vid. Indicem critic. in Procl. s. v. πρακτικός, et de voce παρακτικός, vid. Creuz. ad Procl. inst. p. 10. — 7) Lexicis adde. Dionys. Ar. d. d. n. c. II. §. 4. et alias saepissime. Apud eundem legis etiam adverbium ὑπερηνωμένως, ibid. §. 5. — 8) Scr. πᾶσιν, ut B. C. — 9) Scrib. ὀποσοῦν, ut B. C.

αὐτοὲν¹ ἔν τε καὶ οὐχ ἔν, ὡς ἄρα τοῦ ἑνὸς μέρους ὄντος τοῦ συναμφοτέρου, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἔν καὶ οὐχ ἔν. Ἀλλὰ τὸ καθ' ἡμᾶς αὐτοὲν λέγεται² μὲν καὶ ἔν καὶ οὐχ ἔν, οὐχ οὕτως δὲ, ὡς μερίζεσθαι εἰς τὸ ἔν καὶ οὐχ ἔν, ὡς ἄλλο καὶ ἄλλο, ἀλλ' ἔν μὲν ὡς αὐτὸ τὸ ὑπέριστατον ἔν, οὐχ ἔν δὲ τὸ αὐτὸ πάλιν ἔν, καθυπεροχὴν³ ἀπαράβλητον παντὸς ἑνός· αὐτὸ δὲ τοῦ⁴ τ εἶναι κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὴν τριάδα φαιμέν, οὐ μερίζοντες διὰ τὴν τριάδα τὸ ἔν, οὐδὲ διὰ τὸ ἔν τὴν τριάδα συγγέροντες, ἀλλὰ
 6. a. καὶ τὸ ἔν τηροῦντες⁵ ἀμέριστον κατὰ τὴν μίαν ὑπερούσιον οὐσίαν, καὶ τὰ τρία διακρίνοντες, ὡς ἀσυγγύτως ὑπερηνωμένα.
 6. b. ε. » Πᾶν πλήθος δευτέρον ἐστὶ τοῦ ἑνός.« Κ. τ. λ.

Τὸ ὑπὲρ πᾶν πλήθος καὶ πᾶν ἔν προῦφαστως καὶ ἅμα τρία τε καὶ ἔν ὑπερόν οὔτε ὡς πλήθος τοῦ ἑνός οὔτε ὡς ἔν τῶν τριῶν ἢ δευτέρον ἐστὶν ἢ προῦφάστηκεν, ὅπερ ἐστὶν ἢ παρ' ἡμῶν πρεσβευομένη μονὰς ἅμα καὶ τριάς, ἥτις τὸ⁶ πλήθος λέγεται ἂν ὅλως (πῶς γὰρ ἢ μονὰς;) οὐθ' ἀπλῶς ἔν, ἐπεὶ καὶ τριάς, οὐτ' οὖν ὡς πλήθος δευτέρα ἐστὶ τοῦ ἑνός, οὔτε, τούτου μὴ δοθέντος, ἢ παρὰ τοῦ σοφοῦ τούτου εἰσαγομένη εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆ⁷ λαμβάνει⁸ χώραν, ἵνα μετέχη τοῦ πλήθους τὸ ἔν. Ὅρα δὲ, ὅτι κἀνταῦθα τὴν γένεσιν τῶν περὶ τοῦ ἑνός καὶ τοῦ πλήθους παρεμβάλλει λόγῳ, ἥτις οὐχ ἀρομύζει τοῖς⁹ αἰδίοις καὶ ταῖς ἀρχαῖς, λέγων, »εἴπερ, πρὶν γένηται ἔν, ἐστὶν ἐκεῖνο πλήθος,«¹⁰ ὡς ἐντεῦθεν ἀλίσκεσθαι, τὰς περὶ τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς ἀποδείξεις ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ ὑστέρων ποιούμενος. μετὰ δὲ¹¹ τὸ δεῖξαι, ἀδύνατον τὸ εἶναι πλήθος

1) αὐτὸ ἔν in B. Sed C. cum alt. consentit. De hac voce Lexicis addenda jam monitum est supra ad prooem. extr. f. 3. b. — 2) B. λέγει, at in margine: ἴσως, λέγεται. recte. C. quoque λέγεται. — 3) B. C. καθ' ὑπ. — 4) Lege τοῦτ', ut est in B. C. — 5) B. τηροῦντες. Unice verum τηροῦντες, quod etiam C. agnoscit. — 6) B. οὐδὲ. Leg. οὔτε. — 7) De hac ἀπαγωγῇ εἰς ἀδύνατον vel potius εἰς ἀτοπον, (cf. fol. 9. b. extr.) sive deductione ad absurdum vid. Ernest. Lex. techn. p. 55. — 8) C. λαμβάνη. male. — 9) B. ταῖς sublineatum. C. ταῖς. male. — 10) Vid. Creuz. ad h. l. Articulum tamen post ἐκεῖνο omissum vix desideraveris. Arrian. Exped. Alex. I, c. IX, 1. καὶ πάθος τοῦτο — ἐξέπληξε. — 11) B. δὲ omittit. C. agnoscit.

πρὸς¹ τοῦ ἑνὸς, ἐπαγωνίζεται δεῖξαι, ὅτι οὐδὲ σύστοιχόν ἐστι² τὸ πλῆθος. Πάλιν δὲ χρόνον παρενείρει τῷ περὶ τῶν ἀρχῶν λόγῳ, τὸν γενέσει καὶ φθορᾷ σύνδρομον χρόνῳ, λέγων, μηδὲν κωλύειν ἅμα εἶναι τὸ ἓν καὶ τὸ πλῆθος, καὶ συστοιχεῖν οὕτως ἀλλήλοις.³ Τὸ μέντοι ἅμα ταῦτ' εἶναι τῇ φύσει, καὶ ἀλλήλοις σύστοιχα, διὰ τῶν ἐξῆς δείκνυσιν ἀδύνατον ὄν. καὶ πρῶτον μὲν, ὅτι ἀδύνατον, μὴ πάντη μετέχειν⁴ τὸ πλῆθος τοῦ ἑνὸς, εἴτα δὲ σκέπτεται, εἰ καὶ τὸ ἓν μετέχει τοῦ πλήθους, (οὕτω⁵ γὰρ ἂν καὶ εἶεν ἅμα καὶ ἀλλήλοις ὁμόστοιχα, εἰ κοινωνοῦεν ἀλλήλων) καὶ, ὥσπερ τὸ πλῆθος ἐστὶν ἠνωμένον διὰ τὸ ἓν, οὕτω καὶ τὸ ἓν πεπληθισμένον διὰ τὸ πλῆθος, ὑπερ ἄλλως ἀδύνατον ὄν δεῖξας, εἰ μὴ τι ἕτερον εἴη πρότερον ἀμφοῖν τὸ συνά- 7. a. γοναυτὰ· ἀντίκεινται γὰρ ἀλλήλοις καὶ ἀντιδιήρηται καθ' αὐτὰ καὶ οὐ σπεύδει, φησὶν, εἰς ἄλληλα. Καὶ διὰ τοῦτο συνάγει, πρότερον εἶναι τοῦ πλήθους τὸ ἓν. Καὶ οὕτω πάντοτε⁶ συμπεραίνει, τὸ αὐτοῦ εἶναι πρῶτον, καὶ πᾶν πλῆθος ἀπὸ τοῦ αὐτοενός. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, τοὺς τὴν μονάδα τὴν αὐτὴν καὶ τριάδα τὸ καθ' αὐτὸν αὐτοῦ εἶναι καὶ παντὸς ἑνός τε καὶ πλήθους, τῶν ἀντιδιηρημένων ἀλλήλοις, προῦφεστάναι, μᾶλλον δὲ καὶ ὑπόστασιν εἶναι πιστεύοντας, εἰ μὴ περιττή τις ἀδολεσχία.

Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ πρώτῳ θεωρήματι ἔδειξεν, ὅτι πῆ μετέχει τοῦ ἑνὸς τὸ πλῆθος, νῦν δὲ συνάγει, ὅτι πάντη. καὶ ἴσως λέγοι ἂν, ὅτι τὸ μὲν ἓν οὐ πάντη μετέχεται (μᾶλλον γὰρ ἀμέθεκτόν ἐστι), τὸ δὲ πλῆθος πάντη ἀντὶ τοῦ καθ' ὅλον ἑαυτὸ μετέχει τοῦ ἑνός.

Περὶ ἐνάδων.

5. » Πᾶν πλῆθος ἢ⁷ ἐξ ἠνωμένων ἐστὶν ἢ ἐξ ἐνάδων.« κ. τ. λ.⁸

1) L. πρὸ ut sensus postulat, vel ipse Proclus dat, et est in B. C. — 2) In B. quod Vulcanius etiam exhibet, merito additur: τῷ ἐνί. Sed C. cum alt. consentit. C. λόγων. — 3) Scilicet de hac et proximis sententiis Procli leges cap. V. Inst. — 4) C. τέχειν sic). — 5) οὕτω bis habet C. — 6) B. παντοθεν. C. cum altero facit. — 7) Ἡ οmissum in B. — 8) Nullum lacunae indicium. B. quoque: τέλος· καὶ εὑρομεν τὸ ἐξ ἀρχῆς.

Ἐνάδους¹ οὗτος λέγει τοὺς² αὐτὸν θεοὺς, καὶ τὸ ἐκ τούτων σύστημα, πλῆθος, ὅθεν καὶ πολυθεΐαν πρεσβεύει. Καίτοι τὸ αὐτοὲν δείξας πάντων προῦφαστως³ καὶ μόνον ἐκεῖνο θεὸν ὁμολογεῖν ὀφείλων, ἀλλ' ἐξετρόπη τῆς εὐθείας, μὴ ἀνασχόμενος ἀκολουθῆσαι Χριστῶ καὶ τῶ τῶν θεοσόφων ἀλιείων κηρύγματι, δι' οὗ τρία τε εἶναι καὶ ἐν ὃ πρὸ πάντων θεὸς πιστεύεται, ἀλλ' οὐχ, ὅτι τρία, διατοῦτο⁴ πλῆθος καὶ οὐ τὸ ἐν, οὐδ', ὅτι τὸ ἐν, διατοῦτο οὐ τρία, τὸ ὑπὲρ τὸ ἐν καὶ τὸ

7. b. πλῆθος, ἀλλὰ καὶ ὑπερηνωμένον⁵ ἐνικῶς τὰ τρία, καὶ τὸ ἐν τριαδικῶς ὑπερήπλωται.⁶ Πατὴρ γὰρ καὶ υἱὸς καὶ ἅγιον πνεῦμα, εἷς τὰ τρία θεός, ἀλλ' οὐ τρεῖς θεοί, ἵνα καὶ πλῆθος λέγοντο, καθάπερ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων θεοί. Ἐκεῖνοι⁷ μὲν γὰρ πολὺ διαφέροντες ἀλλήλων εἰσάγονται, τούτων δὲ οὐδὲν τὸ διάφορον, ἀλλὰ μία καὶ οὐσία καὶ δύναμις καὶ ἐνέργεια καὶ βουλή καὶ δόξα καὶ βασιλεία καὶ πάντα τὰ θεοπρεπῆ προτερήματα, μόναις διακρινομένων ταῖς ὑποστατικαῖς ιδιότησι, καθ' ἃς ὁ μὲν, πατήρ, ὁ δὲ, υἱός, τὸ δὲ, πνεῦμα ὀνομάζονται.⁸ Οὐδὲ⁹ οὖν ὡς ἐξ ἐνάδων πλῆθος, οὔτε πολλῶ μᾶλλον¹⁰ ὡς ἐξ ἠνωμένων ἢ θεία καὶ ὑπερηνωμένη τριάς. Ὅθεν ἄρα καὶ τοῦδε τοῦ κεφαλαίου τὴν καταδρομὴν¹¹ διαπέφευγεν.

Περὶ παραγόντων καὶ παραγομένων.

8. a. ζ. » Πᾶν τὸ παρακτικὸν ἄλλου κρείττον ἐστὶ τῆς τοῦ παραγομένου φύσεως.« κ. τ. λ.

Τῆς ὑπερουσίου τριάδος οὐ τὸ μὲν παράγον, τὰ δὲ παραγόμενα, ὡς κτίστης καὶ κτίσματα, ἀλλ' ὁ μὲν παράγων¹²

1) L. Ἐνάδας cum B. C. — 2) B. recte addit κατ'. Item C. — 3) C. προφαστός. — 4) B. διὰ τοῦτο bis. — 5) B. C. ὑπερήνωται. recte. — 6) Lexicis adde τριαδικῶς et ὑπεραπλοῦσθαι. Hoc etiam Suicero, qui tamen exhibet τριαδικός. — 7) Ἐκεῖνος de proximo vid. Fischer. ad Veller. I. p. 329 ibiq. laudd. adde Olympiod. in Plat. Alcib. I. p. 59. Sturz. Lexic. Xenoph. T. II. p. 98. b. 3. — 8) B. κατονομάζεται. C. κατονομάζονται. hoc eligam. — 9) C. οὔτε. recte. — 10) I. e. καὶ πολλῶ ἤττον. Lex. Xenoph. T. III. p. 76. b. cf. infra c. LXXIII. fol. 62. b. extr. et cum negat. fol. 92, b. 134. b. 141. A. Ita πολλῶ πλείον post μή. fol. 98, a. et μᾶλλον δέ fol. 126, a. — 11) De hac rhetorica significatione vid. Ernest. l. I. p. 170 s. 12) C. παράγων. placet; cf. ad f. 28. a.

πρῖκ¹ ἐκ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, τῶν δὲ ὁ μὲν γένημα, τὸ δὲ πρόβλημα ἐν οἷς οὐδεμίαν χώραν τὸ κρεῖττον εἴληγε καὶ τὸ χεῖρον, παρακτικὸν δὲ ἄλλον² ἐστὶ τὸ παράγον ἄλλο τι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι οἷον τὸ ποιητικὸν αἷτιον, ὡς ὁ Θεὸς τῶν κτισμάτων.³ παράγει γὰρ πάντα ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι. οὐ μὴν ὁ πατὴρ παράγει τὸν υἱὸν ἢ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ παράγει⁴ τὸν μὲν γεννητικῶς, τὸ δὲ, ἐκπορευτικῶς, φυσικῶς ἄμφω. διὸ οὐδὲ⁵ κρεῖττων ἐστὶ τῆς τούτων φύσεως οὐδὲ χείρων· ἐκεῖνα δὲ οὐ φυσικῶς, ἀλλὰ δημιουργικῶς. Ταῦτα δὲ ἡμῖν ἐπισημαίεται, διότι ἐν τῇ ἀποδείξει ἀπλῶς παραλαμβάνει ὁ σοφὸς οὗτος τὴν γονιμότητα ἀντὶ τῆς παραγωγῆς· οὐκ ἐστὶ δὲ ταῦτον παραγωγή καὶ γονιμότης, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἢ φυσικὴ γονιμότης, καθ' ἣν ἐν⁶ τοῦ πατρὸς ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα, τῆς αὐτῆς ἐκείνῃ φύσεως ὄντα, ἄλλη δὲ ἢ δημιουργικὴ καὶ ποιητικὴ, καθ' ἣν ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πνεύματος τὰ ὄντα πάντα. Ἄλλ' οὐδὲ πρὸς σύγκρισιν ἀρμόζοι⁷ ἂν τὸ κρεῖττον καὶ τὸ χεῖρον ἐπὶ τοῦ ποιητοῦ καὶ τῶν ποιημάτων λέγεσθαι. Ἀσύγκριτα γὰρ ταῦτα πρὸς ἄλληλα· ἀπλοῦν μὲν γὰρ τὸ θεῖον, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ πᾶσαν ἀπλότητα· αἱ δὲ ὁμοιότητες καὶ ἀνομοιότητες, περὶ ἧς τὸ κρεῖττον καὶ τὸ χεῖρον κατὰ τὰς 8. b. ποιότητος λέγονται, ὡς αἱ ἰσότητες καὶ ἀνισότητες κατὰ τὰς ποσότητος, ἄμφω δὲ, καὶ αἱ ποσότητες καὶ αἱ ποιότητες, ἐν τοῖς συνθέτοις θεωροῦνται, ὅθεν δὲ πᾶσα σύνθεσις ἀπελήλαται, ἐκεῖσε οὔτε τὸ κρεῖττον οὔτε τὸ χεῖρον, οὔτε τὸ ὅμοιον

1) Id est πατρικῶς ut in B. C. alias facile cum παρακτικῶς confusum. — 2) In B. extrema litera male picta distingui non potest. C. ἄλλον. Sed leg. ἄλλου. — 3) Sensus: Procreator s. vis procreatrix est ea quae ex nihilo, ut sit, aliquid procreat, utpote causa efficiens, quae causa omnium rerum est Deus. — 4) B. C. παράγει recte. C. γεννητικῶς et ἐκπορευτικῶς. — Lexicis adde γεννητικῶς et γεννητικῶς, habent scilicet adjectiva, habent etiam adverbium ἐκπορευτικῶς. Γεννητικῶς exhibet Henr. Steph. T. I. col. 858. g. — De re vide omnino Suiceri Thes. eccl. s. v. ἐκπορεύσις. cf. Gregor. Naz. Or. XXXV. p. 562. C. τῶν δὲ τὸ μὲν γένημα, τὸ δὲ πρόβλημα, ἢ οὐκ οἶδ', ὅπως ἂν τις ταῦτα καλέσειεν ἀφελῶν πάντη τῶν ὀρωμένων. Paulo superius dixerat Gregorius: λέγω δὲ ἀπάθως, καὶ ἀχρόνως καὶ ἀδωμάτως. Haec idem in sequentibus copiose docet. — 5) B. καί. male, vide sequentia. — 6) L. ἐκ ut mox, et ut in B. C. — 7) B. ἀρμόζει, sublineatum. C. alterum habet.

οὔτε τὸ ἴσον,¹ οὔτε τὸ ἄνισον χώραν εἴληχε. Δεῦρο δὲ οἷν ἰδωμεν, εἰ καὶ κατὰ τῆς ἐν τῇ θείᾳ τριάδι θεωρουμένης ὑπερ-
 σότητος * (οὔτω γὰρ εἰπεῖν οἰκειότερον) δυνατόν τῇ αὐτῇ
 ἀποδείξει χρῆσασθαι. Τὸ προάγον, φησὶν,⁵ εἵτουν γεννῶν
 ἢ προβάλλον, ἢ ἴσον ἑαυτῷ γεννᾶ ἢ ἄνισον.⁴ (Ἀρκέσει
 δὲ πάντως τὰ πρὸς τὴν γέννησιν δειχθέντα καὶ πρὸς τὴν πρό-
 βλησιν.) Ἄλλ' εἰ μὲν ἴσον· καὶ τὸ ἐξ ἐκείνου γεννώμε-
 νον ἴσον ἑαυτῷ πάντως γεννᾶ· οὔτω γὰρ ἂν καὶ ἴσον εἴη·
 κακῆϊνο πάλιν ἴσον ἄλλω,⁵ καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον· ὅπερ ἀδύνα-
 τον, πρὸς τῷ, καὶ πάντα οὔτως ἴσα συμβαίνειν εἶναι. Εἰ δ'
 ἄνισον· ἢ μείζον τοῦ γεννῶντος ἢ ἔλαττον· ἀλλὰ μεί-
 ζον ἀδύνατον. ἔλαττο⁶ ἄρα. Ἄλλ' ὃ τὰν τοιαῦτα συλλογι-
 ζόμενος ἐπὶ τῆς ἀπλῆς καὶ ἀπόσου καὶ ἀμεγέθους τριάδος
 ἀνοίκειον τὸ ἴσον⁷ λέγεσθαι καὶ τὸ ἄνισον· οὐδέτερον γὰρ τού-
 των ἐκείνη, ὡς ὑπερμεγέθης καὶ ὑπεράριθμος, καθὰ καὶ ἤδη
 καλῶς⁸ εἴρηται. Εἰ δὲ καὶ καταχρώμενοι τοῖς ὀνόμασιν, ἔστιν
 ὅτε ταῦτα μεταφέρωμεν εἰς ἐκείνην, καὶ ἴσην αὐτὴν ἑαυτῇ καὶ
 πάλιν ἄνισον λέγομεν, οὐκ ἐντεῦθεν ἑαυτοῖς ἐναντιούμενοι
 ἀλισκόμεθα. Οὐ γὰρ κατ' αὐτὸν, ἀλλὰ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο⁹
 τὰ ἐναντία ἀποφαινόμεθα· τὸ μὲν γὰρ κατὰ τὴν ὑπερφυᾶ φύσιν
 τὸ ἴσον, θᾶτερον δὲ κατὰ τὸ τῶν προσώπων διάφορον. Ἰσα
 μὲν γὰρ τὰ τρία τῇ κατ' αὐτὰ οὐσία καὶ φύσει, μείζων δὲ ὁ
 πατὴρ τῶν ἐξ αὐτοῦ λέγεται,¹⁰ ὡς αἴτιος ἐκείνων αἰτιατῶν. Ἡ
 σὺ οὐκ ἴσος εἶ κατὰ τὴν φύσιν τῷ σῷ πατρὶ, ἀλλὰ καὶ ἄνισος;
 9. a. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐγέννησέ σε, σὺ δὲ οὐκ ἐκεῖνον,¹¹ ἴσως¹² δὲ
 οὐδ' ἄλλον,¹³ ἀλλ' οὐ παρὰ τοῦτο. Καὶ ἢ κατὰ φύσιν πρὸς

1) ἴσον in B. mox autem in eodem codice ἴσον, ubi A. ἴσον. C. ἴσον. Retine ἴσον. vid. Herm. ad Gramm. in: de emend. rat. gr. gr. p. 445. Brunk ad Soph. Antig. v. 855. C. mox τριάδι (sic). Et post δυνα-

τόν: ταις^η (sic). — 2) Lexicis adde hoc a Nicolao, ut videtur, factum novum vocabulum. — Non verba ipsa Procli cap. VII. sed cogitata. Sed. vid. ejusd. c. XXVIII. — 4) C. ἄνισον. — 5) B. ἄλλο, quod verum videtur. C. cum alt. consentit. — 6) L. ἔλαττον, ut in B. C. — 7) C. ἴσον. — 8) C. ἡμῖν inserit. Vid. supra fol. 5. a. — 9) Verba καὶ ἄλλο in C. desunt. — 10) Respicitur Evang. Joann. c. XIV. v. 28. — 11) B. addit πάντως. Item C. — 12) B. ἴσως, quod spurium lineâ notatur. C. ἴσως. — 13) Scribendum videtur ἄλλο.

τὸν πατέρα ἰσότης ἀνεῖται¹ σοι· παῦσαι λοιπὸν καὶ κατὰ
σαντοῦ τὰ τοιαῦτα πλέκων σοφίσματα.

Σημείωσαι, ὅτι² καὶ ἀρχόμενος του προβλήματος καὶ συμ-
περαίνων, πᾶν φησὶ³ τὸ παράγον, ὡς πολλῶν ὄντων τῶν παρ-
αγόντων. εἰ⁴ δὲ μηδὲν ἕτερόν ἐστι τὸ παράγον ἐκ μὴ ὄντων
εἰς τὸ εἶναι πλήν τοῦ Θεοῦ, μάτην ἄρα κἀνταῦθα τὸ πᾶν
παρείλκυσται. ἀνάρμοστον γὰρ ἐπὶ τοῦ ἐνός τὸ πᾶν λέγεσθαι.

Περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ, ὃ καὶ τἀγαθὸν καλεῖται.

ἦ. » Πάντων, τῶν ὁπωσοῦν τοῦ ἀγαθοῦ μετεχόντων, ἡγεῖ-
ται τὸ πρώτως ἀγαθόν. « κ. τ. λ.

Οὐδὲ τὸ πρώτως οἰκεῖον λέγειν ἐπὶ Θεοῦ, εἴπερ τὸ πρώτον
πρὸς δεύτερον καὶ τρίτον καὶ ἐφεξῆς ἐκλαμβάνεται. Ἀσύντακτον^{9. b.}
γὰρ πάντα καὶ ἀσύγκριτον τὸ θεῖον πρὸς πάντα τὰ ὄντα· κάλλιον
δὲ πᾶν, ὃ περὶ αὐτοῦ λέγεται, ὑπεροχικῶς⁵ καὶ κατεξαίρετον λέ-
γεσθαι, καθὰ καὶ τῷ μεγάλῳ Διονυσίῳ δοκεῖ. οἷον· ὑπέρφωτον,
ὑπέρσοφον, ὑπερούσιον, οὕτω δὲ καὶ ὑπεράγαθον⁶. Διὸ καὶ αἱ
ἀποφάσεις ἐπ' αὐτοῦ μᾶλλον ἢ αἱ καταφάσεις κατὰ τὸν αὐτὸν ἅγιον
ἀληθεύονται⁷. Πρώτως δὲ ἀγαθὸν λέγουτ' ἂν κυρίως κατὰ τὴν
εἰρημένην ἔννοιαν τὸ πρώτως μετέχον ἐκείνου τοῦ ὑπεραγαθοῦ
καὶ αὐταγαθοῦ, οὗ καὶ πάντα ἐφίεται καὶ πάντα μετέχει, τὰ μὲν
πρώτως, τὰ δὲ δευτέρως, καὶ ἐφεξῆς. Αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ ὑπερὸν

addito εἰς. Nisi locus ita intelligendus: » fortasse autem neque alium
sc. generavisti. Sed praeterea non negatur a te aequalitas naturae pa-
terna. « Locum manifeste corruptum ita vertit Vulcanius: *Fortasse
autem fieri poterit, ut in aliis omnibus, praeterquam in hoc illi sis
aequalis.* — 1) B. C. ἀνεῖται. Vulc. silentio praeteritur. — 2) B. ὁ. C.
C. cum alt. facit. — 3) Initio dixerat Proclus: Πᾶν τὸ παρακτικόν, et
in conclusione: πάντα τὸ παράγον. — 4) Linea recta in margine A.
locum mutilum scribae videri indicatur. interpunctione laborantem,
virgulis recte adhibitis restitui, C. h. l. nil varietatis exhibet. Cf. p. 15.
adde p. 210. — 5) Lexicis adde ὑπεροχικῶς. Dionys. Areop. de divn.
nomm. c. IV. §. 7. ex quo jam recepit Corderius Onom. s. v. —
6) De divn. nomm. c. II. §. 3. τὸ ὑπεράγαθον, — τὸ ὑπερούσιον, —
τὸ ὑπέρσοφον, καὶ ὅσα τῆς ὑπεροχικῆς ἐστὶν ἀφαιρέσεως cf. c. IV. §. 3.
et §. 6. ubi additur ὑπέρφωτον. Quae vox a Schneidero: » valde luci-
dus « male explicata, eidem in Lexico dubia videbatur, sed in supple-
mentis probavit ex Dionys. Ar. Theol. myst. c. I. §. 1. Et jam monuit
Suicerus s. v. — 7) Coelest. hierarch. c. II. §. 3. De ἀποφάσει etc. cf.
Aristot. Eunc. c. 4. — Adde Lexicis ἀντάγαθος, Pachymer. Paraphr.
Dionys. p. 41. cf. proxime et infra c. X. ter, quum tamen habeat Schnei-
derus ἀντοάγαθος. Adde iisdem ὑπερών. De hoc vid. Corderii Onom.
s. v. Henr. Steph. T. III. c. 1743. e. cf. fol. 11. b.

ὡσαύτως καὶ αὐτοὸν ἔστι· καθὸ καὶ πρὸς Μωϋσῆν· ἐγὼ εἰ μί φησι ὁ ὦν¹. Οὐκουν ἕτερον οὐδ' ἀποξενωμένον² τοῦ ἀγαθοῦ τὸ ὄν, οὐδὲ μετέχον, ἀλλ' αὐτὸ ὄν, αὐτοὸν τε καὶ ἀγαθόν³. Διὸ καὶ ὡσπερ τοῦ ἀγαθοῦ, οὕτω καὶ τοῦ εἶναι πάντα ἐφίεται. Ἀλλ' ἡμεῖς οὕτιν τῶν ὄντων ταυτὸν εἶναι φάμεν τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ τῷ ἀπλῶς καὶ ἀπολύτως ὄντι, καὶ οὐ πάντα ἐφίεται· περὶ οὗ⁴ καὶ ὁ θεολόγος φησὶ Γρηγόριος: Ὅλον γὰρ ἐν ἑαυτῷ συλλαβῶν, ἔχει τὸ εἶναι, οἷόν τι⁵ πέλαγος οὐσίας ἄπειρον καὶ ἀόριστον. Οὕτω δὲ καὶ τὸ ὄν καὶ τὸ ἀγαθὸν λέγοντες τὸν θεόν, οὐ κατὰ⁶ ταῦτ' εἶναι τὴν οὐσίαν αὐτοῦ νοοῦμεν. ἄρρητος γὰρ ἐκείνη πάντη καὶ ἄγνωστος. Διὸ καὶ οὐχ ἀπλῶς ταῦτα, ἀλλὰ μετὰ τῆς ὑπεροχῆς αὐτὸν ὀνομάζομεν ὑπερούσιον⁷, ὑπεράγαθον καὶ τᾶλλα ὡσαύτως. Οὗτος δὲ περὶ μερικοῦ τινὸς ὄντος τὸν λόγον ποιήσας, ἐκ τοῦ μερικοῦ εἰς τὸ καθόλου καὶ τὸ ἀπλῶς ὄν ἀνατρέχει, ἀσυλλογίστως συλλογιζόμενος, καὶ ψευδὲς οὕτω συνάγων συμπέρασμα. Καὶ ὅρα, ὅπως πλέκει τὸν παραλογισμόν· πρῶτον μὲν ἐκ τῆς εἰς
 10. a. ἀδύνατον ἀπαγωγῆς· τό τι ὄν ταυτὸν τῷ ἀγαθῷ, τὸ ἀγαθὸν οὐκ ἐφίεται ἀγαθοῦ⁸, ὅπερ, ὡς αὐτὸ⁹ δοκεῖ, ἄτοπον. Ἀλλ' ἐάν¹⁰ εἶπεν ἐν τῇ προτάσει, ὅτι τὸ ἀπλῶς ὄν, ἦτοι τὸ¹¹ ταυτὸν τῷ ἀγαθῷ¹², οὐκ ἐφίεται ἑαυτοῦ, καὶ συμπέρασεν, ὅτι τὸ ἀπλῶς ὄν, καίτοι¹³ τὸ ταυτὸν τῷ ἀγαθῷ, οὐκ ἐφίεται τοῦ ἀγαθοῦ· οὐκ ἂν ἦν ἄτοπον τὸ συμπέρασμα (οὐδὲν γὰρ ἑαυτοῦ ἐφίεται). εἶτα δὲ καὶ ἐξ εὐθείας¹⁴. τό τι ὄν ἕτερον παρὰ¹⁵ τὸ ἀγαθόν, ἦτοι οὐ ταυτὸν τῷ ἀγαθῷ. ὡς μὴ μόνον¹⁶ μερικὴν εἶναι τὴν πρότασιν, ἀλλὰ καὶ ἀποφα-

1) 5 Mos. c. III. v. 14. cf. Biel. Thes. in V. T. s. v. ὦν. et Gregor. N. statim citandus. — 2) B. ἀπεξ. — 3) ἀντάγαθον in B. recte. — 4) Leg. οὐ κα in B. C. — 5) C. οἷόν τε, male. Ante οἷόν τι addit Gregorius: μήτε ἀρξάμενον μήτε πανσάμενον. Locus est Orat. XXXVIII. p. 615. D. cf. Damascen. orth. fid. L. 1. c. IX. init. Πέλαγος οὐσίας Platoni debetur. cf. van Heusd. Specim. in Plat. p. 52. Plat. Symp. p. 210. d. Inde frequens apud Patres. Vid. Suicer. l. l. T. II. p. 661. — 6) B. οὐκ' αὐτὰ (ita). — 7) De voce ὑπερούσιος jam docuit Moserus ad Procl. inst. theol. p. 168. — Adverbium ὑπερουσίως infra fol. 14. b. — 8) C. τοῦ ἀγαθοῦ. placet. — 9) B. αὐτῷ, bene. C. vero αὐτό. — 10) Pro: εἰ ἂν notandum. — 11) ἦτοι τὸ om. in B. recte. e proximo confusum. Lege: τὸ ἀπλῶς ὄν ταυτὸν. — 12) B. addit τὸ ἀγαθόν verissime. — 13) ἦτοι B. recte. — 14) Vid. Ernest. Lex. Techn. gr. s. v. πλάγιος. — 15) B. in textu περι, correctum in margine: ἴσως παρὰ. — 16) B. μόνον. falso.

τικὴν· τὸ ἀγαθὸν οὐκ ἐφίεται τοῦ ἀγαθοῦ. Ὅτι δὲ ἀσυλλόγιστοι αἱ τοιαῦται συζυγίαι τῶν προτάσεων, παντί που δῆλον, τῷ καὶ μετρίως τῆς λογικῆς πραγματείας ἀψαμένῳ. Ὁ δὲ ἀνεπίληπτος συλλογισμὸς καὶ ἤδη ἡμῖν εἴρηται· τὸ ἀπλῶς ὄν ταυτὸν τῷ ἀπλῶς ἀγαθῷ· τὸ ἀπλῶς ἀγαθὸν οὐκ ἐφίεται ἑαυτοῦ· τὸ ἄρα ἀπλῶς ὄν οὐκ ἐφίεται ἑαυτοῦ.² Οὐκ οὖν³ καὶ οὐ τὸ πρῶτως τῷ ἀγαθῷ προστιθεὶς, ἐλαττοῦς τὸ ἀγαθόν.

Περὶ αὐτάρκους.

θ'. » Πᾶν τὸ αὐτάρκες ἢ κατ' οὐσίαν ἢ κατ' ἐνέργειαν κρείττον ἐστὶ τοῦ μὴ αὐτάρκους « κ. τ. λ.

Εἰ πάντα ἐφίεται τοῦ ἀγαθοῦ, πᾶν δὲ⁴ ἐφιέμενόν του 10. b. καταδεέστερόν ἐστιν⁵ ἐκείνου, οὐ ἐφίεται· πάντα ἄρα ἐπιδεῖ τοῦ ἀγαθοῦ. Οὐδὲν⁶ ἐπιδέει αὐτάρκες· οὐδὲν ἄρα τῶν πάντων αὐτάρκες, ἀλλ' ἢ μόνον τὸ ὑπὲρ πάντα, καὶ ὁ μόνον τὰγαθόν ἐστι⁷ καὶ ὑπεράγαθον, καὶ οὐ μεθεῖξει καὶ τᾶλλα ἀγαθὰ⁸ ἐστὶ τε καὶ λέγεται, καὶ οὐ πάντα ἐφίεται, ὡς ἐκείνου εἶδεῖ.

Οὐδὲν αὐτὸ ἑαυτῷ τι παρέχει,⁹ ἀλλ' ἄλλο μὲν ἐστὶ τὸ παρέχον, ἄλλο δὲ τὸ λαμβάνον. Οὕτως δὲ, αὐτὸ ἑαυτῷ παρεκτικὸν εἶναι τοῦ εὖ τὸ αὐτάρκες φησιν, εἰς ταυτὸν ἄγων τὸ παρέχον καὶ τὸ λαμβάνον, ὅπερ οὐδ' ἡμῖν οὔτε τῇ κοινῇ ἐνοίᾳ¹⁰ δοκεῖ, οὔτε περὶ τοῦ αὐτάρκους ἀρμόζει λέγεσθαι. Τοῦτο γὰρ οὐ λαμβάνει, ὡς πρότερον δηλαδὴ μὴ ἔχον,¹¹ ἀλλ' ἔχειν¹² αἰεὶ τὸ ἀγαθὸν δικαιοῦτ' ἂν λέγεσθαι, μᾶλλον δὲ, αὐτὸ εἶναι τὸ ἀγαθόν, ὡς ἤδη ἡμῖν εἴρηται,¹³ καὶ τοῖς ἄλλοις παρ' ἑαυτοῦ παρέχειν¹⁴ εὖ.

ι. » Πᾶν αὐτάρκες τοῦ ἀπλῶς ἀγαθοῦ καταδεέστερόν ἐστι « κ. τ. λ.

1) B. ἀποφαντικὴν. — 2) Sequentia omissa in B. — 3) C. οὐκ οὖν. bene. — 4) B. C. add. τὸ. recte. — 5) C. ἐπιδέει ἐστιν. — 6) C. post οὐδὲν inserit δέ. non male. — 7) B. om. ἐστὶ, quod agnoscit C. — 8) B. ἀγαθόν. C. proxime ἐπιδεῖ. — 9) Male scriptum in B. παρέχει, recte lineâ notatum. — 10) Scr. ἐνοίᾳ ut in B. C. — 11) B. ἔχον^{εἶ} verum est ἔχον, quod etiam C. habet. — 12) B. ἔχον. male. — 13) Vid. supra fol. 9. b. — 14) C. τὸ inserit. bene.

Εἰ μόνον τὸ αὐτάγαθον αὐταρκές, ὅτι καὶ μόνον ἀνευ-
 δεές, καὶ ὅπερ ἀνευδεές, τοῦτο καὶ αὐταρκές καὶ ἀγαθόν,¹
 ταυτὸν ἂν εἴη τὸ αὐτάγαθον καὶ τὸ αὐταρκές· τοῦτο δὲ ἐστὶ καὶ
 τὸ ἀπλῶς ἀγαθόν, οὐκ οὐκ ἄλλο καὶ ἄλλο τὸ ἀπλῶς ἀγαθόν καὶ τὸ
 11. a. αὐταρκές· οὐδ' ἄρα τὸ μὲν κρεῖττον, τὸ δὲ ὑποδεέστερον. Οὗ-
 τος δὲ τὸ πλήρες καὶ τὸ αὐταρκές ταυτὸν εἶναί φησιν· οὐκ
 ἐστὶ δέ· πλήρης μὲν γὰρ πᾶσα ἢ γῆ τῆς δόξης τοῦ ἀγαθοῦ,
 ἀλλ' οὐκ αὐτάρκης· οὐ γὰρ παρ' ἑαυτῆς ἔχει τὸ ἀγαθόν,
 καὶ πάντα πληροῖ ὁ θεός, ὥστε καὶ πάντα πλήρη τῆς τοῦ θεοῦ
 ἀγαθότητος, ἀλλ' οὐκ αὐτάγαθα· οὐ γὰρ παρ' ἑαυτῶν
 ἔχει τὸ ἀγαθόν· πῶς γὰρ ἂ κατὰ μετοχὴν ἐκεῖνο² καὶ ἐστὶ
 καὶ ἀγαθὰ ἐστίν; ὡς καὶ οὗτός φησι, παραπόδας ἀντιφθεγγό-
 μενος ἑαυτῷ.³ Οὐδ' ἄρα αὐτάρκη, ὅποτε καὶ πάντα ἐπιδεῖ
 τοῦ ἀγαθοῦ ἐστί. Μόνον ἄρα τὸ θεῖον αὐταρκές, ἐπεὶ καὶ μό-
 νον ἀνευδεές καὶ αὐτάγαθον. καὶ πάντα μὲν πλήρη, καθόσον
 ἕκαστα χωρεῖ, μετέχοντα τῆς ἐκ τοῦ ὑπεραγάθου προγεομένης
 ἀγαθότητος· ἐκεῖνο δὲ ὑπέρπληρες, ὡς ὑπερβλύζον καὶ προχέον
 τὴν οἰκίαν⁴ ἀγαθότητα καὶ τὰ πάντα πληροῦν. Οὕτω δὲ καὶ
 ὑπεραύταρκές⁵ λέγοιτ' ἂν, καθὰ καὶ τῷ μεγάλῳ Γρηγορίῳ δο-
 κεῖ· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἤρκει,⁶ λέγοντι, τοῦτο⁷ τὸ κινεῖσθαι
 μόνον τῇ ἑαυτοῦ⁸ θεωρίᾳ, ἀλλ' ἔδει χηθῆναι⁹ τὸ
 ἀγαθόν καὶ ὁδεῦσαι. Δῆλον γὰρ ὡς ἢ ἀπόφασις τὸ, οὐκ
 ἤρκει, οὐ κατὰ στήρησιν¹⁰ αὐταρκείας εἴρηται τῷ μεγάλῳ
 τοῦτω πατρὶ, ἀλλὰ καθ' ὑπεροχὴν, ὡς καὶ πᾶσα ἀπόφασις ἐπὶ
 τοῦ θεοῦ ἐκλάμβανεται, κατὰ τὸν τὰ θεῖα πολὺν Διονύσιον.¹¹

Εἰ ἄλλο τὸ πληροῦν καὶ ἄλλο τὸ πληρούμενον, πῶς σὺ
 φῆς, τὸ αὐταρκές αὐτὸ ἑαυτὸ πεπληρωμέναι τοῦ ἀγαθοῦ; ἢ
 πῶς αὐταρκές τὸ μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐτέρωθεν πληρούμενον;

1) C. αὐτάγαθον. — 2) B. recte ἐκείνου. C. ἐκείνων. — 3) Vid. Procl. inst. c. XII. — 4) C. οἰκίαν. — 5) Adde Lexicis, quod in nullo invenitur. cf. 29, a. — 6) B. C. τῇ ἀγαθότητι adde. — 7) Omititur τοῦτο in Gregor. Naz. Editione Billiana. Tu vide locum Orat. XXXVIII. p. 617. a. et Or. XLII. p. 679. A. ubi integer locus repetitur. — 8) B. C. ἑαυτῆς. bene. — 9) B. C. χεθῆναι. ita scribe. — 10) B. C. στήρησιν. ita scribe. — 11) Vid. supra fol. 9. b.

Περὶ αἰτίου.

ἰά » Πάντα τὰ ὄντα πρόεισιν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας τῆς πρώ- 11. b.
της « κ. τ. λ.

Τὸ μὲν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας πάντα προῦέναι τὰ ὄντα, καλῶς εἴρηκε· μᾶλλον δὲ ἔδει τῆς μιᾶς εἰπεῖν. Ἡ δὲ προσθήκη¹ τῆς πρώτης εἶχεν ἂν καλῶς, εἰ καὶ τὸ μόνης προσέκειτο. Νῦν δὲ ἔοικε, τῆς πρώτης εἰπὼν, καὶ δευτέραν διδόναι καὶ τρίτην αἰτίαν καὶ ὁποσασοῦν,² ἵνα τὴν πολυθεΐαν εἴτουν³ πολυαρχίαν συστήσῃ. Διὸ καὶ πολλὰ ὑποτίθησι τὰ παράγοντα ἥτοι τὰ ποιητικὰ αἴτια· δῆλον γὰρ, ὡς οὐ περὶ τῶν ἄλλων αἰτίων λέγει,⁴ ὅποτε τὸ ὑλικὸν αἴτιον οὐ μόνον οὐκ ἔστι κρεῖττον, ἀλλὰ καὶ χεῖρον τοῦ⁵ ἕξ αὐτοῦ, καθὸ καὶ ἡ πρώτη ὕλη, παντὸς εἴδους ἐστερημένη, πάντων ἐστὶν⁶ χείρων, οὔτε δ'^{12. a.} ἄλλό τι τῶν αἰτίων πρακτικόν⁷ ἐστίν, ἀλλ' ἢ μόνον τὸ ποιητικόν.

Ἡμεῖς δὲ οὐ δεμίαν⁸ φαμὲν, εἴπερ ἡ μία τῆ τοῦ ἐνὸς μετοχῆ λέγεται μία· ἡ γὰρ τοιαύτη οὐδ' ἀρχὴ ἂν εἴη, ἀλλὰ καὶ ταύτης ἀρχὴ ἂν εἴη τὸ ἐν, οὗ κατὰ μετοχὴν μία⁹ λέγεται. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ἀρχὴν λέγοντες, οὐχ οὕτω λέγομεν, ὡς συντάτοντες αὐτὸ τοῖς μετὰ τὴν ἀρχὴν· διὸ οὐδ' ἀπλῶς ἀρχὴν, ἀλλ' ὑπεραρχικόν¹⁰ ἀρχὴν, οὐδ' ἀπλῶς ἐν, ἀλλ' ὑπὲρ πᾶν ἐν, οὔτε δὲ πρῶτον ἢ πρώτιστον, ἀλλ' ὑπὲρ τὸ πρῶτον, ὡς περ οὐδὲ μέγα ἢ μέγιστον, ἀλλ' ὑπὲρ τὸ μέγα φαμὲν αὐτὸ, καθὰ καὶ τῷ μεγάλῳ Γρηγορίῳ τῷ Θεολόγῳ¹¹ δοκεῖ. Καὶ ὅταν δὲμίαν λέγομεν, προστιθέαμεν καὶ τὸ μόνην, πρὸς παράστασιν τοῦ, ὅτι οὐ κατὰ μετοχὴν τοῦ ἐνὸς φαμεν αὐτὴνμίαν, ἀλλ' ὡς αὐτὴν οὔσαν τὸ ἐν, τὸ ὑπὲρ πᾶν ἐν, ὑπερηνωμένον, ὡς¹² ἤδη πολλάκις εἰρήκαμεν.¹³ Καὶ οὕτω δὲμίαν, ὡς τὸ ἐν αὐτὸ τὴν

1) C. προσθήκης. male. — 2) B. ὁποσασοῦν. C. alteram lectionem exhibet. — 3) B. ἥτοι. — 4) Compendio: λέ. Item C. — 5) B. τὸ male. — 6) Scr. cum B. ἐστὶ. C. alterum agnoscit. — 7) Fort. παρακτικόν. B. παρεκτικόν. — 8) Lege οὐδὲμίαν. — 9) B.μίαν immerito notatum lineâ. namque ex supra dicto: οὐδὲμίαν, quod legendum monuī, repetiturμίαν, τὸμίαν, cf. seq. — 10) B. C. ὑπεραρχιον. reete Vid. Dionys. Ar. Coel. Hier. c. VII. §. 4 extr. — 11) Locus esse videtur Greg. Naz. Or. XXXIII. p. 421. — 12) B. ὑπερηνωμένως, ὡς. leg. ὑπερηνωμένον, ὡς, quod et C. agnoscit. 13) Vid. supra c. IV. fol. 5. b.

πάντων αἰτίαν λέγοντες, οὐδὲ τοῦτο τὸ ἐν οὐσίαν αὐτῆς εἶναι νομίζομεν, ὡς περ οὐδὲ τὰ γαθόν· ἐκεῖνο μὲν γὰρ ποιού, τοῦτο δὲ ποσοῦ παρεισάγει ἐννοίαν, ἢ ἀρχῆς ποσοῦ. Δεῖ δὲ πρὸ τούτων ἄλλό τι τὴν οὐσίαν εἶναι· ὅπου γὰρ οὐδὲ τὸ ὄν ἀπλῶς ἀξιούμεν αὐτὴν καλεῖν, ὑπερὸν¹ οὐσίας δηλωτικόν, ὡς ἀρρήτον καὶ ἁκατονόμαστον· ἀλλὰ κακεῖνό φαμεν μετὰ τῆς ὑπεροχῆς ὑπερὸν, ὡς πᾶν ὄν προέχον καὶ ὑπερέχον, οὕτως οὖν καὶ ὑπερέν²· ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐν καὶ μίαν τὴν πάντων τῶν ὄντων αἰτίαν λέγοντες, ἔτι³ καὶ τρία τὴν αὐτὴν καὶ τριάδα φαμέν· πατέρα ταύτην εἶναι καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα πιστεύοντες, οὐ λογισμοῖς ἀνθρωπίνοις, ἢ τὸ ἐν διαιροῦντες ἢ τὰ τρία ἐρίζοντες, ἀλλ' αὐτολέκτω⁴ διδασκαλίαν⁵ τοῦ τῆς τριάδος ἐνὸς ἐπόμενοι, τοῦ ἐνικῶς εἰπόντος τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ὅτι μὲν ἐν ὡς κοινὸν τῶν

12. b. τριῶν οὕτως ἐκφώνηστος διὰ τοῦ ὀνόματος, ὃ δὲ τί ἐστὶ τοῦτο, τηρήσαντος κρύφιον⁶ ὡς τῆς ἀγνώστου καὶ ἀπορρήτου καὶ μιᾶς οὐσίας σημαντικόν. Εἰ καὶ τῷ Μωϋσῆ πάλαι χρηματίζων· ἐγὼ εἰμι ὃ ὢν,⁷ εἴρηκε, πάντα τὰ ὄντα περιληπτικῶς⁸ εἰς ἐν ὁμοῦ συγκεφαλαιώσας, ἅπερ εἶναι καὶ ὀπίσθια⁹ τούτου μαρθάνομεν, καὶ τούτων ἑαυτὸν ὀνόμασεν,¹⁰ ὢν καὶ τὴν παράδειξιν ἐν τῇ ὀπῆ τῆς κατὰ τὴν πίστιν πέτρας πεποίηται, ὡς τό γε πρόσωπον, τουτέστιν αὐτὴν ἐκείνην τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, μηδενὸς ἰδεῖν δυναμένου· οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ, φησὶν, ἄνθρωπος¹¹ τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ζήσεται.¹² Τὸ μὲν οὖν πρόσωπον τῆς θείας οὐσίας οὕτως ἀθέατον, θεατὰ δὲ γίνεται τῷ θεόπτη τὰ ταύτης ὀπίσθια, καὶ ταῦτα ὑπὸ τὴν πέτραν σιάντι, τὴν στερεὰν πίστιν. καὶ διὰ τῆς ὀπῆς ταύτης τῆς ἀναγωγικῆς θεωρίας ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν συμβόλων ἐπὶ τὰ νοητὰ θεάματα τὴν νοερὰν ὄψιν διαβιβάσαντι¹³. Μετὰ γὰρ ταῦτα

1) B. καίπερ ὄν. male. — 2) Lexicis adde. — 3) B. addit δὲ. — 4) Lexicis adde. — 5) B. C. διδασκαλία recte. — 6) C. κρύφιος. (sic.) — 7) Vid. supra c. VIII. fol. 9. b. — 8) Ser. περιληπτικῶς, ut in B. C. — 9) Vid. infra fol. 13. b. extr. — 10) Ser. ὀνόμασεν. in B. C. ὀνομάσας. — 11) Comp. ἄνωγ. — 12) 2 Mos. XXXIII, 20. — 13) Ea debentur vel maxime Dionysio aut potius Proclo ipsi Platonisque. Vid. modo Procl. in Plat. Alc. p. 28 sqq. cf. infra ad fol. 17, a. 13, b.

σωματικῶς ὁ θεὸς λόγος ὁφθεῖς ἐπὶ γῆς καὶ ἀνθρώποις¹ τοῖς γενομένοις αὐτόπταις αὐτοῦ καὶ ὑπηρέταις συναναστραφείς, ἐκδηλότερον τὴν κατ' αὐτὸν θεϊαν οὐσίαν παρέδειξεν, ὀπηνίκα καὶ τοὺς τῶν προφητῶν προκρίτους ἐν τῷ Θαβῶρ ὕρει συμπαροστήσατο,² καὶ τοῖς μαθηταῖς τὴν λαμπρότητα τῆς θείας αὐτῆς,³ ὡς ἐφικτὸν ἦν αὐτοῖς ἰδεῖν, παρεγύμνωσε, πρὸς ἣν⁴ καὶ ἀντιωπῆσαι μὴ δυναθέντες, εἰς γῆν ἐκεῖνοι κατέπεσον, καὶ αὐθις, ἐν τῷ μέλλειν εἰς οὐρανοὺς⁵ ἀναλαμβάνεσθαι διὰ τοῦ ἐνός καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἀνωύμου ὀνόματος, τὸ τῆς οὐσίας ἀκατάληπτον παρεδήλωσεν, ὁμοῦ⁶ καὶ τὸ μοναδικὸν αὐτῆς διὰ τῆς ἐνικῆς τούτου προφορᾶς ὑποσημίνας, καὶ τὸ τριαδικὸν τῶν προσώπων ἐκφήνας, ὧν κοινὸν μετὰ τῆς οὐσίας καὶ τὸ ὄνομα.

ιβ'. » Πάντων τῶν ὄντων ἀρχὴ καὶ αἰτία πρωτίστη τὸ ἀγαθὸν ἐστίν « κ. τ. λ.

Τὰ δέοντα ῥηθῆναι ἐνταῦθα εἰς τὸ ἀρχὴ καὶ πρωτίστη, 13. a. προείρηται ἡμῖν ἐν τῷ πρὸ τούτου⁷ κεφαλαίῳ· τοσοῦτον δὲ μόνον ὑπομνήσαι κἂν τούτῳ δεῖ, ὅτι πολλὰ τοῦ σοφοῦ τούτου τὰ πάντα⁸ τῶν ὄντων αἰτία λέγοντος, ἡμεῖς τὸ ἐν μόνον τὸ κυρίως αἰτιὸν φάμεν, ὅπερ εἶναι τὸν ἕνα μόνον καὶ τριεϋπόστατον θεόν· πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἄγιον πνεῦμα. οὔτε ὑπὲρ ταῦτα τῆς θεότητος ὑπερβαινούσης⁹, ἵνα μὴ δῆμος¹⁰ θεῶν εἰσαγάγηται κατὰ τὴν ἑλληνικὴν φλυαρίαν, οὔτε ἐντὸς τούτων ὀριζομένης, ἵνα μὴ πενίαν ἢ θεότης κατακρίνηται καθ' Ἑβραίους,¹¹ ὡς ἄγονος καὶ ἀκίνητος. Καὶ τρία δὲ ταῦτα λέ- 13. b. γοντες, οὐδὲν ἤττον καὶ τὸ ἐν εἶναι πιστεύομεν, οὐ συγγέοντες κατὰ Σαβέλλιον, οὐδὲ συναλείφοντες εἰς ἀναίρεσιν τῆς τριάδος· καὶ τὸ ἐν αὐθις ὁμολογοῦντες, οὐδὲν ἤττον καὶ τὰ τρία σέβομεν· οὐκ εἰς ἄνισα ταῦτα καὶ τῆ οὐσία διάφορα τὸ ἐν κατα-

1) Comp. ἀνοῖς. — 2) Leg. cum B. C. συμπαροστήσατο. — 3) Verissimum αὐγῆς in B. C. — 4) Leg. ἦν, ut in B. C. — 5) Comp. ὁμωνοσ. — 6) In B. commatis signum post ὁμοῦ. C. nec ante, nec post ὁμοῦ comma habet. In A. dubium. — 7) Male in B: τούτῳ, in margine correctum in τούτου. — 8) ἴδρ (i. e. ἴδως) πάντων. recte in B. C. legitur: πάντων. — 9) B. C. προβαινούσης. — 10) C. δῆμον. — 11) B. eadem in margine, nisi quod: κατακρίθωμεν. C. nil varietatis habet.

μέμνοντες¹ κατὰ τὸν Θεομάχον Ἄρειον. Διὸ οὐδὲ τρεῖς φαμέν ταῦτα Θεοὺς, ἀλλ' ἓνα Θεόν, μᾶλλον² τὸν ἓνα καὶ μόνον, καὶ οὐ πλὴν ἄλλος οὐδεὶς ἐστίν· ἓνα τὸν πατέρα καὶ μόνον πατέρα (οὐ γὰρ υἱὸν ἢ πνεῦμα ἐκπορευτόν), ἓνα τὸν υἱὸν καὶ μόνον υἱόν (οὐ γὰρ πατέρα ἢ πνεῦμα), καὶ ἐν τῷ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ἐξ ἑνὸς τοῦ μόνου πατρὸς φυσικῶς εἴτουν ὑπερφυσικῶς³ ἐκπορευόμενον, ἐξ οὗ καὶ ὁ υἱὸς ὡσαύτως γεννᾶται, ὅπως καὶ⁴ ἐν τῷ αἰτίῳ,⁵ καὶ αὐτὰ ἐξ αὐτοῦ ἐκάτερον ἐν· ὁ γεννῶν ἅμα καὶ προάγων, ὁ γεννώμενος⁶ τὸ ἐκπορευόμενον· οὕτω δὲ ταῦτα τὸ ἐν. Τρεῖς⁷ λέγοντες,⁸ οὐ τὴν οὐσίαν εἴτουν φύσιν τῆς Θεότητος εἰδέναί νομίζομεν, τὴν ἄρρητον, τὴν ἄγνωστον, τὴν καὶ τοῖς ὑπερτάτοις νόοις ἀκατάληπτον καὶ ἀπρόσιτον. Ἀλλὰ τὸ ἐν φαμέν, ἐκκλίνοντες τὸ πολυθεον, ὡς δὲ καὶ τὰ γαθόν κατὰ τῶν⁹ ἀρχῆν καὶ τοῦ καλοῦ¹⁰ πρεσβευόντων, καὶ τὸ ὄν κατὰ τῶν ἀθέων καὶ¹¹ αὐτόματον εἰσαγόντων, οὕτω καὶ φῶς καὶ νοῦν καὶ ζωὴν καὶ σοφίαν καὶ δύναμιν καὶ κάλλος, καὶ ὅσα Θεοπροεπη, τὸ Θεῖον κατονομάζομεν, οὐκ ἐκ τῶν κατ' αὐτὴν τὴν Θεῖαν οὐσίαν, ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ¹² αὐτὴν καὶ ὑπ' αὐτῆς γενομένων, ἄλλην ἐξ ἄλλον¹³ φαντασίαν Θεοπαθήτως συλλέγοντες¹⁴ εἰς ἓν τι τῆς ἀληθείας ἵνδαλμα, καὶ οὕτω μὲν ἐκ τῶν ἔντων τὸ Θεῖον κατονομάζομεν, ἐκ τῶν ὀπισθεν αὐτὸ θεωροῦντες, ὡς εἴρηται,¹⁵ αὐτὸ δ' ὅπερ ἐστὶ τὴν οὐσίαν ἴσμεν ἀγνοεῖν. Διὸ καὶ τῶν ὀνομάτων ἐκάστῳ προσάπτομεν τὴν τῆς

1) B. C. κατατέμνοντες, optime. — 2) C. μᾶλλον δὲ. In margine A. sequentis loci est asteriscus; scilicet scriba locum non intellexit. — 3) Lexicis adde. Vid. Etym. Gudian. — Henr. Steph. T. IV. col. 275. d. — Corder. Onom. Dion. s. v. — Rost. recepit nuperrime. — infr. fol. 20, a et saepissime. — 4) B. C. ἀν. bene. — 5) B. addit ἢ. Item C. optime. — 6) Addendum videtur: καὶ. — 7) B. addit, τὸ ἐν αὐτῆς λέγοντες. adde. — 8) In margine A. ἅμα καὶ ex superiore male repetitum. — 9) B. τῶν. C. τῶν. Fortasse: κατὰ τῶν τὴν ἀρχῆν καὶ τοῦ καλοῦ. Vulcanius ita: »Sed unum dicimus, ut vitemus pluralitatem Deorum. Sic et bonum dicimus, adversus eos, qui principium etiam mali bonum statuunt, et ens adversos impios etiam.« (Lacuna. et in margine: αὐτόματον.) — 10) B. C. καλοῦ. recte. In margine A. asteriscus. — 11) Addendum videtur ex B: τὸ. C.

περὶ
autem τὸ om. — 12) B. παρὰ (sic.) — C. bene περὶ. Μοχ γενομένην (sic.) — 13) Scr. ex B. C. ἄλλον. — 14) Male C. συλλέγοντος. — Θεοπαθήτως adde Lexicis. — 15) Vid. supra c. XI. fol. 12. b.

ὑπεροχῆς δηλωτικὴν πρόθεσιν· καὶ τὰς ὑποφάσεις μᾶλλον ἢ τὰς καταφάσεις ἀληθεύειν ἐπὶ τούτου, φησὶν ὁ τὰ θεῖα πολὺς 14. a. Διονύσιος, ¹ ᾧ καὶ μᾶλλον πιστευτέον, ὡς καὶ τῷ θεῷ Παύλῳ, τῷ εἰς τρίτον οὐρανὸν ² ἀπαγέντι, ³ τῇ θεωρίᾳ μαθητευθέντι καὶ παρ' ἐκείνου μνησθέντι ⁴ τὰ ἐκεῖθεν ἀκουσθέντα ἄρρητα ⁵ ῥήματα, καὶ πρὸ τούτων αὐτῷ τῷ θεολόγῳ, ⁶ τῷ τὸ κρύφιον καὶ ἀπόρρητον τῆς θεότητος τοῖς τε μαθηταῖς ἐκφήναντι μυστικώτερον διὰ τῆς ἀπροσίτου ἐκλάμψεως, καὶ αὐτίς ἡμῖν ἐξηγησάμενῳ διὰ τοῦ ἀνωνύμου ὀνόματος, ἢ τῷ σοφῷ τούτῳ, τῷ τὸ ἐν καὶ τὰγαθὸν αὐτὰ ταῦτ' εἶναι τὴν θεῖαν ⁷ οὐσίαν λογισμοῖς ἀνθρωπίνοις καταλαβεῖν οἰηθέντι, καὶ συλλογιζομένῳ τὰ ἀσυλλόγιστα. Ἄγαθὸν τὸ θεῖον, οὐχ οἷόν τι τῶν ἐν τοῖς οὐσίαις ἀγαθῶν· διὸ καὶ οὐκ ἂν ἀγαθὸν ἀπλῶς, ἀλλ' ὑπεράγαθον καὶ πηγὴ ἀγαθότητος.

ιγ'. »Πᾶν ἀγαθὸν ἐνωτικὸν ἐστὶ τῶν μετεχόντων αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἐνωσις ἀγαθὸν, καὶ τὰγαθὸν τῷ ἐνὶ ταυτὸν« κ. τ. λ.

Εἰ τὸ ἀγαθὸν τῷ ἐνὶ ταυτὸν, ὡς καὶ αὐτὸς οὗτος αὐτίκα 14. b. φησὶ, τί δεῖ πᾶν ἀγαθὸν λέγειν, ὡς περὶ πολλῶν ἀγαθῶν; τὸ γὰρ πᾶν ἐπὶ πολλῶν εὔθισται λέγεσθαι. ἔδει γοῦν τὸ ἀγαθὸν λέγειν ἐνωτικὸν εἶναι τῶν μετεχόντων αὐτοῦ. Ὁ δὲ κατὰ μικρὸν ὑποκλέπτει τοὺς ἀπερισκέπτως ἀναγινώσκοντας, ⁸ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου θεοῦ μεταβιβάζον ⁹ εἰς τὴν αὐτῷ πρεσβευομένην πολυθεῖαν· ἡμῖν δὲ καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ὄν καὶ πᾶν, ὅ, τι θεοπρεπὲς ὄνομα μονώτατον ¹⁰ σώζεται κατὰ τὸν ἕνα καὶ ἀγαθὸν καὶ μόνον ὄντα, μᾶλλον δὲ ὑπερόντα πάντα, ¹¹ θεὸν, ἐν ᾧ καὶ πρόεισιν ὑπερουσίως καὶ ὑπερηνωμένως ¹² τὰ πάντα, καὶ εἰσιν οὐσιωδῶς καὶ διακεκριμένως, ¹³ ἄπερ

1) Vid. supra c. VIII. fol. 9. b. — 2) Comp. *δυνόν*. — 3) Leg. *ἀπαγέντι*. Sic C. Cf. 2 Cor. XII, 2. — 4) B. C. *μνησθέντι*. recte. — 5) C. *ἄρητα*. — 6) Is est vulgo aut Joannes Apostolus aut Gregorius Naz. (vid. Suicer. Thes. s. v. *Θεολόγος*) sed hic nescio an recte praeferam lectionem B: *θεῷ λόγῳ*. C. alteram lectionem agnoscit. *τῷ* in C. om. — 7) C. *θεῖαν*. — 8) Leg. *σκοντας*, ut B. C. — 9) L. *ζων*, ut B. C. — 10) C. *μόνητατον*. (sic.) — 11) In textu codicis C. *πάντα* deest. Apparet tamen in marg. — 12) Utrumque adverbium adde Lexicis. — 13) Lexicis adde.

εἶσιν, ἕκαστα, καὶ σώζονται ἐροειδῶς συνεχόμενα καὶ ἀγαθυνόμενα καὶ τὸν παντελῆ σκεδασμὸν διαφεύγοντα. Καὶ καθ' ἡμῶς μὲν οὕτως εἰς ταῦτόν καὶ τὰγαθὸν καὶ τὸ ἐν, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ ὄν καὶ τὰλλα πάντα συνάγονται, καθότι καὶ πάντα ὑπερουσίως ἐστὶν ἡ μόνη πάντων αἰτία, ἡ ὑπέρθεος ¹ μονὰς καὶ τριάς, ἣν εἰ καὶ οὕτως ὀνομάζομεν, ὅμως ὁμολογοῦμεν ἀγνοεῖν, ἥτις ἄρα τὴν οὐσίαν ἐστὶν· οὐδὲν γὰρ ὁ ² λόγος, οὐκ ὄνομα, οὐκ ἐννόημα τὴν ἐν ἀβάτοις ὑπεριδρυμένην κρυφίότητα ταύτης ἐξάγει. Οὕτω δὲ καὶ ὁ λόγος ἡμῶν πάσης ἐξ αὐτῆς ³ ἀντιθεάσεως ⁴ προχωρεῖ· τί γὰρ ἂν καὶ ἀντιτεθείη τῷ περὶ τοῦ αὐτοῦ, καὶ καταφάσκοντι καλῶς πάντα καὶ ἀποφάσκοντι, τὸ μὲν, ὡς αἰτιωδῶς τὰ πάντα προόντος, τὸ δὲ, διὰ τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὸ τῆς οὐσίας ἀπόρρητον; Ὁ δὲ σοφὸς οὗτος, οὐ τὸ ἐν μόνον, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς πρεσβεύων θεοὺς, αὐτόθεν ἀλίσκεται, περιπίπτων εἰς ἀναντίωσιν, ⁵ ὡς δῆλον, ἐξ ὧν τουτὶ τὸ κεφάλαιον συμπεραίνων, ⁶ φησί· τὰ τοῦ ἀγαθοῦ τρόπον τινὰ ἀποπεσόντα καὶ τοῦ ἐνός ἅμα ἀμοιρεῖν, καὶ τὰ τοῦ ἐνός ὁπωσοῦν ἀμοιρήσαντα καὶ τοῦ ἀγαθοῦ διὰ τὴν διάστασιν στέ-

15. a. ρεσθαι, ὥστε οἱ πολλοὶ θεοὶ, ἢ ⁷ πολλοὶ καὶ διεστῶτες ἀλλήλων, ταύτη καὶ τοῦ ἐνός ἀμοιροῦσι καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἐκπίπτουσιν. Οἱ πολλοὶ θεοὶ, ἢ πολλοὶ, ταύτη καὶ τοῦ ἐνός καὶ ἀλλήλων δίστανται· καθόσον δὲ δίστανται, κατὰ τοσοῦτον καὶ τοῦ ἐνός ἀμοιροῦσι καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἀποπίπτουσιν· οὐκ ἄρα ἀπλῶς ἀγαθοί· ἢ δὲ ⁸ οὐκ ἀγαθοὶ, καὶ κακοὶ, ὁποίους ἴσμεν γενομένους τοὺς δαίμονας ἐξ ἀγαθῶν φύσεων προαιρέσει κακοὺς, περὶ ὧν καὶ ⁹ ὁ προφήτης φησί· ¹⁰ οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια. ¹¹ Ψεῦδος δὲ καὶ τὸ τὰγαθοῦ ἀποπεσόντα ἅμα καὶ τοῦ ἐνός ἀμοιρεῖν· ὁ γὰρ τοῦ σκότους ἄρχων καὶ τῶν δαιμόνων πρωτοσιότης τοῦ μὲν ἀγαθοῦ παντελῶς ἐξέπεσεν, ἔστι δὲ ὅμως εἷς, καὶ ἕκαστος τῶν δαιμόνων εἷς.

1) Lexicis adde hoc a Schneidero rejectum vocabulum. — 2) B. οὐ recte. C. ὁ dat. — 3) B. C. ἐξάντης. optime. — 4) B. C. ἀντιθέσεως. recte. — 5) L. ἐν... ut B. C. — 6) B. συμπεραίνων. (sic.) — 7) L. ἢ ut B. C. — 8) B. ἢδε. Sed leg. ἢ δὲ ut C. — 9) B. δε male. — 10) B. φησίν. recte. Vid. Psalm. XCVI. v. 5. — 11) B. δαίμονες.

Περὶ ἀκινήτου ἢ αὐτοκινήτου ἀρχῆς ἢ αἰτίου.

ιδ'. » Πᾶν τὸ ὄν ἢ ἀκίνητόν ἐστιν ἢ κινούμενον· καὶ εἰ κινούμενον, ἢ ὑφ' ¹ ἑαυτοῦ ἢ ὑπ' ἄλλου « κ. τ. λ.

² Ἐν τῷ παρόντι προβλήματι οὐκ Ἀριστοτέλει ³ μόνον καὶ 15. b. τοῖς ἄλλοις σοφοῖς ἀντιφθέγγεται, πᾶν τὸ ὄν λέγω, ⁵ καὶ τὸ πᾶν τῷ καθόλου ὄντι προσνέμων, ἐκείνων τοῦτο μὴ βουλομένων, (τὸ γὰρ πᾶς, ⁴ φησὶν ἐν τῷ περὶ ἔρμενεϊας· ^{4b} Ἀριστοτέλης, οὐ τὸ καθόλου σημαίνει)· ἀλλὰ καὶ ἑαυτῷ μάχεται, τουραντίον ἅπαν οὐ ⁵ δεῖξαι βούλεται, προςβαλλόμενος ⁶· βούλεται γὰρ δεῖξαι τοῦ ὄντος τὸ μὲν ἀκίνητον εἶναι, τὸ δὲ κινούμενον· ὃ τάχα καὶ ἀποδείκνυσι· λέγει δὲ, τὸ πρόβλημα προτιθείς· πᾶν τὸ ὄν ἢ ἀκίνητον εἶναι ἢ κινούμενον. ὡς εἰ μὲν πᾶν ἀκίνητον εἶη, μηδὲν λείπεσθαι τοῦ ὄντος εἶναι κινούμενον· εἰ δὲ πᾶν κινούμενον, μηδὲν ἀκίνητον. Σφάλλει οὖν αὐτόθεν αὐτὸς ἑαυτὸν, καθ' ἑκάτερον σκέλος τῆς διαιρέσεως, τῆς ἐν τῷ προβλήματι, ἀντιφάσκων τῷ κατὰ τὴν ἀπόδειξιν οἰκείῳ προβλήματι. ⁷ Δείκνυσι γὰρ, ὡς οὐ πᾶν ἀκίνητόν ἐστι τὸ ὄν, οὐδὲ πᾶν κινούμενον, ἀλλὰ τὸ μὲν, τὸ δὲ, ὡς περ εἴρηται· οὕτως ἐμώραεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ σοφοῦ, ⁸ οὕτως οὕτως αὐτὸς ἑαυτὸν ἀνατρέπει. ⁹

¹⁰ Ἐδεῖ ὑπ' ἄλλου ἑτεροκίνητον ¹⁰ εἰπεῖν· οὐ γὰρ ταυτὸν τὸ ἑτεροκίνητον καὶ τὸ κινούμενον· διὰ γὰρ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς ἢ ἀπόδειξης.

1) A. in marg. ἀφ' ab alia manu. Vid. Nicol. ad c. 50. — 2) Vid. Aristot. Enune. c. 5. — 3) L. λέγων, ut B. C. — 4) Ne cogites legendum esse πᾶν. Supple ἄνθρωπος ex Aristotelis loco. B. πῶς (sic). [4 b.] Leg. ἔρμενεϊας. Locus est de interpr. c. VII. §. 5. Tom. I. pag. 39. D. ed. Du-Val.] — 5) B. οὐ. male. — 6) B. C. προςβαλλόμενος. bene. — 7) B. C. βουλήματι. placet. cf. infra fol. 16. a. extr. — Βουλήματι et προβλήματι conjuncta inveniuntur infra. fol. 28. b. — 8) Vid. prooem. fol. 1. a. b. — 9) Sequentia usque ad ὑπερφνη notis narrationis sive citationis insignita sunt in B. sunt autem signa loci mutilati. — 10) Deesse aliquid videbatur. F. εἰδει τὸ ὑπ' ἄλλου κινούμενον. In B. C. est pro ἑτεροκίνητον: ἑτεροκινήτου. Sed retinenda est lectio codicis A. hac sententia: Oportuit pro verbis: ab alio, dicere: extrinsecus motum. Confuse Vulcanius: » Oportuit etiam sub altero horum ἑτεροκίνητον dictum esse. « Deinde ab: οὐ γὰρ ad ἀπόδειξις in B. omnia misere ommissa; quam ob rem scribae totus hic locus mancus videbatur. C. cum altero consentit.

Ἡ τοίνον ἀνάγκη τῆς ἀποδείξεως οὐ τοῦτο ἀπῆτει συμπεραίνειν, ἀλλὰ ἔσται τι ἄρα μὴ ἑτεροκίνητον τὸ πρῶτον κινουῦν, οὐ ταῦτόν δὲ τὸ μὴ ἑτεροκίνητον καὶ τὸ ἀκίνητον. Ἄλλ' ὑποδαιρεῖται τὸ μὴ ἑτεροκίνητον εἰς τε τὸ αὐτοκίνητον καὶ τὸ ὅλως ἀκίνητον· καὶ ὅλως μὲν ἀκίνητον κατὰ τὸν ἀκριβῆ τε καὶ ψευδῆ¹ λόγον τὸ μηδαμῆ μηδαμῶς ὄν· ἑτεροκίνητα δὲ τὰ
 16. a. σώματα πάντα πάντως·² αὐτοκίνητοι δὲ αἱ ἄσώματοι οὐσίαι, τῆς αὐτοκινήσεως, ἣν ἡμεῖς φαμὲν ἀντεξουσιότητα, μετέχουσαι ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοκινήτου καὶ ἀνθυπάρκτου³ οὐσίας, ἥτις κατὰ τὸν θεολόγον Γρηγόριον ὡς μονὰς ἀπ' ἀρχῆς εἰς δυάδα φυσικῶς κινήθεισα μεχρὶ τριάδος ἔστηκε,⁴ δημιουργικῶς δὲ δι' ὑπερβολὴν ἀγαθότητος κινουμένη, παράγει πάντα τὰ ὄντα, τὰ τε δευτέρως αὐτοκίνητα, καὶ τὰ ἑτεροκίνητα. Ἀνάλογον δὲ πάντως ῥητέον τοῖς κινουμένοις τὴν κίνησιν, ὡςπερ τῶν φυσικῶν⁵ φυσικῆν, οὕτω δὲ καὶ τῶν ὑπερφυσῶν ὑπερφυσῆ.

Καὶ ἄλλως δὲ ἀπ' ἀρχῆς αὐτῆς διαπίπτει τὸ πρόβλημα· οὔτε γὰρ πᾶν τὸ ὄν ἀκίνητόν ἐστιν, οὔτε πᾶν κινούμενον· ἀλλ' εἰσὶν ὁ σοφὸς ἄλλο βουλούμενος εἰπεῖν, ἄλλο λέγειν, ὡς καὶ ἤδη ἡμῖν εἴρηται.⁶ Ἔδει δὲ οὕτως αὐτὸν εἰπεῖν· τοῦ ὄντος ὑπεξηρημέτου, τοῦ ὑπερόντος τὸ μὲν ἐστὶν ἀκίνητον, τὸ δὲ κινούμενον· καὶ τοῦ κινουμένου τὸ μὲν αὐτοκίνητον, τὸ δὲ
 16. b. ἑτεροκίνητον. Ὁ δὲ καὶ τὸ ὄν ἀδιαφόρως λαμβάνει, συμπεριλαμβάνων τῷ παντὶ καὶ τὸ πρῶτον ὄν, ὃ καὶ ἀκίνητον εἶναι βούλεται, καὶ τὴν κίνησιν, καίτοι πολλαχῶς λέγομεν,⁷ καὶ τὸ ἀκίνητον· καὶ τοῦτο γὰρ διχῶς λέγεται· τὸ μὲν ὡς κρεῖττον κινήσεως, τὸ δὲ ὡς χεῖρον καὶ κατὰ στέρησιν.⁸ Καὶ οὕτω διὰ τῶν ὁμωνύμων φωνῶν σοφίζεσθαι θέλων, πρὸ τῶν ἄλλων ἑαυτὸν ἵνατρέπων ἀλίσκεται· τὸ γὰρ ὄν εἰ μὴ ταῦτόν ἐστι τῷ ἐνί, ὡς ἡμεῖς φαμὲν, ἀλλ' ἕτερον κατὰ τοῦτον ὑποδεέστερον τοῦ

1) C. ἀψευδῆ. bene. — 2) In C. πάντα deest. Ceterum punctum ante πάντως positum. — 3) B. ἀνθυπαρ. (sic.) — 4) Vid. supra prooem. fol. 2. b. extr. — 5) C. in textu φυσικῶν non habet; in ora tamen legitur. — 6) Supra fol. 15. b. ubi in textu A. falso προβλήματι pro βουλήματι. — 7) B. C. λεγομένην. — 8) C. κατασέρησιν, qui proxime φαιών pro φωνῶν.

ένός· δῆλον, ὅτι καὶ ἔν ἐστι καὶ οὐχ ἔν, μεθέξει τοῦ ένός γινόμενον ἔν, καὶ πάσχον τὴν μετοχὴν τοῦ ένός, καὶ ὑπομέτον τὴν τοῦ ένός παρουσίαν, οὐκ ὄν αὐτό,¹ ὅπερ ἔν, ὡς αὐτός οὗτος ἐν τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ φησίν. Πᾶν δὲ τὸ μὴ καθ' αὐτὸ ὄν, ἀλλ' ἐτέρωθεν ἔχον τὸ εἶναι, ὅπερ ἐστὶ, καὶ πάσχον καὶ γινόμενον, κατ' αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ πάσχειν καὶ γίνεσθαι κινούμενόν ἐστιν ὑφ' ² ἑτέρου, τοῦ δρωῦτος ἐν αὐτῷ καὶ ποιῶντος εἶναι, ὅπερ ἐστὶ. Τὸ ὄν ἄρα καὶ αὐτὸ τὸ πρῶτον μετέχον τοῦ ένός κατὰ τοῦτον ἑτεροκίνητόν ἐστιν. Εἰ δὲ τοῦτο τοιοῦτον, οὐδ' ἂν ἄλλο τι ὄν εἴη αὐτοκίνητον· πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ἄλλ' οὗτος μὲν οὕτως ἀναγκάζοιτο, πᾶν τὸ ὄν λέγειν ἑτεροκίνητον ἡμεῖς δὲ τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν καὶ τὰγαθὸν ταῦτόν εἶναι λέγοντες ³ καὶ πιστεύοντες, τουτέστι τὸ ὑπὲρ πᾶν ⁴ ἐν καὶ ὑπεράγαθόν τε καὶ ὑπεροίσιον αὐθυπέραρκτόν ⁵ τε κυρίως καὶ αὐτοκίνητον εἶναι ὁμολογοῦμεν, καὶ τᾶλλα πάντα κινῶν καὶ ποιῶν, καὶ τὰ ⁶ μὲν ὄντα τηροῦν, τὰ δὲ μετασκευάζον, ὡς βούλεται, καὶ τοῖς μὲν μετὰ ἑτεροκινήτοις ⁷ εἶναι καὶ τὸ ⁸ αὐτοκίνητον χαρίζομενον, τὰ δὲ μόνον ὀρίζον εἶναι ἑτεροκίνητον, ⁹ καὶ στάσιν ἀφορίζον ἄλλοις καὶ ἄλλοις ¹⁰ κίνησιν κατὰ λόγους ἀπορρήτους τῆς ἀνεξιχνιάστου σοφίας αὐτοῦ καὶ προνοίας παρουσίας ¹¹ δυνάμεως ὑπερδυνάμου, καὶ αὐτὸ τὸ μηδαμῆ ¹² μηδαμῶς ὄν δυναμῶν καὶ κινῶν καὶ εἶναι ποιῶν, καθὰ καὶ πάντα ἐκ τῶν ¹³ μὴ ὄντων εἶναι πεποίηκε. ¹⁴ Οὗτος δὲ καὶ τὸ ἀκίνητον ἀναποδείκτως ¹⁵ ἐν τοῖς οὖσι παρεισάγει, τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτούμενος.

Περὶ ὁσωμάτου οὐσίας, καὶ τί ἴδιον αὐτῆς.

ιέ. » Πᾶν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν ἁσώματόν ἐστιν « κ. τ. λ.

17. a.

1) αὐτὸ in textu Cod. C. om.; in ora tamen ab alia m. adnotatum legitur. Proxime in margine Cod. A. Ση i. e. σημειῶσαι. — 2) B. ἐφ' male. — 3) C. καὶ λέγοντες. — 4) B. ὑπέρπαν, quod nihili esse videtur. [Ἵπὲρ πᾶν ἐν solute etiam supra fol. 12. a.] — 5) B. C. αὐθύπαρκτον, hoc probō. Illud si verum est, adde Lexicis. — 6) C. τὸ pro τὰ. — 7) B. C. τοῦ ἑτεροκινήτοις. recte — 8) B. om. τὸ. — 9) B. ἑτεροκίνητα, placet. C. cum alt. facit. — 10) C. καὶ ἄλλοις om. — 11) B. C. Marg. Vulc. περιουσία. bene. — 12) C. αὐτόμο τὸ μ. (sic.) — 13) In C. τῶν deest. — 14) B. C. πεποίηκεν, ut scr. — 15) C. ἀναποδείκτως.

Ἡ τοίνον ἀνάγκη τῆς ἀποδείξεως οὐ τοῦτο ἀπῆτει συμπεραίνειν, ἀλλὰ ἔσται τι ἄρα μὴ ἑτεροκίνητον τὸ πρῶτον κινουόν, οὐ ταῦτόν δὲ τὸ μὴ ἑτεροκίνητον καὶ τὸ ἀκίνητον. Ἀλλ' ὑποδιαίρεται τὸ μὴ ἑτεροκίνητον εἰς τε τὸ αὐτοκίνητον καὶ τὸ ὅλως ἀκίνητον· καὶ ὅλως μὲν ἀκίνητον κατὰ τὸν ὀκριβῆ τε καὶ ψευδῆ¹ λόγον τὸ μηδαμῆ μηδαμῶς ὄν· ἑτεροκίνητα δὲ τὰ
 16. a. σώματα πάντη πάντως·² αὐτοκίνητοι δὲ αἱ ἀσώματοι οὐσίαι, τῆς αὐτοκινήσεως, ἣν ἡμεῖς φαρμέν αὐτεξουσιότητα, μετέχουσαι ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοκινήτου καὶ ἀνθυπάρκτου³ οὐσίας, ἣτις κατὰ τὸν θεολόγον Γρηγόριον ὡς μονὰς ἀπ' ἰσχυρῆς εἰς δυάδα φυσικῶς κινήθεισα μεχρὶ τριάδος ἔσται,⁴ δημιουργικῶς δὲ δι' ὑπερβολὴν ἀγαθότητος κινουμένη, παράγει πάντα τὰ ὄντα, τὰ τε δευτέρως αὐτοκίνητα, καὶ τὰ ἑτεροκίνητα. Ἀνάλογον δὲ πάντως ῥητέον τοῖς κινουμένοις τὴν κίνησιν, ὡς περ τῶν φυσικῶν⁵ φυσικῆν, οὕτω δὲ καὶ τῶν ὑπερφυσικῶν ὑπερφυσῆ.

Καὶ ἄλλως δὲ ἀπ' ἀρχῆς αὐτῆς διαπίπτει τὸ πρόβλημα· οὔτε γὰρ πᾶν τὸ ὄν ἀκίνητόν ἐστιν, οὔτε πᾶν κινούμενον· ἀλλ' εἴκειν ὁ σοφὸς ἄλλο βουλόμενος εἰπεῖν, ἄλλο λέγειν, ὡς καὶ ἤδη ἡμῖν εἴρηται.⁶ Ἔδει δὲ οὕτως αὐτόν εἰπεῖν· τοῦ ὄντος ὑπεξηρημένου, τοῦ ὑπερόντος τὸ μὲν ἐστὶν ἀκίνητον, τὸ δὲ κινούμενον· καὶ τοῦ κινουμένου τὸ μὲν αὐτοκίνητον, τὸ δὲ
 16. b. ἑτεροκίνητον. Ὁ δὲ καὶ τὸ ὄν ἀδιαφόρως λαμβάνει, συμπεριλαμβάνων τῷ παντὶ καὶ τὸ πρῶτον ὄν, ὃ καὶ ἀκίνητον εἶναι βούλεται, καὶ τὴν κίνησιν, καίτοι πολλαχῶς λέγομεν,⁷ καὶ τὸ ἀκίνητον· καὶ τοῦτο γὰρ διχῶς λέγεται· τὸ μὲν ὡς κρεῖττον κινήσεως, τὸ δὲ ὡς χεῖρον καὶ κατὰ στέρησιν.⁸ Καὶ οὕτω διὰ τῶν ὁμωνύμων φωνῶν σοφίζεσθαι θέλων, πρὸ τῶν ἄλλων ἑαυτὸν ἵνατρέπων ἀλίσκεται· τὸ γὰρ ὄν εἰ μὴ ταυτόν ἐστι τῷ ἐνί, ὡς ἡμεῖς φαρμέν, ἀλλ' ἕτερον κατὰ τοῦτον ὑποδεέστερον τοῦ

1) C. ἀψευδῆ. bene. — 2) In C. πάντη deest. Ceterum punctum ante πάντως positum. — 3) B. ἀνθυπαρ. (sic.) — 4) Ibid. supra prooem. fol. 2. b. extr. — 5) C. in textu φυσικῶν non habet; in ora tamen legitur. — 6) Supra fol. 15. b. ubi in textu A. falso προβλήματι προβουλήματι. — 7) B. C. λεγομένην. — 8) C. κατασέρησιν, qui proxime φαινῶν pro φωνῶν.

ένός· δῆλον, ὅτι καὶ ἔν ἐστι καὶ οὐχ ἔν, μεθέξει τοῦ ένός γινόμενον ἔν, καὶ πάσχον τὴν μετοχὴν τοῦ ένός, καὶ ὑπομέτον τὴν τοῦ ένός παρουσίαν, οὐκ ὄν αὐτό,¹ ὅπερ ἔν, ὡς αὐτός οὗτος ἐν τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ φησίν. Πᾶν δὲ τὸ μὴ καθ' αὐτὸ ὄν, ἀλλ' ἐτέρωθεν ἔχον τὸ εἶναι, ὅπερ ἐστὶ, καὶ πάσχον καὶ γινόμενον, κατ' αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ πάσχειν καὶ γίνεσθαι κινούμενόν ἐστιν ὑφ' ² ἑτέρου, τοῦ δρωῦτος ἐν αὐτῷ καὶ ποιῶντος εἶναι, ὅπερ ἐστὶ. Τὸ ὄν ἄρα καὶ αὐτὸ τὸ πρῶτον μετέχον τοῦ ένός κατὰ τοῦτον ἑτεροκίνητόν ἐστιν. Εἰ δὲ τοῦτο τοιοῦτον, οὐδ' ἂν ἄλλο τι ὄν εἴη αὐτοκίνητον· πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ἄλλ' οὗτος μὲν οὕτως ἀναγκάζοιτο, πᾶν τὸ ὄν λέγειν ἑτεροκίνητον ἡμεῖς δὲ τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν καὶ τὰγαθὸν ταῦτόν εἶναι λέγοντες³ καὶ πιστεύοντες, τουτέστι τὸ ὑπὲρ πᾶν⁴ ἐν καὶ ὑπεράγαθόν τε καὶ ὑπεροῖσιον αὐθύπεραρκτόν⁵ τε κυρίως καὶ αὐτοκίνητον εἶναι ὁμολογοῦμεν, καὶ τᾶλλα πάντα κινῶν καὶ ποιῶν, καὶ τὰ⁶ μὲν ὄντα τηροῦν, τὰ δὲ μετασκευάζον, ὡς βούλεται, καὶ τοῖς μὲν μετὰ ἑτεροκινήτοις⁷ εἶναι καὶ τὸ⁸ αὐτοκίνητον χαρίζομενον, τὰ δὲ μόνον ὀρίζον εἶναι ἑτεροκίνητον,⁹ καὶ στάσιν ἀφορίζον ἄλλοις καὶ ἄλλοις¹⁰ κίνησιν κατὰ λόγους ἀπορρόητους τῆς ἀνεξιχνιάστου σοφίας αὐτοῦ καὶ προνοίας παρουσίας¹¹ δυνάμεως ὑπερδυνάμου, καὶ αὐτὸ τὸ μηδαμῆ¹² μηδαμῶς ὄν δυναμῶν καὶ κινῶν καὶ εἶναι ποιῶν, καθὰ καὶ πάντα ἐκ τῶν¹³ μὴ ὄντων εἶναι πεποίηκε.¹⁴ Οὗτος δὲ καὶ τὸ ἀκίνητον ἀναποδείκτως¹⁵ ἐν τοῖς οὔσι παρεισάγει, τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτούμενος.

Περὶ ὁσώματος οὐσίας, καὶ τί ἴδιον αὐτῆς.

ιέ. » Πᾶν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν ἁσώματόν ἐστιν « κ. τ. λ.

17. a.

1) αὐτὸ in textu Cod. C. om.; in ora tamen ab alia m. adnotatum legitur. Proxime in margine Cod. A. Ση i. e. σημειῶσαι. — 2) B. ἐφ' male. — 3) C. καὶ λέγοντες. — 4) B. ὑπέρπαν, quod nihili esse videtur. [Ἐπὲρ πᾶν ἐν solute etiam supra fol. 12. a.] — 5) B. C. αὐθύπαρκτον, hoc probō. Illud si verum est, adde Lexicis. — 6) C. τὸ pro τὰ. — 7) B. C. τοῦ ἑτεροκινήτοις. recte — 8) B. om. τὸ. — 9) B. ἑτεροκίνητα, placet. C. cum alt. facit. — 10) C. καὶ ἄλλοις om. — 11) B. C. Marg. Vulc. περιουσία. bene. — 12) C. αὐτόμο τὸ μ. (sic.) — 13) In C. τῶν deest. — 14) B. C. πεποίηκεν, ut scr. — 15) C. ἀναποδείκτως.

Ἐπιστροφὴν οὗτος ταυτίον τι καὶ κίνησιν νοεῖ, ὡς ἐν τῷ ἑπτακαιδεκάτῳ ἐμφαίνει θεωρήματι. Πᾶν ἂν οὖν τι κινήθῃ πρὸς ἑαυτὸ, μὴ πρότερον ἐκστὰν ἑαυτοῦ. εἰ δὲ ἔστιν ἀεὶ ἀκινήτως καὶ ἀνεκστάτως ἐν ἑαυτῇ κατ' ἐξαίρετον μὲν ἢ ἀναλλοίωτος² καὶ ὑπερούσιος οὐσία, μετ' ἐκείνην δὲ καὶ ἡ τῶν ὑπερουραγίων καὶ θεοειδῶν νίων³. οὐδ' ἂν ἐπιστρέφειν πρὸς ἑαυτὸ οὔτε τὸ θεῖον οὔτε τὸ θεοειδὲς ἅπαν λέγοιτο. Ἐκεῖνο μὲν καὶ ὑπὲρ τὸ ἀεὶ, τοῦτο δὲ, ἔστ' ἂν τὴν οἰκείαν φυλάττη κατάστασιν, εἰ μὴ ἄρα τις τὴν ἐν ἑαυτῷ μονὴν καὶ ἴδρυσιν ἐπιστροφὴν ἐθέλοι⁴ καλεῖν, ὡσπερ καὶ οὗτος, τὴν ὅλον⁵ δι' ὅλου ἑαυτοῦ⁶ ἐπαφὴν εἶτουν ἐνωσιν. Ἄλλ' ὁ θεολογικώτατος Διονύσιος κυριώτερον χρῆται τῇ λέξει ἐπὶ τὴν πρὸς τὰ ὑπέρτερα τῶν καταδεστέρων ἀνάτασιν,⁷ ὅθεν καὶ τὰ ἀνώτερα τῶν ὑποβεβηκότων ἐπιστρεπτικά φησιν.⁸ οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπέρτερα ἔσθ' ὅτε πρὸς τὰ καταδεέστερα προνοητικῶς ἐπιστρέφειν λέγεται.⁹ οὐ γὰρ μόνον ἐπιστρέψατε πρὸς με, φησὶν,¹⁰ ἀλλὰ καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς. — Διὰ τοιούτων σαφῶς διαγιγνώσκειται βουλόμενος, τὴν ἐπιστροφὴν δύο τινῶν, διαφερόντων ἀλλήλων, ἐνωτικὴν εἶναι. ὅταν γὰρ φησιν, ἐν γένηται ἄμφω· (τό, τε¹¹ γὰρ γινόμενον πᾶν γίνεται, ὃ μὴ πρότερον ἦν, καὶ τὸ ἄμφω ἐπὶ δύο τινῶν εἴωθε λέγεσθαι)· τὸ τοίνυν γινόμενον ἐν, ὃ πάντως οὐκ ἦν πρὸ τοῦ γενέσθαι, καὶ τὸ ἐπιστρεφόμενον, ὡς ἄλλό τι ὄν παρὰ τὸ,¹² πρὸς ὃ ἐπιστρέφεται¹³. πῶς λέγεται πρὸς ἑαυτὸ καὶ οὐχὶ πρὸς ἄλλο

1) B. C. πῶς. rectissime. — 2) Adde Lexicis hoc adverbium; item ἀνεκστάτως. — 3) Scr. cum B. C. νόων. — 4) B. ἐθέλει. — 5) B. C. recte: ὅλον. — 6) B. ἐαυτῷ. De dativo c. substt. vid. Matth. Gr. gr. §. 396 et qui ibi citantur multi auctores. — 7) Vid. Dionys. Ar. Coel. Hier. c. I. §. 1 et 2. — 8) Id est: »Superiora dicit inferiorum conversores.« — 9) B. λέγονται. Dionys. Ar. Hier. Coel. c. VII, qui de hac conversione, e platonice mutuata, multus est in libr. d. divv. nomm., praec. c. IV. ubi imprimis vid. §. 15. Cf. Creuz. ad Olymp. p. 111. — Et de ἐπιστροφῇ eundem ad Procl. in Alc. p. 16. coll. Indic. s. v. — 10) Sc. ὁ θεός. vid. Maleach. c. III. v. 7. cf. fol. 70, b. — 11) B. τότε. C. alterum dat. Loco ad interpunctionem misere confuso a scriba, parentheseos signa inserui. — 12) Artic. ante relat. cf. Procl. III p. 18. c. 10. et. p. 30. c. 16. Et infra fol. 22, b. — 13) Inter ἐπιστρέφεται et πῶς non plene est interpungendum, ut est in Codicibus; sed incipit apodosis.

μᾶλλον ἐπιστρέφειν; ἢ δῆλον, ὅτι κάλλιον ἡμῖν τε καὶ τῷ
 θεῷ Διονυσίῳ τὸ τῆς ἐπιστροφῆς ὄνομα ἐπὶ τῶν ὁπώσποτε
 κινούντων καὶ κινουμένων ἐξείληται, καὶ ἢ ἄλλα τινὰ³ πρὸς
 ἑαυτὰ ἐπιστρεφόντων, ἢ αὐτοῦ πρότερον ἀφ' ἑαυτῶν ἐξισταμέ-
 νων, εἴτ' αὐθις ἀποκαθισταμένων εἰς ἑαυτὰ διὰ τῆς ἐπιστροφῆς.

Κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ὁ θεὸς λόγος, ἀσώματος ὢν, 17 b.
 ἠνωσεν ἐπιστρεπτικῶς ἑαυτῷ τὴν ἀνθρωπίνην οὐσίαν, ὅλην
 ὅλῳ⁵ συνάψα; καὶ χρίσας τῇ ἑαυτοῦ θεότητι, ὡς γενέσθαι
 αὐτὴν, ὅπερ τὸ χρίσαν, κατὰ τὸν θεολόγον φάσαι⁴ Γρηγό-
 ριον.⁵ "Ὡστε οὐδὲν ἀδύνατον δογματίζομεν· οὐ γὰρ αὐτὸ πρὸς
 ἑαυτὸ τὸ σῶμα λέγομεν ἐπιστραφεῖν, ὡς καὶ ἑαυτοῦ τὴν σω-
 ματικὴν καὶ μεριστὴν οὐσίαν ἐκστῆναι καὶ γενέσθαι ἀσώματον
 καὶ ἀμεριστον, ἀλλὰ τὸν θεὸν λόγον ἐπιστρέψαι τοῦτο πρὸς
 ἑαυτὸν ἐν ἑαυτῷ τε μέιναν καὶ πρὸς τὸν λόγον ὅλον πρὸς ὅλον
 ἐπιστραφέν καὶ γινόμενον⁶ ἀναλλοιώτως καὶ ἀσυγγύτως, ὅπερ
 ἐκεῖνος, κατὰ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν. — Σὺν ἀντιθέσει
 ἀντιστροφή· Εἰ μὴδὲν σῶμα πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν, οὐ
 σῶμά ἐστιν.⁷

15'. » Πᾶν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν χωριστὴν οὐσίαν
 ἔχει παντὸς σώματος « κ. τ. λ.

Οὐδὲ τοῦτο ἡμῖν ἀντιπίπτει· οὐ γὰρ λέγομεν τὸν θεὸν
 λόγον,⁸ ἐκστάντα ἑαυτοῦ, γενέσθαι, ὅπερ τὸ σῶμα, ὡς εἶναι
 λογιπὸν,⁹ οὕτως αὐτὸν ἀχώριστον τοῦ σώματος, οὐ προσείληφε

1) Ita ad prosodiam scriptum est in A. — 2) B. ἀλλ' ἄττα.
 recte. C. ἀλλάτα. (sic.) — 3) B. ὅλως, recte. — 4) Hoc verbum C. non
 agnoscit. — 5) Gregor. Naz. Or. V. extr. p. 136. C. cf. Or. XXXVI.
 p. 578. C. — 6) B. C. γινόμενον. bene, ob antecedens. — 7) B.
 plenius ita: Εἰ μὴδὲν σῶμα πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν ἐστὶ, πᾶν τὸ
 πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν οὐ σῶμά ἐστιν. Quae sunt inserenda.
 C. ut semper fere cum A. consentit. Vulcanius autem etiam ple-
 nius: » Sed hic notabis inversionem argumenti per oppositum. Si
 nullum corpus est ita comparatum suapte natura, ut aliud in se
 ipsum convertat, sequitur et Christum non esse solum corpus, quod
 in se convertit aut assumpsit: sed Deum et hominem esse ex duabus
 diversis naturis unam personam indissolubilem.« Suo more illa
 Vulcanius addiderit. — 8) B. λόγον omittit. — 9) B. C. λοιπὸν. Omnia
 alia Vulcanius: » ut simpliciter corpus factus (sc. Deus) sit, quasi
 homo rationalis, sed ipsum mansisse, qui erat in principio.«
 Legit igitur Metaphrasta in suo codice: λογικόν. Sed recte B. C.
 λοιπὸν, post quam vocem dele comma.

Ἐπιστροφὴν οὗτος ταυτὸν τι καὶ κίνησιν νοεῖ, ὡς ἐν τῷ ἑπτακαιδεκάτῳ ἐμφαίνει θεωρήματι. Πᾶν ἂν οὖν τι κινήθῃ πρὸς ἑαυτὸ, μὴ πρότερον ἐκστὰν ἑαυτοῦ. εἰ δὲ ἔστιν ἀεὶ ἀκινήτως καὶ ἀνεκστάτως ἐν ἑαυτῇ κατ' ἐξαίρετον μὲν ἢ ἀναλλοίωτος² καὶ ὑπερούσιος οὐσία, μετ' ἐκείνην δὲ καὶ ἡ τῶν ὑπερουραγίων καὶ θεοειδῶν νίων³. οὐδ' ἂν ἐπιστρέφειν πρὸς ἑαυτὸ οὔτε τὸ θεῖον οὔτε τὸ θεοειδὲς ἅπαν λέγοιτο. Ἐκεῖνο μὲν καὶ ὑπὲρ τὸ ἀεὶ, τοῦτο δὲ, ἔστ' ἂν τὴν οἰκίαν φυλάττη κατάστασιν, εἰ μὴ ἄρα τις τὴν ἐν ἑαυτῷ μονὴν καὶ ἴδρυσιν ἐπιστροφὴν ἐθέλοι⁴ καλεῖν, ὡσπερ καὶ οὗτος, τὴν ὅλον⁵ δι' ὅλου ἑαυτοῦ⁶ ἐπαφὴν εἴτουν ἔνωσιν. Ἀλλ' ὁ θεολογικώτατος Διονύσιος κυριώτερον χρῆται τῇ λέξει ἐπὶ τὴν πρὸς τὰ ὑπέρτερα τῶν καταδεστέρων ἀνάτασιν,⁷ ὅθεν καὶ τὰ ἀνώτερα τῶν ὑποβεβηκότων ἐπιστρεπτικά φησιν.⁸ οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπέρτερα ἔσθ' ὅτε πρὸς τὰ καταδεέστερα προνοητικῶς ἐπιστρέφειν λέγεται.⁹ οὐ γὰρ μόνον ἐπιστρέψατε πρὸς με, φησὶν,¹⁰ ἀλλὰ καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς. — Διὰ τοιούτων σαφῶς διαγιγνώσκειται βουλόμενος, τὴν ἐπιστροφὴν δύο τινῶν, διαφερόντων ἀλλήλων, ἐνωτικὴν εἶναι. ὅταν γὰρ φησιν, ἐν γένηται ἄμφω· (τό, τε¹¹ γὰρ γινόμενον πᾶν γίνεται, ὃ μὴ πρότερον ἦν, καὶ τὸ ἄμφω ἐπὶ δύο τινῶν εἴωθε λέγεσθαι)· τὸ τοίνυν γινόμενον ἐν, ὃ πάντως οὐκ ἦν πρὸ τοῦ γενέσθαι, καὶ τὸ ἐπιστρεφόμενον, ὡς ἄλλό τι ὄν παρὰ τὸ,¹² πρὸς ὃ ἐπιστρέφεται¹³. πῶς λέγεται πρὸς ἑαυτὸ καὶ οὐχὶ πρὸς ἄλλο

1) B. C. πῶς. rectissime. — 2) Adde Lexicis hoc adverbium; item ἀνεκστάτως. — 3) Scr. cum B. C. νόων. — 4) B. ἐθέλει. — 5) B. C. recte: ὅλου. — 6) B. ἐαυτῷ. De dativo c. subst. vid. Math. Gr. gr. §. 396 et qui ibi citantur multi auctores. — 7) Vid. Dionys. Ar. Coel. Hier. c. I. §. 1 et 2. — 8) Id est: »Superiora dicit inferiorum conversores.« — 9) B. λέγονται. Dionys. Ar. Hier. Coel. c. VII, qui de hac conversione, e platonice mutuata, multus est in libr. d. divn. nomm., praec. c. IV. ubi inprimis vid. §. 15. Cf. Creuz. ad Olymp. p. 111. — Et de ἐπιστροφῇ eundem ad Procl. in Alc. p. 16. coll. Indic. s. v. — 10) Sc. ὁ θεός. vid. Maleach. c. III. v. 7. cf. fol. 70, b. — 11) B. τότε. C. alterum dat. Loco ad interpunctionem misere confuso a scriba, parentheseos signa inserui. — 12) Artic. ante relat. cf. Procl. III p. 18. c. 10. et. p. 30. c. 16. Et infra fol. 22, b. — 13) Inter ἐπιστρέφεται et πῶς non plene est interpungendum, ut est in Codicibus; sed incipit apodosis.

μᾶλλον ἐπιστρέφειν; ἢ δῆλον, ὅτι κάλλιον¹ ἡμῖν τε καὶ τῷ
 θεῷ Διονυσίῳ τὸ τῆς ἐπιστροφῆς ὄνομα ἐπὶ τῶν ὁπώσποτε
 κινούντων καὶ κινουμένων ἐξείληπται, καὶ ἢ ἄλλα τινά² πρὸς
 ἑαυτὰ ἐπιστρεφόντων, ἢ αὐτοῦ πρότερον ἀφ' ἑαυτῶν ἐξισταμέ-
 νων, εἴτ' αὐθις ἀποκαθισταμένων εἰς ἑαυτὰ διὰ τῆς ἐπιστροφῆς.

Κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ὁ θεὸς λόγος, ἀσώματος ὢν, 17 b.
 ἤνωσεν ἐπιστρεπτικῶς ἑαυτῷ τὴν ἀνθρωπίνην οὐσίαν, ὅλην
 ὅλη³ συνάψα; καὶ χρίσας τῇ ἑαυτοῦ θεότητι, ὡς γενέσθαι
 αὐτὴν, ὅπερ τὸ χρίσας, κατὰ τὸν θεολόγον φάσαι⁴ Γρηγό-
 ριον.⁵ "Ὡστε οὐδὲν ἀδύνατον δογματίζομεν· οὐ γὰρ αὐτὸ πρὸς
 ἑαυτὸ τὸ σῶμα λέγομεν ἐπιστραφεῖν, ὡς καὶ ἑαυτοῦ τὴν σω-
 ματικὴν καὶ μεριστὴν οὐσίαν ἐκστῆναι καὶ γενέσθαι ἀσώματος
 καὶ ἀμεριστον, ἀλλὰ τὸν θεὸν λόγον ἐπιστρέψαι τοῦτο πρὸς
 ἑαυτὸν ἐν ἑαυτῷ τε μεῖναν καὶ πρὸς τὸν λόγον ὅλον πρὸς ὅλον
 ἐπιστραφέν καὶ γινόμενον⁶ ἀναλλοιώτως καὶ ἀσυγχύτως, ὅπερ
 ἐκεῖνος, κατὰ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν. — Σὺν ἀντιθέσει
 ἀντιστροφή· Εἰ μὴδὲν σῶμα πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν, οὐ
 σῶμά ἐστιν.⁷

15'. » Πᾶν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν χωριστὴν οὐσίαν
 ἔχει παντὸς σώματος« κ. τ. λ.

Οὐδὲ τοῦτο ἡμῖν ἀντιπίπτει· οὐ γὰρ λέγομεν τὸν θεὸν
 λόγον,⁸ ἐκστάντα ἑαυτοῦ, γενέσθαι, ὅπερ τὸ σῶμα, ὡς εἶναι
 λογικόν,⁹ οὕτως αὐτὸν ἀχώριστον τοῦ σώματος, οὐ προσείληφε

1) Ita ad prosodiam scriptum est in A. — 2) B. ἄλλ' ἄττα.
 recte. C. ἀλλάτα. (sic.) — 3) B. ὅλως, recte. — 4) Hoc verbum C. non
 agnoscit. — 5) Gregor. Naz. Or. V. extr. p. 136. C. cf. Or. XXXVI.
 p. 578. C. — 6) B. C. γινόμενον. bene, ob antecedens. — 7) B.
 plenius ita: Εἰ μὴδὲν σῶμα πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν ἐστὶ, πᾶν τὸ
 πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν οὐ σῶμά ἐστιν. Quae sunt inserenda.
 C. ut semper fere cum A. consentit. Vulcanius autem etiam ple-
 nius: »Sed hic notabis inversionem argumenti per oppositum. Si
 nullum corpus est ita comparatum suapte natura, ut aliud in se
 ipsum convertat, sequitur et Christum non esse solum corpus, quod
 in se convertit aut assumpsit: sed Deum et hominem esse ex duabus
 diversis naturis unam personam indissolubilem.« Suo more illa
 Vulcanius addiderit. — 8) B. λόγον omittit. — 9) B. C. λοιπόν. Omnia
 alia Vulcanius: »ut simpliciter corpus factus (sc. Deus) sit, quasi
 homo rationalis, sed ipsum mansisse, qui erat in principio.«
 Legit igitur Metaphrasta in suo codice: λογικόν. Sed recte B. C.
 λοιπόν, post quam vocem dele comma.

καὶ ὧν ἤνωται, ὡς μηκέτι κατ' οὐσίαν ἀσώματον ὄντα καὶ χωριστὸν τοῦ σώματος, ἢ ὡς μὴ ὡς δυνάμενον ἐνεργεῖν τὴν
 18. a. κατάλληλον τῇ ἀσωμάτῳ οὐσίᾳ ἐνέργειαν χωρὶς σώματος· ἀλλ' ὑπερ ἣν πρόην κατ' οὐσίαν, μένοντα καὶ μετὰ τὴν τοῦ σώματος ἔνωσιν, καὶ τὴν τῇ οὐσίᾳ κατάλληλον δυνάμιν² τε καὶ ἐνέργειαν ἀσύγχυτον καὶ ἀναλλοίωτον σώζοντα, οὕτω καὶ τὴν σωματικὴν ἑαυτῷ ὅλην ὅλη καθ' ὑπόστασιν ἐνώσαι οὐσίαν τε καὶ ἐνέργειαν. Τοιγαροῦν εἰ καὶ ἤνωται καθ' ὑπόστασιν ἐν Χριστῷ ἡ θεία οὐσία⁵ τῇ ἀνθρωπίνῃ καὶ καὶ⁴ ἀχώριστος ταύτης διατελεῖ· ἀλλ' οὐδὲν ἦττον καὶ χωριστὴ μένειν⁵ καθ' ἑαυτὴν ἦτε οὐσία ἑκατέρα καὶ ἡ ἐνέργεια. Οὐδὲ γὰρ ἐπιδεῖ φαμὲν εἶναι κατὰ τοῦτον τὴν ἀσώματον καὶ θείαν οὐσίαν τῆς σωματικῆς τε καὶ ἀνθρωπίνης, ἵνα καὶ τὸ παρὰ τούτου συναγόμενον ἀδύνατον χώρον σχῆ,⁶ τὴν ἐνέργειαν, ὅτε δὴ χωριστὴν, τῆς οὐσίας κρείττω εἶναι ὡς ἀχώριστου.⁷ Καὶ τούτων δὴ δῆλον, ὅτι τὸ θεῖον πάντα κινεῖ, καὶ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτὸ, καθὸ καὶ ἀκρότατον, ἐφετόν τε⁸ καὶ ὀρεκτὸν ὀνομάζεται, πάντα δὲ κινοῦν, παρὰ μηδενὸς δὲ κινούμενον ἑτέρου, εἰ μὴ παρ' ἑαυτοῦ μόνου. εἰκότως ἂν καὶ μόνον ἀκίνητον καὶ αὐτοκίνητον ὀνομάζοιτο.

Οὐ πάντη,⁹ ὡς ἐπὶ τοῦ Θεολογοῦ¹⁰ δέδεικται τοῦ καθ' ὑπόστασιν ἐνώσαντος ἑαυτοῦ¹¹ καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέψαντος τὴν καθ' ἡμᾶς σωματικὴν οὐσίαν· ἡ¹² μὲν γὰρ ἤνωται, ταύτη καθ' ὑπόστασιν ἀχώριστος ταύτης ἐστὶ τε καὶ λέγεται· ἡ δὲ σώζει τὴν φύσιν ἑκατέραν καθ' ἑαυτὴν καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν ἀναλλοίωτον, ταύτη¹³ καὶ χωριστὸν κατὰ τε τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ἐνέργειαν.

15. » Πᾶν τὸ ἑαυτὸ κινοῦν πρῶτως πρὸς ἑαυτὸ ἐστὶν ἐπιστρεπτικόν« κ. τ. λ.

1) B. rectissime ὧ. C. ὧν. Vulc. » quibus unitus est. « — 2) In B. iteratur δυνάμιν. — 3) Deest οὐσία in contextu Cod. C.; legitur tamen in ora, a manu al. — 4) Alterum καὶ delendum, ut quoque deest in B. Fortasse καὶ εἰ καὶ. — 5) B: μὲν, εἰ. Lege: μένει, quod et C. agnoscit. — 6) B. σχεῖν. male. — 7) C. εἶναι κρείττων, ὡς ἀχώριστον. pessime. — 8) C. ἐφετόντος pro ἐφετόν τε. — 9) Ὑπάντη. (sic.) Rubricator lit. initialem O praefigere neglexit; et scriba spiritum asp. pro leni per errorem posuit. — 10) L. Θεοῦ λόγου cf. κ'. [Vid. etiam ad fol. 14. a. not. 69.] Ita quoque est in B. C. — 11) B. ἑαυτῶ. recte. — 12) L. ἡ ut est in B. C. — 13) B. C. addunt: τοι. Excidisse videtur ob syllabam antecedentem.

Ἐν τῷ προλάβοντι ¹ θεωρήματι ἐνέργειαν εἰπὼν τὴν ἐπι- 18. b.
 στροφήν, ἐν τούτῳ σαφῶς κίνησιν τὴν ἐπιστροφήν ὀνομάζει, εἰς
 ταῦτὸν ἄγων τὴν κίνησιν καὶ τὴν ἐπιστροφήν, ὥστε καλῶς ἐν
 τῷ πεντεκαιδεκάτῳ κεφαλαίῳ τὴν ἔνστασιν ² αὐτῷ, τὴν περὶ τῆς
 ἐπιστροφῆς, ὡς περὶ κινήσεως προσηγάγομεν. Ἰστέον τοιγαροῦν
 ὡς ἡμῖν μὲν, ἑαυτῶν ³ ἐκστᾶσιν δι' ἁμαρτίας ⁴, ἔξεστι διὰ μετα-
 νοίας πρὸς ἑαυτοὺς ἐπιστρέφειν, μάλιστα διότι σῶματι συνδε-
 δέμεθα ⁵. τοῖς ἀσωμάτοις δὲ δαίμοσιν οὐκ ἔξεστιν, ἀπαξ τοῦ
 κρεῖττονος ἀπολισθήσασιν καὶ τῆς οἰκείας ⁶ ἐκστᾶσι φύσεως, πρὸς
 ἑαυτοὺς ἐπιστρέφειν, διότι ⁷ μάλιστα τοῦτο, ὅτι ἀσώματοί εἰσι
 καὶ οὐκ ἔχουσιν, ὡς ἡμεῖς, σῶμα ⁸ πρὸς τὴν ἁμαρτίαν αὐτοὺς
 ἐφελκόμενον, ἀλλὰ τὸ ὅλον ⁹ αὐτοὶ ἑαυτοῖς αἴτιοι γίνονται τοῦ
 κακοῦ. Συνεργοῦσι δὲ ἡμῖν πρὸς τὴν ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἐπάνοδον
 εἴτουν ¹⁰ ἐπιστροφήν καὶ οἱ θεοὶ νόες ¹¹, αὐτοὶ τε φιλόανθρωποι
 ὄντες καὶ θεῖον ὑπηρετούμενοι θελήματι, μάλιστα δὲ τὴν δύνα-
 μιν ταύτην ἡμῖν ἐχαρίσατο ὁ δι' ἡμᾶς καθ' ἡμᾶς γεγονὼς θεὸς
 λόγος ¹² καὶ ὅλην ἡμῶν τὴν φύσιν προσλαβὼν καὶ πρὸς ἑαυτὸν
 ἐπιστρέψας ἀσυγγῆτως, ἀτρέπτως, ἀναλλοιώτως καὶ αὐτὸς τε
 μείνας ὅλος θεὸς ἐν τῷ γενέσθαι καὶ ἄνθρωπος, καὶ τὴν φύσιν
 ἡμῶν θεώσας ἐν τοῖς οἰκείοις μείναςαν ὅροις· αὐτὸς γὰρ ὢν
 θεὸς λόγος, ἢ ὑπερδύναμος ¹³ καὶ παντοδύναμος δύνამις, πάντα 19. a.
 δύναται, ὅσα βούλεται· ἀλλὰ καὶ ὡς ἀσώματος ὢν, ἀσωμάτως
 διὰ πάντων χωρεῖ μερῶν τοῦ σώματος, καὶ πάντα ἐπιστρέφει
 πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἑαυτῷ ἐνοῖ καὶ θεοῖ.

Περὶ ὄντος.

ἢ. » Πᾶν, τὸ ¹⁴ εἶναι χορηγοῦν ἄλλοις, αὐτὸ πρῶτως ἐστὶ
 τοῦτο, οὗ μεταδίδωσι τοῖς χορηγουμένοις « κ. τ. λ.

1) Scr. προλαβόντι, ut B. — 2) De hac vocis significatione, *objectione*, vid. Ernest. Lex. techn. gr. s. v. — 3) B. αὐτῶν. — 4) B. ἀμετρίας, in margine correctum in ἁμαρτίας. — 5) Hoc platonicum enunciatur summsisse Noster videtur ex ipso Proclo, quem vid. in Plat. Alc. p. 144. cf. omnino Indic. s. v. III p. 394. b. Adde Suicer. Thes. s. v. σῶμα. 2. — 6) C. οἰκείας. Idem ἐκστᾶσι. — 7) B. C. δι' αὐτὸ bene. — 8) C. τὸ σῶμα. — 9) B. C. ὅλου. — 10) B. ἴτουν. — 11) Vid. Procl. Inst. c. XXI. et Indic. s. v. δαίμονες. T. III. p. 353. sq. Nam eae omnes sunt platonicae rationes, contra quas inscius scilicet pugnat Episcopus. — 12) C. θεοῦ λόγος. — 13) C. ὑπερδύναμος. — 14) Vid. Var. Lect. hujus Procli capitis, ubi τὸ τὸ ex cod. A. — Proxime: τὸ ὑποστατικόν, est Procli.

Οὐχ ἀπλῶς τὸ ὑποστατικόν, ἀλλὰ τὸ παρακτικὸν εἶτουν ποιητικόν· ἐπεὶ τὸ πατρικόν¹ αἴτιον οὐκ ἔστι τῶν ἐξ αὐτοῦ φυσικῶς προηγμένων κρείττον· διὸ οὐδ' ἐπὶ τῆς ὑπερτάτης τριάδος ταῦτα παραληπτέον· οὐ γὰρ ἐκεῖνης τὸ μὲν παρακτικὸν αἴτιον, τὰ δὲ παραγόμενα καὶ ἀποτελέσματα². Διαπίπτει οὖν³ ἐκεῖσε ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις· εἰ γὰρ καὶ ὑποστατικὸν αἴτιόν ἐστιν
 19. b. ὁ πατὴρ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πνεύματος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ παρακτικὸν εἶτουν ποιητικόν, ἀλλὰ τοῦ μὲν γεννητικόν, τοῦ δὲ προακτικόν εἶτουν προβλητικόν⁴, ὡς πατὴρ τε καὶ προβολεὺς. Πᾶν δὲ τὸ οὕτω γεννῶν καὶ προάγον, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ὅμοιον ἑαυτῷ γεννᾷ καὶ προάγει. Ἄνθρωπος οὖν ἄνθρωπον γεννᾷ καὶ ἵππος ἵππον⁵, καὶ πηγὴ ὕδωρ προΐησι, καὶ τὸ φῶς μετὰ τῆς ἀκτίνος ὁ ἥλιος, καὶ εἰσὶ τὰ τε γεννώμενα καὶ τὰ προβαλλόμενα τοῖς γεννώσι καὶ τοῖς προάγουσιν ὅμοια. Ἐλαττοῖτο δ' ἂν τῶν ποιημάτων ὁ ποιητής, εἴπερ ὁ πατὴρ ταύτης ἐστερηθῆαι δοθῆ τῆς δυνάμεως τῆς γεννητικῆς τε καὶ προβλητικῆς⁶ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ὁμοίων ἑαυτῷ. Εἰ δέ τι πλεόν δοτέον⁷ τὸν πάντων ποιητὴν παρὰ τὰ ποιήματα· οἰκειότερον ἂν φαίημεν, ταῦτων αὐτὸν εἶναι προακτικόν ἢ ὁμοίων κατὰ τὴν φύσιν. Τὰ δὲ πρὸς τὸ πᾶν δέοντα λεχθῆναι προήρηται⁸ ἡμῖν ἰκανῶς, καὶ οὐ δεῖ πολλάκις παλιλλογεῖν· εἰ δὲ, καθάπερ ἡμῖν ἤδη δέδεικται, μὴ πᾶν τὸ τιнос ὑποστατικὸν κρείττον ἐστι τῆς τοῦ ὑφισταμένου φύσεως· οὐδ' ἄρα ὁ μὲν δίδωσι τὸ ὑποστατικὸν αἴτιον, ὑφειμένον ἐστὶ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως⁹, ὁ¹⁰ δὲ ἐστὶν αὐτὸ, μείζωνός¹¹ ἐστὶ καὶ τελεώτερον, ἀλλ' εἴπερ ἄρα¹² τὸ πατρικόν¹³ αἴτιον, κατ' αὐτὸ δὴ¹⁴ μόνον τὸ παρακτικόν¹⁵ εἶναι, ὅπερ ἐστὶ τῆς

1) Comp. πρίκον, sic etiam Cod. C. sed in B. πατρικόν. — 2) B. C. addunt: οὐδὲ τὸ μὲν ποιῶν, τὰ δὲ πάσχοντα καὶ γινόμενα. Adde haec. — 3) B. γούν. — 4) Supra scriptum ab alia manu $\mu\alpha$, ut sit προβληματικόν. Male: retine προβλητικόν, ut quoque est in B. — C. προβληματικόν. — 5) C. ἵππος ἵππος. — 6) C. post προβλητικῆς habet τε καὶ προβλητικῆς. Mox ὁμοίων. — 7) In C. post ποιητὴν aliquid erasum et lineola ducta est in rasura. In marg. A. ἔχειν, quod ab alia manu merito additum in B. C. — 8) B. C. recte: προείρηται. Vid. supra c. XIV. — 9) C. οὐσίας. — 10) Ita quoque C. Scr. ὁ. In B. non liquet. — 11) B. C. μείζονως. — C. τελειότερον. — 12) De his particulis vid. modo Viger. de id. l. gr. p. 514. H. ibiq. laud. — 13) Compendium ut supra. — 14) B. C. addunt: τοῦτο. Recte. — 15) B. C. πατρικόν. Recte. In A. nullum compendium.

ιδίας αὐτοῦ δηλωτικὸν ὑποστάσεως, μείζον¹ εἶναι λεχθεῖη τῶν ἐξ αὐτοῦ, καθ' ὃν καὶ ὁ υἱὸς φησιν, ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μου ἐστίν· οὐ μὴν κατὰ τὸν τῆς οὐσίας λόγον· κατ' ἐκεῖνον γὰρ ἐγὼ φησι καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμεν· καὶ οὕτω² τὸ αὐτὸ μὲν ἐστίν ἐκάτερον τό, τε γεννῶν καὶ προβάλλον, καὶ τὸ γεννώμενον καὶ τὸ προβαλλόμενον, καὶ εἰς ὃ κατὰ τὴν οὐσίαν λόγος ἐκατέροις· ἄλλο δὲ τὸ αἴτιον καὶ ἄλλα τὰ ἐξ αὐτοῦ κατὰ τῆς ιδίας ὑποστάσεως· καὶ μείζον οὕτως ἐκεῖνο τούτων, καθ' ὃ καὶ ὁ παρ' ἡμῶν θεολόγος Γρηγόριος ἐπισημαίνεται³. —

Σημείωσαι δὲ, ὅτι τὸ προεκτεθειμένον ὀκτωκαιδέκατον⁴ παρὰ 20 α ποδᾶς εὐθύς ὑπὸ τοῦ μετ' αὐτὸ ἀνατρέπεται⁵.

ιθ'. » Πᾶν, τὸ πρώτως ἐνυπάρχον τινὶ φύσει τῶν ὄντων, πᾶσι πάρεστι τοῖς κατ' ἐκείνην τὴν φύσιν τεταγμένοις καθ' ἓνα λόγον καὶ ὡσαύτως« κ. τ. λ.

⁶ Ἐντεῦθεν ἡμῖν ποριστέον τὸ, κοινὰ τῆς ὑπερφυῶς ὄλης εἶναι τριάδος πάντα τὰ θεοπρεπῆ ὀνόματα. Οὐ γὰρ διατάσσομεν φύσιν ὑπερφυᾶ ταύτην λέγειν, ὃ ποτε⁷ καὶ οὗτος ἐπὶ τὰ ἐπέκεινα φύσεως τῇ αὐτεξουσιότητι διοικούμενα, τὴν λογικὴν ψυχὴν καὶ τοὺς ὑπερκοσμίους νόας, τῷ τῆς φύσεως ὀνόματι ἀδιαστάκτως⁸ ἐχρήσατο. Πλὴν ἰστέον, ὅτι οὐ καταδεχόμενοι τὸ, φύσιν εἶναι τινα τῶν ὄντων τὸ θεῖον, οὕτω ταύτην λέγομεν· ἀλλὰ γὰρ διὰ τοῦτο καὶ ὑπερφυῆ ταύτην προσείπομεν, ἵνα δείξωμεν, ὅτι πάσης φύσεως τῶν ὄντων ὑπεξήρηται, καὶ φύσις μὲν λέγεται, ὡς πᾶσα⁹ φύσιν ἐνιαίως προέχουσα καὶ ὑπερφυῶς ὑπερέχουσα καὶ αὐτὴ παράγουσα καὶ συνέχουσα, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφουσα· ὥσπερ δὲ οὐδ' ἄλλό τι τῶν ὀνομάτων οἰκεῖον αὐτῇ καὶ προσφυές ἐστίν εἰπεῖν, οὕτως¹⁰ οὐδὲ φύσις

1) B. μείζον ἄν. (sic). Ultima vox, ob antecedentem syllabam in cod. A. omissa, merito additur in B. Ἄν etiam C. habet. — Infra C. οὐ μείν, vitiose. — Loci sunt: Ev. Joan. c. XIV. v. 28. ib. c. X. v. 30. cf. Damascen. de orthod. fide L. I. c. VIII. p. 136. B. s. ibiq. Patres a Lequien laudd. Cf. Suicer. Thes. T. II. p. 1368. — 2) B. οὕτως. — 3) Gregor. Naz. Or. XXXV (s. de Theol. III. p. 572. A. — 4) C. addit κεφάλαιον. — 5) Haec ultima enunciatio in B. omittitur. — 6) C. καὶ inserit. — 7) Scrib. cum B. C. ὁπότε. — 8) Aut scrib. ἀδιαστάκτως aut ἀδιαδιαστάκτως, alterutrum Lexicis foret addendum. Vule. »haud cunctanter.« — 9) Leg. πᾶσαν, ut in B. C. — 10) οὕτως in C., antea omissum, superscriptum legitur.

κυρίως ἂν ὀνομάζοιτο· πολλοῦ γε δέον· οὐδέ τις φύσις τῶν ὄντων.

κ'. » Πάντων σωμάτων ἐπέκεινά ἐστιν ἡ ψυχῆς οὐσία καὶ πασῶν ψυχῶν ἐπέκεινα ἡ νοερά φύσις, καὶ πασῶν τῶν νοερῶν ὑποστάσεων ἐπέκεινα τὸ ἓν« κ. τ. λ.

20. b. Εἰ¹ πᾶν σῶμα κινητόν ἐστιν ὑφ' ἐτέρου, τὸ κινοῦν δὲ ἐστιν, ὡς οὗτός φησι, ψυχῆ· ζητήσεσιν ἂν τις, εἰ καὶ τὰ στοιχεῖα, σώματα ὄντα καὶ κινούμενα, ὑπὸ ψυχῆς κινοῦνται καὶ εἰσιν ἔμψυχα.

Καὶ εἰ πᾶσα ψυχὴ αὐτοκίνητος, διὰ δὲ τοῦτο ἀκίνητος καὶ ἀθάνατος, ἔμψυχα δὲ² τὰ ζῶα πάντα καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ στοιχεῖα· πῶς οὐχὶ καὶ τούτων ἀθάνατος ἡ ψυχὴ; οὕτω δὲ καὶ σωμάτων χωριστή· ἢ οὔτε πᾶν σῶμα ὑπὸ ψυχῆς κινεῖται,
21. a. ἀλλ' εἰσὶν, ἃ ὑπὸ μόνης φύσεως, οὔτε πᾶσα ψυχὴ ἀθάνατος, ὅτι μὴ δὲ³ πᾶσα τελεία, ἀλλ' ἢ μόνη ἡ λογικὴ τε καὶ νοερά, ἢ δὲ τῶν ἀγγέλων⁴ καὶ ἔτι μᾶλλον ἢ τῶν φυτῶν ἀτελής· καὶ οὐδὲ ψυχὴ κυρίως καλεῖσθαι ἄξια, ἀλλὰ φύσις ὡς ἂν τις εἴπη⁵ ψυχοειδῆς, ὡς ἐν μεταχμῖω⁶ τεταγμένη ψυχῆς καὶ φύσεως. Ὅτι μὲν οὖν πάντων σωμάτων ἐπέκεινά ἐστιν ἡ ψυχῆς οὐσία, καὶ ὅτι τῆς ψυχικῆς οὐσίας ἡ νοερά φύσις ἐπέκεινα, καὶ ἔτι τῆς νοερᾶς ἡ θεία ὑπερέκεινα, σύμφαμεν καὶ ἡμεῖς. Ὅτι δὲ μόνη ἐστὶν ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, καὶ ὅτι ὁ ταύτης προηγούμενος καὶ τῇ τάξει πρωτεύων νοῦς ἀκίνητός ἐστιν, οὐκ ἂν φαίημεν· ὁπότε μὴ δὲ⁷ πρὸς τὸ κακὸν ἀκίνητον πάμπαν εἰπεῖν θαρσέει τὴν νοερὰν οὐσίαν ὁ καθ' ἡμᾶς θεολόγος Γρηγόριος· ἀλλὰ πείθει με, φησὶ, μὴ ἀκινήτους, ἀλλὰ δυσκινήτους, πρὸς τὸ κακὸν δηλονότι, καὶ ὑπολαμβάνειν ταύτας, ὡς νοερὰς εἶπε δυνάμεις,⁸ καὶ λέγειν, ὁ διὰ τὴν λαμπρότητα⁹ ἕωςφόρος¹⁰, σκότος διὰ τὴν ἔπαρσιν καὶ γενόμενος καὶ

1) Om. in B. male. — 2) C. καὶ addit. — 3) Leg. μὴδὲ, ut in B. C. cum A. consentit. — 4) B. C. ἀλόγων. recte. — 5) B. εἶποι. recte. C. εἴπη. — 6) C. μετεχμῖω. — 7) In B. μὴ antea om. et δὲ deletum scribitur: μὴδὲ. Recte. In C. μὴ deest. — 8) Id est: *Angelos*. Vid. proxime. cf. Suicer. Thes. s. v. *δύναμις*. — 9) Id est hic: *superbia*. vid. proxime. Quae significatio addenda Lexicis. — 10) C. *ἕωςφόρος*. De hoc Diaboli Epitheto vid. Vossii *Idolol.*, L. II. c. 31. p. 255 s. ed. Amst. 1668. Est enim Lucifer ὁ ἀρχὼν τοῦ ἀέρος. Vid.

λεγόμενος. Λαμπρότητα λέγων τὴν πρώτην αὐτοῦ¹ καὶ φυσικὴν ὑπαρξιν, τὴν ἐκ ταύτης δὲ προαιρετικὴν εἰς σκότος μεταβολὴν κίνησιν σαφῶς ὀνομάζων. Ἀλλὰ τὴν μὲν πρὸς τὸ κακὸν δυσκινήσιαν εἰκότως οὕτως διατάζων ὁ θεολόγος², τοῖς νόοις προσεῖρήνυε· τὴν δὲ πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἀνθαίρειον ἀεικινήσιαν³ οὐδείς ἂν οἶμαι τῶν νοῦν ἔχόντων καὶ εὐσεβούντων διατάσειεν ἀπονεῖμαι τοῖς ἀεὶ πρὸς τὸ θεῖον κάλλος ἐρωτικῶς ἀνατεινομένοις⁴. Τίς δ' ἄρα καὶ ἀντερεῖν ἱκανὸς τῷ θεῷ λόγῳ, τοῦς^{21. b.} ἀγγέλους τοῦ θεοῦ, τούτους δὴ τοὺς θεῖους νόας, ἀναβαίνοντας ἐπ' αὐτόν, ὡς θεὸν, καὶ ὡς ἄνθρωπον τὸν αὐτόν ἐν ταύτῃ καταβαίνοντας, διαβρόθήτην διαγορεύοντι⁵, ἵνα δείξη καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ἀναντες αὐτῶν καὶ τὴν ἐπὶ τὸ κάτωτες κίνησιν. Οὗτος δ' ἄρα καὶ πάλιν ἑαυτοῦ ἐπιλέλησται· νῦν μὲν ἴδιον τῆς ἀσωμάτου οὐσίας τὸ πρὸς ἑαυτὸ⁶ ἐπιστροπτικὸν ἀποφαινόμενος⁷ καὶ τὴν ἐπιστροφήν εἰς ταῦτόν τῇ κινήσει συνάγων· νῦν δὲ τῶν νόων, οὓς οὐκ ἂν ἀσωμάτους εἶναι ἀρνήσεται⁸, τὴν αὐτῶν πρὸς ἑαυτοὺς κίνησιν ἀφαιρούμενος, ὑπεναντίως τοῖς ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ κεφαλαίῳ προβεβλημένοις καὶ ὡς δοκεῖ δεικνυμένοις αὐτῷ. Οὐ γὰρ δὴ μόνον ἄλλο τι παρ' ἑαυτὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφειν ἐν ἐκείνῳ φησὶ τὸ ἀσώματον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ σαφῶς πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφειν, ὡς τὸ αὐτὸ καὶ κινεῖν ὄν καὶ κινούμενον. Ἀλλ' ἡμεῖς γε τοσοῦτου δέομεν τοὺς νόας τῆς αὐτοκινήσιος⁹ ἀποστερεῖν, ὡς καὶ τὸ θεῖον αὐτὸ, ὃ καὶ πρῶτον νοῦν καὶ ὑπέρνοον ὀνομάζομεν, αὐτε¹⁰

Suicer. Thes. s. v. ἀρχων T. I. p. 541. Cum nostro loco cf. Idem Thes. s. v. Angelus malus. T. I. p. 47. Adde Joann. Chrysost. de poenit. Hom. I. T. II. p. 281. C. D. ed. Montf. Gregor. Naz. locus est Or. XXXVIII. p. 617. et Or. XLII. p. 679. C. ubi integer locus repetitur. Cf. Or. XXXIV. p. 544. C. — 1) αὐτοῦ abest a C. — 2) C. ὅθεν λόγος pro ὁ θεολόγος. — 3) C. ἀκινήσιαν. male, cf. Gregor. N. l. l. paulo ante. — 4) De his verbis vid. supra fol. 17, a. — 5) Joann. c. I. 51, ubi ἀναβ. καὶ καταβ. ἐπὶ τὸν νόον τοῦ ἀνθρώπου. ubi vid. de Dieu et Gomarum interpretes, unde me recte ante καὶ ὡς ἄνθρ., non post ἄνθρ. distinxisse apparet. — 6) C. ἑαυτήν. — 7) B. ἀποφηνάμενος. Male. — 8) B. C. ἀρνήσεται. Ita scribendum. — 9) Hoc vocabulum adde Lexicis. Vid. Creuz. ad Procl. in Alc. p. 15. cf. p. 88. 225. Olymp. in Alc. p. 122. — 10) C. αὐτό τε. Placet. — De superiore ὑπέρνοος. vide Moser. ad Procli Inst. th. p. 168. cf. infra fol. 25, a. 90, b. et adverb. ὑπερνῶς 81, a.

πρῶτον αὐτοκίνητον εἶναι ὁμολογεῖν ἀκολούθως τοῖς θείοις πατράσι ¹, καὶ παρ' αὐτοῦ τοῖς ἄλλοις χορηγεῖσθαι τὴν αὐτοκίνησιαν, ὅσοις δηλαδὴ νοῦ μέτεστι καὶ λόγον.

Καὶ πῶς ἀκίνητος, εἰ νοεῖ καὶ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτόν; αὐτὸ γὰρ τὸ ² νοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν κινεῖσθαι ἐστὶ, δηλον δ' ὅτι νοερῶς καὶ οἰκειῶς ἑαυτῷ· ὡσπερ καὶ τὴν μονάδα, δηλονότι τὸν ἕνα πατέρα ³ μοναδικῶς, ἔφησεν ὁ θεολόγος ἀπ' ἀρχῆς κινεῖσθαι ⁴ εἰς δυάδα, τουτέστιν εἰς ἐνὸς υἱοῦ γέννησιν καὶ ἐνὸς πατρὸς ⁵ προσβολὴν, μεχρὶ τριάδος στῆναι ⁶.

Ἔστι οὖν πρῶτον αἴτιον ὁ νοῦς. Ἐντεῦθεν ἄρχεται τὴν ⁷

περὶ τῶν ἰδεῶν δόξαν τῶν πλατωνικῶν συνιστᾶν.

καί. » Πᾶσα τάξις, ἀπὸ μονάδος ἀρχομένη, πρόεισιν εἰς πλήθος τῇ μονάδι σύστοιχον, καὶ πάσης τάξεως τὸ πλήθος εἰς
22. a. μίαν ἀνάγεται μονάδα « κ. τ. λ.

Ἔστι μὲν πάσης τάξεως ἡ πρώτη μονὰς ἡγεῖται, ἥτοι τὸ
22. b. ἐν καὶ τὰγαθόν, δοτέον· ὅτι δὲ καὶ σύστοιχον ταύτῃ τὸ πλήθος καὶ αὐτὴ τὸ ⁸ πλήθει, οὐκέτι. Εἰ γὰρ σύστοιχος, πῶς ⁹ ἐξαίρετος; καὶ εἰ ἐξήρηται, πῶς σύστοιχος τοῖς, ἐξ ὧν ἐξήρηται; πᾶν γὰρ σύστοιχον, ἐν τῶν πολλῶν καὶ συστοίχων, καὶ οὐκ ἐξαίρετον. Οὐκ ἄρα πολλαὶ μονάδες καὶ σύστοιχοι αἱ αὐταὶ καὶ ἐξαίρετοι ἐκάστη ἐκάστης ¹⁰ ἡγοῦνται τάξεως (τοῦτο γὰρ ἡ τῆς πολυθεΐας εἰςῆγε πλάνη), ἀλλὰ μία ἡ πάντων αἰτία, καὶ παντὸς πλήθους καὶ πάσης μονάδος ὑπεξηρημένη καὶ οὐδενὶ σύστοιχος ¹¹ τῶν ὄντων, ὑπερούσιος μονὰς, ἡ κατὰ μὲν τὴν οἰκειαν ἑαυτῇ καὶ φυσικὴν γονιμότητα ἀπ' ἀρχῆς εἰς δυάδα κινήθεισα καὶ μεχρὶ τριάδος στᾶσα, δημιουργικῶς δὲ πάσας τάξεις τῶν ὄντων ἐκ μὴ ὄντων παραγαγοῦσα καὶ παντὸς τοῦ καθ' ἐκάστην τάξιν πλήθους οἰκειαν μονάδα, (εἶγε ¹² καὶ

1) Comp. παῖσι. Item C. Vid. Dionys. Ar. d. divn. nom. c. IX. §. 8 et 9. Alios locos facile addiderit doctior me. — 2) τὸ a C. abest. — 3) Comp. παῖ. Item C. — 4) C. κινήθεισαν pro κινεῖσθαι. — 5) Comp. πρὸς. Item C. Sed scr. πνεύματος, ut B. — L. προβ. ut B. — 6) Locum vid. supra prooem. fol. 3. a. extr. — 7) C. τῶν pro τῆν. — 8) L. τῷ ut B. C. — 9) Comp. πῶς. C. πῶς sine comp. — Eἰ in C. deest. — 10) B. ἐκάστῳς. (sic.) C. recte cum A. consentit. — 11) C. σύσος. (sic.) Proximus locus e Gregorio N. sumtus, saepius citatus est. fol. 3. a. b. — 12) B. εἶτε.

τοῦτο δοτέον) προσησταμένη¹ οὐκ ἐξηρημένην, ἀλλ' ὁμοταγῆ τῷ πλήθει καὶ σύσειχον. — Οὗτος μὲν οὖν, ἵνα πολλὰς ἀρχὰς εἰσαγάγῃ² καὶ τὴν πολυθεΐαν οὕτω συστήσῃ, τάξεις τε πολλὰς καὶ σειρὰς τινὰς³ ὑποτίθεται, τὰς μὲν σωματικὰς τε καὶ φυσικὰς, τὰς δὲ ψυχικὰς, τὰς δὲ νοεράς, ταύταις δὲ συντάττει καὶ τὴν ἐναδικὴν⁴, καὶ ἀπλῶς καθ' ἕκαστον εἶδος τῶν ὄντων, ὡς ἐν τῷ συμπεράσματι τοῦ μετὰ τοῦτο κεφαλαίου διασαφεῖ, ἰδίαν τινὰ, ἄλλην κατ' ἄλλο, μονάδα προτιάττει, καὶ ταύτης τὴν ὅλην σειρὰν ἐξαορτᾷ, ὡς ἐκάστης μονάδος ἀρχῆς τε λόγον ἐχούσης καὶ οἰκεῖον ἑαυτῇ πλήθος ἀπογεννώσης, καὶ ἰδίαν τὴν κατὰ τοῦτο τάξιν καὶ σειρὰν ὑφιστάσης⁵. Καὶ ὁ πάντα τὰ ὄντα πρότερα φήσας ἀπὸ μιᾶς αἰτίας προῖέναι τῆς πρώτης, καὶ οὕτω μοναρχίαν⁶ πρεσβεύειν, νῦν τῷ πλήθει τῶν πολλῶν καὶ ἀπείρων εἰδῶν συμπληθύνει καὶ τὰς ἀρχὰς, οὐ τῷ σοφῶς εἰπόντι πρὸ αὐτοῦ⁷ μόνον, οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίην⁸, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῦ⁹ προδήλως ἀντιφθεγγόμενος, τοσαύτας εἶναι διδούς ἀρχὰς, ὅσα καὶ τὰ εἶδη τῶν ὄντων, εἶτα τὰς ἀπείρους ταύτας^{23. a.} μονάδας εἰς μίαν μονάδα συγκορυφοῖ, οὐκ οἶδα πῶς ἀπὸ τοῦ τοσοῦτου πλήθους εἰς τὸ ἐν ἀθρόον ἀναθορῶν. Καὶ ὁ μὲν οὕτως· τί δὲ οἱ πρεσβευταὶ τῆς τριάδος; εἰ μὲν οὕτως αὐτὴν διηροῦμεν, ὡς ἄλλων μὲν τινῶν ἀρχὴν εἶναι τὸν πατέρα λέγειν, ἄλλων δὲ τὸν υἱὸν¹⁰ καὶ ἄλλων παρὰ ταῦτα τὸ πνεῦμα· τάχ' ἂν καὶ τρεῖς ἀρχὰς διδόναι διεβαλλόμεθα, καὶ εἰ μὴ πολυαρχίαν, ἀλλ' οὖν πάντως ὀλιγαρχίαν πρεσβεύειν. Ἐπεὶ δὲ μίαν πατρός καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος ὁμολογοῦντες οὐσίαν, κοινὰ πάντα τῆς οὕτως ἀμερίστου καὶ ἀδιαρέτου τριάδος τὴν βασιλείαν, τὴν ἐξουσίαν, τὴν παραγωγὴν πάντων καὶ ποιήσιν, τὴν πρόνοιαν, τὴν συντήρησιν, πάντα ὁμοῦ κατὰ μίαν τὴν τῆς μιᾶς οὐσίας δυνάμιν τε καὶ ἐνέργειαν καταγγέλλομεν¹¹· οὐκ

1) C. προσησταμένη. B. παραστησαμένη. Leg. προστησαμένη cum genit. i. e. praeficere. vid. Bud. Comm. p. 487. s. Parentheseos signa inserui. — 2) C. εἰσαγή. male. — 3) B. πολλὰς, quod C. non agnoscit. — 4) Addendum Lexicis. — 5) C. ὑφιστάσης. — 6) B. C. optime addunt δόξας. — 7) C. ἑαυτου. (sic.) [Puncta indicant, litteram ε delendam esse. V. Bast. Comm. Palaeogr. p. 856.] — 8) B. αὐτῶ. — 9) Hoc ex Homero petatum. Iliad. B. v. 204. — 10) B. τῶν ἁγίων. absurde. — 11) B. C. addunt: εἰκότως καὶ μίαν ταύτην ἀρχὴν πάντων ἀναγορεύομεν. Optime.

ἄλλην μὲν τῶν ἐναδικῶν ὑποστάσεων, εἴ τινές εἰσιν, ὡς οὗτός φησιν, ἄλλην δὲ τῆς νοεῶς οὐσίας, ἄλλην δὲ τῆς ψυχικῆς, καὶ ἄλλην τὴν τῶν σωματικῶν φύσεων¹, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν πάντων ὄντων, μὴ ὄντων, (κακεῖνα γὰρ ὡς ὄντα καλεῖ), νοῦ, λόγον², σοφίας, γνώσεως, ζωῆς, φύσεως, εἰδῶν, στερήσεων. Καὶ ταύτας γὰρ εἰδοποιεῖ καθ' ἑαυτὴν πάντων σωμαίων καὶ ἄσωμάτων, ὅθεν καὶ ὡς νοῦν αὐτὴν ὑμνοῦμεν καὶ ὡς λόγον καὶ ὡς ζωὴν καὶ ὡς ἀρετὴν πᾶσαν· σοφίαν, δικαιοσύνην, εἰρήνην, ἀγάπην, ἀλήθειαν. Ἐτι γε μὴν καὶ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν αὐτὴν ὀνομάζομεν· φῶς, στερέωμα, κράτος, ἰσχὺν, καταφυγὴν, φυλακὴν, ἀπλῶς πάντα κατὰ πᾶν εἶδος καὶ πᾶσαν θέσιν, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ πᾶσαν στέρησιν τε καὶ ἀπόφασιν, ἐπειδὴν τὴν πρὸς πάντα ταύτης ὑπεροχὴν ἐμφῆναι³ θελήσωμεν. Οὕτως ἡμεῖς τὴν μίαν θεότητα σέβομεν, οὕτω τὸ ἐν καθαρῶς πρεσβεύομεν. καὶ εἰ τρία τοῦτο φαμεν διὰ τὴν ὑπερουσίως οὐ-
 23. b. σιῶδη γονιμότητά τε καὶ κίνησιν· καὶ ὡς⁴ ἂν ἅμα γνωρίσωμεν αὐτὸ παντός ἐνός καὶ παντός πλήθους, ἐνώσεώς τε καὶ διακρίσεως αἴτιον, ἔτι δὲ καὶ ὡς οὐ μόνον ἀρχὴν, ἀλλὰ καὶ μεσότητα πάντων συνεκτικὴν καὶ ἀποπεράτωσιν. Καὶ ταῦτά φαμεν, οὐχ ὡς εἰδότες παρ' ἑαυτῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν θείων καὶ ἱερῶν λογίων ἀναλεγόμενοι, αὐτοὶ δὲ μηδὲν ὁμολογοῦντες μήτε νοεῖν μήτε λέγειν δύνασθαι περὶ τοῦ πάντα λόγον καὶ νοῦν καὶ πᾶσαν κατάληψιν διαφεύγοντος. Ἐκ δὲ τούτων παντί τῳ δῆλον, ὅτι καὶ κατὰ μία⁵ πάντα⁶ σειρᾶν τῆς μιᾶς πάντων ἀρχῆς ἐξήρηται καὶ διὰ μιᾶς εἰς τὴν μίαν πάντα ταύτην ἀνάγεται.

κβ'. » Πᾶν τὸ πρῶτως καὶ ἀρχικῶς ὄν καθ' ἑκάστην τάξιν, ἐν ἑστῆ, καὶ οὔτε δύο οὔτε πλείω δεῖν, ἀλλὰ μονογενὲς πᾶν « κ. τ. λ.

1) Haec significantur in extremo capite XXI. — 2) Leg. λόγον, ut B. C. — 3) Vox, supra ἐμφῆναι tenui atramento scripta, legenda videtur: Arius. — 4) De his particulis καὶ εἰ — καὶ ὡς, i. e. etiam si — tamen vid. Herm. ad Viger. p. 832 et Henr. Steph. T. IV. p. 801. c. [Ceterum ad antecedentia haec pertinent, sic explicanda: » — Unde integram nos servare unitatem constat, etiam tum quum tribnam eam esse dicimus propter insitam vim ejus genitabilem et vitalem, ideoque, ut omnis simul et unitatis et multitudinis, omnis item et unionis et divisionis causam eam esse, atque adeo non principium modo, sed eandem et medietatem cuncta complexam et finem intelligamus. «] — 5) Leg. μίαν, ut B. C. — 6) A. C. comp. παν.

Ἀπορήσειεν ἂν τις, πῶς λέγει μονογενὲς πᾶν τὸ πρῶτως ^{24. a.}
καὶ ἀρχικῶς ¹ ὄν. Εἴπερ μονογενὲς μὲν τὸ μόνον ἢ γεγονός,
(ὡς ἡμεῖς φαμέν ἓνα καὶ μόνον γεγονέναι παρὰ Θεοῦ οὐρανὸν ²
καὶ ἓνα ἥλιον), ἢ γεννηθὲν ἐκ τῆς φύσεως τοῦ γεννήσαντος,
(ὡς πάλιν ἡμεῖς φαμέν, τὸν υἱὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθῆναι) ³.
Τὸ δὲ πρῶτως καὶ ἀρχικῶς ⁴ ὄν, ὡς μὲν ἀπλῶς ὄν, καὶ κατ'
αὐτὸν καὶ κατὰ Πλάτωνα ⁵, γένεσιν οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἔστιν αἰεὶ
ἀγεννήτως ὄν. ὡς δὲ καὶ ἀρχικῶς ὄν, οὐδὲ γέννηται ⁶. Ἡ τάχα
κατ' οὐδέτερον τῶν εἰρημένων τρόπων ὁ φιλόσοφος οὗτος ἐν-
ταῦθα ἐξελάβετο τὸ μονογενὲς, ἀλλ' εἴπερ ἄρα, ὡς αὐτὸ τὸ
πρῶτως καὶ ἀρχικῶς ὄν, γένος ὄν, καὶ ἀρχή ⁷ τῶν ἐξ αὐ-
τοῦ, ⁸ οὕτω τοῦτο φησιν, οὕτω δ' ἂν καὶ χρῆσαιτό τις τῷ
ἰωρήματι τούτῳ κατὰ Λαντίων ⁹ τῶν δύο τὰ ἀρχικά αἷτια τοῦ
πνεύματος λεγόντων, πατέρα καὶ υἱόν. Πλὴν ἀλλὰ πρῶτον
μεταφραστέον ἐπὶ τὸ εὐσεβὲς τὸ πρόβλημα, καὶ οὕτως αὐτῷ
χρηστέον. Οὕτως οὖν ῥητέον· τὸ πρῶτως καὶ ἀρχικῶς ὑπερόν
κατὰ πᾶσαν τάξιν ἐν ἔστι καὶ μόνον, καὶ οὔτε δύο, οὔτε πλείω
δυσὶν· κατὰ μὲν τοὺς ¹⁰ ἐν τοῖς ποιήμασι ἢ τριαδικῇ Θεότης
ὄλη καὶ ¹¹ μόνη, κατὰ δὲ τὴν αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸ ¹² ὁ πατήρ ὁ
πρῶτως καὶ ἀρχικῶς ¹³, αὐτὸς τε ὑπερόντως ¹⁴ ὄν ¹⁵ καὶ τοῦ
αὐτοῦ εἶναι ἐν τοῖς ἐξ αὐτοῦ ὁμοούσιος ¹⁶ αὐτῷ γνωριζόμενος
αἷτιος. Ἡμῖν μὲν οὕτως ἀπρόσκοπος ὁ λόγος προβήσεται· ὁ

1) Adde hoc adverbium Lexicis. — 2) Comp. *ἑνὸν ὄν* A. C. — 3) C. in
textu *γεννηθῆναι*, in ora *ῥῆναι*. Mox *πρῶτος*, ut in Procli ipsius textu
dedit Cr. Vid. varr. h. cap. lectt. in calc. — 4) Struvius et Schmidius
jam addiderunt hoc adverbium Lexicis; recepit Rostius. — 5) Hoc docet
Platonis Parmenides, inprimis vid. p. 154 s. cf. p. 156. b. T. X. Bip.
cf. Cudworth. Syst. intell. p. 964. s. ed. Mosh. — 6) B. C. *γενένηται*,
recte. — Vocem superiorem *ἀγεννήτως* adde Lexicis. cf. Theodoret.
T. III. p. 749. 782. — 7) B. *ἀρχήν*. C. cum A. facit. — 8) B. sig-
num exhibet interrogationis, A. C. punctum. — 9) B. C. *Λαντίων*
recte. De processione Spiritus Sui vide dissentientes Graecos et La-
tinos apud Suicer. T. I. p. 1070 s. — Lequien ad Joann. Da-
mascen. Orthod. fid. L. I. c. 7. c. 8. p. 140 sqq. et qui ibi
laudantur in margine. — 10) B. *τάς*, recte, sc. *τάξεις*. C. neque *τούς*,
neque *τάς* habet. — Idem dat *ποιήμασιν*. Hoc bene. — 11) *Καὶ*, in
textu omissum, ab al. m. margini adscriptum legitur. — 12) B. C.
addunt: *μόνος*. adde. — 13) B. iterum recte addit: *μόνος*. — 14) C.
ὑπερόντος. Adde illud Adverbium Lexicis. *ὑπερόντως* dilucide appa-
ret infra 35, a et saepius. — 15) B. recte: *ὄν*. — 16) B. C. recte:
ὁμοούσιος.

δὲ σοφὸς οὗτος πολλὰς καὶ ὑπεραρίθμους ὑποθέμενος τὰς μο-
 τὰδας, ὅσα δὴ καὶ τὰ εἶδη τῶν ἰντων, ἐκάστην ἰδίαν σειρᾶς
 ἐξάροχουσαν, τὸ μὲν πᾶν προσρίπτων αὐταῖς (ταῦτας ¹ γὰρ λέ-
 γει πρώτως εἶναι καὶ ἀρχικῶς καθ' ἐκάστην τάξιν) ἀκολουθεῖν
 ἑαυτῷ δόξει, ² ὡς τοῦ προσδιορισμοῦ ταῖς πολλαῖς ἐφαρμόζοντα ³.
 ὅτι δὲ καὶ τὴν ἐναρχικὴν ⁴ ἐνάδα ταύταις συμπεριέλαβε, καὶ
 ταύτη τὰς ἐξ αὐτῆς ὁμοταγεῖς καὶ συστοίχους ἤδη προαποφή-
 ρατο, ἐνταῦθα δὲ καὶ τῷ ὄντι αὐτὴν ὑποτάττει, πᾶν λέγων
 24. b. τὸ πρώτως καὶ ἀρχικῶς ὄν, ἐν τούτοις ἐκπίπτειν μοι ⁵ δο-
 κεῖ τοῦ οικείου σκόπου· βούλεται γὰρ πανταχοῦ τὸ ἐν ἐπέκεινα
 τοῦ ὄντος τιθέναι· ἦν δὴ μέμψιν ἡμεῖς ἐκκλίνομεν, τὸ ἐν καὶ
 τὸ ὄν καὶ τὰγαθὸν καὶ τὰ θεοπρεπῆ πάντα τὸν αὐτὸν καὶ μό-
 νον θεὸν ὀνομάζοντες. Ὁ μὲν φιλόσοφος οὗτος καὶ διὰ τοῦδε
 τοῦ πορίσματος εἰς τὴν οικεῖαν ἀνατρέχει δόξαν τὴν περὶ τῶν
 ἰδεῶν· ἡμῖν δὲ οὐ προστήσεται ἢ τούτου ἀπόδειξις, οἴγε οὐκ
 ἄλλο μέντοι τὸ πρώτως ὄν λέγομεν, ἄλλον δὲ τὸν πρώτιστον
 νοῦν καὶ ἄλλην ιδέαν τὴν κατ' ἄλλο τι πρώτιστον ἀποφερομέ-
 ρην, ἀλλὰ πάντα εἶναι πρώτως καὶ ἀρχικῶς καὶ αἰτιωδῶς τὸν
 ἓνα θεόν, τὸν ἐξ οὗ καὶ δι' οὗ καὶ ἐν ᾧ τὰ πάντα ⁶.
 καθὸ καὶ εἴρηται·

Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν ⁷.

Οὐκ ἐναντιωθήσεται δὲ ἡμῖν οὐδὲ τὸ τῶν προσώπων τρια-
 δικόν· οὐ γὰρ ⁸ τρεῖς θεοὺς λέγομεν, οὐδὲ τρία ἀπλῶς, τὰ πρώ-
 τως ὄντα ἢ ὄντα· ὅτι μὴ δὲ τῷ ⁹ εἶναι διαφέρουσι πατὴρ καὶ
 υἱὸς καὶ πνεῦμα, ἀλλὰ τὸ ¹⁰ πῶς εἶναι, ἢ ¹¹ ὁ μὲν ἀγεννήτως,
 ὁ δὲ γεννήτως, τὸ δὲ ἐκπορευτῶς· εἰς δὲ τὰ τρία θεός.

Περὶ τοῦ ἀμεθέκτου.

κγ'. » Πᾶν τὸ ἀμέθεκτον ὑφίστησιν ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ μετε-

1) Corr. ταύτας, ut B. C. ταύταις exhibet. — 2) B. δοξεῖ. — 3) B. ἐφαρμόζοντος recte. — C. πολλαῖς (sic) ἐφαρμόζοντα. — 4) C. ἐναρχ.
 — Adde Lexicis ἐναρχικός. — 5) Verba μοι δοκεῖ vsque ad ἐπέκεινα
 τοῦ inclusa in textu om. ab al. m. orae adscripta sunt in C. — 6)
 Rom. c. XI. fin. sed cf. fol. 32. a. — Αἰτιωδῶς adde Lexicis. cf.
 infra fol. 55, b. — 7) Paulus in Act. Apost. c. XVII. v. 28. ex Arato
 et Cleanthe in Jovem: ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμέν. Vid. Interpr. —
 8) C. οὐδὲ γὰρ pro οὐ. — 9) B. C. male τὸ. ferri tamen potest. —
 10) Leg. τῷ, ut hic B. — 11) B. C. ἡγουν. F. ἦ.

χόμενα, καὶ πᾶσαι αἱ μετεχόμεναι ὑποστάσεις εἰς ἀμεθέκτους 25. a.
 ὑπάρξεις ἀνατείνονται» κ. τ. λ.

Ὅρα μοι τὸν φιλόσοφον, ἐν οἷς θεολογεῖν ἐπαγγέλλεται
 καὶ περὶ ἀσωμάτων καὶ νοητῶν διαλέγεται, ἀσόφως¹ ἄγαν εἰς
 σωματικᾶς ἐννοίας ὑπολισθαίνοντα. Δεδαικέναι γὰρ ἔοικε, μὴ
 τὸ ἐν καὶ ὄλον εἰπὼν μεθεκτὸν, μερίση σωματικῶς, καὶ οὐκέτι
 τηρήσῃ² ὄλον καὶ ἐν, ὅπουγε ἢ μία φωνή, καίτοι σωματικῆ
 οὐσα καὶ μεθεκτῆ γενομένη, ὅμως ὅλη παρ' ἐκάστου τῶν ἀκου-
 σάντων μετέχεται, καὶ οὐ τὸ μὲν³ αὐτῆς παρὰ τοῦδε, τὸ δὲ
 παρὰ τοῦδε· καὶ τὸ ἐν νόημα τοῦ διδασκάλου, καίτοι καθ'
 ὑπόπτωσιν⁴ ἐσχάτην τῶν νοητῶν ὑφεστῶς, ὅμως καὶ μερισθὲν⁵
 τῇ μεταδόσει πρὸς πολλοὺς μαθητὰς, παρ' ἐκάστῳ τε αὐτῶν
 ὄλων⁶ ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ⁷ μεθεκτὸν καὶ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὄλον
 ἐν τῷ διδασκάλῳ μένει, οὐδὲν ἦττον ἢ εἴπερ ἀμέθεκτον ἦν. Εἰ
 δὲ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἢ τοῦ σοφοῦ διαπίπτει ἀπόδειξις, πολλῶν
 ἂν μάλιστα διαπέσοι ἐν τῷ ἐνὶ καὶ ἀπλουσιᾶτι καὶ πρώτως
 ὄντι καὶ ὑπερόντι καὶ ὑπερόνω νοῦ. Οὐκουν ἡμῖν ἀντιπεσεῖ-
 ται⁸, δοξάζουσι λόγον καὶ πνεῦμα [λόγον καὶ πνεῦμα]⁹, ὑπὲρ
 πάντα λόγον καὶ¹⁰ ἐννοίαν ὑφεστῶτα ἐκ τῆς τοῦ πατρὸς οὐ-
 σίας, καὶ μένοντά τε ἐν τῷ πατρὶ ὑπερηνωμένως καὶ ἀχωρίστως,
 καὶ αὐτὰ προΐοντα εἰς πάντα τὰ ὄντα καὶ πληροῦντα ἑαυτῶν
 πάντα, καθ' ὅσον ἕκαστα δύνανται μετέχειν, καὶ οὐδὲν ἦττον
 ἀμέριστα καὶ ὅλα καθ' ἑαυτὸ¹¹ μένοντα καὶ οὔτινος κατὰ τὴν 25. b.
 ἄσοφον ἀπόδειξιν τοῦ σοφοῦ τούτου γινόμενα, διὸ οὐδ' ὑφειμέ-
 νην τοῦ πατρὸς τὴν ὑπαρξιν ἔχοντα. Δοῦ δὲ¹² καὶ οὔτος γόνι-
 μον τὸ θεῖον καὶ κινούμενον εἰπεῖν ἀναγκάζεται· εἰ γὰρ τὸ
 ἄγονον¹³ οὐδὲν ἔχει τίμιον, τουτέστιν ἄτιμον· τὸ μὴ ἄτιμον πάντων

1) C. ἀσόφος. — 2) B. C. male τηρήσει. C. ὄλον ἴεν. (sic.) Idem
 proxime post οὐσα inserit haec: ὑπὸ πολλῶν ἀκουσθεῖσα καὶ οὕτω
 μερισθεῖσα. Placent haec inserenda. — 3) B. male αὐτὸ pro: οὐ τὸ.
 ὑπόπτωσιν

— 4) B. ὑπόστασιν. (sic.) — 5) C. μερισθῶ. — 6) Leg. videtur
 ὄλον, in vitis tribus codicibus. — 7) C. τ' αὐτὸ. — 8) C. antea
 ἀντιπεσεῖται habuerat. Postea ex ἦ ab ead. m. effictum est εἰ. — 9)
 In B. C. iterata λόγον καὶ πνεῦμα desunt. Merito uncis inclusi. — 10) B.
 C. recte addunt: πᾶσαν. — 11) Voces καθ' ἑαυτὰ (sic), in C. om., ab al.
 m. additae sunt. — 12) Lege Ἰδοῦ ut in B. C. δοῦ habet A, quia rubricator
 litteram initialem Ἰ praefigere neglexit. — 13) C. ἄγονος pro ἄγονον.

γόνιμον κατὰ τὴν σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφὴν. Καὶ εἰ τὸ ἐστὼς καὶ μὴ κινούμενον ἄγονον· τὸ μὴ ἄγονον, ἀλλὰ γόνιμον, κινούμενον πάντως. Οὕτω λαμπρὰ πάντοθεν ἢ τῆς καθ' ἡμᾶς πίστεως ἀλήθεια.

Τὸ πᾶσιν ὁμοίως παρὸν, καὶ πάντα πληροῦν, πῶς οὐχὶ καὶ ὑπὸ πάντων μετέχεται; Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ἐνὶ ὄν, ἐν τοῖς ἄλλοις οὐκ ἔστι, ψευδός, μάλιστα περὶ ἀσωμάτου λεγόμενον· οὐ γὰρ μερίζεται τὸ ἀσώματον, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐκάστῳ τῶν πάντων γινόμενον², ὅλον ἐστὶ καὶ ὅλον μένει καθ' ἑαυτο, ὥστε ἔστι ἐν πᾶσι καὶ πρὸ τῶν πάντων καὶ ἀμέθεκτον³ ὅλον τὸ αὐτὸ, καὶ ὅλον ἀμέθεκτον.

⁴ » Πᾶν τὸ μετέχον τοῦ μετεχομένου καταδεέστερον, καὶ τὸ μετεχόμενον τοῦ ἀμεθέκτου « κ. τ. λ.

⁵ Ἐν τῷ πρώτῳ εἰπὼν κεφαλαίῳ, πᾶν πλήθος μετέχει
26. a. πῆ τοῦ ἐνός· ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ καὶ πάντῃ μετέχειν τὸ
πλήθος τοῦ ἐνός δείξας, ὡς τοῦ ἐνός πάντῃ πάντως
ὑπὸ τοῦ πλήθους μετεχομένου, ἐνταῦθα πᾶν μὲν⁵
τὸ μετέχον τοῦ μετεχομένου⁶, αὐτὸ δὲ πᾶν τὸ με-
τεχόμενον τοῦ ἀμεθέκτου καταδεέστερα ἀποδείκνυ-
σιν. εἶναι γὰρ τὸ ἀμέθεκτον τῷ πάντων· καὶ πάντων ὄντι
καὶ οὕτως, συγγενέστερον⁷· καὶ συνελὼν ἀποφαίνεται, τὸ μὲν
εἶναι πρὸ τῶν πολλῶν, μόνον ἐν, ὡς ὑπὸ μηδενός
μετεχόμενον· τὸ δὲ μετεχόμενον ἐν τοῖς πολλοῖς,
ἐν ἅμα καὶ οὐχ ἐν· τὸ δὲ μετέχον, οὐδ' ἐν ἅμα
καὶ ἐν. Ὡς ἐντεῦθεν συνάγεσθαι, τὸ πρῶτον ἐν ὑπὸ μηδενός
μετέχεσθαι· καὶ πῶς, ὡ⁸ γὰρ⁸, τὸ πάντων ὄν οὐχ ὑπὸ πάντων
μετέχεται; ἢ γὰρ οὐχ ὑπὸ πάντων μετέχεται, καὶ οὐδὲ⁹ πάν-
των ἐστὶ (ψεύδεται δέ σοι καὶ τὸ πρῶτον καὶ τὸ πέμπτον κέ-
φάλαιον) ἢ μετέχεται, καὶ οὕτω πάντων ἐστὶ, καὶ οἴχεται τὸ

1) B. τοῦτο. Male. C. καὶ τὸ, τὸ ἐν ἐ. Bene. — 2) B. inde ab οὐ γὰρ totum locum omittit. Sed jam superiora in eo codice erant confusa, postea restituta. — 3) B. C. recte μεθεκτόν. — 4) Omissum numerum κ' adde. Item in C. — 5) B. om. μὲν male. — 6) B. addit: καταδεέστερόν φησιν. Bene. — 7) Ita quoque B. Leg. fort. εἶναι γὰρ τὸ ἀμέθεκτον τῷ πάντων αἰτίῳ, καὶ πάντων ὄντι καὶ οὕτως, συγγενέστερον. Sic et C. Cf. Procl. c. XXV. — 8) C. ὡ ἀγαθὲ. — 9) C. οὐδὲν. male.

ἀμέθεκτον. τὸ γὰρ, ὅτι τὸ πάντων ὄν, καὶ ὑπὸ πάντων μετέχεται, οὐ¹ πάντως δώσεις, ὃ τὸ τινὸς ὄν καὶ ὑπὸ τοῦ τινὸς ἐκείνου, οὗ ἔστι, μετέχεσθαι λέγων, ὡς ταῦτόν ὄν τό τε τινὸς εἶναι καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ τινὸς ἐκείνου μετέχεσθαι, καὶ ἐξ ἀναλόγου τὸ πάντων εἶναι καὶ τὸ ὑπὸ πάντων μετέχεσθαι. *Εἰ γὰρ ἐκεῖνα ταῦτά· καὶ ταῦτα. εἰ δὲ μὴ ταῦτα· οὐδ' ἐκεῖνα.*

² *Ἐντεῦθεν δῆλον, ὅτι καὶ αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ παρὸν κεφάλαιον παρ' ἑαυτοῦ ἀνατρέπεται. τᾶλλα δὲ, ὅσα ἔδει πρὸς τοῦτο ῥηθῆναι, ἐξόρέθη εἰς τὸ πρὸ τούτου.*

Περὶ τελείου.

κέ'. » Πᾶν τὸ τέλειον εἰς ἀπογεννήσεις πρόεισι, ὧν δύναται παράγειν αὐτὸ, μιμούμενον τὴν μίαν τῶν ὄλων ἀρχήν. « κ. τ. λ.

Εἰ μὴδὲν τῶν πάντων ἴσον ἔστι³ τῇ πάντων ἀρχῇ, τῇ^{26. b.} μιᾷ· οὐδ' ἄρα τί⁵ τῶν πάντων τέλειον ἔσται, ἀλλ' ἀτελεῖ πάντα, καθόσον καὶ⁴ ὑποδεέστερα τῆς ἀρχῆς. Ἡ ἀρχὴ ἄρα μόνη τελεία. Εἰ δὲ καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πνεύματος ἀρχὴν ἡμεῖς φασὲν τὸν πατέρα· ἀλλ' οὐχὶ καὶ καταδεέστερα ταῦτα τῆς τοῦ πατρὸς οὐσίας ὁμολογοῦμεν, ἀλλ' ὡσπερ μίαν αὐτῶν οὐσίαν, ὄντω καὶ μίαν αὐτῶν φασὲν τελειότητα. Τοῦτο δὲ καὶ ἀναγκαίως συνάγεται, εἴπερ ἀνάγκη, γόνιμον εἶναι τὴν πρώτην ἀρχὴν⁵, καὶ οὕτω γόνιμον, ὡς γεννᾷν τε καὶ προβάλλει⁶ ἴσα καὶ ὅμοια ἑαυτῇ, ἵνα μὴ χείρω δοθῆ ἔχειν τὴν γονιμότητα τῶν ὅμοια ἑαυτοῖς γεννῶντων τε καὶ προβαλλόντων⁷. Διὸ καὶ εἰς⁸ ὧν καὶ αὐτὸ τὸ ἐν, ὃ πατήρ, ἓνα υἱὸν γεννᾷ, καὶ ἐν πνεῦμα προβάλλει. τᾶλλα δὲ πάντα, τὰ ἐξ αὐτῶν δημιουργικῶς παρα-^{27. a.} γόμενα, ἐν⁹ οἷς οὐδὲ συντάττονται τὰ παράγοντα, ἀλλ' ὅλα ὄλων ἐξήρηται¹⁰, καλῶς ἂν ἔχει¹¹ καταδεέστερα τῆς ὑπερουσίου ταύτης καὶ παντελείου τριάδος καὶ εἶναι καὶ λέγεσθαι.

1) B. σὺ. Male. — 2) Sic in tribus codd. accentu notatum. — 3) Scr. τι ut B. — 4) B. om. καί. — 5) C. ἀρχὴν. (sic.) — 6) Scr. cum codd. B. C. προβάλλειν. — 7) B. C. προαγόντων, quod praeferam. — 8) Leg. εἰς, ut B. C. — 9) B. recte omittit ἐν, ex παραγόμεν ortum. ἐν deest etiam in C. — 10) B. ἐξήρηται, rectius ad grammaticae quidem vulgares regulas, neque autem ad Nicolai rationem. — 11) A. suprascriptum exhibet οἱ. C. ἔχοι. B. ἔχη, ut nesciam, quae Nostri sit, a soloecismo non abhorrentis, vox genuina; praeferam tamen ἔχοι.

Ἐγγύτερα δὲ ταύτης τῆς ἀρχῆς καὶ πορρωτέρα φαίμεν ἂν τὰ μᾶλλον αὐτῆς καὶ ἤτιον μετέχειν δυνάμενα, κινουμένης δημιουργικῶς τε καὶ προνοητικῶς εἰς τὴν αὐτῶν παραγωγὴν καὶ συντήρησιν καὶ εὐτακτον ὑπαρξιν, οὐσιαστικῶς δὲ μενούσης ἐν ἑαυτῇ ἀκινήτου τε καὶ ἀναλλοιώτου. Πρὸς μὲν οὖν τὴν μίαν πάντων ἀρχὴν οὕτως ἀτελῆ πάντα τὰ¹ ἐξ αὐτῆς παραγόμενα, αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ τούτων ἕκαστον λέγοιτ' ἂν τέλειον, φθάνον εἰς τὴν οἰκείαν καὶ τῇ ἑαυτοῦ φύσει ἀνάλογον τελειότητα, ἣν ἔλαχε² κληρωσάμενον ἀπὸ τῆς μιᾶς ἀρχῆς τῆς παντελοῦς καὶ προτελείου καὶ ὑπερτελοῦς καὶ τελειοδώρου³, ὅθεν καὶ ἄλλο μὲν ἄλλου λέγοιτ' ἂν τελειότερον, ὡς ἄνθρωπος φέρε⁴ εἰπεῖν ἵππου καὶ βοός. τελειότερας γὰρ ὁ ἄνθρωπος παρὰ ταῦτα φύσεως. οὔτε δὲ γεννητικὰ τῶν ἀτελεστέρων τὰ τελειότερα, οὔτε παρακτικά. οὐ γὰρ ἵππον ἢ βοῦν ἄνθρωπος γεννᾷ οὔτε μὴν παράγει. Ψεῦδος οὖν προφανὲς τὸ παρὰ τοῦ σοφοῦ τούτου λεγόμενον, ὅτι τὰ τελειότερα διὰ τὴν αὐτῶν⁵ τελειότητα σπεύδει τὰ καταδεέστερα τῆς ἑαυτῶν οὐσίας παράγειν. Ψεῦδος δ' ἔτι μᾶλλον καὶ τό, πᾶν τὸ τέλειον εἰς ἀπογεννήσεις πρόεισιν, ὧν δύναται παράγειν. γεννᾷ μὲν γὰρ ἕκαστον ὅμοιον ἑαυτῷ καὶ ἴσον κατὰ φύσιν· ἄνθρωπος ἄνθρωπον, καὶ ἵππος ἵππον, καὶ εἰ μὴ παραυτικά τέλειον τὸ γεννόμενον, ἀλλὰ φυσικὴν ἔχον δύναμιν εἰς τὴν αὐτὴν φθάσαι τῶ γεννῶντι τελειότητα, καὶ ἄλλως δὲ τοιοῦτος καὶ ὁ νῦν γεννῶν ἦν⁶ τῶ γεννᾶσθαι· παράγει δὲ οὐδὲν εἶδος ἕτερον εἶδος, ἀλλ' ἢ πάντα θεός, ἢ μία⁷ πάντων ἀρχή. Ψεῦδος δὲ πρὸς τούτοις καὶ τό, τὸ τελειότερον τοσοῦτω πλειόνων αἴτιον εἶναι, ὅσα

27. b. περ ἂν ἢ τελειότερον. Εἰ γὰρ αἴτιον τὸ γεννῶν τῶν γεννωμένων, ἐπεὶ τελειότερον ζῶον ὁ ἄνθρωπος υἱὸς⁸ κυνός,

1) C. τὴν pro τὰ. — 2) C. ἔλαχεν. — 3) Adde hoc vocabulum Lexicis. — 4) C. φέρει. Male; namque φέρε εἰπεῖν est: «*exempli causa.*» Quam significationem non dubiam adde Schneidero. Vid. modo Vigerum de Idiot. l. gr. p. 315 s. cf. Etym. M. p. 336, 50. — Theodoret. T. V. p. 1036. ed. Sch. — 5) C. ἑαυτῶν. — 6) B. C. optime addunt ἐν. Sensus: et ceteroquin de hac significatione ἄλλως δὲ — καὶ vid. Lex. Xen. s. v. ἄλλως cf. Hoogev. d. partt. p. 32. sq. ed. Sch.) talis jam fuit is, qui nunc generat, tum cum generatus est. Vulcanius: *Alius autem talis est et qui nunc generat, qualis is qui generatur.* — 7) Male iteratae voces in B. — 8) Lege cum codd. B. C. υἱός, deinde B. addit καὶ, quod C. non agnoscit. — C. γεννάτων.

καὶ μῦς, γεννάτω καὶ πλείονα τούτων ἐκάστου ¹· εἰ δὲ πολλῶν ² ἐλάττω γεννᾷ, τάχα κύων καὶ χῶρος καὶ μῦς πολλῶν τελειότερα ζῶα τοῦ ἀνθρώπου εἰσίν. Ὡς πόσης ψευδολογίας ἢ θεολογία τοῦ σοφοῦ ἀναπέπλησται.

κς'. » Πᾶν τὸ παρακτικὸν αἷτιον ἄλλων, μένον αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ, παράγει τὰ μετ' αὐτὸ καὶ τὰ ἐφεξῆς « κ. τ. λ.

Καὶ τὸ ἐφεξῆς δὲ κεφάλαιον τῆς αὐτῆς ἔχεται ματαιολογίας. Πᾶν γὰρ φησι τὸ παρακτικὸν αἷτιον, ὡς πολλῶν ὄντων τῶν τοιούτων αἰτίων· ἄλλ' εἰ πολλὰ τοιαῦτα, πῶς μία ἢ τῶν ὅλων ἀρχὴ καὶ αἰτία; ὅτι φησὶν ἐκείνη μὲν πάντων, ταῦτα δὲ ἄλλων ἄλλα, τὰ ὑπέρτερα δηλαδὴ καὶ τῆς ἀρχῆς ἐγγύτερα τῶν ἀποβεβηκότων ³ καὶ ἀποτέρων. Καὶ τί δεῖ τούτων, ἐκείνης ἀρκούσης; καὶ ⁴ οὐκ ἀρκεῖ. Ἄλλ' εἰ μὲν ἀρκεῖ, περιττῶς τὰ πολλὰ αἷτια παρεμβάλλονται· περιττὸν δὲ οὐδὲν, οὐδὲ τῶν ὑπὲρ φύσιν ἐστὶ, πολλῶν δὲ ⁵ μᾶλλον τοῦτο οὐ δοτέον ἐπὶ τῶν ὑπερφυῶν; Εἰ δ' οὐκ ἀρκεῖ, τοῦτό γε σαφῶς ἀποπώτερον· ^{28. a.} εἴη γὰρ ἂν οὐκ αὐτάρκης ἢ μία καὶ κοινὴ πάντων ἀρχή· οὐδ' ἄρα τελεία· ἐκείνης δὲ τοιαύτης οὔσης, οὐδ' ἂν ἄλλό τι τῶν μετ' ἐκείνων ⁶ καὶ ἀπ' ἐκείνης αὐταρκές εἴη καὶ τέλειον· πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Οὐδὲ μὴν ἄλλο τελειότερον ἄλλου, ὕπερ οὐδ' οὔτος βούλεται.

Ἡμῖν δὲ ἰκανῶς ἤδη προεῖρηται τε καὶ ἀποδέδεικται, ὅτι καὶ ἐκίνητον ἐν ἑαυτῷ μένον τὸ ἐν, τὰ μὲν ἐκ τῆς οἰκείας οὐσίας παράγει ⁷

1) B. ἐκάστω. Male. — 2) C. πολλῶ. Scr. πολλῶ. — 3) C. ὑποβεβηκότων. Bene. Cf. supra c. XV. fol. 17. a. — 4) ἢ B. recte. C. καί. — 5) B. δῆ, quod non displicet. De re nihil esse superfluum vid. Procl. Ind. s. v. φύσις. p. 599. — 6) B. ὀριμῆ: ἐκείνην. Sic nunc παράγει

etiam C. et vid. Proclum. — 7) B. ita: παράγει. C. cum A. consentit. Παράγειν est *producere in rerum naturam, creare*. Vid. Creuz. ad Procl. Theol. Inst. p. 10. 154. — Παράγειν autem de processione Spiritus Sancti (de qua vid. Suic. v. πρόδος. ibiq. laud.) et genitu Filii. Cfr. supra c. VII: οὐ μὴν ὁ πατήρ παράγει τὸν υἱὸν ἢ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ παράγει (codd. B. C.) τὸν μὲν γεννητῶς (cod. C.) τὸν δὲ ἐκπορευτῶς (cod. C.) — cf. infr. c. XXVII. fol. 29. a. s. ubi γεννᾶν s. γέννησις et παράγειν s. γένεσις sibi opponuntur, οὔτε γεννῶν ἢ προβάλλων, οὔτε παράγων ὁ θεὸς καὶ πατήρ ἐλαττοῦνται vel τὰ μὲν παράγει προαιωνίως τῆς αὐτῆς αὐτῷ κοινωνοῦντα φύσεως (sive οὐσίας cf. c. XXIX. et XLI. fol. 40. a. Suic. proxime l.) τὰ δὲ δημιουργικῶς παράγει. — ἀσωμάτως ἄλλο γεν-

ὅμοια, μᾶλλον δὲ τοῦτο¹ κατὰ φύσιν ἑαυτῶ, καὶ τοῦτο γὰρ μένει ἐν ἑαυτῶ ἐστὶ². τὰ δὲ παράγει ἐκ μὴ ὄντων κινούμενον δημιουργικῶς, καὶ μηδὲν αὐτὸ εἰς τὴν οἰκειάν οὐσίαν πάσχειν. Ἄλλ' ὅτι μὲν οὐ πολλὰ τὰ παράγοντα, ὥστε καὶ τὸ³ πᾶν ἀρμολογόντως περὶ αὐτῶν λέγεσθαι, ἱκανῶς ἡμῖν διὰ τῶν εἰρημένων ἤδη γέγονε δῆλον. Ἐπεὶ δὲ, τῶν πολλῶν αἰτίων ἐκβαλλομένων, ἐξ ἀνάγκης μένει τὸ ἐν, τοῦτο δὲ ἡμεῖς φαμὲν τὴν θεῖαν εἶναι τριάδα, ὡς μίαν πάντων ἀρχὴν καὶ αἰτίαν παρακτικὴν· ὁ σοφὸς οὗτος φεύγει μὲν τὴν τριάδα, ὡς μὴ τὸ ἐν οὐσαν· δεῖν γὰρ τὸ ἐν μένειν αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ ἀκινήτως ὑφιστᾶν· εἰ γὰρ διὰ κινήσεως, φησὶν, ἢ ἐν ἑαυτῶ⁴ ἢ κινήσεις, καὶ κινούμενον οὐδὲ ἐν⁵ ἔτι ἔσται, μεταβάλλον ἐκ τοῦ ἐνός· ἢ οὐκ ἐν αὐτῶ ἢ κινήσεις, καὶ ἐκ τοῦ ἐνός ἔσται, καὶ ἢ ἐπ' ἄπειρον ἢ ἀκινήτως παράξει τὸ ἐν. Οὕτω δὲ τὴν τριάδα φεύγων, εἰς πλήθος ἐκπίπτει ἄπειρον καὶ ἀόριστον, πολλὰ καὶ διάφορα τὰ παρακτικὰ παράγων αὐτὸς, τὰ μὴ ὄντα φιλαλήθως φάναι τῶν ὄντων αἰτία, καὶ⁶ τῶν πολλῶν παρεισαγωγῇ τὸ ἐν ἐξ ἀνάγκης ἐκβάλλον καὶ οὕτως ἑαυτὸν ἀνατρέπων. Εἰ γὰρ πολλὰ καὶ ἀλλήλων διαφέροντα τὰ παράγοντα, πῶς καὶ ἐν τὸ παράγον; καὶ εἰ τὸ πάντα παράγον⁷ ἐν, πῶς καὶ πολλὰ τὰ παράγοντα; Καὶ ὁ μὲν εἰς τὸ πρώτως παρ-

να, καὶ ἀμερίστως rel., unde patet γενεσιν esse idem quod σωματικῆν γέννησιν, hoc igitur de creaturis, rebus creatis, s. inferioribus, illud de Trinitatis mysterio. Itaque ponitur γενῶν et προάγειν de eodem; Spiritum S. autem vel Filium esse γεννητῶς, non autem γενητός, clarissime docet Athanasius. Dial. II. de S. Trinit. T. II. p. 192: ἡμεῖς τὸν υἱὸν γεννητὸν μὲν λέγομεν, οὐχὶ δὲ καὶ γενητὸν rel. Plura vid. apud Suicer. Th. T. I. p. 751 sq. s. γενητός et γενητός. cf. infr. c. XXIX. XXX. Classicus de hac re locus est Damasceni de orthod. fid. L. I. c. VII. T. I. p. 135. C. D. » Χρηὴ γὰρ εἰδέναι, ὅτι τὸ ἀγέννητον, διὰ ἐνός ἢ γραφόμενον, τὸ ἀκτιστόν ἦτοι τὸ μὴ γεγόμενον σημαίνει· τὸ δὲ ἀγέννητον, διὰ τῶν δύο ἢ γραφόμενον, δηλοῖ τὸ μὲν [leg. μὴ] γεννηθῆναι. Κατὰ μὲν οὖν τὸ πρῶτον σημαίνόμενον διαφέρει οὐσία οὐσίας. — Κατὰ δὲ τὸ δεύτερον σημαίνόμενον οὐ διαφέρει οὐσία οὐσίας. κ. τ. λ. ibique Lequien. — 1) B. C. ταῦτά. Recte. — 2) B. ἐστίν. — 3) Deest τὸ in C. — 4) B. αὐτῶ. C. ἐνεαυτῶ. (sic.) Paulo ante ex Procl. c. XXVI. ἢ pro ἢ. Vid. Varr. Lectt. — 5) B. οὐδέν. male. Proxime in Proclo legitur ἐκ τοῦ ἐν. ἢ εἰ μετ' αὐτὸ ἢ κιν. — 6) B. recte addit: τῆ. In C. artic. deest. — C. παρεισαγωγῆ. (sic.) — 7) B. παράγειν. male.

γον, καὶ τὰ δευτέρως καὶ τρίτως καὶ πολλοσιῶς καὶ τελευταῖον εἰς τὰ μηδὲν μηδαμῶς ¹ παράγοντα καταφεύγει, οὐδαμοῦ μετὰ ²⁸. b. τὸ πρώτως τὸ ἐν ἰσῶν, οὐδὲ μόνον ἐφ' ἑαυτοῦ τηρῶν, ἀπεναντίως τῷ οικείῳ προβλήματι καὶ βουλήματι. Οὐ γὰρ ἐν δήπου τὸ τάδε μὲν παράγον, ὑπὸ δὲ τοῦ ² παραγόμενον, ἀλλ' ἐν καὶ οὐχ ἐν, ὡς μετέχον τοῦ ἐνός, οὐκέτ' ³ αὐτὸ τὸ ἐν ὄν, οὐδ' ἰκινήτως, ἀλλὰ, κινούμενον ὑπὸ τοῦ πρώτως κινουῦντος, ὑφίστησιν, εἴ πού τι καὶ ὑφίστησι. Δῆλος δὲ ἐστὶ καὶ τὸ κινεῖν καὶ τὸ παράγειν καὶ τὸ ὑφιστῆν εἰς ταυτὸ ⁴ ἄγων, ἀδιαφόρως αὐτὰ ⁵ ἀλλήλων ταῦτα λαμβάνων. Τούτου δὲ οὕτως ἐν τῷ τριάδα φεύγειν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ μέσου ἐκκλίνοντος, νῦν μὲν εἰς τὸ ἐν ὡς ἐπὶ δεξιὰ, νῦν δὲ εἰς τὸ πλῆθος ὡς ἐπ' ἀριστερὰ καὶ εἰς ἀτοπίας ἐκατέρωθεν περιπίπτοντος, ἡμεῖς τὸ μὲν ὑφιστῆν διχῶς λέγοντες, τὸ μὲν φυσικῶς, τὸ δὲ δημιουργικῶς· καὶ τὸ δημιουργικῶς ⁶ ὑφιστῆν ταυτὸν εἶναι τῷ ⁷ παράγειν, τὸ δὲ κινεῖν οὐ τὸ παράγειν μόνον δηλοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸ μεταποιεῖν καὶ μετασκευάζειν κατὰ τὴν τοῦ κινουῦντος βούλησιν· εἶναι δὲ τὸ πάντα παράγον, τὰ αὐτοκίνητα, τὰ ἑτεροκίνητα, ⁸ καὶ δημιουργικῶς ὑφιστῆν ⁹ καὶ ὑποστάντα τηροῦν ἐστῶτα καὶ κινεῖν, ὅτε βούλεται, τὸ ἐν αὐτῷ, τὴν μίαν πάντων ἀρχὴν καὶ αἰτίαν, τὴν παρ' ἡμῶν σεβομένην τριάδα· τριάδα μὲν, ὡς μὴ ἄγονον μένη τὸ ἐν μηδ' ἀκίνητον, ὡς τὰ παντάπασιν ἄψυχα· τὸ ἐν δὲ, ὅτι τε καὶ μοναρχεῖ καὶ οὐ συμερίζεται πολλοῖς τὴν ἀρχὴν, καὶ ¹⁰ ὅτι ἐν ἑκαστον τῶν τριῶν καὶ καθ' ἑαυτὸ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἰδιά ¹¹ ἑκάτερα θεωρούμενα καὶ ἐν ἀλλήλοις καὶ ἀλλήλων ἀχώριτα ¹². Οὕτω πᾶσαν διαφεύγομεν ἀτοπίαν, μένον τὸ ἐν ἐφ' ἑαυτοῦ τηροῦντες καὶ τρισσοῦμενον ¹⁵ διὰ τὴν φυσικὴν γονιμότητα.

1) C. μηδαμῶς, om. μηδὲν, in textu; in ora δὲν μη ab al. m. Idem proxime: φεύγει. — 2) Scr. fort. δὲ του. — 3) B. C. οὐκατ', i. e. οὐ κατ'. recte. — 4) Scribe ut in B. C. ταυτόν. — 5) B. C. ἀν'. melius. — 6) B. male om. καὶ τὸ δημιουργικῶς. — 7) B. male: τὸ. Proxime scr. cum C. κινεῖν. — 8) B. C. addunt: τὰ ἀκίνητα. — 9) Scr. ὑφιστῆν. — 10) Deest καὶ post τριῶν in C. — 11) Leg. c. codd. B. C. ἰδιά. — 12) B. C. ἀχώριστα. recte. — 15) Adde hoc verbum Lexicis.

κζ. » Πᾶν τὸ παράγον διὰ τελειότητα καὶ δυνάμεως περιουσίαν παρακτικόν ἐστὶ τῶν δευτέρων « κ. τ. λ.

29. a. Μὴ λέγε πᾶν, ὅποτε τὸ παράγον μὲν τέλειον· διὰ γὰρ τελειότητα καὶ κατὰ σὲ παράγει· τὸ δὲ τέλειον ἐν εἶναι ἀνάγκη, καὶ οἷ πολλὰ, τῷ δὲ ἐνὶ τὸ πᾶν οὐχ ἀρμόζει¹⁾· ὑπὲρ γὰρ τὸ πᾶν τὸ ἐν· ἀλλὰ καὶ τὸ παράγον ἐν, ὡς διὰ πλειόνων δέδεικται²⁾, ὃ καὶ, διὰ τὸ ὑπέρπληρες εἶναι καὶ ὑπεραύταρες³⁾ καὶ ὑπερτέλειον⁴⁾ κατὰ σῆς φάναι δυνάμεως, ἀρκεῖ⁵⁾ μόνον πάντα παράγειν, καὶ πάντα⁶⁾ εἰσὶν ἐνδεᾶ καὶ πολλῶν λειπόμενα τῆς ὑπερδυνάμου αὐτοῦ δυνάμεως, καὶ ἄλλο μὲν ἄλλου δυνατώτερόν τε καὶ τελειότερον, καθόσον ἕκαστον δύναται μετέχειν τῆς ἐξ αὐτοῦ τελειότητος, πρὸς αὐτὸ δὲ πάντα ἀτελεῖ. — Ἄντι τοῦ εἰπεῖν· τοῖς τῆς γενέσεως αἰτίοις, τοῖς γεννητικοῖς εἶπεν αἰτίοις, εἰς ταῦτὸν ἄγων γένεσιν καὶ γέννησιν, καὶ τὸ γεννῶν καὶ τὸ παράγον. Δῆλον δὲ πάντως, ὡς ἄλλο γένεσις καὶ ἄλλο γέννησις⁷⁾, καὶ ἄλλο τὸ γεννῶν καὶ ἄλλο τὸ παράγον⁸⁾, ὡς καὶ κατ' ἀρχὰς ἐπεσημηγμένα ἐν τῇ εἰς τὸ ἔβδομον
29. b. κεφάλαιον⁹⁾ παραγραφῇ. Καὶ γεννᾶ μὲν¹⁰⁾ οὐδὲν εἶδος ἕτερον εἶδος, ἀλλ' ἢ τὸ ὁμοειδὲς ἕκαστον, παράγει δὲ οὐδὲν ὅλως πλὴν τοῦ πάντα παράγοντος καὶ τὰ μὴ ὄντα καλοῦντος ὡς ὄντα καὶ ὄλον τὸ εἶναι συλλήβδην ἔχοντος καὶ τοῖς πᾶσι παρέχοντος. Τὰ δὲ μετ' αὐτὸ καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων αὐτῷ ἐγγίζοντα οὐκ αἴτια παρακτικά, ἀλλὰ λειτουργικά πνεύματα καὶ ὑπηρετικά δειδικαίονται λέγεσθαι, συνεργοῦντα τῇ σωτηρίᾳ¹¹⁾ τῶν ὑποβεβηκότων¹²⁾ τὰ ὑψηλότερα κατὰ θεία¹³⁾ κέλευσιν τε καὶ βούλησιν, περὶ ὧν καὶ εἴρηται· πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ, δυνα-

1) C. ἀρμόζειν. ferri potest. — 2) Cap. anteced. — 3) Lexicis addendum ὑπεραυτάρκης. item superius ὑπερπλήρης. De quo vide Creuzer. ad Procl. Inst. th. pag. 194. — 4) B. καὶ διὰ περὶ οὐσίαν addit, et sunt addenda, ut tamen scribas: διὰ τῆς περὶ οὐσίαν, κατὰ σὲ φάναι, δυνάμεως κ. τ. λ. C. nil addit. Pro σῆς habet σεις, (sic.) — 5) B. addit καὶ, ob ἀρκεῖ omissum. — 6) B. πάντων. — Proximum ὑπερδύναμος addendum Lexicis. ex ipsius Schneideri Suppl. receptum a Rostio. cf. infra fol. 48, a. 57, b. 66, a. 71, a. — 7) B. invertens ordinem: γέννησις καὶ ἄλλο γένεσις. C. cum altero facit. — 8) B. C. τὸ γεννῶν... τὸ παράγειν. melius. — 9) Conf. ad fol. 28, a. — 10) B. γὰρ. — 11) Comp. σῆς in utroque codice. Item in C. — 13) B. ὑποβεβηκότων. pessime. cf. supra fol. 17, a. — 13) Leg. θείαν ut B. C.

τοι ἰσχυῖ, ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τοῦ λόγου αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ, ποιοῦντες τὸ θεῆμα αὐτοῦ¹. πρὸς δὲ τὸν θεόν· ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά². Ὅτι μὲν οὐκ ἀπομερισμός ἐστι τοῦ παράγοντος τὸ παραγόμενον, ἀλλ' οὐδὲ τὸ γεννώμενον τοῦ γεννῶντος ἐπὶ γε τῆς ἀσωμάτου γεννήσεως, καὶ ἡμεῖς συμφήσαιμεν ἄν· οὔτε γὰρ γεννῶν ἢ προβάλλων οὔτε παράγων ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἐλαττοῦ τε³ ἢ μεταβάλλει εἰς τὸ γεννώμενον ἢ ἐκπορευόμενον ἐξ αὐτοῦ ἢ μὴν τὸ γινόμενον, ἀλλὰ μένων⁴ ἐφ' ἑαυτοῦ ἀνελάττωτον καὶ ἀμετάβλητον, τὰ μὲν προάγει προαιωνίως τῆς αὐτῆς αὐτῶ κοινωνοῦντα⁵ φύσεως, τὰ δὲ δημιουργικῶς παράγει. Διὸ καὶ τὴν εἰς τὴν παραγωγὴν ἢ τὴν προαγωγὴν τούτων⁶ κίνησιν καὶ ἀκίνησίαν καλεῖν οὐκ ὀκνοῦμεν. Καὶ ἔτι⁷ δὲ ἀσώματον⁸ ἄλλο γεννᾷ κατὰ μίμησιν τῆς θείας γεννήσεως· καὶ ἀμερίστως γεννᾷ· ἀμερίστον γὰρ τὸ ἀσώματον· ἐπὶ δὲ τῆς σωματικῆς γεννήσεως, ἣ συντρέχει καὶ γένεσις, πῶς οὐ μερίζεται τὸ γεννῶν, οὐδ' ὕλη γίνεται τοῦ γεννωμένου; καίπερ ὄν σῶμα καὶ μέρος ἑαυτοῦ τὸ σπέρμα, εἰς τὴν τοῦ γεννωμένου γένεσιν καταβαλλόμενον.

κῆ. »Πᾶν τὸ παράγον τὰ ὅμοια πρὸς ἑαυτὸ πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστησιν« κ. τ. λ.

30. a.

Ὅτι ἐν τὸ πάντα παράγον, ἤδη ἡμῖν εἴρηται, καὶ ὅτι ἀνάρμοστον τὸ πᾶν ἐπιλέγειν τῷ ἐνί. Τὸ δὲ τὰ περὶ τοῦ παράγοντος καὶ τοῦ παραγομένου ἀποδεδειγμένα ἐπὶ τὸ γεννῶν καὶ τὸ γεννώμενον μεταφέρειν, κοινὸν ἂν εἴη τούτου τε⁹ τοῦ φιλοσόφου καὶ τῶν¹⁰ περὶ Ἄρειον καὶ Εὐνόμιον παρόραμεν.¹¹ Ὅρα, 30. b.

1) Ps. CIII (vulg. CII. ed. Lamb. Bos.) v. 21. — 2) Ps. CXIX (vulg. CVIII. ed. L. B.) v. 91. — 3) Optime in B. C.: ἐλαττοῦται. — 4) B. μένον recte. C. vero cum altero facit. — 5) C. pro κοινωνοῦντα exhibet κινούντα. male. — 6) B. post τούτων, ante τούτων A, quocum facit C., comma exhibet. — 7) C. εἴτι pro ἐτι, placet; nam δὲ longius ab initio remotum non offendit. cf. c. XXX. — 8) C. ἀσώματως. bene. — 9) C. τὲ post τούτου non agnoscit. — 10) B. τὸν in textu, sed in margine correctum. Docebant Arius et Eunomius, Filium esse creatum, κτίσμα. unde dicebantur κτισματολάτραι. vid. Suicerf. Thes. T. II. p. 181. s. v. κτισματολάτρευσις. id. T. I. p. 502 sq. s. v. Ἄρειος. eumque a Patre differre. ibid. p. 365. s. v. ἀνόμοιος. — 11) B. C. παρόραμα.

πῶς ἐμπαθὲς οὔεται τὸ θεῖον ὁ πλατωνικὸς θεολόγος· τὸ γὰρ συμπαθὲς δηλονότι καὶ ἐμπαθὲς ἢ ἴσως συναφὲς ἔδει γράφεσθαι. — Τὸ ἐν, ὃ καὶ μόνον ἐστὶ πάντων παρακτικὸν αἷτιον, τῶν μὲν παραγομένων πάντων ὁμολογουμένως ἀσυγκρίτως κρεῖττον ἐστίν· ἅτε δὴ καὶ ὑπεράγαθον καὶ ἀκρότατον ἐφετόν. Καὶ τούτων γε τῶν ὑπ' αὐτῶ¹ παραγομένων ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὸ τὰ μᾶλλον αὐτοῦ μετέχοντα καὶ κατὰ τὸ μέτρον τῆς μετοχῆς ὁμοιότερον αὐτοῦ² πρὸ τῶν ἀνομοίων δημιουργικῶς³ ὑφιστάων, ἔχει ἂν τινα λόγον, ὡς τὰ νοητὰ πρὸ τῶν αἰσθητῶν, καὶ τὰ ἀπλᾶ πρὸ τῶν συνθέτων, τῶν γε φυσικῶς⁴ ἤγουν ἐκ τῆς ὑπερφουῶς⁵ αὐτοῦ φύσεως προαιωνίως προηγημένων, τοῦ μὲν γεννητῶς, τοῦ δὲ ἐκπορευτῶς καὶ συνάρχως⁶ συναμμιπόντων⁷ αὐτῶ καὶ συνημμένων ἀσυγγῆτως καὶ διακεκριμένων ἀχωρίστως ἀλλήλων τε καὶ αὐτοῦ καὶ συναιτίων αὐτῶ πιστευομένων ἐν τῇ τῶν ὄντων παραγωγῇ. Οὐκέτ'⁸ ἂν ὁμοίως λέγοιτο κρεῖττον, ἀλλ' αἷτιος μὲν ὁ πατήρ ὑποστάτης υἱοῦ καὶ πνεύματος. Καὶ εἴ τῳ δεκτέον, κατὰ τοῦτο μόνον καὶ μείζων καὶ κρεῖττων, καθ' ὃ καὶ ὁ πατήρ μου, φησὶν ὁ υἱός, μείζων μου ἐστι⁹, καὶ, τί με λέγεις ἀγαθόν; πρὸς τὸν, διδάσκαλον ἀγαθόν, αὐτὸν προσειπόντα, οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς ὁ θεός¹⁰. οὐχὶ δὲ καὶ παρακτικὸς αἷτιος τούτων, ἀλλ' εἴπερ ἄρα προακτικὸς ἴσων ἑαυτῶ, καὶ κατὰ πάντα τούτων¹¹, τὴν ἀγαθότητα, τὴν κυριότητα, τὴν ἀγιότητα, τὴν οὐσίαν, τὴν δύναμιν, τὴν ἐνέργειαν, τὰλλα πάντα, τὰ κοινὰ τῆς μιᾶς καὶ ὅλης θεότητος. Πάντα γὰρ, ὅσα τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ ὅσα τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ πνεύματος, πλὴν τῶν ὑποστατικῶν εἴτουν προσωπικῶν ιδιοτήτων, καθ' ἃ ὁ μὲν πατήρ καὶ αἷτιος, τὰ δὲ ἐκ τοῦ πατρὸς

51. a. καὶ αἷτιατά, ὃ μὲν υἱός, τὸ δὲ πνεῦμα. Ὡστε καὶ μείζων καὶ κρεῖττων, οὐ φυσικῶς, ἀλλ' εἴπερ ἄρα ὑποστατικῶς τῶν ἐξ

1) Leg. αὐτοῦ, ut B.; C. ἀν. (sic.) i. e. αὐτοῦ. — 2) B. αὐτῶ recte.

3) C. ὁμοίῳ ἀν. (sic.) — 4) B. C. αὐτὸ. — 5) C. ὑπερφουῶς. male. — 6) C. συναρχῶς. male. Συναρχῶς adde Lexicis. — 7) B. C. συνεκλαμπόντων, recte. C. διακεκριμένων. — 8) B. οὐκέτι. — 9) Vid. supra fol. 19. b. — 10) Matth. c. XIX. v. 17. — 11) B. ταντῶν. male.

αὐτοῦ ὁ πατήρ. Εἰ δὲ μήτε τὸ ποσὸν κυρίως ἐκεῖ μήτε τὸ ποιὸν χώραν ἔχει· δῆλον, ὡς οὐδὲ τὸ μείζον οὐδὲ τὸ κρεῖττον.

κθ'. » Πᾶσα πρόοδος δι' ὁμοιότητος ἀποτελεῖται τῶν δευτέρων πρὸ¹ τὰ πρῶτα« κ. τ. λ.

Ἡ κατὰ φύσιν ἐπὶ τῆς θείας οὐσίας πρόοδος οὐ δι' ὁμοιότητος ἀποτελεῖται, οὐδὲ τὸ πρῶτον ἐκεῖ καὶ τὸ δεύτερον καθ' ἕφασιν χώραν ἔχει. Οὐ γὰρ καθ' ἕφασιν ὁ υἱὸς ἢ τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πατρὸς πρόεισιν. Ἀλλὰ ταυτότητος ἐκεῖ μᾶλλον καὶ ἑτερότητος ἀρμόζει λέγεσθαι. Ταυτὰ μὲν γὰρ τὰ τρία κατὰ τὴν φύσιν εἶπουν οὐσίαν, ἕτερα δὲ κατὰ τὰς ὑποστατικὰς εἶπουν προσωπικὰς ιδιότητας. Εἰ δὲ καὶ ὁμοιότητος καὶ ἀνομοιότητος δοκοῦμεν προσάπτειν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ λέγειν· ὅμοια τὰ τούτου καὶ ἀνόμοια, καὶ τὸ ἴσον δὲ πως καὶ τὸ ἄνισον ἐπ' αὐτοῦ παραλαμβάνομεν· ἀλλ' ἰστέον, ὅτι καταχρηστικῶς ἐκ τῶν παρ' ἡμῶν κειμένων λαμβάνομεν πάντα καὶ μεταφέρομεν ἐκεῖ τὰ ὀνόματα, μὴ ἔχοντες οἰκεῖα λέγειν τοῦ ἀγνώστου καὶ ἀνωνύμου· ὅπου γε καὶ τὸ ἐν αὐτῷ καὶ τὰ τρία καὶ ἡ κατὰ ταῦτα ταυτότητος καὶ ἑτερότητος οὐχ ὡς οἰκεῖα πάντη παραλαμβάνονται, ἀλλ' ὡς ἀπλῶς οὐσίας δηλωτικά. Ὁμοιότητος γὰρ καὶ ἰσότητος καὶ αἱ τούτων ἀντίθετοι, αἱ μὲν εἰς ποιότητος, αἱ δὲ εἰς ποσότητος ἀναφέρονται· ἄποιον δὲ τὸ θεῖον καὶ ἄποσον, ἐπεὶ καὶ ἀπλοῦν³¹ b. καὶ ἀσώματον καὶ ἀνίδεον²· κρατεῖ δὲ μᾶλλον ὄν καὶ οὐσία λέγεσθαι, εἰ καὶ τοῦτο μεθ' ὑπεροχῆς. Ἀλλ' ὁ σοφὸς οὗτος, μηδὲν τούτων διαστέλλων, καὶ τὴν ὁμοιότητα προτίθησι τῆς ταυτότητος, ὡς ταύτης αἰτίαν, καὶ τῇ κατὰ γέννησιν προόδῳ ἕφασιν δίδωσι, καὶ τὴν πρόοδον ἀδιαφόρως ἀντὶ τῆς παραγωγῆς, καὶ τὸ γεννηθὲν ἀντὶ τοῦ παραχθέντος λαμβάνει.

λ'. » Πᾶν τὸ παραγόμενον ἀμέσως μένει τε ἐν τῷ παράγοντι καὶ πρόεισιν ἀπ' αὐτοῦ« κ. τ. λ.

Καὶ τὸ τριακοστὸν τοῦτο κεφάλαιον ὡσαύτως σφάλλει τῷ πρὸ αὐτοῦ, ὡς ταυτόν τι³ πρόοδον ἦτοι προαγωγὴν καὶ τὴν παραγωγὴν λαμβάνον. Ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν τὸ· ἀπό τινος

1) Leg. πρὸς, ut C. — 2) B. ἀνίδεον. (sic) C. c. alt. consentit. Scr. ἀνείδεον. cf. fol. 43. a. — 3) B. ταυτό τε.

προαγόμενον, τὸ ὑπό τινος¹ παραγόμενον. Καὶ ἀντι τῷ²· ἐν τῷ προάγοντι, ἐν τῷ παράγοντι. — Ἄλλο τὸ ταυτὸν καὶ ἄλλο τὸ ὅμοιον· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶν οὐσίας, τὸ δὲ ποιοῦ. Ἐπὶ τοὺς³ οὐσιώδους καὶ φυσικῆς προόδου οὐχ ἀνόμοιοι. 32. α. ζει τὴν ὁμοιότητα παραλαμβάνειν, ἀλλ' ἢ τὴν ταυτότητα καὶ τὴν ἑτερότητα· οὐσία γὰρ οὐσίας⁴, καθὸ οὐσίαι, οὔτε ὁμοία οὔτε ἀνόμοια λέγονται· ποιότητος γὰρ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον. Ὁ μὲν υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα προΐασιν ἀπὸ τοῦ πατρὸς φυσικῶς καὶ ἀμέσως, οὐ μὴν καὶ παράγονται· συναΐδια γὰρ αὐτῷ καὶ συνἀναρχα καὶ ὁμοούσια. Διὸ καὶ μένουσιν ἐν αὐτῷ, οὐ πῆ, ἀλλ' ἀπλῶς, καὶ οὐ τι ταυτὸν ἔχουσι πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ πάντα ταῦτα καὶ κοινά· οὐ γὰρ μερίζεται ἡ θεότης, ἀλλ', ὡς περ ὄλος καὶ τέλειος θεὸς ὁ πατήρ, οὕτω καὶ τούτων ἑκάτερον θεὸς ὄλος καὶ τέλειος, καὶ ἀπλῶς πάντα, ὅσα ὁ πατήρ, πλήν τῆς πατρικῆς⁵ ιδιότητος, καθ' ἣν καὶ ἕτερα πρὸς ἐκεῖνον ταῦτα, καὶ πρὸς ἄλληλα δὲ κατὰ τὰς ἑαυτῶν ιδιότητας· ὁ μὲν γὰρ γεννητὸς, τὸ δὲ ἐκπορευτὸν. Τάλλα δὲ πάντα παράγονται⁶ παρὰ τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ· πάντα γὰρ φησι δι' αὐτοῦ⁷ ἐγένοντο· συνέχονται δὲ καὶ διαμένουσιν ἐν τῷ πνεύματι· ἐν ᾧ γὰρ φησι τὰ πάντα⁸. Ταύτη γοῦν καὶ πάντα μένουσιν ἐν τῷ παράγοντι, καθόσον ἕκαστα μετέχει τῆς ἐκεῖθεν ἐνδιδομένης αὐτοῖς ὑπάρξεως καὶ προνοητικῆς συνοχῆς. Τούτων δὲ καὶ τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἥττον καθ' ὕφεσιν ὅμοια τῷ παράγοντι κατὰ τὰ δικαιότατα μέτρα τῆς θείας διανομῆς.

λα'. »Πᾶν, τὸ προῖόν ἀπὸ τινος κατ' οὐσίαν, ἐπιστρέφεται πρὸς ἐκεῖνο, ἀφ' οὗ πρόεισιν.« κ. τ. λ.

32 β. Εἰ μὲν περὶ τῶν ἰδημιουργικῶς παραγομένων φησὶν· εὐοδοῖτ' ἂν αὐτῷ ἢ ἀπόδειξις· εἰ δὲ περὶ τῶν οὐσιωδῶς ἐκ τοῦ πατρὸς προΐόντων υἱοῦ καὶ πνεύματος· ληρεῖ προφανῶς. Ἐκεῖνο γὰρ καὶ ὑπὲρ τὸ πᾶν· καὶ προΐοντα, οὐδὲν ἥττον μένει ἀνεκφοιτή-

1) B. C. addunt apte φησι. — 2) Leg. τοῦ, ut B. C. — 3) B. C. τῆς. optime. — 4) Gen. c. ὁμοία. C. 32. et Matth. gr. gr. §. 386. 5. — 5) A. C. comp. πατρικῆς. B. plene. — 6) B. παράγον male. — 7) Sc. λόγου. Ev. Joan. c. I. v. 5. ubi ἐγένετο. — 8) Ep. ad Rom. c. XI. v. 36 ubi: εἰς αὐτὸν (sine varietate lect.) τὰ πάντα. cf. supra c. XXII. extr.

τως ἐν τῷ πατρὶ. Καὶ πῶς ἂν ἐπιστρέφοι κατ' ἔφειν, οὔτε οὐδ' ὁλως ἐξεφοίτησεν ἢ ἐξέπεσεν; εἰ μὴ καὶ τὴν μόνην¹ ἐπιστροφὴν καλεῖν βούλοιο, ἢ ὡσπερ ἡ πρόοδος οὐ κατ' ἔκστασιν τοῦ, ἀφ' οὗ, οὕτω καὶ ἡ ἐπιστροφή οὐ κατ' ἔφειν τοῦ, πρὸς ὃ· εἰ γὰρ πάντα τοῦ ἀγαθοῦ ἐφίεται, ὡς οὗτος ὁμολογεῖ, αὐτόδε² τὰγαθὸν ἐστὶ³ ὁ θεός· πῶς ἂν αὐτὸς ἑαυτοῦ ἐφίοιο, ἵνα καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφοι; εἰ γὰρ καὶ ἕτερα παρὰ τὸν πατέρα κατὰ τὰς ὑποστάσεις εἰσὶν ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατὰ τὴν οὐσίαν ἕτερα, ἀλλὰ κατὰ ταύτην πάντη ταυτὰ καὶ ἀδιαίρετα καὶ ἀμέριστα καὶ ἀπαράλλακτα, καθὼ καὶ εἰς⁴ τὰ τρία θεός, καὶ κατ' οὐδὲν ἤτιω τῆς ἀρχῆς τὰ ἐξ αὐτῆς. Καὶ βούλομαι μὲν τιμῆσαι τὴν ἀρχὴν, ὡς ἀρχὴν, ἀλλὰ δέδοικα, μὴ μᾶλλον αὐτὴν ἀτιμάσω, ἢ ττόνων ποιῶν ἀρχὴν, φαίη ἂν ὁ θεολόγος Γρηγόριος⁵. Καὶ περὶ τῶν δημιουργικῶς δὲ προϊόντων οὐ πάντη πάντως ἀληθεύει, λέγων· πᾶν τὸ προϊὸν ἀπὸ τινος, πρὸς ἐκεῖνο καὶ ἐπιστρέφειν, ἀφ' οὗ πρόεισιν. Ὁ γὰρ Σατὰν⁶ καὶ οἱ συναποστάντες αὐτῷ δαίμονες προῆλθον μὲν ἀπὸ τοῦ θεοῦ, τὴν οὐσίαν ἐκεῖθεν ἔχοντες, ἐκκλίναντες δὲ πρὸς κακίαν ἀνθαίρετον οὐκέτι βούλονται πρὸν τὸν θεὸν ἢτοι τὰγαθὸν ἐπιστρέψαι, ἀλλ' αἰεὶ μένουσιν ἐν τῷ κακῷ⁷, εἰς ὃ ἐξετράπησαν. Ὡριγένης⁸ δὲ τὴν πρόφασιν ἐντεῦθεν λαβὼν τῆς οἰκείας αἰρέσεως ἐκ τοῦ συνθέσθαι, πᾶν, τὸ προϊὸν ἀπὸ τινος, ἐπιστρέφειν εἰς τὸ, ἀφ' οὗ προῆκται, τὴν ἀποκατάστασιν⁹ ἐδογματίσεν.

Ζῆτει δὲ καὶ τὴν εἰς τὸ π̄γ κεφάλαιον ἐπιγραφὴν¹⁰.

¹¹ » Πᾶσα ἐπιστροφή δι' ὁμοιότητος ἀποτελεῖται τῶν ἐπιστρεφόμενων, πρὸς ὃ ἐπιστρέφεται « κ. τ. λ.

55. a.

Τὰ ὑπερῆνωμένα οὐ δεῖται συνδέσεως, διὸ οὐδ' ἴμοια ἀλ-

1) Leg. μόνην, ut B. C. — 2) Leg. αὐτὸ δὲ. ut B. — 3) Leg. ἐστὶν, ut B. C. — 4) Leg. εἰς, ut B. C. — 5) Haec est summa doctrina, in qua vertitur Gregorii Naz. Oratio XXIX; vid. praecipue p. 490. — 6) B. Σατανᾶς. recte. cf. supra c. XX. fol. 21 b. — 7) B. pessime: καιρῷ. — 8) C. ὠριγένης c. spiritu asp. — 9) De hac Origenis ἀποκατάστασει vid. Huetii Origenianorum Lib. II. inprimis quaest. XI. Nro. 16 et 24. — 10) Velim παραγραφὴν. Vide consultationem cap. LXXXIII. — 11) Adscr. λβ.

λήλοις· οὐκὸν ὅμοιος, οὐδ' ὁμοιούσιος ὁ υἱὸς τῷ πατρὶ, ἀλλὰ μᾶλλον ὁμοούσιος. Εἰ δὲ καὶ εἰκὼν λέγεται τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ μετὰ προσθήκης τοῦ ἀπαράλλάκτως¹, ὡς ὑπερανεστηκῶς² τῆς ὁμοιότητος, καὶ μᾶλλον ἐστὼς ἐν τῇ ταυτότητι. Ὁ δὲ ἄνθρωπος καὶ τὴν ἀρχὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν πεποιησθαι λέγεται, καὶ αὐθις δι' ὁμοιότητος ἐπιστρέφειν πρὸς Θεὸν ἐπιτρέπεται· γίνεσθε³ γὰρ φησὶν ὅμοιοι τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανόις⁴. Καὶ οὕτω μὲν ἄνθρωπος ἐπιστρέφειν λέγεται πρὸς Θεὸν διὰ τῆς ἐφικτῆς ὁμοιώσεως· ἡ δὲ τοῦ σοφοῦ ἀπόδειξις· πᾶν πρὸς πᾶν τὸ ἐπιστρεφόμενον πρὸς ὃ ἐπιστρέφει, συνάπτεσθαι καὶ τῆς πρὸς αὐτὸ κοινωνίας καὶ συνδέσεως⁵ ὁρέγεσθαι λέγουσα, ἐνωσιν μᾶλλον ἢ ὁμοίωσιν τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιστροφῆς νοεῖν δίδωσιν ἐπεὶ καὶ τὰ πρὸς ἄλληλα συνδούμενά τε καὶ συναπτόμενα ἐν ἀποτελεῖται, κἂν ἀνομοίως ἴσως ἔχη κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἕκαστον. Οὕτω γοῦν καὶ ὁ Θεὸς λόγος τὴν ἐκπεσοῦσαν τῆς πρὸς αὐτὸν ὁμοιώσεως διὰ τὴν ἁμαρτίας φύσιν ἡμῶν⁶, πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέψαι βουλόμενος, οὐχ ὡς ἂν Νεστόριος⁷ εἶποι τὸν ἐκ Μαρίας ἄνθρωπον ἔξωθεν ἐπιλάμπας ὁμοίωσεν ἑαυτῷ, ἀλλ' αὐτὸς γέγονεν, ὡσπερ ἦν ὅλος καὶ τέλειος Θεὸς, οὕτως ὅλος καὶ τέλειος ἄνθρωπος, καὶ ἠνωσεν ἑαυτῷ, οὐχ ὁμοίωσε τὸ ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου προσληφθὲν αὐτῷ τῆς ἡμετέρας φύσεως φύραμα, καὶ εἰς ἐκ δύο καὶ ἐν δυσὶ τελείαις καὶ ἀνομοίοις, ὅσον τὸ καθ' ἑαυτὴν τὴν ἐκάστην ταῖς φύσεσιν, ὁμολογεῖται καὶ πιστεύεται. Καὶ ὅρα πᾶς ὁ βουλόμενος εὐσεβῆς⁸, ὅπως ἐκ τοῦ σοφοῦ τούτου τὰς ἀφορμὰς τῶν αἵρέσεων οἱ αἵρετικοὶ λαμβάνουσι, τὴν ὕφασιν Ἄρειος, ὡς ἤδη προασημαίω-

35. b.

1) B. ἀπαράλλακτος recte; Filius enim dicitur ἀπαράλλακτος εἰκὼν τοῦ Πατρὸς. Vid. Scriptt. apud Suicer. Thes. T. I. p. 415. Alia est res, si Damascenus (Orthod. fid. Lib. I. c. VIII. p. 157. A.) dicit: ἀδύνατον γὰρ εὐρεθῆναι ἐν τῇ κτίσει εἰκόνα ἀπαράλλάκτως — παραδεικνύουσαν. — 2) B. ὑπερανεστήκως. male. — 3) B. γίνεσθε (sic.) In Matthaeo est ἔσεσθε. — 4) B. C. recte: οὐρανοῖς, ut est apud Matth. c. V. fin. — 5) C. συνθέσεως. — 6) B. C. διὰ τὴν ἁμαρτίαν, φύσιν ἡμῶν. optime. — 7) De Nestorii opinione, duas esse in Christo naturas separatas, vid. Suicer. Thes. T. II. p. 267. s. v. λόγος et p. 1472. s. v. φύσις. — 8) C. εὐσεβεῖν. Supra C. τὴν post ἑαυτὴν om.

ται¹, καὶ τὴν ὁμοίωσιν Νεστόριος, ὡς καὶ Ὡριγένης² τὴν ἐπιστροφὴν εἶπουν ἀποκατάστασιν, ἐκ τοῦ πρὸ τούτου θεωρήματος.

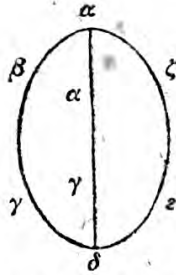
λγ'. » Πᾶν, τὸ προῖόν ἀπό τινος καὶ ἐπιστρέφον, κυκλικὴν ἔχει τὴν ἐνεργεῖαν« κ. τ. λ.

Καὶ οἱ μείζους τῶν ἐπιστροφῶν κύκλοι καὶ οἱ ἐλάττους τοῖς παραχθεῖσιν ἀρμόζουσιν ἀναλόγως· ὅθεν αἱ μὲν πρῶται τῶν ἀγγέλων τάξεις δι' ἐλαττόνων ἐπιστρέφουσιν, αἱ δευτέραι δὲ διὰ μειζόνων, καὶ ἔτι μᾶλλον αἱ τρίται, ἡμεῖς δ' ἔτι μάλιστα³. Εἴη δ' ἂν καὶ λέγοιτο κυρίως ἐπιστροφὴ ἢ πρὸς τὴν μόνην πάντων ἀρχὴν καὶ αἰτίαν ἀνάτασις, ἧς καὶ πάντα μόνης ἐφίεται καὶ ἧς μόνης ἐξήρηται. Τὰ δὲ μέσα τε καὶ ὑπάλληλα οὐκ αὐτὰ τῶν μετ' αὐτὰ δικαιοῦντ' ἂν αἴτια λέγεσθαι, ἀλλὰ τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου λειτουργικά τε καὶ διακονικά, καὶ τῶν διαδόσεων ἐκείνου τοῖς ἐφεξῆς διαπορθμευτικά⁴. Ὅθεν οὐδ' ἐκ τούτων ἐκείνοις ὁ⁵ πρόοδος, οὐδ' ἄρα ἡ ἐπιστροφή. Καὶ οὕτω διαπίπτει τῷ σοφῷ τούτῳ ἢ διὰ τῶν δύο κεφαλαίων, τοῦ τε λγ'⁶ καὶ τοῦ λδ'⁷, ἀπόδειξις. Τῆς ἀποδείξεως δὲ διαπιπτούσης· καὶ τὸ πόρισμα πάντως ἀπόριστον. — Καὶ ἄλλως δὲ οὐ πᾶν, τὸ προῖόν ἀπό τινος καὶ ἐπιστρέφον, κυκλικὴν ἔχει τὴν ἐνεργεῖαν· ἀλλ' εἶπερ ἄρα εὐθυτενῆ· καὶ τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἐπιστροφὴν ἢ ἀπόδειξις ἀναγκάζει νοεῖν. Εἰ 54. a. γὰρ πάντα πρόεισιν ἀπὸ τῆς πάντων ἀρχῆς, καὶ πάντα πρὸς ἐκείνην ἐπιστρέφει· πλὴν τοῦ καθ' ἅπαξ ἀποστατήσαντος καὶ εἰς τὸ ἐναντίον τῷ ὑγαθῷ μεταχωρήσαντος, διὰ τῶν⁸ δὲ καὶ ἡ πρόοδος καὶ ἡ ἐπιστροφή, καὶ οὐδ' δι' ἄλλων καὶ ἄλλων· ἀνάγκη καὶ ἄμφω κατ' εὐθειᾶν ἵεναι⁹ τὰς κινήσεις. Εἰ γὰρ ἀπὸ τοῦ α , ὡς ἐπὶ τοῦ διαγράμματος¹⁰, τῆς πάντων ἀρχῆς ἢ πρόοδος διὰ τοῦ β καὶ τοῦ γ ἐπὶ τὸ δ ὑπόβαίη· καὶ ἔμπαλιν ἢ ἐπιστροφή ἀπὸ τοῦ δ ἐπὶ τὸ α ἀνταναβαίη. Εἰ μὲν διὰ τῶν αὐτῶν ἀντιστρόφως τοῦ γ λέγω καὶ τοῦ β , δι' ὧν καὶ ἡ πρόοδος (ἦν γὰρ β καὶ γ) κατ' εὐθειᾶν τε τὰς

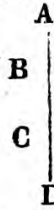
1) Vid. supra c. XII. — 2) Ita hic et supra quoque B. — C. hic ὀριγ. — 3) I. e. δι' ἐλαχίστων. — 4) Vid. de hoc verbo fol. 48, a. — 5) Scribe cum codd. B. C. ἢ. — 6) B. plene: τριακοσίου τριτοῦ. — 7) B. τριακοσίου τετάρτου. — 8) In marg. A. αὐτῶν. recte additum in B. C. — 9) B. εἶναι. male. — 10) In margine. Idem C., sine

κινήσεις ἀνάγκη ἰέναι καὶ δύο ταύτας, ἀλλὰ μὴ μίαν εἶναι· τὴν μὲν ἄνωθεν κάτω, τὴν δὲ κάτωθεν ἄνω, καὶ τὸ ἀντίστροφον. Εἰ δύο αἱ κινήσεις, καὶ διὰ τῆς αὐτῆς εὐθείας ἐκάτερα· ἀνάγκη ταύτας καὶ διὰ τῶν αἰτῶν ἰέναι σημείων, ὡς εἴρηται. Εἰ δὲ μίαν εἶναι καὶ συνεχῆ κίνησιν δώμεν ἄμφω τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἐπιστροφὴν· καὶ διὰ τοῦτο κυκλικὴν ἐξ ἀνάγκης συμβήσεται, μὴ διὰ τῶν αὐτῶν ταύτας ἰέναι. Κινείσθω γὰρ ἡ πρόοδος ἀπὸ τοῦ α ἐπὶ τὸ β , καὶ διὰ τοῦ β ἐπὶ τὸ γ , καὶ διὰ τοῦ γ ἐπὶ τὸ δ . εἰ δὲ μέλλοι¹ ἀπὸ τοῦ δ ἡ ἐπιστροφὴ ἀντιπροβαίνειν ἐπὶ τὸ α κατὰ κύκλον· δῆλον, ὡς οὐ διὰ τῶν αὐτῶν σημείων, τοῦ γ καὶ τοῦ β προβήσεται, ἀλλὰ δι' ἐτέρων ἰσχυρῶν ταύ-

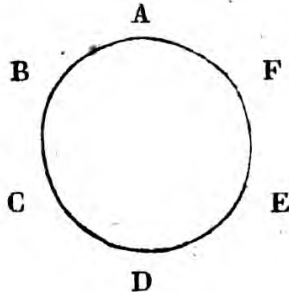
ulla varietate. *

Quae eadem figura in B, sed paulo inferius margini adpicta est, nisi quod merito pro α in recta linea exhibetur β . — Locus clarior fit per duas figuras, quas margini adpinxit Vulcanius:

de qua recta conversione prius loquitur Nicolaus. Et circularis, de qua infra, haec:

1) B. μέλλει. recte. Sic et C. antea legisse videtur; nunc habet μέλλοι.

τοις, ὡς τὸν ἑ, ζ, καὶ ἔσται τὸ δ̄ προϊὼν ἔμὲν προσεχῶς ἀπο τοῦ γ̄, ἐπιστρέφον δὲ ὁμοίως ἐπὶ τὸ ε, οὐκ ἐπὶ τὸ γ̄. Καὶ πάλιν διὰ μέσων τούτων προϊὼν μὲν ἀπὸ τοῦ β̄, ἐπιστρέφον δὲ πρὸς τὸ ζ̄· καὶ οὕτω δι' ἄλλων μὲν καὶ ² προϊὼν, δι' ἄλλων δὲ ἐπιστρέφον ἐπὶ τὴν πάντων ἀρχὴν τὸ ᾱ. Ἄλλ' ἀδύνατον δι' ἄλλων τὴν πρόοδον καὶ δι' ἄλλων τὴν ἐπιστροφὴν ἰέναι, εἴπερ ἀφ' οὗ πρόεισι προσεχῶς ἕκαστον ἐπ' ἐκεῖνο καὶ ἐπιστρέφει. 34. b.

λδ'. » Πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἐπιστρεφόμενον πρὸς ἐκεῖνο ποιῆται τὴν ἐπιστροφὴν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν πρόοδον ἔσχε τῆς οἰκείας ὑποστάσεως« κ. τ. λ.

Τοῦτο μᾶλλον ἡμῖν ἐκρίνεται ³, μάλιστα δὲ οὐκ ἄμφω, ἀλλὰ πάντα φαμέν ἐκ τοῦ ἐνός τε καὶ πρὸς τὸ ἐν, ἵνα μὴ ἄπειρα δῶμεν εἶναι τὰ αἷτια ⁴. — Εἰ πᾶσιν ὁ νοῦς ὀρεκτόν· καὶ πάντα πρόεισιν ἤτοι παράγονται κατὰ τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ σοφοῦ τούτου ἀπὸ νοῦ. Πάντων δὲ τῶν παραγομένων καὶ ὀρεγομένων ὑπέρτερον τὸ παράγον καὶ ὀρεκτόν. Ὑπέρτερος ἄρα πάντων ὁ νοῦς. Ἀλλὰ τοῦτο τῷ ἡμετέρῳ συνάδει δόγματι, οἱ νοῦν καὶ ὄν καὶ ⁵ τὰγαθὸν καὶ ἐν ταῦτόν εἶναι φάμεν· τῷ δὲ σοφῷ τούτῳ ἀντιδοξεῖ, κάτω καὶ τοῦ ὄντος τιθέντι τὸν νοῦν. Τὰ γὰρ ἀμέτοχα νοῦ οὔτε πρόεισιν ἀπὸ νοῦ, οὔτε ὀρέγεται νοῦ. οὕτως ⁵ αὐτὸς ἑαυτὸν ἀναιρεῖ.

λέ. » Πᾶν τὸ αἰτιατὸν καὶ μένει ἐν τῇ αὐτοῦ αἰτία καὶ πρόεισιν ἀπ' αὐτῆς καὶ ἐπιστρέφει πρὸς αὐτήν« κ. τ. λ.

Κἀνταῦθα ἐξαιρετέον τὰ ὑπὲρ τὸ πᾶν καὶ ὑπερηνωμένα τῷ αἰτίῳ καὶ ἀδιακρίτως διακεκριμένα τούτων ⁶ τε καὶ ἀλλήλων, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲν τούτου τε καὶ ἀλλήλων διαφέροντα κατὰ τὴν ὑπερούσιον οὐσίαν, οὐδὲ μὴν ἐπιστρέφοντα, ἀλλ' ὑπερόντως ὄντα πρὸς τὴν αἰτίαν καὶ ⁷ ὄντα, ὅπερ ἐκείνη, κατὰ τὴν θεολόγον βροντήν· » ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν ⁸ πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος« ⁸. Καὶ πάλιν διὰ τῆς ἐπαναλήψεως· » οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν«

1) Optime τῶν in B. — Καὶ in C. deest. — 2) Καὶ post μὲν in C. omissum. — 3) Optime in B. ἐκρίνεται. i. e. ratum haberi. C. ἐτηρίεται. — 4) C. τὰ αἷτια εἶναι. — 5) B. male οὔτε. — 6) B. τούτου. recte. C. alt. habet. — 7) Adde μὴ ex B. — 8) Ev. Joann. 1, 1. De βρόνη vid. Suic. s. v.

σαφῶς οὕτω διατρανοῦσαν¹ τὴν τε ἀναρχον εἶτουν αἰδίον τοῦ λόγου ὑπαρξιν² καὶ τὴν ἀνεκφοίτητον ἐκ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς πρόοδον, καὶ τὴν ἀδιάφορον πρὸς αὐτὸν ὑπερουσιότητα. Αὐτὰ δὲ ταῦτα ἔστιν εἰπεῖν καὶ περὶ τοῦ πνεύματος. Τὰ γὰρ ὁμοουσίως³ ὑπερούσια εἰ καὶ πρόεισιν ἀπὸ τοῦ αἰτίου, καθὼ καὶ ἕτερά εἰσι παρ' ἐκεῖνο πρόσωπα, ἀλλ' ἀπροΐτως⁴ μηδὲν ἐκείνου κατ' οὐσίαν διαφέροντα μήτε μὴν ὅλως ἐξιστάμενα, διὸ οὐδ' ἐφίεται· πῶς γὰρ τοῦ, ὧπέρ εἰσι ταυτὰ κατ' οὐσίαν; οὐδ' ἐπιστρέφει· πῶς γὰρ, οὐ οὐκ ὑπέστη;

Περὶ μὲν οὖν τῆς ὑπερφνοῦς⁵ καὶ ὡς εἰπεῖν ἀπροΐτου προόδου, δηλονότι τῆς ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ, ἐν τῷ πατρὶ, τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πνεύματος, οὕτω φρονοῦμεν· περὶ δὲ τῶν ἄλλων διοριστέον ἂν εἶη⁶ πρῶτον, ὡς ἄλλη μὲν ἢ κατὰ παραγωγὴν πρόοδος, καθ' ἣν⁷ καὶ πρόεισι πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ δημιουργικῶς καὶ εἰσιν ἐν αὐτῷ συντηρούμενα καὶ διακρατούμενα καὶ πρὸς αὐτὸν ἐπιστρέφει. (Ἐξ αὐτοῦ γὰρ καὶ ἐν αὐτῷ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα. Ἐν ᾧ καὶ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμεν, φησὶν ὁ θεὸς ἀπόστολος⁸. Ἐνθα καὶ τὸ ποιητικὸν ῥητὸν δέχεται, τὸ τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν⁹) ἄλλη δὲ ἢ κατὰ φύσιν, ὡς ἐξ ἀνθρώπου πρόεισιν ἄνθρωπος καὶ ἐξ ἐκάστου κατ' εἶδος ζώου τὸ ὁμοειδὲς καὶ ἀπλῶς ἐκ τοῦ σπείροντος τὸ σπέρμα.¹⁰ Ἐπὶ γοῦν ταύτης τῆς φυσικῆς προόδου οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· »καὶ μένειν ἅμα τὸ αἰτιατὸν ἐν τῇ αἰτίᾳ καὶ προϊέναι, τουτέστι διακρίνεσθαι ἐξ αὐτῆς, καὶ ἐπιστρέφειν πρὸς αὐτήν.« Πρόεισι¹¹ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ σπείροντος τὸ σπέρμα, ἅμα δὲ τῇ προόδῳ καὶ ἡ διάκρισις παρακολουθεῖ καὶ οὐκέτι μένει ἐν τῷ σπείροντι τὸ σπέρμα, ἀλλ' ἀπομερίζεται τῆς αἰτίας τὸ αἰτιατὸν
36. a. καὶ διακρίνεται. Καὶ τοῦτο μὲν ἀληθεύει λέγων ὁ σοφός· ἅμα

1) C. διακρατοῦσαν· male. De simplice τρανοῦν vid. Creuz. ad Procli Inst. c. CXLV. p. 216. — 2) B. C. προῦπαρξιν, quod scribendum videtur. — 3) Adde hoc adverbium Lexicis. — 4) In B. non interpunctum est. C. punctum habet. — 5) Scr. ὑπερφνοῦς, ut B. — 6) C. ἦε pro εἶη dat. — 7) C. καθ' ὃν. male. — 8) Paulus ad Rom. c. XI. fin. et c. XVII. 28. — 9) Vid. supra c. XXII. extr. — 10) Inde ab: Ἐπὶ γοῦν κ. τ. λ. locus repetitus est ab alia manu in calce folii integer. — 11) C. πρόεισιν.

γὰρ διακρίσει πρόοδος, ἐπεὶ καὶ τὸ ἀντίστροφον ἀληθές¹, ἅμα τῇ προόδῳ διάκρισις· τὰ τᾶλλα² οὐκ ἀληθεύει· οὔτε γὰρ μένει ἐν τῇ αἰτίᾳ τὸ οὕτω διακρινόμενον ταύτης αἰτιατὸν οὔθ' ἅμα καὶ παρ' εὐθύς³ πρὸς αὐτὴν ἐπιστρέφει· οὐ γὰρ εὐθύς, οἷον τὸ σπεῖραν, ἀποτελεῖται τὸ σπέρμα, ἀλλ' ἀντιρρόπως⁴ ἔχει πρὸς ἄλληλα τὰ τῆς προόδου καὶ τὰ τῆς ἐπιστροφῆς· ὅσα γὰρ μᾶλλον διακρίνεται καὶ ἀποχωρίζεται τὸ αἰτιατὸν τοῦ αἰτίου, τοσοῦτω καὶ μᾶλλον ἐπιστρέφει. Τηρικαῦτα τελέως ἐξομοιούμενον τῷ προάξαντι⁵, ὀπηνίκα καὶ τελέως διακριθῆ. Τοιοῦτος καὶ ὁ περὶ τῶν τοιούτων προόδων ἡμέτερος λόγος· ὁ δὲ σοφός⁶ οὔτος ἀδιορίστως⁷ τὴν πρόοδον ἐκλαμβάνων ὡς κοινὸν ὄνομα κατὰ τε τῆς κατὰ παραγωγὴν⁸ καὶ τῆς ὑπερφουῶς καὶ τῆς φυσικῆς, εἰκότως ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς αὐτῷ προσέχοντας⁹ ἐκ τῆς ὁμονυμίας κατασοφίζεται.

λς'. » Πάντων τῶν κατὰ πρόοδον πληθυνομένων τὰ πρῶτα τελειότερα τῶν δευτέρων ἐστὶ καὶ τὰ δεύτερα τῶν μετ' αὐτὰ καὶ ἐφεξῆς ὡσαύτως « κ. τ. λ.

Δηλονότι αἱ¹⁰ κατὰ παραγωγὴν, οὐ μὴν αἱ κατὰ φυσικὴν γονιμότητα. Ὅρα δὲ, ὅπως καὶ ἑαυτῷ ἐναντιοῦται, πρότερον μὲν εἰπὼν, πάντα προῖεναι ἀπὸ μιᾶς αἰτίας, νῦν δὲ πλήθος αἰτίων εἰσάγων· ἡμεῖς δὲ¹¹ μίαν τηροῦμεν τὴν ἀρχὴν, ἀφ' ἧς 36. b. πάντα κατὰ παραγωγὴν πρόεισι τὰ ὄντα, τὰ μὲν ἐγγύτερα ταύτης καὶ τελειότερα, τὰ δὲ πορρόωτέρά τε καὶ ἀτελέστερα· καὶ πρόοδον ἄλλην παρὰ ταύτην ἴσμεν τὴν φυσικὴν, καθ' ἣν οὐδὲν διαφέρειν κατ' οὐσίαν τὸ γέννημα τοῦ γεγεννηκότος¹² ἢ τὸ πρόβλημα τοῦ προβεβληκότος ἢ ἄμφω ταῦτα ἀλλήλων¹³ τὸ γέννημα καὶ τὸ πρόβλημα. Ἐκ δὲ τῆς φυσικῆς ταύτης προόδου,

1) C. ἀντιτρέφον. B. ἀληθῆς commate non addito. — 2) C. τὰ δ' ἄλλα. — 3) B. παρευθύς. recte. — 4) C. ἀντερόπως. — Ἀντιρόπως adde Schneideri etiam, Xenophontis editoris, Lexico, e Xenophonte jam Henr. Stephano probatum. Cf. Lex. Xenoph. s. v. Inde nunc recepit Rost. — 5) C. τελέως ἐξομοιούμενον τῷ προάξαντι. — 6) C. σοφόν. — 7) Adde Lexicis. — 8) B. κατὰ τε τῆς παραγωγῆς. C. recte παραγωγὴν, sed κατὰ τ. — 9) B. αὐτὰ προσανέχοντας. Posterius, quod amplectimur, exhibet etiam C. — Scr. ex eodem ὁμωνυμίας. — 10) Scil. πρόοδοι. — 11) B. addit καί. Item C. — 12) B. γεννηθέντος. male. — 13) In C. ἀλλήλων deest.

ὡς ἐξ ἀμυδρᾶς εἰκότος καὶ ἡμῖν ἑφικτῆς, καὶ τὴν ὑπερφυῆ καὶ ὑπερούσιον ἀναλογιζόμεθα. Καὶ τέως γε τὸ ὁμοούσιον υἱοῦ καὶ πνεύματος πρὸς τὸν πατέρα τε καὶ πρὸς ἄλληλα ποριζόμεθα· ἐκ δὲ τοῦ ὁμοουσίου καὶ τὴν ἀσύγγυτον ἔνωσιν ἦτοι μονὴν τῶν τριῶν ἐν ἀλλήλοις, καὶ τὴν ἀδιάκριτον ἐκ τοῦ πατρὸς τῶν ἐξ αὐτῶν πρῶτον προσλογιζόμεθα, τὸν ἐνταῦθα μερισμὸν τῆς προόδου καὶ τὸ ὑστερόχρονον τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ἁσωμάτων καὶ ὑπερχρόνων¹ ὑπερορίζοντες.

λζ'. »Πάντων τῶν κατ' ἐπιστροφὴν ὑφισταμένων, τὰ πρῶτα ἀτελέστερα τῶν δευτέρων, καὶ τὰ δεύτερα τῶν ἐξῆς, τὰ δὲ ἔσχατα τελεώτερα« κ. τ. λ.

Εἰ κίνησις τις ἢ ἐπιστροφή, ὡς οὗτος ἐν τοῖς προλαβοῦσιν² ἐνέφηγε, πάσης δὲ κινήσεως προῦφεστάναι δεῖ τὸ κινήθησόμενον, ἄλλο τι πρότερον ὄν, εἴτα καὶ τὴν κίνησιν πάσχον· πῶς οὗτος ὑφίστασθαι τινα λέγει κατ' ἐπιστροφὴν; ὡς ἢ προηγουμένης αὐτῶν τῆς ἐπιστροφῆς ἢ ἅμα ταύτῃ συνυφισταμένων
 57. a. αὐτῶν. Καίτοι οὗτος συμφαίη ἂν, προῦφεστάναι ταῦτα κατὰ τὴν πρόοδον, καὶ ἀφ' οὗ, φησὶν, ἢ πρόοδος, εἰς τοῦτο ἢ ἐπιστροφή. Ὡστε τὰ προῦποσιάντα κατὰ τὴν πρόοδον (ὑποστατικὴ γὰρ αὕτη τῶν εἰς τὸ εἶναι παραγομένων), εἴτα ἑαυτῶν πῶς ἐκστάντα καὶ ὑποβάντα, οὐπω δὲ καὶ εἰς τὸ μὴ εἶναι παντελῶς καταχωρήσαντα, ἀλλ' ἔτι ὄντα καὶ ὑφεστῶτα ἢ ἐπιστροφή ἐπανάγει πρὸς ἑαυτὰ καὶ τὰ γε κρείττω καὶ τελεώτερα. Ταῦτα δὲ ἐπ' ἀνθρώπων γίνεται μόνων· αὕτη γὰρ ἢ φύσις καὶ ὑπολισθαίνει δι' ἁμαρτίας, καὶ δι' ἐπιστροφῆς ἐπανάγεται. Οὔτε δὲ οἱ θεῖοι νόες ἁμαρτάνουσιν·⁴ ἐπιστροφεῖν⁵ καλεῖν βούλοιο· ἐπιστρέφουσι δὲ καὶ ἡμῖν συνεργοῦσι διὰ φιλανθρωπίαν. Οὔτε οἱ δαίμονες μετὰ τὴν αὐθαίρετον ἔκπτωσιν ἐπιστρέφειν βούλονται, καθάπαξ τὴν ἐν κακίᾳ ζωὴν τῆς ἀγαθῆς προελόμενοι.

1) C. εἰμῖν. — 2) C. ὑπερχρόνον. — Superius ὑστερόχρονος adde Lexicis. — 3) Vid. c. XV — Προλαβών, est: praecedens. De qua significatione, in Schneidero omissa, vid. Budd. comm. p. 563. — Schleusn. Th. N. T. — 4) In margine codicis A. manu eadem alio atramento: οὐκ οὐδ' ἐπιστροφῆς δεόνται· εἰ μὴ τις τὴν πρὸ (leg. πρὸς c. B. C.) τὸ θεῖον αὐτῶν ἀνάτασιν. quae sunt omnino inserenda, et leguntur quoque in B. C. — 5) B. C. ἐπιστροφὴν. recte.

Ἄλλο τοῦτο σημαίνονμενον τῆς ἐπιστροφῆς· ἢ ἀπὸ τοῦ παρὰ φύσιν¹ δὲ ἢ ἀρετῆ· ἢ δὲ ἁμαρτία, πρὸς ἣν ἀντίρροπος ἢ ἐπιστροφή, ἔκπτωσις ἀπὸ τοῦ κατὰ φύσιν εἰς τὸ παρὰ φύσιν.

λή. » Πᾶν, τὸ προῖον ἀπὸ τινῶν πλειόνων αἰτίων, δι' ὧν ὅσων πρόεισι, διὰ τοσοῦτων² καὶ ἐπιστρέφεται· καὶ πᾶσα ἐπιστροφή διὰ τῶν αὐτῶν, δι' ὧν ἢ πρόοδος³ κ. τ. λ.

Καὶ ἡμῖν ἤδη καὶ τούτω⁵ προεῖρηται, ὅτι ἀπὸ μιᾶς πάντα πρόεισιν αἰτίας· νῦν δὲ ληρεῖ, πλείονα διδοὺς αἴτια, ἵνα καὶ τὴν πολυθεΐαν εἰσάξῃ. Ἄλλ' ὅτι μὲν πολλὰ τὰ ὄντα, καὶ τὰ 37. b. μὲν ἐγγύτερα τῇ αἰτία καὶ ὁμοιότερα, τὰ δὲ πορρώτερα καὶ ἀνομοιότερα⁴, δοτέον· ὅτι δὲ καὶ αἴτια τὰ ἐγγύτερα τῶν ἀποτέρων, οὐ δοτέον· ἀλλὰ τοῖς ἡμετέροις μάλιστα θεολόγοις πιστευτέον ἐν πνεύματι τοῦ Θεοῦ λέγουσιν· » ὅτι πάντα ἐκ τοῦ πατρὸς γέγονε διὰ τοῦ υἱοῦ ἐν τῷ πνεύματι τῷ ὑπερφυῶς ἁγίῳ⁵, ἅπερ ἐστὶν ἡ μία πάντων ἀρχὴ καὶ αἰτία, τὰ δ' ἄλλα τὰ μεταξὺ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἀπὸ ταύτης⁶ ἐσχάτως ὑφισταμένων λειτουργικὰ μὲν καὶ ὑπουργικὰ τῆς ἀρχῆς καὶ ἡμῖν συνεργὰ τῆς πρὸ⁷ τὸ κρεῖττον ἐπιστροφῆς, παρακτικὰ δὲ καὶ ὑποστατικὰ⁸ αἴτια ἢ ἡμῶν αὐτῶν, ἢ τὰ πρότερα τῶν δευτέρων οὔτι ρητέον. Ὅρα δὲ, ὅτι καὶ οὗτος, διὰ τῶν αὐτῶν, φησὶν, ἢ ἐπιστροφή, δι' ὧν καὶ ἢ πρόοδος. Ὡστε καὶ εἶναι δύο ταύτας εἶναι⁹ κινήσεις ἐξ ἀνάγκης, τοῦ προῖόντος καὶ¹⁰ ἐπιστρέφοντος, εἴτουν δύο ἐνεργείας, ἀντιστρόφους καὶ ἐπ' εὐθείας, τὴν μὲν ἄνωθεν κάτω, τὴν δὲ κάτωθεν ἄνω, ἀλλ' οὐ μίαν καὶ κνικλικὴν· καθὼς καὶ ἐν διαγράμματι πρὸς τὸ λγ κεφάλαιον ἀντειρήκαμεν¹¹. Ἐκ δὲ τῶν προσηχῶς ἡμῖν πρὸς τὸ πρὸ

1) Cod. A. in margine: εἰς τὰ (C. τὸ habet. melius.) κατὰ φύσιν ἐπάνοδος. παρὰ φύσιν γὰρ ἢ κακία, κατὰ φύσιν δὲ ἢ ἀρετή. tribus extremis verbis semel scriptis reliqua sunt inserenda, ut in B. C. — 2) C. διὰ τοσοῦτω. (sic.) — 3) B. τοῦτο. cf. supra c. XXXIV. — 4) Verba καὶ ἀνομοιότερα desiderantur in C. — 5) Joann. Damascen. orth. fid. L. III. c. X. p. 218. s. ubi laudat Editor Gregorii, i. e. Nazianzeni, Or. XXIX. Vid. Or. XXVII. p. 604. C. Cf. Gregor. Naz. Or. XLIV. p. 714. C. — De μιᾷ ἐνεργείᾳ vid. Damasc. l. l. L. I. c. VIII. ibique laudd. — 6) C. ὑπὸ ταύτης. — 7) Leg. πρὸς, ut B. C. — 8) B. male ὑποτακτικὰ. — 9) εἶναι ante δύο in C. deest. — 10) Conjunctionem male omittit B. — 11) B. ἀντιρρήκαμεν. (sic.)

τούτου κεφάλαιον ειρημένων περι ἐπιστροφῆς, ἣν ἔφαμεν εἶναι ἀπὸ τοῦ παρὰ φύσιν εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπάνοδον, ποριστέον, ὡς οὐ πᾶσα ἐπιστροφή πρὸς ἀντίρροπον λέγεται πρόοδον· οὐδὲ γὰρ πρόοδος ὀνομάζοιτ' ἂν ἢ ἀντίρροπος τῇ τοιαύτῃ ἐπιστροφῇ¹ ἁμαρτία, εἴπερ ἢ μὲν πρόοδος ὄντων καὶ φυσικῶς ὄντων ὑποστατικῇ, ἢ δὲ ἁμαρτίᾳ ἔκπτωσις ἀπὸ τοῦ κατὰ φύσιν εἰς τὸ παρὰ φύσιν, ἦτοι τοῦ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὄν.

² » Πᾶν τὸ ὄν ἢ οὐσιωδῶς ἐπιστρέφει μόνον ἢ ζωτικῶς
38. α. ἢ καὶ γνωστικῶς« κ. τ. λ.

Εἰ καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εἰς ταυτὸν ἄγειν ἐδόκει τὴν ἐπιστροφήν καὶ τὴν κίνησιν, ἀλλὰ νῦν, ὡςπερ ἄλλην τραπεῖς εἰσὶν ἔφεσιν λέγειν φυσικὴν τὴν ἐπιστροφήν. Τὰ γὰρ ἄψυχα καὶ ἄζωα καὶ ὅλως ἀκίνητα σώματα πῶς ἂν ἄλλως ἐπιστρέφειν λεχθεῖν, εἰ μὴ κατ' ἔφεσιν φυσικὴν, καθ' ἣν πάντα ἐφίεται τοῦ εἶναι, ὅ ἐστιν ἕκαστον;

Εἰ τὰ μέτρα τῆς ἐπιστροφῆς ὄρισται τοῖς κατὰ τὴν πρόοδον³ μέτροις, ὡς ἴσα πάντως εἶναι ταῦτα κακεῖνα, πᾶσα δὲ ἐπιστροφή μέχρι τοῦ ὄντος προβαίνει, καὶ πᾶσα ἄρα πρόοδος ἀπὸ τοῦ ὄντος ὑποβαίνει· τὸ ὄν ἄρα πάντων ἀρχὴ καὶ αἰτία πρώτη. Ἀλλὰ τοῦτο τῷ μὲν ἡμετέρῳ λόγῳ συνάδει, οἱ τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὸν νοῦν ταυτὸν εἶναι φαμεν καὶ οὐδεμίαν τούτοις θεοπρεπῶς νοουμένους ὑπόβασιν ἢ πρόβασιν ἀπονέμομεν· τοῖς δὲ τὸν νοῦν ὑπὸ τὴν ζωὴν, καὶ ταύτην ὑπὸ τὸ ὄν, καὶ τὸ ὄν⁴ ὑπὸ τὸ ἐν τάτιουσι κατὰ τὸν σοφὸν τοῦτον καὶ ποτε μὲν μίαν ἀρχὴν πάντων καὶ αἰτίαν εἶναι λέγουσι τὸ ἐν καὶ τὰγαθὸν, ἀφ' ἧς καὶ πρὸς ἣν πάντα καὶ προῖέναι καὶ ἐπιστρέφειν, νῦν δὲ ἄλλοις καὶ ἄλλοις⁵ τοῖς οὖσι τὰς ἀρχὰς ὑποβάλλουσιν, ὑπ' ἀλλήλοις τε καὶ ὑπὸ τὸ ἐν τεταγμένοις⁶, αὐτόθεν ἢ καθ' ἑαυτῇ⁷ ἀντιλογία παρεπιφύεται. Οὕτω προ-

1) Scr. ἐπιστροφῆ at B. C. — 2) Adde λθ' numerum, quem C. recte habet. — 3) B. τῶν πρόοδων male. — 4) Deest καὶ τὸ ὄν in C. — 5) B. ἄλλας καὶ ἄλλας. recte. C. ut A. — 6) B. ἀλλήλας . . . τεταγμένας recte. C. ut A. — 7) B. C. ἑαυτῶν. recte. — Παρεπιφύομαι adde Lexicis.

φανῶς ὁ σοφὸς ματαιολοπονεῖ¹ τὸν τῆς χαλάνης² πύργον καὶ κτίζων ἐν ταυτῷ καὶ χαλῶν.

Σημείωσαι, τίς ἢ ὄρεξις ἐπὶ τῶν ἀψύχων καὶ τίς ἐπὶ τῶν^{38. b.} ἐμψύχων ἀπλῶς καὶ τίς ἐπὶ τῶν λογικῶν ζώων.

μ'. » Πάντων, τῶν ἀφ' ἐτέρας αἰτίας προϊόντων, ἡγεῖται τὰ παρ' ἑαυτῶν ὑφιστάμενα καὶ τὴν οὐσίαν ἀνθυπόστατον κεκτημένα « κ. τ. λ.

Εἰ πάντα τὰ ὄντα πρόεισιν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας τῆς πρώτης, ὡς ἐν τῷ |^ε δέδεικται σοι θεωρήματι· πῶς νῦν ὄντα τινὰ φῆς, σοφώτατε, μὴ ἀφ' ἐτέρας αἰτίας προϊόντα, ἀλλ' ἄπαρ' ἑαυτῶν ἔχοντα τὸ εἶναι; καὶ οὐ συνορᾷς προφανῶς περιπίπτων εἰς τὴν ἀντίφασιν; Ἡ πάντως ἔδει σε διαστείλασθαι, καθάπερ^{39. a.} ἡμεῖς φαμεν, ὅτι διχῶς τὸ ἀυθύπαρκτον· τὸ μὲν κυρίως καὶ καὶ πρώτως⁵, ὃ καὶ ἀναρχον λέγεται, εἰς⁶ ἑτέραν μὴ ἀνηρημένον ἀρχὴν, ὃ ἐστὶν ὁ θεὸς, αὐτὸς αὐτόθεν ὢν καὶ κατὰ τὸν θεολόγον Γρηγόριον, ὅλον ἐν ἑαυτῷ συλλαβῶν καὶ ἔχων⁷ τὸ εἶναι, καθὼς καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ὀνομάζει λέγων· ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν⁸, ὡς μόνος οὗτος ὢν· τὰ δὲ παρὰ τοῦτο⁹ ὄντα λεγόμενα, πάντα μὲν ἐκ τούτου τὸ εἶναι ἔχει. οὕτω γὰρ καὶ πάντων αἴτιος ὁ θεός. Λέγεται δὲ καὶ ἀυθύπαρκα τῶν ὄντων ἕνια, οὐχ ὡς παρ' ἑαυτῶν ἔχοντα τὸ εἶναι κατὰ τὸ σημαίνόμενον¹⁰ κυρίως ἀυθύπαρκτου, ἀλλ' ὡς ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντα τὸ εἶναι, ὅπερ ἔλαβον ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ πάντων αἰτίου, καὶ ἢ τηροῦντα τὸ δεδομένον ἀμειωτόν τε καὶ ἀναλλοιώτον, ὡς οἱ θεῖοι νόες, ἢ μειοῦντα καὶ παραφθείροντα, ὡς οἱ δαίμονες καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἁμαρτανόντων. Λέγεται δὲ καὶ ἄλλως πᾶσα οὐσία ἀυθύπαρκτος πρὸς ἀντιδιαστολήν τῶν συμβεβηκότων, ἢ οὐκ ἐν ἑαυτοῖς,

1) C. ματαιοποιεῖ. — Illud addendum Lexicis. — 2) Lexicis addenda est haec forma χάλανα pro χάλασις, destructio i. e. refutatio. De χαλᾶν vid. Creuz. ad Procl. Alc. p. 41 s. Ceterum cf. fol. 2, a. — 3) B: ιά. C. ^ωια. i. e. ἐνδεκάτω. recte. — 4) C. ἀλλά. — 5) Verba καὶ πρώτως in contextu non apparent in C.; sunt tamen margini adscripta ab al. m. — 6) B. ὡς εἰς. recte. — 7) In Gregorio N. ita: συλλαβῶν ἔχειν. Vid. Or. XXXVIII. p. 615. D. — 8) Vid. supra fol. 9. b. 12. b. — 9) B. τούτου. male. — 10) Adde c B. C. τοῦ.

ἀλλ' ἐν ταῖς οὐσίαις ἔχει τὸ εἶναι. Νῦν δὲ δι' ὧν φῆς τὸ μὴ αὐταρκες ἀπ' ἄλλου μόνον παράγεσθαι, δηλὸς εἶ τὸ αὐταρκες βούλεσθαι μὴ μόνον ἀπ' ἄλλου, ἀλλὰ καὶ παρ' ἑαυτοῦ παραγόμενον λέγειν. Ἀλλὰ πῶς τὸ αὐτὸ καὶ ἑαυτὸ παράγει καὶ παρ' ἑτέρου παράγεται; καὶ εἰ¹ τὸ παράγον ἑαυτὸ αὐταρκές· εἴη ἂν τὸ αὐτὸ καὶ αὐταρκες καὶ οὐκ αὐταρκες εἴτουν ἐνδεές. Καὶ πῶς τὸ αὐτὸ τάναντία; καὶ² ἄλλο φαίης ἂν ἴσως καὶ ἄλλο. ἀλλὸ τὸ ἐξ ἄλλου καὶ ἄλλου³ ὑφισταίως, σύνθετον. οὐδὲν δὲ σύνθετον αὐταρκες, ἀλλὰ πᾶν, ἐνδεές. Δεῖται γὰρ τοῦ συντεθέντος. Καὶ εἰ τὸ μὲν τούτου αὐταρκες, τὸ δὲ οὐκ αὐταρκες· τὸ αὐτὸ πάλιν περὶ τοῦ αὐτάρκους προσερωτήσωμεν, καὶ τὸ αὐτὸ πάλιν⁴ ἔσται καὶ αὐταρκες καὶ οὐκ αὐταρκες, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον. Οὐκ ἄρα τὸ αὐταρκες ἑαυτὸ παράγει· ἀλλ'

39. b. οὐδ' ἀπλῶς τὶ τῶν ὄντων ἑαυτὸ παράγει, ἀλλὰ πάντα παρέγεται⁵ ἀπὸ τῆς μιᾶς⁶ τῆς ἀνάρχου καὶ ἀναιτίου. — Τάχα καὶ⁷ αὐταρκες κυρίως τὸ ἀγαθὸν μόνον, ὡς καὶ ἀυθύπαρκτον καὶ αὐτοποίητον⁸ οὐχ ἑαυτὸ παράγον, ὡς οὗτός φησιν, ἵνα καὶ ἐν οὕτω καὶ οὐχ ἐν λέγεται⁹, τὸ μὲν ὡς παράγον, τὸ δ' ὡς παραγόμενον, ἀλλ' ὅλον ἔχον τὸ εἶναι παρ' ἑαυτῶ καὶ ἐν ἑαυτῶ¹⁰, καὶ αὐτὸ ὄν τὸ ὑπερόντως ὄν καὶ ὑπερηνωμένως ἐν καὶ ὑπεραγάθως¹¹ ἀγαθόν, καὶ ταῦτα ὄν ἀεὶ, οὐδέποτε παραγόμενον· οὐ γὰρ ἔστιν οὐκ αἰῶν, οὐ χρόνος, ὅτε οὐκ ἔστιν ὁ καὶ χρόνου παντός καὶ αἰῶνος ποιητής.

μά. »Πᾶν μὲν, τὸ ἐν ἄλλῳ ὄν, ἀπ' ἄλλου μόνον παράγεται· πᾶν δὲ, τὸ ἐν ἑαυτῶ ὄν, ἀυθύπόστατόν ἐστι« κ. τ. λ.

Ὅρα, ὅτι τῶν συμβεβηκότων μόνον¹² ὁ σοφὸς οὗτος τὴν παραγωγὴν δίδωσι τῶ πάντων αἰτίῳ· ταῦτα γὰρ τὰ ἐν ἄλλοις ὄντα. Πᾶσα¹³ δὲ οὐσίαν φησὶν ἀυθύπόστατον¹⁴, μὴ διαστεί-

1) C. εἰ om. — 2) κατ' B. C. bene. — 3) C. καὶ ἄλλου non habet. — 4) B. inde a: περὶ τοῦ κ. τ. λ. lineis rectis inclusit. Supra C. προσερωτήσωμεν. — 5) Leg. παράγεται, ut B. — 6) Adde αἰτίας e B. C. — 7) C. καὶ post τάχα om. — 8) B. C. αὐτοκίνητον. rectissime. — 9) Leg. λέγεται. ut B. — 10) Verba καὶ ἐν ἑαυτῶ C. in contextu non habet; addita tamen sunt marg. ab al. m. — 11) Adde hoc adverbium Lexicis. cf. infra fol. 49, a. — 12) C. μόνων. qui proxime: δίδωσιν. — 13) Leg. πᾶσαν, ut B. C. — 14) Hanc vocem addendam esse Lexicis docuit Creuzerus ad Procl. Inst. th.

λας τοῦ ἀυθυποσιάτου τὰ σημαινόμενα, μᾶλλον δὲ ἐν τῇ ἀποδείξει ἐμφήνας τοῦτο λέγων τὸ ἑαυτοῦ παρακτικόν. — Εἰ παράγειν ἔστι κυρίως τὸ ἐκ μὴ ὄντων εἶναι τι ποιεῖν· πῶς ἑαυτὸ τι παράγειν δύναται, ὡς τὸ μὴ ὄν ποιεῖν ἑαυτὸ εἶναι; εἰ δὲ τὸ μὴ ὄν οὐκ ἂν ποτε γένοιτο ὄν, εἰ μὴ παρ' ἑτέρου τὸ 40. a. εἶναι λάβοι· οὐδ' ἂν ἑαυτὸ τι παράγοι¹. ὥστε οὐδὲν αἷτιον, ἀλλὰ πάντα πρόεισιν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας τῆς πρώτης. Εἰ μὴ ἄρα τὴν κατὰ τὸ ποιὸν μεταβολὴν παραγωγὴν βούλοιο λέγειν, ἀλλ' αὕτη ἀλλοιώσις κρατεῖ λέγεσθαι· γίνεται γὰρ τις ἐξ ἀκολάστου σώφρων, οὐκ εἰς τὸ εἶναι παραχθῆεις ἐκ μὴ ὄντων, οὐδ' ἄλλο ἐξ ἄλλου γενόμενος, ἀλλὰ μείνας μὲν ὁ αὐτὸς, ἀλλοιωθῆεις δέ. — Οὐδὲν ἑαυτὸ γεννᾷ² πέφυκεν οὔτε παράγειν³. καὶ οὗτος μὲν τὸ γεννᾶν καὶ τὸ παράγειν ἀδιαφόρως ὡς ταυτὸν λαμβάνει, σφάλλων κἂν τούτω, καὶ εἶναι τινὰ φησιν αὐτογέννητα⁴ καὶ ἀυθύπαρκα, ταῦτα λέγων τοὺς πολλοὺς καὶ μὴ ὄντας θεοὺς, καὶ προφανῶς διαφευδόμενος, ὡς διαφόρως ἐλήλεκται⁵. Ἡμεῖς δὲ πάντων μὲν παρακτικὴν τῶν ὄντων αἰτίαν φαρμέν τὸν ἕνα κατὰ τὴν ὑπερουσίον οὐσίαν θεὸν, τρία δὲ ὄντα ταῖς ὑποστάσεσι, πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα. τούτων δὲ τῶν τριῶν τὸν πατέρα μὲν ὑμνοῦμεν, ὡς αἷτιον, τὸν υἱὸν δὲ καὶ τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πατρὸς, ὡς αἰτιατὰ προῆχθαι, ὁμολογοῦμεν, οὐ δημιουργικῶς, οὐ παρακτικῶς, ἀλλ' ὑπερφυῶς καὶ ὑπερουσίως, ὡς ὁμοούσια, τὸν μὲν γεννητῶς, τὸν⁶ δὲ ἐκπορευτῶς, ἠνωμένα τῷ πατρὶ καὶ ἀλλήλοις ἀσυγχύτως, καὶ διακεκριμένα ἀδιαιρέτως. τὸ μὲν κατὰ τὴν μίαν οὐσίαν, τὸ δὲ κατὰ τὰς τρεῖς ὑποστάσεις εἶτουν τὰ πρόσωπα. Οὕτω καὶ τὸ ἐν ἀσφαλῶς καὶ τὰ τρία σέβουμεν, καὶ τὴν πολυθεΐαν ἀποτρεπούμεθα.

μβ'. » Πᾶν τὸ ἀυθυπόστατον πρὸς ἑαυτὸ ἔστιν ἐπιστρεπτικόν. » κ. τ. λ.

40. b.

p. 66. cf. Olymp. ad Alc. p. 52. Nuperrime recepit eam Rostius. —

1) B. παραγαγεῖ. C. recte cum A. consentit. — C. οὐδὲ pro οὐδ'. — 2) B. male: γεννῶν. — 3) C. οὔτε μὴν π. — 4) Lexicis adde. Cf. Suicer. s. v. — Henr. Steph. in App. s. v. ex Sophocl. Antigon. Vid. v. 856. ed. Erf. — Nunc Rost. s. v. — 5) Scr. ἐλήλεχται, ut B. — C. vero ut A. Cf. supra c. XIII. et XXI. — 6) Leg. τὸ, ut B.

Εἰ μηδὲν ἑαυτοῦ κατ' οὐσίαν παρακτικόν, ὡς ἤδη δέ-
δεικται ¹. οὐδὲ πρὸς ἑαυτὸ κατ' οὐσίαν ἐπιστρεπτικόν, ἀλλ'
εἵπερ ἄρα κατὰ ποιὸν, ὡς καὶ τοῦτο ἡμῖν εἴρηται ². προσεση-
μείωται δὲ καλῶς ἤδη ³, ὡς οὐδὲ πρόοδος δικαιούται λέγεσθαι
ἢ τῇ τοιαύτῃ ἐπιστοφῇ ἀντίστροφος, ὡς δὲ οὗτός φησι, σύστοι-
χος καὶ συζυγῆς πρόοδος, ἀλλ' ἔκπτωσις τοῦ κατὰ φύσιν καὶ
ἁμαρτία.

μγ'. » Πᾶν, τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν, ἀυθύπόστατον
ἔστιν. « κ. τ. λ.

Τοῦτο ἀντίστροφον ὄν τῷ πρὸ αὐτοῦ, τῇ αὐτῇ ἀνατροπῇ
συννπάγεται. Εἰ γὰρ μηδὲν πρὸς ἑαυτὸ οὕτως ἐπιστρέφει, ὡς
αἰτιατὸν πρὸς αἴτιον· δῆλον, ὡς οὐδ' οὕτως ἔστι τι ἀυθύπό-
στατον, ὡς αὐτὸ ἑαυτοῦ κατ' οὐσίαν αἴτιον. Εἰκότως δ' ἂν τις
ἐπαπορήσειε, πῶς ταυτὸν τι καὶ ἐν καὶ πρὸς ἑαυτὸ κατ' οὐσίαν
ἀδιάφορον δύναται τοῦτ' αὐτὸ καὶ ταυτὸν εἶναι καθ' αὐτὸ καὶ
41. α. ἕτερον; Ἐτερον γὰρ ὄντως καὶ ἕτερον τὸ αἰτιατὸν καὶ τὸ αἴτιον,
ὅπερ ὁ σοφὸς οὗτος λαβίανων, τᾶλλα περαίνει. Ἡ ἀυθύπόστα-
τον μὲν οὕτως εἶναι τι, ὡς αὐτὸ ἑαυτὸ γεννῶν ἢ παράγον ⁴,
ἀδύνατον, ὡς ἰκανῶς ἡμῖν δέδεικται. Ὁμολογουμένου δὲ πᾶσι
κοινῶς τοῦ πάντα τὰ ὄντα ⁵ παρηχθῆναι παρὰ Θεοῦ,
τῆς μιᾶς πάντων αἰτίας, καὶ ἡμῶν δὲ λεγόντων, ἰδίως
τὰ μὲν τῶν ὄντων φύσει διοικεῖσθαι μόνη, τὰ δὲ καὶ φύσει
καὶ προαιρέσει, ὡς τὰ λογικά τε καὶ νοερά, ἃ καὶ αὐτοξουσία ⁶
φάμεν, λαχόντα καὶ τὸ τοιαῦτα εἶναι παρὰ Θεοῦ, ὡς ἐπ' αὐ-
τοῖς κείσθαι ἐφ' ἑκάτερα ῥοπήν τὸ κρεῖττον ἢ τὸ χεῖρον, καὶ
ἢ μένειν ἐν τῷ κατὰ φύσιν ⁷ καὶ τῶν κρειττόνων ὀρέγεσθαι, ἢ
τοῦ κατὰ φύσιν ἐξίστασθαι καὶ πρὸς τὸ παρὰ φύσιν ἐκπίπτειν.
Ἐοικεν ὁ σοφὸς οὗτος τοῦτο δὴ τὸ παρ' ἡμῶν λεγόμενον αὐ-
τεξουσίον μεταλαβεῖν εἰς τὸ ⁸ ἀυθύπόστατον, μηδὲν φροντίσας
τῆς ἀκριβείας, μὴ διαστείλας, ὡς ἄλλο μὲν ἔστι τὸ τότε εἶναι,

1) Vid. cap. praecedens. — 2) Eodem capite. — 3) Fol. 56, b.
— 4) Deletum in B. — 5) Verba τὰ ὄντα. C. non in textu, sed in
marg. habet ab al. m., quae in contextu et Θεοῦ, quod omissum
erat, suprascripsit. — 6) C. αὐτεξουσία. hoc est αὐτεξουσία, quod
non displiceret; sed leg. αὐτεξουσία. vide proxima. — 7) C. κατὰ
φύσει. — 8) B. male αὐτὸ pro: εἰς τὸ.

ἄλλο δὲ τὸ τοιόνδε εἶναι· ἀλλὰ διαφόρως¹ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, αἴτιον αὐτὸν ἑαυτῷ τοῦ τοιόνδε εἶναι, τὸν δέ τινα αἴτιον αὐτὸν ἑαυτῷ τοῦ εἶναι, ὅπερ ἐστὶ κατ' οὐσίαν, εἰπὼν, καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐπ' ἀρετὴν ἢ κακίαν ῥοπῆς αἰτίαν τῆς κατ' οὐσίαν ὑπάρξεως λογισάμενος, καὶ οὕτω τὸ αὐτεξούσιον, ὅπερ ἦν ἡμῖν αὐτὸ² ἑαυτῷ τοῦ τοιόνδε³ εἶναι αἴτιον, ἀνθυπόστατον ὀνομάσας εἶπουν αὐτὸ ἑαυτοῦ τοῦ τόδε⁴ εἶναι καὶ αὐτῆς τῆς οὐσίας⁵ αἴτιον. — Δέδεικται ἡμῖν ἤδη καὶ τοῦτο, ὅτι τῶν ὄντων οὐδὲν ἐστὶν οὕτω τέλειον, ὡς ἑαυτὸν⁶ παράγον, ἀλλὰ πάντα παρῆκται ἀπὸ τῆς μιᾶς πάντων ἀρχῆς, ἢ⁷ καὶ μόνῃ τελεία ἐστὶ καὶ ἧς πάντα ἐπιδεῖ, καθὸ καὶ ἀτελεῖ.

μδ'. » Πᾶν, τὸ κατ' ἐνέργειαν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν, καὶ κατ' οὐσίαν ἐπίστραπται πρὸς ἑαυτό. « κ. τ. λ. 41. b.

Εἰ μὴδὲν προέειπεν ἀφ' ἑαυτοῦ· δῆλον, ὡς οὐδὲ⁸ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτὸ οὔτε κατ' οὐσίαν οὔτε κατὰ δύναμιν οὔτε κατ' ἐνέργειαν. Εἰ δὲ τὴν κατὰ φύσιν λέγεις ἐνέργειαν, οἷον τοῦ φωτὸς τὸ φωτίζειν⁹, τοῦ πυρὸς τὸ θερμαίνειν, τοῦ νοῦς τὸ νοεῖν· τοῦτο οὔτε πρόοδος ἐστὶν οὔτε ἐπιστροφή, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ τοῦ κατὰ τὴν οἰκειάν φύσιν ἐνεργοῦντος μονῆ καὶ ἴδρυσις, καὶ μάλιστα τοὺς περιττοὺς ἀνελέγτους λόγους. Οὐδὲν μὲν οὖν ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτὸ, καθότι μὴ δὲ¹⁰ προῆλθεν ἀφ' ἑαυτοῦ, οὔτε κατ' οὐσίαν οὔτε κατὰ δύναμιν οὔτε κατ' ἐνέργειαν. Ἄλλως δὲ ἐπιστρέφειν δύναται τι καὶ ἐπιστρέφει κατ' ἐνέργειαν ἐκ τοῦ παρὰ φύσιν¹¹, ὅθεν ἐξέπεσεν, ὡς ἤδη προείπιμεν¹² οὐ μὴν προῆλθε σῶζον τὴν οἰκειάν οὐσίαν.

μέ. » Πᾶν τὸ ἀνθυπόστατον ἀγέννητόν ἐστι. « κ. τ. λ.

Συνεκβέβληται τῷ κατ' αὐτὸν ἀνθυποστίτῳ καὶ τὸ ἀγέννητον¹⁵, ἄλλως τε δὲ καὶ αὐτόθεν διαπίπτει τὸ πρόβλημα. 42. a.

1) Scr. ἀλλ' ἀδιαφόρως, ut B. — C. ἀλλὰ δι' ἀφόβως. — 2) C. αὐτὸ om. — 3) C. τοιούδε. — 4) B. male τοῦτό δε pro: τοῦ τόδε. — 5) B. αἰτίας. male. — 6) B. recte ἑαυτό. — 7) Leg. ἢ, ut B. — 8) B. inepte δὲ. — 9) Leg. φωτίζειν ut in B. C. — 10) Leg. μὴδὲ ut B. C. — 11) B. addit bene: εἰς τὸ κατὰ φύσιν. C. c. A. consentit. — 12) Leg. προείπομεν, ut B. C. — Vid. fol. 36, b. — 13) B. ἀγέννητον exhibere videtur, est enim male exaratum. C. ut A. Vid. proxima et infra fol. 45. b. s. et c. LI. cf. Proclum. ibiq. Var. Lect.

Εἰ γὰρ ἀνθυπόστατον ἔστι τὸ ὑφ' ἑαυτοῦ παραγόμενον κατὰ τοῦτον, τὸ δὲ παραγόμενον οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ γινόμενον· πῶς τὸ γινόμενον ἀγέννητόν¹ ἔστι; Καὶ εἰς ταύτην μὲν ἐμπίπτει τὴν ἀτοπίαν, ἵνα μὴ ἀτελὲς εἴπῃ² τὸ ἀνθυπόστατον· οὐ συνορᾷ δὲ, ὅτι³ ταῦτα λέγειν μειοῦν ἔστι τὴν τῆς μιᾶς καὶ πρώτης πάντων αἰτίας δύναμιν, ὡς ἄρα μὴ δυναμένης τέλειάτα⁴ παράγειν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι. Μόνον μὲν οὖν κυρίως ἀνθυπόστατον καὶ ἀγέννητον⁵, ὡς ἤδη προείρηται, τὸ θεῖον, περὶ οὗ οὐδὲ τὸ πᾶν λέγει⁶ ἀρμόζει, ὡς περὶ τὸ πᾶν προόντος. πάντα δὲ τὰ ὄντα παρ' ἐκείνου παρήχθη καὶ γέγονε, τὰ τε νοητὰ καὶ τὰ αἰσθητὰ, ὅσα ὑπὸ τὸν αἰῶνα καὶ ὅσα ὑπὸ τὸν χρόνον⁷, καὶ αὐτὰ δὴ ταῦτα, αἰὼν καὶ χρόνος. Καὶ γὰρ χρόνων καὶ αἰώνων ποιητὴς ὁ θεὸς καὶ πάσης ὕλης καὶ παντὸς εἶδους, πάντων ἀπλῶς. Πάντα γὰρ γέγονε παρὰ τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ⁸. τούτων δὲ τῶν γεγονότων τὰ μὲν λέγονται καταχρηστικῶς ἀνθυπόστατα⁹ εἶπον ἀνθύπαρκα ἤγουν αἰ οὐσίαι, ὡς καθ' αὐτὰ ὑφεστῶτα καὶ μὴ ἐν ἐτέροις τὸ εἶναι ἔχοντα, τὰ δὲ ἐνυπόστατα¹⁰, ὡς ἐνυποκειμένοις¹¹ τούτοις ὄντα.

42. b. μς'. » Πᾶν τὸ ἀνθυπόστατον ἄφθαρτόν ἐστιν.« κ. τ. λ.

Τὰ μετὰ τὴν μίαν αἰτίαν ἄφθαρτα, οὐ δι' ἑαυτὰ, ἀλλὰ διὰ τὴν τῆς αἰτίας ἀγαθότητά τε καὶ δύναμιν διαμένουσιν ἄφθαρτα, ὡς μὲν ἀγαθῆς, βουληθείσης, ὡς δὲ δυνατῆς τοιαῦτα παραγούσης τε καὶ διασωζούσης. Τοιαῦτα δὲ εἰσι τὰ νοητὰ καὶ αἰώνια· εἰ δὲ εἰσιν οὐσίαι καὶ αἰσθηταὶ καὶ ὑπὸ χρόνον¹²· καὶ πᾶσα μὲν οὐσία λέγεται ἀνθυπόστατος, οὐ πᾶν δὲ τὸ ὑπὸ χρόνον αἰδῖον· οὐδὲ πᾶν ἄρα τὸ ἀνθυπόστατον αἰδῖον, οὐδὲ ἄφθαρτα¹³ ἄρα, ἐξήρημένου μόνου τοῦ κυρίως καὶ

¹) B. omnino ut supra. C. h. l. ut B. supra. — 2) B. εἶποι. sic. Scr. εἴπῃ. — 3) C. τὸ ante ταῦτα inserit. — 4) B. τέλει ἄρτα. ita lege. C. ut A. — 5) Sic et C. — 6) C. λέγειν. bene. — 7) Quae sunt verba inter χρόνον et καὶ αἰώνων, desiderantur in C. — 8) Vid. supra. c. XXXVIII. — 9) B. ἀνθυπόστατα. — 10) Adde Lexicis hoc vocabulum. Vid. Bud. Comm. p. 421. — Henr. Steph. T. I. col. 1800. d. — Suicer. Thes. eccl. s. v. — Adde Zonar. p. 758. Nuperrime recepit id Rostius. — 11) Leg. ἐν ὑποκειμένοις, ut B. C. — 12) C. ὑποχρόνον, junctim. — 13) Leg. ἄφθαρτον. ut B. — C. ut A.

ὄντως αὐθυπόστατον. Ἐκεῖνο γὰρ μόνον ἐστὶ, κατὰ πάντα τρόπον, καὶ ἄφθαρτον καὶ ἀγέννητον.

μζ. » Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον ἀμερὲς ἐστὶ καὶ ἀπλοῦν. « κ. τ. λ.

Οὐ πᾶν τὸ αὐθυπόστατον· ἢ γὰρ αἰσθητὴ οὐσία αὐθυπόστατος μὲν ἐστίν, οὐχ ὡς ἑαυτὴν ὑφesiώσα¹, μεριστὴ δὲ πᾶσα καὶ σύνθετος· ἄλλως δὲ αὐθυπόστατον² εἶναι τι, ὡς αὐτὸ ἑαυτὸ παράγον, προφανῶς ἠλέχθη³ ἀδύνατον ὄν. — Καὶ τοῦτο ψεῦδος· οὐ γὰρ πᾶν σύνθετον ἐκ χειρόνος σύγκειται καὶ βελτίονος, ἀλλ' εἰσὶ μὲν ἅττα καὶ ὁμοιομερῆ, καὶ τῶν ἀνομοιομερῶν δὲ οὐκ ἀνάγκη τὸ μὲν εἶναι βέλτιον, τὸ δὲ χειρόν.

Περὶ αἰδίου, πρὸς τὸ δεῖξαι, ὅτι αἰδιος ὁ 43. a.
κόσμος.

μη. » Πᾶν τὸ μὴ αἰδιον ἢ σύνθετον ἐστίν ἢ ἐν ἄλλῳ ἐφῆστηκεν. « κ. τ. λ.

Λαβὼν, ὡς ὁμολογούμενον τὸ πᾶν τὸ αὐθυπόστατον ἀμερὲς εἶναι καὶ ἀπλοῦν, ὃ ψευδὲς εἶναι παρ' ἡμῶν ἐλήλεκται⁴, προῖόν πειρᾶται δεῖξαι, ὅτι καὶ αἰδιόν ἐστὶ πᾶν τὸ αὐθυπόστατον. Ἄλλ' ἐκ τῆς ἀληθοῦς ποροτάσεως συνάγεται τοῦναντίον ἅπαν· εἰ γὰρ οὐ πᾶν ἀμερὲς καὶ ἀπλοῦν ἐστὶ τὸ αὐθυπόστατον· δῆλον, ὡς οὐδ' αἰδιον· ἀνάγκη γὰρ τὸ αἰδιον ἀπλοῦν εἶναι καὶ ἀμερὲς, εἴγε τὸ μεριστὸν καὶ σύνθετον οὐκ αἰδιον. Καὶ λέληθεν ὁ σοφὸς ἑαυτὸν περιτρέπων διὰ τὸ μὴ θεωρημάτων. — Εἰ τὸ μὴ αἰδιον ἢ σύνθετον ἐστίν ἢ ὑποκειμένου δεόμενον⁵, ἐν ᾧ ὑποστήσεται· τὸ μήτε σύνθετον μήθ' ὑποκειμένου δεόμενον εἴη ἂν κατὰ τὴν σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφῆν αἰδιον. Τάχα τοίνυν τὴν ἀνίδεον⁶ ὕλην βούλεται λέγειν αἰδιον ἄφθαρτόν τε καὶ ἀγέννητον· ταύτην γὰρ καὶ ἀμερῆ καὶ ἀπλήν εἶναι καὶ ὑποκειμένου μὴ δεομένην, ὡς ἀνιδεόν⁷ τε καὶ

1) B. C. addunt: ἀλλ' ὡς καθ' αὐτήν, καὶ μὴ ἐν ἄλλῳ ὑφesiώσα. Addenda videntur, etiam Vulcanius ea habet. — 2) B. αὐθυπόστατος. — 3) B. ἐλέχθη recte. C. ut A. — 4) B. quoque ita in textu, in margine correctum in . . . λεγκται. — 5) B. inde ab hoc verbo usque ad idem iteratum omnia omittit. Male. — 6) B. semper ἀνιδιον. sic. ut supra fol. 31. b. et proxime infra. Scr. ἀνίδεον. — 7) B. ἀνίδεον. C. ut A.

αἰτὴν οὖσαν τὸ πᾶσιν εἶδεσιν ὑποκείμενον. Ἄλλ' εἰ ταῦτα· καὶ ἀνυπόστατος ἂν εἴη, αὐτὴ ἑαυτὴν παρόγουσα, καὶ αὐτάρκης καὶ τελεία, καθὼς οὗτος ἐν τῷ μέ¹ προείρηκε θεωρήματι. Ἄλλὰ ταῦτα τῇ τῶν Μανιχαίων² δόξῃ συνάδει, τῶν δύο³ πρεσβευόντων ἀρχάς, θεὸν καὶ ὑλὴν, ἣν αἴρεσιν οὐ μόνον ἢ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησία βδελύσσεται, ἀλλὰ καὶ τῶν παρ' Ἑλλησι σοφῶν ὅσοι μάλιστα τῆς ἀληθείας ἐφρόντισαν, καὶ κοινὸν πάντων ἔστιν ὁμολόγημα τὸ παντὸς εἴδους ἔστερησθαι
 43. b. τὴν ὑλὴν. Διὸ καὶ ἀνομοίως ταύτην ὁμοιοῦσθαι τῷ θεῷ, φησὶν ὁ Πλάτων⁴. Ὡς τῶν στερητικῶς παρὰ θεοῦ λεγομένων⁵ κατὰ τὸ κρεῖττον, παρὰ⁶ ταύτης κατὰ τὸ χεῖρον λαμβανομένων, ὥστε καὶ τὸ ἀγέννητον καὶ τὸ ἄφθαρτον καὶ τὸ ἄμερῆς καὶ ἀσύνθετον, καὶ ὅσα τοιαῦτα, κατὰ το χεῖρον ἂν περὶ ταύτης λέγοιντο, ὡς χείρονος οὐσης τῶν γεννητῶν⁷ καὶ φθαρτῶν καὶ τῶν συνθέτων καὶ μεριστῶν καὶ πάντων τῶν ὄπως οὖν ὄντων, καὶ τοσοῦτῳ δεῖν τοῦ τελείαν αὐτὴν εἶναι καὶ αὐτάρκη ὅση καὶ τὸ μηδὲν ἐνεργεία εἶναι, νόθῳ νῶ μόνῳ⁸ παραλαμβανομένην καὶ τυπομένην.

μθ'. » Πᾶν τὸ ἀνυπόστατον αἰδιὸν ἔστι. « κ. τ. λ.

Ἔστε εἰ ἔστι τι ἀνυπόστατον σύνθετον, ὡς ἡ σωματικὴ οὐσία πᾶσα· τὸ τοιοῦτον οὐκ ἔστιν αἰδιον.

ν'. » Πᾶν τὸ χρόνῳ μετρούμενον ἢ κατὰ τὴν οὐσίαν ἢ κατὰ τὴν ἐνέργειαν γένεσις ἔστιν, ἢ⁹ μετρεῖται κατὰ χρόνον. « κ. τ. λ.

44. a. Ὁρα, πῶς ὑποκρίπτει τὴν πρότασιν, μεταλαμβάνων ἀντὶ τοῦ γινομένου τὴν γένεσιν, ἀντὶ ὑφεστῶτος πράγματος μὴ ὑφεστῶς, ἵνα εἴπῃ¹⁰ καὶ τὸ ὑφεστῶς ἐνυπόστατον¹¹. Καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ἀποδείξει προφανῶς μάχεται τῇ ἀληθείᾳ, ἀπὸ τοῦ

1) B. plene τεσσαρακοστῶ πέμπτῳ. — 2) De Manichaeorum duplice principio vid. Cudworth. syst. p. 229. ss. ubi etiam de ὑλῇ ἀποίῳ agitur. adde ipsum Proclum in Plat. Alc. p. 318. ibique Creuzer. vid. proxime. — 3) Omissum in B., non vero in C. — 4) Plat. Tim. p. 39. d. e. T. IX. Bip. cf. p. 30. extr. Proxime superior locus est Plat. Tim. p. 50 d. e. — 5) Referendum ad σοφῶν superius. — 6) B. C. περὶ. recte. ita etiam supra pro παρὰ legendum videtur. — 7) B. γεννητῶν. sic constanter. C. hic c. A. consentit. — 8) B. μόνον. recte. C. ut A. — 9) C. ἐστὶ ταύτῃ ἢ μ. — 10) B. εἴποι. ut supra fol. 42. a. — 11) B. C. ἀνυπόστατον. rectissime.

χρόνου μεταβαίνων εἰς τὰ ἐν χρόνῳ. Καὶ ἐπεὶ τὸ ἦν καὶ ἔσται ἄλλο ¹ κατ' ἀριθμὸν· τὰ τοῦ χρόνου τμήματα, καὶ τὸ ἐν χρόνῳ γινόμενόν τε καὶ οὕτως ὄν, ἄλλο καὶ ἄλλο λέγων εἶναι κατ' ἀριθμὸν. Οὐκ οἶδα, πῶς τοῦτο λέγων, εἰ μὴ καὶ αὐτὸς ἄλλος εἶναι καὶ ἄλλος κατ' ἀριθμὸν βούλεται, ὃ τῇ κοινῇ ἐννοία μάχεται.

να'. » Πᾶν τὸ ἀνθυπόστατον ἐξήρηται τῶν ὑπὸ χρόνου μετρομέτων κατὰ τὴν οὐσίαν. » κ. τ. λ.

Οὐ πᾶν, ἀλλ' ἔστιν ὃ μῆτε ἀγέννητον ² μῆτε ἀίδιον ἔστι, καίτοι ἀνθυπόστατον ὄν, ὡς ἡ αἰσθητὴ πᾶσα οὐσία ἢ ³ καὶ μία κατὰ ἀριθμὸν μένουσα, ἐν τῷ γίνεσθαι εἴτουν ἀλλοιοῦσθαι τὰ τοῦ χρόνου ἀμείβει τμήματα. Ὅτι δὲ σύνθετος ἡ αἰσθητὴ πᾶσα ⁴ οὐσία καὶ ὅτι ἀνθυπαρκτος εἴτουν ἀνθυπόστατος κατὰ τὸν παρὰ πᾶσι τοῖς ἔξω σοφοῖς κρατοῦντα τῆς οὐσίας ὄρον, καθότι ⁵ μὴ ἐν ἄλλῳ θεωρεῖται τὸ εἶναι ἔχουσα, ἀλλ' αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ὑφέστηκε καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν ὑπόκειται, εἰ ⁶ τὸ ἐν αὐτῇ ἐκεῖνα ὑφίστασθαι, οὐδ' αὐτὸς ἂν οἶμαι ἀντίποι, εἰ μὴ προφανῶς πᾶσι τοῖς σοφοῖς ἀντιφθέγγεσθαι σκοπὸν ἔθετο· ἀλλ' οὐδεὶς ἂν αὐτῷ πρὸς ταύτην ἀκολουθήσοι ⁷ τὴν πρόθεσιν.

νβ'. » Πᾶν τὸ αἰώνιον ὅλον ἅμα ἔστιν, εἴτε τὴν οὐσίαν ^{44. b.} ἔχει μόνην αἰώνιον, ὅλην ἅμα παροῦσαν αὐτὴν ἔχον. » κ. τ. λ.

Βουλομένη ἂν εἰρησέσθαι τὸν σοφὸν, τί ποτε ἄρα τῶν ὄντων ἔστιν, ὃ τὴν μὲν οὐσίαν ἔχει αἰώνιον, τὴν δὲ ἐνέργειαν οὐ. Εἰ γὰρ μηδὲν μᾶτην ἔστιν ἢ γίνεται ⁸, ἀλλὰ πάντα διὰ τί ⁹, καὶ μάλιστα τὰ αἰώνια· ἀνάγκη πάντως τὸ αἰεὶ ὄν αἰεὶ καὶ τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν συμπαρατεινομένην ἔχειν, ἢ μὴ ταύτην ἔχον αἰεὶ· μὴ δ' ¹⁰ αὐτὸ αἰεὶ εἶναι, εἴγε μὴ μέλλοι τότε μᾶτην ¹¹

1) B. C. addunt: ἔστι καὶ ἄλλο. addenda. Cf. Plat. I. I. p. 38. a. — 2) B. ἀγέννητον, ut semper. C. ut A. — 3) B. C. ἢ. placet. — 4) De hac re vid. ad Procli instit. p. 92 sqq. Creuzerum, qui in illis commentariis totam fere philosophiae historiam eandemque doctissimam largitus est. — 5) B. C. καθότι. ita scribe. — 6) Lege εἰς ut B. C. — 7) B. etiam: ἀκολουθήσοι, supra tamen scripto: — εἰ. C. ut A. — 8) Cf. Indic. Procl. p. 399. b. s. v. φύσις. — 9) Scil. διὰ τί (ita scr.) ἔστι καὶ γίνεται i. e. habent causam ortus et vitae. — 10) Ita quoque. — B. C. scr. μηδ'. — 11) B. addit θεός, linea ut spurium notatum. C. ut A.

εἶναι, ὅτε τῆς κατὰ φύσιν ἐνεργείας ἐστέρηται. — Εἰ, ὡςπερ ὁ χρόνος μέτρον τῶν κατὰ γένεσιν ὑφεστώτων, οὕτω καὶ ὁ αἰὼν τῶν αἰωνίων, ὡς καὶ σοὶ δοκεῖ κατὰ τὸν¹ δ' σου θεώρημα.

Εἰ μὴ ὁ χρόνος αἴτιος τοῦ γίνεσθαι ἦτοι τοῦ μεριστοῦ εἶναι
45. a. τοῖς γινομένοις (τὰ μὲν γὰρ οὐσίαι, ὁ δὲ συμβεβηκός³. ὑπὸ γὰρ τὸ συνεχές κεῖται ποσὸν, καὶ δεῖται τούτων, ὡς ὑποκειμένων, ἵνα ἑαυτοῖς⁴ ὑποστῇ). δῆλον, ὡς οὐδ' ὁ αἰὼν αἴτιος τοῦ εἶναι ἦτοι τοῦ ὅλοις εἶναι τοῖς αἰωνίοις. Εἰ μὴ ἄλλως αἰὼνα φῆς καὶ αὐτὸς καθ' ἡμᾶς τὸν θεόν, ὅς καὶ αἰώνων λέγοιτ' ἂν εἰκότως καὶ μέτρον⁵ καὶ ὄρος πάντων, ὡς προαιώνιος καὶ πάντα μετρῶν καὶ ὀρίζων καὶ περιέχων.

γ'. » Πάντων τῶν αἰωνίων προὑπάσχει ὁ αἰὼν, καὶ πάντων τῶν κατὰ χρόνον ὁ χρόνος προὑφέστηκεν.« κ. τ. λ.

Πῶς ὁ χρόνος τῶν κατὰ χρόνον, ὡς φῆς, προὑφέστηκεν, ὁ μὴδ' ὅλως⁶ καθ' αὐτὸν ὑφεστῶς τῶν ὄπως οὖν ὑφεστώτων, καὶ ὧν δεῖται ὡς ὑποκειμένων, ἵνα καὶ ἐν⁷ αὐτοῖς ὑποστῇ; Εἰ οὖν ὁ χρόνος οὐ προὑφέστηκε τῶν χρονικῶν· δῆλον, ὡς οὐδ' ὁ σύστοιχος τοῖς αἰωνίοις αἰὼν τῶν αἰωνίων, ἀλλ' εἴπερ ἄρα συνυφεστήκατον ἑκάτερος ἑκατέροις, οἷά τινα παρακολουθήματα,
45. b. ὡς ἡ σκιά τῷ σώματι. — Εἰ μέτρον ὁ αἰὼν, πᾶν δὲ μέτρον τινός ἐστι μέτρον τοῦ μετρούμενου, τὸ δὲ μετρούμενον πᾶν ἢ⁸ μετρεῖται, ταύτη καὶ πεπεράτωται· πεπεράσται ἄρα καὶ τὸ αἰώνιον καὶ αὐτὸς ὁ τοῦτο μετρῶν αἰὼν. Ἄλλο τι ἄρα ζητητέον τὸ καθ' αὐτὸ ἄπειρον καὶ ἀμέτρητον καὶ πάντα παράγοντά⁹ τε μετρούμενα καὶ τὰ τούτων μέτρα, καὶ συνυφιστῶν ἅμα ἑκάτερα, ὅπερ ἐστὶν ὁ θεός. Οὗτος δ' ἂν καὶ αἰὼν ἀμέθεκτος, ὡς προὑφεστῶς καθ' αὐτὸν, καὶ αἰὼν αἰώνων λέγοιτο, ὡς καὶ αἰώνων καὶ χρόνων ποιητής.

1) Leg. τὸ. — 2) B. πεντηκόστον τέταρτον. avellendum igitur: γ, ex antecedenti articulo: τὸν δ' pro τὸ νδ'. cf. c. LIV. — C.

ut A. — 3) B. . . . κῶς. C. οὐδὲ συμβεβηκός. Scr. ὁ δὲ, sc. χρόνος, συμβεβηκός. tempus est accidens aliquid. — 4) B. recte: ἐν αὐτοῖς. C. ut A. — 5) Cf. fol. 92, a. ubi: θεός οὐ μέτρον. — 6) C. μὴ δόλως. — 7) ἐν in C. deest. — 8) C. παρ' ἡ. Sic. — 9) B. C. παράγοντά. recte.

νδ'. » Πᾶς αἰὼν μέτρον ἐστὶ τῶν αἰωνίων, καὶ πᾶς χρόνος τῶν ἐν χρόνῳ, καὶ δύο ταῦτα ¹ μόνα ἐστὶν ἐν τοῖς οὐσι ζωῆς καὶ τῆς κινήσεως. « κ. τ. λ.

Εἰ ὁ ἀμέθεκτος αἰὼν εἷς· πῶς ἂν ἀρμόσοι ² τὸ πᾶς τῷ ἐπί; Εἰ δ' ὡς πολλῶν ὄντων τῶν αἰωνίων ³· περὶ τῶν πολλῶν τὸ πᾶς ἀρμόζει ⁴ λέγεσθαι· κἀντεῦθεν κατασκευάσῃ τις ἂν τὸ μὴ προϋπάρχειν ἢ τὸν αἰῶνα τῶν αἰωνίων ἢ τὸν χρόνον τῶν χρονικῶν, εἶγε μέτρον ἐκάτερος, ὅτε ⁵ χρόνος καὶ ὁ αἰὼν. τὸ δὲ μέτρον πρὸς τι· μετρητοῦ ⁶ γὰρ καὶ ἀντιστρέφει· τὸ γὰρ μετρητὸν μέτρῳ μετρητὸν, καὶ ἅμα τῇ φύσει ἐστὶν, ἅ καὶ ἅμφω τοῦ πρὸς τι ἴδια, τότε πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι καὶ τὰ ⁷ ἅμα τῇ φύσει εἶναι ⁸. Πρὸς δὲ τὴν ἐν τῷ πρὸ τούτου ὑπόδειξιν, καθ' ἣν τὰ μὲν λέγει μετέχεσθαι, τὰ δὲ μετέχειν ⁹, φαιμέν, μήτε τὸν αἰῶνα ὑπὸ τῶν αἰωνίων μήτε τὸν χρόνον ὑπὸ τῶν κατὰ χρόνον μετέχεσθαι, εἶγε κρείττω μὲν τὰ μετεχόμενα τῶν μετεχόντων καὶ πρότερα, αἰὼν δὲ καὶ χρόνος οὐ κρείττων τῶν ^{46. a.} συστοίχων αὐτοῖς αἰωνίων καὶ ¹⁰ χρονικῶν. Οὐδὲ πρότερα, εἰ μὴ καὶ χεῖρω καὶ ὕστερα φαίη τις ἂν, καθόσον ὡς συμβεβηκότα δέονται ἐκείνων, ὡς οὐσιῶν, ἵνα ἐν αὐτοῖς ὑποστῶσιν.

νέ. » Πᾶν τὸ κατὰ χρόνον ὑφ' ἑστώς ἢ τὸν ἀεὶ χρόνον ἐστὶν, ἢ ποτὲ ἐν μέρει χρόνου τὴν ὑπόστασιν κεκτημένον. « κ. τ. λ.

Οὐ πᾶν, ἀλλὰ τὸ μὲν, τὸ δέ. εἰ γὰρ πᾶν ¹¹ ἀεὶ· οὐδὲν ποτέ. εἰ δὲ πᾶν ποτέ· οὐδὲν ἀεὶ. Οὕτως οὖν ὤφειλεν εἰπεῖν· ὅτι τὸ μὲν ἀεὶ, τὸ δὲ ποτέ. — Ἀνάγνωθι τὰ προγεγραμμένα ἡμῖν πρὸς τὸ κῆ ¹² κεφάλαιον καὶ τὰ ἐφεξῆς αὐτοῦ δύο, δι' ὧν δείκνυται, ὅτι οὐ πᾶσα πρόοδος δι' ὁμοιότητός ἐστιν,

1) C. post ταῦτα recte inserit μέτρα, quod Editio exhibet. —

2) C. ἀρμόσει τὸ. sic. — 3) C. αἰώνων. — 4) B. ἀρμόζει. C. ut A.

— 5) C. ὅτι pro ὅτε. — 6) Scr. μετρητόν. — 7) B. C. recte:

τὸ. — 8) Sensus hujus loci paulo difficilioris est: » sed mensura est

ad quid referenda (ist ein relativer Begriff), mensuratum enim sibi

respondet (ist reciprok); quod enim mensuratur, et mensura mensu-

ratur et est natura ortum, quod utrumque etiam, sc. sibi respondere

dici et esse natura ortum, rationi ad quid proprium est. « — 9) C.

μετέχει pro — εἶναι. — 10) B. omittit ambas voces: αἰωνίων καὶ. C.

ut A. — 11) C. verba εἰ δὲ πᾶν ποτέ in textu omissa, in marg. ex-

hibet, addita ab al. m. — 12) B. plene: εἰκοστὸν ὄγδον. C. ut A.

46. b. ἀλλὰ τριττῆς οὐσης τῆς προόδου· τῆς μὲν φυσικῆς τε ἅμα καὶ ὑπερφυοῦς, τῆς δὲ φυσικῆς μόνον, τῆς δὲ δημιουργικῆς εἶπουν παρακτικῆς. Ἐπὶ μὲν τῆς ὑπερφυοῦς οὐδ' ὁμοιότης οὔτε ἀνομοιότης ἀρμόζει παραλαμβάνεσθαι, ἀλλ' εἴπερ ἄρα ταυτότης μὲν κατὰ τὴν οὐσίαν, καὶ πάντα τὰ φυσικὰ τε καὶ ὑπερφυῆ προτερήματα, ἑτερότης δὲ κατὰ τὰς ὑποστάσεις καὶ τὰ κατ' αὐτὰς ιδιώματα· ἐπὶ δὲ τῆς φυσικῆς μόνον, ὡς καὶ τῆς κατ' ἡμᾶς χώραν ἀπλῶς ἔχουσι¹ λέγεσθαι, ταυτότητές τε κατὰ τὰ αἰτὰ καὶ ἑτερότητες καὶ ὁμοιότητες καὶ ἀνομοιότητες. Κατὰ² γὰρ τὴν οὐσίαν καὶ ταυτὸν δυνάμει καὶ ἕτερον ἐνεργείᾳ τὸ γεννώμενον τοῦ γεννῶντος, καὶ³ κατὰ τὴν κατ' εἶδος ποιότητα· δυνάμει γὰρ ζῶον, ἀλλὰ δὴ καὶ λογικὸν ζῶον, καὶ ἀπλῶς ἄνθρωπος τὸ ἔτι κυοφορούμενον, οὐ μέντοι γέ πω καὶ ἐνεργείᾳ, πρὶν ἢ πρὸς τὴν οἰκείαν ἀνθρώπῳ προελθεῖν τελειότητα⁴. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ προόδῳ (καὶ τοῦτο γὰρ νῦν προσθεωρητέον) τὰ ἀνόμοια πρὸ τῶν ὁμοίων ὑφίσταται, ἔμπαλιν ἢπερ οὗτος ἐπὶ πάσης προόδου δεικνύναι βούλεται· οὐπω γὰρ ζῶον τὸ σπέρμα καὶ οὐπω τὸ ἔμβρυον λογικόν, ἀλλ' ὕστερόν ποτε ταῦτα. Καὶ κατὰ ταῦτα ἐξομοιοῦται τὸ γέννημα τῷ γεννήσαντι. Ἐπὶ δὲ γὰρ τῆς δημιουργικῆς ἐστὶ μὲν καὶ ὀπλῶς εἰπεῖν, ὅτι τὰ ὅμοια πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίσταται. πρὸ τῶν αἰσθητῶν γὰρ τὰ νοητὰ, καὶ τὰ ἀπλᾶ πρὸ τῶν συνθέτων. ἐστὶ δὲ πῶς καὶ προϋφιστάμενα τῶν ὁμοιοτέρων ἰδεῖν τὰ μᾶλλον ἀνόμοια, καὶ μαρτυρεῖ Μωϋσῆς⁵, ὁ τὴν γένεσιν τῶν αἰσθητῶν ἐκ θείας διδαχθεῖς ὁμιλίας, πρῶτον⁶ γράψας πεποιῆσθαι τὰ κοσμικὰ στοιχεῖα, ὕλης λόγον ἐπέχοντα, ἀδιάκριτα τέως καὶ ἄμορφα καὶ ἀνίδια⁷ καὶ ὅλως ἄψυχα καὶ ἀκίνητα, τῆς θείας ὁμοιότητος πάμπαν
47. a. ἀπολειπόμενα, μετὰ δὲ τὴν τούτων διάκρισιν, πρώτην πάλιν τῆς γῆς ἐκφυέναι⁸ τὴν φυσικὴν πᾶσαν οὐσίαν, εἶτα καὶ τὴν αἰσθητικὴν, καὶ τελευταῖον τὸ λογικὸν πλασθῆναι ζῶον, τὸν ἄνθρωπον, πεποιημένον κατ' εἰκόνα θεοῦ, τοῦ πεποιηκότος, καὶ

1) Leg. ἐχούσης. — 2) B. C. κατὰ τε. — 3) καὶ ante κατὰ om. in C. — 4) Harum postremarum vocum invertit ordinem codex B. — 5) C. Μωϋσῆς. — 6) B. πρῶτα. male. C. ut A. — 7) B. ἀνίδια. C. c. alt. facit. — 8) B. ἐκφύεται. male.

καθ' ὁμοίωσιν. Ὅρα οὖν, ὅπως τὸ πάντων αἰσθητῶν ὁμοιότατον¹ τῷ θεῷ ζῶον ὑστέραν ἔλαχε πρόοδον, προτέρας δὲ τὰ μᾶλλον ἀνόμοια, καὶ πανταχοῦ² ὡς ψεῦδος ἐκβάλλεται τὸ, πᾶσαν πρόοδον δι' ὁμοιότητα³ εἶναι, καὶ τὸ, τὰ ὅμοια πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστασθαι. — Ἡ τῶν αἰωνίων αἰδιότης ἀτελεύτητος μὲν, οὐκ ἀναρχος δέ· μόνον γὰρ ἀναρχον τὸ θεῖον, ὃ καὶ πάντων ἐστὶν ἀρχή· ἢ δὲ τῶν ἐν χρόνῳ οὐδ' ἂν αἰδιότης εὐλόγως λέγοιτο, μήτε ἀναρχος μήτε ἀτελεύτητος οὔσα, ἢ εἴπερ ἄρα μετὰ διαστίξεώς τι, ἔστι⁴ ἂν⁴ ὁ χρόνος ὑφεστήκοι. — Πρὸς ἡμᾶς τὸ ἀδύνατον· τῷ γὰρ θεῷ πάντα δυνατὰ, καθὰ καὶ ὁ ὑπερόντως ὢν λόγος σὰρξ καὶ ὑπὸ χρόνον ἐγένετο, καὶ τὸ ἔμπαν⁵ ἢ ποτὲ οὔσα φύσις ἡμῶν ἐν αὐτῷ εἰς τὸ ὄντως εἶναι ἀνέδραμε, διὸ καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστός⁵ καὶ λέγεται καὶ ἐστὶν, ὃ καὶ αἰεὶ ὄντως, μᾶλλον δὲ ὑπερόντως ὢν, καὶ ποτὲ δι' ἡμᾶς καθ' ἡμᾶς γεγονώς.

νς'. » Πᾶν τὸ ὑπὸ τῶν δευτέρων παραγόμενον καὶ ἀπὸ τῶν προτέρων καὶ αἰτιωτέρων παράγεται μειζόνως, ἀφ' ὧν καὶ τὰ δεύτερα παρήγεται.« κ. τ. λ.

47. b.

Ἡμεῖς οὐχ οὕτως φαμέν, ἀλλὰ πάντα ἀπὸ τῆς⁶ μιᾶς καὶ ὑπερτάτης αἰτίας παράγεσθαι, τῆς παντουροῦ⁷ καὶ παντοδυναμου, ἣν οὔτε προτέραν οὔτε⁸ πρώτην ἀξιούμεν καλεῖν, ὡς μὴ συνταττομένην ὅπως οὖν τοῖς παρ' αὐτῆς πραχθεῖσιν, ἀλλ' ὑπεξηρημένην⁹ καὶ ὑπερόντως ὑπεροῦσαν, ἐν δὲ τοῖς ἀπ' αὐτῆς ἢ¹⁰ καὶ μετ' αὐτὴν τὸ εἶναι λαχοῦσι τὸ πρῶτον τάττεσθαι φαμεν καὶ τὸ δεύτερον, οὐχ ὡς τῶν μὲν αἰτίων ὄντων, τῶν¹¹ αἰτιωτῶν, ἀλλ' ὡς τῶν πρώτων ἁμέσως δεχομένων τὰς θείας ἐλλάμψεις¹², καὶ τοῖς ἐφεξῆς εὐτάκτως διαδιδόντων. Εἰ δ' οὕτως¹³ αἴτια τὰ πρότερα τῶν μετ' αὐτὰ βούλοιτό τις καλεῖν

1) Comp. ὁμοί. Item C. — 2) B. πανταχόθεν. C. alt. habet. —

3) Comp. ὁμοί. — A. proximo loco in margine addit Ση. i. e. σημειώσαι. — 4) B. τῆς ἔστ' ἂν. recte. i. e. cum distinctione cujusdam gradus. s. cum distinctione quadam. C. ut A. — 5) Comp. κς ἰς χς sic et C. — 6) C. τοῖς pro τῆς. — 7) B. πανουροῦ C. ut A. Ceterum οὐδὲ pro οὔτε male. — 8) B. C. ἢ. — 9) B. ὑπεξεξηρημένην. recte. C. ὑπεξεξηρημένη. — 10) In C. ἢ deest. Idem proxime τί pro τό. — 11) Adde δὲ e codd. B. C. — 12) C. ἐλάμψεις. — 13) C. οὔτης.

- ὡς μεταδοτικά τῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς αἰτίας προϊόντων δώρων· οὐδὲν διοίσει πρὸς τὸν ἡμέτερον λόγον· ἐπεὶ ¹ τοῦ εἶναι πᾶσι τοῖς οὔσι μόνος αἴτιος ὁ μόνος πάντα προέχων ἐν ἑαυτῷ κατ' αἰτίαν καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ παράγων ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι καὶ ποιῶν ἕκαστον εἶναι, ὅπερ ἐστίν, ὡς καὶ λόγον ² ἐν ἑαυτῷ συλλαβὴν ὁμοῦ καὶ προέχων τὸ εἶναι, κατὰ τὸν θεολόγον εἰπεῖν Γρηγόριον. Οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ εἷς ἐν τριάδι θεός,
48. a. ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐξ οὗ καὶ δι' οὗ καὶ ἐν ᾧ τὰ πάντα. Οὕτως οὖν μᾶλλον ποιητέον τὸ πρόβλημα· πᾶν τοῦ ὑπὸ τῶν δευτέρων ἐλλαμπόμενον ³ καὶ ἀπὸ τῶν προτέρων ἐλλάμπεται μειζόνως, ἀφ' ὧν καὶ τὰ δεύτερα ἠλλάμπητο. — Καὶ τὴν οὐσίαν πάντα καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνεργεῖαν ἀπὸ τῆς μιᾶς καὶ ὑπερουσίου καὶ πανουσίου οὐσίας ἔχουσι, τῆς ὑπερδυνάμου καὶ παντοδυνάμου δυνάμεως ⁴, τῆς ὑπερενεργοῦς καὶ πανενεργοῦς ⁵ ἐνεργείας, τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· τὰ δὲ θεῖα δῶρα καὶ τὰς ἐλλάμψεις πρωτοδότως ⁶ ἐκείθεν δεχόμενα τὰ πρῶτα νοερά τε καὶ νοητὰ τάγματα τοῖς ἐξῆς δευτεροδότως διαπορθμεύουσι ⁷, καὶ εἰσιν αὐτὰ τε τὰ θεῖα δῶρα καὶ αἱ τούτων διαδοτικαὶ δυνάμεις μειζόνως ἐν τοῖς προτέροις ἢ ἐν τοῖς δευτέροις, καὶ τὰς ἐλλάμψεις ἐνεργοῦσιν ἐν τοῖς ἐφ' ⁸ ἑαυτὰ μειζόνως τὰ πρότερα μᾶλλον ἢ τὰ δεύτερα.
48. b. νζ'. »Πᾶν αἴτιον καὶ πρὸ τοῦ αἰτιατοῦ ἐνεργεῖ καὶ μετ' αὐτὸ πλείονων ἐστὶν ὑποστατικόν.« κ. τ. λ.

Μὴ λέγε πᾶν, ὅτι μὴ πολλὰ τὰ αἴτια. εἰ δ' οὖν ἴσθι ⁹ ἑαυτῷ περιπίπτων εἰς ἐναντίωσιν. εἰ γὰρ ἕκαστον τῶν παραγομένων ἐν τι πάντως, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ προείρηκας θεωρήματι, τοῦ δὲ ἐνὸς τούτου πολλὰ τὰ ¹⁰ αἴτια, ὅσα δηλαδὴ τὰ ¹⁰ πρὸ

1) Lucuna. In B. C. nullum lacunae signum. Neque quidquam deesse videtur. E Vulcanii paraphrasi, an in suo codice etiam aliud quid legerit necne, videre non est. — 2) B. ὅλον. C. ut A. Illud optime. est enim locus Gregorii Nazianzeni. cf. fol. 9. b. — 3) C. ἐλαμπ. ut supra. Sic et locc. sqq. — 4) In C. δυνάμεως om. — Superius πανούσιος addendum Lexicis. — 5) B. C. πανενεργοῦς. hoc in Lexicis non invenitur. item ὑπερενεργῆς desideratur. — 6) Adde hoc adverbium Lexicis. cf. infra 58, a. — 7) De hoc verbo vid. Creuzer. ad Procl. in Alc. p. 69. s. Item proximum διαδοτικός addes Lexicis. — 8) B. C. ὑφ'. optime. — 9) C. ἴσθις ἑαυτῶν. Sic. — 10) τὰ ante αἴτια in C. om. Item ante προ.

τούτου· ἀνάγκη μὴ μόνον, ὅτι πᾶν πλῆθος μετέχει πῆ τοῦ ἐνός, λέγειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀντίστροφον, ὅτι πᾶν ἐν, οἷον τὸ καθέκαστον, μετέχει πῆ πλῆθους, εἴπερ καὶ πᾶν αἰτιατὸν μετέχει πάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ, πολλῶν ὄντων καὶ κατὰ τοῦτο εἰς πλῆθος ἀναφερομένων. καὶ οὕτως ἔσται σοι καὶ τὸ πλῆθος ἀρχή.

Τὸ ἡμέτερον πόρισμα ¹.

Καὶ ἐκ τῶν ἡμῖν εἰρημένων φανερόν, ὡς οὐδενὸς τῶν ὄντων παρακτικὴ αἰτία ψυχὴ, ἀλλ' οὐδενόεσ ², ἀλλ' ἢ ὁ πρῶτος καὶ μόνος καὶ ὑπέρνοος καὶ ὑπερούσιος καὶ παναίτιος θεός ³, ὃς καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἀγαθὸν παρ' ἡμῶν ὑμνεῖται, ὃς καὶ στέρησεων καὶ ἀπλῶς τοῦ μὴ ὄντος ὑποστάτης ἐστὶ, καθὸ καὶ καλῶν τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα ὑμνηται. Εἰ δ' ἄρα καὶ τινῶν, ἀρετῆς καὶ κακίας μόνων, τῶν καὶ ἐφ' ἡμῶν κειμένων, αἰτία τέον ⁴ τὴν ψυχὴν καὶ τὸν ἄλλως ὑπὲρ αὐτὴν νοῦν, αἱ οὐχ ὡς οὐσίαι ^{9. a.} ὑφίστανται, ἀλλὰ συμβεβηκότα καὶ ποιότητες λέγονται· οὕτως οὖν διασκευαστέον τὸ πρόβλημα· τὸ πάντων αἴτιον καὶ πρὸ πάντων ἐνεργεῖ καὶ ἐν πᾶσι καὶ διὰ πάντων καὶ μετὰ πάντα ⁵, καὶ πάντων ἐστὶν ὑποστατικὸν καὶ οὐ τελειότερον οὐδὲ δυνατώτερον (ἀσύγκριτον γάρ), ἀλλ' αὐτὸ τὸ παντέλειον καὶ ὑπερτέλειον καὶ παντοδύναμον καὶ ὑπερδύναμον, οὐδὲν δὲ τῶν ἐξ αὐτοῦ τε καὶ μετ' αὐτὸ ὑποστατικόν τε καὶ παρακτικὸν εἶτουν ποιητικόν ἐστὶν αἴτιον. Ὅθεν δῆλον, ὅτι οὔτε ψυχὴ αἰτία σωμάτων οὔτε νοῦς ψυχῆς ἢ καὶ μετὰ ψυχὴν σωμάτων, ὅλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ πανταίτιον ⁶ καὶ ὑπεράγαθον ἀγαθόν, τὸ ὑπερούσιον ὄν, ὃ ὑπέρνοος νοῦς, ἢ ὑπέρζωος ζωὴ, ὃ τρισυπόστατος καὶ μόνος θεός, καὶ νοῦ παντός ἐστὶ ποιητῆς καὶ πάσης ψυχῆς καὶ πάντων σωμάτων ἐμψύχων τε καὶ ἀψύχων καὶ παντὸς εἶδους καὶ πάσης στέρησεως ὑποστάτης. Τούτου δὲ καὶ πάντα μετέχει τὰ ὄντα, ὡς προόντος, εἰ καὶ ἄψυχα εἶη ⁷ καὶ

1) Deest in B. hic titulus, sed inscribitur post φανερόν· τὸ ἡμέτερον πόρισμα. Quae tamen verba in C. non tituli instar scripta sunt, sed praemissa reliquis, sine ulla distinctione. — 2) Scr. οὐδὲ νοῦς. ut B. C. — 3) Invertit B., voce θεός ante καὶ παναίτιος posita. — C. ut A. — 4) Leg. αἰτιατέον ut B. C. — 5) C. μεταπάντα, junctim. — 6) B. παναίτιος. C. ut A. — Vocabulum πανταίτιος, infra fol. 140, b. constanter in codicibus legendum, adde Lexicis. — 7) In C. om. εἶη.

ἄλογα τὰ ζῶντα, καὶ ἔμψυχα, ὡς ζωῆς¹ καὶ πνοῆς, καὶ τὰ λογικά τε καὶ νοερά, ὡς καὶ λόγου καὶ νοῦ τὰς αἰτίας προέχοντος, τὰ πάντα² ὡς πάντα προόντος καὶ ὑπερόντος, καὶ ἄφ' ἑαυτοῦ ὑπεραγάθως ὑπερβλύζοντας³ καὶ παράγοντος, καὶ αὐτὰ δὴ τὰ μὴ ὄντα, ὡς ἀγαθὸς καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ⁴ ἀγαθότητα ἐν αὐτῷ ὑφεισιῶνται καὶ εἰς τὸ εἶναι καλούμενα. Νοῦ δὲ λέγειν μετέχειν τὸ ἄψυχον καὶ ἄνοον, μὴ καὶ ἀνόητον εἶη; — Θαυμαστόν, εἰ νοῦ μετέχει τὸ ἄψυχον. καὶ τοῦ γὰρ ἄν. εἶγε τὸν⁵ νοῦ μετέχον καὶ νοεῖν ἀνάγκη· ἀλλὰ μὴν τὸ ἄψυχον οὐ νοεῖ. οὐδ' ἄρα νοῦ μετέχει. εἰ μὴ ἄρα νοῦ λέγοι⁶ μετέχειν καὶ τὸ νοεῖσθαι παρὰ τὴν κοινὴν ἔννοιαν

νῆ. » Πᾶν τὸ ὑπὸ πλείονων αἰτίων παραγόμενον συνθετώτερόν ἐστι τοῦ ὑπὸ ἐλασσόνων παραγομένου. «

49. b. Ἐντεῦθεν ἢ πολυθεΐα τὴν πρόσβασιν⁷ ἔσχεν· εἰ γὰρ πολλὰ τὰ αἷτια· καὶ πολλοὶ θεοί. ἡμεῖς δὲ θεὸν ἓνα σέβοντες, ἐν καὶ τὸ πάντων τῶν ὄντων ὑμνοῦμεν αἷτιον τῶν τε ἀπλῶν καὶ τῶν συνθέτων, πάντα παρίγον κατὰ μίαν πληροστάτην καὶ ὑπεροχικὴν δύναμιν, ἣν τοσοῦτον ὑφίεσθαι ἀνάγκη, ὅσον ἂν πλείω τὰ αἷτια ὑποτίθοντο. Εἰ⁸ γὰρ τῶν πλείονων αἰτίων δύναμις πλείων τῆς ἐλασσόνων, καὶ ἔτι μᾶλλον καὶ μάλιστα τῆς τοῦ ἐνός· ἀλλὰ καὶ τὸ αἷτιον ἐν, ἐξ οὗ πάντα πρόβεισι, καὶ πᾶσα δόσις ἐκεῖθεν κάτεισιν. Εἰ δὲ καὶ διὰ μέσων δίδονται δόσεις, ἢ πλείονων ἢ ἐλασσόνων· ἀλλὰ τὰ μέσα οὐ δίδωσιν, ἀλλὰ μεταδίδωσιν, ἃ λαμβάνουσιν ἄνωθεν. — Ἐν τὸ αἷτιον, τὸ πᾶσι πᾶσαν⁹ δόσιν δίδουν, εἴτε διὰ πλείονων μέσων εἴτε δι' ἐλασσόνων, ὃ καὶ μόνον ἐστὶ θεός.

- νθ'. « Πᾶν τὸ ἀπλοῦν κατ' οὐσίαν, ἢ κρεῖττόν ἐστι τῶν συνθέτων ἢ χειρόν. « κ. τ. λ.

Οὐ πᾶν, καθὼς ἐν τοῖς προλαβοῦσι προδιεστειλάμεθα. Ἄκρα τῶν ὄντων κυρίως ἐστὶ τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἔσχατον. ἀλλ'

1) C. ζωῆ. — 2) B. omissum comma post προέχοντος, posit ante ὡς. C. ut A. — 3) Leg. — τος ut B. C. — 4) B. ἑαυτοῦ. C. ut A. Ceterum [ὡς ἀγαθὸς καὶ] manca esse videntur. — 5) Leg. c. Cod. C. τὸ. B: τοῦ νοῦ μετέχειν. — 6) C. λεγέ^{οι}ν. Sic. — 7) B. C. πρόσβασιν. recte. — 8) B. ἢ. male. — 9) C. πᾶσι. πᾶσι πᾶσαν. Sic. et δίδωσιν pro δόσιν.

εἰ μὲν ἀρχὴ τὸ πρῶτον· ὑπ' οὐδενὸς παράγεται. εἰ δὲ τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς παραχθέν· οὔτε τοῦτο ὑπὸ ἐλασσόνων οὔτε τὸ ἔσχατον. οὐ γὰρ ἐν τὰ ἐλάσσονα. Εἰ δὲ τὸ μετὰ τὸ πρῶτον καὶ τὸ πρὸ τοῦ ἐσχάτου εὐθύς· οὐκ ἄρα ταῦτα πρὸς τὴν ὅλην σειρὰν, ἀλλ' ἐν μέσοις τέτακται. Εἰ δὲ πρὸς ἄλλα μεσαίτερα ταῦτα φῆς ἄκρα· τίνα ταῦτα ὄντα καὶ τίνα ἐκεῖνα τὰ μὲν ἄκρα, τὰ δὲ μέσα λέγεις¹; Ἡ οὕτω μόνον ὀνομάζων αὐτὰ δηλονειαν² μόνας ψιλὰς³ ἀναπλάτων σχέσεις πραγμάτων ἐρημους⁴. Τάχα δ' ἂν λέγοις ἄκρα τῶν ὄντων κατὰ τὸ νζ⁵ θεωρήματος πόρισμα τὸν νοῦν καὶ τὴν ὕλην ἤτοι τὰς στερήσεις, τὸν μὲν ἐπὶ τὸ ἄνω, τὴν δὲ⁶ ἐπὶ τὸ κάτω; Ταῦτα δὲ εἶναι καὶ ἀπλούστατα, ὡς ὑπὸ μόνου τοῦ ἐνὸς παραγόμενα, καὶ τὸν⁷ κρείττω τῶν συνθετῶν, τὸ⁸ δὲ χεῖρω, ἤττον δὲ τούτων ἀπλᾶ, καθόσον καὶ μεσαιτέραν λαγχάνειν⁹ χώραν τὴν ψυχὴν καὶ τὸ ἀπλῶς σῶμα, καὶ τούτων τὴν μὲν κρείττω, τὴν¹⁰ δὲ χεῖρω, ἄμφω δὲ ὑπὸ δύο αἰτίων, τοῦ νοῦ καὶ τοῦ ἐνὸς¹¹ εἴτουν ἀγαθοῦ, παραγόμενα. Ἐτι δὲ συνθετώτερον τούτων καὶ ἐκ πλειόνων προῖόν αἰτίων: τῆς ψυχῆς, τοῦ νοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ, τὸ ἔμψυχον σῶμα. τούτου τε συνθετώτερόν ἐστι τὸ καὶ ἔμψυχον καὶ αἰσθητικόν, ὧν καὶ κατὰ τὸ χεῖρον ἀπλουστέρα τὸ ἀναίσθητον^{50. b.} καὶ τὸ παντάπασιν ἄψυχον. Ἄλλ' ἐγὼ σῶμα μὲν ἔμψυχον¹² καὶ ἀναίσθητον, τὸ φυτὸν, καὶ σῶμα παντάπασιν ἄψυχον, τὸν λίθον, τὸ ξύλον καὶ τὰ τοιαῦτα, οἷς συντάττω καὶ τὰ στοιχεῖα. σῶμα δὲ ἄλλο παρὰ ταῦτα, ἄϋλον δήπου, καὶ ὕλην ἄποιοι, ἄποσον, ἀνίδεον¹³, ἀπλῶς στέρησιν¹⁴. τὰ μὴ καθ' ἑαυ-

1) Hoc loco, quae inferius suo loco essent, margini A. C. adscripta haec sunt rubro pigmento: ἐν [deest in C.] τὸ ὄν. νοῦς. ψυχῆ. σῶμα. ἔμψυχον. αἰσθητικόν. σῶμα ἔμψυχον καὶ ἀναίσθητον σῶμα ἄψυχον. σῶμα ἀπλῶς. ὕλη. — 2) Leg. δηλὸς εἴης ἂν aut ut est in B. C. δηλὸς εἶ. — 3) B. ψυχὰς. male. — 4) C. εἴρημους. — 5) B. plene: πεντηκοστοῦ ἑβδόμου. Ceterum cf. c. CXXXIX. et Procl. ad Alc. p. 118. — 6) C. δ'. — 7) B. addit μὲν. recte. C. καὶ τοὶ μὲν. — 8) B. τὴν. recte. — 9) B. λαγχάνειν. sic. retinendus est infinitivus post καθόσον. — 10) B. recte τὸ. — 11) B. ἐν, sed linea notatum. — 12) B. addit οἶδα καὶ αἰσθητὸν τὸ τοῦ ζώου, καὶ σῶμα ἔμψυχον.

Aptissime. C. κατὰ pro καὶ τὰ. — 13) B. ἀνίδεον. — 14) In nullo codice hic est interpunctum vel plene vel non plene; omnino confusus erat inde ab Ἄλλ' ἐγὼ totus locus pessime interpunctus.

τὸν¹ ὑφesiώτα, πῶς συντάξω τοῖς οὖσιν², οὐ συνορῶ. τὰ δὲ³ ἐξ ἀφαιρέσεως, ὡς ἂν σὺ φαίῃ⁴, νοούμενα (εἶναι γὰρ δεῖ⁵ τὸ ὄν οὐ μὴ εἶναι. σὺ δ' οἴκοθεν ἀναπλάτων ταῦτα, οὐκ ἀξιόλογός μοι λογίζῃ δημιουργός) οὐκουν⁶ οὐδὲ τὸν νοῦν τῆς ψυχῆς, οὐδὲ τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος, οὐδ' ἄλλο τι ἄλλου παρακτικὸν αἴτιον εἶναι, σύμφημί σοι, ἀλλὰ πάντων αἴτιον οἶδα τὸν ἓνα ἐν τριάδι Θεόν.

ξ'. » Πᾶν τὸ πλειόνων αἴτιον κρείσσον ἐστι τοῦ πρὸς ἔλασσόνα τὴν δύναμιν λαχόντος καὶ μέρη παράγοντος, ὧν θᾶτερον ὅλον ὑποστατικόν ἐστιν.« κ. τ. λ.

Εἰ πάντων τὸ ἐν μόνον αἴτιον· οὐδὲν ἕτερον, οὔτε πλειόνων οὔτε ἔλασσόνων αἴτιον, πάντα δὲ τὰ ὄντα καλὰ, καὶ οὐδὲν ἕτερον ἑτέρου κατὰ τὸ εἶναι κρεῖττον ἢ χειρόν, εἰ μὴ κατὰ ἀρετῆς ἢ κακίας ἀνάληψιν. Ἄ δέ φησιν οὗτος ὅλα, τουτέστι τὰ ἀπλούστερα καὶ καθολικώτερα, ταῦτα οὐδὲ κυρίως εἰσιν, ὅτι μὴ δὲ⁷ καθ' ἑαυτὰ ὑφesτήκασιν, ἀλλ' ἐν τοῖς μερικωτέροις καὶ μάλιστα τοῖς καθ' ἕκαστα θεωρεῖται. Διὸ καὶ Ἀριστοτέλης πρῶτας οὐσίας καὶ κυρίως εἶναι φησι τὰ καθ' ἕκαστα, δευτέρας δὲ λέγεσθαι τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη, καὶ μᾶλλον τὰ εἶδη ἢ τὰ γένη⁸. Εἰ δὲ καὶ σύγκειται τὰ μερικώτερα ἐκ τῶν καθολικωτέρων, ὡς ἐκ μερῶν ὅλα, ὥσπερ τὸ μὲν καθ' ἕκαστον ἐκ τοῦ εἶδους καὶ τῶν κατ' αὐτὸ ἰδιωμάτων, τὸ δὲ εἶδος ἐκ τοῦ γένους καὶ τῶν συστατικῶν διαφορῶν· πῶς οὐ μέρη τὰ ἀπλούστερα καὶ καθολικώτερα τῶν συνθετωτέρων καὶ μερικωτέρων, ὥστε καὶ εἰς τοῦναντίον τῷ σοφῷ περιστραφήσεται ἢ ἀπόδειξις.

ξα'. » Πᾶσα δύναμις ἀμέριστος μὲν οὖσα μείζων ἐστὶ, μεριζομένη δὲ ἐλάσσων.« κ. τ. λ.

Ἡ θεία δύναμις καὶ μεριζομένη, ἀμέριστος μένει καὶ ἀνελάττωτος, καὶ εἰς πλῆθος προοῖουσα, τοῦ κατ' αὐτὴν ἐνὸς οὐκ

1) B. ἑαυτὰ. recte. C. ἑαυ. Sic. i. e. ἑαυτοῦ. — 2) B. οὔσι. — 3) Sic et A. — B. δὲ om. recte. — 4) Leg. φαίης, ut B. — 5) B. δη male. — 6) Particula post parenthesin, cujus signa ego adpinxi, connectit ἀνακόλουθον cum superiori νοούμενα. — 7) Sic. in B. C. quoque. Retinenda videtur, ut significetur ne — quidem, haec scribendi ratio. Cf. fol. 51. b. — 8) Hoc exponit Aristoteles Metaphys. Libr. IV statim ab initio et deinceps.

ἀφίσταται, ἀλλ' οὐδὲν ἦπτον μία μένει καὶ ἡ αὐτὴ καὶ ¹ τελεία καὶ ὅλη. Οὗτος δὲ τὰ μὲν θεῖα, καὶ λόγον πάντα καὶ διάνοιαν καὶ νοῦν ὑπερβαίνοντα ², σωματικώτερον ἐκλαμβάνει καὶ παχύτερον καὶ τὰς περὶ τούτων ἀποδείξεις τοιαύτας ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς παραλαμβάνει, ἐπὶ ³ τὰ ψευδῆ καὶ ἀνυπόστατα καὶ διανοίας τῆς κατ' αὐτὸν ⁴ ἀναπλάσματα. τοῖς λεπτοτέροις χρῆται καὶ βαθυτέροις νοήμασιν, ὡς ἀμφοτέρωθεν συναρπάζειν τοὺς ἀπλουστέρους τε καὶ ἀμεθεστέρους ⁵. Τῶν γὰρ σωμάτων οἱ μερισμοὶ καὶ αἱ διαστάσεις, καθ' ἃς τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον ^{51. b.} θεωρεῖται. τὸ δὲ ἀσώματον πῶς ἂν μερισθῆι, ἀμέριστον ὄν; καὶ τοῦ ἀδιαστάτου τί ἂν εἴη τὸ μείζον ἢ τὸ ἔλαττον; Ἄσώματον δὲ ἡ θεία δύναμις, οὐκοῦν καὶ ἀμέριστος καὶ ἀδιάστατος. σῶμα γὰρ εἶναι δεῖ τὸ διαστατὸν. οὐκοῦν καὶ ἀναυξῆς ⁶ καὶ ἀμείωτος καὶ οὔτε μείζων οὔτε ἐλάττων, ἀλλ' ἴση αἰεὶ, μᾶλλον δὲ ἡ αὐτὴ, αὐτὴ ἑαυτῆς.

ξβ'. » Πᾶν πλήθος, ἐγγυτέρω τοῦ ἐνὸς ὄν, πόσω μὲν ἐστι τῷ πορρωτέρω ἔλασσον, τῇ δυνάμει δὲ μείζον.« κ. τ. λ.

Ἡ ἀπόδειξις αὕτη ἀπὸ τῶν ὑστέρων προβαίνει, ἀπὸ γὰρ τῶν ἐν ἀριθμοῖς θεωρουμένων, πόσον δ' ἔτι ⁷ ὁ ἀριθμὸς καὶ συμβεβηκός· ἀνάρμοστος δὲ τοῖς ὄντως οὖσιν ἢ ἀπὸ συμβεβηκότητος ἀπόδειξις. Ἔοικε δὲ καὶ, ὡς περὶ ψιλῶν ἀριθμῶν, ὁ σοφὸς οὗτος περὶ τῶν θείων διανοεῖσθαι κατὰ τὴν αἴρεσιν τῶν Πυθαγορείων ⁸, καὶ μὴ δὲ ⁹ πᾶμπαν ἐξηρημένον τῶν ὄντων τὸ ὑπέριστατον ἐν ὁμολογεῖν. Ἐκεῖνα γὰρ τί ¹⁰ ὁμοιότερον ἢ ἀνομοιότερον εἴη, τῷ ἀσυγκρίτως πάντων ὑπερανέχοντι; τί δὲ ἐγ-

1) In B. om. καὶ. — Hoc in B. ante καὶ διάνοιαν positum. — Proximum comparativum σωματικώτερος adhibuit Theodoret. T. I. p. 635. 672. extr. — 3) Additur δὲ in B. placet. — Ἀνυπόστατος proximum adde Schneideri Lexico, quod jam in ejus supplem. monitum est. Cf. Bud. Comm. p. 497. — Henr. Steph. T. I. col. 1800. b. — Biel. Thes. V. T. — Adde Zonar. p. 194. — Polluc. I. §. 157. — Nunc receptum a Rostio. — 4) B. κατ' αὐτὸν. — 5) Scr. ἀμαθεστέρους. — 6) Hoc adjectivum adde Lexicis. Vid. Henr. Steph. T. I. col. 1376. Iam video receptum a Rostio. — 7) B. C. πόσον δέ τι. recte. — 8) De hac re vide doctissime docentem Creuzerum ad Olympiod. in Alc. p. 95. N. 29. — Cudworth. p. 443. sqq. Ed. Jen. p. 203 sqq. Ed. Leid. — 9) Vid. quae supra annotavimus. fol. 51. a. — 10) B. recte add. ἄν. — C. τὸ ἄν.

γύτερον ἢ πορρώτερον τοῦ ἐν αὐτοῖς ὑπεριδρυμένου καὶ πανταχοῦ πᾶσιν ἐπίσης παρόντος κατὰ τὴν ἀφθονον ἑαυτοῦ καὶ ὑπερηπλωμένην μετάδοσιν; Ἐὶ μὴ ἄρα¹ κατὰ δύναμιν ἐκείνου

52. a. μετοχὴν, διάφορον οὖσαν, κατὰ τὰς διαφορούς τούτων δυνάμεις παραλαμβάνομεν² εἰς τὴν σύγκρισιν, καὶ οὕτω τὰ μὲν ἐγγύτερον ἐκείνου, τὰ δὲ πορρώτερον εἶναι λέγομεν, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁμοιότερον καὶ ἀνομοιότερον, καθὸ ὁ ἄνθρωπος³ κατ' εἰκόνα θεοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν πεποιῆσθαι λέγεται⁴. τὸ δὲ καὶ συγγενές τι τῶν ὄντων λέγειν θεῶ, τῶν πάντη ἀτόπων ἐστίν. ὑπὸ τί γὰρ ἢ ποῖον γένος ἀνάξομεν τὸν θεόν; οὐ τὸ τί ἐστίν ἢ ὁποῖον τί ἐστίν⁵, οὐτ' εἰπεῖν οὐτ' ἐπινοῆσαι ἐστίν. Ἡ πάλιν προφητικῶς⁶ εἰπεῖν: τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται, ἵνα τι καὶ συγγενές αὐτῷ καθ' ὄντιναοῦν τρόπον φῶμεν εἶναι. Οὐκ οὖν ἐγὼ κατ' ἐπιστήμην τίθεμαι θεολογικὴν τὸ ποσότητος εἶτον πηλικότητος, πρὸς δὲ, καὶ ποιότητος καὶ τοπικῆς τινος⁷ διαστάσεις ἐπὶ τῆς θείας οὐσίας παραλαμβάνειν, ὅπερ ὁ σοφὸς οὗτος ποιεῖ, τὰς θείας ἐνάδας ἦτοι τοὺς κατ' αὐτὸν θεοὺς ποσῶ μὲν ἐλάττους τῶν νόων λέγων, δυνάμει δὲ μείζους (πηλικότης δὲ τις πάντως ἢ δύναμις, ἐπεὶ καὶ τὸ μείζον ἢ τὰ⁸ πηλικότητα λέγεται) ταύτας δὲ καὶ τῷ ἐνὶ ὁμοιοτέρας καὶ ἐγγυτέρας, ὧν τὸ μὲν ποιότητος ἔμφασιν δίδωσι, τὸ δὲ τοπικῆς διαστάσεως. Ἀκόλουθον δ' αὐτὸ⁹ καὶ τὸ ἐν αὐτὸ ποσῶ μὲν ἐλάττον λέγειν τῶν ἐνάδων, δυνάμει δὲ μείζον, καὶ ὁμοιότερον ταύταις μᾶλλον ἢ τοῖς νόοις, κακείνοις ἢ ταῖς ψυχαῖς, καὶ ἐγγύτερον ἄλλοις, καὶ ἄλλων πορρώτερον διεστῶς, ὅπως ἂν καὶ τὸ ἐν ποσότητί τε καὶ πηλικότητι, ποιότητί τε καὶ τοπικῆ διαστάσει διὰ τῶν κατὰ ταύτας συγκρίσεων ὑποβάλλεται¹⁰. ὧν πάντων κατὰ θεοτελῆ θείας ἐπιστήμης λόγον τὸ θεῖον ὑπερανώκισται.

ἐγ'. » Πᾶν τὸ ἀμέθεκτον διπλῶς ὑφέστησι¹¹ τῶν μετεγο-

1) B. C. recte add. τὴν. — 2) B. παραλαμβάνει μὲν, male. C. ut A. — 3) C. καθὸ καὶ ὁ ἄ. — 4) C. λέγεσθαι. — 5) Scr. ὁποῖόν τι ἐστίν. — 6) Jesai. c. LIII. v. 8. (vulg. 9.) Proxime fortasse melius scr. τί pro τι. — 7) C. τινὰς in contextu omissum, in marg. habet a. m. al. — 8) B. C. optime κατὰ pro ἢ τὰ — 9) B. αὐτῶν recte. — 10) B. ἀποβάλλεται, male. — 11) Scr. ὑφίστησι, ut B. C. et Ed.

μένων τὰς τάξεις, τὴν μὲν ἐν τοῖς ποτὲ μετέχουσι, τὴν δὲ ἐν τοῖς ἀεὶ καὶ συμφυῶς μετέχουσι. « κ. τ. λ.

52. b.

Ἡ τοῦ ἀμεθέκτου ὑπόθεσις σαφῶς παρ' ἡμῶν προελήλεκται¹, κατὰ τὸ περιττὸν εἰσενεχθεῖσα², ἐν τοῖς παραγεγραμμένοις πρὸς τὸ κς' ⁴ θεώρημα. Ταύτης οὖν οὕτως ἐκβεβλημένης, οὐδὲν ἄτοπον τὸ θεῖον αὐτὸ λέγειν μεθεκτὸν, ἀμερίστως μεριζόμενον καὶ μετεχόμενον ὑπὸ πάντων, κάθιστον ἕκαστον αὐτοῦ δύναται μετέχειν, ὡς καὶ τὰ μὲν ἀεὶ, τὰ δὲ ποτὲ μετέχειν αὐτοῦ, καὶ ταύτην αὐτοῦ τὴν μετουσίαν καθ' αὐτὴν μὲν ἀπλήν εἶναι καὶ ἀδιάφορον, πρὸς δὲ τὰ διαφόρως μετέχοντα μὴ διττὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ πολλοστήν. Ἦδη δὲ καὶ νῦν σαφῶς συνεκβεβληται καὶ τὸ ὁμοιότερον καὶ τὸ συγγενέστερον, ἅς τε μάτην ὁ σοφὸς οὗτος διαπονεῖται περιττὰς ταύτας⁵ στροφάς τε καὶ ἀελίξεις τῶν ἀσυστάτων καὶ ἀλογίστων συλλογισμῶν. — Καὶ μὴν⁶ ὁ λόγος τοῦναντίον ἅπαν ἀπαιτεῖ, τῷ ἀεὶ ἀμεθέκτῳ τὸ ποτὲ ἀμεθέκτον οἰκιοότερον εἶναι καὶ ὁμοιότερον τοῦ ἀεὶ μεθεκτοῦ. Εἰ γὰρ ἀνόμοιον τῷ ἀμεθέκτῳ τὸ μεθεκτὸν, τὸ ἀεὶ τοιοῦτον ἀνομοιότερον τοῦ ἀεὶ μὴ τοιούτου, τοῦ ποτὲ μὴ τοιούτου, ὥστε τὸ ποτὲ μὲν μεθεκτὸν, ποτὲ δὲ ἀμέθεκτον, μᾶλλον οἰκεῖον καὶ ὁμοιότερον τῷ ἀμεθέκτῳ ἢ τὸ ἀεὶ μεθεκτὸν. Καὶ τοῦτο μεσιτεύει τῷ τε⁷ ἀεὶ ἀμεθέκτῳ καὶ τὸ⁸ ἀεὶ μεθεκτῷ, ἢ μὲν ἀμέθεκτον, τῷ ἀεὶ μεθεκτῷ, ἢ δὲ μεθεκτὸν, τῷ ἀεὶ μεθεκτῷ ὁμοιούμενον. Καὶ οὕτως ἐν⁹ ἑαυτῷ συνδέον ἀμφοτέρα. — Ἐκ δὲ τῶν ἡμῶν εἰρημένων πρόδηλον πᾶσι καὶ γνωριμώτατον τοῖς καθαρῶς ὁρῶσι καὶ μὴ πρὸς φανερῶν οὔτω καὶ ὁμολογουμένων¹⁰ ἀλήθειαν ἐκουσίως τυφλώττουσιν, ὡς ἀπο τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου τοῦ παρ' ἡμῶν σεβομένου θεοῦ αἱ μεθέξεις πᾶσαι: τοῖς μὲν ἐνουμένοις ἐνώσεις οὔσαι, τοῖς δὲ νόοις νοήσεις, ταῖς δὲ ψυχαῖς καὶ τοῖς ψυχουμένοις¹¹ ψυχώσεις, καὶ

1) C. ὑφ' pro παρ'. — Ἀμέθεκτος Lexicis addendum esse docuit Creuzerus ad Procl. Inst. th. p. 42. et addidit Struvius Schneideri Lexico, suo nuperrime Rostius. — 2) In Margine B. λεγκται. recte. — 3) C. εἰ συνεχθεῖσα. — 4) B. εἰκοστὸν τρίτον, etiam C. κγ. recte. Vulcanius autem: » vicesimum secundum. « — 5) B. C. περὶ τὰς περιττὰς ταύτας. recte. — 6) B. Ἡμῶν. displicet. — 7) B. τότε. sed lineâ notatum. — 8) Leg. τῷ, ut B. C. — 9) B. ὄν. recte. — 10) Scr. ὁμολογουμένην. — 11) B. ψυχουμένους.

τοῖς ὁπωσοῦν οὖσιν οὐσίαι καὶ φύσεις, καὶ πᾶσιν¹ ἀπλῶς τοῖς εἶδεσιν αἱ καθ' αὐτὰ ὑπάρξεις ἐκάστων, ὡς ἐκ μιᾶς πηγῆς, τῆς μιᾶς ἀρχῆς, προχεόμεναι καὶ πάντα ὑφιστάσασθαι καὶ ὑπὸ πάντων, ὡς ἕκαστα πέφυκε, μετεχόμεναι, τῶν μὲν αἰδίων αἰ, τῶν δὲ ὑπὸ χρόνον ποτέ. Ἐκεῖθεν οὐ στάσις μόνον, ἀλλὰ καὶ κίνησις, ἢ μὲν τῶν ἐστῶτων, ἢ δὲ τῶν κινουμένων ὑπόστασις. Οὐδὲ ταυτοῦτης μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑτερότης. οὐ γὰρ πάντα πάντη² ταυτά. Ἐκεῖθεν ἢ καλλονή· καὶ ἢ καθ' αὐτὴν ὁμοιότης, καθ' ἢ³ καὶ πάντα εἶναι καλὰ μεμαρτύρηται ἀισχροτότητα⁴ δὲ καὶ ἀνομοιότητα, στερήσεις ὄντων καὶ ἀποτεύξεις, οἶδεν ὁ λόγος καλεῖν, ἀλλ' οὔτι γε τοῖς οὖσι συντάττειν. Ἀλλὰ καὶ τὰς

53. b. στερήσεις ὁ τὴν θεολογίαν πολὺς Διονύσιος ἐκεῖθεν εἰδοποιεῖσθαι τρόπον ἕτερον ἀποφαίνεται.⁵

ξδ'. » Πᾶσα ἀρχικὴ μονὰς διπλὸν ὑφίστησιν ἀριθμὸν, τὸν μὲν αὐτοτελῶν ὑποστάσεων, τὸν δὲ ἐλλάμψεων ἐν ἑτέροις τὴν ὑπόστασιν κεκτημένων. « κ. τ. λ.

Ἡ μονὰς, καθὸ μονὰς, μία καὶ οὐ πολλαί. καὶ τί δεῖ

54. a. λέγειν, ὡς περὶ πολλῶν τὸ πᾶσα, ὃ πλήθους ἐστὶν ἐμφαντικόν; ἀλλ' οὐδὲ τῇ ἀρχῇ προσαρμόζει τὸ πᾶσα. μία γὰρ ἡ ἀρχὴ καὶ ἀδιαίρετος καὶ ἀπλήθυντος. Ἄ δὲ διήρηται ἀπ' ἀλλήλων καὶ διακέκριται, τὸ τούτων ἄθροισμα, μήτε τοῦ τῆς ἀρχῆς ὀνόματος ἀξιούσθω, μήτε μονὰς, ἀλλὰ πλήθος λεγέσθω. Ἀσφαλέςταται⁶ οὖν καὶ πάμπαν θεοπρεπέστατον⁷, τὴν μίαν λέγειν καὶ μόνην μονάδα πάντων ἀρχὴν, τὴν τριςυπόστατον⁸ θεότητα, παρ' ἡμῶν μὲν πιστευομένην, παρ' ἑαυτῆς δὲ μόνης γνωσκομένης⁹, ὅπως καὶ τὸ ἐν ἢ αὐτὴ καὶ τρία ἐστίν, ἥτις καὶ πάσας τῶν ὄντων τὰς ὑποστάσεις ὑφίστησι καὶ πᾶσας τὰς ἑαυτῆς

1) B. πάλιν. male. — 2) B. πάντα. bis male. — 3) Scr. ἦν, ut B. C. — 4) Huic loco corrupto primum medelam affert Vulcanius, qui dat: »testificatur Moyses. Turpitudinem« rel. et in Margine: Genes. 1. — Adde igitur post μεμαρτύρηται: Μωϋσῆς. Tum est interpungendum. Locus est Genes. c. I. passim: καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν. — Idem Vulcanius proximum λόγος bene interpretatur: ratio vulgi. — 5) Dionysius Ar., ex quo, tanquam platonico, Noster superiora fere petivit, de hac re agit in libro de Divv. nomm. c. IV. §. 18 — 20. — 6) C. ἀσφαλέςτατον. bene. — 7) C. πολύπαθες πρεπέστατον pro πάμπαν θεοπρ. — Idem lin. sq. μόνη. — 8) C. τριςυπόστατον. — 9) Scr. γνωσκομένην.

ἐλλάμψεις πᾶσιν ἀφθόνως προτείνει, καθόσον ἕκαστα χωρεῖν αὐτὰς δύναται, καὶ ταύτας οὐκ ἀτελεῖς οὐδὲ δεομένας ὑποστάσεων, ὡς ἡ ἄσοφος σοφία φησὶν ¹, ἵνα ἐν αὐταῖς ὑποστῶσι καὶ τελειωθῶσιν, ἀλλὰ τελείας. οὐδὲν γὰρ ἐκεῖθεν ἀτελὲς προεῖσιν, ἀλλὰ τέλεια πάντα, καθὸ εἴρηται: πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστὶ καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων ², ἅπερ ἐστὶν ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὧν ὁ μὲν διανομὴς τῶν δώρων ἐστὶ, τὸ δὲ τελειωτικὸν τῶν δεχομένων ταῦτα. Μᾶλλον οὖν αἱ ὑποστάσεις δέονται τῶν ἐλλάμψεων, ἵνα ἐν αὐταῖς ἢ τηρῶσιν, ἢ ἔχωσι, τελειότητα, ἢ ἀναλάβωσιν ³, ἢ ἀπώλεσαν.

Ἐκ δὲ τῶν ἡμῖν εἰρημένων φανερόν, ὡς αὐτοτελεῖς μὲν ἐνάδες μόναι προῆλθον ἐκ τοῦ ἐνὸς πατρὸς συμφυῶς καὶ προαιωνίως, ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα. ἐκ δὲ τοῦ ἐνὸς τούτου, τουτέστι τρισηποστάτου Θεοῦ, δημιουργικῶς παρήχθησαν ὅτε ⁴ αὐτοτελεῖς νόες καὶ αἱ τούτων τελειωτικαὶ ιδιότητες, καθ' ἃς αὐτοὶ τε τὴν οἰκίαν ἐννοεράν ⁵ τάξιν ἕκαστοι σώζουσι καὶ πρὸς τὸ Θεῖον, ὡς ἐφεκτὸν ⁶, κατὰ τὸ ἀνάλογον ἀνατείνονται, αἴτε αὐτοτελεῖς ψυχαὶ καὶ αἱ τούτων ὡσαύτως τελειωτικαὶ ιδιότητες, καθ' ἃς αὐταὶ τε εἰσιν ἑαυτῶν καὶ τὰ ψυχούμενα ψυχοῦσιν. 54. b.

Ἐντεῦθεν δὲ συμποριστέον, καὶ τὸ μηδέτερον προῦφεστάναι θατέρου, μήτε τοὺς νόας τῶν νοερῶν ιδιοτήτων μήτε ταύτας τῶν νόων, ὡσαύτως μήτε τὰς ψυχὰς τῶν ψυχώσεων καὶ τῶν ψυχουμένων μήτε ταῦτα τῶν ψυχῶν. Εἴγε μὴ μέλλοι ⁷ τὰ προῦφεστῶτα μάτην ὑφεστάναι καὶ ἀτελεῖς πρὸ τῆς τῶν ὁμοταγῶν ὑποστάσεως εἶναι. — Αὐτοτελεῖς ⁸ ἐνάδες εἴτουν μονάδες ἀπὸ τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου καὶ παντελείου πατρὸς οὐ παλλαίτινες ⁹ προῆλθον, ἀλλ' ἢ δύο ¹⁰ μόναι κατὰ τὸν διττὸν τρόπον τῆς φυσικῆς γονιμότητος ὁ εἷς καὶ μόνος υἱὸς γεννητῶς, καὶ τὸ ἐν ¹¹ καὶ μόνον ἅγιον πνεῦμα ἐκπορευτῶς, ἐν ἐκάτερον ἐξ ἐνός

1) Vid. Procl. in hoc ipso capite LXIV. — 2) Jacob. c. I. v. 17. — 3) C. ὁ (pro ἡ) ἀναλάβωσι. Sic. — 4) B. bene: οἱ τε. C. οἱ τε. Idem τούτω. — 5) B. C. νοεράν. bene. — 6) B. ἀφικτὸν. — 7) B. μέλλει. — 8) Rubro pigmento scripta est haec vox in A. Item in C. — 9) Leg. πολλαί τιες. ut B. C. — 10) Ab Cod. C. abest δύο. — 11) Verba καὶ τὸ ἐν his exhibet G.

καὶ μόνον ἐκ μόνου καὶ τέλειον ἐκ τελείου, καὶ πάντα ταυτὸν τῷ ἕξ οὗ, πλὴν τῆς πατρικῆς ιδιότητος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ μόνος μείνη πατὴρ, καὶ ὁ υἱὸς μόνος καὶ μόνον υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα μόνον καὶ ἀπλῶς ἕκαστον τῶν τριῶν μονὰς ὄντως ἤ, καὶ μία αὐτοτελής καὶ παντέλειος ὑπόστασις, καὶ ταύτη μὲν διακρίνεται ἀλλήλων καὶ τριῶς τὸ σύμπαν δοῦτο¹, διὰ δὲ τὴν ἀπαραλλάξιαν καὶ ταυτότητα τῆς φύσεως καὶ τὸ ἀχώριστον ἀπ' ἀλλήλων συνάγονται εἰς ἐνότητα. Καὶ οὕτω μονὰς ἡ αὐτὴ καὶ τριὰς οὐσα² γνωρίζεται. Οὕτως ἡμεῖς καὶ τὴν πολυθεϊάν ἐκκλίνομεν καὶ τὸ πρὸς φύσιν οἰκειάν τῆς θειότητος ἄγονον παραιτούμεθα. Ἐν τούτοις δὲ καὶ τὴν τῆς θειότητος πρόοδον ἐστῶσαν τηροῦντες, τὰλλα πάντα ἐκ ταύτης παρηχθῆναι πιστεύομεν, τὰ δὲ καὶ παράγεσθαι τά τε ἀνώνια³ καὶ αὐτοὺς αἰῶνας, καὶ τὰ ὑπὸ χρόνον καὶ χρόνον αὐτὸν, ὑφίστασθαι τὰς ὑποστάσεις καὶ τὰς ἐλλάμψεις εἰς τελείωσιν τούτων προβάλλεσθαι, καθὼς ἡμῖν ἤδη εἴρηται, ἵνα οἱ μὲν νόες, αὐτοτελεῖς ὄντες ὑποστάσεις, τηρῶσι τὴν ἐκεῖθεν ἐνδεδομένην αὐτοῖς νοερὰν τελειότητα, αἱ

55. a. δὲ λογικαὶ ψυχαὶ μὴ πρότερον καθ' ἑαυτὰς ὑφιστάσθαι⁴ πρὸ τῆς τῶν συγκεκληρωμένων αὐταῖς σωμάτων παραγωγῆς, ἀλλ' οἷον ἐμφύση μαθεῖον⁵ ἐλλάμψεις τούτοις αὐτίκα παραγομένοις ἐνδοθεῖσαι, ψυχωτικά⁶ τελειωτικά ἑαυτῶν ἀποτελῶσι ταῦτα. καὶ οὕτω τελειῶσιν⁷, ἢ εἴπερ ἀπολισθήσασιν καταπέσωσιν, εἰς τὸ αὐτὰς τῶν σωμάτων γενέσθαι, καὶ οὕτω τὴν αὐτῶν ἀποτελέσωσι τελειότητα δι' ἑπιστροφῆς ταύτην αὐθις⁸ ἐπαναλάβωσιν, ἀναπλασθεῖσα⁹ διὰ δευτέρας¹⁰ ἐλλάμψεως τῆς ἐν τῷ θείῳ βαπτίσματι πνευματικῆς τελειώσεως¹¹. Τὰς δὲ ἀλόγους ψυχὰς

1) Ex antecedente ultimam litteram ἦ repetens, scribe νοῖτο, ut B. C. — 2) B. εἶναι, sed lineā notatum. — 3) B. C. αἰώνια. recte. — 4) B. ὑφιστάσθαι. male. — 5) Scr. ἐμφύσσημα θεῖον, ut B., qui addit in margine: αἱ. Prius etiam C. exhibet. — 6) Adde e B. C. τε

αι, absorptum a τικαι. — 7) B. τελειῶσιν. C. τελειῶσιν. — 8) Lineā notatum in B. — 9) Omissum in B. — 10) Leg. σαι ut B. — 11) C. διαδευτέρας junctim. — 12) Locus corruptus fortasse sic restituendus: ἀλλ', οἷον ἐμφύσσημα θεῖον, αἱ ἐλλάμψεις, τούτοις αὐτίκα παραγομένοις ἐνδοθεῖσαι, ψυχωτικά τε καὶ τελειωτικά ἑαυτῶν, ἀποτελῶσι ταῦτα (sc. τὰ σώματα) καὶ οὕτω τελειῶσιν (efficiant et perficiant). ἢ, εἴπερ ἀπολισθήσασιν (sc. αἱ ψυχαὶ λογικαὶ) καταπέσωσιν εἰς τὸ αὐτὰς τῶν σωμάτων γενέσθαι καὶ οὕτω τὴν αὐτῶν ἀποτέλωσι

καὶ τὴν φυτικὴν εἴ τις βούλοιο κατα τούτον καλεῖν ἰνδάλματα ψυχῶν, καλεῖτω.

ξέ. » Πᾶν τὸ ὅπως οὖν ὑφ' ἑστῶς ἢ καὶ αἰτίαν ἔστιν ἀρχοειδῶς, ἢ καθ' ὑπαρξιν ἢ κατὰ μέθεξιν εἰκονικῶς.« κ. τ. λ.

Τὸ μὲν τρισσὸν τῆς ὑπάρξεως παραδεκτέον καὶ ἡμῶν¹, τὸ δὲ πληθὸς τῶν παραγόντων παραιτητέον, ὡς ἐνὸς ὄντος τοῦ παράγοντος, ἐν ᾧ πάντα πρόεσι κατ' αἰτίαν, καὶ ὃ πᾶσι πάρεστι καὶ ἐνθεωρεῖται εἰκονικῶς, καὶ ἐν ᾧ ἕκαστόν ἐστιν, ὃ ἔστι καθ' ὑπαρξιν. Ὁ μὲν οὖν θεὸς κρειττόνως ἐστὶ τὰ πάντα, καθὼ καὶ ὑπὲρ τὰ πάντα, ταῦτα δὲ καθ' αὐτὰ μὲν ἕκαστα καθ' ὑπαρξιν ἐστίν, ἅ ἐστιν². πρὸς δὲ τὸν θεὸν, χειρόνως.³

ξς'. » Πάντα τὰ ὄντα πρὸς ἄλληλα ἢ ὅλα ἐστὶν ἢ μέρη, 55. b. ἢ ταῦτά ἢ ἕτερα.« κ. τ. λ.

Ὅλον πρὸ πάντων καὶ ἐν πᾶσι θεωρούμενον, καὶ πάντα προέχον καὶ περιλαμβάνον αἰτιωδῶς, ῥητέον τὸ θεῖον. Τὰ⁴ δὲ κατὰ τούτον πρὸ τῶν μερῶν ὅλα καὶ ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσιν, ὡς ἐνοσηματικά⁵ καὶ ἀνυπόστατα παραιτητέον. Μόνον δὲ ἴσως ὅλον παραδεκτέον μετὰ τὸ θεῖον τὸ εἰς τὰ οἰκεῖα μέρη διαιρούμενον, οὔτε δὲ πάντα τὰ ὄντα ὅλα οὔτε πάντα μέρη, ἀλλὰ τὰ μὲν ὅλα, τὰ δὲ μέρη, οὔτε μὴν πάντα ταῦτα οὔτε πάντα ἕτερα, ἀλλὰ τὰ μὲν, τὰ δὲ, καὶ⁶ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο. Σωκράτης γὰρ καὶ Πλάτων κατὰ μὲν εἰδός τε καὶ γένος ταῦτα, ἄνθρωπος γὰρ καὶ ζῶον ἐνάτερος, κατὰ δὲ ἀριθμὸν ἕτερα, ἄλλος γὰρ καὶ ἄλλος. Ωσαύτως δὲ καὶ χεῖρ, ὡς μὲν πρὸς δακτύλους καὶ πῆχυν⁷ καὶ βαχίονα, ὅλον, ὡς δὲ πρὸς⁸ ὅλον τὸ σῶμα μέρος,

τελειότητα, δι' ἐπιστροφῆς ταύτην αὐθις ἐπαναλάβωσιν, ἀναπλασθεῖσαι
rel. Vulcanius, ne quid celasse videar, haec bona mixta malis:
» Sed illuminationes inditae sunt, quae animationes constitutivas sibi met ipsi perficiunt, et quidem ita, ut si quando in lubrico prolapsae fuerint, sequentes affectum carnis, possint ex conversione illam, quam amiserant, perfectionem recuperare.« — 1) C. post ἡμῶν inserit δεκτέον. Post παραγόντων (sic) commate distinctum est. — 2) Scr. ἐστι, ut B. — 3) C. χειρόν ὡς. — 4) C. τὸ pro τὰ. et proxime πρὸς pro πρό. — 5) Leg. ἐνοσηματικά ut B. C. Vides igitur huius vocis significationem, Lexicis ignotam, quae nullam nisi »sententiosus« exhibent, significat hic et infra fol. 62, a: quod cogitatione non complectimur. — 6) In B. omissum καὶ. — 7) Comp. πῆ. — 8) B. δὲ post πρὸς falso iteratum uncis inclusit.

ἀπλῶς δὲ αὐτό τι καθ' αὐτό ὅλον ἢ μέρος εἶναι οὐ συμφησομεν¹, ὡς ἐξῆς σαφέστερον δηλωθήσεται.

ξζ'. » Πᾶσα ὁλότης ἢ προ τῶν μερῶν ἐστίν ἢ ἐκ τῶν μερῶν ἢ ἐν τῷ μέρει. « κ. τ. λ.

56. a. Εὔπομεν ἤδη καὶ ἀληθῶς εἴπομεν, τὸ ἐν εἶναι, τουτέστι τὸ θεῖον, αὐτὸς² τὸ πρὸ πάντων ὅλον, τὸ πάντα προέχον καὶ περιέχον, αἰτιωδῶς καὶ συνέχον, κατὰ μίαν ἀμερίστον καὶ ἀδιαίρετον ὁλότητα, ὃ καὶ πᾶσι, τῷς ὅπως οὖν λεγομένοις, ὅλοις ἐνθεωρεῖται παρὸν ἀσχέτως, μεριζόμενον ἀμερίστως καὶ μετεχόμενον ἀμεθέκτως, ὑπὸ τε τῶν ἐκ τῶν μερῶν ὅλων, ὑπὸ τε τῶν ἐν ἐκάστῳ τῶν μερῶν θεωρουμένων, ὡς καὶ αὐτῶν ἐχόντων μέρη, ὧν αἱ ὁλότητες σχέσεις μόνον εἰσὶν ἐν πράγμασιν, ἔχουσι πῶς³ πρὸς ἄλληλα θεωρούμεναι, οὐκ αὐταὶ οὕσαι πράγματα. Ὡς περ οὖν καὶ πάντα τὰ πρὸς τι λεγόμενα ἢ αὐτὰ, ἅπερ ἐστὶν ἐτέρων, εἶναι ἢ ὅπως οὖν ἔχειν πρὸς⁴ ἕτερα λέγεται⁵ ἢ οὐτω δὴ καὶ τὸ μὲν ὅλον πρὸς μέρη λέγεται, ἠπεξηρημένου τοῦ εἰρημένου πρὸ πάντων ὅλου, ὡς ἐκ πλειόνων μέρων συνεστῶς, τὸ δὲ μέρος ὅλου τινὸς μέρος, ὅλον⁶ δέ τι αὐτό καθ' αὐτό, ἢ μέρος οὐδὲν οὐτ' ἐστὶν οὐτε λέγεται, ἀλλ' ἢ κεφαλὴ τυχὸν ὅλη πρὸς τὰ ἑαυτοῦ μέρη ἢ χεῖρ ἢ πούς ὅλος ἢ ἄλλο τι τῶν ἐκ μερῶν ὁσωροῦν συντεθειμένων. Ματαιοπονεῖ τοιγαροῦν ὁ σοφός, ὁλότητας, τὰς μὴ καθ' ἑαυτὰς οὕσας, ὡς οὕσας ὑποτιθέμενος, καὶ περιττῶς ἐν ἀνυπάρκτοις, ὡς ἐν πράγμασιν οὕσι καὶ ὑφεστῶσιν, ἀδολεσχῶν.

ξη'. » Πᾶν τὸ ἐν τῷ μέρει ὅλον μέρος ἐστὶ τοῦ ἐκ τῶν μερῶν ὅλου. « κ. τ. λ.

56. b. Τὸ ἐν τῷ μέρει ὅλον καὶ τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον, ἔτι δὲ καὶ τὰ πρὸς ἑκάτερα τούτων μέρη ὑπὸ τὴν πρὸς τι κατηγορίαν ἀνάγονται καὶ καθ' αὐτὰ οὐδὲν εἰσιν, εἰ μὴ σχέσεις ψιλὰὶ ὑποκειμένοις ἐτέροις ἐνθεωρούμεναι, μὴ ὄντων δὲ τῶν ὑποκειμένων, αὐτό τι καθ' αὐτό ὅλον ἢ μέρος ἐστὶν οὐδὲν, πλὴν τῆς ἀσχέτου⁷ περιεχούσης ὁλότητος.

1) B. σύμφαμεν. — 2) Leg. αὐτό, ut B. — 3) B. correctum πῶς e πῶς. Sensus est: considerantur, quomodo se habeant s. referantur ad sese. — 4) Comp. πρ. — 5) Quae signis inclusi, in margine A. in B. suo loco item in C. leguntur. — 6) In B. ὅλου esse videtur. — 7) Lege ἀσχέτως, ut B. — C. ἰσχέτως.

ξθ'. » Πᾶν τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον μετέχει τῆς πρὸ τῶν μερῶν ὁλότητος. « κ. τ. λ.

Καὶ τὸ ὅλον καὶ τὴν πρὸ τῶν μερῶν ὁλότητα, ἧς μεθέξει 57. a. τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον συνίσταται, τὸ θεῖον εἶταί φαμεν καὶ οὐ διατάζομεν, μήποτε μεθεκτὸν αὐτὸ λέγοντες, καὶ μεριστὸν ἀναγκασθῶμεν εἰπεῖν, ὅποτε καὶ τῶν αἰσθητῶν ἴσμεν τινὰ μεριζόμενα ἀμερίστως καὶ μετὰ τὸν μερισμὸν¹ ὅλα μένοντα, ὡς τὸν λόγον καὶ τὸ φῶς, καθὰ καὶ πρότερον παρεσημηνάμεθα ἐν τῷ κς² θεωρήματι. Εἰ οὖν ἔστιν ἃ τῶν αἰσθητῶν ἀμερίστως μερίζεται, πόσῳ μᾶλλον τὸ νοητόν; μᾶλλον δὲ καὶ ὑπέροσον αὐτοὲν καὶ αὐτοόλον³ καὶ μεριζόμενον ἀμερίστον μενεῖ, καὶ μετεχόμενον οὐδὲν ἤττον ἀμέθεκτον τηρηθήσεται, καὶ ὅλον καὶ ἐν. Οὐκ οὖν προῦφραστάναι σύμφαμεν τοῦ μεθεκτοῦ τὸ ἀμέθεκτον, ὅπερ οὗτος ὡς ὁμολογούμενον ἐν τῇ ἀποδείξει λαμβάνει, ὅποτε τὸ αὐτὸ καὶ μεθεκτὸν δείκνυμεν ὄν, ἧ⁴ μετέχεται ὑπὸ τῶν μετεχόντων αὐτοῦ, καὶ καθ' αὐτὸ μὲν ὅλον, ὡς ἀμερίστον, καὶ κατὰ τοῦτο ἀμέθεκτον. Ὅρα γοῦν⁵, ὅτι καὶ ὁ σοφὸς οὗτος ἠναγκάσθη μεθεκτὸν εἰπεῖν τὸ ἀμέθεκτον. πᾶν γὰρ φησι τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον⁶ μετέχει τῆς πρὸ τῶν μερῶν ὁλότητος⁷ ἢ ἐκ τῶν μερῶν· πῶς ἀμέθεκτος ἢ πρὸ τῶν μερῶν, ἧς ἐκ τῶν μερῶν ἀνωμολόγηται. Εἰ δὲ μετέχεται· πῶς οὐχὶ καὶ μεθεκτὴ; Οὕτως αὐτὸς ἑαυτὸν ἀνατρέπει. Οὕτως ἡμῖν συμφωνεῖν ἀναγκάζεται, καὶ τὴν αὐτὴν καὶ⁸ μεθεκτὴν εἶναι ὁμολογεῖν καὶ ἀμέθεκτον. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν⁹ τινι γεγονόσ τὸ πρὸ τῶν πολλῶν εἶτον τὸ ἀμέθεκτον τοῖς ἄλλοις ἄπασιν αἴτιον εἶναι οὐ δύναται. καὶ τοῦτο γὰρ ἐν τῇ ἀποδείξει παραλαμβάνει καὶ ὡς ψεῦδος ἐλέγχεται καὶ ὡς ἀνοικεῖος ἐπὶ τοῦ ἀπλοῦ καὶ ἀμερίστως μεριζομένου, ὡς ἐπὶ μεριστοῦ παρειλημμένον ἐκβέβληται. δύναται γὰρ τὸ θεῖον, ὃ μόνον κυρίως πρὸ

1) C. τὸν μερισμερισμὸν (sic). — 2) B. εἰκόστω τρίτω. et C. κγ. recte. — 3) C. αὐτοὲν καὶ αὐτοόλον (sic c. lineolis infra ductis). — 4) C. ἧ pro ἧ. — 5) B. οὖν. — 6) B. male ὅλων. — 7) Adde ex B: ἢν ἀμέθεκτον εἶναι βούλεται. εἰ τοίνυν μετέχει τῆς πρὸ τῶν μερῶν ὁλότητος. Haec in C. non leguntur. Ante ἀνωμολόγηται idem liber μετέχειν insertum habet. hoc bene. — 8) Om. καὶ in B. — 9) B. τὸ ὅτι ἐν. recte. Proxime C. τὸ πρῶτον τῶν πολλῶν. Infra idem ἄπασιν. hoc recte.

57. b. πάντων ἐστὶ καὶ ἐν πᾶσι ἓν¹ καὶ ἐν ἐκάστῳ γινόμενον, ὅτε βούλεται, καὶ ὑπερδυνάμως δύναται πάντων αἴτιον εἶναι, ὡς παντοδύναμόν τε καὶ ὑπερδύναμον, καὶ ὡς ἀπλοῦν ὄν καὶ καθ' αὐτὸ ὅλον μένον, οὐδὲν ἦτον ἀμέριστον καὶ ἀμέθεκτον, καὶ τῶ μερίζεσθαι καὶ μετέχεσθαι. — Ὅρα δὲ καὶ κεῖνο, ὅτι τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον προθέμενος δεῖξαι τῆς πρὸ τῶν μερῶν² μετέχον ὁλότητος καὶ αὐτὸ πεπονθὸς τὸ ὅλον, ἀντὶ τούτου τὰ μέρη φησὶ πεπονθέναι τὸ ὅλον διὰ τὴν ἔνωσιν. Εἰ οὖν τὰ μέρη ἦγεται καὶ πέπονθε τὸ ὅλον καὶ μετέσχεν οὕτω τῆς πρὸ τῶν μερῶν ὁλότητος· τί δεῖ τοῦ μεσιτεύοντος ὅλου τοῦ³ ἐν τοῖς μέρεσιν; Ἡ δὴ ἄλλο, ὡς οὐδὲ ἐστὶ ὅλως τοιοῦτον ὅλον, οὐδὲ ὑφίσταται οὐδὲ μετέχει τοῦ ἀμεθέκτου. τοῦτο⁴ δὲ μὴ ὄντος· οὐδὲ τὸ, οὐ μετέχει, ἄλλο τι⁵ εἶναι ὅλον ἀνάγκη τὸ κατὰ τοῦτον πρὸ τῶν μερῶν, ἀλλ' ἢ τὸ παρ' ἡμῶν σεβόμενον ὅλον καὶ μόνον, ὅπερ ἐστὶ τὸ θεῖον, ὃ⁶ καὶ ὑπὸ τῶν μερῶν μετέχεται καὶ ὑπὸ τῶν ταῦτα περιεχόντων ὄλων, καὶ ὅλον ἐστὶν ἀμέθεκτον.

ο'. » Πᾶν τὸ ὀλικώτερον ἐν τοῖς ἀρχηγικοῖς καὶ πρὸ τῶν μερικῶν εἰς τὰ μετέχοντα ἐλλάμπει, καὶ δεύτερον⁷ ἐκείνων ἀπολείπει τὸ μετασχόν. « κ. τ. λ.

58. a. Εἰ πᾶσα ἔλλαμψις ἄνωθεν ἀπὸ τῆς μιᾶς καὶ πρώτης ἀρχῆς προέεισιν· εὐδήλον, ὡς οὐδὲν τῶν μετὰ τὴν ἀρχὴν οἰκείαν ἔλλαμψιν προβάλλει τοῖς μετ' αὐτὸ, ἀλλ' ἢ τὸ εὐθύς μετὰ τὴν ἀρχὴν, ὡς ἐξ ἐκείνης πρωτοδότως⁸ ἔσχεν ἔλλαμψιν, ταύτην δευτεροδότως⁸ τοῖς μετ' αὐτὸ διαδίδωσιν. — Καὶ εἰ πᾶν πλήθος μετέχει τοῦ ἐνός, τὸ δὲ ἐν οὐ⁹ μετέχει τοῦ πλήθους· τὸ ἐν καὶ πάντων ῥητέον ἀρχὴν καὶ πάντων αἴτιον, καὶ πᾶσιν ἐλλάμπειν ὑφ' ἑαυτοῦ τοῖς οὐσί τὸ εἶναι, τοῖς ζῶσι μετὰ τοῦ

1) B. καὶ πᾶσιν ὄν. leg. καὶ ἐν πᾶσιν ὄν, quam lectionem firmat C. — Proximum adverbium ὑπερδυνάμως adde Lexicis. cf. infra fol. 113, b. De adjectivo vid. supra fol. 29, a. — 2) In C. μερῶν ante μετέχον deest. — 3) C. τοῖς pro τοῦ post ὅλου exhibet. — Idem infra reete ἔστιν dat. — 4) Leg. τουτον, ut B. C. paullo superius scr. ἔστιν. — 5) B. ἀλλ' ὅτι. — 6) B. C. ὁ. bene. — 7) Ed. δευτέραις (ita corrige meā culpā depravatam δευτέραις). Ubi vide Creuz. Eadem proxime τι pro τό. — 8) Adde haec adverbia Lexicis. cf. supra fol. 48, a. — 9) Pro μὴ, quod notandum. οὐ cum εἰ conjunctum, sed alia significatione, legimus Isocr. Antid. c. 22. p. 578 ed. Lang. Negat illas particulas permutari posse Budaeus. Comm. p. 910.

εἶναι καὶ τὸ ζῆν, τοῖς λογικοῖς μετὰ τούτων καὶ τὸν λόγον, καὶ ἐπὶ πάντων ὡσαύτως, κακεῖνο δὲ πάντα ἐνεργεῖν, ἔτι¹ δὲ δι' ἑαυτοῦ ἀμέσως, εἴτε διὰ μέσων τῶν μετ' αὐτὸ, τὸ δὲ συνεργεῖν ἀνάρμοστον περὶ τούτου λέγειν. — Εἰ ἐν τὸ αἴτιον· οὐδὲν αἰτιώτερον. τὸ γὰρ αἰτιώτερον, ὡς δύο ὄντων τοῦλάχιστον τῶν αἰτίων, τὸ ἕτερον² τοῦ ἑτέρου λέγεται, τὰ δὲ δύο οὐχ ἐν, οὐδὲ πολλῶ μᾶλλον τὰ πλείω τῶν δύο, ὥστε ὁ πλείω τὰ αἴτια λέγων, ἀναιρεῖ τὸ ἐν εἶναι τὸ αἴτιον.

Οὗτος μὲν οὖν ὀλικιώτερόν τε καὶ αἰτιώτερον βούλεται λέγειν τὸ ὄν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ζωὴν τῆς λογικῆς οὐσίας τε καὶ ζωῆς, ὡς ἄλλου ὄντος, τοῦ ὄντος παρὰ τὴν ζωὴν, καὶ τῆς ζωῆς παρὰ τὴν λογικὴν ζωὴν, ἡγουν³ δύναμιν, ὡς αὐτός φησι, καὶ πρό γε πάντων⁴ τοῦ ἐνός παρὰ ταῦτα.

Ἡμεῖς δὲ τὸ αὐτὸ πιστεύοντες εἶναι καὶ ἐν καὶ ὄν καὶ 58. b. ζωὴν, τὸ αὐτὸ καὶ νοῦν καὶ λόγον καὶ πνεῦμα, εἴτουν πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, μίαν ὑπερούσιον οὐσίαν ἐν τρισὶ θεωρουμένην ταῖς ὑποστάσεσιν⁵, τὴν μίαν ταύτην καὶ πάντων ἀρχικὴν ἴσμεν καὶ ὑπεράρχιον αἰτίαν, πάντα κατ' αἰτίαν προέχουσαν καὶ πάντα ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ καθ' ὑπαρξιν εἶναι παράγουσαν: τὰ ὄντα, τὰ ζῶντα, τὰ λογικῶς ζῶντα, τὰ ὅλα, τὰ μέρη, τὰ ὀλοτελεῖ, τὰ ἡμιτελεῖ εἴτουν ἀτελεῖ, τὰ κινούμενα⁶, τὰ ἔγχρονα, τὰ αἰώνια, πάντα ἀπλῶς, καὶ ὑπὸ πάντων μετεχομένην, καθόσον ἕκαστα δύναται. Διὸ καὶ τὰ μὲν τοῦ τοῦ⁷ εἶναι ταύτης μόνου μετέχει, τὰ δὲ μετὰ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ ζῆν, τὰ δὲ μετὰ τούτων καὶ τοῦ λογικῶς ζῆν, ὅθεν⁸ τὰ⁹ πλείον ταύτης μετέχον, ὡς τὰ λογικῶς¹⁰ ζῶντα, τιμιώτερα καὶ ὑπέριερα τῶν ἀπλῶς ζώντων ἐστίν, ὡς ἡττόνων¹¹ μετεχόντων, καὶ ταῦτα πάλιν τῶν ἀπλῶς ζώντων¹². Εἰ δ' ἦν ἕτερον παρὰ τὴν μίαν

1) Scr. εἴτε e B. C. Deest tamen δὲ in C. non male. — 2) C. pro τὸ ἕτερον exhibet τὸ αἴτιον, commate omissio. — 3) B. C. ἡγουν. ita scr. — 4) C. πρό σε πάντων. — 5) C. ὑποστάσεις. ita scr. — 6) Adde e B. C. τὰ ἀκίνητα. — 7) Alterum articulum dele, ut est in B. C. deletum. Cum τὸ εἶναι αὐτῆς cf. Procl. c. CLXXXIX. τὸ εἶναι αὐτῆς. — 8) Comp. ὅθεν. — 9) Leg. τὸ. aut melius cum B. C. ὅθεν καὶ τὰ πλείονως ταύτης μετέχοντα. — 10) Quae signis inclusi, in margine A. leguntur. — 11) B. ἡττόνων. — 12) B. C. ὄντων, quod probō.

ἀρχὴν ἀρχηγικώτερον¹ τῆς ζωῆς αἴτιον τὸ ὄν· ἦν ἂν καὶ τὸ ἀπλῶς ὄν τοῦ ἀπλῶς ζῶντος κρεῖττον καὶ τιμιώτερον, καὶ τὸ ἀπλῶς ζῶν τοῦ λογικῶς ζῶντος, ὡς ἀρχηγικώτερον αἴτιον. Ἄλλ' οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ τὸναντίον ἅπαν. Οὐκ ἄρα ἔστι τι τούτων ἀρχηγικὸν ἰδίως αἴτιον, οὐδὲ θάτερον τοῦ ἐτέρου ἀρχηγικώτερον, ἀλλ' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πάντων αἴτιον μόνον ἀρχικὸν καὶ ὑπεράρχιον, ὡς αὐτὸ πάντα προόν τε καὶ ὑπερόν κατ' αἰτίαν.

Ὅρα, τί φησιν ὁ σοφός· εἰ γὰρ διὰ τῆς τοῦ δευτέρου μεταδόσεως ἢ τοῦ πρώτου μετάδοσις ἑαυτὴν ἐδυνάμωσε· δῆλον, ὅτι δίχα ταύτης ἐκείνη ἀσθενεστέρα ἐμελλεν εἶναι, ὡς καὶ ἐνδεὴς ταύτης καὶ οὐκ αὐτάρκης καθ' αὐτήν.

· οα'. »Πάντα τὰ ἐν ἀρχηγικοῖς² αἰτίοις ὀλικιώτεραν καὶ ὑπεριότεραν τάξιν ἔχοντα ἐν τοῖς ἀποτελέσμασι, κατὰ τὰς ἀπ' αὐτῶν³ ἐλλάμψεις ὑποκείμενά πως γίνεται ταῖς τῶν μερικωτέ-
59. a. ρων μεταδόσεσι.« κ. τ. λ.

Αἰνίγματι λέγεις ὅμοιον. εἰ τὰ ὀλικιωτέραν καὶ ὑπεριότεραν ἔχοντα τάξιν ἐλλάμπονται ὑπὸ τῶν μερικωτέρων καὶ ὑποδεεστέρων· δέον τὸ ἔμπαινον λέγειν, ὅτι τὰ μερικώτερα καὶ ὑποδεέστερα δέονται τῆς τῶν ὑπεριτέρων καὶ ὀλικιωτέρων ἐλλάμψεως, ἵνα κατ' ἐκείνην καὶ ταῦτα τελεώτερα γένωνται. αὕτη μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ κρεῖττον, ἐκείνη δὲ ἐπὶ τὸ χεῖρον ἢ προκοπή⁴, θεοπροπεῖς⁵ δὲ τὸ πρὸς⁶ ἑαυτὸ πάντα συνάγειν τὸ θεῖον λέγειν, ἀλλ' οὐ τὸ σκορπίζειν καὶ ἀπάγειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅπερ ἔστι τὸ ἀφιστᾶν τοῦ ἐνὸς καὶ ἄλλου⁷ καὶ ὑπερτάτου, καὶ προωθεῖν διὰ τοῦ μερισμοῦ καὶ τῆς ὑφέσεως εἰς τὸ κάτωτερον. Τούτων δέ σοι τῶν ἀτοπημάτων αἴτιον τὸ πολλά λέγειν τὰ αἴτια καὶ ἄλλων ἀλλ' ἅττα⁸ αἰτιώτερα. εἰ γὰρ τῶ ἐνὶ ἐστοίχεις⁹ αἰτίῳ·

1) C. ἀρχικώτερον. proxime constant codices. Comparativum e ἀρχηγικώτερος ignorant Lexica. — 2) C. ἀρχικοῖς. — 3) Comp. ἀπ' αὐτῶν, unde var. lect. πάντων. Proxime. C. ἐλάμψεις. — 4) De hac voce disseruit Creuzerus ad Proclum in Alc. p. 287. — 5) B. C. θεοπροπεῖς. recte. — 6) A. πρὸς sic. male. Correctum est in margine: πρὸς. — 7) B. recte: ὄλον. — 8) B. ἅττα. C. ἀλλάττα. Scr. ἀλλ' ἅττα. Vid. Matth. Gr. gr. §. 151. Not. ibiq. citt. Cf. nostr. indic. — 9) Id est: uti. De hac verbi στοιχεῖν significatione vid. Koen ad Gregor. Cor. p. 571. ed Sch. ibiq. citt. quod jam monuit Schneiderus in Lexico s. v.

πάντα μὲν ἂν ὑφίστησιν ἐξ ἐκείνου καὶ οὐδὲν ἕτερον ἑτέρου ὑπο- 59. b.
 κείμενον ὑπετίθεισιν, καὶ ὑποδέχεσθαι δὲ πάντα σὺν ἡμῖν ὁμο-
 λόγεις τὰς ἀπ' ἐκείνου ἐλλάμψεις, καθόσον ἕκαστον ἐγχωρεῖ,
 τὰ μὲν εὐθύς μετ' ἐκεῖνο πρωτοδότως, τὰ δὲ² ἐφεξῆς, ἀναλό-
 γως τὰς οἰκείαις τάξεσιν εἴτε φύσει διὰ μέσων τῶν πρὸ αὐτῶν
 μεταδιδομένοις³. Πολλὰ οὖν ἀρχηγικά αἴτια οὐκ εἰσιν, ὡς ὁ
 ἀληθῆς ἀπέδειξε λόγος. ἐνὸς δὲ ὄντος τοῦ πάντων αἰτίου, τοῦ
 ἐξ οὗ καὶ δι' οὗ καὶ ἐν ᾧ τὰ πάντα⁴, οὐκ ἐκεῖνο πάλιν
 ἀξιούμεν, ἐν τοῖς ἀπ' ἐκείνου γινομένοις ἀποτελέσμασιν, ὑπο-
 κείμενόν πως γίνεσθαι τὰς ὁποθετοῦν ἐλλάμψεσι τε καὶ μετα-
 δόσεσιν, ὑποδεχόμενον ταύτας, ὅπερ σὺ φῆς περὶ τῶν ὀλιγω-
 τέρων κατὰ σὲ καὶ ὑπερτέρων τῇ τάξει ἐν τοῖς ἀρχηγικοῖς αἰτί-
 οῖς, οὐδ' οὕτως ἐν ἐκείνῳ ταύτας ἐργάζεσθαι⁵, ὡς ἐν ὑποκει-
 μένῳ. ἢ γὰρ ἂν οὕτω καὶ ἕλη; λόγον ἐπέχειν⁶ ἐλέγετο. Ἄλλ'⁷
 ἐξ ἐκείνου, ὡς αἰτίου ποιητικοῦ, λέγοντες πάντα ὑφίστασθαι,
 αὐτὰ ταῦτα τὰ ὑφιστάμενά φαμεν ὑποκεῖσθαι καὶ τὰς ἐξ ἐκεί-
 νου ἐλλάμψεις εἴτε ἀμέσως εἴτε διὰ μέσων τινῶν ὑποδέχεσθαι,
 κατὰ τὴν ἀνάλογον ἐκάστου τάξιν καὶ δύναμιν, καὶ οὕτως⁷ ἐν
 ἐκείνῳ ταῦτα, οὐκ ἐκεῖνο ἐν τούτοις, οὐδὲ τὰς ἀπ' ἐκείνου ἐλ-
 λάμψεις ἐδράζεσθαι. οὐ γὰρ μόνον παρῶγειν, ἀλλὰ καὶ συνέχειν
 πάντα καὶ κρατεῖν καὶ ἐν ἑαυτῷ ἐδράζειν ἐκεῖνό φαμεν.

οβ. »Πάντα, τὰ ἐν τοῖς μετέχουσιν ὑποκειμένων⁸ ἔχοντα
 λόγον, ἐκ τελειωτέρων πρόεισι καὶ ὀλιγωτέρων αἰτίων.« κ. τ. λ.

Τὸ ἐκ τῶν ὀλιγωτέρων καὶ τελειωτέρων προσελθόν οὐχ 60. a.
 ὑποκείμενον εἶδει λέγειν, ἀλλ' εἵπερ ἄρα ὑπερκείμενον τῶν
 ἐκ μερικοτέρων καὶ ἀτελεστέρων. διὰ δὲ τοῦ πορίσματος καὶ
 ἄκων ὁ σοφὸς συναλαμβάνεται κρείττω λέγειν τὴν ἕλην τῶν εἰδῶν,
 εἵπερ ἢ μὲν ἐκ τοῦ ἐνὸς ὑπέστη, τὰ δὲ ἐκ τοῦ ὄντος, ὥστε ἢ⁹
 ὄν κρείττον τοῦ ἐνὸς καὶ¹⁰ ὑπέρτερον, εἵπερ τὰ εἶδη κρείττω

1) B. ὑποτίθεισιν. — 2) C. δ'. displicet. — 3) B. . . . μένας. C.
 ut A. Scr. — μέναις. — 4) Vid. supra c. XXII. extr^a. — 5) B. ἐδρά-
 ζεσθαι. bis: et in antecedenti infima pagina et in sequenti summa.
 Vulcanius: operari. Scr. ἐδράζεσθαι ex Proclo et vid. proxime. —
 6) Λόγον ἐπέχειν, i. q. ejusdem ordinis esse, ut Proclus dixit τάξιν
 ἐπέχειν. ad Alc. p. 210. — 7) B. οὕτω. — 8) Scr. — κείμενον et
 τελειωτέρων. — 9) Adde ex B. C. τὸ. — 10) Omissum καὶ in B. male.

τῆς ὕλης, ὅπερ οὗτος οὐ βούλεται, ἢ εἰ¹ τὸ ὄν τοῦ ὄντος ὑπέ-
 ρερον, καὶ ἡ ὕλη κρείττων τῶν εἰδῶν, ὃ τοῖς πάντων τῶν σο-
 φῶν δόγμασιν ἠναντίαται καὶ αὐτοῦ Πλάτωνος, οὗ διάδοχος
 οὗτος εἶναι ἀρχεῖ². Ὅρα γὰρ μετέχοντά φησι τὴν ὕλην, τὸ σῶμα,
 τὸ ἔμψυχον σῶμα, ὡς ἐκ τοῦ πορίσματος διαδείκνυται, ἐν, ὄν,
 ψυχῇ, ὕλη, σῶμα, ἔμψυχον σῶμα³. ταῦτα δὲ προϊόντα καὶ
 ὑφέστῳτα, τὴν μὲν ὕλην ἐκ τοῦ ἐνός, ἐκ δὲ τοῦ ὄντος τὸ σῶμα,
 ἐκ δὲ τῆς ψυχῆς τὸ ἔμψυχον σῶμα. Τριῶν τοίνυν τῶν ὑφι-
 στῳτων⁴ καὶ τριῶν ἐξ αὐτῶν ὑφισταμένων, ἀνάλογον ἔχειν
 ἀνάγκη πρὸς ἄλληλα, ὡς τὸ ὑφιστῳτων πρὸς τὸ ὑφιστῳτων, οὕτω
 τὸ ὑφιστάμενον πρὸς τὸ ὑφιστάμενον. Εἰ τοίνυν κρείττον καὶ
 θειότερον τοῦ ὄντος τὸ ἐν⁵ κρείττον καὶ θειότερον καὶ ἡ
 ὕλη τοῦ σώματος, ἢ ἄμορφος καὶ ἀνίδεος⁶ τοῦ μεμορφωμένου
 ποδῶς καὶ εἰδοπεποιημένου. Καὶ εἰ τὸ ὄν, ὡς ὀλικώτερον καὶ
 ἐγγύτερον τῷ ἐνί, τῆς ψυχῆς κρείττον καὶ τὸ σῶμα θειότε-
 60. a. ρον τοῦ ἔμψυχομένου σώματος, τὸ ἄψυχον τοῦ ἐμψύχου. Ἄλλ'
 οὔτε τοῖς πᾶσι⁷ οὔτε τοῖς πλείστοις οὔτε τοῖς σοφωτέροις ταῦ-
 τα δοκεῖ, πολλῶν⁸ δὲ πρὸ τούτων οὔτε τῷ ἀληθεῖ λόγῳ, ἀλλὰ
 τὸναντίον ἅπαν τὸ ἔμψυχον τοῦ ἀψύχου κρείττον, ἐγγύτερόν
 τε καὶ οἰκειότερον τῷ θεῷ, καὶ τὸ ἐνίδεον τοῦ ἀνιδέου⁹, καὶ
 ἀπλῶς ἕκαστον εἶδος τῆς κατ' αὐτὸ στερήσεως. Οὕτω γοῦν
 καὶ ἡ ὕλη κατὰ τοὺς ἔξω σοφοὺς ἀνομοίως ὁμοιωσθαι τῷ θεῷ
 λέγεται¹⁰, ὡς τοῦ μὲν μηδὲν εἶναι τῶν ὄντων λεγομένου, ἀλλὰ¹¹
 τὸ κρείττον καὶ ὑπερέχον ἐξόχως, τῆς δὲ καὶ αὐτῆς μηδὲν εἶναι

1) Omissum *εἰ* in B. recte. — 2) De Successore hoc vid. Fa-
 brie. Harl. et Creuz. Prooem. p. XIV. — Materiam speciebus infe-
 riorem esse ipsamque rerum ultimam, dixit Proclus ad Alc. p. 118. —
 Cf. Creuz. ad hoc LXXII. cap. Not. 7. Platon. locum vid. supra
 c. XLVIII. — 3) Haec vocabula (ἐν . . . σῶμα) omissa in B. Cf.
 supra cap. LIX. LVII. — 4) B. ὑφιστῳτων. sed in marg. στῳτων. C.
 ut A. — Idem liber post alterum τριῶν inserit τῶν. — 5) B. ὄν.

male. C. κρείττων καὶ θειοτέρα. — 6) ἀνίδεος B. ut semper. — Proxi-
 mum εἰδοποιεῖσθαι Schneideri Lexico jam addidit Weigelius, invenitur
 quoque Procl. in Alc. p. 267. ej. Inst. th. p. 284. — Olymp. in Alc.
 p. 110. — Etym. magn. — 7) C. πᾶσιν. — 8) B. πολλῶν. recte. C.

πολλοῖς. — 9) B. ἐνίδεον. et ἀνιδέου. — 10) Vid. Plat. Timaeus p. 59.
 d. e. T. IX. Bip. cf. supra c. XLVIII. extr. — Proxime ad τοῦ μὲν
 intellige θεοῦ, et ad τῆς δὲ intellige ὕλης. — 11) E B. adde κατὰ.

τῶν ὄντων λεγομένης, ἀλλὰ κατὰ τὸ χεῖρον καὶ ἐσχάτην ἀπόπτω-
σιν καὶ παντὸς εἵδους παντελῆ στέρησιν. Ἐμπαλιν δὲ, εἰ τὸ
μὲν ἔμψυχον τοῦ ἀψύχου κρείττον, τὸ δὲ σῶμα τῆς ὕλης· τάχ' ἂν
καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ὄντος καὶ τὸ ὄν τοῦ ἐνός προτετάζονται¹,
ἄπερ οὐδὲ τοῦτω δοκεῖ. Τὰ γὰρ ὁπωσοῦν ἀνάλογον ἔχοντα καὶ
ἔμπαλιν καὶ ἐναλλάξ ἀνάλογον ἔχειν ἀνάγκη, δείκνυσι γεωμετρικῇ².
Μὴ³ οὕτως οὖν ἐκατέρωθεν εἰς ἀτοπίαν τῆς κατὰ τοῦτον ἀναλογίας
πιπτούσης διὰ τὸ πολλὰ τὰ αἷτια ὑποτίθεσθαι, ἄμεινον ἂν εἴη
μῆτε τὴν μὲν ὕλην⁴ ἀπὸ τοῦ ἐνός, ὃ⁵ καὶ πάντα ἐστὶν ὑπερουσίως
καὶ κατ' αἰτίαν, καὶ τὴν ὕλην δὲ μὴ οὕτω νοεῖν ἐκ τοῦ ἐνός ὑπε-
στῶσαν ἄνυποσιτάως, ὡς ἂν εἴποι τις, ὡς παντὸς εἵδους ἐστερημέ-
νην⁶, ἵνα καὶ τὸ ταύτην ὑφιστῶν ἐν εἰς τὸ μηδὲν ὡσαύτως εἶναι
διὰ τῆς ἀναλογίας ἐλαύνηται, ἀλλὰ καθὼς ὁ Θεόπτης Μωσῆς ἀνε-
γράψατο· ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ
τὴν γῆν⁷, ὑφ' ὧν, ὡς ἄκρων, καὶ τὰ ἐν μέσῳ λοιπὰ
στοιχεῖα συμπεριείληπται, καθὼς καὶ ὁ Θεὸς καὶ μέ-
γας Βασιλεὺς τὴν γένεσιν ἐξηγοῦμενος, φιλοσοφώτατα διεσά-
φησεν⁸. Ἐν ἀρχῇ γὰρ φησιν ἐποίησεν ὁ Θεὸς οὐχ ὕλην
τοιαύτην οἱ αὐτὸ⁹ μηδὲν κατὰ στέρησιν παντὸς εἵδους, ταυ- 61. α.
τὸν δὲ εἰπεῖν παντὸς ὄντος¹⁰, ἀλλὰ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν, τὰ ἄνω δηλαδὴ καὶ¹¹ κάτω σώματα πάντως πεποσωμένα
καὶ πεποιωμένα, καὶ ὡς ἄκρα μέσοις¹² συνδούμενα σώματα τοῖς
ἄλλοις στοιχείοις, ἄπερ εἰ θέλοι τις ὕλην καλεῖν, καλείτω, ἐν
τούτοις γὰρ προὔποσται τᾶλλα πάντα προζεπεγένοντο.

ογ'. » Πᾶν μὲν ὅλον ἅμα ὄν τί ἐστὶ καὶ μετέχει τοῦ ὄν-
τος, οὐ πᾶν δὲ ὄν ὅλον τυγχάνει ὄν.« κ. τ. λ.

1) B. προτετάζονται in marg. correctum. De ἂν cum Fut. ind. vid. Matth. gr. gr. §. 598. d. ibiq. citt. — 2) Vid. Euclid. L. V. proport. 16. cf. L. V. definit. 15 sq. — 3) Haec vox, ex antecedente κῆ orta, merito omissa est in B. In C. ante αἷτια deest τὰ. — 4) C. ὕλη. — 5) Scribe ὃ, ut B. C. — 6) Vid. Olympiod. in Alc. p. 133. — Plat. Tim. p. 39. d. e. cf. supra c. XLVIII. extr. — 7) Genes. init. — 8) C. διασάφησαν. — Vid. Basil. Hom. in Genes. p. 5 s. Non sunt ipsa Basilii verba a Nostro allata. — 9) B. C. recte: οἷαν τὸ. — 10) De Genitivo cum ταυτὸν ad c. XXX, ubi de Genit. post ὁμοιος. — 11) Addit B: τὰ. Item C. Idem dat πεπίσωμένα. Sic. — 12) B. μέσης. male. C. προυποσάσι τᾶλλα.

61. b. Τὸ πρῶτως ὄν, τὸ παρακτικὸν τῶν ὄλων καὶ τῶν μερῶν, πῶς οὐκ ἂν λέγοιτο ὄλον, ὅποτε καὶ τὸ ὄλον αὐτὸ, ὡς ἀντιδιηρημένον τῷ μέρει, μέρος τοῦ ὄντος νοεῖται; Οὗτος δὲ ὁ σοφός, ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπιχειρῶν, καὶ τὸ ὄλον τὸ ἐκ τῶν μερῶν ἀναιρῶν, ἐπὶ τὸ πρὸ τῶν μερῶν ὄλον μεταφέρει τὴν ἀπόδειξιν, ὡςπερ καὶ ἑαυτοῦ ἐπιλαθόμενος καὶ τὰς οἰκείας ἀθετῶν ὑποθέσεις, οὕτως ἢ τῶν πολλῶν αἰτίων ὑπόθεσις παρ' ἑαυτῆς ἀνατρέπεται. Ἡμῖν δὲ, τοῖς ἐν εἶναι τὸ θεῖον καὶ πάντων αἴτιον λέγουσι καὶ τὸ αὐτὸ καὶ ὄν καὶ ὄλον καὶ μέρος καὶ πᾶν ὄτιοῦν, ὡς πάντα αἰτιωδῶς προέχον ἐν ἑαυτῷ, ὑποτιθεμένοις, καὶ αὐτὸ μὴδὲν εἶναι τοῦτο τῶν ὄντων, ὡς ὑπὲρ πάντα ὄν καὶ πάντα λόγον καὶ πᾶσαν ἀπόδειξιν, οὐδὲν ἄτοπον ἀπαντᾷ.

Ἄλλ' ἴδωμεν τούτου καὶ τὴν ἀπόδειξιν: ἐκ γὰρ μερῶν ὄντων, φησὶν, ἐστὶ τὸ ὄλον, καὶ πάλιν: καὶ πᾶν ὄλον, φησὶν¹, μερῶν ἐστὶν ὄλον. καὶ μὴ ὄντος οὐκ ἔσθ' ὄλον, οὐδὲ τὸ ὄλον εἶναι δύναται. Ταῦτα περὶ τοῦ ἐκ μερῶν ὄλου καλῶς λεγόμενα οὗτος κοιὰ καὶ περὶ τοῦ πρὸ τῶν μερῶν παραλαμβάνει, καὶ δείκνυσιν. οὕτω νομίζει² τὸ ὄλον ἕτερον εἶναι τοῦ ὄντος καὶ τὸ ὄν ὀλικώτερον τοῦ ὄλου. καὶ οὕτω φανερώς ἀτοπολογεῖ³ ἐν τῷ λέγειν: ὀλικώτερόν τι τοῦ ὄλου⁴, ἀναισθητεῖ, δεόν ἐξαίρειν τοῦ παντός ὄλου τὸ πρὸ τῶν μερῶν καὶ τῶν ὄλων⁵, καὶ τοῦτο ταῦτόν εἶναι λέγειν τῷ τε ὄντι καὶ τῷ ἐνὶ, καὶ πᾶσαν οὕτως ἐκκλίνειν ἀτοπίαν.

οδ'. » Πᾶν μὲν εἶδος ὄλον τί ἐστι. « κ. τ. λ.

62. a. Εἶδος τὸ μὲν ἐννοηματικὸν ἢ οὐδὲν ἐστὶ καθ' ἡμᾶς, ψιλῆ ἐπινοία κείμενον⁶, ἢ πρὸ τῶν πολλῶν κατὰ σὲ ὑφέστηκε, καὶ οὐκ⁷ ἐστὶν ἀπλοῦν, οὐκ ἐκ μερῶν, καθὸ ἐξήρηται τῶν πολλῶν, οὐκοῦν οὐδὲ ὄλον. πῶς γὰρ τὸ μὴ ἐκ μερῶν; τὸ δὲ μετὰ τῆς ὑλῆς θεωρούμενον καὶ συμπληρωτικὸν ἐκάστου τῶν κατὰ μέρος μέρος μᾶλλον ἢ ὄλον δικαιοῦτ' ὄν ὀνομάζεσθαι. Οὕτω σοὶ καὶ τὸ

1) C. φησὶ. ita scr. — 2) B. C. καὶ δείκνυειν οὕτω νομίζει. placet. — 3) B. C. ἀτοπολογῶν. recte. — 4) Procli verba sunt: τὸ πρῶτως ὄν ἐπέκεινα τῆς ὀλόγητός ἐστιν. — 5) Leg: ὄλων ὄλον, ut B. C. — 6) C. ἐπικείμενον. — 7) Dele hic οὐκ secundum B. C. deinde scr. καὶ οὐκ, ut iidem, pro οὐκ proximo.

εἶδος τῷ ὄλῳ συναπλήλεται ¹, καὶ εἰς μέρη τὰς ποικίλας ² τῶν λόγων λαβυρίνθους μηχανουργεῖς.

Ὁ προλαβὼν ³ εἶπεν, ἢ μέρος μὴ εἶναι ὄλον, τοῦτο νῦν, ἢ ἄτομον ὄλον εἶναι φασι ⁴, ὡς τὸ αὐτὸ καὶ ὄλον εἶναι καὶ μέρος. Ἡμεῖς δὲ φάμεν τὴν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς καὶ πρώτου ὄντος καὶ ὄλον ⁵ προοῖουσαν ἔλλαμψιν τῆς ὁλότητος διὰ πάντων διήκειν ⁶, ὀλιζουσαν ⁷ μὴ τὰ ἄτομα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ τούτων μέρη καὶ τὰ τῶν μερῶν μέρη ⁸ καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον, καθόσον καὶ εἰσι διαιρετά.

Κανταῦθα φανερώς ἐναντιοῦται αὐτὸς ἑαυτῷ. πᾶν γὰρ ὄλον ἔστι, φησὶ, τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὑφ' ἑστώσ, ὥστε τὸ μὴ ἐκ τῶν μερῶν οὐχ ὄλον, τί λοιπὸν τὸ πρὸ τῶν μερῶν, εἰ μὴ, ὅπερ ἡμεῖς φάμεν, ταῦτα ⁹ εἶναι τῷ πρὸ πάντων ὄντι τε καὶ ἐν τῷ ποιητικῷ πάντων αἰτίῳ, ἐξ οὗ καὶ ἡ ὕλη, ἥτις ποτέ ἐστι, προῦφίσταται, καὶ τὰ εἶδη ταύτη ἐπισυνίσταται, οἷον ἔλλάμψις ¹⁰ τινὲς ἐκεῖθεν προοῖουσαι, καὶ τοῖς ὀλιχωτέροις μὲν, ἀτελεστέροις δὲ, διὰ τὸ δεῖσθαι τῆς ἐκ τούτων ¹¹ τελειώσεως ἐπισυντιθέμεναι. Καὶ οὕτως ἕκαστον τῶν ἐξ ὕλης καὶ εἶδους συνθέτων ἀποτελεῖται καὶ ὄλον τι γίνεται, ἐκ μερῶν πρώ- ^{62. 1.} των μὲν ὕλης καὶ εἶδους, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν, εἰς ἃ διαιρεῖσθαι δύναται, καὶ αὐτῶν ἐξ ὕλης καὶ εἶδους συντεθειμένων. Οὕτως ἐν ἀρχῇ κατὰ τὸν θεόπτην Μωσῆν ἐποίησεν ¹² οὐχ ὕλην ἄποσον, ἄποιον, πάσης ἰδέας ἔστερημένην, ἀλλὰ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ μεταξὺ τούτων λοιπὰ κοσμικὰ στοιχεῖα· τὸ

1) B. C. recte: ^{ου ου} συναπλήλεται. — 2) B. τὰς ποικίλας. Nisi so-
loecismum recentiori scriptori concesseris, scr. τοὺς ποικίλους. Etym.
M. vocem distincte in »ἀρσενικά« refert. — De proverbio ἐπὶ φλυάρων
vid. Hesych. s. v. Λαβύρινθος. ibique ab Albert. citt. Suid. et Phot.
— 3) Capit. antecedente. — 4) Scr. φησιν, in vitis tribus codi-
cibus, mire consentientibus. cf. c. CXXVII. — 5) B. C. ὄλον. recte.

Omittit vocem Vulcanius. — 6) B. ^η διοίκειν. — 7) Adde hoc verbum,
non confundendum cum ὀλιζούσαν, Lexicis. — 8) C. ^η μέρη. Sic. —
9) B. C. ταυτόν. — Deest καὶ post τε in C. — 10) Scribe ἔλλάμψεις,
^{ἐκ τούτων}

ut B. — 11) B. ἐκεῖθεν. Verbum ἐπισυντίθεσθαι. Lexicis ignotum
exhibet Etym. M. p. 349, 4. — 12) Adde ex B. C. ὁ θεός. cf. supra
c. LXXII. extr.

ὔδωρ διὰ τῆς ἀβύσσου δηλωθὲν, καὶ τὸν ἀέρα διὰ τοῦ σκότους, ὡς καθ' αὐτὸν ἐλαμπῆ¹, οἷς εὐθὺς καὶ τὴν πυρώδη συνῆψεν οὐσίαν, ἣν φῶς ἐκ τῆς κρείττονος καὶ χρειωδεστέρας² τέως ἐνεργείας ὠνόμασε, σώματα πάντα πεποσωμένα τε καὶ πεποιωμένα καθ' ἑαυτά. Τούτων δὲ κατὰ τὴν πρώτην εἴτουν μίαν ἡμέραν προὑποστάντων, οὕτως ἐν ταῖς ἐξῆς μεχρὶ τῆς ἑκτῆς ἐκ τούτων τὸν ὅλον³ συνεπλήρωσε κόσμον, τοῖς ἀτελεστέροις ἐπισυνείρων⁴ τὰ τελεώτερα. Οὕτω καὶ ὕλη καὶ εἶδη καὶ πάντα τὰ ὄντα ἐκ τοῦ πρὸ πάντων ὄντος ἐνός ποιητικῷ γέγονεν αἰτίου, καὶ ὄντα πάντα εἰσὶ καὶ ὅλα πάντα καὶ μέρη πάντα, πρὸς ἄλλο δηλαδὴ καὶ ἄλλο, καὶ εἶδη πάντα, καὶ οὐδὲν ἀνίδεον⁵ οὐδὲ τῶν αἰσθητῶν⁶, πολλῶ γε μᾶλλον⁷ τῶν νοητῶν. Αἱ στερήσεις δὲ τοῦ ὄντος μετέχουσι, καὶ εἰσὶ πως οὐ⁸ καθ' αὐτάς, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἄπειρον καὶ ἀόριστον τοῦ ὑπερόντως⁹ θεοῦ δύναμιν, τοῦ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα καὶ ὅτε βούλεται καὶ ταῦτα¹⁰ εἶναι ποιούντος, καθὼς καὶ τὰ κἀντα ἐκ μὴ ὄντων¹¹ ὄντα πεποίηκεν.

οε'. » Πᾶν τὸ κυρίως αἴτιον λεγόμενον ἐξήρηται τοῦ ἀποτελέσματος.« κ. τ. λ.

63. a. Κυρίως αἴτιον τὸ ποιητικὸν λέγει, τοῦτο δὲ ἡμῖν ἐν καὶ μόνον, ὅπερ ἐστὶν ὁ θεός, ἐφ' οὗ τὸ πᾶν λέγειν ἀνοίκειον. ἀποτελέσματα δὲ τούτου πᾶσα¹² κτίσις, ὅση τε ὄρατὴ καὶ ὅση ἀόρατος, καὶ ἡ τούτων συνοχὴ τε καὶ πρόνοια. τοῦτο καὶ πάντα τὰ ὄντα λέγεται εἶναι, ἀλλ' ὑπεροχικῶς καὶ κατὰ τὸν τῆς αἰτίας λόγον, καὶ μηδὲν τῶν ὄντων ὡς πάντων ἐξηρημένον¹³, τοῦτο καὶ πανταχοῦ καὶ ἐν πᾶσι παρεῖναι τοῖς οἰκείοις ἀποτελέσμασιν, ἀλλ' ἄσωμάτως καὶ ἀπεριγράπτως, ὅθεν οὐδ' ὡς μέρος συμπληρωτικὸν αὐτῶν, πολλοῦ γε¹⁴ καὶ δέον, ὡς δεόμενόν

1) B. C. ἀλαμπῆ. recte. Vulc. vero: »ut qui per se splendescat.« — 2) B. χρεωδεστέρας. Haec quidem forma non est in Lexicis. — 3) B. τῶν ὅλων. in marg. τὸν τῶν. retine τὸν ὅλον, quod malo quam τὸν τῶν ὅλων. — 4) Adde Lexicis. — 5) B. ἀνίδεον. supra scripto ει. — 6) B. addit τούτων. Item C. — 7) Cf. supra c. VI. — 8) B. om. οὐ. male. C. ante κατὰ inserit καί. — 9) C. ὑπερόντος. bene. — 10) ταύτας. B. male. — 11) Deest in C. ὄντων. — 12) B. C. addunt ἡ. recte. — 13) B. ἐξηρημένων. male. — 14) Deest καὶ post γε in C.

πως αὐτῶν πρὸς τὸ εἶναι δεῖ λέγειν, οὐ¹ μάλιστα τῆς παρουσίας αὐτῶν δέονται, ἵνα ἐν αὐτῷ συνέχονται² καὶ διαμένωσιν³ ὄντα καὶ προνοητικῶς διεξάγονται. Οὕτω δὲ παρὸν πανταχοῦ καὶ μηδαμοῦ παρεῖναι διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν παρουσίαν λέγεται. Καὶ πάντῃ πάντα τὰ τοῦδε τοῦ σοφοῦ συμπεράσματα διαπέφυγεν, ὡς μήτε ὡς μέρος ὃν τοῦ ἀποτελέσματος μήτε ὡς ὄργανον τοῦ ποιῶντος μήτε ὡς τι ἄλλο τῶν συναϊτίων, ἵνα καὶ ἀτελέστερον εἶη τοῦ αἰτιατοῦ. Ἄλλως δὲ λέγεται αἴτιον ὁ πατήρ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πνεύματος, ὡς⁴ οὐδὲ ἐξήρηται. ἀχώριστα γὰρ ἄλληλων τὰ τρία.

Εἰ τὸ ὄργανον ἀφορίζει τῷ ποιῶντι τὰ μέτρα τῆς ποιήσεως· πρόδηλον, ὅτι δεῖται τοῦ ὄργάνου τὸ ποιῶν τοῦ ἀφορίζοντος αὐτῷ τὰ μέτρα τῆς ποιήσεως, καὶ χωρὶς ὄργάνου οὐδὲ ποιήσει, τὸ δὲ δεόμενόν του πᾶν ἀτελὲς ταύτῃ, ἣ δεῖται. ἀτελὲς ἄρα καὶ τὸ κυρίως αἴτιον κατὰ σέ, καὶ πῶς τέλειον; πῶς δὲ καὶ ποιήσει τὸ ὄργανον⁵ χωρὶς ὄργάνου; τούτω τῷ λόγῳ καὶ κατὰ ἀνομίον⁶ χρηστέον, τοῦ τὸν υἱὸν ὄργανικὸν αἴτιον λέγοντος, τὸν δὲ πατέρα κυρίως καὶ ποιητικὸν αἴτιον καὶ αὐτοῦ 63. b. τοῦ υἱοῦ.

ος'. » Πᾶν μὲν τὸ ἀπὸ ἀκινήτου γινόμενον αἰτίας ἀμετάβλητον ἔχει τὴν ὑπάρξιν, πᾶν δὲ τὸ ἀπὸ τῆς κινουμένης, μεταβλητὴν.« κ. τ. λ.

Οὗ⁷ τὸ εἶναι ἀκατάληπτον, τούτου καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐνέργεια ἀκατάληπτος, ὥστε καὶ ἡ ποίησις καὶ ὁ κατ' αὐτὴν τρόπος καὶ μάταιος, ὁ τὸν τοιοῦτον τρόπον περιεργαζόμενος, καὶ ἀποδείξει ὑπάγειν πειρώμενος⁸. ὅτι δὲ ἀκατάληπτον τὸ θεῖον, πᾶσιν ἀνωμολόγηται.

1) C. οὐ pro οὐ. et proxime B. αὐτοῦ pro αὐτῶν. Utrumque probo. De οὐ... αὐτοῦ vid. Viger. p. 171. a. sq. Winer. Gramm. N. T. p. 49 sq. — 2) Scr. συνέχονται, ut B. — 3) C. διαμένωσι. — 4) B. C. ὡν, recte. — 5) B. male addit: καὶ. — 6) B. C. εὐνομίον. recte. Vid. Gregor. Nyss. Orat. contra Eunomium. Basilii contra Eunomium. Orat. IV. p. 680. ed. Bas. Ceterum, qui contra Eunomium scripserint, videsis apud Fabricium. Bibl. graec. T. IX. c. XVIII (olim XXIII) ed. Harles. — 7) C. Οὐ. Litera O cum spiritu leni et circumflexo a rubricatore est scripta. — 8) C. πειρώμενος.

Τὸ γινόμενον οὐκ ἀμετάβλητον. γίνεται γὰρ πάντως, μὴ πρότερον ὄν, ἀλλ' ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι μεταβάλλον καὶ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν πεφυκὸς ἐκ τοῦ ὄντος μεταβληθῆναι εἰς τὸ μὴ ὄν, εἰ μὴ ἢ τοῦ ποιήσαντος ἀγαθότης συνέχει αὐτὸ καὶ διατηρεῖ ἐν τῷ εἶναι. Ἄμεινον οὖν τὸ¹ βουλήματι τοῦ ποιούντος ἀναιτιθέναι τὸν τε τρόπον τῆς ποιήσεως καὶ τὴν διαμοιρῆν εἴτε μεταβολὴν τῶν γεγεννημένων εἴτουν πεποιημένων, ὀρίζοντος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ θέλημα καὶ τὸν τρόπον τῆς ποιήσεως
64. α καὶ τὰ μέτρα τῆς διαμοιρῆς καὶ τὴν τάξιν καὶ τὴν εἰς ἀλληλα μεταχώρησιν² τῶν πεποιημένων κατὰ τὸ εἰρημένον, πάντα, ὅσα ἐθέλησεν³ ὁ κύριος ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῆ, τουτέστιν ἐν τοῖς ἕξι διαμένουσι καὶ ἐν τοῖς μεταβαλλομένοις. Οὗτος δὲ τὸ θεῖον θέλημα παραιτούμενος καὶ τὴν παραγωγὴν τοῦ γινομένου τῷ⁴ εἶναι μόνῳ τοῦ ποιούντος ἀφοριζόμενος, ἀκούσιον ἔοικε τῷ ποιούντι τὴν ποίησιν εἰσάγων. Διὸ οὐδὲ ποίησιν, ἀλλὰ παραγωγὴν αὐτὸν ὀνομάζει.

Ἡμεῖς δὲ τοσοῦτω δέομεν τὴν τῶν χρονικῶς γινομένων γενεῶν ἀκούσιον λέγειν τῷ⁵ πάντα ποιούντι θεῷ, ὅσῳ μὴδὲ τῇ τῶν ἕξι ὄντων ποιήσει τὸ ἀκούσιον ἐπιγράφεσθαι, ὡς τάχα σύνδρομον τούτων ἐχόντων τὸ οἰκεῖον εἶναι τῷ τοῦ ποιούντος εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς αἰῶνας αὐτοὺς θελήματι αὐτὸν ποιῆσαι⁶ φάμεν. εἰ δὲ τοὺς αἰῶνας, δηλονότι καὶ τὰ αἰώνια πάντα⁷. ὣν γὰρ ἀφαιρεῖται τὸ θέλειν, καὶ ἢ ἀγαθότης⁸ συναφαιρεῖται. πᾶσι δὲ πάντως ἀνωμολόγηται τὸ θεῖον ἐξαιρέτως ἀγαθὸν εἶναι καὶ δι' ἀγαθότητα πάντα ποιῆσαι, ὥστε καὶ θελήσαν, ἀλλ' οὐκ ἄκον, ἵνα μὴ τῷ⁸ μὴ θελήσαι συναρνηθῇ καὶ τὴν ἀγαθότητα. Ὅθεν ὁ θεὸς καὶ τὰ θεῖα πολὺς Διονύσιος ἰδέας τῶν ὄντων ἐν τῷ θεῷ προὔφρασε τῶν τῶν θεῶν λέ-

1) B. C. τῷ. ita lege. — 2) B. μεταχώρησιν. ita. — 3) C. ἠθέλησεν. recte. Vid. Psalm. 134 (vulg. 135) v. 6. — 4) B. C. τὸ male. Proxime leg. videtur: αὐτὸ pro αὐτὸν. Vulc. » ejus. « — 5) C. λέγει τὰ male. — 6) C. ποιῆσαι. — 7) In margine codicis A. asteriscus huic loco adpictus est, et in margine Vulcanii legitur: » Desunt quaedam. « Attamen fortasse integer fuerit locus, connectendus ita: Deus e sua voluntate creavit Aeones. Si vero Aeones creavit: creavit omnino quoque Aeoniam, i. e. sempiterna, ex sua voluntate. Quibus enim tollitur voluntas, tollitur iis quoque bonitas rel. — 8) Fort. τὸ. nisi ὁ σοφὸς subjicias.

γει καὶ ἀγαθὰ ταῦτα θελήματα¹. Αὐτῷ δὲ τῷ εἶναι μὴ θελῶν² δηλαδὴ παράγει τῶν ὄντων οὐδὲν, ὡς καὶ σύνδρομον ἔχειν τῶν ἑαυτῶν³ εἶναι τὸ ἀπ' αὐτοῦ παραγόμενον, ἀλλὰ πάντα τῆς ἑαυτοῦ⁴ ἀνάγκης ὑπάρξεως ὑστέρᾳ, μόνον δὲ αὐτῷ τῷ εἶναι γεννᾶ τὸν υἱὸν καὶ μόνον προβάλλει τὸ πνεῦμα, ὅθεν καὶ σύναρχα ταῦτα καὶ συναΐδια καὶ ὁμοούσια τῷ γεννῶντι καὶ προβάλλοντι, οὐδ' ἐκεῖ τοῦ ἀκουσίου χώραν λαμβάνοντος, ἀλλ' ἐνὶ θελήματι καὶ κοινῷ τῶν τριῶν, καθὸ καὶ ἡ ἀγαθότης μία καὶ κοινὴ τοῦ μὲν γεννῶντός τε καὶ προβάλλοντος, τοῦ δὲ γεννωμένου, τοῦ δὲ προβαλλομένου.

οζ. » Πᾶν τὸ δυνάμει ὄν ἐκ τοῦ κατ' ἐνέργειαν ὄντος. ὁ 64. b. τοῦτο δυνάμει ἐστίν, εἰς τὸ ἐνεργεῖα πρόεισι. τὸ μὲν πη δυνάμει ἐκ τοῦ πη κατ' ἐνέργειαν, ἢ αὐτὸ δυνάμει. τὸ δὲ πάντη δυνάμει ὄν ἐκ τοῦ πάντη κατ' ἐνέργειαν ὄντος. « κ. τ. λ.

Δυνάμει ἐστίν ὁ κόκκος τοῦ σίτου στάχυς. δύναται γὰρ, γεωργικῆς ἐπιμελείας τυχῶν καὶ εἰς γῆν⁵ πεσὼν εὐθετον, εὐκαίρως καὶ παρὰ μηδενὸς συμπτώματος κωλυθεὶς, βλαστῆσαι τε καὶ αὐξῆσαι καὶ στάχυς γενέσθαι, ἀλλ' οὐχ οὗτος ἐκεῖνος, ἐξ οὗ προῆλθεν ὁ κόκκος, ἀλλ' ἄλλος, οἷος ἐκεῖνος, ἵνα παρήσωμεν τὴν ἀποτυχίαν⁶. Οὔτε μὴν, ὡςπερ ἐξ ἐκείνου προῆλθε τὴν ἀρχὴν εἰς τὸ εἶναι δυνάμει στάχυς, οὕτω πάλιν ἐξ ἐκείνου, τοῦ τότε κατ' ἐνέργειαν ὄντος στάχυος. Πῶς γὰρ του' μηκέτ' ὄντος ἐκ τοῦ δυνάμει πρόεισιν εἰς τὸ κατ' ἐνέργειαν ἀλλὰ πόθεν; ἐκ τοῦ θείου προστάγματος, ὑπερ ὃ θεῖος Μωσῆς, τὴν πρώτων⁷ τῶν αἰσθητῶν γένεσιν ἱστορῶν, ἀνεγράφατο: εἶπεν ὁ θεὸς· βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, 65. a. σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα⁸.

1) Dionys. Ar. d. d. n. c. V. S. 8: Παραδείγματα δὲ φαμεν εἶναι τοὺς ἐν Θεῷ τῶν ὄντων οὐσιοποιούς καὶ ἐνιαίως προῦφεστῶτας λόγους, οὓς ἡ θεολογία προορασμούς καλεῖ καὶ θεῖα καὶ ἀγαθὰ θελήματα. Ut videas Scriptorem e memoria locum scripsisse. — Delendum videtur ταῦτα. — 2) Hunc locum recte ad sensum ita vertit Vulcanius: » Quia autem non vult res sibi consubstantiales. « ut proxime αὐτῷ τῷ εἶναι vertit: » substantialiter. « — 3) B. C. recte τῷ ἑαυτοῦ. — 4) B. αὐτοῦ. — 5) In C. γῆν a pr. m. omissum recentior suprascriptit. — 6) Intelligo sic: ne a scopo aberremus; ne quis, Triadis hypostases easdem esse neque differre, hinc concludat. — 7) B. πρώτην. melius. — 8) Genes. C. I. v. 11.

Ταῦτα ἔστιν εἰπεῖν καὶ περὶ παντός σπέρματος καὶ περὶ παντός ἀπλῶς τοῦ δυνάμει ὄντος.

Οὗτος δὲ δυνάμει τι ὄν τὴν τινα ὕλην φησὶ¹, κατ' ἐνέργειαν δὲ ὄν ἐκάστην τῶν ὄντων ιδέαν, πάντα δὲ δυνάμει τὴν πρώτην ὕλην καὶ πάντα κατ' ἐνέργειαν ὄν τὸ αὐτοῦν, ἵνα καὶ τὴν πρώτην ιδέαν τοῦ ὄντος θεοποιήσῃ² καὶ τὰς καθ' ἕκαστα, πρὸς δὲ καὶ³ τὴν ὕλην. Ἡμεῖς δὲ τὸ θεῖον φάμεν πάντα εἶναι οὔτε δυνάμει οὔτε κατ' ἐνέργειαν, ἀλλ' ὑπερεχόντως καὶ κατ' αἰτίαν, αὐτὸ δὲ τὸ⁴ ὄν καὶ τῆς ὕλης δημιουργόν, ἐκ ταύτης εἰδοποιεῖν τὰ καθ' ἕκαστα κατὰ τοὺς ἐν αὐτῷ τῶν ὄντων πορισμούς⁵ ἦτοι τὰ θεῖα θελήματα, ἃ καὶ ιδέας καλεῖν τὸν βουλούμενον οὐ κωλύσομεν. τοιοῦτον γὰρ νοεῖται καὶ τὸ: εἶπεν ὁ θεός, γεννηθήτω τόδε, τουτέστιν ἠθέλησε γενέσθαι τόδε, καὶ ὡς μὲν ἀγαθὸς ἠθέλησεν, ὡς δὲ δυνατὸς ἐποίησε, καὶ οὐκ ἠθέλησε μόνον καὶ ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ αἰεὶ θέλει καὶ ποιεῖ κατὰ τὸ εἰρημένον: ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ γὰρ ἐργάζομαι⁶. τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν διαμονὴν τῶν ποποιημένων καὶ τὴν ἀλλήλων διαδοχὴν τοῦ λόγου σημαίνοντος. Οὕτως οὖν γίνεται καὶ ἀπὸ παντός τοῦ δυνάμει τόδε εἰς τὴν κατ' ἐνέργειαν πρόοδον, καὶ αὐθις ἀπὸ τοῦ κατ' ἐνέργειαν εἰς τὸ κατὰ δύναμιν. Ὡς ἀπὸ⁷ κόκκου στάχυς, καὶ ἀπὸ στάχυος ἔμπαλιν κόκκος, ἀκολουθοῦντος τοῦ γινομένου τῷ⁸ πορίσματι καὶ θελήματι. Τοῦτο τοιγαροῦν καὶ κυρίως ἔστιν αἰτίον, ὃ καὶ ἐξήρηται τοῦ ἀποτελέσματος καὶ οὔτε μέρος ἔστιν οὔτ' ὄργανον τούτου. οὐμενον⁹ οὐδὲ κατ' ἐνέργειαν τοῦτο, εἰς ὃ τὸ δυνάμει πρόεισι καὶ γίνεται ἀποτελεσμα. πῶς γὰρ ὅπερ¹⁰ ἐξήρηται τοῦ ἀποτελέσματος; ὡς καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ σο-

1) B. φασὶ. male. — 2) B. θεοποιήσοι. sic. — 3) καὶ in C. deest. — 4) C. τὸ ante ὄν om. — 5) C. πορισμούς. rectissime. Vide supra locum Dionysii fol. 63. a. — 6) Ev. Joann. c. V. v. 17. — 7) B. addit τοῦ. displicet. — 8) B. C. addunt θεῖω, quod addendum videtur. C. πορίσματι. recte. vid. paulo supra. — 9) Veteres expresse docent vocem esse proparoxytonon. Vid. Bud. Comm. p. 924. Henr. Steph. T. 2. p. 1552. Viger. p. 463. ed. 3. Herm. Ita etiam Hesychius. Recentiores grammatici analogiam quam codicum scripturam sequi malunt, scribentes: οὐμενον. Analogia videsis in Clenardi Instt. p. 521. ed. Sylb. — 10) B. ὅπως. male.

φὸς ἀπεφήνατο ¹. οὐκ ἄρα πᾶν τὸ δυνάμει ὄν ἐκ τοῦ κατ' ἐνεργειαν ὄντος, ὃ τοῦτο δυνάμει ἐστίν, εἰς τὸ ἐνεργεῖα πρόεισι ². 65. b. Καὶ ἄρα, πῶς παραπόδας ³ αὐτὸς ἑαυτὸν περιτρέπει, νῦν μὲν ἐξηρησθαι λέγων τὸ κυρίως αἴτιον τοῦ ἀποτελέσματος, νῦν δὲ ταυτὸν εἶναι τοῦτο τῷ ⁴ ἀποτελέσματι, εἰ καὶ μὴ κατ' ἀριθμὸν, ἀλλὰ γε κατ' εἶδος. Οὐδὲ γὰρ τῶν κατ' εἶδος ταυτῶν θᾶτερον θᾶτερον ἐξήρηται, ἐπεὶ μηδὲ κυρίως ἐστίν αἴτιον. εἴ γὰρ καὶ τὸ γεννῶν τοῦ γεννωμένου αἰτίον πως εἶναι δοκεῖ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κυρίως ἐστίν. οὐ γὰρ εὐθύς ἐκ τοῦ κατ' ἐνεργειαν ζώου ἐνεργεῖα ⁵ πρόεισι ζῶον, οὐδ' ἐκ τοῦ φυτοῦ φυτὸν, ἀλλὰ σπέρμα δυνάμει ζῶον ἢ φυτὸν. Τὸ δυνάμει δὲ τοῦτο πρόεισιν εἰς τὸ ἐνεργεῖα ⁶ οὐκ ἐκ τοῦ προάγοντος ⁷ (ἤδη γὰρ ἐκείνου κεχώρισται καὶ ἀπομεμέρισται. ἴσως δὲ οὐδ' ἐστίν ⁸ ἐκεῖνο, διὸ οὐδὲ κυρίως ἐκεῖνο αἴτιον) ἀλλ' ἐκ τοῦ κοινῶ πάντων αἰτίου, ὅμηθεν ⁹ τῶν γινομένων ἐστὶ καθ' ὑπαρξιν ἢ ἐνεργειαν, ἀλλὰ κατ' αἰτίαν πάντα καὶ ὑπεξηρημένην ὑπεροχὴν, καὶ τῆς ἐκεῖθεν προνοίας καὶ εὐδοκίας. τὸ γὰρ τοι τὸ σπέρμα προαγαγὸν ἢ οὐκέτ' ἐστίν ἢ διὰ τοῦ οικείου μέρους τοῦ σπέρματος καὶ ἔνεστι τῷ ἀποτελέσματι καὶ μέρος αὐτοῦ ἐστὶ καὶ οὐκ ἐξήρηται.

οἷ. » Πᾶσα δύναμις ἢ τελεία ἐστίν ἢ ἀτελής. « κ. τ. λ.

Καὶ πρὸς τὸν οικεῖον σκοπὸν κακόφραστοποιεῖται ¹⁰ τὸ πρό- 66. a. βλημα. οὐ γὰρ πᾶσα ὄφειλεν εἰπεῖν, ἀλλ' ἢ μὲν, ἢ δέ ¹¹. Δύναμις ὑπερτελής καὶ παντέλιος ¹², ὑπερδύναμος, ἀπειροδύναμος ¹³, παντοδύναμος καὶ δυναμοποιὸς ὁ υἱός, καὶ δύναμις δὲ πᾶσα ἢ παρ' αὐτοῦ πρὸ τῶν αἰσθητῶν παραχθεῖσα τελεία, εἴτε πάσας τὰς νοεράς τε καὶ νοητὰς οὐσίας οὕτω τις κατονομάζει εἴτε τὰς τὴν μέσην πασῶν λαχοῦσαν ¹⁴ τάξιν, καὶ τοῦτο κληρωσαμένας τὸ ὄνομα. Αὗται δὲ καὶ ἄλλοι αἱ δυνάμεις. οὗτος δὲ, καίτοι

1) Vid. c. LXXV. — 2) C. ἐνεργεῖαν πρόεισιν. male. — 3) B. παρὰ πόδας. — 4) C. τὸ. — 5) Inde ab αἰτίον πως ad ἐνεργεῖα omissa in B. sunt omnia. male. — 6) C. ἐνεργεῖαν. — 7) C. προαγαγόντος. Infra ἀπομερίζαι. — 8) B. οὐδὲ ἐστίν. male. — 9) Scribe cum B. C. ὃ μηδὲν om. ab Vulc. — 10) Ita in A. Adde Lexicis hoc verbum, dummodo verum. — 11) Hanc primam enunciationem male omittit codex B. — 12) Scribe παντέλειος, ut B. C. — 13) Hanc addendam esse vocem Lexicis docuit Creuzerus ad Procl. Inst. Theol. p. 128. — 14) Scribe λαχοῦσας, ut B.

Θεολογικὴν φυγγραφῶν στοιχείωσιν, εἰς μὲν τὴν Θεοπροπεστέραν ταύτην περὶ δυνάμεως ¹ Θεωρίαν, ἣν ὁ μέγας καὶ τὰ Θεῖα πολὺς Διονύσιος ² πλατύτερον διεξώδευσεν, οὐδ' αὐτὸ βάψας τὸ τοῦ καλάμου λεπτότατον ἔοικεν, εἰς δὲ τοὺς περὶ τοῦ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ φυσικοὺς καὶ περὶ τὴν ὕλην καταγινομένους λόγους ὠλίσθησεν, ὡςπερ ἐπιλαθόμενος τῆς οἰκείας προθέσεως. "Οτι δὲ πᾶσα ἢ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς δύνάμις ἀτελής, δῆλον κἀντεῦθεν. καὶ γὰρ ἢ τοῦ κατ' ἐνεργείαν ὄντος δύνάμις, ἣν οὗτος λέγει τελείαν, οὐ δύναται τελείαν ἀφ' ἑαυτῆς παράγειν δύνάμιν, ἀλλὰ πάντως ἀτελεῖ, καθὼς ἡμῖν ἐν τῷ πρὸ τούτου κεφαλαίῳ διασεσάφηται, καὶ κατὰ τοῦτο καὶ αὕτη ἐστὶν ἀτελής. δεῖ γὰρ τὸ τέλειον τέλειον ³ γενεῖν, καὶ οἷον αὐτό. διὸ καὶ ὁ παντέλειος καὶ ὑπερτέλειος πατήρ παντέλειον καὶ ὑπερτελεῖ γενεῖν τὸν υἱόν, καὶ παντέλειον καὶ ὑπερτελεῖς προβάλλει τὸ πνεῦμα.

Καὶ τὸ ἐν ἄλλῳ ὄν καὶ μὴ καθ' ἑαυτὸ ὑφ' ἑστῶς, πῶς τέλειον; ὅπερ καὶ οὗτος ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἀπέφησεν. "Αμεινον οὖν λέγειν, ὅτι τὸ ἀτελεῖς δεῖται τοῦ τελειώσεως, τοῦτο δὲ ἐστὶν ἢ ἐνυπόστατος δύνάμις καὶ τελειωτικὴ πάντων, ἢ ⁴ δυναμοποιὸς τοῦ Θεοῦ δύνάμις, ὁ $\chi\sigma'$. ⁵

66. b. οθ'. » Πᾶν τὸ γινόμενον ἐκ τῆς διτιτῆς γίνεται δυνάμεως.« κ. τ. λ.

Διτιτὴν δύνάμιν λέγει, τὴν τε ποιητικὴν τοῦ δρωῦτος αἰτίαν καὶ τὴν κατ' ἐπιτηδειότητα τοῦ πάσχοντος ἡγουν τὴν ὕλικὴν ⁶, ἣν καὶ ἀτελεῖ λέγει, τὴν ποιητικὴν δὲ τελείαν διὰ τὸ σύνδρομον ἔχειν καὶ τὴν ἐνεργείαν. καὶ εἰ διὰ τὴν ἐνεργείαν ἢ δύνάμις τελεία· πῶς ἢ ἐνεργεία, ἢ αἰτία τῆ δυνάμει τῆς τελειώσεως, ἐκ τῆς δυνάμεως πρόεισιν; ⁷ οὔτε ἢ δύνάμις διὰ τὴν ἐνεργείαν τελεία οὔτε ἢ ἐνεργεία ἐκ τῆς δυνάμεως εἰς τὸ τέλειον πρόεισιν ⁸, ἀλλὰ τῆς τελειώσεως τοῦ γινομένου τὸ ποιητικὸν αἷτιον αἰτιατέον, ὅπερ ἡμῖν ἔγνωσται τὸ Θεῖον ὑπάρχον βούλημα ἦτοι

1) Malim δυνάμεων. — 2) Coelest. Hierarch. c. VIII. — 3) In C. τέλειον ter scriptum, et ante posterius puncto est distinctum. — 4) B. καί. male. — 5) Leg. ὁ Χριστός. — 6) C. ὑλικὴν pro τὴν ὑ. — 7) B. addit: ἢ, quod et C. agnoscit. adde ἢ. — 8) B. πρόεισιν. lapsu calami.

τὸ κατὰ Μωσέα πρόσταγμα. Οὕτως οὖν ὤφειλεν εἰπεῖν: πᾶν τὸ γινόμενον ἐκ ποιητικῆς μὲν αἰτίας γίνεται, ἢν καὶ τελειωτικὴν πάντων ἡμεῖς εἶπομεν δύναμιν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καθὰ καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς Θεολόγος φησὶν: πάντα δι' ¹ αὐτοῦ ἐγένετο. ὁ δὲ Παῦλος: καὶ ἐξ αὐτοῦ ². ὡς τῶν προθέσεων μηδὲν διαφερουσῶν ἀλλήλων, ὑλικῆς δὲ τῆς κατὰ τοῦτον ἀτελοῦς ³, καὶ μόνην ἐχούσης τὴν ἐπιτηδειότητα. Ὁ δὲ τὸ ἐν ἀρχῇ αὐτοῦ αἰτηθὲν ἠναποδείκτως λαμβάνει τὸ τελείαν εἶναι τὴν ἐν οὐσάντῳ ⁴ δύναμιν· καίτοι προειπὼν ἀτελὲς εἶναι τὸ ὑφ' ἐστὼς ἐν ἄλλῳ.

π'. » Πᾶν σῶμα πάσχειν καθ' αὐτὸ πέφυκε, πᾶν δὲ ἀσώ- 67. a. ματον ποιεῖν, τὸ μὲν ἀδρανὲς ⁵ ὄν καθ' αὐτὸ, τὸ δὲ ἀδρανές. ⁶ « κ. τ. λ.

Ἀπαθὲς μὲν τὸ ἀσώματον διὰ τὴν ἀπλότητα, μᾶλλον δὲ δυσπαθές. τοῦτο γὰρ πείθει λέγειν ὁ ὑπὸ τῆς κατὰ προαίρεσιν ἑαυτοῦ κακίας τοσοῦτον παθὼν, ὡς καὶ ἐκ φωτός εἰς σκότος μεταβληθῆναι ⁷. Οὐ μὴν δὲ καὶ πᾶν ποιεῖν πέφυκε καθ' αὐτὸ, ἀλλὰ μόνον καθ' αὐτὸ ποιητικὸν αἴτιον ὁ Θεός, τὰ τᾶλλα ⁸ παρ' ἐκείνου δυναμουμένα ποιεῖ.

Ἐντεῦθεν ἢ καθ' Ἑλληνας καὶ τοῦτον αὐτὸν πρώτη ὕλη ἐκβάλλεται, ὡς μήτε σῶμα οὔσα μήτε ἀσώματος, τὲ μὲν ὡς ἀδιάστατος καὶ ἀνείδεος ⁹, τὸ δὲ, ὡς οὐ ποιεῖν ἀλλὰ πάσχειν πέφυκεν. Λεῖπεται οὖν σῶμα λέγειν τὴν πρώτην ὕλην τὴν ἐν ἀρχῇ παρὰ τοῦ Θεοῦ πεποιημένην, ὡς φησιν ὁ Θεὸς Μωσῆς: ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. 67. b.

Ἐὶ τὸ σῶμα καθ' αὐτὸ ἀκίνητον, τὸ δὲ ἀκίνητον, ἢ ἀκίνητον ¹⁰, ἀπαθές· πῶς καθ' αὐτὸ παθητὸν τὸ σῶμα; «Οτι

1) C. δὲ pro δι'. Locus est Joann. Ev. c. I. v. 3. — 2) Roman. c. XI. extr. Hoc ἐξ αὐτοῦ vulgo refertur ad Patrem (vid. Interpr.) et sequens δι' αὐτοῦ ad filium. Consentit autem Paulus vel in praepositione διὰ cum Joanne. cf. 1. Cor. VIII, 6. Col. I, 16. Hebr. c. II. v. 10. — 3) B. C. ἀτελοῦς. recte, quanquam ferri posset ἀτελοῦς, attamen durius. — 4) B. ἐνοῦσάν τῳ. C. ἐν οὐσάντῳ. Leg. ἐνοῦσάν τῳ. — 5) C. ἀδρανές. 1. ἐνδρανές. — 6) C. ἀπαθές pro ἀδρανές praebet rectissime. Vid. Edit. Procl. ibiq. Creuz. — 7) Vid. supra fol. 32, b. — 8) Scr. c. B. C. τὰ δ' ἄλλα. Deinde C. πᾶν pro παρ'. — 9) B. ἀνείδεος. C. ἀκίεος. — 10) Verba ἢ ἀκίνητον. C. om.

δὲ καθ' αὐτὸ ἀκίνητον, δῆλον. μὴ γὰρ ὄντος τοῦ κινουμένου αὐτὸ, οὐκ ἂν ποτε κινηθεῖη. διὸ καὶ ἑτεροκίνητον ἀξιούσιν αὐτὸ λέγεσθαι, ὡς καθ' αὐτὸ μὴ δυνάμενον κινεῖσθαι. εἰ δὲ καὶ καθ' αὐτὸ πάσχειν πέφυκεν, ἵνα τοῦτο δῶμεν τῷ σοφῷ, ὡς δύναμιν ἔχον δηλονότι παθητικὴν, ἣ¹ καὶ ἀτελῆ εἶπε καὶ ἐπιτηδείαν πρὸς τὸ γενέσθαι² ἐνεργεία, ὅπερ τὸ δρῶν· πῶς ἀδύναμον καθ' αὐτό;

Τί δὲ καὶ τὸ εἰς κοινωνίαν ἄγον ἀλλήλων τὰ ἀντικείμενα καὶ ἐναντία πῶς ἀλλήλοις, τὸ σῶμα καὶ τὸ ἀσώματον; καὶ διατί μὴ μᾶλλον ἐκεῖνο ῥητέον εἶναι τὸ ποιῶν ἢ τὸ ἀντικείμενον τῷ πάσχοντι ἢ τὴν μίαν πάντων ἀρχὴν καὶ αἰτίαν αἰτιατέον τοῦ καὶ πάντα ποιεῖν καὶ πᾶσι τὰς οἰκείας ἀφορίζειν δυνάμεις κατὰ τὰ δίκαια τῆς κατ' αὐτὴν προνοίας ζυγά, δραστηκᾶς τε καὶ παθητικᾶς, καὶ συνάγειν εἰς κοινωνίαν τὰ ἀντικείμενα; καὶ οὕτως οὐδὲν ἂν προσταίη³ τῷ λόγῳ πρόσκομμα.

πα'. » Πᾶν τὸ χωριστῶς μετεχόμενον διὰ τινος ἀχώριστου δυνάμεως, ἣν ἐνδίδωσι, τῷ μετέχοντι πάρεστιν.« κ. τ. λ.

68. a. Προλαβὼν ἐν τῷ κγ⁴ θεωρήματι, εἶπε πᾶν τὸ ἀμέθεκτον ὑφιστάξιν ἄφ' ἑαυτοῦ τὰ μετεχόμενα, καὶ νῦν φησι τὸ χωριστῶς μετεχόμενον μὴ αὐτὸ παρῆναι τῷ μετέχοντι, ἀλλὰ δύναμιν τινα ἐνδεδομένην παρ' αὐτοῦ τῷ μετέχοντι, καὶ ἀχώριστον αὐτοῦ μένουσαν. Εἰ οὖν οὐκ ἔστι τὸ χωριστὸν ἐν τῷ μετέχοντι· τί καὶ ὅλως μετεχόμενον λέγεται, καὶ οὐ μᾶλλον ἀμέθεκτον μὲν αὐτὸ, ἣ δὲ ἀπ' αὐτοῦ ἐνδεδομένη ἀχώριστος δύναμις μεθεκτόν; Ἡ δηλονότι φάγων⁵ τὴν ἀτοπίαν, ἣ περιέπεσεν ἐν τῷ μὲν νῦν εἰπεῖν: πᾶν τὸ μετέχον εἶναι τοῦ μετεχομένου καταδεέστερον. νῦν δὲ, ὅτι αἱ ἀπὸ τῶν ἀρχικῶν μονάδων ὑφιστάμεναι ἐλλάμψεις ἀτελέστερα εἰσι τῶν δεχομένων αὐτάς. καὶ οὕτω μετεχουσῶν αὐτῶν ὑποστάσεων, ἄλλοις χρῆται καὶ ἄλλοις ὀνόμασιν, ἵν' οὕτω συσκιάζῃ τὴν ἀτοπίαν. Ἡμεῖς δὲ μίαν λέγοντες εἶναι τὴν ἀρχικὴν καὶ

1) B. C. rectissime ἦν. — 2) Verba πρὸς τὸ γενέσθαι bis habet C. Mox ὡςπερ dat pro ὅπερ. — 3) C. προσταίη. Recte. Vid. Bud. Comm. p. 493. — 4) B. plene: εἰκοστῷ τρίτῳ. — 5) Scr. φεύγων, ut B. C. Deinde C. ἡ pro ἣ. et infra νῦν μὲν, inverso ord. melius.

ὑπεράρχιον μονάδα καὶ πάσας τὰς ἀπ' αὐτῆς προοιούσας ἐλλάμψεις τελείας καὶ τελειωτικὰς τῶν ὑποδεχομένων αὐτὰς, τὴν τε ῥηθεῖσαν ἀτοπίαν ἐκκλίνομεν καὶ τὴν αὐτὴν ἀρχικὴν μονάδα καὶ μεθεκτὴν οὕτω καὶ παροῦσαν πᾶσιν ὁμολογοῦμεν, καὶ χωριστὸν ¹ καὶ ἀμέθεκτον τηροῦμεν. παρέστι γὰρ πᾶσιν ἀμιγῶς, ἀγράντως, ἀπεριγράπτως, καὶ πάντα προέχει καὶ ὑπερέχει ² κατ' αἰτίαν καὶ ὑπεροχὴν ἀσύγκριτον, καὶ πάντα πηγάζει ἐξ ἑαυτῆς διὰ τὴν ἄφθονον ἀγαθότητα, καὶ οὐδὲ μεσότητός τινος δεῖται, δι' ἧς συναφθῆσεται τῷ μετέχοντι κατὰ τὴν ἄσοφον σοφίαν, αὐτὴ οὖσα καὶ ἀρχὴ πάντων, ὡς πρὸ πάντων, καὶ πάντων αἰτία καὶ μεσότης, ὡς πάντα ἐν ἑαυτῇ στηρίζουσα καὶ συνέχουσα, καὶ πέρας, ὡς πάντα ὀρίζουσα καὶ περαίνουσα, καὶ τελειοῦσα περιουσία δυνάμεως διὰ τῶν ἐξ αὐτῆς προοιουσῶν 68. b. τελειωτικῶν ἐλλάμψεων, δι' ὧν καὶ πάρεστι πᾶσι καὶ ὑπὸ πάντων μετέχεται, αὐτὴ χωριστὴ καὶ ἀμέθεκτος μένουσα.

πβ'. » Πᾶν ἀσώματον, πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν ὄν, ὑπ' ἄλλων μετεχόμενον, χωριστῶς μετέχεται.« κ. τ. λ.

Τὸ μὲν θεῖον ὅπως μετέχεται τε καὶ οὐ μετέχεται, εἴρηται. τὰ δ' ἄλλα ἔστ' ἂν μετέχηται, ἀχώριστα τῶν μετεχόντων εἰσίν. ἢ τε γὰρ ψυχὴ καὶ ὁ κατ' αὐτὴν νοῦς, ἀσώματα ὄντα καὶ πρὸς ἑαυτὰ ἐπιστρεπτικά, ἔστ' ἂν ὣσιν ἐν σώμασι ³, μετὰ τῶν σωμάτων καὶ ἐνεργοῦσι καὶ οὐ χωρὶς ⁴ τοῦ συνηρημένου αὐτοῖς σώματος ἢ ἡ ψυχὴ ζῆ ἢ ὁ νοῦς νοεῦ. ὅταν δὲ χωρισθῶσι κατ' οὐσίαν, τότε καὶ τὴν ἐνέργειαν ἔχουσι χωριστήν. Διὸ καὶ νῦν οὐ τελείως ζῶμεν, ἀλλ' ἐν πίστει, φησὶν ὁ ἀπόστολος ⁵, τῆ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, τουτέστι πιστεύοντες,

1) C. χωριστήν. recte. cf. fin. hujus cap. — 2) B. παρέχει. male videtur. — 3) B. σώματι. — 4) Scr. χωρὶς. ut B. C. — 5) Paulus ad Cor. 2 Epist. c. V. v. 7: Διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἶδους. Et ad Galat. c. II. v. 20: ἐν πίστει ζῶ τῆ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Hebr. c. XII. v. 2. ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγόν, cf. Petri Or. in Act. c. III. v. 15: τὸν ἀρχηγόν τῆς ζωῆς. Rom. c. V. v. 2. οἵτινες ἀπεθάνατομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἐτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ cf. v. 4. et 14: ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει. 1 Cor. c. XV. v. 3. s. Χριστὸς ἀπέθανεν — καὶ ἐγήγερται. 2 Cor. c. V. v. 4. ἵνα καταποθῆ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. 1 Cor. c. XV. v. 53. δεῖ γὰρ τὸ φθαρόν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. Ex his omnibus conflatus est locus e memoria.

ὅτι, καθάπερ ὁ ἀρχηγὸς οὗτος τῆς ἡμετέρας ζωῆς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, καὶ θάνατος αὐτοῦ λοιπὸν οὐκέτι κυριεύει, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἀποθάνοντες ἀναστησόμεθα, καὶ τότε τελείως ζῶμεν¹, τοῦ θνητοῦ ἡμῶν καταποθέντος ὑπὸ τῆς ζωῆς καὶ μετασκευασθέντος εἰς τὸ ἀθάνατον. Ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους, φησὶ², γινώσκομεν, εἰποῦν³ νοοῦμεν, ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, δηλονότι μετὰ τὴν ἀνάστασιν, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται, καὶ γνωσόμεθα, ὅσον ἐγνώσμεθα, ἣτις ἐστὶν ἡ τελεία γνώσις, ἣν δὴ γνωσίν τε καὶ ζωὴν τελείαν ἔχειν ἐμέλλομεν εἰς⁴ τὸ κατ' εἰκόνα, καθ' ἣν γε-
 69. α. γόναμεν ἀπ' ἀρχῆς, ἀπαράφθαρτον ἐτηρήσαμεν, καὶ τὴν θείαν ἐντολὴν ἐφυλάξαμεν, μὴ, πρὶν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς⁵ ἐμφορηθῆναι, τῷ ξύλῳ τῆς γνώσεως ἐπιδραμόντες, παραβάντες δὲ τὴν ἐντολὴν καὶ τῆς εἰκότος τὴν ὁμοίωσιν διὰ τῆς παρακοῆς ἀφ' ἑαυτῶν ἀπαλείφοντες (ἡ γὰρ εἰκὼν ὑπήκοός ἐστιν αἰεὶ τῷ πατέρι⁶) εἰκότως ἐκείνου τοῦ ζωηροῦ χώρου⁷ τῆς ἀκροῦτος τρυφῆς ἐχωρίσθημεν⁸. ἀλλὰ καὶ πάλιν διὰ τῆς εἰς Χριστὸν ἐλπίδος καὶ πίστεως τὸν ὑπὲρ ἡμῶν ὑπακούσαντα τῷ θεῷ καὶ πατέρι μερὶ θανάτου, θανάτου δὲ στεροῦ⁹, βεβέως¹⁰ καὶ ἀνευδοιάστως¹¹ εἰς ἐκείνην θαρρόομεν ἐπανελθεῖν τὴν πρώτην καὶ μακαρίαν καὶ τελείαν ζωὴν τε καὶ γνώσιν, ἣν καὶ βασιλείαν οὐρανῶν καὶ ἀγαθῶν ἀπορρήτων οὕσαν¹² αἰωνίαν ἀπόλαυσιν ἐπιστάμεθα. Οὐκουν νῦν τελείως ἐστὶ χωριστὴ τοῦ συνηρημένου αὐτῆ σώματος ἢ ψυχῆ, οὐδ' ὁ κατ' αὐτὴν¹³ νοῦς. διόπερ οὐδὲ τελείως

1) B. C. ζήσομεν. recte. — 2) Idem Paulus ad Corinth. Ep. II. c. XIII. v. 9. 10. 12. ubi extrema ita: ἐπιγνώσομαι, καθὼς καὶ ἐπεγνώσθη. — 3) C. εἰποῦν. — 4) Scr. εἰ. Vulc. »Si modo.« — Proximum ἀπαράφθαρτος adde Lexicis. Cf. Suicer. Thes. eccl. s. v. — 5) Fluxit hic locus ex Chrysost. Or. in Gen. de ligno boni et mali. T. IV. p. 674. sqq. praecipue p. 676 s. et ex aliorum locis, quos largitur Suicerus Thes. T. I. p. 1023. s. v. εἰκὼν. — 6) C. πᾶσι per comp. De εἰκόνι τοῦ πατρὸς i. e. de Christo cf. supra p. 56. Not. 1. — 7) B. χωροῦ. in marg. χώρου, quod et C. praebet. Mox id. lib. ἀκροῦτος, quod displicet. cf. Suicer. Thes. T. II. p. 433. s. v. νοῦς. — 8) B. ἐχωρίσθημεν. — 9) B. στεροῦ. recte. C. ἕου. Est locus Epist. ad Philipp. c. II. v. 8. — 10) B. C. recte βεβείως. — 11) C. ἐνευδοιάστως. — 12) C. οὕσα. — 13) C. κατ' αὐτὴν. male.

ἢ ζῆ ἢ νοεῖ, εἰ καὶ κατὰ τὴν ἑαυτῆς φύσιν νοεῖ καὶ ἀθάνα-
τός ἐστι καὶ ἀφ' ἑαυτῆς ζωὴν χωρηγοῦσα ¹ τῷ σώματι.

Τὸ ² δύναται πρὸς ἑαυτὸ τελείως ἐπιστρέφειν, ὅταν καὶ
τελείως χωρισθῇ ἢ ὅταν καὶ τὸ μετέχον καθ' ἑαυτὸ διαθήσει ³,
ὡς ὁ ἡμέτερος ἤδη μετρίως παρεδήλωσε λόγος. Ἔσται χωριστῆ,
ὅτε καὶ ἡ οὐσία — χωρισθῇ ⁴.

πγ'. » Πᾶν τὸ ἑαυτοῦ γνωστικὸν πρὸς ἑαυτὸ πάντῃ ἐπι-
στρεπτικὸν ἐστίν. « κ. τ. λ.

Εἰ τὸ γνωστικὸν ἑαυτοῦ ἐπιστρεπτικὸν ἐστι ⁵ ἑαυτὸ ἑαυτοῦ 6g. b.
πρὸς ἑαυτὸ, τὸ δὲ ἐπιστρεπτικὸν κινήτικόν, ὡς καὶ τούτῳ δοκεῖ,
ἐπιστροφῆ ⁶ κινήσεις, ὡς καὶ ἡ πρόοδος, γνωστικὸς δὲ μᾶλλον
ἢ ψυχῆ ⁷ ὁ νοῦς αὐτὸς ἑαυτοῦ, καθότι καὶ διὰ τὸν νοῦν ἡ
ψυχὴ γινώσκει· διατί μὴ μᾶλλον ὁ νοῦς κινεῖν ἑαυτὸν ἢ ἡ ψυχή,
καὶ οὕτως αὐτοκίνητος εἶναι λέγεται; καὶ πρὸς μὲν τοῦτο οὐ-
τως ἀπορητέον. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ γινώσκον οὐχ ἑαυτὸ μόνον
γινώσκει, ἀλλ' ὁ μὲν θεὸς καὶ ἑαυτὸν, καθὼς ἐστι, καὶ πάντα
μειζόνως ἢ περ ⁸ εἰσί. Διὸ καὶ πρόγνωσις ἢ τοιαύτη γνῶσις
αὐτοῦ λέγεται. τῶν δ' ἄλλων ἕκαστον ἑαυτὸ τε καὶ τὰ ὑπὲρ
ἑαυτοῦ, εἰ καὶ ἡττόνων ⁹, ἢ ἐκείνῃ ἐστι. καὶ τὰ ὑπ' αὐτὸ, εἴπερ
ἔχει, εἰ καὶ μειζόνως ἢ ταῦτά ἐστιν. Οὕτω δὲ καὶ τὸ ἐπι-
στρέφει πρὸς μὲν ἑαυτὸ, καθόσον ἐστὶ, πρὸς δὲ τὰ ὑπὲρ
αὐτὸ ἀνατακτικῶς ἐφέσει τοῦ κρείττονος ¹⁰, πρὸς δὲ τὸ μετ' αὐτὸ
προνοητικῶς. Ὁ γοῦν θεός, ἢ θεός, αἰεὶ ἐν τῇ καθ' ἑαυτὸν
ὑπερδρῦμενος ὑπεροχῇ καὶ ἑαυτοῦ μηδέποτε ἐξιστάμενος, οὐδ'
ἂν ἐπιστρέφειν εἰς ἑαυτὸν λέγοιτο, καίτοι γινώσκων ἑαυτὸν, πλὴν
ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα, καθόσον προΐασιν ἀπὸ τοῦ πατρὸς, κατὰ
τοσοῦτον καὶ ἐπιστρέφειν πρὸς αὐτὸ ¹¹ λέγονται ¹². ἀπρόϊτος ¹³
δὲ ἡ πρόοδος, ἄρα καὶ ἡ ἐπιστροφὴ ἀνεπίστροφος κατὰ τὴν οὐ-

1) C. χωρηγοῦσα. ita scribe. — 2) B. C. optime: Τότε. — 3) Ita quoque in B. C. Scr. διαθήσει. — 4) Sic est in codicibus; nec tamen aliquid deesse videtur. — 5) C. ἐστίν. ita scr. — 6) B. C. recte. ἐπεὶ καὶ ἡ ἐπιστροφή. Vid. Procl. c. XVII. — 7) In B. C. ἢ ἡ ψυχῆ. recte. — 8) B. εἴπερ. — 9) B. ἡττόνως. recte. — 10) Mirum, prorsus eodem modo in B, ubi ante fuisse videtur: κρείττονως. C. κρείττονος. recte. Cf. supra c. XV. fol. 17. a. De ἀνατακτικῶς vid. Corderii Onom. s. v. — 11) B. ἑαυτὸ. — 12) B. λέγομεν. — 13) B. ἀπρόϊτος. male. cf. supra c. XXXVI. fol. 36. a.

σίαν. τὰ πρόσωπα γὰρ, οὐχ ἢ κατ' αὐτὰ Θεότης, ἢ πρόεισιν ἢ ἐπιστρέφει, μία γὰρ τῶν τριῶν ἢ Θεότης, ὡς καὶ ἐν τοῖς παραγεγραμμένοις εἰς τὸ λα' κεφάλαιον¹ ἡμῶν εἴρηται. Πρὸς δὲ πάντα² τὰ παρ' αὐτοῦ γεγεννημένα³ προνοητικῶς ἐπιστρέφει διὰ μέσων, τὰ πολλὰ τῶν λειτουργούντων αὐτοῖς, Θεῶν ἀγγέλων, ἐξαιρέτως δὲ πρὸς ἡμᾶς ἀμέσως ἐπέστρεψε διὰ μιᾶς τῶν κατ' αὐτὸν θεαρχικῶν ὑποστάσεων ἡγουν τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ καὶ κυρίου ἡμῶν⁴ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς εὐδοκία τοῦ πατρὸς καὶ συνεργεία τοῦ ἁγίου πνεύματος μέινας, ὅπερ ἦν, Θεὸς 70. a. τέλειος, ἀχώριστος τοῦ πατρὸς καὶ πνεύματος γέγονε καὶ ἄνθρωπος τέλειος, προλαβὼν ὅλην ἡμῶν τὴν φύσιν καὶ ἐν ἑαυτῷ ὑποστήσας, ὡς εἶναι λοιπὸν μία ὑπόστασις ἐκ δύο τελείων εἶτον ἐν δυοῖν φύσεσι⁵ ἀσυγγύταις, ἀτρέπτοις, ἀναλλοιώτοις, μηκέτι, μετὰ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν, χωριζόμενας⁶ ἀλλήλων. Εἰ γὰρ καὶ μηδὲν ἢ Θεότης πέπονθεν ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων τῆς ἀνθρωπότητος⁷. ἀλλ' ὅμως ἀχώριστος ταύτης δι' ὕλου μεμένηκε. καίτοι γὰρ τῆς ψυχῆς τοῦ σώματος χωρισθείσης κατὰ τὸν ἐκούσιον τοῦ κυρίου θάνατον⁸, ἢ Θεότης παρῆν καὶ μετὰ τῆς ψυχῆς ἐν τῷ Ἄιδῃ, καὶ μετὰ τοῦ σώματος ἐν τῷ τάφῳ, καὶ καθ' ἑαυτὸ πανταχοῦ ἢ αὐτὴ καὶ μία οὐσία⁹ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πνεύματος, καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν δὲ μετὰ τοῦ προσλήμματος ὁ λόγος εἰς οὐρανοὺς ἀνελήλυθε καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς, μεθ' οὗ καὶ πάλιν ἦξεν πιστεύεται¹⁰ κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Ὅποτε τοίνυν Θεότης ὅλη καὶ ἀνθρωπότης ὑπ' ἀλλήλων μετασχεθεῖσαι¹¹, ἀχώριστοι μεμενηκέναι πιστεύονται· τίς ἂν οὕτω πιστεύων παραδέξαιτο τῶν ἄλλων τι χωριστῶς μετέχουσθαι; ὅπερ ὁ σοφὸς οὗτος διὰ τοῦ πρὸς¹² τοῦδε κεφαλαίου δεῖξαι προέθετο. Ἀλλ' οὕτω μὲν

1) B. plene, sed perperam: τριακοστῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ. — 2) B. ταῦτα. male. — 3) B. ita quoque in textu correctum, sed in margine: γεγεννημένα, quod C. habet. bene. cf. supra ad fol. 28. a. — 4) C. ἡμῶν om. qui proxime. τοῦ ante πνεύματος dat. — 5) Scr. c. C. φύσεσιν. — 6) B. recte χωριζόμεναις. — 7) A. per comp. ἀνόγητος. — 8) C. θανάτου. male. — 9) C. οὐσα. perperam. — 10) B. πιστεύομεν. Ex Symbolo Apostolico. — 11) Ita quoque in B, sed immerito lineola notatum. — 12) Ita quoque in textu B., sed in margine recte πρό. C. ut A.

ἡ Θεία φύσις ἐπιστρέψασα πρὸς ἡμᾶς καὶ τῆς ἡμῶν μετασχοῦσα φύσεως, ἀχωρίστος ταύτης¹ ἔμεινεν· ὅτι δὲ καὶ ἡ φύσις ἡμῶν ἐπιστρέφουσα πρὸς Θεὸν διὰ τῆς ἐφικτῆς² ὁμοιώσεως καὶ χάριτι Θεουμένη ἀχωρίστως αὐτῆς μετέχει, δηλοῦσιν οἱ κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον θαρσύνοντως ἀποφαινόμενοι· οὐδὲν ἡμᾶς χωρίσαι δύναται ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐν Χριστῷ³ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, οὐ τόδε τὸ δεινόν, οὐ τόδε, οὐδ' αὐτὸς ὁ πάντα διαιρῶν καὶ διαχωρίζων, οἷς ἂν ἐπιγένηται⁴, θάνατος. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν πάντοτέ φησι σὺν Κυρίῳ⁵ ἐσόμεθα. Τῶν δὲ πρὸς ἀλλήλας ἑκατέρας φύσεως ἐπιστροφῶν ἱκανὸς μάρτυς, ὁ καὶ μόνος πιστὸς, ὁ εἰπὼν διὰ τοῦ προ- 70. b. φήτου· ἐπιστρέψατε πρὸς με, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ἡμᾶς⁶, ὃς οὐ σωματικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀσωμάτου⁷ πάσης οὐσίας ὑπερανέστηκε, μόνος ἑαυτὸν γινώσκων καὶ ταύτη μόνως πρὸς ἑαυτὸν⁸ ἐπιστρέφων.

πδ' » Πᾶν τὸ αἰὶ ὄν ἀπειροδύναμόν ἐστιν. « κ. τ. λ.

Τὸ αἰὶ ὄν καθ' αὐτὸ καὶ δι' ἑαυτὸ καὶ οὕτως ἀπειροδύναμον μόνον τὸ θεῖόν ἐστιν. εἴ τι δ' ἄλλο αἰὶ ἐστιν· οὐ καθ' αὐτὸ, οὐδ' ⁹ δι' ἑαυτὸ αἰὶ ἐστιν, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦτο ἔχει. Ὅθεν καὶ τὸ εἶναι αὐτῶ, ἐκεῖθεν καὶ τὸ δύνασθαι. οὐκ ἄρα καθ' αὐτὸ ἐστὶ τι ἀπειροδύναμον, ἀλλ' εἶπερ ἄρα, παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὸν Θεὸν καὶ τὸ αἰὶ εἶναι καὶ ἡ τοῦ αἰὶ εἶναι δύναμις αὐτῶ ἐνδέδοται. οὐδ' ἄρα ἀπειροδύναμον ἄλλο τι¹⁰ παρὰ τὸ θεῖόν ἐστιν.

πέ'. » Πᾶν τὸ αἰὶ γινόμενον ἄπειρον τοῦ γίνεσθαι δύναμιν ἔχει. « κ. τ. λ.

1) Ita quoque in textu B., sed in margine mutatum in ταύτη. non necessario. — 2) C. ἐφικτῆς pro ἐφικτῆς. Idem seq. αὐτοῦ dat. — 3) B. addit Ἰησοῦ, quod etiam C. habet. bene. Vid. Ep. ad Rom. c. VIII. extr. qui locus non ad verba, sed ad sensum e memoria redditus est. Nec minus qui subsequitur. 1. Thessal. c. IV. extr. — 4) B. omittit οἷς ἀ. ἐ. Habet tamen C. — 5) C. Θεῷ pro κυρίῳ. — 6) Recte ὑμᾶς in B. C. Cf. supra c. XV. — 7) B. male ἀσωμάτως. Proximum verbum ὑπερανέστηκε, non nisi in Perfecto inventum, adde Lexicis. Cf. Hesychius. — Zonaras p. 1783. — Adde Theodoret. T. V. p. 131. — 8) B. in textu ἑαυτὸ, corrigitur in margine. — 9) Scr. cum B. C. οὐδὲ. — 10) B. C. ἀλλ' ὅτι. Retine ἄλλο τι.

Εἰ τὸ αἰὲν ὄν οὐ πάντως ἀπειροδύναμον καθ' αὐτό· πολλοῦ ἂν δέοι τὸ αἰὲν γινόμενον ἀπειροδύναμον εἶναι καθ' αὐτό.
 71. a. καὶ ἄλλως δὲ, εἰ τὸ γινόμενον οὐκ ἔστι κατὰ τὸν Πλάτωνα¹· πῶς ἂν τὸ γινόμενον λέγοιτο δύναμιν ἔχειν καὶ οὐ μᾶλλον ἀδυναμίαν, καθὸ μὴ ὄν. ἢ γὰρ δύναμις ἐκ τῆς οὐσίας προέισιν, οὐκ οὐσία δὲ τὸ μὴ ὄν.

“Ορα δὲ, ὅτι κἂν τούτῳ τῷ κεφαλαίῳ κἂν τῷ² πρὸ τούτου αἰτίαν τοῦ αἰὲν εἶναι τὴν δύναμιν τίθεται. καίτοι τῆς ἐκάστου δυνάμεως ἐκ τῆς οὐσίας προιούσης, οὐ μὴν τῆς οὐσίας ἐκ τῆς δυνάμεως, εἰ μὴ ἐκ τῆς ὑπερουσίας τε καὶ ὑπερδυνάμου.

Ταῦτα πρὸς τὸ πς' κεφάλαιον παραγέγραπται³.

Ἀνάγκη, τὴν ἀπειρον δύναμιν ἐξ ἀπείρου προῖεναι καὶ τῆς οὐσίας, ἵνα μὴ μείζον ἢ⁴ τὸ αἰτιατὸν τοῦ αἰτίου. πῶς οὖν κατὰ δύναμιν μόνην ἔσται τι ἀπειρον, ὃ μὴ καὶ κατ' οὐσίαν ἔστιν ἀπειρον; εἰ δὲ ὃ κατὰ δύναμιν ἀπειρον, τοῦτο καὶ κατ' οὐσίαν ἀπειρον· ἀνάγκη μόνον τὸ θεῖον καὶ κατ' οὐσίαν καὶ κατὰ δύναμιν καὶ κατ' ἐνέργειαν εἶναι ἀπειρον. ὃ καὶ πρὸ πάντων καὶ ὑπὲρ πάντα, καὶ πάντων ἔστιν αἴτιον, καὶ πάντα περιείνει καὶ περιέχει οὐ κατὰ μόνην τὴν δύναμιν, ἀλλὰ καὶ τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ἐνέργειαν. Εἰ δὲ μηδὲν τῶν ὄντων ἴσον ἐκείνῳ· οὐδὲ ἀπειρόν τι τῶν ὄντων, ὡςπερ ἐκεῖνο. μόνον ἄρα ἐκεῖνο πάντῃ ἀπειρον. Οὕτω δὲ αὐτὸ λέγοντες ἀπειρον, οὐ ποσότητος μόνον ὑπεξαιροῦμεν πάσης καὶ πηλικότητος⁵, ἔτι δὲ καὶ πέρατος καὶ ἀπειρίας τῶν κατὰ ταύτας, ἀλλὰ καὶ ἐνεργείας καὶ δυνάμεως καὶ οὐσίας καὶ παντός ὄντος, ὡς ὑπερόντος⁶ ὄν. ἐπεὶ καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ ὑπερούσιος καὶ ἡ δύναμις ὑπὲρ πᾶσαν δύναμιν, καὶ ἡ ἐνέργεια ὑπὲρ πᾶσαν ἐνέργειαν καθ' ὑπερβολὴν ἄρρητον καὶ ἀσύγκριτον. πῶς⁷ οὖν ἀπειρον, ὡς ἀκατάληπτον καὶ ἀπερινόητον, οὕτω δὲ καὶ ἀπλοῦν καὶ ἀμερὲς οὐ κατὰ στέρησιν καὶ ἀπόπτωσιν, καθάπερ τὴν πρώτην ὕλην ὑποτιθέατο, ἀλλὰ καθ'

1) Vid. Plat. Tim. p. 27. extr. T. IX. Bip. — 2) C. τὸ pro τῷ. Mox αἰτία. utrumque perperam. — 3) Hoc enunciatur omittitur in B. — Omnino referenda sunt sequentia ad cap. LXXXVI. — 4) C. ἢ pro ἢ. — 5) C. πολικότητος. — 6) Leg. ὑπερόντως, ut B. — C antea ὑπερόντως, nunc ὑπερόντος. — 7) F. ὡς. quare signum interrogationis ponere (post ἀπερινόητον) non ausus sum.

ὑπεξαίρεσιν ὁμοίως καὶ συνθέσεως¹ καὶ ἀπλότητος καὶ πολυ- 71. b.
μερείας καὶ ἀμερείας.

πς'. » Πᾶν τὸ ὄντως ὄν ἄπειρόν ἐστιν, οὔτε κατὰ τὸ
πλήθος οὔτε κατὰ τὸ μέγεθος, ἀλλὰ κατὰ τὴν δύναμιν μό-
νην.« κ. τ. λ.

Τὰ πρὸς τοῦτο τὸ κεφάλαιον ὀφείλοντα ἀντιρῶθηθῆναι, 72. a.
ἐγράφη ἄνωθεν αὐτοῦ².

Συσυγγενέστατον³, οὐδ' ἐνοειδέστατον, ἀλλ' αὐτὸ ἐκεῖνο
τὸ ἐν ἐστιν. Κατὰ μέγεθος ἢ πλήθος ἀπειρίαν⁴ ἐν οὐδενὶ
τῶν πάντων ἐστίν. εἰ δὲ ταῦτα κατὰ στέρησιν· καὶ τὸ ἀμερῆς
καὶ ἄποσον κατὰ στέρησιν ἂν εἴη. ἀλλὰ τὸ θεῖον οὐ κατὰ στέρησιν
καὶ ἀπόπτωσιν ἀμερῆς καὶ ἀμερῆς⁵ καὶ ἀμεγεθῆς λέγεται, ἀλλὰ
καθ' ὑπεροχὴν. πάντα γὰρ προέχει ἐν ἑαυτῷ, διὸ καὶ μέγας
καὶ μερῖς⁶ τῶν ἁγίων λέγεται. οὕτω δὲ καὶ ἄπειρος κατὰ τε
οὐσίαν καὶ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν.

πς'. » Πᾶν μὲν τὸ αἰώνιον ὄν ἐστιν, οὐ πᾶν δὲ τὸ ὄν
αἰώνιον.« κ. τ. λ.

Ἵτι μὲν τὸ αὐτοὸν καὶ ὄντως καὶ ὑπερόντως ὄν καὶ προὸν προ-
αιώνιον ἐστιν, ὁμολόγηται, καθότι καὶ αὐτὸ τοὺς αἰῶνας ἐποίη-
σεν. ὅτι δὲ καὶ ὑπὸ τὸ πᾶν ὁ σοφός⁷ αὐτὸ τίθησι, τῷ παντὶ
καὶ αὐτὸ συμπεριλαμβάνων, οὐ κατὰ λόγον ποιεῖ. αὐτὸ γὰρ
ἐστιν, ὃ καὶ τὸ ὄν καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἀγαθὸν λέγεται, καὶ ὑπὲρ
τὸ πᾶν ἐστίν, ἀλλ' οὐδὲ τὸ αἰώνιον, ἦτοι τὸ κατὰ τοῦτον ἀεὶ
ὄν, μετοχῇ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐν⁸ τοῦ αἰῶνος ἔχει τὸ ἀεὶ εἶναι.
ἢ γὰρ ἂν οὕτως ὁ αἰὼν εἴη πρὸ τοῦ ὄντος, ἐπεὶ τὸ μετεχόμε- 72. b.
νον πᾶν καὶ κατὰ τοῦτον κρείττον ἐστὶ καὶ πρότερον τοῦ μετ-
έχοντος, ὡς περιτρέπεσθαι τούτῳ τὰ περὶ τῆς ἀποδείξεως εἰς
τοῦναντίον ἅπαν, οὗ βούλεται. Εἰ δὲ καὶ, ὅπερ ἡμῖν ὁ
χρόνος, τοῖς αἰδίοις αἰῶν, ἐστὶ δὲ ἡμῖν ὁ χρόνος συμβε-

1) B. C. addunt πάσης. — 2) Enunciatum hoc omittitur in B. Scri-
bae deberi videtur, ut superius. — 3) Lege cum B. Οὐ συγγενέστα-
τον. — 4) Scr. ἀπειρία, ut est in B. C. — 5) Recte B. C. ἄποσον. —
6) Ps. LXXII. (vulg. LXXIII.) v. 26. Vid. Biel. Thes. in V. T.
s. v. μερῖς. — 7) B. addit οὗτος, recte. C. τὸ ante πᾶν om. —
8) Leg. ἐκ, ut B. Verba καὶ ἐκ τοῦ αἰῶνος, in textu Codicis C
omissa, ab al. m. margini adscripta leguntur.

βηκός¹ (πόσον² γάρ τι, καθὼς καὶ πᾶσιν ἢ γοῦν τοῖς ἀκριβέστεροις σοφοῖς δοκεῖ)· καὶ ὁ αἰὼν ἄρα πρό³ τὰ αἰώνια λόγον ἐπέχει συμβεβηκός, ἃ καὶ μάλιστα καὶ κυρίως οὐσίαι εἰσὶ. καὶ πῶς τὸ οἶον συμβεβηκός πρότερον ἢ γοῦν αἴτιον τῶν ὄντως ὄντων ἢ τοῦ ταυτά πως εἶναι; ἀλλ' οὗτος⁴ ὁ χρόνος ἡμῖν αἴτιος τοῦ ὁπρωτοῦν εἶναι, οὐδ' ὁ αἰὼν τοῖς αἰδίοις τοῦ ἀεὶ εἶναι, ἀλλὰ πάντων πᾶσιν αἴτιος ὁ θεός, ἢ μία πάντων ἀρχὴ καὶ αἰτία, ἵνα ἢ ὁ θεός, φησιν ὁ θεσπέσιος Παῦλος, τὰ πάντα ἐν πᾶσιν⁵. Οὕτω διαλάμπει πάντοθεν τὰ ἡμέτερα.

πη'. » Πᾶν τὸ ὄντως ὄν, ὃ πρό αἰωνός ἐστιν, ἢ ἐν τῷ αἰῶνι ἢ μετέχον αἰῶνος.« κ. τ. λ.

Ἐν τούτῳ τῷ κεφαλαίῳ προφανῶς ἀλίσκεται περιπίπτων εἰς ἐναντίωσιν, τὸν αἰῶνα καὶ τὸ ὄντως ὄν ποιοῦν ἀλληλαίτια⁶. εἰ γὰρ τὸ ὄντως ὄν πρό τοῦ αἰῶνος καὶ ἐκ τοῦ ὄντος ὁ αἰὼν ἔχει⁷ τὸ εἶναι· δηλονότι καὶ αἴτιον τοῦ αἰῶνος τὸ ὄντως ὄν πᾶσιν. εἰ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τὸ ὄντως ὄν καὶ μεθέξει τοῦ αἰῶνος ἔχει τὸ ἀεὶ εἶναι⁸. δηλονότι καὶ ὁ αἰὼν αἴτιος τοῦ ὄντως ὄντος, ὡς εἶναι τὸ αὐτὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ αἴτιον καὶ αἰτιατὸν καὶ πρότερόν τε⁹ καὶ ὕστερον, ἕπερ ἐστὶν ἀλλήλοις ἐναντία. Ἄλλ' ἡμῖν οὐχ οὕτω δοκεῖ, ἀλλὰ τὸ μὲν θεῖον αὐτὸ καὶ πρό αἰῶνος καὶ πρό ὄντος ἐστὶ παντός, πᾶν δὲ τὸ παρ' ἐκείνου δημιουργικῶς ὑποστάν καὶ τὸ ὄντως εἶναι λαχόν, οὕτως ἐν τῷ αἰῶνι καὶ μετέχον τοῦ ἐνός ἐστιν, ὡς τὸ γινόμενον ἐν χρόνῳ καὶ ὑπὸ χρόνον, δηλονότι οὐχ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ, οὐδ' ὡς ἀπ' ἐκείνου τὴν ὑπόστασιν ἐσχηκός. οὐδὲ γὰρ ὁ χρόνος τοῦ γινομένου δημιουργός, οὐδ' οὐσία τις ὑποκειμένη τῷ γινομένῳ. οὐτ' ἄρα ὁ αἰὼν αἴτιος τοῦ ἀεὶ εἶναι τῷ ὄντως ὄντι οὔτε τὸ ὄντως ὄν αἴτιον τῷ αἰῶνι τοῦ εἶναι.

ω
1) B. συμβεβηκός. sic. Retinendum est — κός, quod et C. habet. Cf. supra fol. 45, a. — Sumsit vero haec e Gregorio Naz. Or. XXXVIII, p. 616. C. adeoque ex ipsis Platoniciis. Vid. infr. fol. 145, extr. — 2) B. C. ποσόν. Recte. — 3) Scribe πρός, ut B. C. — 4) B. οὔτε. recte. — 5) Epist. I, ad Corinth. c. XII, v. 6. — 6) Hoc vocabulum adde Lexicis. — 7) B. ἔχη. male. — 8) Respicitur etymologia αἰῶνος, ἀπὸ τοῦ ἀεὶ ὄν. Vid. Creuz. ad Procl. Inst. p. 82. — 9) C. πρότερόν γε.

πθ'. » Πᾶν τὸ ὄντως ὄν ἐκ πέραςτός ἐστι καὶ ἀπείρου.« κ. τ. λ.

Εἵπομεν, ὅτι οὐδὲν τῶν ὄντων ἀπειροδύναμον πλὴν τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ τὴν οὐσίαν ἐστὶν ἀπειρος. πάντα γὰρ πεπερασται τῷ Θεῷ καὶ κατ' οὐσίαν καὶ κατὰ δύναμιν καὶ κατ' ἐνέργειαν. ἀλλὰ καὶ ὁ Θεός ἐστιν¹ ἀπειρος οὐ πρὸς ἑαυτὸν, ἀλλὰ πρὸς τὰ ἄλλα. ἑαυτὸν γὰρ οἶδε², καὶ τοῦ πατρὸς ὄρος ὁ υἱός, καὶ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα, καὶ ἀπλῶς ἑαυτὸν εἰδώς καὶ ὀρίζων ὁ Θεός, ἥτοι τῇ γνώσει περιλαμβάνων, πάντα³ οἶδεν.

ζ'. » Πάντων τῶν ἐκ πέραςτος καὶ ἀπειρίας ὑποστάντων προϋπάρχει καθ' αὐτὰ τὸ πρῶτον πέρας καὶ ἡ πρώτη ἀπειρία.« κ. τ. λ.

Πέρας πρῶτον καὶ ἀπειρία πρώτη τὸ Θεῖον, ὡς⁴ τὸ ἐν 73. b. καὶ πάντα ἐνίζον καὶ συνέχον⁵ καὶ περατοῦν, τὸ δὲ, ὡς ὑπὲρ πάντα καὶ μῆτε τινὶ τῶν ὄντων μῆτε ἅμα πᾶσι περιοριζόμενον ἢ⁶ περιγραφόμενον, ἕτερον δὲ παρὰ τὸ Θεῖον πέρας ἢ ἀπειρον αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὑφεστώς οὐδὲν ἐστίν, εἰ μὴ σχέσεις⁷ ταῦτα⁸ ψιλὰ καὶ διανοίας ἀνύπαρκτα ἀναπλάσματα ἐν ταῖς οὐσίαις παρουφιστάμενα καὶ πλέον εἰς τὸ μὴ ὄν⁹ ἀποκλίναντα. Τινὸς γὰρ τὸ πέρας καὶ οὔτε ὅλον ἐκεῖνο οὔτε μέρος ἐκεῖνου, ἀλλὰ τῷ ὅλῳ ἐκεῖνου λειπόμενον, ὡς τὸ σημεῖον τῆς γραμμῆς καὶ ἡ γραμμὴ τῆς ἐπιφανείας καὶ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σώματος. Καὶ πῶς τὸ μὴ ὄν ὑφίστησι τὸ ὄν; ἢ δὲ ἀπειρία καὶ στέρησις¹⁰ ἐστὶ πέραςτος, οὐδεμία δὲ στέρησις, ἢ στέρησις, ὑποστάτις ἐστὶ τινος.

ζα'. » Πᾶσα δύναμις ἢ πεπερασμένη ἐστὶν ἢ ἀπειρος, ἀλλ' ἢ μὲν πεπερασμένη πᾶσα ἐκ τῆς ἀπείρου δυνάμεως ὑφέστηκεν, ἢ δὲ ἀπειρος δύναμις ἐκ τῆς πρώτης ἀπειρίας.« κ. τ. λ.

Πᾶσα δύναμις πεπερασμένη ἐστὶν, ἐπεὶ καὶ πᾶσα οὐσία καὶ πᾶσα ἐνέργεια ἐκ τῆς πρώτης ἀπείρου καὶ μόνης οὐσίας

1) B. omitt. ἐστίν, nec non C. Paulo sup. legerim ὃς κατὰ pro ὃς καί. — 2) C. οἶδεν. — 3) B. ταῦτα. proxime C. τὴν pro τῇ. — 4) B. C. τὸ μὲν ὡς. recte. — 5) B. μετέχον. male. — 6) B. καί. — 7) C. σχέσει. — 8) Scribendum videtur: τινὲς. cf. c. XCIII. init. — 9) B. C. addunt: ἢ τὸ ὄν. adde. — 10) B. C. στέρησις. ita scr.

καὶ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας τὴν ὑπόστασιν ἔχουσιν, ἥτις καὶ ὑπὲρ πάσας ἐστίν. οὐδὲν γὰρ οὔτε ἴσον τῷ¹ ὑπὲρ πάντα οὔτε πλεῖον ἢ μείζον τοῦ ἀπειρου. οὐ γὰρ τι πλεῖον ἢ μείζον, ἐκείνο
74. a. οὐκ ἀπειρον. Μόνον οὖν ἀπειρον τὸ θεῖον, ὡς καὶ τοῖς ὄντως θεολόγοις δοκεῖ². τὰ δ' ἄλλα, περὶ ὧν καὶ τὸ πάντα λέγειν ἀρμόζει, εἰ καὶ πρὸς τὰ μετ' αὐτὰ λέγονται ἀπειρα, ἀλλὰ καὶ καθ' αὐτὰ, καὶ πολλῶ μᾶλλον πρὸς τὰ ὑπερκείμενα πεπερασμένα εἰσίν.

ζβ'. » Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἀπειρων δυνάμεων μιᾷ ἐξῆπται τῆς ἀπειρίας, ἥτις οὐχ ὡς μετεχομένη δύναμις ἐστίν, οὐδὲ ἐν τοῖς δυναμένοις ὑφέστηκεν, ἀλλὰ καθ' αὐτήν.« κ. τ. λ.

Ἐὔπερ ἡ πρώτη καὶ μία δύναμις παντοδύναμός³ ἐστίν οὕτως, ὡς πάντα παράγει καὶ δυναμοῦν ἀφ' ἑαυτῆς δυναμένη· τίς ἢ ἀνάγκη, πλῆθος ἐπεισάγειν ἄλλων δυνάμεων ἢ τούτων ἀπειρων; ἢ γὰρ ἐκείνη οὐ παντοδύναμος⁴, εἰ μὴ πάντα δύναται παρ' ἑαυτῆς δυναμοῦν. ἢ εἰ παντοδύναμος ἢ μία· περιττὸν τὸ πλῆθος. ἀλλὰ μὴν παντοδύναμος ἐκείνη, περιττὸν ἄρα τὸ πλῆθος τῶν ἄλλων ἄλλων⁵ δυνάμεων. Εἰ δὲ μηδὲν ἐκεῖ περιττὸν· οὐδεμία⁶ ἄρα παρὰ τὴν μίαν ἐκείνην ἄλλη δύναμις δυναμοῖ τὰ ὄντα, ἀλλ' ἐκείνη, διὰ⁷ πάντων διήκουσα, αὐτὰ τε τὰ ὄντα παράγει καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς δυνάμεις ἀφ' ἑαυτῆς συνυφίστησι
74. b. μόνη ἀπειρος οὔσα, πεπερασμένοις⁸, ἀναλόγους δηλαδὴ ταῖς οὐσίαις ἀμερίστως μεριζομένη, καὶ οὕτως αὐτὰς περαίνουσα⁹, αὐτὴ δὲ ἀπειρος μένουσα.

Οὗτος δὲ μέχρι μὲν τοῦδε δεύτερον ἐτίθει μετὰ τὸ ἐν τὸ ὄν, καὶ τὸ ἐν ἔλεγε τὴν μίαν εἶναι καὶ πρώτην πάντων ἀρχήν. νῦν δὲ μεταξὺ τοῦ πρώτου, τουτέστι¹⁰ ἐνός, καὶ τοῦ ὄντος τὴν ἀπειρίαν τιθεῖς, δηλός ἐστι τρίτον ἀπὸ τοῦ ἐνός τὸ ὄν τιθέναι βουλόμενος, καὶ μηδὲ τὸ ὄν ἐτι πάντων ἀρχὴν εἶναι καὶ

1) C. τὰ pro τῷ. — 2) Unde dicitur Deus αὐτοἀπειρος. Vid. Theologos. apud Suicer. s. h. v. — 3) C. παντοδύναμος om. — 4) C. παντοδύναμις. Sic quoque lin. sq. — 5) Sic in A. — 6) B. οὐδὲ μία. — 7) C. διὰ, antea omissum, ab al. m. superscriptum habet. — 8) B. — μένας. recte. Proxime velim ἀναλόγως. — 9) C. αὐτὰς μὲν περαίνουσα. Sic. Scr. αὐτὰς μὲν περαίνουσα. — 10) C. τουτέστιν. ta scr.

αἰτίαν ¹ συγχωρῶν, ἀλλὰ πάντων γε τῶν ἀπειροδυνάμων καὶ πάσης ἀπειρίας τῆς ἐν τοῖς οὖσι τὴν ἀπειρίαν αἰτίαν εἶναι ἀποφαινόμενος, καὶ οὕτως ἑαυτῷ τε καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἐναντιούμενος. αὐτὸς γὰρ εἶπε: τὸ ἐν εἶναι τὴν μίαν πάντων ἀρχὴν καὶ αἰτίαν ², καὶ ἀληθῆς ἀπέδειξε λόγος, τὸ ἐν καὶ τὸ ὄν ταυτὸν εἶναι καὶ τοῦτο μόνον εἶναι ³ ἀπειροδύναμον, καὶ πάντων ἀρχὴν καὶ αἰτίαν.

ζγ'. » Πᾶν τὸ ἀπειρον ἐν τοῖς οὖσιν οὔτε τοῖς ὑπερκειμένοις ἀπειρόν ἐστιν οὔτε ἑαυτῷ.« κ. τ. λ.

«Ο φθάσαντες ἤδη εἵπομεν ⁴, ὅτι τὸ ἀπειρον καὶ τὸ πέρασ ⁷⁵. a. οὐκ οὐσίαι τινές εἰσιν ὑφεστῶσαι, ἀλλὰ σχέσεις τινές τοῖς οὖσιν ἐνθεωρούμεναι, τοῦτο καὶ διὰ τοῦδε ζγ' κεφαλαίου διάδηλον γίνεται. οὐ γὰρ αὐτό τι καθ' αὐτό, φησιν, ἀπειρόν ἐστιν, ἀλλὰ θεωρεῖται μὲν ἐν τοῖς οὖσιν, ὡς ἐν ὑποκειμένοις. Ἔστι δὲ ἀπειρον ἕκαστον οὐ πρὸς ἑαυτὸ, ἀλλὰ πρὸς τὰ ὑφείμενα, πρὸς ἑαυτὸ δὲ καὶ τὰ ὑπερκειμένα πεπερασται. Καλῶς ἄρα ἡμῖν εἴρηται, καὶ ὅτι πάντα τὰ ὄντα πεπερασμένα εἰσὶ πλὴν τοῦ ὑπερόντος, ὃ ἐστιν ὁ θεός, ὃ καὶ πάντων ὑπερκειμένον πρὸς πάντα ἐστὶν ἀπειρον, καὶ ἄοριστον, ἑαυτῷ δὲ ὀρίσται καὶ πεπερασται, καθὼ καὶ τοῦ πατρὸς ὄρος ὁ υἱὸς καὶ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον λέγεται ⁵ καὶ πιστεύεται. Μόνον οὖν τὸ θεῖον τοῖς πᾶσιν ἀπειρον κυρίως καὶ ἀπερίληπτον, ὃ καὶ τῶν πάντων ὑπερεξήρηται, τὰ δὲ μὴ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς ⁶ ἀπειρα, τοῖς ὑποδεστέροις, τοῖς δ' οὐ, τοῖς ὑπερκειμένοις, μὴ οὐ κυρίως λέγοντ' ἂν ἀπειρα. πῶς γὰρ, ἂ τῶν ὑπερκειμένων καὶ τοῦ πρώτου γε ⁷ πάντως ἡλλάττωται; μόνον ἄρα τὸ θεῖον ῥητέον κυρίως ἀπειρον, ἐπειδὴ καὶ μόνον πᾶσιν ἐστὶν ἀπερίληπτον καὶ ἀκατάληπτον. δῆλον δὲ καὶ ὅτι οὐκ οὐσία τις, ἀλλ' οὐδὲ συμβεβηκός, ἀλλ' ἢ σχέσεις μόνον ἢ ἀπειρία, ὅθεν καὶ ἀπλοῦν εἴρηται τὸ θεῖον.

ζδ'. » Πᾶσα μὲν αἰδιότης ἀπειρία ἐστίν, οὐ πᾶσα δὲ ἀπειρία αἰδιότης.« κ. τ. λ.

1) C. εἰτίαν. — 2) Cap. XX. extr. — 3) Omittit male B: καὶ τοῦτ. μόν. εἶναι. oculus aberravit. — 4) Cap. XC. — 5) B. καὶ λέγεται. ita Noster plerumque. — C. ut A. — 6) Adde μὲν e B, C. Proxime scr. δ' οὐ. — 7) C. τοῦ πρώτου τοῦ γε.

75. b. Ούτε ἡ ἀπειρία ἐστὶ καθ' αὐτὸ ὑφιστασ, ὡς ἤδη δέδεικται, οὔτε ἡ αἰδιότης, ἀλλ' ὁ πρὸ πάντων θεὸς μόνος ἐστὶ πρὸς πάντα ἄπειρος καὶ καθ' αὐτὸν καὶ κατὰ πάντα αἰδιός. Ἐἴ τι δὲ τῶν ὄντων ἐστὶν αἰδιόν· οὐ καθ' αὐτὸ οὐδὲ δι' ἑαυτὸ, ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ ἀγαθότητα τοιοῦτόν ἐστι. πᾶν γὰρ τὸ κτισθέν τε καὶ ποιηθέν ἀρχὴν ἔχει τοῦ εἶναι, καὶ μένει διὰ τὴν τοῦ ποιήσαντος ἀγαθότητα. Οὔτε δὲ κατὰ ποσὸν ἀπειρία ἐστὶ (ποσὸν γὰρ λέγει τὸν ἀριθμὸν, ἀριθμὸς δὲ πᾶς πεπερασμένος ἐστὶ. τὸ γὰρ μὴ πεπερασμένον οὐδὲ ἡρίθμηται. καὶ ὃ ἡρίθμηται, καὶ πεπερασται) οὔτε κατὰ τὸ πηλίκον ἦτοι τὸ μέγεθος. ἐμπεριέχονται γὰρ πάντα τὰ μεγέθη τῶ οὐρανῶν πεπερασμένον δ' εἶναι τὸν ἄνθρωπον ὁ Ἀριστοτέλης ἀπέδειξε¹. Τὸ γὰρ ἐπ' ἄπειρον δύνασθαι τὸν ἀριθμὸν αὔξειν καὶ τὸ μέγεθος διαιρεῖν, σοφιστικὴν² κομψεία μᾶλλον ἐστὶν ἢ ἀλήθεια, καὶ ὑπόθεσις ἀνέκβατος καὶ ἀπέραντος καὶ ἀδύνατος. ἢ δὲ κατὰ τὴν ὕλην ἀπειρία τί ἂν καὶ εἴη, τῆς ὕλης τὸ μηδὲν οὔσης, ἀλλὰ ψιλῶ³ κατὰ στέρησιν καὶ ἀπόπτωσιν πάντων εἰδῶν θεωρουμένης; ὅποτε δὲ καὶ πᾶσα ἀπειρία, ὡς σχέσις μόνον ἀνυπόστατος οὔσα, τοῦ καταλόγου τῶν ὄντων ἐκβέβληται, σχολῆ γ' ἂν καὶ πλειόνων ὑποστατικῆ, ἢ καθ' αὐτὴν ἀνυπόστατος, καὶ ὀλιγωτέρα καὶ αἰτιωτέρα καὶ προαιώνιος λέγοιτο, εἰ μὴ τις τὴν ἀκαταληψίαν τῆς πρὸς πάντα θείας ὑπεροχῆς πρώτην ἀπειρίαν καὶ αὐτοαπειρίαν⁴ καλεῖν βούλοιο.

ζέ. » Πᾶσα δύναμις, ἐνικωτέρα οὔσα, τῆς πληθυνομένης

ἀπειροτέρα. « κ. τ. λ.

76. a. Οὐκ ἔδει λέγειν ἀπειροτέρα. τοῦ γὰρ ἀπείρου ἀπειρότερον οὐδὲν, ἀλλ' ἡ μείζων εἴτουν δυνατωτέρα. Οὗτος δὲ ὁ σοφός, ἵνα μὴ τὸ⁵ καθ' αὐτὸ ὄν, ὡς ὄν, ὑποστήσῃ, τὴν ἀπει-

1) Omne animans (ζῶον) finitum (πεπερασμένον) esse docet Aristoteles de Coelo L. I. c. V. §. 72. T. I. p. 210. l. 47. ed. Erasmi. Et omne corpus finitum esse ibid. cf. Metaphys. L. XI. c. IV. §. 2. T. II. p. 415. s. Sed optime exhibet Vulc.: *coelum pro ἄνθρωπον*. Scribe igitur: *οὐρανόν*. Vid. Arist. l. l. et infra c. 96. — 2) Lege: — κη, ut B. C. — 3) C. *ψιλῶν*, omisso *ῶν*. — 4) Addendam hanc vocem esse Lexicis monuit Creuzerus ad Procl. Inst. th. p. 136 cf. eundem Procl. ad Plat. Alc. p. 88. — 5) Scr. e B.: τὸ μη.

ρίαν και τὸ τῆς ἑαυτοῦ διανοίας ἀνάπλασμα θεοποίησι, πολλά τε τὰ ἄπειρα και ἄλλων ἄλλα ἄπειρότερα ὑποτίθησι και τῆς ἐν τούτοις ἀπειρίας αἰτίαν τὴν πρώτην προτίθησιν ἀπειρίαν, εἰς ἄπειρα περιπίπτων προδήλως ἄτοπα. Καὶ ὁ μὲν δυνάμεις δοκεῖ λέγειν τὰς τοῖς κατ' αὐτὸν οὐσιν ἐνθεωρουμένας, ὡς τῶ ποσῶ τὴν τοῦ δύνασθαι προκόπτειν μὲν ¹ ἐπ' ἄπειρον, και τῶ πληλίῳ τὴν τοῦ δύνασθαι διαιρεῖσθαι ἐπ' ἄπειρον. ὑπάρχειν γὰρ ἄπειρα ταῦτα διὰ τὸ διεξίτητον ². Τῆ δ' ὕλη τὴν τῆς οὐσίας ἀοριστίαν, δι' ἣν και ταύτην ἄπειρον ὑπάρχειν, ἐν τῶ πρὸ τούτου ³ κεφαλαίῳ ἐπεσημήναντο ⁴. Τάχα δὲ και τὰς τοιαύτας ἀπειρίας εἰς μίαν ἀνάγων, ἃς τὸ μηδὲν οὐσας ὁ τῆς ἀληθείας λόγος ἀπέδειξε, και ἀδυναμίας μᾶλλον ἢ δυνάμεως ⁵ καλεῖσθαι δικαιουμένας, διὰ τὸ μηδέποτε προβαίνειν δύνασθαι εἰς ἐνέργειαν τὴν πρὸ τούτων μίαν πρώτην ἀπειρίαν και τοῦ ἐνὸς ἐγγυτάτω βαίνουσαν. Τὴν αὐτὴν δ', οἶμαι, και πρώτην δύναμιν και πρώτην ὕλην κατονομάζει, ἐκ μὴ ὄντων τὸ μὴ ὄν ἀναπλάττων, ἐξ ἀνυποστάτων τὸ ἀνυπόστατον. ἡμεῖς δὲ παρὰ τῆς θείας γραφῆς δυνάμεις λέγειν ἐμάθομεν τὰς ἀγγελικὰς και νοερὰς διακοσμῆσεις και τάξεις, κατὰ τὸ: εὐλογεῖτε ⁶ τὸν 76. b. κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ. ὧν και ἄλλην ἄλλης ⁷ ἐνικωτέραν τε και δυνατωτέραν, τὴν μᾶλλον ἐγγίζουσιν τῶ ἐνὶ και μόνῳ Θεῷ, οὐδεμίαν ἄπειρον οὐδ' ἀπειροτέραν ἑτέροις ⁸, ἀλλὰ πάσας πεπερασμένας και ὠρισμένας κατὰ τὸ τεθειμένον ⁹ ἐκάσταις ὄριον, περὶ ¹⁰ τῆς πάντα περαινούσης και ὀριζούσης ἀπείρου μόνης ἀρχῆς.

ζς. » Παντὸς πεπερασμένου σώματος ἢ δυνάμεις ¹¹, ἄπειρος οὐσα, ἀσώματος ἐστίν. « κ. τ. λ.

Πρόσκειται τὸ πεπερασμένον ¹², ὡς τάχα και ἀπείρου

1) Om. in B. μὲν. merito. Legitur tamen in C. — 2) C. ἀδιεξίτητον. bene. Vid. Procl. c. XCIV. — 3) B. τούτω. in margine rov. — 4) B. recte ἐπεσημήναντο. optime. — 5) Legend. f. δυνάμεις. Vulcanius: »potentiam.« — 6) B. εὐλογεῖται. sic. — Vid. Ps. CXLVIII. v. 2: αἰνεῖτε αὐτὸν [τ. Κύριον] πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν πάσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ. cf. fol. 124, b. — 7) B. ἄλλοις. male. — 8) F. ἑτέρας. — 9) C. θεμιμένον pro τεθ. — 10) B. παρὰ. recte. — 11) In cod. A. δυνάμεις. sic. — 12) C. τὸ πεπερασμένου. placet.

τινὸς σώματος ὄντος, καὶ μὴν δέδεικται τῷ Ἀριστοτέλει, μηδὲν σῶμα ἄπειρον εἶναι¹. ἢ οὖν περιττῶς παρείλκυται², ἢ οὕτω λέγεσθαι νοητέον, ὅτι παντὸς σώματος πεπερασμένου ὄντος, εἴαν ἡ δύναμις ἄπειρος ἦ, καὶ ἄσώματός ἐστι. μᾶλλον δὲ ἔοικε πᾶν μὲν σῶμα πεπερασμένον λέγειν κατὰ τὴν οὐσίαν, ἄπειρον δὲ κατὰ τὴν δύναμιν, ἢ ὡς δυνάμενον μένειν αἰώνιον, ἢ ὡς δυνάμενον ἐπ' ἄπειρον διαιρεῖσθαι. ἀλλὰ τὸ μένειν αἰώνιον, οὐ τοῦ σώματος ἐστὶ δύναμις, τοῦ πεπερασμένου κατὰ τὴν οὐσίαν, καὶ οὕτω μὴ καθ' αὐτὸ αἰωνίου (εἴη γὰρ οὕτω κρείττων ἡ δύναμις τῆς οὐσίας, ἧς ἐστὶ δύναμις, καὶ ἀφ' ἧς προῆκται), ἀλλὰ τοῦ πεποιηκότος αὐτὸ καὶ διατηροῦντος αἰώνιον. οἶον ἂν οὗτος φαίη τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ οὐράνια σώματα. Τὸ δὲ ἐπ' ἄπειρον διαιρεῖσθαι οὐ δύναμις, ἀλλὰ μᾶλλον ἄδυναμία καὶ πόθος³, καὶ τοῦτο σωματικά⁴.

77. a. Σοφιστικῶς ἀπὸ τοῦ σωματικοῦ τὸ σῶμα μετέλαβεν, ὡς τάχα ταῦτόν ὃν σῶμά τε εἶπεῖν καὶ σωματικόν, οὐκ ἐστὶ δέ. οὐσία μὲν γὰρ τὸ σῶμα καὶ ὑποκείμενον, συμβεβηκὸς δὲ τὸ σωματικόν.

ζζ. » Πᾶν τὸ καθ' ἐκάστην σειρὰν ἀρχικὸν αἷτιον τῆς σειρᾶς πάσης τῆς ἑαυτοῦ μεταδίδωσιν ιδιότητος, καὶ ὃ ἐστὶν ἐκεῖνο πρῶτως, τοῦτό ἐστὶν αὕτη καθ' ὑφ᾽ ἑσιν. « κ. τ. λ.

Πολλὰς εἰσάγει σειρὰς, ἵνα καὶ πολλὸν εἴπῃ⁵ τὰς ἐκάστης ἀρχικῶς καθηγουμένας ἐνάδας, καὶ οὕτω τὴν πολυαρχίαν εἴτουν πολυθεΐαν συστήσῃ. ἡμεῖς δὲ μοναρχίαν καὶ θεὸν ἓνα τρισυπόστατον σέβοντες, ἐκ τούτου τὰ πάντα καὶ διὰ τούτου καὶ ἐν τούτῳ παράγεσθαι τε καὶ μένειν καὶ ἐπιστρέφειν ὑπὸ μίαν τεταγμένα σειρὰν καταγγέλλομεν, τὸν⁶ ἀπ' ἐκείνου καὶ ἐν ἐκείνῳ καὶ πρὸς ἐκεῖνον. Οὗτος δὲ κἀντεῦθεν ἀλίσκεται μαχόμενος ἑαυτῷ, πολλὰς εἰσάγων σειρὰς καὶ πολλὰς τούτων προῖστας ἀρχάς, ὑπεναντίως τοῖς ἐν τῷ ἰά⁷ κεφαλαίῳ προειρημένους αὐτῷ. εἰ γὰρ πολλαὶ ἀρχαὶ ἦτοι τὰ ἀρχικὰ αἷτια, ἐκάστη σειρὰς

1) Vid. ad cap. XCIV. — 2) C. παρείλκνται. — 3) B. C. recte πόθος. — 4) B. recte σωματικόν. C. σωματικά. — 5) B. εἴποι. ita. Scr. εἴπῃ, quod et C. habet. — C. πολλὰς pro πολλύ. — 6) B. τὴν. recte. — 7) B. plene ἐνδεκάτῳ.

ιδίας προηγουμένη· πῶς πάντα τὰ ὄντα πρόεισιν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας τῆς πρώτης; καὶ εἰ μία τῶν ὄντων πάντων αἰτία ἢ πρώτη, ἀφ' ἧς πάντα πρόεισι· διατί μὴ καὶ ἐν τῷ πάντων ἀρχικόν¹ αἴτιον καὶ μία σειρά, ἧς ἡγεῖται τὸ ἐν καὶ καθ' ἣν ἀλληλουχούμενα πάντα πρόεισιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς καὶ αὐτὴ ἐπιστρεπτικῶς ἀνάγεται πρὸς τὸ ἐν; Ἔτι πρὸς τὰ νῦν τοῦτου λεγόμενα περὶ τῶν ἀρχικῶν αἰτίων ἀπορητέον, εἰ πολλὰ τὰ ἀρχικά αἴτια, πρότερον² ἴσα πάντα καὶ κατ' οὐσίαν καὶ κατὰ δύναμιν καὶ πάντη ταῦτά, ἢ τὰ μὲν μείζω, τὰ δὲ ἐλάττω; Τοῦτο δὴ τὸ τοῦ σοφωτάτου μάρτυρος Εὐστρατίου περὶ τῶν πολλῶν θεῶν προβληθὲν ζήτημα³. Ἄλλ' εἰ μὲν ἄνισα· ἀναγέσθω τὰ ἐλάττονα πρὸς τὰ μείζονα, καὶ οὕτω διὰ τῆς ἀλληλουχίας, ὡς διὰ μιᾶς σειρᾶς, πάντα πρὸς τὸ ἐν, ἀφ' οὗ καὶ πρόεισιν. εἰ δὲ ἀδιάφορα καὶ ταῦτά πάντα κατὰ τε οὐσίαν καὶ δύναμιν· τί δεῖ πολλὰ ταῦτα, καὶ οὐ μᾶλλον ἐν λέγεσθαι, καθάπερ ἡμεῖς τὴν ὑπερούσιον καὶ πρὸς ἑαυτὴν ὁμοούσιον τριάδα φαιμέν, ἐν τῇ φύσει, τουτέστιν οὐσία, τὰ τρία ταῖς ὑποστάσεσι λέγοντες.

ζή. » Πᾶν αἴτιον χωριστὸν πανταχοῦ ἐστὶν ἅμα καὶ οὐδαμοῦ.« κ. τ. λ.

Δέδεικται μετὰ⁴ πλειόνων, ὅτι τὸ πρῶτον καὶ πάντων 78. α. αἴτιον ἐν καὶ μόνον, διὸ καὶ ὑπὲρ τὸ πᾶν. Τοῦτο δὲ καὶ ἐν πᾶσιν ἐστὶ μεθεκτικῶς, καὶ τὰ πάντα πληροῖ τῇ ἑαυτοῦ παρουσίᾳ, ὡς ἀχώριστον πάντων. οὕτω δὲ καὶ πανταχοῦ καὶ πάντων ὑπερῆρται, καὶ ὅλον ἐστὶ καθ' ἑαυτὸ, ὡς εἰ ἀμέθεκτον ἦν. πάρεστι μὲν γὰρ, ἀλλ' ἀχρόνως⁵ καὶ ἀμιγῶς, πάντα συνέχον καὶ περιέχον, ὑπ' οὐδενὸς δὲ, ἀλλ' οὐδ' ὑπὸ πάντων συνεχό-

1) B. addit: πάντων. quod inserendum videtur. — Proximum verbum ἀλληλουχεῖσθαι adde Lexicis. Vid. Henr. Steph. T. I. col. 360. c. — 2) B. in margine: πρότερον. ita leg. — 3) Hoc quaerendum fuerit in Eustratii Nicaeni codice de processione Sp. S. manu scripto, qui servari dicitur in Bibl. Vallicellana [?]. Vide Cav. Script. eccl. hist. lit. p. 446. Nisi fuerit quaerendum in ejusdem Eustratii Comm. in Aristotelis Analyt. post. L. II. Venet. 1534. libro raro, Vid. Buhle in Arist. Edit. Bipont. T. I. p. 299. — De nostro Eustratio praeter sex reliquos vid. Fabric. Bibl. gr. Vol. III. p. 264 sq. ed. Harl. — Ceterum de hac πολυθείας refutandae ratione vid. Hugonis Grotii de veritate relig. Christ. Libr. I. p. 7 sq. ed. Koecher. — 4) B. διὰ. — 5) B. ἀχράντως. male.

78. b. μενον ἢ περιγραφόμενον. Οὕτω δὲ καὶ οὐδαμοῦ, ὡς μηδενὶ τόπῳ περιγραφόμενον, καὶ οὔτε διὰ τὸ μηδαμοῦ εἶναι κωλύεται καὶ πανταχοῦ εἶναι, οὔτε διὰ τὸ πᾶσι παρεῖναι καὶ πάντα πληροῦν ἑαυτοῦ ἐξίσταται τῆς οἰκειᾶς ὑπεριδρύσεως ἢ τι ὀλόγητος¹ ὑφαιρεῖται, ἀλλὰ καὶ ὅλον ἐκάστῳ τῶν μετεχόντων παρὸν εὐρίσκεται καὶ ὅλον πάντων ὑπεξήρηται, ἀλλ' οὐδὲ ποτὲ μὲν πάρεστι, ποτὲ δὲ χωρίζεται καὶ εἰς ἑαυτὸν² συναίεται, ἀλλ' αἰεὶ πᾶσι παρὸν ἀχωρίστως αἰεὶ καὶ ἐξήρηται χωριστῶς, ὥστε οὐ μόνον τὸ πᾶν κατὰ τὸ παρελκόν ἐν τῷ προβλήματι τοῦ αἰτίου προτέτακται, ἀλλὰ καὶ τὸ χωριστὸν εἶναι³ προσεῖρηται.

ζδ'. » Πᾶν ἀμέθεκτον, ἢ ἀμέθεκτόν ἐστι, ταύτη ἀπ' ἄλλης αἰτίας οὐχ ὑφίσταται, ἀλλ' αὐτὸ ἀρχὴ ἐστὶ καὶ αἰτία τῶν μετεχομένων πάντων. « κ. τ. λ.

Ὅρα, ὅτι τὸ ὑφίστασθαι καὶ τὸ εἶναι ἀπλῶς ὁ σοφὸς οὗτος ταυτὸν εἶναι τίθεται, οὐκ ἐστὶ δέ. οὐδὲ γὰρ ἡ ὑπόστασις⁴ τῆ οὐσίας ταυτὸν. ἀλλὰ καὶ τὸ εἶναι ἀπ' αἰτίας ἀντὶ τοῦ γίνεσθαι λαμβάνει, ὡς τῆς αἰτίας πάντως οὐσης ποιητικῆς τῶν ὧν ἐστὶν αἰτία, ὅθεν καὶ πᾶσαν τὴν κατ' αὐτὸν καθ' ἐκάστην

79. a. σειρὰν ἀρχὴν ἀγέννητόν φησιν, ὡς δὴ τῶν ἀπ' αὐτῆς ὑφισταμένων πάντως γινόμενον⁵. Ἀλλὰ σὺ μὴ συναρπασθῆς, ὅ τῆς τριάδος προσκνητῆς, τοῖς τοιούτοις λόγοις, ἵνα μὴ πρὸς τὴν Ἀρειανὴν⁶ ὀλισθήσης αἴρεσιν. ὁ γὰρ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα ἀπ' αἰτίας τοῦ πατρὸς, ὑποστατικῆς, οὐ ποιητικῆς, πρόεισι μὲν, οὐ γίνεται δέ.

Θεωρητέον δὲ καὶ οὕτως: εἰ τὸ ἀρχικὸν αἴτιον καὶ πανταχοῦ πάρεστι καὶ οὐδαμοῦ, ὡς προείρηται· διατί μὴ τὸ αὐτὸ καὶ μεθεκτόν εἶναι δώσωμεν⁷, ὡς ἐν πᾶσιν ὃν τοῖς μετέχουσι, καὶ ἀμέθεκτόν, ὡς ἐξηρημένον πάντων⁸ τηρήσωμεν; Τίς δὲ καὶ ἡ χρεια τῶν πλειόνων σειρῶν καὶ τῶν καθ' ἐκάστην ἀρχικῶν

1) C. τῆς ὀλόγητος. bene. — 2) C. ἑαυτὸ. — 3) B. δικαίως. C. εἰκαίως pro εἶναι. Vulc. frustra. Placet εἰκαίως pro εἰκῆ, temere; quod adverbium adde Lexicis. Zonar. p. 649. Εἰκαίως· ἀντὶ τοῦ μάτην καὶ εἰκῆ. — 4) B. ὑπόστασις. Verba οὐδὲ γὰρ in C. desunt. — 5) B. — ἐννην. Leg. f. — ἐνων. — 6) C. ἀρειανόν. — 7) C. δώσωμεν. — 8) C. πάντως.

αἰτίων, εἴπερ ἡ μία καὶ πρώτη πάντων αἰτία, παντοδύναμος οὕσα, πάντα παράγειν ἀφ' ἑαυτῆς δύναται καὶ ὑπὸ μίαν ὑπάγειν σειρᾶν; ἵνα καὶ μόνῃ πάντων ἀρχῇ καὶ πάντων δεσπότις¹ ὁμολογῆται κατὰ τὸ εἰρημενον: ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά². καὶ κυριώτερον οὕτως εἴη τὸ ἓν, τὸ κατὰ πάντων κράτος ἀναδησάμενον, ἀλλὰ μὴ συμερίζεται τῷ πλήθει τὴν ἐξουσίαν. μᾶλλον οὖν οὕτω προβλητέον, ὅτι τὸ πάντων αἴτιον, ὃ καὶ μεθεκτόν ἐστιν, ὡς πανταχοῦ παρὸν καὶ τὰ³ πάντα πληροῦν ἑαυτοῦ, καὶ ἀμεθεκτόν, ὡς πάντων ὑπεξηρημένον, καὶ μηδενὶ τῶν ὄντων περιγραφόμενον, μήτε μὴν ὅλως⁴ τῆς οἰκείας ὑπεριδρύσεως ἐξιστάμενον, οὐθ' ἡ μεθεκτόν ἐστιν, οὐθ' ἡ ἀμέθεκτον, ἀλλ'⁵ ἀπ' ἄλλης ποιητικῆς αἰτίας ὑφίσταται. Αὐτὸ γὰρ ἡγεῖται τῆς μιᾶς καὶ ὅλης πάντων τῶν ὄντων σειρᾶς, καὶ ἐξ αὐτοῦ πάντα τὸ⁶ εἶναι, ὅπερ ἐστὶν ἕκαστον, ἔχει, αὐτὸ δὲ ἐξ οὐδενός. Εἰ γὰρ ἐκ τινος· ἐκεῖνο ἂν εἴη πάντων αἴτιον⁷ τὸ, ἐξ οὗ τὰ πάντα. ἀλλ' οὕτω μὲν ἐκ τῆς ἀνάρχου πάντα καὶ πάντων⁸ ἀρχικῆς καὶ ποιητικῆς αἰτίας, τῆς ὑπερουσίου τριάδος, αὐτὴ δὲ οὐδενός⁹, πλήν ὅτι καὶ ταύτης τὸ μὲν, ἐξ οὗ, 79. b. τὸν πατέρα δηλονότι λέγομεν, τὰ δὲ ἐξ αὐτοῦ, τὸν υἱὸν δηλαδὴ καὶ τὸ πνεῦμα, οὐχ ὡς τὸ εἶναι ἀπλῶς ἐκ τοῦ πατρὸς ἔχοντα (ἦν γὰρ αἰεὶ καὶ ταῦτα καὶ συνῆν τῷ πατρί), ἀλλ' ὡς τὸ πῶς εἶναι, τουτέστι τὸ μὲν¹⁰ γεννητῶς, ὡς υἱὸν, τὸ δὲ πορευτῶς, ὡς πνεῦμα, οὐ γινόμενα, ἀλλ' ἐκουσίως¹¹ ὑφιστάμενα. Ὅθεν καὶ τὰς ὑποστάσεις διαιροῦμεν, οὐ τὴν οὐσίαν.

ρ'. » Πᾶσα μὲν σειρὰ τῶν ὄλων εἰς ἀμέθεκτον αἰτίαν καὶ ἀρχὴν ἀνατείνεται, πάντα δὲ τὰ ἀμέθεκτα τῆς μιᾶς ἐξέχεται τῶν πάντων ἀρχῆς. « κ. τ. λ.

1) B. δεσπότης. sic. — 2) Vid. fol. 29. b. Proxime f. κυριώτερον ἂν. — 3) C. τὸ pro τὰ. — 4) B. ὅλον. displicet. — 5) Om. in B. C. ἀλλ'. optime. — 6) Deest in C. τὸ. — Proxime male ἔχειν in B. — 7) Inde ab εἰ γὰρ tota enunciatio in B., scripta quidem, sed deleta est. Reliqua usque ad πλήν ὅτι omnino omittuntur. Perverse. aberraverat scilicet scribae oculus ad alterum τὸ μὲν ἐξ οὗ, deinde, quum verba non quadrarent, deleuit alia manus prima verba. — 8) C. πάντως pro πάντων. male. — 9) C. ἐξ οὐδενός. bene. — 10) Bene C. τὸν μὲν. Mox ἐκπορευτῶς. quod placet. — 11) B. C. recte ὁμοουσίως.

Ἔστι δ' ἂν καὶ οὕτω καταμάθοιμεν τὸ ἀσύστατον τῆς τῶν πολλῶν ἀρχῶν ὑποθέσεως: αἱ μὲν πολλαὶ καὶ τῶν τινῶν ἀρχαὶ οὐκ ἂν εἶεν, μὴ τῆς μιᾶς καὶ πάντων αἰτίας οὔσης, ἢ
80. a. δὲ μία καὶ πάντων αἰτία τότε¹ ὁμολογεῖται καὶ μία καὶ πάντων αἰτία εἶναι, ὅτε μὴ εἰσὶν αἱ πολλαί.

Καλῶς φησιν, ὅτι τῆς πάντων ἀρχῆς πάντα μετείληφε.² μετείληφε δὲ πάντα τοῦ πρώτου, ὥστε καὶ οὗτος σύμφησιν ἡμῖν, μίαν εἶναι τὴν πάντων ἀρχὴν καὶ αἰτίαν. ὁμολογῶν δὲ καὶ πάντα ταύτης μετείληφέναι, δηλὸς ἐστὶ συγκατατιθέμενος λέγουσι πᾶσιν, εἶναι αὐτὴν μεθεκτὴν. περιτταὶ ἄρα αἱ πολλαὶ σειραὶ καὶ αἱ τούτων ἀρχαί. ὅποτε δὲ ἡ μία καὶ πρώτη δίδεται³ εἶναι μεθεκτὴ· πολὺ ἂν δέοι τὸ⁴ παρὰ ταύτην ἄλλας ἀμεθέκτους ὑποτίθεσθαι, εἰ μὴ ἄρα ὡς καὶ ἀνυποστάτους⁵.

ρα'. » Πάντων τῶν νοῦ μετεχόντων ἡγεῖται ὁ ἀμέθεκτος νοῦς, καὶ τῶν τῆς ζωῆς ἢ ζωῆ, καὶ τῶν τοῦ ὄντος τὸ ὄν. αὐτῶν δὲ τούτων τὸ μὲν ὄν πρὸς⁶ τῆς ζωῆς, ἢ δὲ ζωῆ πρὸ τοῦ νοῦ.« κ. τ. λ.

Οὐκ ἄλλον ἡμεῖς εἶναί φαμεν τὸν πρώτον νοῦν παρὰ τὴν πρώτην ζωὴν, οὐδὲ ταύτην παρὰ τὸ πρῶτον ὄν, οὐδὲ τοῦτο παρὰ τὸ ἐν καὶ τὰγαθόν, ἀλλὰ πάντα τὸ ἐν εἶναι λέγοντες,
80. b. τοῦτο καὶ πάντων ἡγεῖσθαι καὶ πάντα⁷ συνέχειν τῇ ἑαυτοῦ μεθεξέει φαμέν, καὶ μένειν ὅλον ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ ἀμέθεκτον.

Εἰ ἄλλη καὶ ἄλλη ἀρχὴ τὸ ὄν, ἢ ζωῆ, ὁ νοῦς, καὶ πρώτη μὲν τὸ ὄν, δευτέρα δὲ ἢ ζωῆ, καὶ τρίτη ὁ νοῦς, ἔδει καὶ τὰ⁸ ὑπὸ τὰς ἀρχὰς ἀνάλογον ἔχειν πρὸς ἀλληλα ταῖς ἀρχαῖς, καὶ ἦν ἄρα πρῶτα καὶ κατὰ τοῦτο κρείττω τὰ τοῦ ὄντος μετέχοντα τῶν τῆς ζωῆς καὶ τὰ τῆς ζωῆς τῶν τοῦ νοῦ. ἀλλὰ μὴν ἐμπάλιν ἔχει

1) B. C. addunt μᾶλλον, quod addendum videtur. — 2) Prius μετείληφε, antea in C. omissum, manus rec. margini adscripsit. — 3) Leg. δίδοται. ut B. C. — 4) B. δέοιτο. melius. — 5) B. ἐνυποστάτους. male. — 6) Quod sine comp. scriptum corrigatur in πρὸ, quod C. agnoscit et Edit. — 7) C. πάντων^a sic. — 8) τὰ in C. om.

ταῦτα. πρῶτα γὰρ καὶ κρείττω τὰ νοερά τῶν ζώντων ἀπλῶς, καὶ τὰ ζῶντα τῶν ὄντων μόνον, μὴ μέντοι καὶ ζώντων, οἷα¹ τὰ ἄψυχα. Εἰ δὲ μία ἢ πάντων ἀρχὴ, καθὼς ἡμεῖς φαμεν· καλῶς ἂν ἔχοι, καὶ ἀπροσκόπως τὸ τὰ μετέχοντα ταύτης πλεονάκις πρῶτά τε εἶναι καὶ κρείττω τῶν ἡττόνως μετεχόντων, ὅθεν ἀνάγκη τὰ νοερά κρείττω τῶν ζώντων ἀπλῶς εἶναι. οὐ γὰρ νοεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ζῆ καὶ πολὺ πρότερόν ἐστιν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ζῶντα, τὸ ζῆν σὺν τῷ εἶναι ἔχοντα, κρείττω τῶν μόνον ὄντων εἰσὶν, ἔσχατα δὲ πάντων τὰ μόνον ὄντα, ὅτι καὶ κατὰ μόνον τὸ εἶναι τῆς κοινῆς πάντων καὶ μιᾶς² μετέχει ἀρχῆς.

ρβ'. »Πάντα τὰ ὅπως οὖν ὄντα ἐκ πέρατός ἐστι καὶ ἀπείρου διὰ τὸ πρῶτως ὄν, πάντα δὲ τὰ ζῶντα ἑαυτῶν κινητικὰ ἐστι διὰ τὴν ζωὴν τὴν πρώτην, πάντα δὲ τὰ γνωστικὰ γινώσκων μετέχει διὰ τὸν νοῦν τὸν πρῶτον.« κ. τ. λ.

Πέρας καὶ ἀπειρίαν, τὰ μηδὲν ὄντα, προϋφίστησι τοῖς 81. a. οὔσι³ ἀρχάς, καὶ πρὸ τούτων τῷ πρῶτως ὄντι. καὶ πῶς οὐ μὴ ὄν τὸ ἐκ μὴ ὄντων, ὡς ἐξ ἀρχῶν, συνεστώς; οὕτω προφανῶς ἢ καταργουμένη σοφία παρ' ἑαυτῆς⁴ ἀνατρέπεται. Εἰ δὲ τὸ πρῶτως ὄν οὕτω μὴ ὄν ἀποφαίνεται· συνοίχεται ἄρα πᾶσι τοῖς οὔσιν εἰς τὸ μὴ ὄν⁵, καὶ τὰ ζῶντα πάντα καὶ τὰ νοοῦντα καὶ τὰ τούτων πρῶτιστα. ἡμῖν δὲ οὐδὲν τῶν εἰρημένων προσίσταται, ἐν εἶναι τῇ καθ' αὐτὸ φύσει τὸ θεῖον λέγουσι, κατὰ⁶ τὸ αὐτὸ νοῦν τε πρῶτον καὶ ζωὴν πρώτην καὶ πρῶτιστον ὄν, ὡς πάντων ὄντων τε καὶ ζώντων καὶ νοοῦντων δημιουργόν, καὶ πέρας ἅμα⁷ καὶ ἀπειρίαν, ὡς πάντα περιέχον καὶ παραγοῦν⁸, καὶ ὑπὸ μηδενὸς περιλαμβανόμενον ἢ παραγούμενον⁹, καὶ πάντα ὄν καὶ προὸν καὶ ὑπερόν, καὶ πᾶσιν οὔσι παρ' ἑαυτοῦ τὸ εἶναι πηγάζον, καὶ ζῶν ὑπερζῶως καὶ ζῶσι πᾶσι¹⁰ τὸ ζῆν

1) B. οἶον. — 2) Quae inter πάντων et καὶ μιᾶς leguntur, in C. sunt omissa. — 3) Scr. οὔσιν, ut B. C. Supra Ed. Procl. recte γνώσεως exhibet pro γινώσκων, et τὰ μὲν ὅπως οὖν. — 4) B. ἑαυτοῖς. male. — 5) B. male om. ὄν. — C. om. proxime πάντα. — 6) B. C. καὶ. optime. — 7) ἅμα in C. deest. — 8) Scr. περατοῦν, ut B. C. Alias tautologia infra esset τὸ εἶναι πηγάζον. — 9) Scr. περατούμενον, ut iterum in B. C. — 10) C. om. πᾶσι. — Superius adverbium ὑπερζῶως adde Lexicis; item subsequens ὑπερνώως. De adj. ὑπερνοος vid. fol. 21, b.

χορηγοῦν, καὶ ὑπερνόως νοοῦν καὶ τοῖς νοοῦσι πᾶσι τοῦ νοεῖν αἴτιον, καὶ πᾶσιν ἀπλῶς τοῖς ὄτιοῦν¹ οὔσι καὶ δυναμένοις καὶ ἐνεργοῦσιν αὐτὸ καὶ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ δύνασθαι καὶ τοῦ ἐνεργεῖν αἴτιον, ὡς αὐτὸ ὄν², καὶ πρώτην οὐσίαν καὶ πρώτην δύναμιν καὶ πρώτην ἐνέργειαν, ὅπερ ἔστι³ ἢ κατὰ τὰς ὑποστάσεις τριάς.

Τὸ μικρόν⁴ σύνθετον. εἰ πᾶν δὲ σύνθετον διαλυτόν· διαλυτόν ἄρα τὸ κατὰ τοῦτον πρώτιστον ὄν. εἰ δὲ διαλυτόν· καὶ φθαρτόν. οὕτω παρ' ἑαυτῆς ἀνετρέπεται⁵ ἢ ὄντως καταρογυμένη σοφία.

ργ'. »Πάντα ἐν πᾶσιν, οἰκείως δὲ ἐν ἐκάστῳ.« κ. τ. λ.

81. b. Ἐν μὲν τῷ Θεῷ τὰ πάντα κατ' αἰτίαν, ἐν τοῖς πᾶσι δὲ ὁ Θεὸς κατὰ μέθεξιν, ἕκαστον δὲ τῶν πάντων ἔστιν αὐτὸ, ὅπερ ἔστι⁶ καθ' ὑπαρξιν, πατὴρ δὲ καὶ υἱὸς καὶ πνεῦμα ἅγιον ὁ Θεός. ἐν τριάδι οὖν τὰ πάντα καὶ ἡ τριάς τὰ πάντα κατ' αἰτίαν καὶ ὑπεροχικῶς, ἐν πᾶσι δὲ ἡ τριάς κατὰ μέθεξιν, πρὸς ἀλλήλα δὲ ταῦτα τὰ τρία, ὁ μὲν πατὴρ αἴτιος τοῖν δυοῖν, τὰ δὲ ἄμφω ἀπὸ τοῦ πατρὸς μοναδικῶς καὶ ἰδίως ἐκάτερον, ἵνα καὶ⁷ ἐν ἕκαστον φυλαχθῇ καὶ διακρίνηται τῶν λοιπῶν, τῆς οὐσίας μὴ χωριζόμενον, ἐν τῷ αἴτιον ὁ πατὴρ, ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ πατρὸς γεννητῶς, ὁ υἱός, καὶ ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ πατρὸς γεννητῶς ὁ υἱός⁸, καὶ ἐν τῷ ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἐκπορευτῶς, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἄλλο μὲν ἕκαστον παρὰ τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν ὑποστατικὴν ὑπαρξιν, ἐν δὲ τὰ τρία κατὰ τὴν φυσικὴν, ἐν ἀλλήλοις δὲ ὡς ἀχώριστα. οὔτε γὰρ πατὴρ χωρὶς ὧν ἔστι πατὴρ, οὔτε ταῦτα χωρὶς τοῦ πατέρος ἢ ἀλλήλων. τοῦ πατρὸς γὰρ ἐκάτερον, τὸ μὲν διὰ θάτερον, τὸ δὲ κατὰ θάτερον. ἐκπορευτὸν γὰρ τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ, καὶ γεννητὸς ὁ υἱὸς ἐκ τοῦ πατρὸς κατὰ τὸ πνεῦμα, τουτέστι πνευματικῶς καὶ ὑπερφυῶς. Εἰ δὲ διάφορα φύσει κατὰ τοῦτον τὸ ὄν, ἢ ζωὴ, ὁ

1) B. ὄτιοῦν. linea notatum. — 2) B. αὐτοῦν. recte. — 3) C. ἐξίν. — 4) C. μικτόν pro μικρόν. optime. Sequentia omittit Vulcanius. — 5) Leg. ἀνατρ. ut B. C. — 6) C. ὅπερ ἐξίν. — 7) Deest in C. καὶ post ἵνα. — Mox id. lib. διακρίνηται dat. — 8) Sic in cōdice A. Delenda sunt haec verba in codd. B. C. non repetita.

νοῦς, τὸ μὲν πρῶτον καὶ πλειόνων αἴτιον, ἢ δὲ δευτέρα καὶ 8a. a. ἐλατιόνων¹ αἰτία, ὃ δὲ νοῦς τρίτος καὶ ἔτι ἐλασσόνων αἴτιος, μείζον δὲ πάντως τὸ τῶν πλειόνων αἴτιον τοῦ τῶν ἐλασσόνων· πῶς ἔσται πάντα ἐν πᾶσι; πῶς χωρήσει² τὰ πρῶτα καὶ μείζω τὸ ὑστατον καὶ ἐλάχιστον, ὃ νοῦς τὴν ζωὴν καὶ τὸ ὄν, ἢ τούτων γοῦν θᾶτερον; πῶς ἔσται ἢ ζωὴ ἐν τῷ νῷ, τὸ μείζον ἐν τῷ ἐλάσσονι; ἢ καὶ τὸ πρὸ ταύτης πολλῶ μείζον, τὸ ὄν; ἢ δηλονότι οὐχ ἢ ζωὴ ὅλη, οὐδ' ὅλον τὸ ὄν, ἀλλὰ μόνα τὰ μέρη, καθ' ἃ καὶ μετέχει τούτων ὁ νοῦς. οὐκοῦν οὐ πᾶν τὸ ὄν, οὐδ' ὅλον, οὐδὲ πᾶσα³ ὅλη ἢ ζωὴ ἐν τῷ νῷ. κἀντεῦθεν τέως μὲν μεριστὰ τὸ πρῶτον ὄν καὶ ἢ πρώτη ζωὴ, εἶτα δὲ καὶ μεθεκτὰ, ἐπεὶ καὶ κατὰ μέθεξιν τὰ πρῶτα ἐν τοῖς μετ' αὐτὰ, φησὶ καὶ οὗτος αὐτὸς σοφός⁴. καὶ ποῦ τὸ καθ' αὐτὸ καὶ ὅλον ἀμέθεκτον; πῶς δὲ καὶ ὁ νοῦς ἐν τῇ ζωῇ καὶ τὸ⁵ ὄντι ἔσται; πότερον αὐτὸς καθ' αὐτόν; οὐκοῦν καὶ κατὰ τὴν ὑπαρξιν, καθ' ἣν καὶ χαρακτηρίζεται. Ἀλλὰ κατ' αἰτίαν; οὐκοῦν οὐ καθ' ἑαυτόν. Ἀλλὰ κατὰ τὰς προούσας ἐν τῷ ὄντι καὶ τῇ ζωῇ αἰτίας αὐτοῦ. ἄλλο δὲ τὸ αἰτιατὸν καὶ ἄλλο τὸ αἴτιον. οὐκ αὐτὸς ἄρα ὁ νοῦς ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῷ ὄντι⁶. Ἀλλ' ἄλλ' ἄττα⁷ τὰ τούτου αἴτια. εἰ δὲ μήτε τὰ ὑστερα ἐν τοῖς πρὸ αὐτῶν αὐτὰ καθ' αὐτὰ, μήτε τὰ πρῶτα ἐν τοῖς μετ' αὐτὰ καθ' ὅλα ἑαυτὰ· οὐδ' ἄρα πάντα ἐν πᾶσιν, ὅπερ ἀντίκειται τῷ τοῦ σοφοῦ τοῦδε προβλήματι. ἡμῶν δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἄτοπον ἀπαντᾷ, τὸ αὐτὸ καὶ ἐν, ὄν τε πρῶτον καὶ πρώτην ζωὴν καὶ πρῶτον νοῦν⁸ λέγουσι, τὸν ἐπὶ πάντων καὶ πρὸ πάντων ἓνα θεόν, τὸν αὐτόν καὶ μεθεκτόν, ὡς εἴρηται⁹, καὶ ἀμέθεκτον, καὶ μεριστόν καὶ ἀμεριστόν. μετέχεται γὰρ ἀμεθέκτως, καὶ ἀμερίστως μερίζεται, τὰ μὲν κατὰ τὰς τῶν μετεχόντων φύσεις, μεριστῶς μετεχόντων (ἐπεὶ μὴ χωρεῖν αὐτόν ὅλον δύνανται), τὰ δὲ κατὰ τὴν οἰκείαν. ἀμεριστος¹⁰ γὰρ, ἐπεὶ

1) B. C. ἐλασσόνων, ut proxime. — 2) B. χωρήσει. Retine χωρήσει. — 3) B. C. addunt καὶ, quod add. — 4) C. ὁ σοφός dat. — 5) Scr. τῷ, ut B. C. — Cum subsequenti refutationis genere commode comparabis Demosth. Olynth. III. (II) p. 53. l. 12. sqq. ed. Reisk. — 6) C. ἐν τῷ ὄντι. — 7) B. ἄττα. C. ἀλλάττα. Cf. supra ad fol. 59, a. — 8) C. οὖν pro νοῦν. — 9) Capitibus proxime antecedentibus. — 10) C. ἀμερίστως. Sic.

82. b. καὶ ἁσώματος καὶ ὅλος ἀμέθεκτος, ὡς πάντων ἐξηρημένος¹. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις πᾶσι τὴς² ἐξ αὐτοῦ διαδόσεις μερίζει, τοῖς οὖσι τὸ εἶναι, τοῖς ζῶσι μετὰ τοῦ εἶναι τὸ³ ζῆν, καὶ τοῖς νόουσι μετὰ τούτων καὶ τὸ νοεῖν, καὶ οὕτω πᾶσι πάρεστι μεθεκτῶς, καθόσον αὐτὸν ἕκαστα χωρεῖν πέφυκεν, αὐτὸς δὲ καθ' ἑαυτὸν ὅλος οὐχ ἥκιστα μένει, ἀμερίσιος δηλαδὴ καὶ ἐμέθεκτος. Ἄλλως γε μὴν καὶ καθ' αὐτὸν ἀμερίσιως μερίζεται, τὸ μὲν κατὰ τὸ τῆς οὐσίας μοναδικὸν καὶ ἁπλοῦν, τὸ δὲ κατὰ τὸ τριαδικὸν τῶν ὑποστάσεων, καθὰ καὶ ὅλος ἐν ὅλοις ὁ πατήρ ἐν⁴ τῷ υἱῷ καὶ τῷ πνεύματι, καὶ ὅλα ἐν ὅλοις, τῷ⁵ πατρὶ καὶ ἀλλήλοις ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα.

ρδ'. » Πᾶν τὸ πρώτως αἰώνιον τὴν τε οὐσίαν καὶ τὴν ἐνέργειαν ἔχει αἰώνιον. « κ. τ. λ.

83. a. Ὁ μὲν θεὸς προαιώνιος, ἐπεὶ καὶ ποιητὴς τῶν αἰώνων, εἰ βούλει δὲ καὶ τῶν αἰώνων αἰών. αἰώνια δὲ πρώτως καὶ ὄντως τὰ οὐράνια τάγματα, λαχόντο⁶ καὶ τὴν οὐσίαν αἰώνιαν καὶ τὴν ἐνέργειαν, καὶ μέντοι τὴν δύναμιν οὐκ ἀπὸ τοῦ συνυφιστάτος⁷ τούτοις αἰῶνος, ὡςπερ οὐδ' ἀπὸ τοῦ χρόνου ἔγχρονα⁸, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ καὶ χρόνων καὶ αἰώνων δημιουργοῦ τοῦ προαιωνίου, ὅς ἐστιν οὐσία τε ὑπερούσιος καὶ ἀνθυπόστατος, καὶ δύναμις καὶ ἐνέργεια οὐσιώδης καὶ αὐτὴ⁹ καὶ ἐνυπόστατος, πατήρ καὶ υἱὸς καὶ ἄγιον πνεῦμα. εἰ γὰρ, ὅπερ τοῖς ἐγχρόνοις ὁ χρόνος, τοῦτο τοῖς αἰωνίοις ὁ αἰών· ὡςπερ τούτοις οὐχ ὁ χρόνος αἴτιος τοῦ εἶναι ἐγχρόνοις, οὕτως δ'¹⁰ ἐκείνοις ὁ αἰὼν αἴτιος τοῦ αἰωνίοις εἶναι, ἀλλ' ὁ θεὸς ὄρος καὶ νόμος εἴτουν ἢ¹¹ πᾶσι τὰ κατ' ἀξίαν δικαίως βραβεύουσα¹² πρόνοια.

ρε'. » Πᾶν τὸ ἀθάνατον αἰδίον, οὐ πᾶν δὲ τὸ αἰδίον ἀθάνατον. « κ. τ. λ.

1) C. πάντα ὑπεριξηρημένος. Sic. ὑπερεξηρημένος addendum foret Lexicis. — 2) C. τοῖς pro τὰς. — 3) B. καὶ τοῦ, in margine corr. τὸ. Addendum esse videtur καὶ, ut in C. legitur. — 4) Deest in C. ἐν post πατήρ. — 5) B. τὸ, in marg. corr. in τῷ. — 6) Scr. λαχόντα, ut B. C. — 7) Scr. cum C. συνυφιστάτος. — 8) Merito proponitur articulus τὰ in B. — 9) Om. B. καὶ αὐτὴ. male. — 10) Scr. οὐδ' pro δ', ut in B. C. — 11) C. εἰ pro ἢ. — 12) In A. ita est exaratum: βλαβεύουσα. Ceterum de hac tota sententia cf. f. 72, b. 143, b.

Τὸ ἀπὸ τῶν ὑστερῶν προεῖσθαι¹ τὰς ἀποδείξεις οὐκ ἀσφαλές, ὅπερ ὁ σοφὸς οὗτος ποιῶν ἀλίσκεται. ἐν γὰρ τοῖς αἰσθητοῖς, ἃ τῶν νοητῶν εἰσιν ὑστερα, πολλὰ τῶν ὄντων εὐρίσκων ζωῆς ἄμοιρα, ἐντεῦθεν εἰς τὰ νοητὰ μεταβαίνων, ἄλλο τί φησιν εἶναι τὸ πρῶτον ὄν παρὰ τὴν² ζωὴν καὶ κρεῖττον τὸ ὄν τῆς ζωῆς. Ἡμεῖς δὲ ἄνωθεν λαμβάνοντες³ τῶν ἀποδείξεων τὰς ἀρχάς, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ὄντος, τῆς ζωῆς, τῆς ἀληθείας, τοῦ εἰπόντος: ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν⁴, καὶ πάλιν: ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀλήθεια⁵, οὔτε ἄλλο τί φαμεν τὸ ὄν παρὰ τὴν ζωὴν οὔτε κρεῖττον αὐτῆς, ὅτι μὴδ' αὐτὸ ἑαυτοῦ τι κρεῖττον ἢ χειρόν, μετέχειν δὲ τούτου τὰ μὲν, ὡς ὄντος μόνον, τὰ δὲ, καὶ ὡς ζωῆς, τὰ δὲ, καὶ⁶ ὡς νοῦ, καθόσον ἕκαστα ἐφικνεῖται. Ὅθεν 83. b, καὶ κρεῖττω μὲν τὰ νοερά τῶν ζώντων, κρεῖττω δὲ ταῦτα τῶν ὄντων μόνον εἶναι φαμεν, καθότι τὰ μὲν καὶ ὡς νοῦ καὶ ὡς ζωῆς καὶ ὡς ὄντος μετέχει τοῦ θείου, τὰ δὲ ὡς νοῦ μὴ μετέχοντα, ὡς ζωῆς καὶ ὡς ὄντος μετέχει, τὰ δὲ ὡς ὄντος μόνον⁷. Αὐτόθεν δὲ καὶ τοῦτο διαπίπτει τὸ πρόβλημα τῷ σοφῷ. οὐ γὰρ πᾶν τὸ⁸ ἀθάνατον αἰδίου, εἴπερ αἰδίου τὸ ἀναρχόν τε καὶ ἀτελεύτητον. οἱ γὰρ θεοὶ νόες⁹ ἀθάνατοι μὲν, τοῦτο λαχόντες ἀπὸ τοῦ θεοῦ, οὐκ αἰδιοὶ δὲ, ὅτι μὴδ' ἀναρχοὶ. ἤρξαντο γὰρ τοῦ εἶναι, ὅτε γυγόνασι παρὰ τοῦ θεοῦ. μόνος δὲ ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος καὶ οὕτως αἰδιος ὁ θεός, οὗ καὶ πάντα τὰ ὄντα καὶ οἱ συνφροστώτες¹⁰ τούτοις αἰῶνες, τὰ τε ζωῆς καὶ νοῦ μέτοχα ποιήματα.

ρς'. » Παντὸς τοῦ πάντη αἰωνίου κατὰ τε οὐσίαν καὶ ἐνέργειαν καὶ τοῦ τὴν οὐσίαν ἔχοντος ἐν χρόνῳ μέσον ἐστὶ τὸ πῆ μὲν αἰώνιον, πῆ δὲ χρόνῳ μετρούμενον. « κ. τ. λ.

Ὁ μὲν θεὸς προαιώνιος ἢ καὶ πάντη αἰώνιος, οὐχ ὡς αἰῶνος μετέχων, ἀλλ' ὡς αἰεὶ ὢν ἀνάρχος τε καὶ ἀτελευτήτως, τῶν ἄλλων δὲ οὐδὲν οὕτως αἰώνιον, εἴπερ μὴδ' ἀναρχον, ἀλλὰ

1) C. ποιεῖσθαι. Hoc usitatum. — 2) C. πρώτην ante ζωὴν insertum habet. male. Vid. Procli verba in hoc cap. — 3) B. λαβόντες. melius. — 4) Exod. c. III. v. 14. — 5) Joann. c. XIV. v. 6. — 6) B. om. καὶ. displicet. — 7) B. inde a superiore μετέχει nihil nisi: τὰ δὲ ὡς ὄντος μόνον. Aberravit scribae oculus. — 8) C. om. τὸ post πᾶν. — 9) De hac forma vid. Creuz. ad Procl. Inst. p. 40. — 10) Leg. . . υφ. . . ut B. C.

πάντα μετὰ τὴν πρώτην ἀρχὴν. λέγοντο δ' ἂν ἄλλως αἰώνια, καὶ κατ' οὐσίαν¹ καὶ κατ' ἐνέργειαν: τὰ μετὰ τὸ γενέσθαι παρὰ τῆς πρώτης ἀρχῆς τὸ ἄει εἶναι κληρωσάμενα. ἐκεῖνα γοῦν εἴ
 84. a. τις βούλοιο λέγειν πάντῃ αἰώνια καὶ κατ' οὐσίαν καὶ κατ' ἐνέργειαν, δηλαδὴ μετὰ τὸ γενέσθαι, λεγέτω. ἀλλὰ καὶ πάντῃ ἔγχρονα τὰ σωματικὰ πάντα. ἅμα γὰρ τὴν σωματικὴν οὐσίαν ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεός, οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ τὰ μέσα τούτων στοιχεῖα, καὶ ὁ² χρόνος εὐθύς σύνδρομος τούτοις συνυπέστη. ἐγένετο γὰρ φησιν ἑσπέρα, τὸ τῆς ἡμέρας πέρας, καὶ πρωῖ³, τὸ τῆς νυκτός. Μέσον δὲ τῶν, ὡς εἴρηται, πάντῃ αἰώνιον καὶ τῶν πάντῃ ἔγχρονων φάμεν, ἀκολουθῶς τῇ θείᾳ γραφῇ⁴, γεγονέναι τὸν ἄνθρωπον, τὴν μὲν σωματικὴν οὐσίαν ἔγχρονον λαχόντα, τὴν δὲ ψυχὴν ἀθάνατον, καὶ κατὰ τοῦτον⁵ αἰώνιον, δυνάμενον δὲ διὰ τὸ κατὰ τὴν προαίρεσιν αὐτεξούσιον καὶ τὸ σῶμα τηρήσειν ἀθάνατον, εἴγε τὸν θεῖον ὄρον καὶ μόνον⁶ φυλάξει⁷ ἀπαρόβατον, καὶ τῇ ψυχῇ μὲν δοίη τὸ ἄρχειν, ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχομένη, τῷ σώματι δὲ⁸ ἄρχεσθαι, ὅπερ, ἐπεὶ μὴ ἐφύλαξε, κατεκρίθη τὸν θάνατον, πλὴν ἐλπίζομεν πάλιν ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἀμείνω ζωὴν διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως.

Εἰ ἀδύνατον αἰώνιον εἶναι τι κατ' ἐνέργειαν, ἔγχρονον ὄν κατ' οὐσίαν, ἵνα μὴ ἢ ἐνέργεια κρείττων ἢ τῆς οὐσίας· πῶς ἐν τῷ ζῆ κεφαλαίῳ πεπερασμένου σώματος ἄπειρον εἶναι δέδωκεν⁹ δύναμιν, ὅποτε¹⁰ πᾶσα δύναμις σύνδρομον ἔχει τὴν ἐνέργειαν; ἔσται γὰρ κακεί κρείττων¹¹ ἢ ἐνέργεια τῆς οὐσίας, εἴπερ οὐσία τὸ σῶμα, καίτοι γε ἢ μὲν ἐνέργεια πᾶσα τελεία καὶ τελειωτικὴ τῆς δυνάμεως, ἢ δὲ δύναμις ἀτελής καὶ δεομένη τῆς ἐνεργείας, ἵνα τελειωθῇ. μᾶλλον οὖν ἢ ἐνέργεια κρείττων ἔσται τῆς οὐσίας, ἢπερ ἢ δύναμις, ἢ τελεία, ἢπερ ἢ ἀτελής¹². Εἰ δὲ τοῦτο ἀδύνατον· κακείνο δυνατώτερον¹³.

1) C. καὶ post αἰώνια, a m. pr. omissum, a rec. superscriptum habet. — 2) B. C. omitt. articulum. male. C. αὐθύς. Sic. — 3) Genes. c. I. passim. — 4) Genes. c. II. v. 7. — 5) C. τοῦτο. recte. Mox om. δὲ. — 6) B. C. optime νόμον. — 7) Scr. φυλάξειε V. cf. f. 48. b. — 8) Adde articulum e B. C. — 9) B. C. δέδωκας. placet. — 10) B. C. ὅπου γε. placet. — 11) B. κρείττον, in marg. corr. κρείττων. — 12) C. κατελής. — 13) B. optime ἀδυνατώτερον, quem comparativum ignorant omnia Lexica.

ρζ. » Πάν τὸ πῆ μὲν αἰώνιον, πῆ δὲ ἔγχρονον, ὄν τι¹
ἔστιν ἅμα καὶ γένεσις. «

Εἵπομεν ἤδη, καὶ καλῶς εἵπομεν, ὅτι πάντῃ κυρίως αἰώ- 84. b.
νιος ὁ θεός, οὐχ ὡς αἰῶνος μετέχων, αὐτὸς ὢν ὁ ποιητὴς τῶν
αἰώνων, καὶ οὐ μᾶλλον οἱ αἰῶνες μετέχουσιν, ἀλλ' ὡς² ἀναρ-
χός τε καὶ ἀτελεύτητος, καὶ τῶν αἰώνων, ὡς ἂν τις φαίη³,
αἰὼν, καὶ προέχων κατ' αἰτίαν ἐν ἑαυτῷ μετὰ πάντων καὶ τοὺς
αἰῶνας, διὸ καὶ προαιώνιος μᾶλλον δεδικαίωται λέγεσθαι. τῶν
ἄλλων δὲ οὐδὲν οὕτως αἰώνιον, ἀλλὰ πάντα τοῦ εἶναι τὴν ἀρχὴν
ἔσχε, παρ' αὐτοῦ γεγονότα, τὰ τε ὑπὸ γένεσιν καὶ φθορᾶν καὶ
τὰ μετὰ τὸ γενέσθαι τὸ εἶναι καὶ διαμένειν ἀεὶ κληρωσάμενα,
καὶ οὕτως αἰώνια προσαγορευόμενα, οἷς καὶ ὁ σύστοιχος αἰὼν
συνυπέστη, ὡςπερ τοῖς ἐγχρόνος⁴ καὶ ὅτι τούτων μέσος ὁ ἄν-
θρωπος γέγονε, μικτὸς ἐξ ἀμφοῖν, σῶμα καὶ πνεῦμα, αἰσθητὸς
καὶ νοητὸς, ὑλικὸς καὶ ἀϋλος, θνητὸς καὶ ἀθάνατος, ὁπότερον
ἂν αὐτεξουσίως αἰρήσῃται. Τούτοις οὖν προσεκτέον μᾶλλον,
ἢ τοῖς εἰρημένοις τῷ σοφῷ τούτῳ. τὰ μὲν γὰρ πάντῃ σαθρὰ
καὶ ἀντέλεγκτα⁵, κὰν πάνυ συνέστραπται καὶ δεδείνωται καὶ
πολὺ τὸ κομψὸν ἐπισύρηται⁶, τὰ δ' ἡμέτερα, μᾶλλον δὲ τὰ τῆς
θείας γραφῆς, καθόσον εἰσὶν ἀπλᾶ καὶ εὐληπτα καὶ σαφῆ, κα-
τὰ τοσοῦτον καὶ ἀληθῆ καὶ ἀνέλεγκτα καὶ ἀναντήρητα⁷, καὶ
τῷ ὄντι θεῖα γνωρίζεται. Ἐκ δὲ τούτων τῶν εἰρημένων ἡμῖν
φανερὸν, ὅτι πάντα ἀνήρηται εἰς θεὸν, τὸν πάντων ποιητὴν 85. a.
καὶ προνοητὴν, ὅσα τε πάντα αἰώνια καὶ ὅσα ἔγχρονα πάντῃ,
καὶ εἴ τι τούτων ἐστὶ μεταξύ. δέδεικται δὲ καὶ⁸, ὅτι πάντα
τοῦ θεοῦ μετέχει, τὰ μὲν πλειόνως, † ἅ καὶ θειότερα καὶ
κρείττω λέγοντο ἂν, τὰ δὲ, ἐλαττόνως, †⁹ ἅ καὶ χείρω τε καὶ
καταδεέστερα, ὡς καὶ τὰ αἰώνια καὶ τὰ ἔγχρονα, καὶ τὰ μεταξύ

1) Edit. habet τε. — 2) C. ἄλλως. male. — 3) Vid. supra fol. 82, b. sqq. — 4) Leg. ἐγχρόνοις ὁ χρόνος. ita B. C. — 5) C. ἀντέλεγκτα. — 6) Scr. f. ἐπισύρηται. cf. f. 89. a. — 7) Scr. ἀναντήρητα, ut B. C. quanquam Lexicis vulgaribus ignotum vocabulum. Sed vid. Henr. Steph. T. I. col. 1154. f. — Biel. Thes. V. T. — Schleusner Th. N. T. — Adde Polluc. V. §. 151. Nuperrime receptum a Rostio. — 8) B. δέδεικται, καὶ. male. — 9) † . . . † inclusa margini sunt adscripta. Sed B. C. ea habet in textu.

τούτων, αἰῶν δὲ καὶ χρόνος οὔτε ποιούσιν οὐδὲν οὔτε μετέχονται ¹ ὑπό τινων, ὡς ἔξ αὐτῶν τὸ εἶναι ἐχόντων.

ρή. » Πᾶν τὸ ἐν ἐκάστη τάξει μερικὸν διχῶς μετέχειν δύναται τῆς ἐν τῇ προσεχῶς ὑπερκειμένη διακοσμήσει μονάδος ἢ διὰ τῆς οἰκειᾶς ὁλότητος ἢ διὰ τοῦ ἐν ἐκείνῃ μερικοῦ καὶ συστοίχου πρὸς αὐτὸ, κατὰ τὴν πρὸς ὅλην τὴν σειρὰν ἀναλογίαν. « κ. τ. λ. ²

ε. τᾶξις τρίτη	τάξις πρώτη	τάξις δευτέρα
ε. ἑνὸς κοινή πᾶσιν	ε. ἐνάδων	διακόσμησις. ε. ἑνὸς ἀμέθεκτος
ι. νοῦς κοινὸς πᾶσιν ³ .	ε. ἐνάδαι ⁴	μερικαί. νόων ε. νοῦς ἀμέθεκτος
		διακόσμησις.

ρ. ψυχὴ κοινή.	ι. νόες μερικοί.	ψυχῶν	ι. ψυφή ὅλη ἀμέθεκτος.
			διακόσμησις.

ψυχαὶ μερिकाί.

α. φύσις κοινή.	ρ. φύσεις μερικαί.	φύσεω ⁵	ρά. φύσις ὅλη ἀμέθεκτος.
			διακόσμησις.

Τέταρται ⁶ αὗται διακοσμήσεις: ἐνάδων, νοῶν, ψυχῶν, φύσεων, ἐκάστη ἐν τάξεσι θεωρουμένη τρισὶ κατὰ πλάτος 85. b. καὶ σειραῖς τρισὶ κατὰ βῆθος. διακόσμησιν γὰρ λέγει τὴν τῶν κατὰ πλάτος ⁷ ἐκτεθειμένων συστοιχείαν ⁸, σειρὰν δὲ τὴν τῶν

1) B. μετέχουσι. male. — 2) Quod sequitur Schema longe melius, nisi quod addendum est: τάξις πρώτη, τ. δ. et τ. τρίτη, compositum est in B. ita:

	Ἐνάδων διακόσμησις.
G. Ἐνὸς ἀμέθεκτος.	G. Ἐνὸς κοινή πρώτη (male. pro πᾶσιν.)
	G. Ἐνάδες μερικαί.

	Νόων διακόσμησις.
Y. Νοῦς ἀμέθεκτος.	Y. Νοῦς κοινὸς πᾶσι. Y. Νόες μερικοί.
	Ψυχῶν διακόσμησις.

ρ. Ψυχὴ ὅλη ἀμέθεκτος.	ρ. Ψυχὴ κοινή.	ρ. Ψυχαὶ μερικαί.
	Φύσεων διακόσμησις.	

A. Φύσις ὅλη ἀμέθεκτος.	A. Φύσις κοινή.	A. Φύσεις μερικαί.
-------------------------	-----------------	--------------------

Litterae versibus propositae sunt ordinis notae. Codex B. eos ordines inter Procli verba refert, tum demum sequitur: τοῦ ρῆ κεφαλαίου ἀνάπτυξις. C. cum A. consentit. Omnia haec omisit Vulcanius, qui tamen infra: »ut patet in tabula.« Vid not. 7. hujus pag. — 3) C. πᾶσι. — 4) Leg. . . . δες, ut B. — 5) Leg. φύσεων, ut B. C. — 6) B. C. τέσσαρες. recte. — 7) Margini A. adscripta: καὶ σειραῖς τρισὶ. addenda textui, non inveniuntur in B. Habentur tamen in C., et leguntur apud Vulcanium: »et tribus cathenis, ut patet in tabula.« quae non apparet. — 8) B. συστοιχείαν.

κατὰ βάθος ἀλληλουχίαν, τάξιν δὲ τὴν τῆς ὅλης διακοσμήσεως ὀποτερανοῦν μοῖραν ἤτοι πρώτην ἢ δευτέραν ἢ τρίτην. Ἐοικε δὲ καὶ ἀντὶ τῆς διακοσμήσεως τὴν τάξιν ἐνταῦθα παραλαβεῖν ἀδιαφόρως. καὶ ὅρα, ὅτι τὴν τῆς ὑπερκειμένης διακοσμήσεως μονάδα ἀμέθεκτον πρότερον εἰπὼν, νῦν μεθεκτὴν ποιεῖ μετεχομένην ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν ὑποβεβηκυῖαν τάξιν εἶτουν διακόσμησιν μερικοῦ. καὶ εἰ μετέχεται· πῶς ἀμέθεκτος; καὶ ἂ ἀμέθεκτος· πῶς μετέχεται; Οὕτως ἀραχίους ὑφαίνει μίτους². οἷος δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς μετοχῆς: διὰ μέσων φησὶ τῆς τε οἰκειίας ὀλότητος καὶ τοῦ ἐν τῇ ὑπερτέρῃ τάξει μερικοῦ καὶ συστοίχου πρὸς αὐτό. Ἀλλ' ἦν καὶ ἡ οἰκεία ὀλότης ἀμέθεκτος τῷ μερικοῦ. ἦν γὰρ ἂν ὅλον, εἰ ταύτης μετεῖχε. Καὶ πῶς δι' ἀμεθέκτου μετέχει ἄλλου ἀμεθέκτου καὶ³ ἢ τῆς ὑπερκειμένης διακοσμήσεως μονὰς ἀμέθεκτος τὸ⁴ κατ' αὐτὴν μερικοῦ; καὶ πῶς διὰ τοῦ μὴ μετέχοντος μετέξει τοῦ ἀμεθέκτου καὶ⁵ μάλιστα τοῦ τῆς ὑπερκειμένης διακοσμήσεως ἤτοι τάξεως;

Οἰκειαν⁶ ὀλότητα λέγει ἐπὶ μὲν τῆς νοεῶς διακοσμήσεως ἢ τὸν κατ' αὐτὸν κοινὸν νοῦν⁷ ἢ τὸν ἀμέθεκτον, ἐπὶ δὲ τῆς ψυχικῆς⁸ ἢ τὴν κοινήν ἢ τὴν ὅλην ψυχὴν, ἐπὶ δὲ τῆς φυσικῆς ἢ τὴν κοινήν φύσιν ἢ τὴν ὅλην. ἡμεῖς δὲ τριαδικούς⁹ ἴσμεν διακόσμους τρεῖς, μετὰ τὴν ὑπερούσιον μονάδα, τὴν αὐτὴν καὶ τριάδα, τοῖς θεοῖς προφήταις καὶ ἀποστόλοις ἐκπεφασμένους διὰ πνεύματος ἁγίου, ἰδίως μὲν Σεραφίμ, Χερουβίμ, καὶ Θρόνους, κυριότητας, δυνάμεις καὶ ἐξουσίας, ἀρχάς, ἀρχαγγέλους καὶ ἀγγέλους, κοινῶς δὲ πάντας ἀγγέλους καὶ θεοὺς νόας ἀνομαζομένους¹⁰, ὡς ἂν εἰ¹¹ τὸ ὅλον ἐκ μέρους τοῦ ὑστίτου τάγματος, 86. a. διὰ τὸ τὰς ἀνωτέρω¹² τάξεις προέχειν¹³ καὶ τῶν κατωτέρων¹⁴

1) Adde εἰ e B. C. — 2) De hoc proverbio vide Suid. T. I. p. 509 sq. Proverb. Graec. p. 570. 594. Henr. Steph. T. II. p. 951. d. — Erasm. Adag. p. 357. ed. Hanov. cf. Jesai. c. LIX. v. 5. — 3) Hic καὶ delendum videtur. — 4) Leg. τῷ, ut B. — C. ut A. — 5) Deest in C. καί. — 6) C. Οἰκίαν. male. — 7) C. οὖν pro νοῦν. male. — 8) B. ψυχῆς. male. — 9) Addendum vocabulum Lexicis, jam a Suicero exhibitum. — 10) Leg. ὄν. . . ut B. C. — Ceterum de ordinibus Angelorum, vide quos laudat Neudecker. (nimirum recentiores hanc rem nihil curant) ad Ephes. c. I. v. 21. cf. Coloss. c. I. v. 16. — 11) Scr. f. εἴη. — 12) B. ἀνωτέρας. — 13) In margine Vulc. προέχειν. bene. — 14) In B. vox non bene est exarata.

τὰ ἰδιώματα, καὶ μὴν καὶ δυνάμεις, ὡς ἐκ τοῦ μέσου, διὰ τὸ πανταχοῦ τὸ μέσον ἑαυτῷ συνεφέλκεσθαι καὶ τὰ ἄκρα. τὰς δὲ παρὰ τὴν μίαν καὶ μόνην ἀρχὴν ἀμεθέκτους ἢ μεθεκτὰς ὁλότητας καὶ κοινότητας τῶν ἐνάδων, τῶν νόων, τῶν ψυχῶν, τῶν φύσεων, ὡς περιττὰς καὶ ἀνυποστάτους καὶ διανοίας μεταιοζούσης ἀναπλάσματα, παρετούμεθα¹, πρὸς δὲ καὶ τὰς κατὰ ταύτας² τάξεις καὶ τὰς πολλὰς καὶ διαφόρους σειρὰς, μίαν δὲ καὶ μόνην σειρὰν ἴσμεν³, καθ' ἣν τὰ⁴ πάντα ἐκ τοῦ ἑνὸς καὶ εἰς τὸ ἐν ἤρτηνται, ὃ καὶ ὄν καὶ ζωὴ καὶ νοῦς καὶ ἀπλῶς τὰ πάντα ὑπερουσίως ἐστὶ, καὶ πρῶτον κατὰ πάντα λέγεται διὰ πάντων διήκον, καὶ τὴν ὅλην διαπλέκον σειρὰν τῶν νόων, τῶν ψυχῶν, τῶ⁵ φύσεων, ὅπερ ἐστὶν ἡ θεία μονὰς καὶ τριάς.

ρθ'. » Πᾶς μερικὸς νοῦς μετέχει τῆς ὑπὲρ νοῦν καὶ πρωτίστης μονάδος⁶ διὰ τε τοῦ ὅλου νοῦ καὶ διὰ τῆς ὁμοταγοῦς αὐτῷ μερικῆς ἐνάδος, καὶ πᾶσα μερικὴ ψυχὴ τοῦ ὅλου μετέχει νοῦ διὰ τε τῆς ὅλης ψυχῆς καὶ τοῦ μερικοῦ νοῦ.« κ. τ. λ.

Σαφέστερον ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ διὰ τῶν ὑποδειγμάτων ἐλέγχεται μαχόμενος ταῖς οἰκείαις ὑποθέσεσιν ὁ σοφός. ἀμέθεκτον γὰρ εἶπε πρότερον τὴν ὑπὲρ νοῦν καὶ πρωτίστην⁷ μονάδα, καὶ νοῦν μετέχειν αὐτῆς φησὶ τὸν μερικὸν⁸ νοῦν διὰ τε τοῦ ὅλου νοῦ (τοῦτον γὰρ φησὶν ὁλότητα τῆς νοεραῖς τάξεως οἰκείαν, ὃν ἐβούλετο τηρεῖν ἀμέθεκτον τοῖς μερικοῖς⁹) καὶ διὰ
86. b. τῆς ὁμοταγοῦς μερικῆς ἐνάδος, ἣ τινι¹⁰ κατ' αὐτὸν ἀμέθεκτος ἦν ἡ πρώτη ἐνάς. καὶ τῇ ὁμοίᾳ ἀποδείξει χρῆται ἐπὶ τε ψυχῆν καὶ φύσιν. Οὕτω¹¹ καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ἀνατρέπει ἐπὶ τῇ ὑποθέσει τοῦ ἀμεθέκτου.

Σημείωσαι τὸ πρωτίστης, ἵνα μὴ διστάσης, ὡς ἴσως οὐ περὶ τῆς ἀμεθέκτου φησὶ μονάδος. πρωτίστη γὰρ αὕτη κατὰ πᾶσαν τάξιν. ἢ δὲ μετ' αὐτὴν εἰ καὶ τῆς μερικῆς πρώτης, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πρωτίστη λεχθεῖη ἂν, ἢ καὶ δευτέρα κυρίως λέγεται.

1) Scr. e codd. B. C. παραιτούμεθα. — 2) B. ταυτα. recte. — 3) B. invertit has duas voces: ἴσμ. σ. — 4) B. καὶ. — 5) Leg. τῶν, ut C. — 6) Ed. ἐνάδος. Eadem post ὅλου omittit νοῦ bis. — 7) B. πρωτίστον. — Proxime pro νοῦν leg. νῦν, quod in B. quoque esse videtur. Est sane in C. et Vulc. » nunc.« — 8) B. invertit ordinem: τὸν μερ. φησ. — 9) B. τοῦ μερικοῦ. male. — 10) C. ἣτινα pro ἣ τινι et proxime: τῇ ὁμοίᾳ sic. — 11) B. οὕτως.

Τὰ ἀμεθεκτὰ τῇ τάξει πρῶτα.

Ἐνὰς ἢ πρώτη. νοῦς ὁ πρῶτος. ψυχὴ ἢ ὅλη. φύσις ἢ ὅλη.

Τὰ ἐν τοῖς πολλοῖς τῇ τάξει δευτέρω.

Ἐνὰς δευτέρω. νοῦς κοινός. ψυχὴ κοινή. φύσις κοινή

Τὰ ἐν ἐκάστῳ τῇ τῇ τάξει τρίτω.

Ἐνὰς μερικῇ. νοῦς μερικός. ψυχὴ μερικῇ. φύσις μερικῇ.

Τέσσαρες αὗται διακοσμήσεις: ἡ μὲν ἐνάδων, ἡ δὲ νόων, ἡ δὲ ψυχῶν. ἡ δὲ φύσεων, ἐκάστη τρεῖς ἔχει τάξεις: πρώτην, δευτέραν καὶ τρίτην. ἡ πρώτη τάξις τῶν ἀμεθέκτων, ἡ δευτέρα τῶν μεθέκτων καὶ κοινῶν τοῖς πᾶσιν, ἡ τρίτη τῶν μετεχόντων ἦτοι τῶν μερικῶν.

ῥί. »Πάντων τῶν καθ' ἐκάστην σειρὰν διατεταγμένων τὰ μὲν πρῶτα καὶ τῇ ἐαυτῶν μονάδι συνημιμένα μετέχειν δύναται τῶν ἐν τῇ ὑπερκειμένη σειρᾷ προσεχῶς ἰδρυμένων διὰ τῆς ἀναλογίας. τὰ δὲ ἀτελέστερα καὶ πολλοστὰ ἀπὸ τῆς οἰκείας ἀρχῆς οὐ πέφυκεν ἐκείνων ἀπολαύειν.« κ. τ. λ.

Σημειώται, ὡς ² ἦν εἶπεν ἐν τοῖς προλαβοῦσι τάξιν, εἶτα καὶ διακόσμησιν, ταύτην νῦν λέγει σειρὰν, ὑπαλλάττων πολλαχῶς τὰ ὀνόματα πρὸς τὸ συγγεῖν τὸν λόγον καὶ οὕτω λανθάνειν τὸν ἀκροατὴν κατασοφίζομενος.

³ Ἐν τῷ ῥί ⁵ θεωρήματι εἰπὼν: πᾶν τὸ ἐν ἐκάστη τάξει μερικόν, ὃ τρίτον ἐστὶν ἐν τῇ οἰκείᾳ διακοσμήσει, διχῶς μετέχειν τῆς ἐν τῇ ὑπερκειμένη πρώτης μονάδος. τοῦτο δὲ καὶ διὰ τοῦ ῥθ' ⁴ διασαφήσας, νῦν ὡς περ παραπόδας ⁵ τῶν εἰρημένων ἐπιλαθόμενος, μόνον τὰ πρῶτα καθ' ἐκάστην σειρὰν δύνασθαί φησι μετέχειν τῶν ἐν τῇ ὑπερκειμένη προσεχῶς ἰδρυμένων. τάχα γὰρ τὴν σειρὰν ὅλην οὕτω διαπλέκει, ἐκτιθεὶς κατὰ βᾶθος πρῶτον τὰς ἐνάδας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς πρώτης, εἶτα τοὺς νόους, ἔπειτα τὰς ψυχὰς, καὶ μετὰ ταῦτα τὰς φύσεις, ἐκάστην διακόσμησιν

1) B. om. articulum — 2) Haec duo vocabula om. in B. Lege Σημειώσαι, ut C. — 3) B. plene: ἐκατοστῶ ὀγδόω. — 4) B. plene: ἐκατοστοῦ ἐνάτου. — 5) B. παρὰ πόδας.

κατὰ τὴν ἀνάλογον τάξιν, ὡς ἔχουσθαι τὸν πρῶτον νόον τῆς τρίτης ἐνάδος, καὶ τὴν πρώτην ψυχὴν τοῦ τρίτου νοῦς, καὶ τὴν πρώτην φύσιν τῆς τρίτης τάξεως¹ ψυχῆς. διὸ καὶ τὴν μίαν σειράν εἰς πολλὰς διαιρεῖ κατὰ τὰς τάξεις, καὶ φησι μόνον τὰ πρῶτα καθ' ἑκάστην σειράν μετέχειν τῶν ἐν τῇ ὑπερκειμένη προσεχῶς ἰδρυμένων, τὰ δὲ περὶ² ταῦτα, ὡς πορρότερον προηγμένα, μὴ δύνασθαι ταύτης ἀπολαύειν τῆς μετοχῆς, ἅτε δὴ σὺν τῇ τάξει καὶ τὴν φύσιν λαχόντα διάφορον πρὸς τὰ πρῶτα. ὕπερ οὐδεὶς ἂν συμφήσειεν, οὕτω καὶ αὐτῷ προφανῶς καὶ³ τοῖς πᾶσιν ἀντιδοξεῖ.

87. b. ριά. » Πάσης τῆς νοεῶς σειράς οἱ μὲν εἰσι θεῖοι νόες ὑποδεξάμενον θεῶν μετέξεις⁴. οἱ δὲ νόες μόνον.« κ. τ. λ.

Ἐντεῦθεν συμφῶς διαδείκνυται, ὅτι καλῶς τὴν κατὰ τοῦτον διαπλοκὴν τῆς σειράς ἐνοήσαμεν, σημειωτέον δὲ, ὅτι καὶ τὸν πρῶτον, ὃν καὶ ὅλον εἶρηκε νοῦν, εἰς πολλοὺς διαιρεῖ, οὓς καὶ συνήφθαι τῇ ἑαυτῶν ἔφησε μονάδι, καὶ νῦν πληθυντικῶς θεῖους προσηγόρευσε νόας καθ' ἑκάστην τῶν διαγεγραμμένων σειράν, πρῶτα λέγει τὰ ἀμέθεκτα, δεύτερα τὰ κοινῶς πᾶσι μεθεκτὰ καὶ τρίτα τὰ κατὰ μέρος. μόνους οὖν φησι θεῖους εἶναι νόας τοὺς πρώτους, τοὺς δὲ δευτέρους καὶ τρίτους οὐ θεῖους, ἀλλὰ νόας μόνον. οὐκοῦν καὶ θεοὶ μόναι ἂν εἶεν αἱ πρῶται ἐνάδες, αἱ δ' ἄλλαι οὐ θεοὶ. τοῦτο γὰρ ἀπαιτεῖ ἡ ἀναλογία. καὶ πῶς θεῖοι οἱ τῶν τρίτων ἐνάδων τῶν προσεχῶς αὐτοῖς ἰδρυμένων ἐν τῇ ὑπερκειμένη σειρά, μὴ μέντοι καὶ θεῶν μετέχοντα⁵; ἢ εἰ οὗτοι θεῖοι θεοὶ καὶ αἱ τρίται ἐνά-

88. a. δες, ὧν οὗτοι μετέχοντες εἰσι θεῖοι, καὶ πρὸ τῶν τρίτων αἱ δεύτεραι. θεῖοι ἄρα καὶ οἱ δεύτεροι νόες καὶ οἱ τρίτοι⁶ κατὰ τὸ τῆς ἀναλογίας ἀκόλουθον. οὕτω⁷ δὲ καὶ πᾶσαι ψυχαὶ νοεραὶ καὶ πᾶσαι φύσεις ἔμψυχοι. εἰ δὲ ταῦτα ἀδύνατα (ἀκολουθεῖ δὲ τὰ ἀδύνατα τῇ πρώτῃ τῶν πολλῶν θεῶν ὑποθέσει, τῶν πρώτων καὶ δευτέρων καὶ τρίτων) ἀδύνατος ἄρα καὶ ἡ πρώτη ἐκείνη ὑπόθεσις.

1) In C. τῇ ante τάξει insertum. placet. cf. f. 90. a. — 2) B. recte: παρὰ. — 3) B. ἐν. melius. Vulc. et. — 4) C. μετέξεις. — 5) B. recte μετέχοντες. — 6) C. οἱ τρίτη. — 7) B. οὕτως.

Ἐνάδες πρῶται καὶ ἀμέθεκτοι. — Ἐνάδες δεύτεραι καὶ κοινῶς πᾶσι μεθεκταί. —

Ἐνάδες τρίται καὶ μερικαί. —

Σειρὰ ἐνάδων.

Νόες πρῶτοι. α ψυχαὶ ὅλαι. φύσεις ὅλαι καὶ πρῶται.

Νόες δεύτεροι. να ψυχαὶ δεύτεραι. φύσεις δεύτεραι.

Νόες τρίτοι. λο ψυχαὶ τρίται. Φύσεις τρίται.

Σειρὰ νόων. γον Σειρὰ ψυχῶν. Σειρὰ φύσεων.

ριβ'. » Πάσης τάξεως² τὰ πρῶτιστα μορφήν ἔχει τῶν πρὸ αὐτῶν. « κ. τ. λ.³

Τάξιν καὶ διακόσμησιν καὶ σειρὰν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λαμβάνει, κατ' ἄλλο μέντοι καὶ ἄλλο. τάξιν μὲν γὰρ διὰ τὸ διατεταχθῆαι, καὶ τὸ μὲν εἶναι πρῶτον, τὸ δὲ δεύτερον, τὸ δὲ τρίτον. διακόσμησιν δὲ διὰ τὸ τὰ οὕτω διατεταγμένα διάφορα ὄντα πρὸς ἄλληλα, κοινωνεῖν ἀλλήλοις καὶ πράγματος καὶ ὀνόματος, καὶ οὕτως οἷον ἴδιόν τινα κόσμον συμπληροῦν, ὡς τὸν μὲν εἶναι

1) B. recte om. καὶ. Subsequentia ita composita in eodem:

Ἐνάδες πρῶται ἀμέθεκτοι:

G. Νόες πρῶτοι. G. Ψυχαὶ ὅλαι. G. Φύσεις ὅλαι καὶ πρῶται. ἀνά [cui adde lineā quintā subsequens λογοι. i. e. ἀνάλογοι. ut in cod. A. dissipatae literae conjunctim leges: ἀνά λόγον. s. ἀνάλογον.]

Ἐνάδες δεύτεραι καὶ κοινῶς πᾶσι μεθεκταί.

F. Νόες δεύτεροι. F. Ψυχαὶ δεύτεραι. F. Φύσεις δεύτεραι. λογοι.

Ἐνάδες τρίται καὶ μερικαί.

ρ. Νόες τρίτοι. ρ. Ψυχαὶ τρίται. ρ. Φύσεις τρίται.

Σειρὰ ἐνάδων.

A. Σειρὰ νόων. A. σειρὰ Ψυχῶν. A. Σειρὰ φύσεων.

C. cum A. consentit. Vulc. c. B. — 2) C. πάσεις τάξεως.

— 3) Additum est in B. σχῆμα hoc:

Ἐκθεσις ὅλη, ὡς ἐπὶ μιᾶς, τῆς δι' ὅλων σειρᾶς.

Ἐνά- δες	πρῶται δεύτεραι τρίται	διάκοσμος.
νόες	πρῶτοι δεύτεροι τρίτοι	διάκοσμος.
ψυχαί.	πρῶται δεύτεραι τρίται	διάκοσμος.
φύσεις	πρῶται δεύτεραι τρίται	διάκοσμος.

κόσμον ἐνάδων, τὸν δὲ νόων, τὸν¹ δὲ ψυχῶν, τὸν δὲ φύσεων. σειρὰν δὲ διὰ τὴν ἀλληλουχίαν. τὸ δὲ πρῶτιστον νῦν ὀνομάζει γένος ἀκρότατον² καθ' ἐκάστην διακόσμησιν, καίτοι τοῦ γένους

88. b. συνωνύμως τῶν ὑπ' αὐτὸ κατηγορουμένου, τούτων δὲ ὡς ἀφ' ἐνός καὶ πρὸς ἓν προϊόντων, καθάπερ οὗτος ἐπεσημῆνατο. κἀνταῦθα δὲ πάσης τάξεως τὰ πρῶτιστά φησι μορφὴν ἔχον³ τῶν πρὸ αὐτῶν, ὡς δῆλον γίνεσθαι κἀντεῦθεν, ὅτι καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσι κεφαλαίοις περὶ τούτων ἦν ὁ λόγος αὐτῶ τῶν ἀμεθέκτων καὶ καθ' ἐκάστην τάξιν πρῶτιστων, καὶ ταῦτα οἰκείας ὀλότητος⁴ τῶν μερικῶν ὀνομάσεν, ἐν οἷς ἰκανῶς καὶ τὸ περιτόν τε καὶ πεπλασμένον εἰκῆ τῆς τούτων ὑποθέσεως ἐξελέχθηται⁵, μιᾶς ἀναφανείσης τῆς πάντων πρῶτιστης καὶ ὑπερτάτης ἀρχῆς, ἧς πάντα μετέχει καὶ πρὸς ἣν ἀνήρτηται διὰ μιᾶς σειρᾶς, τὰ μὲν μᾶλλον, ταδὲ ἥττον ἐγγίζοντα κατὰ τὸ τῆς μετοχῆς πλέον ἢ ἔλαττον.

ριγ'. » Πᾶς ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἐνιαῖός ἐστιν.« κ. τ. λ.

Ἐν τῷ πρὸ τοῦδε γένος ὀνομάσας τὸ καθ' ἐκάστην ἀκρότατον⁶ διακόσμησιν, ἐν τῷδε πάλιν ὑπαλλάττει τοῦ διακόσμου τὸ ὄνομα καὶ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν: θεῖον διάκοσμον, θεῖον ἀριθμὸν ὀνομάζει τὸ πλῆθος τῶν κατ' αὐτὸν θεῶν, πανούργως τῆ τῶν ὀνομάτων ἐξαλλαγῇ χρώμενος, ἵνα τῆ ἐκ ταύτης ἀσαφείᾳ συσκιάζῃ τὰς ἀτοπίας τῶν ὑποθέσεων. ἀλλὰ τίς ὁ θεῖος ἀριθμὸς; καὶ πότερον⁷ πεπερασμένος, κατὰ τὸ ποσόν; ἀλλ' ἀπειρον⁸ μὲν οὐκ ἂν εἴποι ὁ πᾶν τὸ ὄντως ὄν

89. a. μήτε κατὰ μέγεθος μήτε κατὰ πλῆθος ἀπειρον εἶναι προαποφηνάμενος. ἢ, τοῦτο εἰπὼν, οὐκ ὄντως ὄντα τὸν θεῖον ἀριθμὸν λέγειν ἀναγκασθήσεται, καὶ τῆ ἀληθείᾳ καὶ ἡμῖν οὕτως συμφήσει⁹. Εἰ δὲ πεπερασμένος· πόσος οὗτος, καὶ τίς καὶ¹⁰ πῶς τὸ θεῖον ἀριθμητόν, ὡς καὶ ἀριθμοῦ καὶ πλῆθους τὸ θεῖον

1) B. male τῶν, sed est vocabulum linea notatum. — 2) B. bene addit καὶ ob sequens καθ' omissum. — 3) B. C. recte ἔχειν. — 4) C. ὀλότητος. male. — 5) In B. C. ἐξελέχθηται. Scr. ἐξελέγηται. — 6) B. male ἀκρότητα. — 7) B. ὀποτερον, pro καὶ πότ. — Et post πεπερασμένος bene addit: ἢ ἀπειρος, quae habet C. omittit autem Vulcanius. — 8) B. ἀπειρος. male. — 9) C. συμφύσει. — 10) Vulcanius: »Sin autem iste tuus est finitus numerus et quantus, dic quaeso, quomodo.« rel.

μετέχειν, καὶ πρὸ τῶν θεῶν εἶναι, καὶ κρείττω τῶν θεῶν τὸν ὑπ' αὐτῶν μετεχόμενον ἀριθμὸν καὶ τὸ κατ' αὐτὸν πλῆθος καὶ πρὸ τούτων γε τὰ ἀμέθεκτα; εἴπερ παντὸς τοῦ μετέχοντος καὶ κατὰ τοῦτον κρείττον τὸ μετεχόμενον καὶ τούτου γε τὸ ἀμέθεκτον, ἵνα κακεὶ τὸ συμβεβηκὸς ἢ τῆς οὐσίας κρείττον¹, κακεῖθεν ὁ αὐτὸς λόγος² ἐντεῦθεν προβῆ. Εἰ δὲ μήτε πεπαρισμένος μήτε ἄπειρος· οὐδὲ ἀριθμὸς ἄρα οὐδὲ πλῆθος ἐστὶ³, ἀλλ' εἷς ὁ θεὸς, ὡς καὶ ἡμεῖς φαμέν. οὐκ οὐκ οὐδ' ἐνιαῖος, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο εἷς, οὐχ οἷς⁴ καὶ ἄλλοις συντάττεσθαι, καὶ οὕτω μεθέξει τοῦ ἐνὸς εἷς εἶναι, ἀλλὰ πρὸ πάντων καὶ ὑπὲρ πάντα. εἰ δὲ καὶ τρία τὸ θεῖον διὰ τὴν φυσικὴν γονιμότητα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τρεῖς ἡμῖν θεοὶ⁵ τὸ σεβόμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν τριῶν ἐκάστον ἐν, καὶ τὸ ὅλον ἐν, οὐχ οἷον ἐν τι⁶ τῶν πάντων, οὐδὲ τριάττα⁷; ἀλλ' ὅλον κρῦφιον καὶ ἀπόρρητον καὶ ἑαυτῶ μόνῳ γνωστόν. Πολλὴν δὲ καὶ ἄλλην ἰστορίαν τουτὶ τὸ κεφάλαιον ἐπισύρεται μετὰ τοῦ τὸν ἀριθμὸν⁸ ἐπέκεινα τῶν θεῶν τίθεσθαι, ὡς⁹ μετεχόμενον μετεχόντων: τὸ, πᾶσι τοῖς ἀρχικοῖς αἰτίοις συντάττειν τὸ ἐν, ὃ δὴ¹⁰ πάντων προεξηρηθῆσθαι, τὸ τὴν ἀναλογίαν τούτου πρὸς τὰ συγγενῆ κάτωθεν καὶ ἀπὸ τῶν ὑστέρων λαμβάνειν, τὸ, συγγενὲς τῷ ἐνὶ καὶ ὅμοιον πλῆθος εἰσάγειν, ἵνα μὴ μόνον ἄλλο τι γένος πρὸ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ πλῆθους φαντάζηται, οὗ ταῦτα μετέχοντα συγγενῆ λέγονται, ἀλλὰ καὶ ὁμοιότης εἴτουν ποιότης τούτων ἐνθεωρηθῆται¹¹, καὶ μὴ ποσότητος μόνον, ἀλλὰ καὶ ποιότητος μετέχη¹² τὸ ἐν, ὡς σύνθε- 89. b. τον ὃν ἔκ τε τούτων καὶ τῆς κατ' αὐτὸν οὐσίας.

ριδ'. »Πᾶς θεὸς ἐνὸς ἐστὶν αὐτοτελής καὶ πᾶσα αὐτοτελής ἐνὸς θεός.« κ. τ. λ.

Εἰ θεός· οὐ πᾶς. καὶ εἰ πᾶς¹³. οὐ θεός, ὅτι μήδὲ πλῆθος ὁ θεός, ἐπὶ πλῆθους δὲ τὸ πᾶς λέγεται.

1) Cf. supra fol. 72. b. — 2) C. λόος, vitiose. — 3) Scr. ἐστίν, ut B. — C. πλῆθος ἐστίν. — 4) B. C. recte οἷος. — 5) B. invertit: θεοὶ ἡμ. recte. — 6) C. ἐντι. — 7) Scr. c. B.: τρία ἄττα. C. τρία omisso ἄττα habet. — 8) C. τὰ (pro μετὰ) τούτων ἀρ. — 9) B. male omitt. voculam ὡς. — 10) Scr. δεῖ c. B. — 11) B. τούτοις ἐνθεωρητική. male. — 12) C. μετέχει. — 13) Verba καὶ εἰ πᾶς C. om.

Ἀυτοτελής ἐνὰς, ἢ ¹ τελεία ὑπόστασις ὁ πατήρ, καὶ τελεία ὑπόστασις ² ὁ υἱός, καὶ τελεία ὑπόστασις τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ³. τρία τέλεια, τρεῖς ὑποστάσεις, οὐ τρεῖς δὲ θεοὶ, οὐδὲ τρεῖς ἐνάδες ἀπλῶς, ὅτι μὴ, καθὸ θεός ἢ καθὸ ἐνὰς, ἕκαστον τῶν λοιπῶν διαφέρει, ἀλλ' ἢ κατὰ τὰς ὑποστατικὰς ιδιότητας, καθ' ἃς τὸ μὲν πατήρ, τοδὲ υἱός, τοδὲ ⁴ πνεῦμα ἔστι τε καὶ λέγεται. ταῦτα δὲ οὐκ οἴκοθεν αὐτοὶ λέγομεν, ἀλλὰ παρ' αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ μαθόντες. εἴρηται δὲ ἡμῖν περὶ τούτων πλατύτερον ἐν τοῖς εἰς ξδω' ⁵ κεφάλαιον παραγεγραμμένοις. Ἐκ πάντων οὖν τῶν εἰρημένων ἡμῖν ποριστέον, ὡς ἔστιν αὐτοτελής ἐνὰς καὶ θεός εἷς καὶ μόνος ἢ παρ' ἡμῖν ἅγια ⁶ τριάς, ἢ αὐτὴ καὶ μόνος, τὸ μὲν διὰ τὴν τοῦ πατρὸς οικείαν ἑαυτῶ γονιμότητα καὶ τὸ τρισδὸν τῶν ὑποστάσεων εἶτουν προσώπων ἰδιαζόντων, τὸ δὲ διὰ τὴν τῆς φύσεως εἶτουν οὐσίας ταυτότητα, καθ' ἣν καὶ τῶν τριῶν ἕκαστον ἴδια, καὶ τὸ ὅλον ἅμα τὰ τρία. Ἀυτοτελής ἐνὰς καὶ θεός τέλειος. οὐδὲν γὰρ ἐκεῖ ἀτελής, οὐδὲ προσδεὲς ἑτέρου

90. a. πρὸς τελειότητα, οὐδὲ, κατὰ τοὺς ψευδωνύμως ⁷ λεγομένους πολλοὺς θεοὺς καὶ τὴν περὶ αὐτῶν σοφοῦ τοῦδε βατολογίαν, κατὰ ⁸ συγγένειαν μετέχον τῆς θείας ιδιότητος. Οὕμενον οὐδ' ἐνιαῖος οὐδὲ θεός κατὰ μέθεξιν, ἀλλ' αὐτὸ ἐνὰς καὶ αὐτὸ θεός ⁹, ἢ τε τριάς ὅλη καὶ ἕκαστον τῶν τριῶν. Λέληθε δὲ ὁ σοφὸς αὐτὸς ἑαυτὸν ἀνατρέπων ἐν τῷ συγγένειάν ¹⁰ τε τῶν πολλῶν εἰσάγειν θεῶν πρὸς ἑαυτούς τε καὶ πρὸς τὸ ἐν, καὶ οὓς αὐτοτελεῖς εἶναι βούλεται θεοὺς καὶ ἐνάδας, τούτους μετέχειν καὶ ¹¹ θείας ιδιό-

1) B. ἡγουν. C. ἡφ sic. i. e. ἡγουν. ita scribe. Hoc compendium solemne optime expressum in Bastii Comm. pal. Tab. V. l. 14. cf. p. 787. ed. Schaef. — 2) Voces ὁ πατήρ καὶ τελεία ὑπόστασις in contextu codicis C. omissae, ab al. m. margini sunt adscriptae. — 3) B. τὸ ἅγιον πνεῦμα. Voc. τὸ πνεῦμα in C. omiss. alia manus superscripsit. — 4) In C. τὸ (post υἱός) omiss., ab al. m. superscriptum est. — 5) Scr. τὸ ξδ' s. τὸ ξδον. In B. plene: τὸ ἐξηκοστὸν τέταρτον. — C. τὸ ξδίω. — 6) B. ὑπεράγιος. placet. addendum foret Lexicis. Vulcanius: sancta. — 7) B. male ψευδωνύμους. C. τοῦ ante σοφοῦ inserit. — 8) B. καὶ τὴν. male. — 9) B. αὐτοενὰς καὶ αὐτόθεος. recte. C. αὐτοενὰς· καὶ αὐτόθεός sic. c. lineolis infra notatis. Scr. αὐτοενὰς et αὐτόθεος. Illam vocem addendam esse Lexicis jam monuit Creuzerus ad Procl. Inst. th. p. 190. — 10) C. συγγένειά. — 11) B. pro καὶ exhibet: κατ' ἅμφω λέγειν. C. τῆς pro καὶ habet. Scr. καὶ κατ' ἅμφω τῆς. cf. Procli verba.

τητος. οὐδὲν γὰρ μετέχον κατ' ἐκεῖνο, αὐτό, οὐ μετέχει, αὐτοτελής ἐστιν, ὅποτε καὶ κατὰ τοῦτον πᾶν τὸ μετεχόμενον κρεῖττόν ἐστι τοῦ μετέχοντος. καὶ πῶς ἂν εἴη θεὸς ὁ μετέχων ἑτέρου καὶ κατὰ τοῦτο χειρόν¹ ἐκείνου;

Αὐτοτελεῖς ἔοικε λέγειν ἐνάδας τὰς τῇ τάξει δευτέρας εἴτουν τὰς ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ ἀρχικῶν ὑφισταμένας, τὰς δὲ τρίτας οὐκ αὐτοτελεῖς, ἀλλὰ μόνον ἐλλάμψεις θεομένας ὑποκειμένων, ἵνα ἐν αὐτοῖς ὑποστῶσιν, ὡς αὐτὸς εἶπεν ἐν τῷ ζδ.² κεφαλαίῳ, ὥστε αἱ τρίται οὐ θεοὶ, ὅτι μὴ αὐτοτελεῖς, καὶ πῶς θεοὶ οἱ τῶν μὴ θεῶν μετέχοντες ἤγουν οἱ προσεχῶς ἐαυτῶν κατὰ τὴν ὅλην σειρὰν ἐξημμένοι νόες;

ριέ. » Πᾶς θεὸς ὑπερούσιός ἐστι καὶ ὑπέρζωος καὶ ὑπέρονος. « κ. τ. λ.

Οὐ πᾶς θεός, ἀλλ' ὁ εἷς καὶ μόνος θεός, ὃς τὰ πάντα 90. b. ἐστὶν ὑπεροχικῶς, ὡς πάντα προέχων κατ' αἰτίαν καὶ παράγων ἀφ' ἑαυτοῦ. ἐπεὶ τῶν πολλῶν πῶς⁵ ἕκαστος πάντα; καὶ εἰ πάντα ὁ τούτων εἷς· τί δὴ⁴ τῶν λοιπῶν; ἢ γὰρ διαφέρουσιν ἀλλήλων καὶ οὐ κοινόν⁵ ἐκεῖνο, ᾧ διαφέρουσιν· οὐκοῦν οὐδὲ πάντα ἕκαστος (παρὰ⁶ γὰρ διάφορον). ἢ οὐ διαφέρουσι· καὶ μὴ δὲ πολλοὶ λεγέσθωσαν, ἀλλ' εἷς. ὥσπερ ἄρα καὶ ἡμεῖς τρία ἀριθμοῦντες: πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, ἕνα φαιμέν τὰ τρία θεόν, ὅτι μηδὲν ἔχομεν εἰπεῖν, ᾧ τὰ τρία κατὰ τὴν φύσιν τῆς θεότητος διαφέρουσιν ἀλλήλων, καίπερ ὄντα τρία κατὰ τὰς ὑποστατικὰς ιδιότητας. ταῦτα δὲ καὶ οὐσίαν φαιμέν ὑπερούσιον καὶ ὑπέρζων ζωὴν⁷ καὶ ὑπέροον νοῦν, καὶ τρία μὲν ἀσυγγύτως ἠνωμένα κατὰ τὰς ὑποστάσεις, τὸ ἐν δὲ ἀδιαιρέτως⁸ κατὰ τὴν φύσιν. Καὶ οἱ μὲν κατὰ τοῦτον πολλοὶ θεοὶ πλῆθος ὄντες, καθὼ καὶ τὸ πᾶς περὶ αὐτῶν λέγεται, οὐτ' αὐτοτελεῖς ἐνάδες οὔτε θεοὶ κυρίως εἰσί. πᾶν γὰρ πλῆθος μετέχει πη τοῦ ἐνός, οὐ μὴν αὐτός⁹ τὸ ἐν ἐστι. διὸ οὐδ' αὐ-

1) B. quoque χειρόν, sed in marg. corr. in χειρόν. — 2) B. ἐξηκοστῷ τετάρτῳ. — 3) πῶς in C. omiss. al. m. margini adscripsit. — 4) B. bene δεῖ. — 5) C. οὐ κοινῶν. — 6) B. C. πάρα. recte. est enim pro: πάρεστι. — 7) Voc. καὶ ὑπέρζων ζωὴν in C. om. al. m. orae adscripsit. — 8) C. τὸ ἐν διαιρέτως. pessime. — 9) Scr. αὐτό, ut B.

τοτελείς ἐνάδες, ἀλλ' εἴπερ ἄρα ἠνωμένοι λέγοντο ¹ ἂν. οὐκουν
 91. a. οὐδὲ κυρίως θεοὶ, οἳ γε κατ' ἄμφω, τό τε ἐνάδες εἶναι, καὶ
 τὸ, ἀγαθοὶ τῆς θείας μετέχονται ² ιδιότητος, ὡς αὐτὸς οὗτος
 ἐν τῷ πρὸ τοῦδε φθάσας εἶρηκε κεφάλαιον ³. Ἡ δὲ καθ'
 ἡμᾶς τριάς, ἢ αὐτὴ καὶ μόνας, ἢ μία καὶ μόνη πάντων οὔσα
 τῶν ἔντων ἀρχὴ καὶ πάντα κατ' αἰτίαν ἐν ἑαυτῇ προέχουσα
 τε καὶ ὑπερέχουσα καὶ πᾶσιν ἀφ' ἑαυτῆς ἐνδιδούσα τό τε ἠνω-
 σθαι καὶ τὸ διακεκρίσθαι (τὸ μὲν, ὡς αὐτὸ τὸ ἐν οὔσα, τὸ
 δὲ, ὡς τριάς), καὶ μέντοι τὸ εἶναι, τὸ ζῆν ⁴, τὸ νοεῖν, ὡς αὐ-
 τῇ ⁵ οὔσα ἢ πρώτη οὐσία, ἢ πρώτη ζωὴ, ὁ πρώτιστος νοῦς,
 αὐτὴ δὴ καὶ μόνη τότε ⁶ πρὸ πάντων καὶ ὑπὲρ ταῦτα ⁷ ἐν καὶ
 τὰγαθόν, οὗ πάντα ἐφίεται, καὶ ὁ εἷς καὶ μόνος θεὸς καὶ ⁸
 ὑπέριξος καὶ ὑπέριως ⁹ καὶ ἀπλῶς πάντα μετὰ τῆς ἐκάστου ¹⁰
 ὑπεροχῆς δικαιοῦτ' ἂν κυριώτατα λέγεσθαι, οὔτε δὲ σειρὰ θεῶν
 πλειόνων περὶ αὐτὴν, οὔτε θεῖος ἀριθμὸς, οὔτε γένος οὔτε
 τάξις οὔτε διάκοσμος, ἵν' οἱ μὲν πρῶτοι ὡσι θεοὶ καὶ ἀμέθε-
 κτοι, οἱ δὲ δευτέροί τε καὶ μεθεκτοὶ, οἱ δὲ τρίτοι καὶ μετέχον-
 τες, ὡς καὶ τὸ χεῖρον εἰς τοὺς θεοὺς προχωρεῖν ¹¹, καὶ τὸ πρό-
 τερον καὶ τὸ ἕστερον, καὶ τοὺς μὲν εἶναι χεῖρους τῶν πρώτων
 τε καὶ κρειττόνων, τοὺς δευτέρους, ἔτι δὲ χεῖρους τῶν χειρό-
 των τούτων, τοὺς τρίτους. Ἄπερ ἅπαντα διαπέφυγεν ἢ καθ'
 ἡμᾶς μία πάντων ἀρχὴ, πάντα προοῦσα καὶ ὑπεροῦσα, καὶ αὐ-
 μηδὲν οὔσα τῶν πάντων διὰ τὴν ὑπερεξηρημένην ὑπεροχὴν πρὸς
 τε τᾶλλα καὶ πρὸς πᾶσαν ἐνωσίν τε καὶ διάκρισιν, ὅθεν καὶ
 ὡς οὗτος ¹² ἐν οὔσα οὔτε τρία, κρυφιομύστως ὑμνολογεῖται, κα-
 τὰ τὸν τὰ θεῖα πολὺν Διονύσιον ¹³.

ρις'. » Πᾶς θεὸς μεθεκτός ἐστι πλὴν τοῦ ἐνός. « κ. τ. λ.

91. b. Οὐ πᾶς θεὸς, ἀλλ' ὁ μόνος θεὸς καὶ μεθεκτός ἐστι καὶ
 οὐ μεθεκτός, καὶ ὅπως οὐδὲν ταύτη τῇ ὑποθέσει ἀδύνατον

1) B. λέγοντ'. — 2) B. μετέχοντες. f. μετέχειν. — 3) Leg. κεφαλαίω,
 ut B. — 4) B. ζεῖν, in marg. autem ζῆν. — 5) B. αὐτό. male. —
 6) Scr. τότε. ut B. — C. τότε. — 7) B. C. ὑπέριστατον. bene. —
 8) B. addit: ὑπερούσιος καὶ. Vulcanius: »supervitaliter et superes-
 sentialiter. « 9) B. recte ὑπέριως. — 10) B. ἐκάστου. — 11) C. προ-
 χωρεῖ. — 12) B. optime οὔτε. — 13) Dionys. Ar. d. d. nomm. c. I.
 cf. myst. Theol. c. I. §. 1. et supra fol. 5. a. post med. fol. 111. a.

ἀπαντᾶ, ἤδη προείρηται. καὶ νῦν δὲ ὑπομνηστέον, ὅτι φύσις ὧν¹ ἀπλή, ἄϋλος, ἀσώματος, οὐδὲ² κωλύεται καὶ πανταχοῦ παρῆναι καὶ οὐδαμοῦ, καὶ ὑπὸ τῶν καθ' ἕκαστα πάντων μετέχουσθαι καὶ μένειν ὅλος³ ἀμέθεκτος, ὡς ἐν μηδενὶ συγκλειόμετος.

Τρεῖς εἰσι κατὰ τὰς ὑποστάσεις αἱ πρῶται ἐνάδες, τούτων μόνον διαφόρουσαι ἀλλήλων, ὅτι ἡ μὲν ἐστὶν ἀγέννητος, ἡ δὲ γεννητή, ἡ δὲ πορευτή⁴, καθὸ δὲ θεὸς καὶ ἐνὰς ἐκάστη, οὐδὲν διαφόρουσαι, διὸ καὶ μεθεκταὶ καὶ ἀμέθεκτοι ὡσαύτως αἱ τρεῖς. ὁ δὲ σοφὸς καὶ δύο ὑποστάσεις εἶναι φησι, ἕκαστον τῶν αὐτοῦ θεῶν, οὗθ' ὅπως ἀπλοῦν ἔτι τηρήσῃ⁵ τὸν θεόν, ἐπιδόμενος, οὔτε τὸ πᾶσι δηλὸν καὶ κοινὸν ὁμολόγημα συνιδῶν, ὅτι δύο μὲν φύσεις εἰς μίαν ὑπόστασιν συνελθεῖν οὐκ ἀδύνατον. καὶ γὰρ ἄλλη ψυχῆς καὶ ἄλλη σώματος φύσις, καὶ ὅμως ἕκαστον⁶ τῶν ἐμψύχων ὑπόστασις συνέστηκεν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, δύο δὲ ὑποστάσεις εἰς μίαν φύσιν συνήλθον οὐδέποτε. Οὕτως οἱ τῶν Ἑλλήνων σοφοὶ, φάσκοντες εἶναι σοφοὶ, ἐμωράνθησαν⁷. Ὅρα γὰρ, ὅτι τὸ οὐχ ἐν ὑπόστασιν⁸ λέγει ἄλλην περὶ⁹ τὸ ἐν, ὡς ἄρα καὶ τοῦ ἐνός, τοῦ ἐν τῇ ἄλλῃ παρ' αὐτὸ^{92. a.} ὑποστάσει ὑφισταμένη, ὑποστάσεως ὄντος. ἀλλ' ἡμεῖς τὰς τρεῖς τῆς μιᾶς θεότητος ὑποστάσεως¹⁰, ἠνωμένας ἀσυγγύτως καὶ διακεκριμένας ἀχωρίστως, τηροῦντες, τὴν μίαν τῶν τριῶν τούτων, τὸν υἱὸν καὶ λόγον, φαμέν τὴν ἡμετέραν προσλαβέσθαι φύσιν ἐν ἑαυτῷ ὑποστάντα, οὐκ αὐτὸν ἐν ἄλλῃ παρ' ἑαυτῷ¹¹ ὑποστάσει γενόμενον, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν εἶπουν τὴν μίαν ὑπόστασιν τῆς θεότητος, τὴν αὐτὴν καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ὑπόστασιν χρηματίσαντα. καὶ οὕτω τὰ ἄτοπα πάντα¹² παντόθεν διαφεύγομεν.

ριζ'. »Πᾶς θεὸς μέτρον ἐστὶ τῶν ὄντων.« κ. τ. λ.

Ὁ θεὸς πάντα μετροῖ τὰ ὄντα καὶ ὀρίζει καὶ παρατοῖ¹³,

1) Recte ὧν, ut proxime ὑποστάσεως ὄντος; intelligitur enim ὁ θεός. Procl. Inst. c. 126. cf. Olymp. in Alc. p. 125. Procl. in Alc. p. 318. De Deo incorporeo Platonis disputat Mosheim. ad Cudw. Syst. int. p. 1011. ed. Ien. — 2) B. C. οὐδὲν, melius. — 3) B. ὅλως, bene. — 4) C. ἐκπορευτή. — 5) B. bene οὕτως ἄ. ἔ. τηρήσει. — 6) C. ἐκάστη. — 7) Vid. f. 1. a. sq. — 8) B. C. addit τινά. — 9) B. recte παρὰ. — 10) B. bene ὑποστάσεις. — 11) B. in textu: ἐαυτῷ, mutatum in marg. . . . τὸ. male. fort. . . . τὸν. — 12) In C. πάντα om. De χρηματίζειν vid. infr. f. 152. a. — 13) Scr. παρατοῖ, ut B. Ceterum cf. fol. 45, a.

οὐχ ὡς αὐτὸς μέτρον ὄν, ἀλλ' ὡς τὰ μέτρα πάντων προέχων ἐν ἑαυτῷ καὶ ἀφορίζων ἐκάστῳ τὸ οἰκεῖον κατ' ἀξίαν. ἐπεὶ πᾶν μέτρον ἴσον ἐστὶ τῷ μετρουμένῳ ἢ ἔλαττον, μείζον δὲ οὐχί. οὐ γὰρ ὁ δέκα μετρεῖται¹ πέντε, ἀλλ' ὁ πέντε τὸν 1². μετρεῖ δὲ καὶ ὁ τοσούδε χρόνος τὴν ἴσην αὐτῷ γένεσιν. ἴσον δὲ τὸν θεὸν λέγειν τινὶ τῶν ὄντων, οὐ θεμητὸν³, πολλῶν δὲ μᾶλλον οὐδὲ ἐλάττω.

ρηί. » Πᾶν, ὅ,τιπερ⁴ ἂν ἐν τοῖς θεοῖς ἦ, κατὰ τὴν αὐτῶν ιδιότητα προῦφήστηκεν ἐν αὐτοῖς καὶ ἔστιν ιδιότης αὐτῶν ἐνιαία καὶ ὑπερούσιος. ἐνιαίως ἄρα καὶ ὑπερούσιως πάντα ἐν αὐτοῖς.« κ. τ. λ.

92. b. Πάντα ἐστὶν ἐν τῷ θεῷ κατ' αἰτίαν ἐνιαίως καὶ ὑπερου-
 σίως, καθ' ὑπαρξιν δὲ, ὅ,τι ποτέ ἐστὶν ὁ θεός, οἶδεν οὐδεὶς. θεὸν γὰρ οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται, φασὶν οἱ ἀληθινοὶ θεολόγοι⁵. Ἔτι γε μὴν μᾶλλον οὐδέ τι κατὰ μέθεξιν εἶναι τὸν θεὸν εἰπεῖν θεμητὸν⁶, περὶ δὲ τῶν ψευδωνύμων θεῶν πῶς φῆς, ὃ Πρόκλες, μηδὲν ἐν αὐτοῖς εἶναι κατὰ μέθεξιν, ὅποτε καὶ ἐν εἶναι καὶ οὐχ ἐν ἑκάστον αὐτῶν ἀνεῖπας⁷; καὶ οὐχὶ τὸ ἐν, ὡς καθ' ὑπαρξιν ὄντας ἐν, ἀλλ' ἐνιαίους ὀνομάσας, ὡς κατὰ μετοχὴν τὸ ἐν ἔχοντας. ἢ οὐκ μετέχουσι τοῦ ἐνός· καὶ πῶς μηδὲν ἐν αὐτοῖς εἶναι κατὰ μέθεξιν φῆς; καὶ διατί μὴ θεῖους μᾶλλον, ὡςπερ δὴ καὶ ἐνιαίους⁸, κατὰ μετοχὴν τοῦ ἐνός εἴτουν θεοῦ, ἐπειδὴ ταυτὸν ὁ θεός καὶ τὸ ἐν, αὐτοὺς ὀνομάζεις; ἢ οὐ μετέχουσιν, ὡς φῆς· καὶ οὔτε θεῖοι, οὔτε θεοὶ πολλῶν μᾶλλον εἰσιν;

ρηί. » Πᾶς θεός κατὰ τὴν ὑπερούσιον ἀγαθότητα ὑφέστηκε καὶ ἔστιν ἀγαθός οὔτε καθ' ἑξιν⁹ οὔτε κατ' οὐσίαν.« κ. τ. λ.

93. a. Ἐδιδάξαμεν¹⁰ ἡμᾶς ὁ τὴν ὅλην ἀγαθότητα συλλαβὼν ἐν ἑαυτῷ καὶ ἔχων ὑπερούσιως, υἱὸς καὶ θεός μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ παναγίου πνεύματος, ὅτι οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς ὁ θεός¹¹, ὃ καὶ μάλιστα πιστευτέον, καὶ παραιτητέον τὸ πᾶς θεός λέγον¹². οὐ γὰρ ἀρμόζει τὰ πᾶς ἐπὶ τοῦ ἐνός θεοῦ λέ-

1) B. μετρεῖ τὰ. bene. — 2) B. plene δέκα. — 3) Ita etiam B. Lege θεμητόν, ut C. — 4) In A. ὅ,τιπερ'. — 5) Vid. Suicer. Thes. ecclesiast. s. v. ἀόρατος. — 6) B. recte θεμητόν. — 7) B. ἂν εἶπας. male. Vid. c. II. s. — 8) C. ἐνιαίους c. spiritu leni. — 9) In Edit. sine ulla lect. varietate κατὰ μέθεξιν. — 10) B. recte ἐδίδαξεν. — 11) Vid. Matth. c. XIX. v. 16. s. Marc. c. X. v. 17. s. Luc. XVIII. v. 18. s. — 12) B. C. recte λέγειν.

γεσθαι, ὡς πολλάκις προσεσημείωται. οὐκουν πῶς ῥητέον θεός, ἀλλ' ὁ θεός καὶ ἀγαθός καὶ σοφός καὶ δίκαιος καὶ ὢν, ὅπερ ἂν ἄλλο λέγεται εἶναι ὑπερουσίως, τοῦτ' ἔστιν² αὐτός ὢν, τὸ πρῶτον, τὸ ἐν, τὰγαθόν, τὸ ὄν, τὸ σοφόν, τὸ δυνατόν, τὰ πάντα ἀπλῶς, ὅσα τὰ μὲν μετ' αὐτὸν κατ' οὐσίαν ἢ ἔξιν ἔστιν³ τε καὶ λέγεται, αὐτός δὲ πρόεστι κατ' αἰτίαν, ἐν ἑαυτῷ συλλαβὼν καὶ ὢν πάντα ὑπερουσίως. Ὁ μέγας τοίνυν καὶ τὰ θεῖα πολὺς Διονύσιος⁴, διὰ τὴν ὑπερουσιότητα ταύτην, καὶ τὰς ἀποφάσεις πάντων μᾶλλον ἢ τὰς καταφάσεις ἀληθεύειν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ τὰς στερήσεις ἢ τὰς ἔξεις ἀξιοῖ, οὐ κατὰ τὸ χεῖρον, ἀλλὰ κατὰ τὸ ὑπερέχον καὶ ἀσύγκριτον⁵ κρεῖττον τῶν ἔξεων καὶ τῶν καταφάσεων τὰς στερήσεις καὶ τὰς ἀποφάσεις ἐκλαμβάνόμενος καὶ ὑψηλότερον περὶ τοῦ ἀκαταλήπτου διανοούμενος.

ρκ'. » Πᾶς θεός ἐν τῇ ἑαυτοῦ ὑπάρξει τὸ προνοεῖν τῶν ὄλων κέκτηται. καὶ τὸ πρῶτως προνοεῖν ἐν τοῖς θεοῖς. « κ. τ. λ.

Ὁ θεός, ὁ πάντων αἴτιος καὶ πάντων προνοητής ἔστιν, 93. b. οὐ τῶν ὄλων [λόγων]⁶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν μέτρων⁷, μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων. διατί γὰρ οὐ διὰ πάντων ἢ θεῖα διήξει πρόνοια, εἰ μὴ καὶ ἀσθενῆ καὶ ἐνδεῆ ταύτην φαίη τις; ὅπερ ἄτοπον. οὐκοῦν πάντων προνοητής ὁ θεός. τὰ δ' ὅσα μετὰ θεὸν δικαιοτέρον ἂν λειτουργεῖν τῇ θεῖα προνοίᾳ ἢ προνοεῖν λέγοιντο. οὕτω γοῦν καὶ λειτουργικὰ λέγονται πνεύματα⁸. κατὰ δὲ τοῦτον, ἐπεὶ πρὸ⁹ τοῦ νοῦ προσεχῶς ἔστιν ἡ ζωὴ¹⁰, καὶ πρὸ τῆς ζωῆς τὸ ὄν, ὡς αὐτός οὗτος ἐν τῷ ρα'¹¹ θεωρηματι ἀπεφήνατο. εἴη ἂν τὸ προνοεῖν οὐ μόνον τῶν κατ' αὐτὸν ὑπερουσιῶν θεῶν εἴτουν τῶν πρὸ τοῦ ὄντος ἐνάδων ἐνέργεια, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὄντος καὶ τῆς ζωῆς καὶ ἀπλῶς τῶν ὅσα πρὸ νοῦ, περὶ¹² τὸν τοῦδε κεφαλαίου σποπόν. εἰ δὲ νοῦς καὶ ζωὴ καὶ ὄν καὶ ἐν

1) B. C. addunt καὶ ἐν, καί, quod ob antecedens excidisse videtur. — 2) C. τοῦτό ἐστιν sic. — 3) Scr. ἔστι, ut B. — 4) Dionys Ar. Coel. Hier. c. II. §. 5. p. 17. cf. Jo. Damasc. Orth. fid. L. I. c. XIII. (XII) p. 146. cf. supra fol. 9, b. 11, a. — 5) B. C. ἀσύγκριτως. melius. — 6) Delendum λόγων, ex ὄλων ortum, et abest in B. C. et in Vulc. quare uncis inclusi. — 7) B. recte μερῶν. Vulc. partium. — 8) Vid. fol. 29, b. — 9) B. καί. male. supra C. λειτουργικός. — 10) Verba προσεχῶς ἐστιν ἡ ζωὴ in C. bis habentur. — 11) B. plene ἐκατοστῶ πρώτῳ. — 12) B. παρὰ recte.

καὶ πάντα ὑπερουσίως καὶ κατ' αἰτίαν ὁ εἷς καθ' ἡμᾶς καὶ μί-
 νος θεός· μόνως ἂν οὕτως ἐξαίρετον εἴη τῆς ὑπερουσιότητος
 αὐτοῦ τὸ προνοεῖν, ὡς καὶ τοῦνομα ἐμφαίνει, ἐνέργεια ὃν τοῦ
 προνόου καὶ ὑπερνόου νοός· ὡς δὲ καὶ ἀγαθοῦ τοῦ αὐτοῦ, μᾶλλον
 δὲ ὑπεραγάθου καὶ ὡς εἰπεῖν πηγαίας ἀγαθαρχίας, τὸ ὑπερβλύζειν
 καὶ προέχειν¹ τὴν ἀγαθότητα καὶ πᾶσιν ἀφθότως μεταδιδόναι
 94. a. τῶν ἀγαθῶν, οὐ τοῖς δὲ τισι προνοουμένοις, ἀλλ' ἀπλῶς πᾶσι,
 καθόσον ἕκαστα χωρεῖν πέφυκεν. ὡς ἄμεινον εἶναι μᾶλλον τῆς
 ἀγαθαρχικῆς λέγειν ἢ τῆς προνοητικῆς ἰδιότητος ἐξαι-
 ρετον τὸ μεταδιδόναι τῶν ἀγαθῶν, ὡς καὶ τὸ προνοεῖν
 τῆς προνοητικῆς, καὶ τὸ ζωοῦν τῆς ζωαρχικῆς, καὶ τὰλλα ὁμοίως.
 ρκά'. » Πᾶν τὸ θεῖον ὑπαρξιν μὲν ἔχει τὴν ἀγαθότητα,
 δύναμιν δὲ ἐνιαίαν, καὶ γνῶσιν καὶ² κρύφιον καὶ³ ἄληπτον πᾶσιν
 ὁμοῦ τοῖς δευτέροις.« κ. τ. λ.

94. b. Εὐγε, εὐγε, εἰ τοσοῦτον ἴσχυσεν ὁ Πρόκλειος νοῦς, μὴ
 μόνον πάντα νοῦν ὑπερβῆναι καὶ αὐτὸν δὴ τὸν⁵ αὐτὸν πρότι-
 στον καὶ ἀμέθεκτον, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ὄντα, καὶ εἰς αὐτὸ
 φθάσαι τὸ πάντων ἀκρότατον καὶ ὑπέριστατον καὶ πᾶσιν ὡς
 ἀληθῶς ἀκατάληπτον, τὴν θεῖαν ὑπερουσιότητα εἴτουν ὑπαρ-
 ξιν, καὶ ταύτην κατανοῆσαι καὶ λόγῳ, τῷ⁴ κατ' αὐτὸν, περι-
 γράφαι τὴν ἄφραστον, τὴν ἄγνωστον, τὴν ἀπεριόριστον. ἀλλὰ
 μὴ μᾶλλον εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπόνοιαν ἐξωλίσθησε καὶ ἔλαθεν
 ἑαυτὸν ἐν τῷ ἐπαρθῆν καὶ⁵ καταβληθεῖς; ὃν τρόπον καὶ ὁ
 πρωτοστάτης αὐτοῦ καὶ σύμμαχος δαίμων⁶, ὃς καὶ εἰς τοῖς
 τοιούτους αὐτὸν ἐξήνεγκε λόγους, ὡς τὴν μὲν γνῶσιν τῶν καὶ
 αὐτὸν θεῶν κρύφιον εἰπεῖν καὶ ἄληπτον, τὴν δὲ ὑπαρξιν εἴτουν
 οὐσίαν, ἧς ἢ γνῶσις ἐνέργεια, ὡς καταληπτὴν⁷ ἀφορίσαι, καὶ
 ὅτι ποτέ ἐστιν, ἀποφῆρασθαι, ὅτι ἀγαθότης. ἡμεῖς δὲ οὐχ
 οὕτως, ἀλλ' ὅτι ἀγαθός ὁ θεός, ἴσμεν παρ' αὐτοῦ μαθόντες,

1) Idem scriptum fuisse videtur in B., deinde correctum in προ-
 χεῖν, quod melius. hoc et in C. — Vulc.: »profundatur.« —

2) Vide Edit. — 3) B. C. add. κατ' merito. Deinde scr. πρώτιστον,
 ut C. — 4) C. τῷ. — 5) Scr. ἐπαρθῆναι, ut B. — 6) Vulc. in mar-
 gine: »Socratis Daemon.« De quo vid. Lex. Xenoph. T. I. p. 616.
 ibiq. citt. et ante omnes Creuz. Symb. T. III. p. 66. et 78 sqq. Ed.
 2da. In eo Tomo Vir summus de daemonibus et de Angelis disse-
 ruit suo more i. e. rem absolvit. cf. supra p. 135. N. 10. — Pro-
 xime ante γνῶσις articulus om. in C. — 7) B. recte καταληπτόν.

εἰπόντος: ὅτι ἐγὼ ἀγαθὸς εἰμι¹. καὶ: οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς ὁ θεός². ὅτι δὲ καὶ ὑπαρξίς εἶτον οὐσία τοῦ θεοῦ ἐστίν. ἢ ἀγαθότης³, ὡς ἐνποιότης⁴ τῆς οὐσίας αὐτοῦ ἀφοριζομένης, οὔτε αὐτὸ⁵ εἰδέναι διατεινόμεθα οὔτε τοῦτω λέγοντι πειθόμεθα. ἥς γὰρ οὐσίας ἢ γνῶσις εἶτον ἐνέργεια κρύφιος καὶ ἀληπτος καὶ ἀπόρρητος· πῶς οὐχὶ καὶ αὐτὴ τοιαύτη, εἰ μὴ τὴν ἐνέργειαν κρείττω τῆς οὐσίας δοίη τις εἶναι; οπερ οὐδ' οὗτος βούλεται, ὅς γε καὶ τὴν δύναμιν τὴν θεϊαν ἀκράτητον πᾶσι καὶ ἀπερίγραφον εἶναι καὶ συμφυῆ τῇ ὑπάρξει⁶ ὑπερούσιον ἀποφαίνεται. εἰ οὖν καὶ ἡ δύναμις ὑπερούσιος καὶ ἡ ἐνέργεια ἀκατάληπτος· πῶς οὐχὶ καὶ ἡ οὐσία πρὸ τούτων, ἢ πρόθεν καὶ⁷ αὐταὶ τοιαῦται; ἀλλ' ὅτι μὲν ὑπερούσιος καὶ ἀκατάληπτος, ὡςπερ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐνέργεια, οὕτω πρὸ τούτων καὶ αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς τῆς θεότητος, ἐντεῦθεν καταμανθάνομεν, ἀγαθότητα⁹⁵ α. δὲ ταύτην εἶναί φαμεν, οὐχ ὡς τὴν οὐσίαν ταύτης ἤδη κατεληφότες (πῶς γὰρ τὴν ἀκατάληπτον καθ' αὐτήν⁸;) ἀλλ' ὡςπερ καὶ τᾶλλα φαμεν εἶναι τὸν θεὸν οὐκ ἐκ τῶν κατ' αὐτὸν, ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ αὐτόν: δίκαιον, σοφὸν, δυνατόν, ἀληθινόν, οὕτω δὴ καὶ ἀγαθόν, ἄλλην ἐξ⁹ ἄλλου, κατὰ τὸν θεολόγον εἰπεῖν Γρηγόριον, φαντασίαν συλλέγοντες εἰς ἕν τι¹⁰ τῆς ἀληθείας Ἰνδαλμα, ἐκ τῶν ἐν τοῖς κτίσμασι θεωρουμένων: τῆς σοφίας, τῆς ἀληθείας, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγαθότητος, τὰς τοῦ κτίστου ὑπερφυεῖς καὶ ἀκαταλήπτους ἀρετὰς ἀναλογιζόμενοι. Ὡςπερ οὖν οὐ σοφία, οὐ δύναμις, οὐκ ἀλήθεια, οὐκ ἄλλο τι τῶν λεγομένων ἢ ὑπαρξίς τοῦ θεοῦ, οὕτως οὐδὲ ἀγαθότητα¹¹, καὶ ὡςπερ τᾶλλα¹² λέγεται εἶναι, οὕτως καὶ ἀγαθότης.

1) Ev. Joann. c. X. v. 11. ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. — 2) Vid. loc. cit. fol. 93, a. — 3) Cum hoc Nostrī loco cf. Dionys. Ar. d. d. nomm. c. II. III. et IV. et J. Damasc. Orth. f. L. I. c. IX. p. 142. D. Vid. quoque Olympiod. in Plat. Alc. p. 103. — 4) B. ἐνποιότητι. recte. etiam Vulcanius: » in qualitate.« — C. ἐνποιότητα. — 5) Leg. αὐτοί, ut B. — C. αὐτός. — 6) B. addit καὶ. bene. vid. Procli. cap. CXXI. ubi etiam additum τῶν θεῶν. — 7) Abest καὶ in B. — 8) C. καθ' αὐτήν. sic. — 9) Edit. ἀπ'. — 10) C. ἐντι. Locus Gregorii Naz. est Or. XXXVI. p. 589. B. — 11) B. ἀγαθότης. bene. — 12) B. τὰ ἄλλα. C. τ' ἄλλα. Idem οὕτω. hoc bene.

ροβ. »Πᾶν τὸ θεῖον καὶ προνοεῖ τῶν δευτέρων καὶ ἐξήρηται τῶν προνοουμένων, μήτε τῆς προνοίας χαλώσης.« κ. τ. λ.

Χωρὶς τοῦ πᾶν¹ καὶ τῆς ἄλλης ἐμφάσεως τῆς πολυθεΐας, ἔτι δὲ καὶ τοῦ τὴν ἀγαθότητα καὶ τὸ ἐν, ὡς οὐσίαν, ἀφορί-
 95. b. ζεσθαι τῆς θεότητος, τᾶλλα εὐσεβὲς τουτὶ τὸ κεφάλαιον. ὅθεν μοι δοκεῖ ἀπὸ τῆς θεολογίας τοῦ μεγάλου Διονυσίου² τὰ ὑψηλὰ καὶ οὕτως ἐξαιρετα κεκλοφέναι θεωρήματα, ἐν Ἀθήναις ἐντυχὼν ταύτη καὶ τοῖς³ εὐσεβείας γεννήμασι⁴ τὰ πονηρα παραμιξας ζιζάνια⁵, τὰ τῆς ἀθέου πολυθεΐας δόγματα. Οὕτως ἂν οὖν ἔχοι κάλλιον ἐνδίδοσθαι⁶, ὃ θεὸς καὶ προνοεῖ πάντων τῶν ὄντων καὶ ἐξήρηται τῶν προνοουμένων, μήτε τῆς προνοίας χαλώσης τὴν ἄμικτον αὐτοῦ καὶ θεϊαν ὑπεροχὴν, μήτε τῆς χωριστῆς ὑπερουσιότητος τὴν πρόνοιαν ἀφανιζούσης. μένων γὰρ ἐν τῇ οἰκείᾳ ὑπεροχῇ, τὰ πάντα πληροῦ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως⁷, τῆς ἐνεργείας, καὶ πάντα, καθ' ὅσον ἕκαστον δύναται μεταλαγχάνειν, ἀπολαύει τῶν ἀγαθῶν, ὧν δέχεσθαι δύναται κατὰ τὰ μέτρα τῆς οἰκείας ὑποστάσεως. ὑπερχέων γὰρ τὸν πλοῦτον τῆς ἀγαθότητος, πᾶσιν ἀφθόνηως τὰ ἀγαθὰ χορηγοῦ, οὐ κατὰ λογισμὸν ποιούμενος τὴν διανομήν. Οὐ γὰρ ἐκ μέτρου, φησὶ⁸, δίδωσιν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα, ἀλλ' ὁ μὲν ὅλον ἀθρόως πᾶσι προχέει⁹ τὸν θησαυρὸν, τὰ δὲ τούτου τὸ κατ' ἀξίαν ἕκαστον ὑποδέχεται, καὶ μένει πάλιν ἀκέραιος καὶ ὅλος ὁ θησαυρὸς, μηδένα
 96. a. μερισμὸν ἐκ τῆς διανομῆς ὑφιστάμενος. Καὶ οὕτως οὔτε διὰ τὴν πρόνοιαν ὑποβιβάζεται τῆς θεΐας ὑπεροχῆς τὸ ἀξίωμα οὔτε διὰ τὴν ὑπεροχὴν ἀναιρεῖται ἡ πρόνοια. οὕτω γὰρ ἂν καὶ ἡ

1) B. πᾶς, ut supra. — 2) Vid. ad cap. CXXI. At Dionysii nomine qui circumferuntur libri, ut post J. Dallaeum contra Haloixium et alios contendentes et post ipsum Corderium negantem nunc patet, quarto demum seculo, Procli fere aetate, confecti esse videntur ex Platonicis. Cf. etiam Creuz. ad Olymp. p. 111. Unde autem fluxerint illae Procleae sententiae, docuit Creuzerus (ad h. c. p. 178. N. 4.); e Platone et Plotino. — 3) B. C. addit. τῆς. bene. — 4) B. σπέρμασι. bene. Vulc. frugibus. — 5) Vid. Matth. Evang. c. XIII. v. 25. s. Schleusner, Lex. N. T. s. v. — 6) B. C. ἐκδίδοσθαι. bene. — 7) B. recte addit: καὶ. C. φησίν. — 8) Vid. Joann. c. III. v. 34. — 9) C. προχέει.

θεία χρηστότης, ὃ μὴ θέμις εἰπεῖν, συναναιροῦτο. ἀγαθοῦ γὰρ ἴδιον τὸ μεταδιδόναι πᾶσι τοῖς δυναμένοις μεταλαμβάνειν, καὶ τὸ προνοεῖν ταῦτόν ἐστι τῷ¹ ἀγαθουργεῖν. τοῦ τοδὲ² μείζον τοῦ ἀγαθοειδὲς εἶναι. καὶ δεῖ τὸ μείζον τῷ μεγίστῳ καὶ πρώτῳ ἀγαθῷ προσεῖναι, τὸ ἀγαθουργεῖν, εἶπερ καὶ τοῖς δευτέρως³ ἀγαθοῖς τὸ δεύτερον πρόσεστι, τὸ ἀγαθοειδέσιν⁴ εἶναι, ὅποιοι οἱ θεῖοι ἄγγελοι.

ρκγ'. » Πᾶν τὸ θεῖον αὐτὸ μὲν διὰ τὴν ὑπερούσιον ἔνωσιν ἀρρήτον ἐστὶ, καὶ ἄγνωστον πᾶσι τοῖς δευτέροις, ἀπὸ δὲ τῶν μετεχόντων ληπτὸν ἐστὶ καὶ γνωστὸν, διὸ μόνον τὸ πρῶτον παντελῶς ἄγνωστον, ἅτε ἀμέθεκτον ὄν.« κ. τ. λ.

Εἰ ἀρρήτον τὸ θεῖον καὶ ἄγνωστον· πόθεν σὺ ἔγνωσ καὶ 96. 1. εἶρηκας, ὑπαρξιν μὲν αὐτοῦ εἶναι τὴν ἀγαθότητα, τὴν δύναμιν δὲ ἐνιαίαν; εἰ μὴ ἄρα σὺ καὶ τὴν γνώσιν ἤσθα καὶ τὴν φράσιν ὑπὲρ τὰ δεύτερα. ἀλλὰ σὺ μὲν οὕτως ἀπονευρήσῃ, ἡμεῖς δὲ τὴν οἰκείαν εἰδότες ἀσθένειαν καὶ ἐν ὅροις τοῖς⁵ καθ' ἡμᾶς ἰστάμενοι γνώσεως, ὁμολογοῦμεν τὸν θεὸν πάντη καὶ κατὰ τὴν ὑπαρξιν καὶ κατὰ τὴν δύναμιν καὶ κατὰ τὴν ἐνέργειαν πᾶσιν ἀρρήτον εἶναι καὶ ἄγνωστον, ἐκ μὲν τῶν κατ' αὐτὸν οὐδ' ὄλως, ἐκ δὲ τῶν περὶ αὐτὸν⁶ μετρίως καὶ ὡς ἐγχωροῦν καταλαμβατόμενον⁷ τε καὶ γνωριζόμενον.

Οὔτε πᾶν μετέχει παντὸς οὔτε τὸ τυχόν τοῦ τυχόντος⁸. Ἀλλὰ πάντα τοῦ ἐνός, οὐ καὶ ἐξηπται, τοῦ καὶ πάντα προέχοντος κατ' αἰτίαν καὶ πάντα προόντος⁹ ὑπερουσίως καὶ μηδὲν ὄντος τῶν ὄντων, ὡς ὑπερόντος¹⁰, καὶ οὕτως μεθεκτοῦ τε πᾶσι καὶ ἀμεθέκτου τυγχάνοντος.

ρκδ'. » Πᾶς θεὸς ἀμερίστως μὲν τὰ μέριστα γινώσκει, ἀχρόνως δὲ τὰ ἔγχρονα, τὰ δὲ μὴ ἀνάγκαια ἀναγκαιώς, καὶ

1) B. male τὸ. — 2) Scr. τοῦτο δὲ, ut B. C. — 3) B. δευτέροις. — 4) B. ἀγαθοειδὲς ἐστίν. Scribe: ἀγαθοειδέσεσιν. Vulcanius: dico, ut sint ἀγαθοειδ. sic. — 5) B. quoque in textu τοῖς. in margine τῆς. Illud ferri potest, hoc melius. C. quoque τῆς exhibet. — 6) Cf. infra c. CXXV. fol. 97, b. et c. CXXI. fol. 95, a. — 7) C. καταλαμβανόν. — 8) Sunt Procli verba ejusdem CXXIII capitis extremi. — 9) B. προόντως. quod si probum videtur, haec est sententia: καὶ πάντα, sc. ὄντος, προόντως, ὑπερουσίως καὶ rel. — 10) B. ὑπερόντως. hoc male.

μεταβλητὰ ἀμεταβλήτως καὶ ὅλως πάντα κρείττονως ἢ κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν. « κ. τ. λ.

- Καὶ ταῦτα καλῶς ἂν ἔχοι περὶ τοῦ μόνου Θεοῦ λεγόμενα.
 97. a. ρκέ. » Πᾶς Θεὸς ἀφ' ἧς ἂν ἄρξῃται τάξεως ἐκφαίνειν ἑαυτὸν, πρόεισι διὰ πάντων τῶν δευτέρων, αἰὲ μὲν πληθύνων τὰς ἑαυτοῦ μεταδόσεις καὶ μερίζων, φυλάττων δὲ τὴν ιδιότητα καὶ ¹ οἰκείας ὑποστάσεως. « κ. τ. λ.

- Ὁ Θεὸς ὢν αἰὲ, μᾶλλον δὲ προῶν, κατὰ ² τὴν ἀρρόητον αἰτοῦ καὶ κρύφιον καὶ ἀκατάληπτον οὐσίαν τε καὶ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ἐκφαίνειν ἑαυτὸν ἄρχεται, ἐπειδὴν βουλήσει παράγει ³
 97. b. τὰ ὄντα, οὐκ ἀπὸ τῆς δὲ τινος τῆς τάξεως ἀρχόμενος, ἀλλ' αὐτὸς ἐν τῷ παράγειν ἕκαστα καὶ τὴν οἰκείαν καὶ προσήκουσαν ἕκαστῶ τάξιν ἀφορίζων, ὡς εἶναι τῶν παραγομένων τὰ μὲν πρῶτα, τὰ δὲ δεύτερα, τὰ δὲ τρίτα, καὶ πολλοστὰ, καὶ οὕτω διὰ πάντων προῶν καὶ τὰ πάντα πληρῶν ἀμιγῶς, ἀχράντως, ἀπεριγράπτως ταῖς ἑαυτοῦ μεταδόσεσι, καὶ πληθύνων μὲν καὶ μερίζων ταῖς ⁴ μεταδόσεσι, αὐτὸς δὲ μένων ἀπλήθυντος καὶ ἀμέριστος, καὶ τὸ ὅλον εἰπεῖν, εἷς καὶ ὅλος κατὰ τὴν ιδιότητα τῆς οἰκείας φύσεως, καὶ οὐχ αἰ ⁵ προόδοι πληθύνουσιν αὐτὸν αἰ γινόμεναι τὰ ⁶ προόντα, καθὼς ὁ σοφὸς οὗτος βούλεται, ἀλλ' αὐτὰ ⁷ τὰς προόδους ποιούμενος, αὐτὸς καὶ ταύτας καὶ τὰ κατὰ ταύτας παραγόμενα πληθύνει διὰ παρουσίας ⁸ δυνάμεως καὶ ἀγαθότητος, ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρχόμενος καὶ προῶν καθ' ὑπόβασιν μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων, καθόσον πρόεισιν ἐν ταῖς ὑποβάσεσι, κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον πληθύνων τὰ παραγόμενα, ὡς καὶ κοινωνεῖν ἀλλήλοις ταῦτα καὶ διαφέρειν ἀλλήλων, τὸ μὲν ταυτότητι, τὸ δὲ ἑτερότητι ⁹. ταυτιζομένων μὲν τῶν ὑποβεβηκότων τοῖς πρὸ αὐτῶν, οὐ διὰ τὴν συνέχσιαν μᾶλλον ἢ τὴν

1) Edit. τῆς. recte. vid. Nostrum infra. — 2) C. καὶ pro κατὰ habet. Infra κρυφίαν. — 3) B. παραγοῖ. C. παράγη. Djudicare non audeo. nam vid. unum Olymp. in Alc. p. 196. ibiq. Cr. p. 115: ἐπὶν. . ἐστὶ. p. 108: ἐάν. . ἐστίν. — 4) Leg. τὰς, ut B. Proximum ἀπλήθυντος Lexicis addendum esse monuit Creuzerus ad Procli Inst. th. p. 96. — 5) B. οὐχί. male. — 6) B. τόν. bene. — 7) B. C. αὐτός. bene. — 8) B. παρουσίαν. C. περιουσίαν. Vulc. per abundantiam. Placet Lect. cod. C. — 9) Verba τὸ δὲ ἑτερότητι in contextu codicis C. omitta, ab al. m. margini adscripta sunt.

τοῦ παράγοντος ἐνότητα καὶ ταυτότητα· διαφερομένων δὲ πρὸς ἐκεῖνα διὰ τὴν ὑφ᾽ ἑσιν καὶ τὴν ἀνωθεν ἐκ τῆς πρώτης ἀρχῆς ἐνδιδομένην τοῖς πᾶσι διάκρισιν, ἵνα μὴ συγχέηται. Οὕτως οὖν καὶ ἐκφαίνεται ὁ θεὸς οὐκ ἐκ τῶν κατ' αὐτὸν, ὅπερ εἴρηται, ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν¹, τουτέστιν ἐκ τῆς παραγωγῆς τῶν ὄντων καὶ τῆς προνοίας καὶ τῆς αὐτῶν τούτων εὐτάκτου² πρὸς ἄλληλα κοινωνίας τε καὶ διαφορᾶς. Καὶ εἷς³ μὲν εἶναι τὴν φύσιν ὁμολογεῖται ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς οὐσι θεωρουμένης κοινωνίας τε καὶ ταυτότητος, τριεσπόστατος δὲ ἀπὸ τῆς ἐν τούτοις διακρίσεως. τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτῆς⁴, φησὶν, ἀπὸ κτίσεως κόσμου, τοῖς ποιήμασι νοούμενα, καθ' ο-98. a. ρᾶται. καὶ ἐκ μὲν τοῦ πλήθους τούτων καὶ τῆς ποικιλίας καὶ τοῦ μεγέθους ἐνίων ἢ δύνάμεις, ἐκ δὲ τῆς καλλόνης ἢ ἀγαθότης ἐκείνου καταλαμβάνεται, ἐκφαίνεται δὲ καθ' ἐκάστην τάξιν καὶ διακόσμησιν οἰκείως⁵, μᾶλλον μὲν ἐν τοῖς μᾶλλον αὐτῶ ἐγγίζουσιν, ἥτιον δὲ ἐν τοῖς ἀπυτέρω. Εἰ δὲ ταῦτα πάντα ὁ εἷς δύναται θεός· περιττὴ ἢ τῶν πολλῶν ἐπειραγωγῆ. ρκς'. » Πᾶς θεὸς ὀλικώτερος μὲν ἔστιν ὁ τοῦ ἐνὸς ἐγγυτέρω, μερικώτερος δὲ ὁ πορρώτερον.« κ. τ. λ.

Εἰ ὁ πάντα παράγων εἷς· οὐδεὶς οὔτε πλειόνων οὔτε ἐλασσόνων αἴτιος. οἱ⁶ δὲ πολλοὶ οἱ παράγοντες καὶ οἱ αἴτιοι· οὐχ εἷς ὁ πάντα⁷ παράγων †⁸ καὶ πάντων αἴτιος. διατί δὲ ὁ τὰ πλείω παράγων οὐχὶ καὶ τὰ ἐλάσσω παράγει; δύναται, ἵνα καὶ πάντα παράγει λέγηται; ἢ δηλονότι διὰ δυνάμεως ἔλλειψιν. καὶ πῶς θεὸς ὁ ἐλλείπων δυνάμεως καὶ μὴ παντοδύναμος; εἰ δὲ μὴ θεὸς οὗτος ὁ ὀλικώτερος καὶ πλείω δυνάμενος· πολλῶ γε πλέον ὁ μερικώτερος καὶ κατὰ τὴν δύναμιν ἐλαττούμενος. ὁ εἷς ἄρα μόνος θεός. γεννᾷ δὲ ὁ εἷς καὶ μόνος ἕνα καὶ μόνον, ὁ ὅλος ὅλον, ὁ τέλειος τέλειον, ὁ παντοδύναμος παντοδύναμον. εἶγε δεῖ μὴ χεῖρον τὴν κατ' ἐκεῖνον γέννησιν

1) B. in textu αὐτῶν, sed in margine correctum: αὐτόν. Cf. supra c. CXXIII. fol. 95, a. et 96, b. — 2) B. ἀτάκτου. male. — 3) C. εἷς. male. — 4) Edit. αὐτοῦ. Paul. ad Rom. c. I. v. 20. — 5) Scribe οἰκείως, ut B. C. — 6) Vulc. optime Sin. Scribe igitur: εἰ. — 7) Male iteratur πάντα in B. — 8) His signis † ‡ inclusa A. margini adscripta, B. in textu habet.

εἶναι τῆς κατ' ἄλλα γεννήσεως, ὧν ἕκαστον ὅμοιον ἑαυτῷ και
κατὰ τὴν φύσιν ταυτὸν γεννᾶν πέφυκεν. ὁ δ' αὐτὸς κατὰ τὰ
98. b. αὐτὰ και ἐν μόνον, και ὄλον και τέλειον και παντοδύναμον
προάγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον¹. Διὸ εἷς Θεὸς ὁ πατήρ και εἷς
μονογενῆς υἱὸς και κύριος Ἰησοῦς ὁ Χριστός, και ἐν πνεῦμα
ἅγιον, οὐ τρεῖς τὰ τρία Θεοὶ, ὅτι μηδὲν ἕτερον ἑτέρου, καθὸ
Θεὸς ἕκαστον, διαφέρουσι. Μὴ δὲ ποιότης ἐκεῖ, μὴ δὲ πηλι-
κότης, μὴ χρόνος, μὴ τόπος, μὴ θέσις, μὴ ἕξις, μὴ πάθος,
μὴ ποιήσις προχωρεῖ, καθὰ διαφέροντες ἀλλήλων, ἡμεῖς πολλοὶ
λεγόμεθα, ἀλλ' ἡ ταυτότης εἴτουν ἐνότης κρατεῖ τῆς διακρι-
σεως ἐν μόναις θεωρουμένης ταῖς ὑποστατικαῖς ιδιότησιν. Προ-
εῖρηται, ὅτι ἄλλο ἢ² γέννησις και ἄλλο παραγωγή.

ρκζ'. » Πᾶν τὸ θεῖον ἀπλοῦν πρώτως ἐστὶ και μάλιστα³,
και διὰ τοῦτο ἀνταρκέστατον. « κ. τ. λ.

Οὗτος μὲν πᾶν τὸ θεῖον βούλεται λέγειν τὸ πλήθος τῶν
κατ' αὐτὸν θεῶν, ἡμῖν δὲ οὐ παραδεκτέον δοκεῖ τὸ πᾶν ἐπὶ
τῆς ὑπεθέου⁴ τριάδος, ὅτι μηδὲ τρεῖς θεοὺς ταύτην φαμέν,
ἀλλ' ἓνα θεόν. ἐπὶ δὲ τοῦ ἐνός τὸ πᾶν οὐχ ἀρμόζει λέγεσθαι.
λέγοιτο δ' ἂν και ἀπλοῦν ὡς μάλιστα τὸ καθ' ἡμᾶς τοῦτο θεῖον,
οὐχ ὡς ἐνικόν, τουτέστιν ὡς ἐκ τῆς ἐνώσεως ἦτοι τῆς μετοχῆς
τοῦ ἐνός, ἑτέρου δὴ⁵ τινος παρ' αὐτὸ, ὃ και αὐτοὲν και ἀμέθ-
εκτον οὗτος ἀναγορεύει, ἀλλ' ὡ αὐτὸ τὸ ἐν ὄν, εἰ τὰ⁶ τρία
ἐστὶ ταῖς ὑποστάσεσιν. Οὕτω δὲ και ἀνταρκες ἡμῖ⁷ τὸ θεῖον,
ὅτι μηδὲ σύνθετον, ὡς εἰ και μὴ τῶν ἄλλων, ὧν ἐστὶν ἕξω,
ἀλλ' ἐκείνων γε, ἐξ ὧν σύγκειται, εἶναι ἐνδεές. Τὸ δὲ πλήθος
99. a. τῶν κατὰ τοῦτον θεῶν οὔτε⁸ ἐν εἰσι (πῶς γὰρ οἱ πολλοί;)
οὔτε τὸ ἀπλοῦν οὔτε τὸ ἀνταρκες ἔχουσι⁹, οἷγε μὴ μόνον ἐν,
ἀλλὰ και οὐχ ἐν ὄντες, και ταύτη και ἀλλήλων και τοῦ αὐ-
τοενός διαφέροντες, ὡσαύτως δὲ και ἐπιθεεῖς.

ρκη'. » Πᾶς θεός, ὑπὸ μὲν τῶν ἐγγυτέρω μετεχόμενος,

1) Hoc ex placito graecae ecclesiae; de quo plura ad p. 41.
N. 9. cf. p. 157. Adde Joh. c. XV. v. 26. — 2) Deest articulus in B.
Cf. supra c. XXVI. ibiq. citt. — 3) Vid. Creuz. ad h. l. — 4) B.
C. ὑπερθέου, ut scribendum. — 5) B. δέ. — Proxime scr. ὡς, ut B.
C. pro ὡ. — 6) B. recte και pro τὰ. — 7) Scr. ἡμῖν, ut B. Deest δὲ
in C. — 8) B. C. add. articulum: τὸ. bene. — 9) C. ἔχουσιν. ita scr.

ἀμέσως μετέχεται, ὑπὸ δὲ τῶν πορρωτέρω, διὰ μέσων ἢ ἔλασσο-
σόνων ἢ πλειόνων τινῶν. « κ. τ. λ.

Ἀφηρήσθω¹ κἀνταῦθα τό πᾶς, καὶ ὁ θεὸς ἀπροσδιορί-
στως ἀναγινωσκέσθω. Οὐ διὰ συγγένειαν (οὐδὲν γὰρ τῷ θεῷ
συγγενὲς, ὅτι μηδὲ συμφυὲς, μηδ' ὑπὸ τι γένος ὁ θεός), ἀλλὰ
τὰ μὲν διὰ τὴν ἐκ τῆς ἐγγύτητος οἰκειότατα², καὶ τὴν αὐτοῖς
προσεχῆ³ τοῦ θείου ἔκφανσιν μετέχειν αὐτόθεν δύναται τῆς
θεότητος, καὶ πρώτως ἐνσειδῆ καὶ ἀγαθοσειδῆ ἀναφαίνεται, το-
δὲ⁴, καθόσον ὑποβέβηκε τῆς ἐγγύτητος καὶ τῆς κατ' αὐτὴν
οἰκειότητος καὶ διὰ μέσων τῶν πρὸ αὐτῶν ἢ τοῦ θείου πρὸς
αὐτὰ πρόεισιν ἔκφασις⁵, κατὰ τοσοῦτον καὶ τῶν πρὸ αὐτῶν
δεῖται τοῦ διὰ μέσων ἐκείνων μετέχειν τοῦ θείου, καθὼ καὶ
ἥττον ἠνωμένον⁶ γνωρίζεται καὶ εἰς πλῆθος ἤδη προβαίνοντα.

ρκθ'. » Πᾶν μὲν σῶμα θεῖον διὰ ψυχῆς ἐστὶ θεῖον τῆς
ἐκθειουμένης⁷, πᾶσα δὲ ψυχὴ θεία διὰ τὸν θεῖον νοῦν, πᾶς
δὲ νοῦς κατὰ μέθεξιν. « κ. τ. λ.

99. b.

Σῶμα θεῖον οὗτος μὲν βούλεται λέγειν τὸ οὐράνιον, αὐ-
τόν τε ὅλον τὸν οὐρανὸν καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ ἀστέρας, ἐπεὶ καὶ
ἔμψυχα ταῦτα εἶναι δοξάζει. οὕτω δὲ καὶ νοερά καὶ θεῖα.
Ἡμεῖς δὲ τοῦτον⁸ μὲν οὐδὲν ἔμψυχον εἶναι ὁμολογοῦμεν. διὸ
οὐδὲ νοερόν οὐδὲ θεῖον, μόνον δὲ σῶμα θεῖον εἶναι πιστεύομεν,
τὸ ἐκ τῶν παρθενικῶν καὶ παναγίων⁹ αἱμάτων τῆς θεοτόκου¹⁰
προσληφθὲν ὑπερφυῶς καὶ ἀρρήτως τῷ θεολόγῳ¹¹, καὶ διὰ
μέσης ψυχῆς λογικῆς τε καὶ νοεῶς ἐνωθὲν αὐτῷ καθ' ὑπό-
στασιν, καὶ θεουργηθὲν ἐξ αὐτῆς τῆς πρώτης προσλήψεως εἴ-
τουν ἐνώσεως. Ἦν δ' ἂν θεῖον σῶμα κατὰ χάριν, ἢ καὶ, ὡς
οὗτός φησι, κατὰ μέθεξιν,¹² τὸ τοῦ πρώτου Ἀδάμ, εἰ τὴν
ἐντολὴν ἐκεῖνος τὴν θεῖαν ἐφύλαξε καὶ οὕτως ἔμεινεν ἐν τῇ 100. a

1) B. Ἀφηρείσθω. — 2) Scr. οἰκειότητα, ut B. C. — 3) B. male
προσεχῆν, sed lineola notatum. Proxime: ἔμφασιν. Vulc. in marg.
ἐκφανσιν. recte. — 4) B. C. τὰ δὲ. bene. — 5) B. ἐκφασις. bene. —
6) B. ἠνωμένη. C. ἠνωμένα. hoc rectum. — 7) C. ἐκθειουμένης, ut
Edit. in qua post νοῦς e cod. A. adjectum est θεῖος. — De corpore
coelesti praeter ea, quae promisit Creuzerus ad h. cap., vid. 1 Co-
rinth. c. V. v. 40. — 8) B. τούτων. bene. — 9) C. πανάγων. — 10) A.
Comp. Θεου. quod e C. habet. — 11) B. C. recte Θεῷ λόγῳ. —
12) B. addit καί. Addi potest conjunctio significationis: etiam.

θεοειδεῖ τῆς εἰκόνος μορφῇ, ἧς ἐν τῇ πρώτῃ πλάσει κατηξιόθη, θεῖω ἐμπνευσθεῖς ἐμφυσσήματι, ὅπερ αὐτῷ ἦν ἡ ψυχὴ. ἐπεὶ δὲ διὰ τῆς παραβάσεως τὸν θεῖον ἐκεῖνον ἡμαύρωσε χαρακτηῖρα, βούλεται πάλιν ἐν ἡμῖν τοῦτον ἀναμορφοῦν καὶ ἀνακαινίζειν ὁ δεύτερος Ἀδάμ, δι' ἡμᾶς γεγονώς θεὸς λόγος, ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, διὰ τῆς μέχρι θανάτου ὑπακοῆς, τὸ κατάκριμα λύσας ἐν ἑαυτῷ τῆς παρακοῆς ἦτοι τῆς προγονικῆς ἡμῶν παραβάσεως, καὶ διὰ τῆς χάριτος τοῦ βαπτίσματος τὴν ἀμαυρωθεῖσαν¹ ἡμῶν θεοειδειαν ἀνακαθάρας καὶ τὸ ἀρχαῖον κάλλος ἀποφῆνας λαμπρότερόν τε καὶ καθαρότερον², ὡς εἶναι λοιπὸν καὶ τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ τὴν ψυχὴν³ καὶ τὸ σῶμα, πάντα θεοειδῆ καὶ θεῖα. ἄψυχα δὲ σῶματα, πῶς ἂν τις, ἐν μεθέξει νοῦ καθεστῶς, τοῖς ἀσόφοις σοφοῖς συμφήσειε, θεοειδῆ τε καὶ θεῖα λέγουσιν; Ὅτι δὲ ἄψυχος ὁ ὅλος οὐρανὸς, ἐντεῦθεν ἂν καταφανὲς γένοιτο: πᾶν ἔμψυχον τρέφεται καὶ αὔξει. πᾶν τὸ αὔξον μείζονα τόπον ἀναλαμβάνει καὶ μείζον ἑαυτοῦ γίνεται. ὁ οὐρανὸς οὔτε τρέφεται οὔτε αὔξει οὔτε μείζον ἑαυτοῦ γίνεται οὔτε τόπον ἀναλαμβάνει ἑαυτοῦ μείζονα. ὁ οὐρανὸς ἄρα οὐκ ἔμψυχος. Ὅποτε δὲ⁴ πᾶς οὐρανὸς οὐκ ἔμψυχος· σχολῆ γ' ἂν περὶ τῶν κατὰ μέρος οὐρανίων σωμάτων ἀμφιβάλλειν, εἰ ἔμψυχα εἴτε ἄψυχα.

ρλ'. » Πάσης τάξεως θείας τὰ πρῶτα μειζόνως ἐξήρηται τῶν προσεχῶς ὑπ' αὐτὰ τεταγμένων ἢ ταῦτα τῶν ἐφεξῆς, καὶ μειζόνως ἔρχεται⁵. « κ. τ. λ.

Ἡ μία πάντων ἀρχὴ καὶ αἰτία, ἡ τριεὺπόστατος⁶ Θεότης, 100. b πᾶσαν τάξιν ὑφειστώσα καὶ τάττουσα, τάξει αὐτῇ οὐχ ὑπόκειται, οὐδὲ τὸ μὲν αὐτῆς ἐστι πρῶτον, τὸ δὲ δεύτερον, τὸ δὲ τρίτον. ὅπου γὰρ οὐ χρόνος, οὐκ αἰὼν ἔλαχε χώραν, ἐκεῖθεν καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον ἀπελήλαται. Αὕτη τοίνυν καὶ πάσης τάξεως καὶ πάντων τῶν ὀποροῦν⁷ συντεταγμένων ἀσυγκρίτως ὑπερεξήρηται καὶ τὴν ὑπεράπειρον καὶ ἐνιαίαν αὐτῆς

1) C. ἀμαυρωθεῖσαν. — 2) Scr. καθαρότερον. ut B. — 3) C. vitiose ψυχῇ. De hoc argumento, olim vel pueris notissimo, copiosus est Suicerus. Th. Eccl. s. v. Ἀδάμ. — 4) B. addit ὁ. recte. C. ὁ pro δέ. — 5) Ed. ἐξέχεται, quod restituendum. vid. Nostrum ipsum in fine h. c. — 6) Spiritus asper in compositis saepius invenitur cf. infra ad. f. 115. b. — 7) Scr. ὀπωροῦν, ut B.

δύναμιν, πάντα δὲ δυναμοῦ¹ καὶ τάττει, καθ' οὓς οἶδεν αὐτὴ λόγους τῆς προσηκούσης ἐκάστης δυνάμεώς τε καὶ τάξεως, αἷς ἀναλόγως καὶ πάντα ταύτης ἐξέχονται.

ολά'. »Πᾶς θεὸς ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς οἰκείας ἐνεργείας ἄρχεται.« κ.τ.λ.

Ἴδοῦ καὶ πολλοὶ τῶν πολλῶν θεῶν αἱ ἐνεργεῖαι. ἄλλη γὰρ ἄλλου οἰκεία, καὶ ἡ τοῦδε οὐκ ἐκείνου. καὶ πῶς ὁ μὴ πᾶσαν 101. a ἐν ἑαυτῷ συλλαβῶν καὶ προέχων οὐσίαν τε καὶ δύναμιν καὶ ἐνεργεῖαν, ἀλλὰ τήνδε μὲν ἔχων, τῶν δ' ἄλλων ἐστερημένος, οὐ μᾶλλον ἐνδεής ἢ πλήρης, παρόσον καὶ πλειόνων ἐστερηται; Ἡμῖν δὲ ὁ εἷς θεὸς πᾶσαν μὲν οὐσίαν, πᾶσαν δὲ δύναμιν καὶ πᾶσαν ἐνεργεῖαν ἐν ἐνὶ ἑαυτῷ συλλαβῶν², αὐτὸς ἐστὶν οὐσία μία καὶ ὅλη καὶ ὑπερπλήρης καὶ ἀνθυπόστατος, πάσης οὐσίας παρεκτικῆ, ὁ πατήρ. δύναμις μία καὶ ὅλη καὶ ὑπερπλήρης, οὐσιώδης καὶ ἐνυπόστατος³ ἐκ τοῦ πατρὸς γεννητῶς ὑποστᾶσα πρὸ πάντων αἰώνων, πάσης αἰτία δυνάμεως, ὁ υἱός. ἐνεργεῖα μία καὶ ὅλη καὶ ὑπερπλήρης καὶ αὐτὴ οὐσιώδης καὶ ἐνυπόστατος⁴ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς ἐκπορεύτως προαχθεῖσα πρὸ πάντων αἰώνων, πάσης ἐνεργείας αἰτία, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Οὐχ ὅτι ὁ πατήρ οὐσία, διὰ τοῦτο υἱός καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐκ οὐσία, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅτι τοιαύτης οὐσίας ὁ μὲν γέννημα, τὸ δὲ πρόβλημα, διὰ τοῦτο καὶ τούτων ἐκάτερον οὐσία, ὑπερούσια καὶ ἔξ ὑπερουσίου, καὶ ὁμοούσια τῷ προάξαντι, καὶ συναίτια πάσης οὐσίας. Οὐδ' ὅτι δύναμις ὁ υἱός⁵, διὰ τοῦτο ἀδύναμος ἢ οὐ πάσης δυνάμεως αἷτιος ὁ πατήρ ἢ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀλλὰ μᾶλλον διότι ὁ μὲν τοιούτου πατὴρ υἱοῦ, τὸ δὲ καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς, διὰ τοῦτο καὶ ταῦτα παντοδύναμα καὶ ὁμοδύναμα καὶ πάσης δυνάμεως αἷτια. Καὶ μίαν τῶν τριῶν⁶ τὸ ἅγιον, διὰ τοῦτο ἢ ὁ πατήρ ἢ ὁ υἱός ἀνεέργη-

1) B. δυναμεί. sic. Superius ὑπεράπειρος adde Lexicis; de ὑπερ-εξηρησθαι monui f. 82. b. ut proximum ὑπερπλήρης Lexicis addendum esse docuit Creuz. ad h. c. cf. supra f. 29, a. — 2) Vulcanius in margine: »1. Cor. 12.« quod non quadrat; vid potius supra p. 18. ibiq. laudd. — 3) B. ἀνυπόστατος. pessime. — 4) B. ut proxime superius. — 5) Vulcanius in margine: 1. Cor. 1. non magis quadrat, quam superius et inferius additum: 1. Cor. 12. — 6) Haec: Καὶ μίαν τ. τρι., Scribae oculo in inferius aberrante in A. depravata et in margine cruce notata, restitue e B., qui ita: Οὐδ' ὅτι ἐνεργεῖα τὸ πνεῦμα.

τος, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅτι συμφυῆς τούτοις τὸ πνεῦμα, διὰ τοῦτο ¹ καὶ ταῦτα ἐνεργά ², καὶ πάσης ἐνεργείας αἷτια. Καὶ οὕτω μία τῶν τριῶν καὶ οὐσία καὶ δύναμις καὶ ἐνεργεια, καὶ τὸ ὅλον
 101. b εἰπεῖν, εἰς τὰ τρία θεός.

Πᾶν τὸ ἀρχόμενον καὶ λήγει. καὶ εἰ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀρχεται ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ λήγει. λήγον δὲ οὐκέτι ἐνεργεῖ. μὴ ἐνεργοῦν δὲ εἰς ἑαυτὸ, οὐδὲ ἔσται κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τούτου, τὴν, ὅτι πρῶτον καὶ εἰς ἑαυτὸ ἐνεργεῖ ³.

ρλβ. » Πᾶσαι τῶν θεῶν εὐτάξεις ⁴ μεσότητι συνδέονται.« κ. τ. λ.

Σαβαί ⁵, ὅτι καὶ τάξεις πολλὰς δίδωσι τοῖς αὐτοῦ θεοῖς, ἴν' ⁶ οἱ μὲν ὡσι πρῶτοι, οἱ δὲ δεῦτεροι, οἱ δὲ τρίτοι, καὶ πολλοστοί. τάχα δὲ καὶ οἱ μὲν μείζους, οἱ δὲ ἐλάτιους. καὶ πῶς οἱ πολλοστοὶ τῇ τάξει (ἵνα παρῶ τοὺς ⁷ τρίτους καὶ τοὺς δευτέρους) ἢ πῶς οἱ ⁸ ἐλάτιους θεοί; πᾶν γὰρ ἐλάτιον ἐνδεές, καθόσον ἡλάττωται, τὸ δὲ ἐνδεές οὐκ αὐταρκες, τὸ δὲ μὴ αὐταρκες οὐ θεός, ὡσπερ οὐδὲ τὸ πολλοστον τῇ τάξει καὶ ἀπεσχοιμισμένον τῆς πρώτης αἰτίας. Εἶτα καὶ τὴν ἀπόδειξιν ποιεῖται ἀπὸ τῶν ὄντων, καὶ πῶς ὑπαρούσιοι ⁹, οἷς ἀρμόζει τὰ τοῖς οὕσιν ἐνθεωρούμενα; οὐ συγκρίνεται γὰρ οὐδὲ συνυπάγεται
 102. a τοῖς οὕσι τὸ ὑπερούσιον. Ἄμεινον οὖν μὴ πολλὰς τάξεις διδόναι τῇ θεῖα φύσει, μᾶλλον δὲ πολλοὺς λέγειν θεοὺς, ἀλλ' ἓνα σέβειν θεὸν ἐν τρισὶν ὑπερηνωμέναις ταῖς ὑποστάσεσιν, οὐχ ἵνα τῶ μὲν ὑποστρώσωμεν τὸ μέσον, τοῦ δὲ ἐξάρωμεν, ἀλλ' ἵν' ἅμα τῶ αἰτίῳ καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ συνηροήσωμεν ¹⁰ καὶ συντάξωμεν, καὶ οὕτω τρία ὑπερηνωμένα τὰ πρῶτα καὶ πάντων αἷτια, τῶν ὄντων πάντων ἐξηρημένα, ὁμολογήσωμεν.

ρλγ. » Πᾶς μὲν θεός ἐνός ἐστιν ἀγαθουργός ἢ ἀγαθότης ἐνοποιός, καὶ ταύτην ἔχει τὴν ὑπαρξιν, καθόσον ἕκαστος θεός.« κ. τ. λ.

1) C. διαγοῦτι. — 2) B. in textu ἐνεργα, in margine: »vel ἐνεργά.« quod in C. quoque legitur. et hoc retine. — 3) Ad sensum hoc Noster retulit e cap. CXXXI. — 4) Ed. et C. αἱ τάξεις. — 5) Scr. Βαβαί, ut B. C. — 6) B. ἵνα. — 7) C. παρ' ὧν τοὺς. sic. — 8) C. ἢ pro οἱ. Ex Itacismo. — 9) Scr. ὑπερούσιοι, ut B. C. — 10) Scr. συνηροήσωμεν, ut B.

Εἰ ὁ πρῶτιστος θεὸς ἀπλῶς τὰγαθὸν καὶ τὸ ἐν, ὡς μόνον¹ τὴν ὅλην ἑαυτῷ συνειληφῶς ἀγαθότητα· τί δεῖ τοὺς ἄλλους προεισάγειν² τοὺς μερικὰς ὄντας ἐνάδας καὶ μερικὰς ἀγαθότητας, οὕτω δὲ μερικοὺς θεοὺς; ἢ γὰρ ἐκεῖνος πῶσαν προσίληφεν ἀγαθότητα καὶ δύναται πάντα ἀγαθύνειν, τοῦτο δὲ καὶ βούλεται, καὶ ἐνεργεῖ πάντως, καὶ ἐστὶν οὕτω παντοδύναμος καὶ παντάγαθος, καὶ περιττοὶ λοιπὸν οἱ ἄλλοι. ἢ εἰ μὴ οὔτοι περιττοὶ, ἀλλὰ συντελοῦσιν ἀγαθότητάς τινας ἀφ' ἑαυτῶν χορηγοῦντες τοῖς οὖσιν· οὐ παντοδύναμος ἐκεῖνος οὐδὲ παντάγαθος, οὐδ' ἄρα ἀπλῶς τὰγαθὸν οὐδὲ τὸ ἐν, ὅτι μὴ μό- 102. b
νος, οὐδὲ θεὸς πρῶτιστος. ἀλλ' εἶπερ ἄρα μερικὸς κακεῖνος· καὶ τῶν πολλῶν εἷς. Ἄλλ' ὁ καθ' ἡμᾶς εἷς ἐν τριάδι θεὸς οὐ τῶν πολλῶν εἷς, ἀλλ' εἷς αὐτὸς³ καὶ μόνος. πλὴν γὰρ αὐτοῦ οὐκ ἐστὶν ἄλλος. ἀλλ' οὐδ' ὅτι καὶ τριάς ὁ αὐτὸς, διὰ τοῦτό τις ἀγαθότης ἢ τις ἐνάς ἐστὶν ἕκαστον τῶν τριῶν, καὶ οὕτω μερικὸς θεὸς καὶ τῶν πολλῶν εἷς, ἵνα καὶ τρεῖς θεοὶ λέγωνται⁴. ἀλλὰ καὶ ἕκαστον τῶν τριῶν οὐδὲν ἦττον, ἢ τὰ τρία, ὁ εἷς καὶ ὅλος θεὸς ἐστὶν. Ἀμέριστος γὰρ ἡ θεότης καὶ ὅλη ἐν τε⁵ τοῖς τρισὶν ἐπ' ἴσης καὶ ἐν ἐκάστῳ τῶν τριῶν. Οὐ μὴν καὶ⁶ ὅτι ἐκ τοῦ πατρὸς ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα, διὰ τοῦτο τὸν⁷ μὲν πρῶτον καὶ μόνον τὸ ἐν εἶναι καὶ ἀγαθὸν⁸ ῥητέον, τῶν δὲ ἕκαστον κατὰ τι ἐνδεῖν τοῦ πρώτου, ὡς μὴ καὶ τούτων ἕκαστον τὸ ἐν καὶ τὰγαθὸν εἶναι. Οὐ γὰρ ἐλαττόνων ἑαυτῶν⁹ κατὰ τὴν οὐσίαν πατέρα τὸν πατέρα λέγειν ἢ θεοπροπέης τε καὶ εὐσεβῆς ἔννοια δίδωσιν, ἀλλ' ὅπερ ἐστὶν ὁ πατήρ, τοῦτο καὶ ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα πλὴν μόνῃς τῆς πατρικῆς ιδιότητος.

ρλδ'. »Πᾶς θεῖος νοῦς νοεῖ μὲν ὡς νοῦς, προνοεῖ δὲ ὡς θεός.« κ. τ. λ.

Ὁ θεός, ὡςπερ καὶ πάντα τὰ ὄντα ἐστὶν ὑπερουσίως, δη- 103. a
λονότι καὶ κατ' αἰτίαν, καὶ οὐδὲν τῶν ὄντων ἐστὶ κατὰ τὴν πρὸς τὰ ὄντα ὑπεροχὴν, οὕτω καὶ νοῦς ἐστὶ, καὶ οὐκ ἐστὶ

1) C. μόνος. Mox ἐν ἑαυτῷ. bene. — 2) B. bene παρεισάγειν. — 3) B. ὁ αὐτός. male. — 4) C. λέγονται. — 5) C. ἐντε. — 6) C. οὐδ' pro καί. melius. — 7) C. τὸ male. — 8) B. C. τ' ἀγαθόν. recte. — 9) C. ἑαυτόν. Scr. ἑαυτοῦ.

νοῦς, ὡς ὑπέροος. οὕτω γοῦν καὶ προνοεῖ τῶν ὄντων, τῆς προνοίας ἐν αὐτῷ μόνῳ πρὸ πάσης νοητικῆς ἐνεργείας ἱσταμένης.

Πᾶς δὲ νοῦς ἐξ ἐκείνου παρηγμένος, εἰ καὶ θεῖος κατὰ μετοχὴν ἐκείνου ἐστὶ τε καὶ λέγεται, νοεῖ μὲν τὰ ὄντα καθ' αὐτόν, οὐ προνοεῖ δέ. ἀλλ' εἴπερ ἄρα τῇ θείᾳ προνοίᾳ ὑπηρε-

τεῖται δουλοπρεπῶς ¹. *δοῦλα γὰρ τὰ σύμπαντα τῷ θεῷ* ², ὅς ἐστι πατὴρ καὶ υἱὸς καὶ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Εἰ δὲ πού καὶ θεοὶ καὶ κύριοι εἶναι λέγονται οἱ θεῖοι νόες, ὡς ἐν τῷ ἀποστόλω; ὡς περ δὴ καὶ εἰσι θεοὶ καὶ κύριοι πολλοὶ, ἀλλὰ καταχρηστικῶς οὕτω καὶ οὐ κυρίως κατανομάζονται ³, ὡς εὐθύς ὁ αὐτὸς ἐδήλωσε διὰ τῆς ἐπαγωγῆς ὁ ⁴ ἀπόστολος εἰπών: ἀλλ' ἡμῖν εἷς θεὸς, ὁ κυρίως δηλονότι καὶ ἀληθῶς καὶ ἂν θεὸς καὶ λεγόμενος.

ρλέ'. »Πᾶσα θεία ἐνὰς ὑφ' ἐνὸς μετέχεται τῶν ὄντων ἀμέσως, καὶ πᾶν τὸ ἐκθεούμενον εἰς μίαν ἐνάδα θείαν ἀνατείνεται. « κ. τ. λ.

103. b Ἡ μία καὶ μόνη ἐνὰς, ἡ αὐτὴ καὶ τριάς, ἡ πάντων αἰτία καὶ πάντα ⁵ ἐν ἑαυτῇ προέχουσα, καὶ παράγουσα καὶ συνέχουσα, καὶ πρὸ ⁶ ἑαυτὴν ἐπιστρέφουσα ⁷, αὕτη καὶ διὰ πάντων χωροῦσα, καὶ πάντα πληροῦσα ἑαυτῆς καὶ πᾶσι παροῦσα ἀμυγῶς, ἀκράτως, ἀσυνάπτως ⁸, ἀσυγχύτως, ἀναλλοιώτως, τὸ ὅλον εἰπεῖν ἀχράντως. τῶν γὰρ σωμάτων αἱ μίξεις, αἱ κράσεις, αἱ συναφαί, αἱ συγχύσεις, αἱ ἀλλοιώσεις. ἡ δὲ ἀσώματος. Οὕτω καὶ ὑπὸ πάντων μετέχεται, καὶ οὐδὲν αὐτὴν δύναται κωλύσαι τοῦ μὴ καὶ πᾶσιν ἀμέσως ἐνοῦσθαι. Ὅπερ οὖν καὶ πεποιήκεν, ἡμῖν ἀφράστως καὶ ὑπὲρ πάντα λόγον καὶ πᾶσαν ἔννοιαν ἐνωθείσης μιᾶς τῶν ὑπεραγίων αὐτῆς ὑποστάσεων ἡγουν τοῦ υἱοῦ καὶ λόγου, τοῦ δι' ἡμᾶς καὶ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν ἐνανθροπή-

1) B. τῇ θείᾳ ἄρα προν. δουλ. ὑπηρετ. invertens ordinem. — De particularum ἀλλ' εἴπερ ἄρα ellipsi vid. Hoogen. d. particc I. Gr. p. 194. ed. Sch. — 2) B. τοῦ θεοῦ. C. τῷ θεῷ. Scr. τοῦ θεοῦ. Vid. supra. fol. 29, b. — 3) C. κατόνομάζονται. sic. Locus est 1. Corinth. c. VIII. v. 5. cf. supra p. 155. Not. 10. — 4) Deest ὁ ante ἀπόστολος in C. Proxime in verbis Procli addit Ed. τινος post ἐνός. — 5) B. male om. πάντα. — 6) Sine comp. in A. scriptum πρὸ corrige in πρὸς, ut B. — 7) C. ἐπιστρέφουσαν. — 8) Adde hoc adverbium Lexicis.

σαντος ¹, καὶ οὕτω μὲν τὴν φύσιν ἡμῶν, ἣν προσείληφεν ἐκ τῶν παρθενικῶν αἱμάτων, θεώσαντος, ὑποσχομένου δὲ καὶ παντὶ, τῷ φυλάσσουντι τὰς σωτηρίου αὐτοῦ ἐντολάς, αὐθις ὅλην παρεῖναι καὶ μόνην ² παρ' αὐτῷ ποιεῖν.

ρλζ'. »Πᾶς θεὸς ὀλικώτερος μὲν ὑπάρχων καὶ ἐγγυτέρω τοῦ πρώτου τεταγμένος.« κ. τ. λ.

Ὡ τῶν πολλῶν θεῶν. ὡ τῶν ὀλικωτέρων. ὡ μάλιστα τῶν μερικωτέρων. ὡ τῶν ἐγγυτέρων. ὡ τῶν πορρότερον. καὶ ὅρα, ^{104. a} ὅπως εἰς ³ σωματικὰς ἐννοίας ἀπολισθαίνει πανταχοῦ ὁ φιλόσοφος, ἢ τάχα τοὺς θεῖους ἀγγέλους λέγει θεοὺς, καὶ θείας τάξεις τὰ τούτων τάγματα ⁴, ἵσως δὲ καὶ τούτοις ἀρμόζουσιν αἵ, τε ὀλικότητες καὶ αἱ μερικότητες, αἵ, τε ἐγγυτέρες καὶ αἱ πορρότητες. Εἰ γὰρ καὶ αἰετοὶ εἰσὶ καὶ ἀσώματοι, ἀλλ' οὔτι ⁵ καὶ ἀπερίγραπτοι καὶ ἀνούσιοι εἶπουν ὑπερούσιοι. Μόνον γὰρ τοιοῦτον τὸ θεῖον. Ἄλλ' οὐ θεοὶ οὔτοι οὔτε τῶν ὄντων οὔτε τῶν ὀλικωτέρων οὔτε τῶν μερικωτέρων αἴτιοι. Οὐ τοίνυν οὐδ' ὑπὸ τῶν ὄντων αὐτοὶ μετέχονται, ἀλλὰ πάντες εἰσὶν, ὡς φησιν ὁ θεὸς ἀπόστολος, λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς διακονίαν ἀποτελλόμενα ⁶ διὰ τοὺς μένοντα ⁷ κληρονομεῖν σωτηρίαν. Οὕτω δὲ καὶ παραστάται τῆς θείας δόξης τυγχάνοντες, καὶ κατὰ τὴν οἰκίαν ἕκαστοι τάξιν, αὐτοὶ πρώτοι μετέχοντες τῶν θεῶν ἐλλάμψεων, ἀλλήλοις μὲν πρώτον, εἶτα καὶ ἡμῖν τὰς θείας διαπορθεμένουσι μετοχάς.

ρλζ'. »Πᾶσα ἐνὰς συνυφίστησι τῷ ⁸ ἐνὶ τὸ μετέχον αὐτῆς ὄν.« κ. τ. λ.

Ἡ μία καὶ μόνη ἐνὰς ἐκείνη ἐστὶ καὶ τὸ ἐν, ἐκείνη καὶ πάντων ὑπόστασις ⁹ οὔσα τῶν ὄντων, πάντα ἐνίζει καθ' ἑαυ- ^{104. b} τὴν, καὶ ὑπὸ πάντων οὕτως ¹⁰ μετέχεται. ἐκείνη καὶ ἐν ἐστὶ καὶ οὐχ ἐν, τὸ μὲν, ὡς πάντα ἐνίζουσα καὶ μόνη πάντων ἐν

1) C. ἐνανθρωπίσαντος. — 2) B. male μόνην. Respicitur Joann. c. XIV. v. 2. 20. c. XV. passim. — 3) C. εἰ. Idem ἀπολισθαίνει. — 4) B. σώματα. male. — 5) B. C. οὔτι γε. melius. Vid. Hoogen. d. partt. I. gr. p. 504. ed. Sch. 6) Scr. ἀποστελλόμενα, ut B. C. Locus est Hebr. c. I. v. 14. cf. 7. — 7) B. C. bene μέλλοντα. — 8) C. τὸ pro τῷ. — 9) B. ὑποστάτης. Scr. ὑποστάτις, ut C. — 10) C. οὕτω, ut scr.

τῆ καθ' αὐτὴν ὑπεριδρυμένη ἀπλότητι, τὸ δὲ, ὡς ὑπὲρ πᾶν ἐν. Ἔστι δὲ καὶ ὅτι τρία. ἀλλὰ δὴ καὶ τρία καὶ οὐ τρία, τὸ μὲν, ὅτι πατὴρ καὶ υἱὸς καὶ ἅγιον πνεῦμα, τὸ δὲ, ὡς ὑπὲρ ἀριθμὸν πάντα, καὶ ὅτι ἐν τε καὶ πρὸς² παντὸς ἐνός.

ρλγ'. » Πάντων τῶν μετεχόντων τῆς θείας ιδιότητος καὶ ἐκθεουμένων πρῶτιστόν ἐστι καὶ ἀκρότατον τὸ ὄν.« κ. τ. λ.

105. a Ἡ αὐτὴ καὶ τὸ πρῶτιστόν ἐστι καὶ ἀκρότατον ὄν, ὡς ὄλον ἐν ἑαυτῇ συλλαβοῦσα τὸ εἶναι καὶ μηδὲν τούτου ὑπερόριον ἀπολείπουσα, καὶ πάλιν οὐκ ὄν ἐστιν, ὡς ὑπερόντος³ οὔσα. Οὐκ οὖν αὐτὸ τὸ πρῶτιστον ὄν, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο ἢ ὁ θεὸς ἐστιν, ἐκθεοῦται.

Ὡς περ γὰρ τὸ ὄν, οὕτω καὶ τὸ ὄν ὁ θεός, καὶ ταῦτα αὐτὸς ἑαυτὸν ὁ θεὸς ὠνόμασεν: ἐγὼ εἰμι, λέγω⁴, ὁ ὢν. Κύριος ὁ θεὸς σου κύριος εἷς ἐστι⁵. Καὶ ἐγὼ θεὸς πρῶτος, καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα⁶. Καὶ πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἐστὶν ἄλλος⁷. Θεοῦνται δὲ πάντως κατὰ μετοχὴν ἐκείνου οἱ καὶ τὸ εἶναι ἐξ αὐτοῦ ἔχοντες καὶ τὸ νοεῖν καὶ τὸ ζῆν, καὶ ὑπὸ τῆς πολυσχιδοῦς οὐσίας ἢ ζωῆς ἢ νοήσεως πρὸς αὐτὸν δι' ἀναλογίαν⁸ τῆς ἀπλότητος ἐπιστρέφοντες εἴτουν ἐνιζόμενοι.

ρλδ'. » Πάντα τὰ μετέχοντα τῶν θείων ἐνάδων, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ ὄντος, εἰς τὴν σωματικὴν τελευτᾶ φύσιν.« κ. τ. λ.

Πάντα τῆς μιᾶς καὶ μόνης ἐνάδος μετέχει ἀπὸ τοῦ ὄντος ἀρχόμενα καὶ εἰς τὴν σωματικὴν τελευτῶντα φύσιν, καὶ οὐκ ἀνάγκη τοῖς πολλοῖς οὔσι καὶ τοῖς πολλοῖς νοῖς, καὶ ταῖς πολ-
105. b λαῖς ψυχαῖς καὶ τοῖς πολλοῖς σώμασι πολλὰς καὶ τὰς μετεχομένας ὑπ' αὐτῶν ἐνάδας καὶ διαφοροὺς συνυφιστᾶν. Μερίζεται γὰρ ἀμερίστως ἢ μία ἐνάς, καὶ μετέχεται ἀμεθέκτως ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐνιαίως καὶ ὑπὸ τῶν διαφορῶν ἀδιαφόρως, ταῦτα

1) Optime B. Ἔτι. Vulc. » Ita. « Cf. infra c. XLII. — 2) Scr. πρὸ, ut B. Vulc. » ante. « — Proxima καὶ deest in Edit. ante ἐκθεουμένων. — 3) Leg. . . ὄντως, ut B. C. Cf. f. 24. a. 35. a. et sequenti p. 163. bis. — 4) B. λέγων, ita scr. Vid. supra fol. 9, b. — 5) Deuteronom. c. VI. v. 4. ubi ἡμῶν pro σοῦ, quod autem subsequenti versu legitur. cf. Exod. c. XX. c. 2. — 6) Jesaias. c. XLI. v. 4. ubi εἰς τὰ ἐπερχόμενα [pro μετὰ τὰ. Sed e memoria reddere verba solet Noster. — 7) Hoc passim legitur in scriptura sacra v. c. Deuteronom. c. XIII. v. 3. ib. c. XXXII. v. 29. Psalm. LXXXI. v. 10. Jes. c. XLV. passim. — 8) B. ἀναλόγου. — A. melius. — C. ἀναλογ. sic.

μὲν κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν, ἐκεῖνα δὲ κατὰ τὰς τῶν μετεχόντων. Τὸ μὲν οὖν πρῶτιστον καὶ ὑπερόντως ὄν καὶ πάντων αἷτιον τῶν ὄντων οὐδὲν ἄλλο· ἀλλ' ἢ αὐτὴ ἐστὶν ἡ πρώτη καὶ μόνη μονός¹. ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ πρῶτιστος καὶ ὑπέροστος καὶ πάντων νόων αἷτιος νοῦς, ψυχὴ δὲ λογικὴ τε καὶ νοερά καὶ ὄντως θεία, πρὸ² δὲ καὶ σῶμα κατὰ ταύτην ἐμψυχώμενον καὶ αὐτὸ τὸ³ θεῖον ὡσαύτως, μόνον ἂν εἴη καὶ λέγοιτο κυριότητα⁴, τὸ ἐξ ὅλης τῆς ἡμῶν φύσεως προσληφθὲν τῷ θεῷ λόγῳ φύραμα, καὶ ὑποστὰν ἐν αὐτῷ καὶ θεωθὲν ἐξ αὐτῆς τῆς προλήψεως εἶπουν τῆς καθ' ὑπόστασιν ἐνώσεως ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀναλλοιωτῶς, ὅπερ ἐστὶ σὰρξ ἐμψυχωμένη, ψυχὴ λογικὴ τε καὶ νοερά⁵ ἤγουν φύσις ἀνθρωπίνῃ τελεία, ἀφράστως ἐνωθεῖσα τῇ θεῖα φύσει. Ταύτης δὲ τῆς κοινωνίας τῆς φύσεως γίνονται τε καὶ λέγονται θεῖαι κατὰ χάριν αἱ τῶν ἁγίων ψυχαὶ καὶ θεῖα ὡσαύτως τὰ σώματα. Τῶν ἄλλων δὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, οὐδ' αὐτῶν γε τῶν οὐρανίων οὐδὲν οὔτε πρῶτως καὶ κυρίως θεῖον, ὡς τὸ ἐξ ἡμῶν πρόσλημμα τοῦ λόγου⁶, οὔτε δευτέρως καὶ κατὰ χάριν, ὡς οἱ ἅγιοι, οὔτε γίνονται οὔτε λέγονται. Ὅρα γοῦν, ὅτι καὶ οὗτος ἀναποδείκτως τὸ ἐνάραχῃ αἰτηθὲν⁷ λαμβάνει. καὶ γὰρ φησι: σώματα θεῖα εἶναί φαμεν ἀπὸ τοῦ ὄντος⁸. ὕρχεσθαι δὲ⁹ τὰ μετέχοντα καὶ¹⁰ μιᾶς καὶ μόνης ἐνάδος, καὶ ἡμεῖς φαμεν, οὐκ ἄλλο τι ὄν¹¹ νοοῦντες περὶ¹² τοὺς θείους νόας, ἀλλ' αὐτὰς ἐκεῖνας εἶναι τοῦτο: τὰς νοεράς οὐσίας, ὡς ἀπὸ τοῦ ὑπερόντως ὄντως¹³, μετὰ τὸ ὑπ' ἐκείνου παραχθῆναι¹⁴, τὸ ὄντως εἶναι λαχούσας, καὶ μηκέτι τοῦ εἶναι ἀπο-^{106. a}πίπτουσας, αἱ¹⁵ δὴ καὶ μάλιστα μετέχουσι τῆς θεότητος, ὡς καὶ οὔσαι καὶ ζῶσαι καὶ νοοῦσαι, ἐπεὶ τὸ ἀπλῶς ὄν καὶ μήτε

1) B. C. ἐνάς. melius. Vid. superiora. Vulc. Henas. — 2) B. bene πρὸς. — 3) Abest articulus in B. C. merito. — 4) B. bene κυριώτατον. C. κυριώτητα. Id. φύσεως om. — 5) B. ψυχὴ λογικὴ τε καὶ νοερά. male. C. ψυχὴ λογικὴ τε καὶ νοερά sic. Deest τελεία. — 6) J. e. Christi. — Proxime abest copula in B. ob sequens κατὰ. Vulc. » et. « — 7) C. αἰτηθέντα. — 8) Extrema in fine cap. a Proclo dicuntur. — 9) B. addit αἰ. — 10) B. C. τῆς recte pro καί. — 11) C. ἄλλο τι τὸ ὄν. placet. — 12) B. παρά. recte. — 13) Scr. ὄντος, ut B. — 14) C. ἐπ' ἐκείνου παραχθῆναι. — 15) Scr. αἱ, ut C. — B. quoque αἱ. Proxime C. θεότητος.

ροῦν μήτε ζῶν οὐκ ἂν πρῶτον λέγοιτο τῶν μετεχόντων, ἀλλὰ μάλλον ἔσχατον, ὡς κατὰ μόνον τὸ εἶναι μετέχον.

ρμ'. » Πᾶσαι τῶν θείων αἱ δυνάμεις, ἄνωθεν ἀρχόμεναι καὶ διὰ τῶν οικείων προϋῶσαι μεσοτήτων, μετέχει¹ τῶν ἐσχάτων καθήκουσι καὶ τῶν περὶ γῆν τόπων.« κ. τ. λ.

Ἡ πανταίτιος καὶ παντοδύναμος καὶ δυναμοποιὸς, μία τε καὶ θεία δύναμις, ἄνωθεν ἀρχομένη καὶ διὰ τῶν ἐν μέσῳ πάντων προϋῶσα, μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων καὶ αὐτῶν τῶν ἐπιγείων καθήκει, πᾶσιν ἀεὶ παροῦσα, πάντα δυναμοῦσα καὶ πληροῦσα ἑαυτῆς καὶ συνέχουσα ἐν ἑαυτῇ καὶ ὑπὸ πάντων μετεχομένη, καθόσον ἕκαστον² μετέχειν αὐτῆς δύναται τε καὶ τέτακται.

ρμα'. » Πᾶσα πρόνοια θεῶν, ἣ μὲν ἐξηρημένη τῶν προ-
106. b ρουμένων ἐστίν, ἣ δὲ συντεταγμένη.« κ. τ. λ.

Τῷ πλήθει τῶν οὐκ ὄντων θεῶν καὶ ἣ κατ' αὐτάς πρόνοια συμπληθύνεται, καὶ εἰς ἅπαν σκεδαννυμένη, εἰς τὸ μὴδ' ὅλως³ εἶναι συμπροχωρεῖ, ἡμῖν δὲ ἣ τοῦ ἐνός θεοῦ μία πρόνοια ἐνιαίως πᾶσι τοῖς οὔσιν ἐπιστατεῖ, ὅλην ἑαυτὴν ἑκάστη παρέχουσα κατὰ τὴν ἑκάστων ἐνεμημένην⁴ ὑπαρξίν καὶ τῆς τάξεως ιδιότητα, καὶ πάντων ὡσαύτως ὑπερεξηρημένη⁵ καὶ ὑπερηλωμένη κατὰ μίαν τὴν πρὸς πάντα ἴσην ὑπεροχήν.

ρμβ'. » Πᾶσι μὲν οἱ θεοὶ πάρεσιν ὡσαύτως, οὐ πάντα δὲ ὡσαύτως τοῖς θεοῖς πάρεσιν, ἀλλ' ἕκαστα κατὰ τὴν αὐτῶν⁶ τάξιν τε καὶ δυνάμιν μεταλαγχάνει⁷ ἐκείνων παρουσίας.« κ. τ. λ.

107. a Ὁ μὲν εἷς θεὸς ἀναλόγως⁸ ἂν λέγοιτο πᾶσι παρεῖναι ὡσαύτως, ἐπεὶ καὶ εἷς καὶ ὁ αὐτός ἐστιν, ἀπαράλλακτος πάντη μένων καὶ ἐναλλοίωτος⁹, αὐτὸς δὲ πρὸς ἑαυτὸν ἀδιάφορος, κἂν ὑπὸ πλειόνων καὶ διαφόρων μετέχῃται, καὶ ἐν πᾶσιν οὕτω παρῆ. οἱ δὲ πολλοὶ καὶ διαφέροντες ἀλλήλων κατὰ τὰς ἐνεργείας, ὡς ὁ σοφὸς οὗτος ἐν τῷ ρλα'¹⁰ κεφαλαίῳ ἀπέδειξεν, ἐκά-

1) Scr. μέχρι, ut Edit. et proxime Noster. — 2) Deest ἕκαστον in C. — 3) C. μὴδὲ ὅλως. — 4) Scr. νενεμημένην, ut B. C. — 5) C. ὑπερεξηρημένης. — 6) Edit. Creuz. e cod. A. ἐαυτῶν, ut vere infra Nicolaus in refutatione extr. — 7) C. τῆς ante ἐκείνων inserit, ut Edit. et infra Noster. — 8) B. C. εὐλόγως. bene. Vulc. »ριε.« — 9) B. C. ἀναλλοίωτος. bene. — 10) B. plene ἑκατοστῷ τριακοστῷ πρώτῳ. Vulc. »in capite 13.« pro 131.

στη τῶν θεῶν οικείαν ἐνέργειαν ἀποδοῦς ¹, ἀκολουθῶς δὲ πάντως καὶ κατὰ τὰς δυνάμεις καὶ κατὰ τὰς οὐσίας. ὧν γὰρ ἡ ἐνέργεια οὐ μία, τούτων οὐδ' ἡ δύναμις μία οὐδ' ἡ οὐσία. ἔστι ² δὲ καὶ κατὰ τὰς τῶν τάξεων ιδιότητας καὶ τὰς πρὸς τὸ ἐν ἐγγύτητος καὶ πορρότητας καὶ τὸ τοὺς μὲν ὀλιγωτέρους εἶναι, τοὺς δὲ μερικωτέρους, οἱ τοιοῦτοι καὶ τὸ σαύταις ³ ἀλλήλων διαφόραις ⁴ διαφέροντες, πῶς ἂν ὡσαύτως πᾶσι παρεῖ ⁵, καὶ οὐχ ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ οὕτως κατὰ τὴν οικείαν ἕκαστος διαφορὰν τε καὶ ιδιότητα; Ἡμῖν ⁶ δὲ ἡ τριάς, οὐ τρεῖς θεοὶ, οὐδὲ διάφοροι πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ' εἰς τὰ τρία θεοὶ, καθότι καὶ μία τῶν τριῶν οὐσία τε καὶ δύναμις καὶ ἐνέργεια καὶ σύνταξις μία, καὶ οὐ τὸ μὲν πρότερον, τὸ δὲ ὕστερον, οὐδὲ τὸ μὲν ὀλιγωτέρον, τὸ δὲ μερικώτερον, οὐδὲ τόδε τοῦδε πρὸς τὴν ἀρχὴν ἐγγύτερον ἢ πορρότερον, ἀλλ' ἅμα τὰ τρία ὑπερηνομένα ὅλα δι' ὅλων ἀσυγχύτως, τούτω μόνω διαφέροντα ἀλλήλων τῶ τὸ μὲν ἀρχὴν εἶναι, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, τὸ μὲν γεννητῶς, τὸ δὲ ἐκπορευτῶς, καθὰ καὶ ὁ μὲν πατήρ, ὁ δὲ υἱός, τὸ δὲ πνεῦμα ὀνομάζονται, ὡς ἅμα τῇ ἐνώσει συνθεωρεῖσθαι καὶ τὴν διάκρισιν. Ὁ μὲν θεός, καθὸ εἰς καὶ ὁ αὐτός, πᾶσι τοῖς οὐσίαις ὡσαύτως πάρεστιν, οὐ πάντα δὲ ὡσαύτως μεταλαγχάνει τῆς τοῦ θεοῦ παρουσίας, ἀλλ' ἕκαστα κατὰ τὴν ἑαυτῶν τάξιν ⁷ καὶ δύναμιν, μετρομένης τῆς ἐκάστου ⁸ ἐν τῷ θεῷ παρουσίας τῇ ^{107. b} κατὰ δύναμιν ἐκάστου μεθέξει, καθ' ἣν καὶ παρεῖναι τῷ θεῷ λέγονται ⁹.

ργ'. » Πάντα τὰ κατὰ δεύτερα ¹⁰ τῇ παρουσίᾳ τῶν θεῶν ὑπεξίσταται, κἂν ἐπιτήδειον ἦ τὸ μετέχον. πᾶν μὲν τὸ ἀλλότριον τοῦ θεοῦ φωτὸς ἐκποδῶν γίνεται, καταλάμπεται δὲ πάντα ἀθρόως ὑπὸ τῶν θεῶν. « κ. τ. λ.

Λαμπρύνεται μὲν πάντα ¹¹ καὶ ἑαυτῶν κρείττω γίνεται τῇ τοῦ θεοῦ παρουσίᾳ, οὐχ οὕτως δὲ ὑπεξίσταται, ὡς εἰς τὸ μὴ

1) B. ἀποδοῦς. — 2) B. optime ἔτι, ut supra fol. 104, b. et c. XXXVII. — 3) Scr. τοσαύταις ut B. C. — 4) C. διαφοραῖς. optime. — 5) B. παρεῖν. recte. — 6) C. ἡμεῖν. — 7) B. addit τε. — 8) B. ἐκάστων. — 9) B. λέγεται. placet. — 10) C. καταδέεσερα pro κατὰ δεύτερα. ut Edit. — 11) In C. bis positum μὲν πάντα.

εἶναι, ὃ ἐστὶ, προχωρεῖν. οὐ γὰρ φθορᾶς ἢ ἀνυπάρξεως¹ τὸ θεῖον αἴτιον, ἀλλὰ τὸ ὑναντιὸν ἅπαν² γενέσεως καὶ ὑπάρξεως. ὅθεν οὐδὲ τοῦ σωτήρος ἀνθρώπινον³ τῇ τῆς θεότητος ἐνώσει τῆς οικείας ἐξέστη φύσεως, ἀλλὰ, καίπερ ἐξ αὐτῆς ἐνώσεως θεωθὲν, ἔμεινεν ὅμως, ὅπερ ἦν, καθὸ καὶ πέπονθεν ἀληθῶς καὶ ἀπέθανεν. ἐκποδῶν⁴ γέγονεν ἀθάνατος⁵, τῇ ζωῇ ὁμιλήσας, οὐχ ὡς ἂν τι τῶν πάντων, ἀλλ' ὡς μὴ ἂν. στέρησις γὰρ, ὡςπερ τοῦ φωτός τὸ σκότος, οὕτως ὁ θάνατος τῆς ζωῆς, καὶ ἄμφω μὴ ὄντα, ὑπεξίσταται δὲ τῷ ὄντι πανταχοῦ τὸ μὴ ὄν.

ρμδ'. » Πάντα τὰ ὄντα καὶ πᾶσαι τῶν ὄντων αἱ διακοσμήσεις ἐπὶ τοσοῦτον παρεληλύθασιν, ἐφ' ὅσον⁶. « κ. τ. λ.

Τὸ μὲν πάντα τὰ ὄντα καὶ πᾶσας τὰς τούτων διακοσμήσεις ἐπὶ τοσοῦτον προελθεῖν, ἐφ' ὅσον ὁ θεὸς διετάξατο, φημὶ
 108. a καὶ γὰρ. πάντα γὰρ ὅσα ἢ θέλησεν⁷ ὁ κύριος, ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῆ καὶ ἐν πάσῃ τῇ κτίσει νοητῇ τε καὶ αἰσθητῇ, καὶ τῇ διατάξει αὐτοῦ πάντα γέγονεν⁸ τὴν ἀρχὴν, καὶ ἔτι γίνεται τὰ γινόμενα, καὶ εἰσὶ καὶ κοσμοῦνται καὶ τάττονται καὶ ζῶσι καὶ εἰδοποιοῦνται καὶ τελειοῦνται καὶ πρὸς αὐτὸν ἐπιστρέφονται καὶ πάντα αὐτῷ ὡς ἐξορίζονται⁹, καὶ σώζονται καὶ συνέχονται· τὸ δὲ πολλοὺς λέγειν καὶ διαφόρους τοὺς σώζοντας, ταῦτα καὶ συνέχοντας θεοὺς, ὡς καὶ αὐτοὺς ἄλλων ἢ ἄλλον δεῖσθαι τοῦ σώζοντος καὶ συνέχοντος¹⁰, γελοῖόν μοι δοκεῖ, πολλῶν δὲ μάλιστα γελοϊότατον τὸ, καὶ ἑαυτοῖς συμπαραγαγόν¹¹ τοὺς θεοὺς τὰ ὄντα, ὡς ἂν καὶ αὐτοὺς¹² πρὸ τοῦ παραχθῆναι μὴ ὄντας, ἀλλ' αὐτομάτους ἑαυτοὺς τε καὶ τᾶλλα¹³ μὴ ὄντα, μηδ' αὐτὰ πρότερον εἰς τὸ εἶναι παραγαγόντας. οὕτως οὔτε ἦσαν οὔτε εἰσὶν οἱ τοιοῦτοι θεοὶ, οὔτε

1) C. ἀνυπαρξίας. — Ἀνυπάρξεως, in codd. A. B. agnotum verum est, quanquam in Lexicis desideratur. — 2) Margini adscr. ἅπαν in A., B. exhibet in textu. Retine τὸν. ἅπαν i. e. longe aliter, alia omnia. Vid. Lex. Xen. T. II. p. 170. — 3) Cogitaveris fortasse τὸ τοῦ σωτ. ἀνθρώπινον. — 4) B. C. bene addunt: δὲ. — 5) B. ὁ θάνατος. Sic et C. Legit quoque Vulcanius ὁ θάνατος, et ita scribe. — 6) C. ἐφόσον. — 7) In margine A. correctum: ἠθέλησεν, ut B. C. — Ad hunc locum pertinet Psalm. CXV. (ed. vul.) v. 3. — 8) C. γέγονε, ut scr. — De εἰδοποιεῖσθαι vid. supra p. 96. N. 6. — 9) B. ἐξορίζονται. — 10) Scr. συνέχοντος. — 11) B. C. συμπαραγαγεῖν. recte. — 12) B. τοὺς. — 13) C. τᾶλλα.

ὄντα παρήγαγον. καὶ καλῶς περὶ αὐτῶν εἴρηται: Θεοὶ, οἱ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν, ἀπολέσθωσαν¹.

ριμέ. » Πάσης θείας τάξεως ιδιότης διὰ πάντων φοιτᾶ τῶν δευτέρων καὶ δίδωσιν ἑαυτὴν ἅπασιν τοῖς καταδεεστέροις γένε- 108. b
σιν.« κ. τ. λ.

Πᾶσαν τάξιν καὶ διακόσμησιν οὐ Θεῶν, ἀλλὰ θείων νόων, ἢ μία καὶ πανταιτία θεότης καθήσθησιν², ἢ αὐτὴ καὶ ἐκάστη τάξει τὴν οἰκειαν ἀφορίζουσα ιδιότητα, διὰ πάντων φοιτᾶ⁵ τῶν καταδεεστέρων, τὰς τῶν ὑπερκειμένων ἀγαθοπρεπῶς παρασκευάζει. ἢ γὰρ τὰς οὐσίας πάντων παράγουσα παρ' ἑαυτῆς, ἄδε⁴ δὴ καὶ πάντα κατ' αἰτίαν ἐν ἑαυτῇ προέχουσα, αὐτὴ καὶ τὰς τάξεις καὶ τὰς τῶν τάξεων ιδιότητος οἰκείως ἐκάστη παρ' ἑαυτῆς ἀφορίζει, καὶ διὰ πάντων φοιτᾶν τῶν καταδεεστέρων ἐνδίδωσι, καὶ οὐχ ἡμὲν αὐτῆς καθαρτικὴ θεότης ἐστίν, ἠδὲ φρου- 109. a
ρητικὴ, ἠδὲ τελεσιουργός,⁵ ἄλλη ἄλλο τι ἰδίωμα ἀποφέρεται. οὐ γὰρ μερίζεται ἢ θεότης, ἀλλ' ἢ αὐτὴ καὶ μία πάντων ὀλικῶς ἐν ἑαυτῇ τὰς αἰτίας προειληφνῦα, ἢ αὐτὴ καὶ ὅλη καθαρτικὴ τέ ἐστι καὶ φωστικὴ⁶ καὶ τελεσιουργός, φρουρητικὴ τε καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστροφικὴ καὶ ζωοποιός, ἐνωτικὴ τε καὶ ἐκθεωτικὴ, καὶ πάντα αὐτῆς ἐξῆπται καὶ ἐξ αὐτῆς προλάμπεται καὶ εἰς αὐτὴν ἀνήρηται, καὶ ὁ⁷ ἕκαστον ἔχει κατὰ φύσιν, ἐξ αὐτῆς ἔχει, πάντα προεχούσης καὶ προούσης ὑπερουσίως, ἐνιαίως καὶ ὀλικῶς.

ριμέ. » Πασῶν τῶν θείων προόδων τὰ τέλη πρὸς τὰς ἑαυτῶν ἀρχὰς ὁμοιοῦται, κύκλον ἀναρχον καὶ ἀτελεύτητον σώζοντα διὰ τῆς πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐπιστροφῆς.« κ. τ. λ.

Θεία πρόοδος ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος μόνη ἂν λέγοιτο ἢ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μόνου πατρὸς γέννησις τοῦ ἐνὸς μόνου υἱοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πρόβλησις τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀγίου πνεύματος,

1) Unde haec sumserit Nicolaus, ego nescio. — 2) Scr. καθίσθησιν, ut C. — 3) B. C. φοιτᾶν. recte pro ὥστε φοιτᾶν. — 4) Leg. ἄτε, ut B. — 5) B. addit καὶ. non male. legit quoque Vulc. — 6) B. C. φωτιστικὴ. recte. Vid. fol. 116, b. ibiq. Dionys. Areop. Addenda vox est Lexicis. — 7) Scr. ὁ.

καθ' ἣν ἡ πατρική τε καὶ ἀρχική, μᾶλλον δὲ προἀναρχος¹ μόνος εἰς δὐάδα κινήσεισα, τὴν ἐν υἱῷ θεωρουμένην καὶ πνεύματι, μέχρι τριάδος ἔσται, καθὼς φησι² ὁ ἡμέτερος θεολόγος Γρηγόριος. αὕτη δὲ καὶ μόνη φύσει θεία πρόοδος, εἴπερ δεῖ³ φύσει λέγειν ἐπὶ τῶν ὑπερφυῶν καὶ θείων. καὶ ταύτης ἀρχὴ μὲν ἀναρχος ὁ πατήρ (ἐξ αὐτοῦ γάρ⁴), μεσότης δὲ σύναρχος⁵ ὁ υἱός (δι' αὐτοῦ γάρ⁴), τέλος δὲ ὑπερτελέστατον καὶ ἀτελεύτητον τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον (εἰς αὐτὸ γάρ⁴).
^{109.b} Ἐξήρηται δὲ καὶ τῶν ἄλλων προόδων αὕτη. οὐδὲ γὰρ ἐξίστησιν ὅλως τῆς ἀρχῆς τὰ ἐξ αὐτῆς, ἀλλ' ἀνεκφοίτητα πάντη ταύτης τηρεῖ διὰ τὴν τῆς οὐσίας ταυτότητα, εἰ καὶ ὡς ἴδια πρόσωπα πρόεισι, διὸ οὐδὲ τοῖς κατ' ἔφεσιν ἐπιστροφῆς δέονται. Αἰ δὲ παρὰ ταύτην πᾶσαι τῶν ὄντων πρόοδοι τοῖς οὖσι συνδιαίρουνται, καὶ ἀναρχος μὲν τούτων οὐδὲ μία, ὅτι καὶ τῶν ὄντων ἀναρχον οὐδὲν, ἀλλὰ πάντα γέγονε παρὰ τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ συντελεσθέντα τῷ πνεύματι⁶. ἀτελεύτητος δὲ οὐ πᾶσα οὔτε μὴν⁷ πάντη, ἀλλὰ τῶν μὲν αἰδίων, μετὰ τὴν ἐκεῖθεν παραγωγὴν μερόντων, ἡμὲν κατ' οὐσίαν⁸, καὶ δὴ τετέλεσται (οὔτε γὰρ ἀλλ' ἄττα⁹ παρὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς παραχθέντα ἐπιπαράγονται οὐτ' αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ παραχθέντα τὴν κατ' οὐσίαν μεταβολὴν ὑπομένοντα, πάλιν ἄλλης παραγωγῆς δέονται). ἡδὲ κατ' ἔλαμψιν¹⁰ αἰδῖος ἐκεῖθεν παραβαίνει¹¹ καὶ ἀτελεύτητος, τοῖς μὲν πρωτοδότως, τοῖς δὲ δευτεροδότως καὶ καθ' ἑξῆς¹² τῶν θείων ἀπαυγασμάτων προχομένων κατὰ μετάδοσιν¹³, ἀναλόγως ταῖς ἐκάστου τάξεσιν εἴτουν σιάσει, μέχρι καὶ τῶν ἐν ἐκείνοις ἐσχάτων. Οὕτω δὲ καὶ πάντα πρὸς τὴν μίαν ἀρχὴν ἀνατατικῶς¹⁴ ἐπιστρέφει καὶ ὁ αἰδῖος τοῖς τοιούτοις, καὶ ἀτελεύτητος ἐν τε ταῖς

1) Adde Lexicis προἀναρχος. — 2) C. καθά φησιν. ita scr. Locum cit. vid. supra. fol. 3, a. b. et saepe Vid. Ind. s. v. μόνος. — 3) C. δὴ pro δεῖ. male. — 4) Vid. Rom. c. XI. v. 36. cf. supra. fol. 24. a. — 5) B. συνανάρχος. Scr. συνἀναρχος, ut C. — 6) Vid. Ephes. c. III. v. 9 ibiq. locos parallel. cf. Gregor. Naz. Or. XXXVIII. p. 617. B. vid. etiam infra fol. 125. b. — 7) C. μὴ pro μὴν. — 8) C. κατουσίαν. — 9) B. ἀλλ' ἄττα. Vid. supra fol. 59, a. — Parentheseos signa ego inserui. — 10) Scr. ἔλλ. ut B. — 11) B. recte προβαίνει. — 12) C. καθ' ἑξῆς. — 13) C. καταμετάδοσιν. Idem μοχ ἐκάσων. — 14) C. ἀνατατικῶς. Vid. supra fol. 69, b.

προόδους καὶ ταῖς ἐπιστροφαῖς κύκλος σώζεται. Ἡ δὲ τῶν ὑπὸ γένεσιν καὶ φθορᾶν καὶ χρόνον κατὰ μὲν τὸ καθόλου καὶ ¹ ἤδη τετέλεσται. ἐν ἕξ γὰρ ἡμέραις σύμπας ὁ αἰσθητὸς συμπεπλήρωται κόσμος, ἐν δὲ τῇ ἑβδόμῃ κατέπασεν ὁ θεὸς ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ οὐκέτι πρόοδος ἄλλου του κόσμου, καὶ ἔτι προσδοκᾶται πάμπαν συντελεσθῆναι κατὰ τὴν τοῦ παρόντος αἰῶνος συντέλειαν· κατὰ δὲ τὸ ² κατὰ μέρος ἔτι μὲν ἐνεργεῖται, καθὰ καὶ εἴρηται τῷ σωτήρι: Ὁ πατήρ μου ἕως ^{110.a} ἄρτι ἐργάζεται, καὶ γὰρ ἐργάζομαι. Πεπαύσεται δὲ πάντως καὶ ³ ἢ κατὰ τοῦτο, κατὰ ⁴ τὴν κοινὴν συντέλειαν, καὶ ἄλλη τηρικαῦτα πρόοδος ἔσται, καθ' ἣν ἔσται ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσι, καὶ πάντα πρὸς αὐτὸν ἐπιστρέψουσι ⁵, ἢ τῶν ὄλων μεταστοιχείωσις καὶ ἐκ φθορᾶς εἰς ἀφθαρσίαν μεταποίησις.

ρμζ. » Πάντων τῶν θείων διακόσμων τὰ ἀκρότατα τοῖς πέρασιν ὁμοιοῦται τῶν ὑπερκειμένων. « κ. τ. λ.

Θεῖοι διάκοσμοι κυρίως οὐκ εἰσὶν, ὅτι μὴ δὲ ⁶ θεοὶ κυρίως, οἱ συμπληροῦντες αὐτούς, ἀλλὰ καταχρηστικῶς οὕτως ⁷ λέγονται διὰ τὴν πρὸς τὸ θεῖον ὁπᾶςποτε νοουμένην αὐτῶν ἐγγύτητα, ἀλλὰ καὶ ἀρχὴς καθ' ἐκάστην τάξιν οὗτος ⁸ μὲν ὁ σοφὸς καὶ ὡς παρακτικὸς αἰτίος ἐκλαμβάνεσθαι βούλεται. ἡμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὡς ἀντιδιατελλομένης τοῖς τέλεσιν ⁹ μόνον ἐκλαμβανόμεθα. ἢ γὰρ κατὰ πάντα τρόπον ἀρχὴ καὶ παρεκτικὴ ¹⁰ πάντων αἰτία μία.

ρμη'. » Πᾶσα θεία τάξις ἑαυτῇ συνήνεται τριχῶς, ἀπὸ τῆς ἀκρότητος τῆς ἐν αὐτῇ ¹¹. « κ. τ. λ.

Καὶ τὰ περὶ τῶν θείων τάξεων ἀκολούθως τοῖς περὶ τῶν θείων διακόσμων εἰρημένοις ἡμῶν διοριστέον. ἀλλὰ καὶ εἴ τις ^{110.b} ἐνεστι τοῖς ¹² καθ' ἐκάστην τάξιν πρώτοις ἐνοποιὸς δύναιμις,

1) Hoc καὶ delendum videtur. — Proxime scr. κατέπαυσεν, ut B., i. e. κατεπαύσατο. Vil. Biel. Th. V. T. s. v. Schleusn. Thes. N. T. s. v. Ceterum de sex diebus creationis vid. Beck. Histor. univ. T. 1. p. 103. ed. alt. ibiq. citt. — 2) C. τὸν pro τὸ. Proximus locus est Joann. c. V. v. 17. — 3) Abest καὶ in B. — 4) Margini A. adscr. τοῦτο, κατὰ, in A. C. vero textui inserta. merito. — 5) C. ἐπιστρέψουσιν. ita scr. — 6) Haec particula δὲ est omissa in B. — 7) C. οὕτως. ita scr. — 8) C. οὕτως. — 9) C. τέλεσι. ita scr. idem ἐκλαμβανόμεθα. — 10) B. παρακτικῆ. bene. — 11) Ita Creuzerus coniecit Vid. ejus annott. ad h. l. — 12) C. τῆς pro τοῖς.

καὶ εἴ τις τοῖς μέσοις συνδετική καὶ συνοχική, καὶ εἴ τις ἐπιστρεπτική τοῖς ἐσχάτοις· ἀπὸ τῆς μιᾶς καὶ μόνης ἀρχῆς, ἥτις καὶ παντοδύναμός ἐστι καὶ δυναμοποιός καὶ δυναμοδότης¹, τούτοις ἐνδέδεται·

ρηθ'. » Πᾶν τὸ πλήθος τῶν θεῶν ἐνάδων πεπερασμένον ἐστὶ κατὰ ἀριθμὸν.« κ. τ. λ.

Εἰ πλήθος· πῶς ἐγγυτάτω τοῦ ἐνός; καὶ εἰ ἐγγυτάτω τοῦ ἐνός· πῶς πλήθος; ἐναντία γὰρ τὸ ἐν τῷ³ πλήθει, καὶ
111. a ἀλλήλοις ἀσύμβατα. Εἰ οὖν τὸ ἐν ὁ θεός· οἱ πολλοὶ οὐ θεοί. τὸ γὰρ πλήθος οὐ τὸ ἐν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦ ἐνός ἐγγυτάτου⁴. ἀπεσχοίνισται γὰρ τοῦ ἐνός τὸ πλήθος. εἰ δεῖ⁵ τι πλήθος λέγειν ἐγγυτάτω⁶ τοῦ ἐνός· ἢ τριάς ἂν τοῦτο ὀρθοίη. αὕτη γὰρ παντὸς μᾶλλον πλήθος⁷ ἐγγίζει τῷ ἐνί, ἀλλὰ καὶ ταύτης⁸ καὶ ἐγγυτέρα τοῦ ἐνός ἢ δυάς, ἢ οὐδὲν μὲν τῶν ἐν πλήθει θεωρουμένων, θεός. Ὑπερίδρυνται δὲ ὁ θεός οὐ παντὸς μόνου πλήθους ἐπέκεινα, ἀλλὰ καὶ τριάδος καὶ δυάδος καὶ αὐτοῦ ἐνός, τοῦ ἀντιδιαστελλομένου τῷ πλήθει, καθὰ καὶ ὁ πολὺς τὰ θεῖα φησι Διονύσιος⁹. Οὐκ οὐκ οὐ δὴ¹⁰ παρ' ἡμῶν σεβομένη τριάς πλήθος. ἦν γὰρ ἂν μόνον τριάς, ἢ δὲ ἔστιν ἢ αὕτη καὶ μονάς, διὸ οὐδὲ δυάς πρὸ ταύτης, οὐδὲ¹¹ μὴν ἢ μονάς πρὸ τῆς ἐν αὐτῇ δυάδος, ἀλλ' ἅμα τῇ πατρικῇ μονάδι καὶ ἢ ἐξ αὐτῆς δυάς συνεκφαίνεται, καὶ ἅμα τὸ ὅλον μονάς ἐστι καὶ τριάς, καὶ οὔτε μονάς μόνον, ὅτι καὶ τριάς, οὔτε τριάς, ὅτι καὶ μονάς, ἀλλ' οὐδὲ δυάς τὰ ἐκ τῆς μονάδος, ὅτι μὴ κατὰ¹² αὐτὸν τρόπον ἄμφω ἐκείθεν, ἀλλ' ἰδίως ἐκάτερον, τὸ μὲν γεννητῶς, τὸ δὲ ἐκπορευτῶς. Οὕτω δὲ καὶ ἕκαστον τῶν τριῶν καὶ τὰ τρία ἅμα τὸ ἐν.

ρηθ'. » Πᾶν τὸ προῖον ἐν ταῖς θείαις τάξεσι πάσας ὑπόδε-

1) B. addit δύναις. non displicet. C. δυναμοδότης δύναις. — Δυναμοδότης adde Lexicis. — 2) Ita in B. quoque antea erat scriptum, depravatam deinde in ἐγγύτατον. — 3) Leg. τῷ, aut adde καὶ e cod. B. et e Vulcanio. — 4) Leg. . . . τῷ. in B. prorsus ut proxime supra. — 5) B. C. δὲ δεῖ. bene. — 6) B. ἐγγύτατον. — 7) Scr. cum B. C. πλήθους. — 8) B. addit προτέρα. recte, quia sequitur particula καὶ, alias ejicienda. Vulcanius: magis. — 9) Vid. supra fol. 91, a. — 10) B. longe melius: οὐδ' ἢ. — 11) C. οὔτε. — 12) Leg. κατὰ τὸν. ut B. C.

χρῆσθαι τὰς τοῦ παράγοντος δυνάμεις οἱ¹ πέφυκεν, οὐδὲ ὅλως τὰ δεύτερα πάσας τὰς τῶν πρὸ αὐτῶν.» κ. τ. λ.

Ἔστι μὴ πολλὰ τὰ φύσει προϊόντα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου^{111. b} Θεοῦ καὶ πατρὸς, ἀλλ' ἢ εἷς καὶ μόνος υἱὸς καὶ Θεός, καὶ ἐν καὶ² μόνον ἅγιον πνεῦμα καὶ αὐτὸ Θεὸς ὁμοίως, καὶ εἷς οὕτω τὰ τρία Θεός, ἱκανῶς ἤδη διὰ τῶν εἰρημένων ἡμῖν δεδηλωται, δι' ὧν ἅμα καὶ αἱ πολλαὶ τάξεις τῶν πολλοστῶν θεῶν συνανήθηται. Εἰ δὲ δεῖ θείας τάξεις τὰς ἀγγελικὰς λέγειν τάξεις καταχρηστικῶς ταύταις ἀρμοστέον τὸ θεῖον ὄνομα, καθὸ καὶ πολλοὶ θεοὶ καὶ κύριοι οἱ ἄγγελοι λέγονται³. ἐν τούτοις γὰρ καὶ τὸ πρῶτον⁴ καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον καὶ τὸ ἐγγύτερον τοῦ ἑνὸς καὶ πορρώτερον καὶ τὸ ὀλικώτερον τε⁵ μερικώτερον καὶ τὸ ὑπέριτερον καὶ καταδεέστερον καὶ ὅσα τῆς θείας ἀνάξια φύσεως, ἐπὶ τούτων λέγονται⁶, πάντων⁷ τούτων καὶ ἢ κατὰ παραγωγὴν πρόδος ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, οὐ μὴν ἀπ' ἀλλήλων. κακεῖθεν ἀναλόγως⁸ ταῖς προόδοις τὰς δυνάμεις τὰς^{112. c} ἐφικτὰς ὑποδέχονται, διαπορμευομένας⁹, οὐ παραγομένας διὰ τῶν πρὸ αὐτῶν, ὧν καὶ κατὰ λόγον ἡλάττωται¹⁰.

ῥησὶς: » Πᾶν τὸ πατρικὸν¹¹ ἐν τοῖς θεοῖς πρωτοουργόν ἐστι καὶ ἐν τὰγαθῶν τάξει προϊστάμενον κατὰ πάσας τὰς θείας διακοσμήσεις.» κ. τ. λ.

Τὸ πατρικὸν αἴτιον ἀγαθὸν καὶ μάλιστα ἀγαθὸν, τοιοῦτον¹² δὲ ὁ Θεός, μᾶλλον δὲ, τοῦτο. ὁ γὰρ Θεὸς τὰγαθόν, καὶ τὰγαθὸν ὁ Θεός. ἐπεὶ δὲ καὶ παντοδύναμος ὁ Θεός· δῆλον, ὅτι καὶ πᾶσαν προέχει τὴν γονιμότητα. διὸ καὶ ἐξ αὐτοῦ πᾶσα κατὰ τὸ εἰρημένον πατρια¹³ ἐν οὐρανῶν τε καὶ ἐπὶ γῆς. ἀνάγκη δὲ πᾶσα¹⁴ τὴν θείαν γονιμότητα καὶ πατρότητα ἀσυγκρίτως κρείττω εἶναι τῆς παρ' ἡμῖν. νῦν δὲ κατὰ

1) C. οὔτε. male. Proxime deest τῶν in Editione. — 2) Abest in B. ἐν καὶ. pejus. — 3) Vide supra fol. 103, a. — 4) B. C. addit τε. B. proxime omittit ter articulum. male. — 5) Adde καὶ e B. C. — 6) Hoc verbum male omissum in B. — 7) B. addit δε. placet. Vulc. tamen. — 8) B. ἀναλόγως. melius. — 9) Leg. . . ρθμ. . . ut B. — 10) Scr. e cod. C. ἡλάττωνται. — 11) Comp. πατρικόν. — 12) C. τοῦτον. pessime. — 13) B. C. recte πατρια. Vid. Ephes. c. III. v. 15. — 14) Id est: omnino est necesse. cf. infra fol. 112. b. medio. Vulc. vero: » omnem.» Legerit igitur πᾶσαν.

τὰς ὑποθέσεις τοῦ σοφοῦ τοῦ ¹ κινδυνεύει πολλῶν χειρῶν εἶναι, εἰ τὸ ἐν μόνον ἐστὶν ὁ θεὸς, καὶ οὐχὶ τὸ αὐτὸ ἐν τε καὶ τρία κατὰ τὸν ἡμέτερον λόγον, καὶ εἰ γεννᾷ μὲν, ἀλλ' ἑαυτοῦ κατα-
 112. b δεέστερα καὶ χεῖρω, τοιαύτην δὲ καὶ τοῖς μετ' αὐτὸ τὴν τοῦ γεννᾷ ² ἐνδίδωσι δύναμιν, ἵνα μηδὲν ἴσον ἑαυτῶ ³ ἀπαράλλακτον κατὰ τὴν φύσιν γεννᾷ, ἀλλὰ πάντα δεύτερα ἑαυτῶν καὶ καταδεέστερα, καίτοι τῶν παρ' ἡμῶν καὶ ἐν γῆ πατέρων ἴσα ἑαυτοῖς καὶ ὅμοια κατὰ φύσιν γεννῶντων ⁴. ἄνθρωπος γὰρ ἄνθρωπον γεννᾷ καὶ ἵππος ἵππον καὶ οὐδὲν τῶν γεννῶντων τὰ γεννώμενα διενήνοχεν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ μόνῳ, ταμὲν πρότερα, ταδὲ ὕστερα, ἀλλ' οὐδὲν τοῦτο πρὸ ⁵ τὴν φύσιν, οὐ μὴν οὐδὲν ἐν τοῖς ἀνωγίσι ⁶ χώραν ἔχει τὸ κατὰ χρόνον ⁷ πρότερόν τε καὶ ὕστερον. ὅτι καὶ ⁸ κρείττων ἢ δύναμις τοῦ ἴσον ἑαυτῶ γεννῶντος τῆς τοῦ ἔλασσον, οὐδεὶς ἀμφιβάλλει, εἰ μὴ ὅς ἂν καὶ τὰ περὶ ⁹ φύσιν ἀμβλώματα κρείττω φαίη τῶν κατὰ φύσιν γεννημάτων. Εἰ δὲ πᾶσα δύναμις καὶ πᾶν ἀγαθὸν ἄνωθεν εἰς ἡμᾶς κάτεισιν, ἐκεῖσε κρείττονως προὐν· ἀνάγκη πᾶσα ¹⁰ τὴν θείαν γονιμότητα ¹¹ καὶ πατρότητα κρείττω ¹² εἶναι τῆς παρ' ἡμῶν γόνιμον ἄρα φύσει τὸ ἐν, καὶ γεννᾷ οὐχ ἀπλῶς ὅμοιον ἑαυτῶ καὶ ἴσον κατὰ φύσιν, ἀλλ' ὑπερφυῶς καὶ ἀρρήτως ἐκ τῆς αὐτοῦ οὐσίας καὶ φύσεως τὸν υἱὸν, παράγει ¹³ τε ὡσαύτως τὸ πνεῦμα κατὰ τὸν διττὸν τρόπον τῆς καὶ παρ' ἡμῶν θεωρουμένης φυσικῆς γονιμότητος, καὶ οὕτως ἢ ὑπεράρχος μονᾶς, ὑπεραρχικῶς ¹⁴ κινήθεισα, μέχρι τριάδος ἔστη ¹⁵. καὶ ἔστιν ἢ αὐτὴ καὶ μονᾶς καὶ τριάς. καὶ ἡμὲν φυσικὴ πατρότης καὶ γονιμότης ἐν τούτοις ¹⁶, παράγει δὲ πάντα τὰ ὄντα οὐκ ἐκ

1) Leg. τούτου, ut in B. C. — 2) Leg. γεννᾶν, ut B. C. — 3) B. C. recte addunt καί. Vulc., apud quem totus locus confusus est, male omittit negationem. — 4) B. invertit verborum ordinem: γεννῶντων κατὰ φύσιν. pejus. — 5) Hoc Comp. πρὸ l. πρὸς, ut B. C. — 6) Leg. αἰωνίσι, ut B. — 7) C. τοκαταχρόνον. — 8) B. δὲ. melius. — 9) B. παρὰ recte. Vulc. »in natura« omisso κατὰ φύσιν. — 10) Vulc. iterum: »omnem.« Sed vide pag. antec. N. 14. — 11) C. γονιμώτητα. — 12) Male B. κρείττων. — 13) B. C. παράγει. bene. — 14) Hoc adverbium et proximum adjectivum ὑπεράρχος adde Lexicis. — 15) B. ἔστη. Vide Gregorii Naz. locum supra fol. 3, a. et saepius citatum. — 16) B. τούτω. C. τούτοις. Pluralis referendus ad Filium et Spiritum S., Singularis ad totum enunciatum. Vulc. »in hoc«. Placet Singularis.

τῆς κατ' αὐτὸν ὁ Θεὸς ἰ ὑπερουσίῳ καὶ κρυφίας οὐσίας, ἀλλὰ δημιουργικῶς κατ' ἐπιστημονικὴν ὑπερσόφου σοφίας γονιμότητα. καὶ οὕτω καὶ τῶν ὄντων πάντων πατὴρ καὶ ἔστι καὶ λέγεται, ἐνθεῖς δὲ καὶ τάξιν τοῖς οὖσι, τοῖς κατὰ ταύτην τὰ πρεσβεῖα λαχοῦσι καὶ πρώτοις αὐτοῦ τὰς ἐλάμψεις² ὑποδεχομένοις καὶ τοῖς ἄλλοις διαπορθμεύουσι, τούτοις καὶ τὸ πατρικὸν ἐνδίδωσιν ἐντεῦθεν ἀξίωμα. τὸ δὲ κατὰ τὸν σοφὸν τοῦτον πρώτιστον 113. a ἐν τὴν παρακτικὴν μόνην ἀποφέρεται γονιμότητα, ἐστέρηται δὲ τῆς φυσικῆς, ὡς ἄρα ἢ φθοροῦν ἐτέροις τῆς φυσικῆς ἀπαρალλαξίας, καὶ οὕτως οὐκ ἀγαθὸν, ἢ μὴ δυνάμενον ὁμοούσια ἑαυτῷ προάγειν ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ οὕτως οὐ παντοδύναμον.

ρη'β'. » Πᾶν τὸ γεννητικὸν τῶν Θεῶν κατὰ τὴν ἀπειρίαν τῆς θείας δυνάμεως πρόεισι, πολλαπλασιάζον ἑαυτοῦ³ καὶ διὰ πάντων χωροῦν, καὶ τὸ ἀνέκλειπτον καὶ⁴ ταῖς τῶν δευτέρων προόδοις διαφερόντως ἐπιδεικνύμενος. « κ. τ. λ.

Οὔτε τὸ πᾶν τῷ ἐνὶ οὔτε τὸ προγεννητικὸν⁵ τῷ προαιωνίῳ ἀρμόζει πατρὶ, ὡς τὸ γεννᾶν ἅμα τὸ εἶναι προσέστι, καὶ οὐ πρότερον γεννητικὸς ὢν κατὰ δύναμιν, εἶτα πρόεισιν εἰς ἐνέργειαν τοῦ γεννᾶν, ἀλλ' ἅμα κατὰ τε τὴν ὑπερούσιον οὐσίαν ἐστὶ καὶ κατὰ τὴν ὑπερδύναμον δύναμιν⁶ δύναται, καὶ τῇ καθ' ὑπεροχὴν ἐξηρημένη οὐσία τε καὶ δυνάμει σύνδρομον ἔχει καὶ τὴν ὑπεροχικὴν ἐνέργειαν, καὶ ἅμα ἐστὶν ὑπερουσίως, καὶ, ἅτε πα- 113. b τῆρ ὢν, γεννᾶ ὑπερδυνάμως τὸν ὁμοούσιον αὐτῷ υἱὸν καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἐνέργειαν προβάλλει ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ἐνεργοῦν τὰ πάντα ἐν πᾶσι. καὶ τοῦτό ἐστιν ἀπειρία θεία, ἢ ἀκαταληψία τῆς θείας ὑπεροχῆς τῆς τε κατ' οὐσίαν καὶ τῆς κατὰ δύναμιν καὶ τῆς κατ' ἐνέργειαν. ἀπειρον οὖν τὸ θεῖον, καίπερ αὐτοῦ ὄν, κατὰ τὴν ὑπερούσιον ὁμοουσιότητα, καὶ αὖ τρία κατὰ τὴν οὐσιώδη καὶ φυσικὴν γονιμότητα, ἵνα καὶ πέρατος καὶ ἀπειρία⁷, καὶ ἐνὸς καὶ πλήθους παντὸς ὑπερέχον εἶη, ταύτη δὲ καὶ ὑπέρπληρες ὄν, καὶ ὑπαρχέον⁸ τὴν ἀγαθότητα ἐξ ἑαυτοῦ καὶ δι' ἑαυτοῦ καὶ ἐν ἑαυτῷ δημιουργικῶς. οὐ γὰρ ἔτι⁹

1) B. melius transponit ὁ Θεὸς post ὄντα. — 2) Scr. ἄλλ. ut B. — 3) Scr. ut Edit. ἑαυτοῦ. — 4) Scr. ut Edit. ἐν — ἐπι — δεικνύμενον. — 5) Hoc adde Lexicis. — 6) C. καὶ ante δύναται inserit. — 7) Leg. . . ρίας, ut B. C. — 8) Leg. ὑπαρχέον. ut B. C. — 9) Οὐ pravatium videtur [Vulc.: quia], f. ex ὁ αὐτός. idem etiam nunc.

οὐσιωδῶς παράγει καὶ συνέχει καὶ τελειοῖ τὰ πάντα, καὶ τὰς τε οὐσίας αὐτῶν ὑψίστησιν ἀγαθοπροεπῶς καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἐνεργείας ἐνδίδωσι δυναμοδότης καὶ τελειοδότης¹, ὡςπερ ἄρα καὶ² τῆς γονιμότητος. Ἐκεῖθεν μὲν οὖν πᾶσα πατριὰ, κατὰ τὸ εἰρημέμον³, ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Θεὸς δὲ τῶν παραγομένων οὐδὲν, κἂν γεννητικὴν ἀποφέρεται⁴ δύναμιν, οὐκ ἀπειριαν τινά, καθ' αὐτὴν ὑφεστῶσαν καὶ τῶν ὅλων οὐσαν ἀρχέγονον, ἐνεικονίζον, ἀλλὰ τῆς θείας ἐμφαίνον ἀγαθότητος τὴν ὑπέρχουσιν.

ργή. » Πᾶν τὸ τέλειον ἐν τοῖς θεοῖς τῆς θείας ἐστὶ τελειότητος αἴτιον⁵. « κ. τ. λ.

114. a Τὸ αἴτιον πάσης τελειότητος ἐστὶν ὁ θεός. εἰ δὲ δεῖ καὶ πᾶν τέλειον λέγειν περὶ τῶν πάντων χαρισμάτων καὶ δωρεῶν τοῦ πνεύματος· οὕτω ῥητέον κατὰ τὸ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστὶ καταβαῖνον⁶. Λεχθεῖη δ' ἂν καὶ αὐτὸ⁷ τὸ ἅγιον πνεῦμα πᾶν καὶ⁸ τέλειον, ὡς πᾶσαν προέχον ἐν ἑαυτῷ τελειότητα, ἀπὸ τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ προῖοῦσαν⁹. Τὸ τέλειον οὖν καὶ ἡ αὐτοτελειότης ἐν τῷ πατρὶ θεωρεῖται καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, καὶ οὐκ ἄλλο μὲν τ¹⁰ τὸ τέλειον, ἄλλο δὲ ἡ αὐτοτελειότης, ἵνα τομὴν αἴτιον ἢ καὶ πρώτως τέλειον, ἢ δὲ αἰτιατή, ὡς ἀπὸ τοῦ πρώτως τέλειον¹¹ παραγομένη, ἀλλὰ μία μὲν ἡ τελειότης πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, καθὸ καὶ θεότης¹² μία, καὶ εἷς τὸ τρία θεός, εἰ μὴ τῶ ἄρα δοκεῖ καὶ ταύτην προσωπικῶς¹³ διαίρειν, καὶ τὴν μὲν λέγειν πατρικὴν, τὴν δὲ υἱικὴν, τὴν δὲ πνευματικὴν. ἢ μὲν γὰρ τέλειος θεός ὁ πατήρ· καὶ τέλειος θεός¹⁴ υἱός, καὶ τέλειος θεός τὸ πνεῦμα ἅγιον, μία ἡ τῶν τριῶν τε-

1) Adde haec utraque adverbia Lexicis. — 2) B. C. addit τὴν. optime. Quae inter ἄρα et καὶ ἐπὶ γῆς leguntur, in contextu codicis C. male omissa, a m. al. margini adscripta sunt. — 3) Vid. supra fol. 112, a. — 4) B. C. ἀποφερῆται. recte. — 5) Verba τῆς θείας — αἴτιον manus al. margini codicis C. addidit; desiderantur enim in contextu. — 6) Jacob. c. I. v. 17. — 7) C. γὰρ. — 8) Fortasse scribendum δῶρημα. — 9) Vid. supra fol. 109, b. — Proximum αὐτοτελειότης adde Lexicis. — 10) B. μέντοι. male. — 11) Ne forte conjicias τοῦ πρ. τελείου, cf. Procl. Inst. theol. c. XXVI: ἐκ τοῦ ἐν. e. XX. τοῦ μὲν ἐν (ut ibi cod. A.) — 12) C. καὶ αἱ θεότης. — 13) Hoc adverbium adde Lexicis. — 14) C. ὁ ante υἱός inserit. inserendum.

λειότης καὶ ἡ αὐτή. ἡ δὲ ὁ μὲν πατὴρ τέλειος, ὁ δὲ υἱὸς τέλειος, τὸ δὲ πνεῦμα τέλειον· τάχ' ἂν διαφέροιεν αἱ καθ' ἕκαστον ταύτων τελειότητες, καὶ ἡ πατρικὴ λεχθεῖη τῶν ἄλλων αἷτια. ἀλλὰ καὶ οὕτως μία ἡ τῶν τριῶν τελειότης διὰ τὸ ἀδιαίρετον καὶ φεράλληλον. ὁποτέραν γὰρ τῶν τριῶν ὑφέλοις· συνυφέλοις ἂν καὶ τὰς ἄλλας. καὶ αὕτη μὲν ἡ μία καὶ τρισσὴ¹ καὶ πρώτη αὐτοτελειότης, τὰ δ' ὑπὸ² ταύτης εἰς τὰ ὄντα προχέμενα τέλεια δῶρα εἴτουν αἱ μεθεκταὶ τελειότητες οὐ τοῖς φύσει θεοῖς, οὐδὲ τοῖς τελείοις, ἀλλὰ τοῖς τελειουμένοις καὶ θεουμένοις δί- 114. b
δονται, οἳ καὶ καθόσον δέουσι τοῦ εἶναι θεοὶ, κατὰ τοσοῦτον καὶ τοῦ³ εἶναι τέλειοι ἀποδέουσιν. εἰ καὶ τέλειοι διὰ τὴν τελειώσιν τε καὶ θέωσιν λέγονται· καὶ ἔστιν αὐτοῖς οὐ τὸ ἐν⁴ αὐτοῖς τέλειον τῆς τελειότητος αἷτιον, ἀλλὰ μᾶλλον ἢ ἐνιδουμένη τελειότης τοῦ τελείου.

ρνδ'. » Πᾶν τὸ φρουρητικὸν ἐν τοῖς θεοῖς ἕκαστον ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει διαφυλάττει, τῶν δευτέρων ἐνοειδῶς ἐξηρημένον καὶ τοῖς πρώτοις ἐνιδρούμενον. « κ. τ. λ.

Καὶ τὸ φρορητικὸν⁵ πάντων καὶ συνεκτικὸν αἷτιον ὁ θεός ἐστιν. ἐκείθεν γὰρ ἕκαστον⁶ φρουρεῖται καὶ ἐν τῇ ἐκάστη⁷ οἰκείᾳ συνέχεται τελειότητι καὶ τὸ μέτρον τῆς ἑαυτῶν τάξεως ἄτρεπτον διασώζει, ἄχραντως τε τοῖς καταδεστέροις ὁμιλοῦντα καὶ ἀσυγχύτως τοῖς ὑπερτέροις ἐνιδρούμενα⁸.

ρνε'. » Πᾶν μὲν το ζωογόνον ἐν τοῖς θεοῖς⁹ γένεσιν αἷτιον γεννητικὸν ἐστι. « κ. τ. λ.

Ἡμῶν ἅπαξ τῆς πολυθεΐας ἀπειρημένης, οὐδὲν διαφέρει 115. a
τῆς ζωογόνου θεότητος ἢ παρακτικὴ καὶ ὑποστατικὴ τοῦ πλή-

1) C. τριατὴ pro τρισσὴ. — 2) B. C. ἀπό. bene. — 3) C. τῶ. male. — 4) B. ἐν pessime. — 5) C. φρορητικόν. Scr. φρουρ. . . ut B. Haec, male ad hoc caput posita, nocte cum τοῖς νοοῦσιν in subseq. expositione. Vide proxima. — 6) B. ἐκαστα. recte. ad ἐκαστα enim referenda ὁμιλοῦντα et ἐνιδρούμενα. — 7) In C. deest ἐκάστη. — 8) B. ἐνιδρούμενα. — In Codice A. utraque explicatio et ad hoc et ad subsequens caput prorsus est confusa, id quod jam indicit prioris initium: Καὶ τὸ φρουρ. Codex B. ita: τοῦ ρνδ' κεφαλαίου ἀνάπτυξις. Ζῆτει κατωτέρω τὴν πρὸς τοῦτο ἀντιρρόησιν. Deinde: Ἡμῶν ἅπαξ et rel. usque ad: καὶ τὸ νοεῖν τοῖς νοοῦσι, quae A. recte ad subsequens caput; sed continuo pergit B. et recte pergit: καὶ τὸ φρουρητικὸν usque ad ἐνιδρούμενα, quae male disjecta in A., huc revocanda. Ad caput ρνε' B. nihil nisi: Ἡ πρὸς τοῦτο ἀντιρρόησις προγράφεται. Vulc. autem omnia ut A. — 9) Scr. ex Ed. θεοῖς.

θους τῶν ὄντων αἰτία. ὁ γὰρ αὐτὸς καὶ εἷς καὶ μόνος θεός, ὡς μὲν προῶν καὶ ὑπερούσιος οὐσία τὰ ὄντα παράγει, ὡς δὲ ὑπέρζωος ζωὴ τὰ ζῶντα ζωογονεῖ, χωρηγῶν¹ ἀφθόνως πᾶσιν ἐκ τῆς ὑπερβλυζούσης ἑαυτοῦ ἀγαθότητος τότε εἶναι τοῖς οὐσί καὶ τὸ ζῆν τοῖς ζῶσι καὶ τὸ νοεῖν τοῖς νοοῦσιν.²

ρνζ'. » Πᾶν μὲν τῆς καθαρότητος αἴτιον ἐν τῇ φρουρητικῇ περιέχεται τάξει, οὐκ ἔμπαλιν δέ. « κ. τ. λ.

Τοῖς πολλοῖς θεοῖς καὶ αἱ πολλαὶ τάξεις³ συνοίχονται, ἡμῖν δὲ ὁ αὐτὸς καὶ εἷς καὶ μόνος θεός καὶ τὴν φρουρητικὴν⁴ τὴν καθαρτικὴν καὶ πᾶσαν, ὡς παντοδύναμος, ὑπερδυνάμως περιέζωσται δύναμιν, ἀφ' ἧς καὶ πᾶσι μεταδίδωσι, καθόσον
 115. b ἕκαστα μεταλαμβάνειν ἐγχωρεῖ. γένος δὲ θεῶν λέγειν, ὃ μὴ πᾶσαν προέχει δύναμιν, ἀλλὰ τὴν μὲν ἔχει, τῆς δὲ ἐστέρηται, ὡς κατὰ ταῦτα εἶναι ἀδύνατον, παραπληξία σαφῆς. Εἰ τοῦ ἐν πᾶσιν ὄντος δεῖ μίαν αἰτίαν καὶ κατὰ τοῦτον προῆγεῖται⁵ τί λοιπὸν δεῖ τῶν πολλῶν θεῶν, καὶ οὐ πάντων τῶν ὄντων ἐν τοῖς πολλοῖς ἀγαθῶν μίαν αἰτίαν προὑποτίθεσθαι προηγουμένην, τὴν ἐν τῷ ἐνὶ καὶ μόνῳ θεῷ προειλημμένην θεοπρεπῶς, καὶ ἐξηρημένην ὑπεροχικῶς ἀγαθότητα, τὴν καὶ φρουρὰν πᾶσαν καὶ καθαρότητα καὶ ζωογονίαν καὶ γονιμότητα, καὶ πᾶν ἀπλῶς πᾶσι τοῖς οὐσί ἐνθεωρούμενον ἀγαθὸν προειληφύϊαν καὶ συνέχουσιν ἐνιαίως ἐν ἑαυτῇ καὶ προέχουσιν; ἵνα καὶ ὄντως ἡ⁶ μία πάντων αἰτία καὶ μόνη. ἀλλὰ μὴ μία καὶ μία, καὶ τοῦτο πολλακίς. ἢ γὰρ μία πολλακίς⁷, οὐ μία, ἀλλὰ πολλαί, καὶ τσαῦται, ὅσον τὸ πλῆθος τῶν κατ' αὐτὰς θεῶν. Οὕτω σαφῶς ὁ σοφὸς ἑαυτῷ ἀντιφθέγγεται, οὕτως δὲ ἀσύμβατον⁸ ἢ πολυθεΐα τῇ μοναρχία.

ρνζ'. » Πᾶν μὲν τὸ πατρικὸν αἴτιον τοῦ εἶναι πᾶσιν ἔστι χορηγὸν καὶ τὰς ὑπάρξεις τῶν ὄντων ὑφίστησι, πᾶν δὲ τὸ

1) C. χωρηγῶν ita scr. — 2) Superiora Καὶ τὸ φρουρητικὸν κτλ. ut diximus huc revoca. Proxime inter μὲν et τῆς injice τὸ ex Edit. — 3) Scr. τάξεις, ut B. C. — 4) B. C. addit καὶ. bene. — 5) Sic Cod. A. e pronunciatione, vulgo in compositis neglecta; sed pronunciantur esse spiritum asperum etiam in compositis, docuerunt interpr. ad Aeschyl. Prom. v. 438. p. 45. ed. alt. Schütz. cf supra f. 100. b. — 6) C. ἡ pro ἢ. — 7) Verba ἢ γὰρ μία πολλακίς de- siderantur in C. — 8) B. C. ἀσύμβατος. utrumque ferri potest.

δημιουργικὸν τῆς εἰδοποιΐας τῶν συνθέτων ¹ προσέστηκε καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν διαιρέσεως. « κ. τ. λ.

Ὡςπερ τὸ γεννᾶν εἰς ταῦτὸν ἤγε τῷ προάγειν ², οὕτω καὶ ^{116. a} τὸ πατρικὸν ἀντὸς τοῦ ποιῆται ³ λαμβάνει. οὐκ ἔστι δὲ ταῦτὸν οὔτε τῷ ⁴ γεννᾶν τῷ παράγειν ⁵ εἴτουν παιεῖν, οὔτε τὸ πατρικὸν τῷ ποιητικῷ. οὔτε γὰρ ὁ πατήρ ποιητῆς ἔστιν, οὐδὲ κυρίως πατήρ ἔστιν (οὐ ποιητῆς γὰρ Σωκράτους ὁ Σοφρονίσκος ⁶), οὔτε ὁ ποιητῆς καὶ πατήρ κυρίως τοῦ ποιήματος λέγεται. Μαινόμενος δ' ἂν τις τὸ σόφισμα παραδέξαιτο, ὅλος ὁ φερώνυμος Ἄρειος ⁷, ἵν' εἴπη ⁸ τὸν κυρίως καὶ φύσει πατέρα καὶ ποιητὴν τοῦ υἱοῦ, καὶ αὐτὸν κεραμέα φύσει καὶ κυρίως πατέρα τοῦ πίθου. οὕτω δὲ δώσει ⁹ καὶ τῆς θεότητος πολλὰ τὰ πατρικὰ αἷτια καὶ τσαῦτα, ὅσα τὰ ὀλικώτερα τῶν μερικωτέρων καὶ τὰ ὑπέρτερα τῶν ὑποδεεστέρων, καὶ οὕτω δώσει χώραν καὶ κεῖ τὸ πᾶν λέγεσθαι. Ἄλλ' οὐχ ἡμεῖς, οἷς γε τὸ πατρικὸν αἷτιον ἐν ἐκεῖ καὶ λέγεται καὶ πιστεύεται. εἷς γὰρ πατήρ ἐνὸς υἱοῦ φύσει γεννήτωρ, καὶ ἐνὸς ἀγίου πνεύματος φύσει προβολεὺς, εἷς ἐνὸς ἐκατέρου καὶ φύσει, ἵνα καὶ τὰ τρία ἐν ἡ τῇ φύσει, καὶ οὕτως ὁ εἷς τῇ φύσει θεὸς ὁ αὐτὸς ἡ ¹⁰ πάντων ποιητῆς τε καὶ δημιουργός, καὶ μὴ μεμερισμένως ὁ μὲν τὰς ὑπάρξεις τῶν ὄντων ὑφίστησιν, ὁ δὲ προστατῆ ¹¹ τῆς τῶν συνθέτων ¹² εἰδοποιΐας καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς κατὰ ἀριθμὸν διαιρέσεως, καὶ ὁ μὲν ὀλικώτερος ἡ ¹³, ὁ δὲ μερικώτερος. ἀμέριστον γὰρ τὸ θεῖον καὶ ὅλον ¹⁴ ἐν. εἰ γὰρ καὶ τρία, ἀλλὰ καὶ ἕναστον τῶν τριῶν καὶ ἐν καὶ

1) In Edit. errore typographorum et meâ culpâ nom corrigentis συνδέτων. — 2) C. τὸ παράγειν, optime. Vid. supra fol. 28. a. cf. proxime. — 3) C. ἀν. sic. B. ἀντὶ τοῦ ποιητικοῦ. recte. Ceterum πατήρ et ποιητῆς apud Platonicos saepe jungi, docuit Creuz. Plotin. de pulcr. p. 355. sq. — 4) τὸ recte in B. — 5) C. παράγει. — 6) C. σωφρονίσκος, ut scr. De Socratis parentibus vid. Henst. ad Lucian. Somn. Bip. T. I. p. 144. — 7) Nicephorus Callist. Hist. Eccl. L. VIII. c V. de Arrio i. e. Martiali: τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας ἀντικρυς διὰ μάχης ἰὼν κτίσμα καὶ ποίημα τὸν υἱὸν εἶναι τοῦ πατρὸς προσηγόρευε. Quem locum sup-peditavit cum pluribus Suicer. Thes. Eccl. T. I. p. 502 s. — 8) B. εἶποι. — 9) C. δώσειν. — 10) B. addit καὶ. male. — 11) B. male προστατεῖ. — 12) C. συνθετῶν (sic). — 13) Deest ἡ in C. — 14) Ad-de καὶ e B.

ὅλονα¹ καὶ τοῦτο μόνον μὲν ἰδικῶς κατὰ τὴν ὑπόστασιν, ὅλον δὲ κοινῶς κατὰ τὴν φύσιν εἴτουν οὐσίαν.

ρηή. » Πᾶν τὸ ἀναγωγὸν² αἴτιον ἐν τοῖς θεοῖς καὶ τοῦ καθαρτικοῦ διαφέρει καὶ τῶν ἐπιστρεπτικῶν γενῶν.« κ. τ. λ.

116. b Ὁ εἷς καὶ μόνος θεὸς ὁ πάντα προέχων καὶ ὑπερέχων ἐναίων³ καὶ πηγάζων ἀφθίνῳ χύσει τὰ ἀγαθὰ, ὁ αὐτὸς καὶ ἀναγωγὸν⁴ αἴτιον καὶ ἐπιστρεπτικὸν καὶ καθαρτικὸν ἐστίν, αὐτὸς ὢν τὸ πρῶτον ἀγαθόν, οὗ πάντα ἐφίεται⁵, καὶ οὕτω πάντα τῶν χειρόνων μὲν ἀπολύων, ἐπιστρέφων δὲ πρὸς τὰ κρείττονα καὶ διὰ μέσων τῶν τοιούτων πρὸς ἑαυτὸν ἐπανάγων. καὶ τοῦτο κοινὸν τῆς ὅλης θεότητος τὸ ἰδίωμα. ἐγὼ γάρ εἰμί, φησι⁶ ὁ υἱὸς, ἢ ὁ δὸς. καὶ πάλιν: οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. τοῦτο δὲ καὶ περὶ τοῦ πατρὸς φησι: οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς με, εἰ μὴ ὁ πατήρ ἐλκύσει⁷ αὐτόν. ὑμνηται δὲ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὁδηγούν: τὸ πνεῦμά σου, γάρ φησι, τὸ ἅγιον ὁδηγήσει με⁸. Εἰ τοίνυν αὐταρκες τὸ θεῖον καὶ ὅλον καὶ ὑπέρπληρες· τί δεῖ καταμερίζειν αὐτὸ, καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ λέγειν ἀναγωγὸν⁹, τὸ δὲ ἐπιστρεπτικὸν, τὸ δὲ καθαρτικὸν, καὶ ἄλλο ἄλλου ὀλικώτερόν τε καὶ μερικώτερον; δυνάμεις μέντοι τοιαύτας ἀπὸ τοῦ πρώτου καὶ μόνου τῶν ἀγαθῶν καὶ πάντων αἰτίου καθήκειν εἰς τὰς νοερὰς καὶ θεοειδεῖς τάξεις λέγειν, οὐδὲν ἀπάδον τῆς ἀληθείας. οὕτω γάρ καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης τὴν καθαρτικὴν καὶ τὴν φωτικὴν¹⁰ καὶ τὴν τελειοτικὴν¹¹ διανέμει ταῖς οὐρανίαις ἱεραρχίαις. ὢν κατὰ μίμησιν καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς διατετάχθαι φύσιν, αἷς καὶ τὸ καθολικώτερον καὶ τὸ μερικώτερον διδόναι
117. a καὶ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, οὐδὲν ἴσως ἄτοπον.

1) B. ὅλον καὶ ἐν, omisso priore καὶ. Scr. saltem ὅλον. — 2) C. ἀναγαγόν. cf. proxime Not. 4. — 3) Scr. ἐναιίως, ut B. C. — 4) In C. ex ἀναγαγόν formatum est ἀναγωγόν. — 5) Cf. Dionys. Areop. d. divn. nomm. c. IV. §. 7. p. 471. Procl. in Alc. p. 328 sqq. — 6) Scr. φησίν, ut B. C. Ev. Joann. c. XIV. v. 6. — 7) Scr. ἐλκύσει ut B. C. Ev. Joann. c. VI. v. 44. — 8) Ps. CXLII. v. 10. (vulg. CXLIII. v. 11) ubi ἀγαθόν pro ἁγιον. — 9) C. ἀναγωγόν, ut supra. — 10) B. φωτιστικὴν, ut supra. fol. 109. a. Vid. Dionys. Areop. Coel. Hier. c. VII. §. 3. cf. c. III. et d. d. nomm. c. IV. §. 6. — 11) B. C. τελειωτικὴν, ut scr.

ρνθ'. » Πᾶσα τάξις¹ θεῶν ἐκ τῶν πρώτων ἐστὶν ἀρχῶν πέρατος καὶ ἀπειρίας, ἀλλ' ἢ μὲν πρὸς τῆς τοῦ πέρατος αἰτίας μᾶλλον, ἢ δὲ πρὸς τῆς ἀπειρίας.« κ. τ. λ.

Βαβαὶ τῆς θανμασίας θεογονίας, εἰ ἐκ τοιούτων ἀρχῶν εἰσιν οἱ θεοὶ, οἷαι καθ' ἑαυτὰς ὑποστῆναι οὐ δύνανται. δῆλον γὰρ, ὡς τὸ μὲν πέρας τινός ἐστι πέρας, καθ' αὐτὸ δὲ οὐδὲν ἐστίν, ἢ δὲ ἀπειρία πέρατος στέρησις, καὶ ἀμφοτέρω ἀνυπόστατα. οἷαι δὲ αἱ ἀρχαί, τοιαῦτα καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν. ἀνυπόστατοι ἄρα καὶ οἱ θεοὶ καὶ καλῶς περὶ αὐτῶν² εἴρηται: θεοὶ, οἳ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν, ἀπολέσθωσαν.³ καὶ εἰ τῶν θεῶν ἀλλάττα⁴ ἀρχαί· τί μὴ ἐκεῖνα μᾶλλον θεοί; καὶ πῶς σύνθετοι οἱ θεοί; τάχα δὲ, τῶν τοιούτων θεῶν, τοιαύτας ἔδει εἶναι καὶ τὰς ἀρχάς, ἵνα καὶ κατ' αὐτὰς οἱ μὲν ἀπειροειδεῖς, οἱ δὲ περατοειδεῖς λέγωνται. ἡμῖν δὲ ἄπειρον τὸ θεῖον, οὐχ ὡς ἐξ ἀπειρίας τὸ εἶναι ἔχον, ἀλλ' ὡς πάντα μὲν περατοῦν, αὐτὸ δὲ ὑπ' οὐδενός περατούμενον, καὶ, ὡς κρεῖττον, καὶ παρακτικὸν καὶ πέρατος παντός⁵ καὶ ἀπειρίας.

Περὶ νοῦ.⁶

ρξ'. » Πᾶς ὁ θεῖος ἐνοειδής⁷ ἐστὶ καὶ τέλειος, καὶ πρώτως νοῦς ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς ἄλλους νόους παράγων.« κ. τ. λ.

Εἰ μία ἢ πάντων ἀρχὴ καὶ αἰτία καὶ εἷς ὁ πάντα προὖν^{117. b} καὶ ὑπερῶν θεός· ὁ αὐτός καὶ ὑπέροός ἐστι νοῦς καὶ πρώτως⁸ νοῦς ἀφ' ἑαυτοῦ κυρίως καὶ τοὺς ἄλλους νόους παράγων, ὁ⁹ θεῖος κατὰ μετοχὴν, οὐδ' ἐκθεούμενος, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο θεός, μᾶλλον δὲ ὁ θεός οὐχ ἐνοειδής, ἀλλ' ὁ εἷς καὶ τέλειος καὶ πλήρης, οὐχ ὡς πεπληρωμένος τῆς θείας ἀγαθότητος, ἀλλ'

1) C. τάξεις, qui proxime bis ἀλλ' ἢ μὲν. — 2) C. ἀρχῶν. — 3) Vid. supra fol. 108, a. — 4) B. ἀλλ' ἄττα. sic. C. ἀλλάττα. Vid. fol. 59, a. Vulc. »aeterna.« Legit igitur αἰώνιοι. — Sententia haec est: Atqui si aliae res sunt Deorum principia. — 5) C. non habet παντός. — 6) Om. in B. Habetur in C. — 7) C. ὁ θεῖος νοῦς ἐνοειδής. rectissime, ut Edit. — 8) B. πρώτους. male. Ante ἀφ' commate est distinguendum. — 9) Optime B.: οὐ. idem παράγων, male. Vulcanius cum A. et C. fere consentit, vertens: »et alias Mentis procreat divinas per participationem.« om. igitur negationem et legit θεῖους. — Desumpta ea sunt e Dionys. l. l. c. IV. init.

ὡς αὐτὸς ὢν ὁ πάντα τελειῶν καὶ πληρῶν, αὐτοπλήρης καὶ αὐτοτέλειος, καθὸ καὶ εἴρηται: ἐν αὐτῷ κατοικεῖν πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος¹. τῶν δ' ἄλλων νόων οὐδεὶς οὕτω ταῦτα, ἀλλὰ πάντες ἐνοειδεῖς καὶ² θεῖοι καὶ τέλειοι καὶ πλήρης, καθόσον ἕκαστοι χωροῦσι τὰς ἐνδιδομένας αὐτοῖς ὑποδέχασθαι τῆς θεότητος³ ἀγαθότητας.

ρξά. » Πᾶν τὸ ὄντως ὄν, τὸ τῶν θεῶν ἐξημμένον, θεῖόν ἐστι νοητὸν⁴ καὶ ἀμέθεκτον.«

Καὶ πρώτως ὄν καὶ ὑπερόν ὁ θεός ἐστι, καθὸ καὶ φησι:⁵
 118. a ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν. ὄντα δὲ ὄντως τὰς παρ' ἐκείνου τὸ εἶναι αἰώνιον ἔχοντα νοητά τε καὶ νοερά. ἔστι δὲ καὶ μόνος ἐκεῖνος ἀμέθεκτος, εἰς⁶ πάντα τῇ ἑαυτοῦ μεθέξει ὑφίστησι, καθὸ καὶ πανταχοῦ παρεῖναι καὶ τὰ πάντα πληροῦν⁷ εἴρηται. ταύτη μὲν γὰρ καὶ ὑπὸ πάντων μετέχεται. ἡ⁸ δὲ τῶν ὄντων οὐδενὶ περιγράφεται, οὔτε μὴν πᾶσιν ὁμοῦ, ἀλλὰ καὶ μετεχόμενος μένει πάλιν ὅλος αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἀπεριγράπτως, πάντων ἐξηρημένος⁹ ταύτη καὶ ἀμέθεκτος εἶναι λέγεται, τὸ δὲ κατὰ τοῦτον ὄντως ὄν, ἐπεὶ μὴ αὐτό ἐστιν ὁ θεός, ἀλλὰ θεῖόν τι, πάντως ἢ ἓν ἐστιν ἢ πολλὰ ἢ οὐδέν. ἀλλ' ἐν μὲν πῶς ἂν εἴη τὸ τῶν πολλῶν θεῶν ἐξημμένον καὶ τῇ μετοχῇ τούτων θεούμενον; ὅπουγε τὰ μετεχόμενα τῶν μετεχόντων ἐνικώτερα εἶναι καὶ κατὰ¹⁰ τοῦτον δεῖ καὶ θεϊότερα, τὰ δὲ μετέχοντα καταδεέστερα τῶν μετεχομένων, καὶ εἰς πλήθος προϊόντα πλεον. πολλὰ δὲ πῶς τὸ πρώτως ὄν καὶ ἀμέθεκτον καὶ τοῦ ἐνός καὶ πρώτου νοῦ προὔφεστηκός καὶ ἐξηρημένον; οὐδὲν ἄρα ἐστίν, ὥσπερ δὲ¹¹ καὶ οἱ πολλοὶ θεοὶ καὶ τὸ πλήθος τῶν κατὰ τοῦτον θεῶν ἐνάδων τὸ μηδὲν εἰσιν.

ρξβ. » Πᾶν τὸ καταλάμπον τὸ ὄντως ὄν πληθός τῶν

1) Coloss. c. II. v. 9. ubi additur: σωματικῶς. — 2) B. addit θεοειδεῖς καὶ. quod adde. Omisit Vulcan. — Proxime scr. πλήρεις, ut B. — 3) B. male θεότητας. — 4) In Edit. abest νοητὸν. — 5) Scr. φησιν. ut B. C. Proxime scr. τὰ, ut B. pro τὰς. — Vid. supra fol. 9 a. — 6) B. εἰ καὶ. recte. Vulc. »qui.« — 7) Haec ad sententiam data, leguntur Jerem. c. XXXIII, v. 23 sq. — 8) C. ἡ pro ἡ. — 9) B. ἐξηρημένως. bene. — 10) Deest in C. καὶ post [ante?] κατὰ. — 11) C. δὴ pro δέ.

ἐνάδων κρύφιον και νοητόν ἐστι. κρύφιον μὲν ὡς τῷ¹ ἐνὶ συν-
ημμένον, νοητόν δὲ ὡς ὑπὸ τοῦ ὄντος μετεχόμενον. κ. τ. λ.

Εἰ πλήθος τὸ ὄντως ὄν· μὴ λεγέσθω ὄντως ὄν, ἀλλ' 118. b
ὄντως ὄντα. εἰ δὲ ὄντως ὄν ἀληθῶς και κυρίως λέγεται· δῆλον,
ὅτι και ἐν ἐστι. και πῶς τὸ ἐν ὄν ὑπὸ πλήθους καταλάμπει-
ται; εἰ μὴ και πλήθος δοτέον εἶναι πρὸς² τοῦ ἐνός. πρότερον
γὰρ φύσει τὸ καταλάμπον τοῦ καταλαμπομένου παντός. και
μετέχοι ἂν οὐ μόνον τὸ πλήθος³ τοῦ ἐνός, ἀλλὰ και τὸ ἐν
τοῦ πλήθους, εἶπερ τὸ μὲν ὄν ἐν, πλήθος δὲ αἰ ἐνάδες, οὗ
τὸ ὄν μετέχει. οὗτος⁴ ἑαυτὸν ὁ σοφὸς περιτρέπει. Τὰ αὐτὰ
δὲ και περὶ τοῦ ἀμεθέκτου⁵ και τῆς ἀμεθέκτου ψυχῆς ῥητέον.
ὅτι γὰρ ἐν ἐστι τὸ ὄντως ὄν και εἷς ὁ ἀμέθεκτος νοῦς και μία
ἢ⁶ ἀμέθεκτος ψυχὴ, αὐτὸς οὗτός φησι⁷ ἐν τῷ κ'⁸ πρώτῳ θεω-
ρήματι, ὅτι πᾶσα τάξις ἀπὸ μονάδος ἀρχομένη, πρό-
εισιν εἰς πλήθος τῆ μονάδι σύστοιχον, και πάσης
τάξεως τὸ πλήθος εἰς μίαν ἀνάγεται μονάδα. και
ἐν τῷ κ'⁸ δευτέρῳ, πᾶν τὸ πρώτως ὄν και ἀρχικῶς⁹
καθ' ἐκάστην τάξιν ἐν ἐστι¹⁰, και οὔτε δύο οὔτε
πλείω δυοῖν, ἀλλὰ μονογενὲς πᾶν. και ἐν τῷ πορί-
σματι, ἐκ δὴ τούτου¹¹ φανερόν, ὅτι και¹² τὸ πρώ-
τως ὄν ἐν ἐστι μόνον, ἀλλ' οὐ δύο τὰ πρώτως
ὄντα ἢ πλείω, και ὅτι¹³ πρώτιστος νοῦς εἷς μόνος,
ἀλλ' οὐ δύο οἱ πρώτοι νόες και ἡ πρωτίστη ψυχὴ
μία και ἐφ' ἐκάστου τῶν εἰδῶν, οἶον τὸ πρώτως
καλὸν,¹⁴ πρώτως ἴσον¹⁵. Οὕτω δὲ και τὸ τοῦ ζώου
εἶδος ἐν τὸ πρώτον, και τὸ τοῦ ἀνθρώπου.

ρξγ'. » Πᾶν τὸ πλήθος τῶν ἐνάδων, τὸ μετεχόμενον ὑπὸ
τοῦ ἀμεθέκτου νοῦ, νοερόν ἐστι. κ. τ. λ.

1) C. τὸ pro τῷ. — 2) Scribendum videtur πρὸ, aut πρότερον.
— 3) B. in textu: τὸ πλήθους, in margine: τοῦ. Utrumque male. —
4) Scr. οὕτως, ut B. — 5) Additur ab alia manu νοῦ in cod. B. Est
addendum. — 6) B. ἢ μία ἢ, pro hoc altero ἢ in margine και. Bene
in A. — 7) Scr. φησιν, ut in B. — 8) B. plene εἰκοστῶ, utroque
loco. — 9) B. κ. ἀρχ. ὄν. ut Edit. — 10) B. ἐστιν. male. — 11) Edit.
τούτων. — 12) Ut Procli cod. A. — 13) B. και ὁ. ut Edit. — 14)
B. C. recte addunt τὸ. ut Edit. — 15) Edit. addit: και ἐπὶ πάντων
ὁμοίως.

Ἄνταῦθα ¹ πλῆθος ἐνάδων φησὶ μετεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἀμεθέκτου νοός, ἐνός δὴπουθεν ὄντος ², κατὰ τὰ πρὸ τοῦδε παραγεγραμμένα, ὡς ἄρα διδούς, μὴ τὸ πλῆθος μόνον μετέχειν τοῦ ἐνός, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν τοῦ πλῆθους. οὕτω προφανῶς ἑαυτῷ ἀντιφθέγγεται.

119. a ρξδ'. »Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἐνάδων, ³ μετεχόμενον ὑπὸ τῆς ἀμεθέκτου πάσης ψυχῆς, ὑπερκόσμιόν ἐστι. « κ. τ. λ.

Εἰ μία ἢ ἀμέθεκτος ψυχὴ, σοφώτατε Πρόκλε, πῶς ⁴ περὶ πολλῶν φῆς τὸ πάσης; ἰδοὺ τοιγαροῦν οἴχεται σοι τὸ ἐκ τοῦ κ' ⁵ δευτέρου θεωρήματος πόρισμα.

ρξε'. »Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἐνάδων, τῶν μετεχομένων ὑπὸ τινος αἰσθητοῦ σώματος, ἐγκόσμιόν ⁶ ἐστι. « κ. τ. λ.

119. b Ἐν τούτῳ τῷ κεφαλαίῳ δὴλός ἐστιν ὁ σοφὸς οὗτος τὰς ἐνάδας θεότητας λέγων. »οὔτε γὰρ φησι θεότης « ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, »οὔτε ἐνός, « ἀμέσως συνάπτεται καὶ ψυχῆ, καὶ πάλιν, ⁷ αὐτὸς ὁ νοῦς κατὰ τὸ ἀκρότατον ἑαυτοῦ ⁸ μετέχει τῆς ἐνάδος, ἥτοι τῆς ἐνάδος, ἥτοι τῆς θεότητος, ὥστε οὐ μόνον θεῶν, ἀλλὰ καὶ θεοτήτων πρεσβεύει πλῆθος, μᾶλλον δὲ πλήθη ἄπειρα καὶ ἀναρίθμητα, ταμὲν ἐγκόσμια, ταδὲ ὑπερκόσμια, ταδὲ νοερά, ταδὲ νοητά, καὶ ἀλλάττα ⁹ τὰ ὑπὲρ ταῦτα. Οὕτω τὴν μίαν ἀρχὴν πολυειδῶς καταμερίζει καὶ ὅμως τὸ ἐν πρεσβεύειν ψευδηγορεῖ. Πειρᾶται δ' ἐντεῦθεν καὶ τὰ αἰσθητὰ σώματα θεοὺς ἀγορεύειν, οἷον τοὺς ἀστέρας, τὸν οὐρανόν, τὰ στοιχεῖα, τὸν ὅλον κόσμον. Οὕτω μεματαιώται τοῦ λατρεύειν τῇ κτίσει περὶ ¹⁰ τὸν πύσαντα. Ἡμῖν δὲ ἡ μία τηρεῖται θεότης, ἀμέριστος, ἀδιαίρετος, ἀσυγχύτως ¹¹ ἐν ὑποστάσεων τριάδι προσκυνουμένη, ἀλλὰ καὶ μία ταύτης ὑπόστασις, ὁ τοῦ πατρὸς υἱός, διὰ μέσης ψυχῆς νοερᾶς ἐνωθῆναι τῇ ἡμετέρῃ φῖσει πιστεύεται, ἀτρέπτως, ἀφύρτως, ἀσυγχύτως, ἀδιαίρετως, οὕτω τὸ ἐν καθαρῶς πρεσβεύομεν. ἐν δὲ καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα ὁμολογοῦντες, τῇ μεταδό-

1) Ita Rubrica toris negligentia. Scr. Ἄνταῦθα. ut B. — 2) B. male ὄντως. — 3) Edit. addit τὸ. — 4) B. C. πῶς ὡς. recte. — 5) B. plene εἰκοστόν. — 6) Cod. A. C. εἰ κοσμιόν. male. — 7) B. iterans καὶ ita: καὶ πάλιν. καὶ. rectissime. vid. Edit. — 8) Edit: κατὰ τὸ νοητὸν τὸ ἑαυτοῦ καὶ τὸ ἀκροτ. — 9) B. ἀλλ' ἄττα. C. ἀλλάττα. vid. supra fol. 59, a. — 10) B. παρὰ. utrumque ferri potest. περι ἐσσετ magis, quam. cf. fol. 122. a. — 11) Ita quoque B. in textu, in margine vero correctum in ἀσύγχυτος. ferri tamen potest ἀσυγχύτως, vid. infra proxime.

σει τῶν πλουσίων καὶ τελείων αὐτοῦ δορεῶν ἐλλάμπεσθαι,¹
 ἀγιάζεσθαι καὶ τελειοῦσθαι² πιστεύομεν, πρῶτον μὲν τὰς νοε-
 ρὰς καὶ ἀγίας ὑπερκοσμίους δυνάμεις, εἶτα καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς
 λογικὴν φύσιν. Καὶ σῶμα μὲν θείον, καὶ θαρρῶ μετὰ Γρη-
 γορίου τοῦ Θεολόγου λέγειν ὁμόθεον³, μόνον οἶδαμεν τὸ
 προσληφθῆν εἰς μίαν ὑπόστασιν τῷ Θεῷ λόγῳ, καὶ θεωθῆν ἐξ^{120. a}
 αὐτῆς ἐνώσεως, καὶ μηδὲ κατὰ τὸν ἐκούσιον θάνατον, τὸν
 χωρισμὸν τῆς θείας ψυχῆς, χωρισθῆν τῆς θεότητος, ἀλλὰ κἂν
 τῇ ἐν τῷ τάφῳ καταθέσει ἀχώριστον αὐτῆς φυλαχθῆν, συμ-
 παρούσης καὶ διατηρούσης αὐτὸ ἀδιάφορον⁴ κατὰ τὴν ἐξαίρε-
 τον καὶ παντοδύναμον αὐτῆς δύναμιν, ὥσπερ δὴ κἂν τῷ Αἰῶνι
 συμπαρῆν τῇ ψυχῇ, τὴν ἀναζώωσιν ἡμῶν ἐνεργοῦσα, καὶ παν-
 ταχοῦ ἀπεριγράπτως σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ πνεύματι. Θεοὶ δὲ
 οὐ φύσει, οὐδὲ καθ' ἐνωσιν θεότητος, ἀλλὰ κατὰ μέθεξιν τῶν
 χωρητῶν αὐτοῖς θείων ἐλλάμψεων, οἱ θεοὶ νόες, περὶ ὧν καὶ
 εἴρηται, ὅτι εἰσὶ πολλοὶ θεοὶ καὶ κύριοι πολλοὶ,⁵
 καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ τῆς θείας καταξιούμενοι⁶ χάριτος, καὶ
 διὰ καθαρότητος⁷ βίου ταύτην τηροῦντες ἀμείωτον, ὧν καὶ
 τὰ σώματα μετὰ τὸν ἀπὸ ψυχῆς χωρισμὸν θεία λέγοντ' ἂν εἰ-
 κότως, ὡς προφανῶς θείας ἐνεργοῦντα δυνάμεις, τῶν τε κοσμι-
 κῶν τε καὶ ὑλικῶν στοιχείων οὐδὲν ἴσμεν οὐδὲ ὀνομάζομεν θείον,
 πολλοῦ γε δέον οὐδὲ θεόν. Ἄγε καὶ ἄψυχα ἴσμεν ὄντα καὶ
 ἄνοα, ὥσπερ λίθους καὶ ξύλα καὶ παντοῖα μεγάλα γῆς⁸ καὶ
 γῆν αὐτήν, οὕτω δὴ καὶ ἀστέρων καὶ τὸν οὐρανόν. Εἰ γὰρ διὰ
 τὸ ἀεὶ κινεῖσθαι ὁ⁹ οὐρανός καὶ τὰ κατ' αὐτὸν σώματα ἔμψυ-
 χά τε καὶ ἔννοα· τάχα καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ κατὰ γῆν, διὰ τὸ ἀεὶ
 καθ' αὐτὰ ἠρεμεῖν, ἔμψυχα ἂν εἴη καὶ ἔννοα, ἀλλὰ λίθων

1) B. addit καὶ. — 2) Verba καὶ τελειοῦσθαι a m. pr. omissa, ab alt. sunt adscripta in C. — 3) Gregor. N. Or. XLII. (s. II in Pascha) p. 685. Ceterum de hoc toto argumento vide Suic. Thes. T. I. p. 92 sqq. eundemque T. I. p. 1592 sqq. qui non oblitus est locum classicum, unde noster fluxisse videtur, Joann. Dam. Orth. fid. L. III. c. XVII. p. 259 ibique Le - Quien. — 4) C. ἀδιάφορον, ut ser. — 5) Vid. supra fol. 103, a. — 6) B. καταξιούμενοι. perverse. — 7) B. καθαρότητα. proxime C. ἀμείωτον. Ἀμείωτος sine auctoritate in Lexicis esse jam monuit Suicer. s. v. — 8) B. optime μεταλλὰ γῆς. pro μεγ. γῆς. — 9) Deest ὁ ante οὐρανός in C. Colum, ob motum sempiternum, esse animatum dixit Aristoteles de coel. L. II. c. I. sq. cf. Cudworth. l. 1. p. 186. sq.

ἂν τις ἀναισθητότερος τοῦτο δοίη ἀληθὲς εἶναι. Ἀλλ' ὁ τούτοις ὄριον θέμενος τὸ αἰεὶ ἴστασθαι, οὕτως¹ κακείνοις τὸ αἰεὶ κινεῖσθαι φυσικῶς δέδωκε, καὶ τηρεῖ δημιουργοῦ τὸν ὄρον ἕκαστα ἀπαράβατον.

οἷς'. » Πᾶς νοῦς ἢ² ἀμέθεκτός ἐστιν ἢ μεθεκτός. « κ. τ. λ.

120. b Τὸ τοῦ παρόντος θεωρήματος πρόβλημα ἀντιφατικῶς ἀντίκειται τῷ τούτου βουλήματι. βούλεται μὲν³ γὰρ εἰπεῖν, ὡς ἢ διέξοδος τοῦ θεωρήματος δηλοῖ, ὅτι νοῦς ὁ μὲν τις ἐστὶν ἀμέθεκτος, ὃς καὶ ἠγεῖται τῶν μεθεκτῶν, οἱ δὲ μεθεκτοὶ, ὡς μήτε πάντα νοῦν εἶναι μεθεκτὸν, μήτε πάντα ἀμέθεκτον. Τούτῳ δὲ ἀντίκειται τὸ⁴ πάντα ἢ μεθεκτὸν εἶναι ἢ ἀμέθεκτον, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἀπροσεξία⁵ δοίη τις ἂν, τὸ δὲ καὶ τοὺς μεθεκτοὺς ὑποδιαριεῖν νόας, καὶ τοὺς μὲν ταῖς ὑπερκοσμίοις, τοὺς δὲ ταῖς ἐγκοσμίοις⁶ ἀπονέμειν ψυχαῖς, ἵνα καὶ θεοὺς, τοὺς⁷ ὑπερκοσμίους, τοὺς δὲ ἐγκοσμίους ὑποστήσῃ, τοῦτο τῆς πολυθέου πλάνης ἀκόλουθον. ἡμῖν δὲ, οἷς θεὸς εἷς, εἷς καὶ ὁ⁸ ἀμέθεκτος νοῦς πιστεύεται, ὁ αὐτὸς καὶ ἐν τῷ μετέχεσθαι μένων ἀμέθεκτος. μετέχεται γὰρ ἀμεθέκτως ὁ θεὸς καὶ πατὴρ καὶ ὑπέρνοος νοῦς διὰ τοῦ ἐξ αὐτοῦ γεννηθέντος λόγου⁹, πάντα παράγων ἐκ μὴ ὄντων ἴεις τὸ εἶναι καὶ συνέχων¹⁰ τῷ αὐτῷ πνεύματι καὶ τελειῶν¹¹ τῇ μεταδόσει τῶν αὐτοῦ θείων¹² καὶ¹³ ἐλλάμψεων.

121. a Ὅρα δέ μοι καὶ τὸν σοφὸν ἀναποδείκτως ὑποτιθέμενον τὰ οἰκεῖα δόγματα, ὅτι τε ὁ κόσμος ἔμψυχος καὶ ἔννοος, καὶ ὅτι πλῆθος ὑπέστη θεῶν, οὐχ ὑπερκοσμίων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐγκοσμίων, ἅπερ αὐτόθεν τὸ ἄπιστον καὶ ἀπαράθεκτον ἔχοντα, οὐδὲν τῆς ἔξωθεν ἀνατροπῆς δέονται. Πολλῶν δὲ οὖν μᾶλλον ἀποβλητέον τὸ δι' αὐτῶν συναγόμενον, τὸ, καὶ ψυχὰς εἶναι ὑπερκοσμίους καὶ νόας ἐγκοσμίους καὶ τὴν μέθεξιν τῶν ὑπερκοσμίων θεῶν ἢ τοι νόων ταῖς

1) Scr. οὔτος, ut B. — 2) Hanc partic. om. Edit. — 3) Om. μὲν in B. — Superius adverbium ἀντιφατικῶς adde Lexicis. — 4) B. τὰ male. — 5) Scr. ἀπροσεξία. Jota subscript. semper fere om. nostri codd. — 6) B. ἐγκοσμίοις. ut Edit. Procli. — 7) B. bene addit μὲν. — 8) Bene abest articulus in B. De re cf. Dionys. Pseud. Areop. d. divv. nomm. c. II. §. 5. ibiq. Pachym. — 9) C. λόγον. — 10) B. C. addunt ἐν. melius. — 11) C. τελεί. sic. — 12) Signis inclusa A. margini adscr. B. C. autem in textu. 13) Bene omissum καὶ in B.

ἐγκοσμίοις εἶναι ψυχαῖς διὰ μέσων τῶν ἐγκοσμίων νόων. Τὸ μὲν οὖν πλήθος εἶναι θεῶν οὐχ ὑπὲρ κοσμίων ¹ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐγκοσμίων, οὐ προσιέμεθα, ἵνα μὴ πῆς τοῦ ἐνὸς ὁμολογίας ἐκπέσωμεν, νόας δὲ θείους ὑποστῆναι παρα τοῦ ἐνὸς καὶ πρώτου νοῆς, ἀριθμοῦ κρείττους, πάντα αὐλοῦς, καὶ οὕτως ὑπερκοσμίους ὁμολογοῦμεν, λειτουργοὺς αὐτοῦ καὶ παραστάτας καὶ ὑμνωδοὺς.

§ 1. ρξζ'. » Πᾶς νοῦς ἑαυτὸν νοεῖ, ἀλλ' ὁ μὲν πρώτιστος ἑαυτὸν μόνον, καὶ ἐν καθ' ἀριθμὸν ἐν τούτῳ νοῦς καὶ νοητὸν, ἕκαστον ² δὲ τῶν ἐφεξῆς ἑαυτὸν ἅμα καὶ τὰ πρό αὐτοῦ. « κ. τ. λ.

Ὁ εἷς καὶ μόνος θεός, ὁ καὶ εἷς καὶ πρώτιστος νοῦς, ἑαυ- 121. b
τὸν νοεῖ, ὡς ἔστι μόνος. οὐδεὶς γὰρ τῶν ἄλλων νοῶν οὕτως αὐτὸν νοεῖ. Ἔστι δὲ οὕτω καὶ τὸ αὐτὸ καὶ ³ τὸ ἐν, νοῦς καὶ νοητὸν, οὐχὶ καθ' ἀριθμὸν, ἀλλ' ὑπὲρ ἀριθμὸν, διὸ καὶ οὐχ ἐν μόνον, ἀλλὰ καὶ τρία. Ἀλλ' οὐδὲ μόνον ἑαυτὸν νοεῖ, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ὄντα, ὧν αὐτός ἐστιν αἴτιος. εἰ γὰρ μὴ καὶ ταῦτα· οὐδ' ἂν ἑαυτὸν νοῖ ⁴, ὡς τούτων ⁵ αἴτιον. ὅπερ ἄτοπον. νοεῖ ἄρα καὶ ταῦτα, πλὴν ἀλλὰ κρείττονως, ἢ περ αὐτὰ ἑαυτὰ, διὸ καὶ προνοεῖν κυριώτερον ταῦτα λέγοιτ' ἂν, καθὸ καὶ εἴρηται· ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν. ⁶ ὅπερ οὐδ' ἂν ἐπιστροφὴ πρὸς τὸ χεῖρον εὐλόγως λέγοιτο. ὁ δὲ σοφὸς οὗτος καὶ πρὸς τὴν κοινήν ταύτην ἔννοιαν, τὴν ὅτι πάντα οἶδε καὶ προοῖδεν ⁷ ὁ θεός, ἀντιμάχεται. περὶ τούτου καὶ τῶν ὁμοφρόνων τούτῳ ⁸ προέφησεν ὁ προφήτης καὶ εἶπον ⁹: πῶς ἔγνω ὁ θεός, καὶ εἰ ἔστι γνῶσις ἐν τῷ ὑψίστῳ; ἤδη δὲ καὶ περὶ τῶν θείων νόων ἡμῶν προδιέσταλται,

1) Scr. ὑπερκοσμίων. ut B. C. — 2) C. ἕκαστος. — 3) Καὶ post τὸ αὐτὸ ponitur pro Dativo τῷ ἐνί. Deest τὸ ante ἐν in C. — 4) Attende ad Conjunct. post ἂν pro indicativo Imperf. ἐνόει. Quod ipsis Isocrati, Platoni, aliis scriptoribus usitatum est, docente Budaeo, quem vid. p. 944. Cf. Bähr. in Creuzeri Melett. T. III. p. 24. sqq. — 5) Male B. τοῦτον. — 6) Sirach. c. XXXIX. v. 20. (ed. Lamb. Bos. — vulg. v. 25): ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰς τὸν αἰῶνα ἐπέβλεψε κ. τ. λ. — Act. c. XV. v. 18: γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. — 7) C. προοῖδεν si c. — 8) B. τούτων. male. — 9) Cod. A. sic. lege εἶπεν, ut B. — C. εἶπον. Locus videtur esse Job. c. XXII. v. 13. καὶ εἶπας· τί ἔγνω ὁ ἰσχυρός; Ita enim solet Noster e memoria citare. Vid. Indic. s. v. Nicol.

ὅπως ἕκαστος καὶ ἑαυτὸν νοεῖ καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ καὶ τὰ μετ' αὐτόν.

Ταῦτα συνάπτεται τοῖς προειρημένοις ἡμῖν πρὸς τὸ ρξζ' κεφάλαιον.¹

Φαμέν δὲ καὶ, ὅτι ὁ μὲν ὑπέρονος νοῦς μόνος ἑαυτὸν οἶδε τε καὶ νοεῖ, καθὼς ἔστι, τῶν ἄλλων δὲ οὐδεὶς αὐτὸν οὕτως οἶδεν. οὐδεὶς, γὰρ φησι², οἶδε τὸν πατέρα, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, οὐδὲ τὸν υἱὸν, εἰ μὴ³ πατήρ. Καὶ τὸ πνεῦμα δὲ
 122. a οἶδε καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. Ὁ δ' αὐτὸς θεὸς καὶ πάντων αἴτιος ὢν καὶ πάντα προέχων ἐν ἑαυτῷ, ἑαυτὸν εἰδὼς, οἶδε καὶ πάντα τὰ ἐξ αὐτοῦ κρείττονως, ἤπερ⁴ εἰσί. διὸ οὐδ' ἀπλῶς νοεῖν ταῦτα, ἀλλὰ⁵ προνοεῖν λέγεται καὶ προορίζειν, καθὸ οὐδὲ πρὸς τὸ χεῖρον ἐπιστρέφειν⁶ ῥηθήσεται. οἱ δὲ θεοὶ νόες νοοῦσι μὲν ἑαυτούς, ὡς εἰσί, νοοῦσι⁷ δὲ καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτούς, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐκεῖνά εἰσι, ἀλλ' ἡττόνως, νοοῦσι δὲ καὶ τὰ μετ' αὐτούς, ἀλλ' ὑπὲρ ὃ ταῦτά εἰσι, τῆς θείας προνοίας μεσίται καὶ διάκονοι χρηματίζοντες. Ὅθεν οὐδὲ τοῦτο ῥηθείη ὢν πρὸς τὸ χεῖρον ἐπιστροφή.⁸

Εἰ τὸ πρὸ αὐτοῦ γινώσκων ὁ νοῦς, οἶδεν, ὅτι καὶ αἰτίον ἔστιν ἐκεῖνο καὶ ὢν αἴτιον, ἐκεῖνο δὲ πάντων τῶν μετὰ τὸ⁹ αἴτιον· οἶδεν ἄρα καὶ τὰ μετ' ἑαυτὸν ὁ νοῦς. εἰ γὰρ ταῦτα ἀγνοήσει· καὶ ἑαυτὸν καὶ τὰ¹⁰ πρὸ αὐτοῦ ἀγνοήσει. Οὕτως ὁ τοῦ σοφοῦ τούτου νοῦς καὶ ἑαυτὸν ἀγνοεῖ, καὶ πολλῶ μᾶλλον τὸ¹¹ πρὸ αὐτοῦ, αὐτὸς ἑαυτὸν περιτρέπων παρὰ πόδας εὐθύς.

ρξή. » Πᾶς νοῦς κατ' ἐνέργειαν οἶδεν ὁ νοῦς¹² καὶ ὅτι νοεῖ, καὶ οὐκ ἄλλου μὲν ἴδιον τὸ νοεῖν, ἄλλου δὲ¹³ τὸ νοεῖν, ὅτι νοεῖ. « κ. τ. λ.

1) Rubro pigm. haec scripta sunt in A. et in B. signis adpictis. In C. quoque rubro pigm. sunt exarata. — C. συναπταίων (sic) habet. — 2) Scr. φησιν, ut B. C. — 3) Adde articulum e B. C. — Vid. Matth. c. XI. v. 27. — 4) B. εἴπερ. recte. Vid. fol. 126, a. Vulc. »quam.« — 5) C. ἀλλ' ἄπρ. — 6) C. ἐπιστρέφει. — 7) C. νοοῦσιν. ut proxime εἰσιν. — 8) In marg. A.: Καὶ τοῦτο πρὸς τὸ ρξζ'. B. verb. in textu, addito: συναπτεόν. In C. eadem, pigmento rubro scripta, in textu habentur, omissis συναπτεόν. Omisit ea omnia Vulcanius. — 9) B. αὐτὸ male. — 10) B. C. τὸ. male. — 11) B. τὰ. recte. Vulc. vero: »hoc.« — 12) C. ὁ νοεῖ pro ὁ νοῦς. Hoc non displicet. Vid. Edit. ibiq. Var. Lect. — 13) C. ἀλλ' οὐδε.

Τὸ κατ' ἐνέργειαν πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ δυνάμει, ὅπερ ἐπὶ τοῦ ἐν ἡμῖν νοῦς ἔχει χώραν, ποτὲ μὲν ἐνεργοῦντος, ποτὲ δὲ μὴ, διὰ τὴν ἐπισκοποῦσαν αὐτὸν τῆς σωματικῆς ὕλης ἀρχήν¹. ἐπὶ δὲ τῶν αὐτῶν νόων οὐδεμίαν² ἔχει τὸ δυνάμει χώραν, εἴπερ τοῦτο μὲν ἀτελές, οἷδὲ τέλειοί εἰσι νόες, ἅτε δὴ καὶ πάσης ὕλης κεχωρισμένοι καὶ αἰὲ ἀνεπισκόητοι μένοντες,^{122. b} πολλῶ δὴ μᾶλλον³ οὐ προχωρήσει τὸ δυνάμει εἰς τὸν ὑπέρνοον νοῦν, ὥστε παρέλκει ἢ προσθήκη τοῦ κατ' ἐνέργειαν.

ῤξθ'. »Πᾶς νοῦς ἐν αἰῶνι τὴν τε οὐσίαν ἔχει καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνέργειαν.« κ. τ. λ.

Εἰ δείξαμεν⁴, ὅτι οὐχ ἑαυτὸν μόνον νοεῖ, ὥστε οὐδὲ ταῦτὸν νοῦς καὶ νοητόν· οὐδ' ἄρα ἢ νόησις ταῦτὸν ἀμφοῖν, ἀλλ' οἰκεία μὲν πᾶσα τῶ νοοῦντι. τῶν⁵ δὲ νοουμένων ἢ μὲν κρείττων, εἰ⁶ δὲ χειρῶν, ὡς ἐν τοῖς περὶ ὄρου πλατύτερον ἡμῖν διηυκρίνηται⁷.

Ψεῦδος τὸ⁸, ὅτι ἀκίνητος ὁ νοῦς. ὁ μὲν γὰρ ὑπέρνοος προεῖρηται, ὅπως⁹, ἅπαξ καθ' αὐτὸν εἰς δυάδα κινήθεις, μέχρι τριάδος ἔστη¹⁰, λέγοιτο δ' ἂν καὶ ἄλλως κινεῖσθαι τῇ ὑπερχύσει τῆς ἑαυτοῦ ἀγαθότητος ἐν τῷ παράγειν καὶ συνέχειν καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφειν τὰ ὄντα, καὶ τῷ ἀπλῶς προνοεῖν, καθὼ καὶ εἴρηται· καὶ ὡς¹¹ ἄρτι ἐργάζεσθαι¹². οἱ δὲ ἄγγελοι καὶ πρὸς τὸ ἀναντες κινουῦνται καὶ¹³ πρὸς τὸ θειότερον ἀνατεινόμενοι, καὶ πρὸς τὸ κάταντες, τῇ θείᾳ προνοίᾳ διακονούμενοι, καὶ ὅλως, εἰ καὶ μὴ κατὰ φύσιν, ἀλλὰ κατὰ προαίρεσιν κινήτοί εἰσιν. ὅθεν καὶ ὁ θεολόγος φησὶ Γρηγόριος· βούλεσθαι μὲν τούτους ἀκινήτους εἰπεῖν πρὸς τὸ κακόν, καὶ μόνον¹⁴ ἔχοντας τὴν τοῦ καλοῦ κίνησιν, πείθεσθαι δὲ, μὴ ἀκινήτους, ἀλλὰ^{125. a} δυσκινήτους καὶ ὑπολαμβάνειν καὶ λέγειν διὰ

1) C. ἀχλὺν pro ἀρχήν. non male. Cf. de hac sententiā platoniorum Procl. Alc. p. 53. 108. et passim. Materia ipsa mala dicitur. Plotin. L. VIII. Enn. I. c. X. p. 79. — 2) C. οὐδὲμίαν. — 3) Vid. supra. fol. 7, b. — 4) Scr. Ἐδείξαμεν, ut C. — 5) C. τῶ pro τῶν. — 6) Leg. ἢ, ut B. — 7) C. διηυκρίνηται. male. Vid. ad c. CLXX. — 8) Om. est articulus in B. — 9) C. ὅπως. — 10) Vid. supra fol. 3. a. b. — 11) B. ἕως pro καὶ ὡς. Scr. ita. — 12) Vid. supra fol. 110. a. — 13) B. om. καὶ. non male. cf. proxima. — 14) C. μόνον.

τὸν διὰ τὴν λαμπρότητα ἕωςφόρον, σκότος διὰ τὴν ἔπαρσιν καὶ γενόμενον καὶ λεγόμενον¹. Ὅμως δὲ καὶ ἡ τοιαύδε αὐτῶν κίνησις ὑπέροχρονος καὶ αἰώνιος. ὅθεν καὶ οἱ² κατὰ τὸν Ὠριγένην³ τῶν δαιμόνων ἀποκατάστασις ἀνατρέπεται.

ροῦ. » Πᾶς νοῦς πάντα ἅμα νοεῖ, ἀλλ' ὁ μὲν ἀμέθεκτος ἀπλῶς πάντα, τῶν δὲ μετ' ἐκείνον ἕκαστος καθ' ἐν πάντα.« κ. τ. λ.

Εἰ μὴ μόνος ὁ πρώτιστος καὶ ὃν ἴσμεν ἓνα θεὸν, ἀλλὰ
 125. b πᾶς νοῦς πάντα νοεῖ, τῷ δὲ νοεῖν ταυτόν ἐστι τὸ ποιεῖν, ὡς αὐτὸς οὗτος ἐν τῷ ροῦ⁴ κεφαλαίῳ λέξων ἔρχεται⁵· καὶ πάντα ἅρα ποιεῖ πᾶς νοῦς. νοεῖ δὲ οὐ τὰ μεθ' ἑαυτὸν, ὡς ἐν τῷ ρξζ'⁶ εἶπεν, ἀλλ' ἑαυτὸν καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ· ἑαυτὸν ἅρα ποιεῖ καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ. Οὕτω πανταχοῦ παρ' ἑαυτοῦ ὁ σοφὸς ἀνατρέπεται. Οὕτω μὲν οὖν οὐ πᾶς νοῦς οὔτε πάντα νοεῖ οὔτε πάντα ποιεῖ, μόνος δὲ ὁ ὑπέροχος, ὃς εἰ καὶ ἀμέθεκτος λέγοιτο, διαφέρει οὐδὲν καὶ νοεῖ καὶ ποιεῖ πάντα. τούτου γὰρ καὶ τὸ ἐννόημα ἔργον ἐστὶ, λόγῳ συμπληρούμενον καὶ πνεύματι τελειούμενον, καὶ ἅμα πάντα καθ' ἑαυτὸν ἤγουν⁷ κατὰ τὴν αὐτοῦ θεοπροπη πρόγνωσιν καὶ προόρισιν. αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ πάντα εἰδὼς πρὶν γενέσεως αὐτῶν,⁸ καὶ καθ' ἐν⁹ πάντα ἐν τάξει κατὰ τὰς διαφορὰς τῶν ποιημάτων. Οὕτω γὰρ ἄλλα μὲν τὰ¹⁰ τῆς πρώτης ἡμέρας ἔργα, ἄλλα δὲ τὰ τῆς δευτέρας καὶ ἐφεξῆς, οἱ δὲ θεῖοι νόες, οὓς ἡμεῖς ἁγίους ἀγγέλους φαμὲν, ἀναλόγως¹¹ τῇ πρὸς ἐκείνον αὐτῶν ἐγγύτητι τὰς ἐκείθεν ἐλλάμψεις ὑποδεχόμενοι, κατὰ ταύτας καὶ τὰς οἰκείας νοήσεις ἔχουσι καὶ ποιῶσι¹² οὐδὲν δημιουργικῶς καὶ παρ' ἑαυτῶν, ἀλλ' ἢ λειτουργικῶς, τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ¹³. Αἰώνιον δὲ τὴν τε οὐσίαν ἔχειν¹⁴ καὶ τὴν ἐνέργειαν τοὺς νόους¹⁵ λέγομεν, οὐχ ὅτι αὐτὸς ἕκαστος ἑαυτοῦ¹⁶ ἐν αἰῶνι ταύτας ἰδρύσατο, ἀλλ'

1) Vid. supra fol. 21, a. — 2) Leg. haud dubie ἡ. — 3) Vid. supra fol. 52, b sqq. — 4) B. plene ἑκατοστῷ ἑβδομηκοστῷ τετάρτῳ. — 5) B. male ἄρχεται. — 6) B. plene ἑκατοστῷ ἑξηκοστῷ ἑβδόμῳ. — 7) C. ἤγουν praecedente puncto. Idem l. sq. ἑαυτοῦ pro αὐτοῦ. — 8) Vid. supra fol. 121, b. — 9) Scr. καθ' ἐν, ut B. C., singulatim. — 10) C. τὸ pro τὰ. — 11) B. bene ἀναλόγως. — 12) C. ποιῶσιν. ut scr. — 13) Vid. supra fol. 104, a. — 14) G. ἔχει. — 15) B. C. νόας. ita scr. — 16) B. ἑαυτῷ. recte. C. ἑαυ.

ὅτι περὶ ¹ τοῦ πεποιηκότος καὶ τὸ εἶναι καὶ το ἐνεργεῖν αἰώ-
νιον ἔλαχον. πάντα γὰρ καὶ αὐτοὺς τοὺς νόας, ἔτι γε μὴν καὶ
τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν ὁ θεός, οὐ μὲν ² δὲ τῶν πεποιημένων
οὕτως αἰώνιον, ὡς ὁ πάντα πεποιηκώς. ὁ μὲν γὰρ ἦν αἰεὶ καὶ
προῆν, διὸ καὶ προαιώνιος λέγεται, τὰ δὲ ἤρξαντο ³ τοῦ εἶναι,
ἀφ' οὗ παρὰ τοῦ πεποιηκότος πεποιήνται, παρ' οὗ καὶ τὸ αἰεὶ
λοιπὸν εἶναι κεκλήρονται τὰ τε λεγόμενα οὕτως αἰώνια καὶ οἱ
αἰῶνες αὐτοί.

ροῦ. » Πᾶς νοῦς ἀμερίστος ἐστὶν οὐσία. « κ. τ. λ. 124. a

Ὅτι μὲν ἀμεγέθης καὶ ἀσώματος καὶ ταύτῃ ἀμερῆς πᾶς
νοῦς, δοτέον. ὅτι δὲ καὶ ἀκίνητος, οὐ δοτέον. ἐλήλεκται ⁴ γὰρ
ἡμῖν ἡδὴ τοῦτο ψεῦδος ὄν, ἐν οἷς ἔφημεν ⁵ τοὺς μὲν ἁγίους
νόας τὴν εἰς τὸ καλὸν ἔχειν κίνησιν, τοὺς δὲ περὶ τὸν Σατα-
νᾶν, καὶ διάβολον ὀνομασμένον, πονηροὺς δαίμονας, ἀπαξ ἀπο-
λισθῆσαντας, τοῦ καλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ ἐκπεσόντας ⁶ εἰς τὴν
κακίαν, καὶ ἀντὶ φωτὸς σκότος γενέσθαι καὶ μένειν λοιπὸν διαι-
ωνίως ἐν τῷ κακῷ. Τίχα δὲ οὗτος ⁷ τὴν κατὰ προαίρεσιν τῶν
νόων κίνησιν ἀπαγορεύων, καὶ τὸ αὐτεξούσιον αὐτῶν ἀφερεῖ-
ται ⁸, καὶ ἄκοντας, τοὺς μὲν ἀγαθοὺς, τοὺς δὲ κακοὺς εἶναι
δώσειν ἀναγκασθήσεται, ⁹ καὶ τὴν αἰτίαν οὐ τῶν ἀγαθῶν μό-
νον, ἀλλὰ καὶ τῶν κακῶν ἐπὶ τὸν ἕνα καὶ πρῶτον αἴτιον πάν-
των ἀνάψῃ θεόν, ἄπερ ὅσῃν ἔχειν ¹⁰ πρὸς τῇ ἀτοπίᾳ καὶ τὴν
ἀσέβειαν, οὐδεὶς τῶν εὐφρονούντων ἀγνοεῖ. Ἀδιανόητον δέ μοι 124. b
δοκεῖ καὶ ὁ φησι ¹¹, ὅτι εἰ καὶ πλῆθος ἅπας νοῦς, ἀλλ'
ἠνωμένον πλῆθος. εἰ γὰρ πᾶν πλῆθος ¹² μετέχει πῆ τοῦ
ἐνός καὶ πᾶν ἠνωμένον· ποῖον λοιπὸν τὸ διηρημένον, καὶ πῶς
κακῆνο, πλῆθος ὄν, οὐ μετέχει τοῦ ἐνός; καὶ εἰ μετέχει τοῦ
ἐνός· πῶς οὐχ ἠνωμένον; πῶς δὲ καὶ ὁ εἷς καὶ ἕκαστος νοῦς
πλῆθος; καὶ εἰ πλῆθος· πῶς ἀμερῆς κατὰ πλῆθος, καὶ ταῦτα

1) B. παρὰ. recte. — 2) B. C. οὐδὲν pro οὐ μὲν. recte. — 3) C.
ἤρξαντο. contra Nostri morem. — 4) Ita quoque in textu B., sed in
margine correctum in: — λεγκται. — 5) Vid. supra fol. 32, b. 21, a.
— 6) B. C. ἐκπεσεῖν. bene. — 7) B. οὕτως. male. — 8) Scr. ἀφαι-
ρεῖται. ut B. C. — 9) B. C. recte addunt ἵνα. — 10) B. ἔχει. bene.
— 11) C. ὁ φησιν. ita scr. — 12) In C. verba εἰ γὰρ πᾶν πλῆθος
scribae incuria omissa sunt.

δεύτερον πλήθος ὦν; δεύτερον γὰρ τὸ μετὰ τὸ πρῶτον. πρῶτον δὲ οὗτος πλήθος καὶ νῦν φησι τὰς ἐνάδας, μεθ' ἃς τάττει τοὺς νόας. Οὗτος μὲν οὖν οὕτως ¹ ἑαυτὸν κἀνταῦθα περιτρέπει, ἡμῖν δὲ ἀμέριστος τηρεῖται πᾶς θεῖος νοῦς, ὡς ἀσώματος, καὶ κατὰ τοῦτο ἀμεγέθης τε καὶ ἀπλήθυντος καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος, οὐκέτι γε μὴν καὶ κατὰ τὰς ἐνεργείας, εἶπερ ἄλλο τε ² ἄλλα ἐνεργεῖν δύνатаι, ὑπερητούμενος τῷ θείῳ θελήματι.

ροβ'. » Πᾶς νοῦς αἰδιῶν ἐστὶ προσεχῶς καὶ ἀμεταβλήτων κατ' οὐσίαν ὑποστάτης.« κ. τ. λ.

Τοῦ, ὅτι πᾶς νοῦς ἀκίνητός ἐστιν, ἀνατετραμμένου, ἐντεῦθεν καὶ ἡ παροῦσα διαπίπτει ἀπόδειξις. ἡμῖν δὲ εἴρηται, ὅτι τῶν ὄντων οὐδενὸς αὐτοὶ καθ' αὐτούς οἱ θεοὶ νόες εἰσι ποιηταί. πάντων γὰρ μόνος ποιητῆς ὁ θεὸς, οὗτοι δὲ καὶ ⁵ ὑπηρεταὶ καὶ λειτουργοὶ τοῦ θεοῦ θελήματός εἰσι πληρωταί, καθὰ εἴρηται ⁴: εὐλογοεῖτε τὸν κύριον πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ, δυνατοὶ ἰσχύϊ, ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ. καὶ πάλιν: εὐλογοεῖτε τὸν κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ, οἱ ποιοῦντες τὸ θελημα αὐτοῦ.

125. a ρογ'. » Πᾶς νοῦς νοερός ⁵ ἐστὶ καὶ τὰ ⁶ πρὸ αὐτοῦ καὶ τὰ μετ' αὐτόν.« κ. τ. λ.

Ὅτι μὲν πᾶς νοῦς μετέχει τῶν πρὸ αὐτῶν ⁷ φαιμένων καὶ ἡμεῖς, ὅτι δὲ καὶ αὐτὰ ἐστὶν ἐκεῖνα, οὐκέτι φαιμένων ἀπλῶς, ἀλλὰ προτιθέντες ἢ προλογιζόμενοι τὸ κατὰ μέθεξιν. οὐκ οὖν θεὸν εἶναι τινα τῶν ἀγγέλων φαιμένων, ἀλλὰ θεῖον, ὅπερ αὐτόθεν παρίστησι τὴν νύμφασιν ⁸ τῆς μεθέξεως. εἰ δὲ καὶ θεοὺς εἶναι πολλοὺς καὶ κυρίους δίδωσιν ὁ Ἀπόστολος ⁹, ἀλλὰ προσυπακουστέον κἀν τοῖς τούτου ῥήμασι τὸ κατὰ μέθεξιν ἦτοι χάριν, ὅπερ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσεν εὐθύς, ἐπαγαγὼν: Ἀλλ' ἡμῖν εἷς θεὸς καὶ εἷς κύριος, καὶ ἐν πνεῦμα ἅγιον ¹⁰, τουτέστι κυρίως καὶ πρώτως καὶ κατὰ φύσιν, ὡς τῶν ἄλλων δηλον-

1) In C. τοὺς ante ἑαυτὸν insertum. male. — 2) B. τι. bene. — 3) B. ὡς. bene. — 4) Vid. supra fol. 76, b. — 5) Edit. νοερός. — 6) C. κατὰ pro καὶ τὰ. — 7) B. om. τῶν et exhibet πρὸ αὐτοῦ, hoc bene, male illud. Scr. τῶν πρὸ αὐτοῦ, ut C. — 8) B. ἐμφασιν. unice rectum. — 9) 1. Corinth. c. VIII. v. 5 s. cf. fol. 105, a. — 10) Haec addita sunt a Nostro.

ὅτι μὴ κυρίως εἶναι θεῶν καὶ κυρίων λεγομένων. Οὕτω δὲ καὶ ὁ θεῖος Διονύσιος τὸν διακονήσαντα τῷ Ἡσαΐα τὴν τοῦ ἀνθρακος τοῦ θείου μετοχὴν¹ Σεραφεῖμ εἰρησθαί φησι, ὡς σεραφικὸν ἰδίωμα κατὰ μέθεξιν ἔχοντα, ἀλλ' οὐχ ὡς αὐτὸ τοῦτο κυρίως Σεραφεῖμ ὄντα. Οὕτω δὲ² καὶ τὸ, τῶν μετ' αὐτὸν^{125. b} προέχειν τὰς αἰτίας πάντα νοῦν ἐν ἑαυτῷ, καὶ οὕτως εἶναι τὰ μετ' αὐτὸν, οὐχ ἀπλῶς δώσομεν⁵, ἀλλ' αἷτιον μὲν πάντων ὄντως ὄντα, καὶ πάντα κατ' αἰτίαν ὄντα καὶ προόντα, μόνον ὁμολογοῦμεν τὸν θεὸν, τοὺς δὲ θεῖους νόας οὐκ αὐτοὺς αἰτίους εἶναι τῶν μετ' αὐτοὺς, ἀλλὰ τὰς θεόθεν προβεβλημένας τούτων αἰτίας διακονικῶς πρὸς ταῦτα διαπορθμεύοντας.

ροθ'. » Πᾶς νοῦς τῷ νοεῖν ὑφίστησι τὰ μετ' αὐτὸν, καὶ οἱ⁴ ποιήσεις ἐν τῷ νοεῖν, καὶ ἡ νόησις ἐν τῷ ποιεῖν.« κ. τ. λ.

Πᾶς⁵ νοῦς, μᾶλλον δὲ οὐδεὶς, πλην μόνου τοῦ πρώτου καὶ ὑπερνόου νόος, οὗ τὸ ἔννοημα, κατὰ τὸν θεολόγον Γρηγόριον, ἔργον ἐστὶ⁶, λόγῳ συμπληρούμενον καὶ πνεύματι τελειούμενον. Εἰ δὲ καὶ πάντα δῶμεν νοῦν τὴν αὐτὴν ἔχειν⁷ δύναμιν, ὡς τὸ νοεῖν αὐτοῦ ποιεῖν λέγειν εἶναι, ἡ φησιν ὁ σοφὸς οὗτος, ἐπειδὴ, καθὼς ὁ αὐτὸς ἐν τῷ ρξζ'⁸ κεφαλαίῳ εἶρηκε: πᾶς νοῦς ἑαυτὸν νοεῖ, ἑαυτὸν ἄρα ποιεῖ. εἰ δὲ καὶ τὰ⁹ πρὸ αὐτοῦ νοεῖ· καὶ τὸ πρὸ ἑαυτοῦ¹⁰ ἄρα ποιεῖ. εἰ δὲ καὶ τὰ¹¹ μετ' αὐτὸν¹² νοεῖν ἐπιστρέφειν ἐστὶ πρὸς αὐτά, καὶ¹⁵ ἐν τῷ αὐτοῦ¹⁴ εἶρηκε κεφαλαίῳ, τὸ δὲ ἄτοπον

1) Dionys. Ar. Coel. Hier. c. XIII. §. 4. ubi agitur de Theologi i. e. Jesaiae visione c. VI. v. 6. — 2) C. οὕτω δὲ δὲ. — 3) C. δώσομεν. — 4) C. verba καὶ οἱ ποιήσεις --- ποιεῖν ab al. m. in marg. exhibet. Edit. ἡ. — F. καὶ οἱ ἡ. — 5) B. optime. Οὐ πᾶς. — Vulc. tantum: » Omnis Mens. « — 6) Edit. ἡν. Locus est Gregor. N. Or. XXXVIII. p. 617, B. — 7) C. ἔχει. — 8) B. plene: ἑκατοστῷ ἐξηκοστῷ ἐβδόμῳ. — 9) Leg. τὸ, ut B. C. — 10) C. αὐτοῦ. — 11) B. et in margine A.: τὸ κατὰ μετ' αὐτὸν. — 12) B. αὐτὸ. melius. — 13) B. ὡς. bene. — 14) Margini adscript. A.: νοεῖ καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ ἄρα ποιεῖ. εἰ δὲ καὶ τὸ τὰ μετ' αὐτὸν νοεῖν ἐπιστρέφειν ἐστὶ πρὸς αὐτά, καὶ ἐν τῷ αὐτοῦ. ex superioribus repetita. Eadem C. in contextu habet. Pro τὸ τὰ μετ' αὐτ. dat τὸ κατὰ μετ' αὐτ. (sic). Ceterum lege ὡς ἐν τῷ αὐτῷ εἶρ. κεφαλαίῳ. — Vulcanius corrupte: » Si autem et id quod se antegreditur intelligit, tum et hoc facit. Quodsi intelligere ea, quae post sequuntur, est convertere ad se ipsa, sicut is in eodem capite dixit. Ut autem se convertat ad

αὐτῷ δοκεῖ· οὔτε ἄρα νοεῖ οὔτε¹ τὰ μετ' αὐτὸν. Οὕτως αὐ-
 τὸς ὁ σοφὸς ἑαυτὸν ἀνατρέπει. τὸ δὲ πρὸς μόνα τὰ μετ' αὐτὸν
 126. a ἀφορίζειν τὸ εἶναι τοῦ νοῦ ἐν τῷ ἐνεργεῖν εἴτουν ποιεῖν, ὡς
 ἀποκληρωτικὸν οὐ παραδεκτέον, καὶ ἄλλως εἰ ταῦτὸν ἢ κατ'
 ἐνεργειαν τοῦ νοῦ νόησις τῇ ποιήσει, ὡς αὐτὸς² οὗτός φησι,
 τὸ δὲ εἶναι καὶ τὸ νοεῖν ἐν ἄμφω, εἰ μὴ καὶ ἑαυτὸν ποιεῖ³ τὰ
 πρὸ αὐτοῦ. οὐδὲ ἑαυτὸν ἄρα νοεῖ, οὐδὲ τὰ πρὸ αὐτοῦ. οὐδ'
 ἄρα νοῦς ἐστιν. Ἡμῖν δὲ, τὸν μὲν πρώτιστον, μόνον⁴ καὶ
 ὑπέροον νοῦν ὁμολογοῦσι, σύνδρομον ἔχειν τῇ νόησει τὴν ποι-
 ησιν, εὐδρομος ὁ λόγος προχωρεῖ καὶ ἀπρόσκοπος, ἐπειδὴ καὶ
 τὸν αὐτὸν φάμεν εἶναι νοῦν τε ὑπέροον καὶ ὄν ὑπερούσιον.
 οὐκοῦν καὶ, ὡς μὲν νοῦς, νοεῖ πάντα τὰ μετ' αὐτὸν, ὡς δὲ
 ὄν, ὑφίστησι ταῦτα παρ' ἑαυτοῦ καὶ εἶναι ποιεῖ, καὶ ἐστιν
 αὐτοῦ ἢ νόησις ποιήσις, καὶ ἢ ποιήσις νόησις⁵. ἀλλὰ καὶ νοεῖ
 τὰ μετ' αὐτὸν κρειπτόνως, εἴπερ εἰσὶν, οἰκείως δηλαδὴ ἑαυτῷ,
 καθὸ καὶ ποιεῖ τῇ νόησει⁶, αὐτὸς δὲ ὄν καὶ νοῦς ὑπέροτος.
 καὶ ὁ ὄν πρὸ πάντων, νοεῖ καὶ ἑαυτὸν, ὡς ὄντα τε καὶ προ-
 όντα, διὸ οὐδὲ ποιεῖν ἑαυτὸν λέγεται. οὐ ποιεῖται γὰρ τὸ ὄν,
 μᾶλλον⁷ δὲ τὸ προόν, πρὸ αὐτοῦ δὲ⁸ μηδὲν ἔχων, οὔτε ποιεῖν
 τι πρὸ αὐτοῦ, οὔτε νοεῖν λέγοιτ' ἄν.

ροεῖ. » Πᾶς νοῦς ὑπὸ τῶν κατ' οὐσίαν ἅμα καὶ ἐνεργειαν
 νοερῶν μετέχεται πρώτως. ἀνάγκη ἢ⁹ ὑπὸ τούτων ἢ ὑπ' ἄλλων,
 τῶν νοερῶν μὲν ἐχόντων τὴν οὐσίαν, μὴ αἰεὶ δὲ νοούντων. ἀλλ'
 ὑπ' ἐκείνων ἀδύνατον.« κ. τ. λ.

126. b Εἰ μηδεὶς νοῦς παράγει ἀφ' ἑαυτοῦ πλήν τοῦ ἐνὸς καὶ
 πρώτως¹⁰ καὶ ὑπερόου νοός· καὶ οὐδεὶς ἄρα μετέχεται πλήν
 ἐκείνου. μετέχει γὰρ τὸ παραγόμενον τοῦ παράγοντος. παράγει

inferiora videtur ei absurdum, utpote quae externa sint et ipsam nihil
 afficiant. Sic ipse sapiens« etc. Additis in margine: » Defectus ut-
 cunque a me restitutus.« — 1) Adde ποιεῖ. e B. C. — 2) B. αὐτό,
 sed in margine correctum in αὐτός. — 3) Addit καὶ B. — 4) B.
 νόον, merito ut falsum linea notatum. — 5) Primum omissa est
 in B. inversio: καὶ ἢ. π. ν. tum autem post totam enunciationem
 male repetitam additur. — 6) B. bene τὴν νόησιν. C. inter νοήσει et
 αὐτός exhibet αὐτός δὲ τῇ νοήσει. — 7) Cf. fol. 7, b. — 8) C. om.
 δὲ. — 9) C. ἀνάγκη γὰρ ἢ. ut Edit. recte. — 10) B. τοῦ πρώτου,
 pro καὶ πρώτως. — C. πρώτου omissio articulo. recte.

δὲ πάντα μόνος ὁ θεός. ἐκεῖνος ἄρα καὶ μετέχεται μόνος, πρώτως μὲν ὑπὸ τῶν πρώτως ὑπ' αὐτοῦ παραγομένων, ὡς ἂν φαῖεν οἱ¹ καθ' ἡμᾶς θεολόγοι, τῆς πρώτης μετὰ θεὸν τῶν θείων νόων διακοσμήσεως, θρόνων, Χερουβὶμ καὶ Σεραφίμ², δευτέρως δὲ ὑπὸ τῶν εὐθύς μετὰ τούτους, καὶ τρίτως³ ὑπὸ τῶν ἐφεξῆς. Αὐτοὶ δὲ οὗτοι οἱ θεοὶ νόες ἐπεὶ μηδὲν ἀφ' ἑαυτῶν παράγουσιν· οὐδὲ μετέχεσθαι λέγουσι⁴ ἂν, ἀλλ' ἢ διαπορθμεύειν καὶ διαβιβάζειν πρὸς τοὺς μετ' αὐτοὺς τὰς θείας μεθέξεις καὶ διαδόσεις. Οἱ δ' αὐτοὶ καὶ νοεροὶ μὲν λέγονται πρὸς τὰ πρὸ αὐτοῦ⁴, νοητοὶ δὲ πρὸς τὰ μετ' αὐτούς. νοερά δὲ καὶ ἡ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς οὐσία κατὰ τοῦτον τὸν λόγον λέγεται· τὸ δὲ κατὰ τοῦτον νοερόν καὶ κατ' οὐσίαν καὶ κατ' ἐνεργεῖαν, ἅμα καὶ ἀεὶ νοῦν, τί ἂν ἄλλο εἰ μὴ νοῦς εἴη; ὥστε καὶ τοῦτο ὑπὸ νοῦ μετέχεται, κακεῖνο ὡσαύτως, καὶ τοῦτο ἐπ' ἀπειρον. Καὶ οὐδὲν ἕτερον ἢ νόες ἔσονται πάντα μετὰ⁵ τὸ τοῦ παρόντος θεωρήματος πρόβλημα.

ροζ'. Πάντα τὰ νοερά ἤδη⁶ καὶ ἐν ἀλλήλοις εἰσὶ καὶ καθ' αὐτὸ ἕκαστον. « κ. τ. λ.

Τὰ θεῖα νοήματα, ἃ προϋφέστηκεν ἐν τῷ θεῷ, ὡς εἶδη⁷ 127. b τῶν ὄντων, εἰ μὴν νοερά ἐβούλετο λέγειν οὗτος, καθ' ἃ καὶ προεγνώσθαι αὐτῷ πάντα καὶ προωρίσθαι εἴρηται⁸. καλῶς ἂν εἶχε τὸ πρόβλημα. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα εἶδη καὶ ἠνωταί ἐν τῷ θεῷ καὶ καθ' ἑαυτὰ ἕκαστον διακέκριται, ἀσυγχύτως ἠνωμένα καὶ ἀμερίστως διακεκριμένα. Ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸ πλῆθος τῶν νόων καὶ τὰ τούτων ἐκάστου νοήματα ὁ λόγος αὐτῷ ἀποτείνεται· πῶς ἂν ἔχη⁹ λόγον τὰ τοῦ ἑτέρου νοός ἠνωσθαι τοῖς τοῦ ἑτέρου; ὡς ἐν ἀλλήλοις πάντα εἶναι, ἀλλὰ μὴ διακεκρίσθαι, καθόσον καὶ αὐτοὶ διακέκρυνται ἀλλήλων καὶ ἕκαστος ἐν ἰδίᾳ ἐστὶν ὑποστάσει. ἀνάγκη γὰρ τούτοις συνδιακεκρίσθαι καὶ τὰ νοήματα, ἵνα μὴ τὰ ἐνεργήματα κρείττω τῶν ἐνεργούντων εἶναι

1) C. ἡ pro οἱ — Vid. Dionys. Areop. Coel. Hier. c. V. sqq. — 2) B. Σεραφείμ. usitatius. — 3) B. male δευτέρους — τρίτους. — 4) B. αὐτῶν. bene. — 5) B. bene κατά. — C. c. alt. facit, omisso tamen τό. — 6) Edit. εἶδη, ut scr. — 7) B. male ἤδη. — 8) B. προωρίσθαι λέγεται. C. προωρίσθαι, omisso εἴρηται, ut Vulcanius. Leg. f. προωρίσθαι εἴρηται. — 9) B. ἔχοι. recte.

δοθῆ, καὶ τῶν οὐσιῶν αἰ ἐνέργειαι. Πῶς δὲ καὶ πάντα νοῦν ἀμερίστον φησι¹, ἓνα βουλόμενος εἶναι τὸν ἀμεθέκτον; οἱ γὰρ μεθέκτοι πάντων² καὶ ἀμεριστοὶ³, καθὸ καὶ κατὰ τοῦτον ὑπὸ τῶν μερικῶν μετέχονται νόων. ἀπλοῦς μὲν γὰρ καὶ κατὰ τοῦτο ἀμερῆς πᾶς νοῦς, οὐ μὴν καὶ⁴ ἀμερίστος, ὅ γε εἰς πολλοὺς, ὑφ' ὧσων μετέχεται, μεριζόμενος, ὅποτε δὲ⁵ καὶ πρώτιστος νοῦς δέδεικται ἡμῖν πρότερον ἀμεθέκτως μετεχόμενος εἴτον ἀμερίστως μεριζόμενος. Σχολή τ' ἂν⁶ τοὺς ἄλλους νόας ἀμερίστους λέγειν καὶ ἀμεθέκτους, τοὺς κατὰ τοῦτον γε μεθέκτους. Συνάδει δὲ τοῖς περὶ τῶν νοημάτων ἡμῖν εἰρημένοις καὶ τὸ περὶ τούτου παραχθὲν παράδειγμα τῶν ἐν μιᾷ ψυχῇ κατ' ἀριθμὸν ἠνωμένων διαφορῶν θεωρημάτων, ἀδιαστάτως καὶ διακεκριμένως⁷ ἐξ αὐτῆς προαγομένων, ὡς καὶ⁸ ἐν τῇ ἠνώσει ἀσυγγύτων τετηρημένων. ὥσπερ γὰρ οὐ τὰ ἐν πολλαῖς ψυχαῖς θεωρήματα ἠνῶνται ἀλλήλαις⁹ (ἄλλα γὰρ τὰ ἐν τῇ τοῦ ἱατροῦ ψυχῇ, καὶ ἄλλα τὰ ἐν τῇ τοῦ γεωμέτρου, καὶ τούτων αὐτῶν ἐκάστου¹⁰, ἄλλα τὰ ἐν τῇ τοῦδε, καὶ ἄλλα τὰ ἐν τῇ τοῦδε. ἄλλα¹¹ τὰ ἐν τῇ μιᾷ ψυχῇ πάντως ἠνῶνται κατὰ τὴν¹² ταύ-

128. a της ἐνότητα)· οὕτως καὶ τὰ ἐν τῷ ἐνὶ καὶ μόνῳ ὑπερνόῳ¹³ νοήματα, μᾶλλον δὲ κρειττόνως καὶ ὑπὲρ σύγκρισιν πᾶσαν καὶ πάσης ἐνώσεως ἔννοϊαν ὑπερήνῶνται καὶ μένει ἀσύγγυτα. τὰ δὲ ἐν τοῖς πολλοῖς καὶ διαφέρουσιν¹⁴ ὅπως οὖν ἀλλήλων νόοις καὶ αὐτὰ συμπληθύνεται καὶ συνδιακρίνεται.

ροζ'. » Πᾶς νοῦς, πλήρωμα ὧν εἰδῶν, ὁμὲν ὀλιγωτέρων, ὁδὲ μερικωτέρων ἐστὶ περιεκτικὸς εἰδῶν, καὶ οἰμὲν¹⁵ ἀνωτέρω

1) Scr. φησιν. — 2) C. πάντως pro πάντων. bene. Vulc. » omnino. « — 3) Leg. μεριστοί, ut C. et Vulc. » dividuae. « — 4) Abest καὶ in B. male. — 5) Abest δὲ in B. recte. — 6) Scr. Σχολῆ γ' ἂν. ut B. C. — 7) Vulcanius: » sine distantia et discretionē. « Legerit igitur fortasse: ἀδιακεκριμένως. « male. Vide Procli verba imprimis Lect. cod. A.: καὶ ἀδιαστάτως καὶ διακεκριμένως ibiq. Creuz. — 8) Pro καὶ in B.: [ἐν μιᾷ], ita inclusum; in margine: » καὶ apparet « ex quo vestigio compendium particulae καὶ facile agnoscas. Illud ex inferiore huc aberravit. — 9) Linea notatum vocabulum hoc in B. — 10) B. ἐκάστων, sed linea notatum. — 11) Scr. ἀλλὰ, ut B. C. — 12) C. καὶ κατὰ τὴν etc. — 13) Additur in B.: νοί. bene, ut Vulc. C. ὑπερνόων νοί. — 14) C. πάσης ἀφέρουσιν. Quae inter haec verba leguntur, C. ab al. m. in marg. exhibet. — 15) C. εἰμὲν pro οἰμ.

νόες ὀλικώτερον ἔχουσιν, ὅσα ¹ μερικώτερον οἱ μετ' αὐτάς ², οἷδὲ κατωτέρω μερικώτερον. « κ. τ. λ.

Οἱ θεῖοι νόες ἀπὸ τοῦ ἐνὸς καὶ ὑπερόντος παρηγμένοι νοός, ^{128. b} τοῦ πάντα προέχοντος ἐν ἑαυτῷ τὰ εἶδη καὶ ὑπερέχοντος καὶ εἰς τὸ εἶναι παράγοντος αὐτὰ τε καὶ τὰς ἕλας ³ αὐτῶν, ἐκεῖθεν καὶ θεῖων ἐλλάμψεων πληροῦνται, οἰμὲν ἐνοειδестέρων καὶ ὀλικωτέρων, οἷδὲ πολυειδестέρων καὶ μερικωτέρων κατὰ τὴν ἀναλογίαν, ἧς ἔλαχον ἕκαστοι τάξεως, καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἐγγύτητος ⁴. οὕτω δὲ καὶ τὰς δυνάμεις ἀναλόγους ἔχουσι ταῖς ἐλλάμψεσιν. αὐτοὶ δὲ παρ' ἑαυτῶν παράγουσιν οὐδὲν οὐδ' ἀπογεννῶσιν, εἰ μὴ ἄρα τις τὴν ἀπὸ τῶν ὑπερτέρων εἰς τοὺς κατωτέρους καθήκουσαν μύησιν καὶ διάδοσιν τῶν θεῖων ἐλλάμψεων γέννησιν ὀνομάζειν ἐθέλοι ⁵, καθ' ὃν τρόπον καὶ τοῖς διδασκάλοι ⁶ πατέρες τῶν μαθητῶν λέγονται καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖσι τὸ ⁷ τῆς πατριᾶς ὁ Ἀπόστολος ἐφήρησεν ⁸ ὄνομα. αὐτὸ γὰρ δὴ τοῦτο νόες ὄντες καὶ τὸ εἶναι ἐν τῇ νοεῖν ἔχοντες, ἐπειδὴ οἱ ἀνωτέρω τεταγμένοι τὰς εἰς αὐτοὺς ἀνωθεν καθήκουσας νοήσεις τοῖς ὑποδεεστέροις διαπορθμεύωσι ⁹ καὶ τρόπον τινὰ δυνάμει νόας ὄντας ἐνεργεῖα νόας ἀποτελῶσιν· εἰκότως ἂν καὶ αὐτοὶ τούτων πατέρες λέγοντο. τὸ δὲ ¹⁰ τῆς παραγωγῆς ὄνομα κατ' οὐδένα τρόπον ἀρμόζειν ἡγοῦμεθα τῇ ῥηθείᾳ ¹¹ μνήσει. οὐ γὰρ ἐν ¹² τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παράγουσιν οἱ ἀνωτέρω νόες τοὺς κατωτέρω, καθὰ ¹³ τῷ σοφῷ τούτῳ δοκεῖ, ἀλλὰ μόνος πάντας παράγει ὁ εἷς καὶ ὑπερόνος νοῦς.

ροή. » Πᾶν νοερὸν εἶδος αἰδίων ἐστὶν ὑποστατικόν. « κ. τ. λ.

Τοῦτο πάντῃ διέψευσταί. οὔτε γὰρ οὐσίας ὑφίστησιν ἄλλο ^{129. a} τι πλὴν τοῦ θεοῦ, καὶ εἰ ¹⁴ πᾶν νοερὸν εἶδος αἰδίων ἐστὶν ὑπο-

1) Creuzer. Edit. ὄσω. Prior Edit. habuerat: ὄσα. — 2) C. αὐτοῦς. bene, ut Edit. — 3) Vulcanius: » et substantiam confert — — — ideis, quam etiam materiis. « rel. Sic cum signo lacunae. — 4) Scr. ἐγγύτητα. ut B. Ita legisse etiam Vulcanius videtur. — 5) B. ἐθέλει. — De μνήσει vid. Creuz. ad Plot. pulcr. p. 357 sqq. Hoc adde supr. ad p. 8. N. 3. — 6) Leg. διδάσκαλοι, ut B. — C. δάσκαλοι. Vulc. » doctores. « Vid. Suic. Thes. eccl. T. II. p. 637. — 7) [τῆ νοηθείᾳ] inclusa ab alia manu in textum codicis A. inserta. — Cf. supra fol. 112, a. Not. 13. adde Suicer. l. l. et Creuz. Plot. pulcr. p. XC. p. 352 sqq. — 8) B. C. recte ἐφήρησεν. — 9) B. — — ουσι. male. — Ce eo, quod est potentiâ vel actu, vid. Creuz. da Procl. inst. p. 120. — 10) D. τότε δὲ. pessime. — 11) B. [τῆ νοηθείᾳ] et in margine: » ita. « — 12) Leg. ἐκ, ut B. C. — 13) B. καθῶς. — 14) B. εἰ καὶ. Ne forte mutes καὶ εἰ καὶ, vid. Sturz. Lex. Xenoph. T. II. p. 621. Nro. 24.

τακτικόν¹· τὰ μὴ αἰδία, ἀλλὰ φθαρτὰ καὶ μεταβλητὰ, πόθεν ὑφέστηκεν; ὅτι μὲν γὰρ ὑφέστηκε καὶ εἰσι, δῆλον. εἰ δὲ μίαν εἶναι δῆ² τὴν πάντων ἀρχὴν καὶ αἰτίαν ὑποστατικὴν καὶ παρακτικὴν· ὃ εἷς ἂν εἴη καὶ μόνος θεὸς πάντων αἴτιος, αἰδίων τε καὶ φθαρτῶν, πάντα παράγων καὶ ὑφιστάς, καθ' οὓς λόγους οἶδε μόνος αὐτός. Σοφιστικῶς κἀνταῦθα τὸ ἀκίνητον καὶ τὸ ἀμετάβλητον ταυτὸν τι λαμβάνει. οὐκ ἔστι δέ³. εἴπερ μηδὲ κινήσεις ταυτὸν καὶ μεταβολή, ἀλλὰ πᾶσα μὲν μεταβολὴ κινήσις τις, οὐ πᾶσα δὲ κινήσις μεταβολή. Οὕτως⁴ δὲ καὶ πᾶν τὸ ἀμετάβλητον ἀκίνητον, οὐ πᾶν δὲ τὸ ἀκίνητον ἀμετάβλητον.

ροθ'. » Πᾶς⁵ νοερός ἀριθμὸς πεπερασται.« κ. τ. λ.

Τὰ περὶ τοῦ νοεροῦ ἀριθμοῦ ῥηθέντα ἐνταῦθα, καὶ περὶ παντὸς ἂν ἀριθμοῦ ῥηθείη. παντὸς γὰρ ἀριθμοῦ ἔστι τι πλεόν λαβεῖν. εἰ τοίνυν, οὗ ἔστι πλεόν τι⁶ λαβεῖν, ἐκεῖνο πεπερασται καὶ πᾶς ἄρα ἀριθμὸς πεπερασται⁷ καὶ οὐδεὶς ἀριθμὸς ἄπειρος. ἀλλὰ πολλοὶ πρό⁸ τοῦτο ἀντιδοξοῦσι καὶ μαθηματικοὶ καὶ φυσικοί. τὸ γὰρ ποσὸν εἷς τε⁹ τὸ συνεχὲς διαιροῦντές καὶ τὸ διωρισμένον, τὸ μὲν ἐπὶ τὸ ἔλαττόν φασι προχωρεῖν εἰς τὸ ἄπειρον (εἶναι γὰρ ἐπ' ἄπειρο¹⁰ διαιρετόν), τὸ δὲ ἐπὶ τὸ μείζον. ἄμεινον οὖν πάντα μὲν πεπερασμένα λέγειν εἶναι παρὰ τῷ θεῷ, πρὸς ἡμᾶς δὲ εἶναι τὸ ἄπειρον.

ροπ'. » Πᾶς νοῦς ὅλος ἐστίν, ὡς ἐκ μερῶν ὑποστάς ἕκαστος, καὶ ἠγῶται τοῖς ἄλλοις καὶ διακέκριται ἀπ' αὐτῶν.« κ. τ. λ.

Ὅρα, πῶς αὐτόθεν αὐτὸς ἑαυτῷ ἐναντιοῦται, πάντα νοῦν, καὶ τὸν κατ' αὐτὸν¹¹ ἀμέθεκτον, ἐκ μερῶν ὑφιστάς, καίτοι¹²

1) B. ὑποστατικόν. bene. Vid. Edit. Vulc. » hypostatica seu constitutiva.« — 2) Leg. δεῖ, ut B. C. Vulc. » oportet.« — 3) C. οὐκ ἔτι δέ. — 4) B. Οὕτω. bene. — 5) Edit. addit Articulum. — 6) Pro τι iteratur in B. πλεόν. — Vulc. » Si igitur id, cui semper propter aliquid addi, et quod semper propter fieri majus.« Quod non intelligo. —

7) C. πεπεράσθαι sic. Deinde καὶ πᾶς ἄρα ἀριθμὸς πεπερασται. καὶ οὐδεὶς etc. Numerum esse finitum, voluit Aristoteles. Metaphys. L. XIII. c. III. T. II. p. 425 sq, ed. Erasmi. praecipue lin. 50. in quo capite de duplici numero, et ideali et mathematico, diversorum philosophorum opiniones referuntur. Cf. Stobaei Ecl. physic. et mathem. T. I. 1. p. 8. sqq. ed. Heer. Plotin. περὶ ἀριθμῶν p. 671. Haec. adde supra ad 140. Not. 8. — 8) Leg. πρὸς, ut B. — C. πρό τούτου, ut Vulcanius: » ante hunc.« — 9) B. εἴτε. male. Aristoteles Categor. c. VI. περὶ ποσοῦ. T. I. p. 10. l. 40: τοῦ δὲ ποσοῦ τὸ μὲν ἐστὶ διωρισμένον τὸ δὲ συνεχές. — 10) B. C. ἄπειρον, ut scr. Vulc. in margine: ἐπαπειροδιαφερέν. quod fortasse probum, accentu mutando. — 11) B. αὐτὸν. male. — 12) B [καί.]

πάντα νοῦν ἀμεριστον εἶναι βουλόμενος. ἀλλ' ὁ μὲν τὸν ἀμέθεκτον νοῦν ἐξαίρει τῶν μεθεκτῶν, ἐν αὐτῷ τῷ ἀμεθέκτῳ εἶναι τὸ ἐξαίρετον αὐτοῦ¹ χωριζόμενος. ὁ δὲ τῆς ἀληθοῦς εὐσεβείας ὄρος, τῷ ὑπερνόῳ μόνῳ νοῖ τὴν τῶν νόων παραγωγὴν ἀπονέμων, ὡς καὶ μόνῳ πάντων αἰτίῳ, καὶ τὴν ἐκείνου μέθεξιν πρὸς πάντας τοὺς νόας διαβιβάζων², καὶ³ τούτῳ καὶ τὸ ἐξαίρετον δίδωσιν ἐκείνῳ, τῷ μόνον ἐκείνων ἀμερίστως ὑπὸ πάντων μετέχεσθαι κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐκάστου δυνάμεως, τοὺς δ' ἄλλους ἀπαντας νόας⁴, οὐκ αὐτοὺς τοὺς ὑπερτέρους, ὑπὸ τῶν καταδεστέρων μετέχεσθαι, ἀλλὰ τὰς αὐτοῖς πρωτοδότως χορηγούμενας ἐλλάμψεις εἶτουν μεθέξεις⁵ ἐκείνου εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦς δευτέρως⁶ διαβιβάζειν. Εἰ πᾶν τὸ ἐκ μερῶν ὑφεστῶς σύνθετον, 130. a
τοῦτο δὲ οὐχ ἀπλοῦν, πᾶς δὲ νοῦς ἀμερῆς καὶ ἀπλοῦς, ὡς καὶ τούτῳ δοκεῖ· οὐδεὶς ἐστίν⁷ νοῦς ἐκ μερῶν ὑφέστηκεν. Ἀλλ' ὁ μὲν πρώτος καὶ ὑπέροχος νοῦς οὔτε ὅλος ἐστίν οὔτε μέρος, καὶ ὅλος αὐτῷ καὶ πᾶν μέρος, ὡς πάντα τὰ τε ὅλα καὶ τὰ μέρη προέχον καὶ ὑπερέχον ἐν ἑαυτῷ, καὶ παρ' ἑαυτοῦ παράγων καὶ ὑφιστάς. τῶν δ' ἄλλων ἕκαστος ὅλος τέ ἐστιν, ὡς κατὰ τὴν οἰκείαν ὑφεστῶς ὁλότητα, ἣν περὶ⁸ τοῦ ὑποστήσαντος ὑπέροχου νοῦς εἴληχε, καὶ μηδενὶ μέρει ταύτης λειπόμενος· μέρος δὲ, ὡς οὐκ αὐτὸς⁹ ὢν τί πάντα, ἀλλ' ἐν τι¹⁰ τῶν πάντων, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων συμπληρῶν τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν¹¹, εἰ καὶ ὁμὲν ὀλικώτερος, ὁδὲ μερικώτερος εἶναι τέτακται.

ρπα'. » Πᾶς ὁ μετεχόμενος νοῦς ἢ θεῖός ἐστιν, ὡς θεῶν ἐξημμένος, ἢ νοερός μόνον.« κ. τ. λ. 130. b

Πᾶς μὲν¹² νοῦς μετὰ τὸν ὑπέροχον νοῦν θεῖός ἐστιν, ἀλλ' οὐ φύσει, ἀλλὰ μεθέξει ἐκείνου καὶ χάριτι, μετέχεται δὲ αὐτὸς καθ' αὐτὸν οὐδεὶς, ἀλλ' οἱ ὑπερτεροὶ τὰς πρωτοδότως αὐτοῖς

1) B. αὐτῷ. Vulc. margo: χωριζόμενος. et textus: »et a sua excellentia deturbet.« Scr. χωρ. — 2) B. — ζον. Vulc. videtur legisse — ζοντι. connectit enim cum αἰτίῳ. Utrumque male. — 3) B. recte ἐν pro καὶ. Vulc. »adeo ut etiam.« — 4) νόας om. C. — 5) B. male μεθέξει. — 6) B. C. bene δευτεροδότως. Vid. c. CLXXXI. — 7) B. optime ἄρα pro ἐστίν. — ἐκ μερῶν ignorat C. — 8) B. παρὰ. recte. — 9) B. αὐτὸ. male. Hacc pessime Vulcanius ad primam Mentem, »quam nos cognoscimus,« refert, eam partem esse et interpretans et in margine repetens. — 10) B. C. ἐν τι. male. — 11) C. πᾶν omisso τὸ. — 12) B. om. μὲν. displicet. Hacc vocula in C. rubro pigm. superscripta legitur.

ἄνωθεν χορηγουμένας θείας¹ ἐλλάμψεις δευτεροδότως διαπορθ-
 μέουσι πρὸς τοὺς ὑφειμένους. καὶ πάντες μὲν εἰσι νοεροὶ, τὸν
 τε πρῶτον καὶ ὑπέροον νοῦν, ὡς ἐφικτὸν, νοοῦντες, καὶ πρὸς
 ἐκεῖνον, ὡς θέμις, ἀνατεινόμενοι, καὶ μόνον ἐξημμένοι ἐκείνου
 καὶ ἑαυτοῦς καὶ ἀλλήλους. νοεροὶ δὲ² μόνον οἱ τὴν ἐσχάτην
 τάξιν λαχόντες. οἱ δ' ἄλλοι πάντες καὶ³ νοεροὶ καὶ νοητοὶ, τὸ
 μὲν, ὡς ροοῦμενοι, τὸ δὲ, ὡς νοοῦντες. καὶ ταύτη δεῖ⁴ μάλ-
 λον, τοῖς δὲ ἦττον. Τὰ δὲ τῷ σοφῷ τούτῳ κατασκευαζόμενα
 πρὸς τὴν πρεσβευομένην αὐτῷ πολυθεΐαν ἐκτέτραπται.

Ἐν τῷ λέγειν: ἀλλὰ πᾶν τὸ ἀμέθεκτον θεῖον,
 καὶ ἑαυτῷ καὶ τῇ κοινῇ μάχεται ἐννοίᾳ. ἀμέθεκτα γὰρ καὶ κατα-
 τοῦτόν εἰσι τὰ καθέκαστα, ἃ καὶ μερικά καὶ ἄτοπα⁵ λέγονται,
 ὑφ' ὧν μετέχονται τὰ καθόλου⁶ ἐγγύτερα τῷ ἐνὶ, καὶ ὅσω κα-
 θολικώτερα, τοσοῦτω μᾶλλον ἐγγύτερα· πῶς οὐχὶ τὰ καθολι-
 κώτατα⁷, ταῦτα καὶ μάλιστα μεθεκτά; πῶς δὲ καὶ τὰ μερι-
 κώτατα καὶ πορῶτάτω τοῦ ἐνὸς ὄντα, καὶ ὑπὸ μεθενὸς ἐτι-
 μετεχόμενα, ταῦτα θεῖα; ὅπερ ἀνάγκη τὸν διδόναι⁸ λέγοντα:
 πῶς⁹ τὸ ἀμέθεκτον θεῖον. ἢ πάντη ψευδῆς αὕτη ἢ τοῦ
 σοφοῦ πρόσληψις. Εἰ τῆς νοερᾶς οὐσίας ὑποδεεστέρα ἢ ψυχὴ
 (καὶ οὗτος γὰρ μετὰ τὰς θείας ἐνάδας αὐθις τάττει τοὺς νόας,
 ἔπειτα τὰς ψυχὰς μετὰ τούτους. διὸ καὶ διὰ νοῦ, φησιν ἐν
 τῷ ρηγ' ¹⁰ κεφαλαίῳ, θεῶν τὰς ψυχὰς μετέχειν). πῶς
 ἔστι δυνατόν, θεΐαν μὲν εἶναι ψυχὴν, νοῦν δὲ μὴ εἶναι θεῖον,
 ἀλλὰ νοερόν μόνον; πάντως γὰρ ἔδει τὸν μετεχόμενον κατὰ τοῦ-
 131. a τον καὶ θεῖον λεγόμενον νοῦν πρῶτον τῷ συγγενεῖ νῷ μετα-
 διδόναι τῆς οἰκείας θεότητος, εἶτα διὰ μέσου¹¹ τούτου καὶ εἰς
 ψυχὴν ταύτην διαβιβάζειν.

1) B. om. θείας. Rem et verba Platonici debent, ducit Creuz. ad Procl. Alc. p. 65. 69. 80. ad Plot. pulcr. p. 321 sqq. 414. Vid. Indic. Procl. s. v. ἐλλάμψεις. — 2) B. [εἰσι] perverse. — 3) C. καὶ νοητοὶ καὶ νοεροὶ inverso ordine. — 4) Scr. δη, ut B. C. qui iidem bene addunt μᾶλλον αὐτοῖς τότε ὅμοιον προσήκει καὶ τὸ ἀνόμοιον, τῷ πάν-
 τας μὲν νοεῖν, ἀλλὰ τοὺς μὲν. Proxime scr. τοὺς δὲ, ut B. C. ob
 lacunam αὐτοῖς corruptum. Omisit haec omnia Vulcanius. — 5) B.
 bene ἄτομα. Vulc. »individua.« — 6) Adde e B. C. εἰ οὖν τὰ καθό-
 λου. Omis. Vulc. — 7) B. καθολικώτερα. male. — 8) B. διδόναι τὸν.
 bene. — 9) B. C. παν. recte. — 10) B. plene ἐκατοστῷ ὀγδοηκοστῷ
 ρηγῶ. — 11) C. διαμέσου junctim.

ρηβ'. » Πᾶς θεῖος νοῦς μετεχόμενος ὑπὸ ψυχῶν μετέχεται θεῶν.« κ. τ. λ.

Νοῦς ὄντως θεῖος καὶ θεία ψυχὴ καὶ θεῖον σῶμα τὸ ἐξ ἡμῶν ἐνωθὲν ἀφράστως τῷ θεῷ λόγῳ¹ καὶ γεγοχὸς ἐξ αὐτῆς ἐνώσεως ὑπερφυῶς, ὅπερ ἐκεῖνος, μετὰ τοῦ καὶ αὐτὸ μεῖναι ἐν τῇ οἰκείᾳ φύσει ἀμεταβλήτως. τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν οὕτω θεῖον οὔτε μὴν φύσει. ἀλλὰ μετοχῇ καὶ χάριτι τῇ ἐκείνου δυνάμεθα κατὰ τε νοῦν καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα θεοῦσθαι, καὶ θεοὶ οὕτω καὶ θεοὶ ἀποτελεῖσθαι², πρὸ ἡμῶν δὲ μετέχουσι τῆς τοιαύτης θεϊότητος οἱ ἀσώματοι καὶ μένοντες ἐν τῷ ἀγαθῷ ἀμεταπτώτως νόες, συνεργοῦντες καὶ ἡμῖν εἰς τὴν τοῦ ἀγαθοῦ μέθεξιν κατὰ θείαν βούλησιν, καὶ τὰς θείας εἰς ἡμᾶς μεθέξεις διαβιβάζοντες, οὐ μὴν αὐτοὶ ὑφ' ἡμῶν μετεχόμενοι. διὸ οὐδ' εἰς ὄνομά τινος αὐτῶν, ἀλλ' εἰς τὸ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος βαπτίζόμεθα, τῆς μιᾶς καὶ μόνης θεότητος καὶ ἐν τούτῳ μόνῳ τὴν σωτηρίαν ἔχειν πιστεύομεν. Καὶ εἰ³ ἡ μέθεξις ἐξομοιοῖ τῷ μετεχομένῳ τὸ μετέχον καὶ συμφυὲς ἀποτελεῖ· πῶς οὐ μᾶλλον ἐξομοιοῖ τὸν συγγενέστερον νοῦν, καὶ οὕτω συμφυῆ τῷ θεῷ νοῖ, ἢ τὴν ψυχὴν; ἀλλὰ νοῦν μὲν εἶναι δεῖ μὴ θεῖον, ψυχὴν δὲ θείαν εἶναι ἀνάγκη, τὴν οὐχ οὕτως συγγενῆ οὐδὲ συμφυῆ, ὡς τὸν νοῦν τῷ νοί; Οὕτω προ- 151. b φανῶς ἑαυτὸν κατασοφίζεται ὁ σοφός.

ρηγ'. » Πᾶς νοῦς μετεχόμενος μὲν, νοερός δὲ μόνον ὢν, μετέχεται ὑπὸ ψυχῶν, οὔτε θεῶν οὔτε νοῦ καὶ ἀνοίας ἐν μεταβολῇ γινομένων.« κ. τ. λ.

Ἐν τῷ προβλήματι εἰπὼν, νοῦν ὑπὸ ψυχῶν μετέχεσθαι, ὡς τῶν ψυχῶν νοῦ μετεχοῦσῶν⁴, ἐν τῇ ἀποδείξει περὶ τῶν αὐτῶν λέγει ψυχῶν, οὐδὲ νοῦ μετέχουσαι. Οὕτω προφανῶς καὶ τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἑαυτῷ μετέχεται⁵. εἰ δὲ περὶ τοῦ κατ' αὐτὸν θεῖου νοῦ δέχοιτό τις εἰρησθαι τό, οὐδὲ νοῦ μετέχουσαι (ἴσως γὰρ »καὶ«⁶ κατὰ λήθην τοῦ γρα-

1) B. C. πρόσλημμα addunt merito. — 2) Athanas. Defin. T. II. p. 44: χάριτι καὶ θεοει λέγονται θεοὶ καὶ οἱ δίκαιοι. Gregor. Nyss. Or. XII. c. Eunom. T. II. p. 722. ὁ [ἄνθρωπος] μετέχων τῆς ἀγαθότητος [τοῦ θεοῦ], συμμετέχει καὶ τοῦ ὀνόματος. Alios plures vid. apud Suicer. Thes. T. I. p. 1382. VII. — 3) C. αὶ εἰ προ καὶ εἰ. — 4) B. νοῦν ἐχουσῶν. male. Vid. Edit. — 5) Scr. μάχεται, ut B. Cf. supra p. 119: l. 3. ubi adde: Plat. Conv. c. 26. p. 59. Ast. Gorg. p. 475. — 6) καὶ ante κατὰ om. C.

φείως παρελείφθη τὸ θείου). τὰ εἰς τὰ πρὸ τούτου δύο κεφάλαια ἡμῖν εἰρημένα συνυπακουστέον¹ κἀνταῦθα, ἔτι δὲ καὶ τὰ εἰς τὸ ροε² κεφάλαιον παραγεγραμμένα

Περὶ ψυχῆς.³

ρηδ'. » Πᾶσα ψυχὴ ἢ θεία ἐστὶν ἢ μεταβάλλουσα ἀπὸ νοῦ πρὸς ἄνοιαν ἢ μεταξὺ τούτων ἀεὶ μένουσα, καταδεεστέρα δὲ τῶν θείων ψυχῶν. « κ. τ. λ.

Ποῦ δὲ τίπτεις, ὧ σοφώτατε σὺ, τὰς τῶν ζώων ψυχὰς ἢ
 152. a τὰς τῶν ζωοφύτων⁴ ἢ καὶ⁵ ἔτι μᾶλλον τὰς τῶν φυτῶν; εἰ μῆτε
 μετὰ τῶν θείων μῆτε μετὰ τῶν ἀεὶ μενουσῶν, μῆτε μετὰ τῶν
 ποτὲ νοῦ μετεχουσῶν. πῶς γὰρ τὰς θνητὰς, τὰς ἀλόγους, τὰς
 ἀνοήτους; Ἡ οὖν ἑλλιπήσοι⁶ γενέσθαι τὴν διαίρεσιν; ὁμολό-
 γησον. ἢ πρὸς τὴν πρεσβευομένην σοὶ μετεμψύχωσιν καταφεύξῃ,
 ἵνα εἴπῃς τὴν τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴν μετὰ τὸ χωρισθῆναι τοῦ
 ἀνθρωπέου σώματος νῦν μὲν εἰς ἀλόγου ζώου σώματα⁷, νῦν
 δὲ εἰς φυτὸν μετεγγίξεσθαι, καὶ οὕτως ἀπὸ λόγου καὶ νοῦ με-
 ταβάλλειν εἰς ἀλογίαν καὶ ἄνοιαν⁸, καὶ πάλιν οὕτως ἄλως⁹
 αὐτὸς ἑαυτῶ μαχόμενος. πῶς¹⁰ γὰρ ἢ τὴν γνῶσιν καὶ τὸν λό-
 γον ἀποβαλλοῦσα ψυχὴ, καὶ ἄνους, οὕτω¹¹ καὶ ὀλόγος¹² χρη-
 ματίσασα¹³, ἀσώματος λοιπὸν ἔσται, καὶ σώματος χωριστῆ, ἄφθαρ-
 τὸς τε καὶ ἀνώλεθρος, ἢ¹⁴ τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν φθορὰν ἐν-
 τεῦθεν ἤδη δεξαμένη καὶ τὴν¹⁵ χωριστὴν σώματος, εἴτε δύναμιν
 αὐτῆς εἴτε οὐσίαν χρῆ λέγειν, τὸν τοῦν ἀποβαλλομένη, ἅπερ

1) B. συνακουστέον. — 2) B. plene ἑκατοστὸν ἑβδομηκοστὸν πέμπτον. — C. ῥ ὁ, omisso ε. pessime. — 3) B. hanc inscriptionem paulo superius in margine exhibet. — 4) Vulc. margo: »ζωοφυτα, plantanimes. Budaeo interprete.« Vid. Budaei Interpretatio Philonis Iud. de mundo in Opp. T. I. p. 460. Bas. Cf. Interpr. ad Plin. Histor. N. L. IX. c. 45. ibiq. Aristotel. ab Hard. laud. adde Aristotel. h. a. L. VIII. c. 1. — 5) C. εἰ καὶ pro ἢ καὶ. — 6) B. εἰ οὖν ἑλλιπή. Scr. Ἡ οὖν ἑλλιπή σοι. — l. sq. σοι in C. om. De metempsychosi vid. infra p. 206. N. 1. — 7) B. σώμα. bene, C. σώματος. Proximum μετεγγίξεσθαι addendum Lexicis. — 8) B. ἄνοιαν. — 9) Leg. ἀλως, ut est in B. — 10) Vulc. »Sicut.« Legit igitur ὡς. — 11) B. οὕτως. male. — 12) B. C. ἄλογος pro ὀλόγος. recte. — 13) I. e. οὐσα. Vid. Bud. p. 260 s. — Henr. Steph. T. IV. p. 607, D. Zonar. p. 1863. ibiq. Tittm. — cf. Suicer. s. v. — Item vid. Theodoret. T. III. p. 380. Vulc. margo: †† Defectus.« Hic omnia confusa exhibet. — 14) B. ἦ. Vulc. »Aut.« — 15) B. om. articulum. male.

ἐν τοῖς ἐξῆς ¹ θεωρήμασι καθόλου. . . . ² ψυχῆς ἀποφαίνη.
 ἀλλὰ τίς μὲν ὁ κυρίως θεῖος νοῦς, καὶ τίς. . . . ³ ψυχῆ, εἰ ⁴
 δὲ καὶ τί τὸ κυρίως θεῖον σῶμα, προεῖρηται ἡμῖν. . . . ⁵
 ἐν τῇ τοῦ ρ^{ου} π^{ου} β^{ου} ⁶ θεωρήματος παραγραφῇ. Πρὸς δὲ ⁷
 ὅπως μετέχουσι τῆς τοιαύτης θειότητος οἱ θεῖοι πρὸ ἡμῶν
 νόες; ὅπως τε καὶ ἡμεῖς ἐν μετοχῇ ταύτης ἀποτελούμεθα; τῇ
 χάριτι δηλαδὴ τοῦ ἀφράστως ἐνωθέντος ἡμῖν θεοῦ λόγου, συν-
 εργούντων ἡμῖν εἰς τοῦτο καὶ τῶν θείων νόων κατὰ θείαν ἐπί-
 τευσιν. Τὰ δὲ περὶ ⁸ τοῦ σοφοῦ τούτου παρεισαγόμενα τρία
 κατὰ βαθμούς ⁹ γένη τῶν τε νόων καὶ τῶν ψυχῶν ψιλὰ μόνον
 εἰσὶν ἐννοήματα, καὶ ὡς ἂν Ἀριστοτέλης συμφήσειε, τερετίσμα-
 τα ¹⁰. νόες τε γὰρ ἅπαντες θεῖοι, καθ' ὃν εἰρήκαμεν τρόπον ἐν
 τῇ τοῦ ρ^{ου} π^{ου} ¹¹ θεωρήματος παραγραφῇ ¹², καὶ οὐχ ὁ μὲν
 θεῖος, ὁ δὲ οὐ θεῖος. Καὶ ψυχῶν εἷεν ἂν ὄντως εἶδη κατὰ ¹³ 132. b
 πρώτην διαίρεσιν τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον, ¹⁴ ὧν τὸ μὲν логи-
 κὸν καὶ τὴν ἀρχὴν κατ' εἰκόνα θεοῦ γεγένηται, διὸ καὶ θεῖον
 ἐμφύσσημα ¹⁵ προσεῖρηται καὶ ψυχὴν ¹⁶ ἐνικῶς ἐκπεφώνηται διὰ
 τὴν ἐγγυτέρω τοῦ θεοῦ μέθεξιν. ἐνεφύσσησε γὰρ, φησὶν,
 ὁ θεὸς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου ¹⁵ καὶ ἐγέ-
 νετο ὁ ἀνθρώπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Καὶ αὐτίς μετὰ
 τὸν ἐξ ἀβουλίας εἰς ἀλογίαν καὶ φθοράν ὄλισθον εἰς ἐκεῖνο
 πάλιν, ὃ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς διὰ τῆς κατὰ τὴν θείαν οἰκονομίαν
 χάριτος, ¹⁶ ἐπανάγεται. Τὸ δὲ ἄλογον τὴν εἰς πολλὰ διαίρεσιν

1) Margini adscr. est vox in A., sed B. in textu posita. — 2) Lacunam, quam etiam C. habet, ex B. optime supletur: *περὶ πάσης. Vulc. universae de anima.* — 3) C. *τίς ψυχῆ* sine lacunae indicio. B. pro lacuna: *ἡ κυρίως Vulc.* »et quae item sit anima divina.« Addiderim: *ἡ κυρίως θεία.* — 4) B. C. *ἔτι.* bene. — 5) B. lacunam, quae in C. quoque apparet, explet: *ἤδη μετρίως, ὡς ἐνήν. Vulc.* »satis abundeque a nobis dictum est.« — 6) B. plene *ἐκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ δευτέρου.* — 7) Addit B. *καί.* In C. inter *πρὸς δὲ (sic)* et *μετέχουσι* lacuna est. — 8) B. *παρά.* bene. — 9) B. *ἀριθμούς.* non displicet quidem, praeferamus tamen *βαθμούς.* cf. paullo inferius. C. *καταβαθμούς.* — 10) Vid. Thom. Mag. s. v. *χαίρειν:* p. 908. ibiq. Hemsterh. in addendd. sine Libri. ubi etiam Aristoteles citatur. Analytic. post. L. I. c. XVIII. T. I. p. 72. l. 7. ed. Erasm. — 11) B. plene *ἐκατοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ.* — 12) C. *παραγραφῇ* vitiose. — 13) B. *ἐμφύσσημα.* ita scr. hic et supra p. 156. l. 2. ut proxime *ἀνεφύσσησε.* Vid. Genes. c. II. v. 7. — 14) B. *ψυχῆ.* recte. — 15) Moses addit: *πνοὴν ζωῆς.* — 16) Melius pones hic deletum comma post *ἀρχῆς.*

ἐπιδέχεται. οὕτω γοῦν καὶ περὶ τῆς πρώτης τῶν ἀλόγων ζώων γένεσεως ὁ δημιουργὸς εἶρηκεν: ἔξαγαγέτω¹ ἢ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος²; εἰπεῖν ἐπὶ τῆς γεηροτέρας³ τὴν εἰς διαφορὰν⁴ γένη, τουτέστι εἶδη⁵, διαίρουσιν τῆς ἀλόγου ψυχῆς παρενέφηγε· τῷ τε ψυχῶν ἐπὶ τῶν ὑγροτέρων τὴν εἰς πλήθος πρόοδον τούτων ἀριθμηλότερον διεσήμανε μετ' ἐπισημασίας τοῦ⁶, καὶ τὰ σώματα τῶν ψυχῶν εἶναι βούλεσθαι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὰς ψυχὰς τῶν σωμάτων, καὶ τὸ συναμφοτέρον δεῖν ἀπὸ τοῦ κυριωτέρου ψυχὴν ὀνομάζεσθαι. ὄργανα γὰρ οἰκεία⁷ πρόσφορα ταῖς ψυχαῖς πρὸς τὰς αὐτῶν ἐκάστων ἐνεργείας, τὰ σώματα διαπέπλασθαι⁸. Ἀλλὰ πρὸς οὐδὲν τούτων ἀπιδῶν ὁ σοφὸς περὶ μὲν διαφορὰς τῶν ἀλόγων ψυχῶν οὐδένα ποιεῖται λόγον, ἀλλ' ὡςπερ πάσης ψυχῆς⁹ οὔσης καὶ νοεράς, οὕτω τῆ¹⁰ τοιαύτην ψυχὴν εἰς τρία κατὰ βαθμούς¹¹ διαιρεῖ γένη, τὰς μὲν πρώτας λέγων καὶ θείας, τὰς δὲ δευτέρας καὶ αἰεὶ νοεράς, τὰς δὲ τρίτας καὶ ποτὲ μὲν νοεράς, ποτὲ δὲ μεταβάλλουσας εἰς ἀνοϊαν¹², οὕτω¹³ τελείαν ποιεῖται τῶν ψυχῶν τὴν διαίρεσιν, ἔξω ταύτης ἔων τὰς διαφορὰς τῶν ἀλόγων ψυχῶν, καθ'¹⁴ ὡς¹⁵

153. a ἔμψυχα τὰ ζῶα πάντα παρὰ πάντων εἶναι ἀνωμολόγητα¹⁵, καὶ περιπτῆν¹⁶ ἄλλως τὴν λογικὴν καὶ μονοειδῆ ψυχὴν, εἰς τρία διαιρῶν γένη, τὰ μὴ ὄντα μηδ' ὑφ' ἑστώτα. μία γὰρ κατ' εἶδος ἢ λογικὴ ψυχὴ, καθ' ἣν μόνος ὁ ἄνθρωπος πεπλασιούργηται.

ρπϛ'.¹⁷ » Πᾶσαι μὲν γὰρ ψυχαὶ θεῖαι¹⁸ θεοὶ εἰσι ψυχικῶς, πᾶσαι δὲ αἰ τοῦ νοεροῦ¹⁹, θεῶν ὄπαδοὶ αἰεὶ, πᾶσαι δὲ αἰ μεταβολῆς δεκτικαὶ, θεῶν ὄπαδοὶ ποτέ.«

1) B. ἔξαγαγέτω. Vid. Genes. c. I. v. 24. — 2) Adde e B.: καὶ ἔξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἔρπετα ψυχῶν ζωσῶν, [l. l. v. 20] τῷ τε γὰρ κατὰ γένος. Illa omisit Vulcanius. — 3) B. τῶν γεηροτέρων. placet. — 4) B. C. διάφορα. melius. Vulc. »ex differentia.« Mox τουτέστιν ἤδη διαίρεσιν. Scr. διαίρεσιν. — 5) Vulc. addit: »quae undique extaturae sunt.« — 6) Vulc. addit: »Crescite et multicamini. Et ibidem subindicat.« Adde haec ex Genes. c. I. v. 28. — 7) B. C. καὶ bene addunt. — 8) Scr. διαπέπλασθαι, ut B. — 9) Ex B adde λογικῆς. Om. Vulc. — Mox C. νοεράς. — 10) Leg. τὴν, ut B. — C. τῆ sic. — 11) C. καταβαθμ. junctim, ut supra. — 12) B. ἀνοϊαν. — 13) B. εἴτων. Scr. f. οὕτως οὖν. Vulc. »Atque ita.« — 14) C. καθ' αἶ. — 15) Scr. . .ται, ut B. — 16) Scr. περιπτῆν, ut B. C. — 17) Scr. ρπέ, ut B. C. — 18) Edit. θεῖαι ψυχαί. — 19) Adde ex Edit. μετέχουσαι νοῦ. Proxime scr. ὄπαδοί. Infra ὄπαδοῦς. Vide Creuz. ad Procl. Alc. p. 32.

Ὅτι μὲν οὐδένα περὶ τῆς ἀλόγου ψυχῆς ποιεῖται λόγον, διὰ τῶν εἰρημένων ἡμῖν δῆλον. τὸ δὲ τὴν λογικὴν ψυχὴν, ταυτὸν δὲ εἰπεῖν τὴν ἀνθρωπίνην, ¹ οὕτω διαιρεῖν, ὡς τὰς μὲν λέγειν θείας εἶτον θεοὺς ψυχικῶς εἶναι, τὰς δὲ νοεράς εἶτον θεῖον ὁπαδοὺς αἰεὶ, τὰς δὲ μεταβάλλουσαι ἐπὶ τὸ χεῖρον, τί ἂν ἄλλο εἴη ἢ τὰς μὲν ἀποκληρωτικῶς φύσει τοιάσδε, τὰς δὲ τοιάσδε λέγειν εἶναι; καὶ τὸ ψυχικῶς γὰρ τοῦτο πάντως δηλοῦν βούλεται, τὸ κατὰ τὴν τῆς ψυχῆς φύσιν. τούτου δὲ δοθέντος, οὐτ' ἂν ἡ θεία δοξασθεῖη δικαίως, ὅτι ὅπερ ἦν φύσει, τοῦτ' οὕσα διαμεμένηκεν, οὐδ' ἡ λαχοῦσα τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολὴν κολασθεῖη, ὅτι μετέβαλεν. ἐκάτερα γὰρ τὸ οἰκεῖον κατὰ φύσιν τετήρηκεν, ὡς ἀναιρεῖσθαι μὲν ἐντεῦθεν τὸ τῆς ψυχῆς αὐτεξούσιον, συναιρεῖσθαι ² δὲ καὶ τὴν θείαν κρίσιν, ^{155.b} καὶ τὴν αἰτίαν δὲ τῆς μεταβολῆς τῶν φύσει ταύτην ὑφισταμένων ἐπὶ τὸ ³ αἴτιον τῆς φύσεως ἀναφέρεσθαι. εἰ δὲ ταῦτα ἄτοπα, καὶ ἀψυχή ⁴ αὐτεξούσιος εἶναι ἀνωμολόγηται, ἢ γε ⁵ λογική, καθ' ὃ μάλιστα καὶ αὐτοκίνητος εἴρηται· οὐτ' ἄρα φύσει ⁶ θεία, καὶ καθ' αὐτὴν θεός, οὔτε φύσει μεταβλητὴ τις, ἀλλ' αὐτὸ προαίρετος πᾶσα ⁷. Καὶ εἰ οὕτω τὸ ψυχικῶς ἐκλαμβάνοιτο κατὰ τὸ τῆς ψυχῆς αὐτεξούσιον, ὡς ἐξὸν αὐτῇ, ὅπερ ἂν ἐλήται, εἴτε νοερῶς αἰεὶ ζῆν εἴτε καὶ εἰς θείαν μετουσίαν δι' ἄρετις ἐπιτεταμένης ἀναδραμεῖν καὶ θεωθῆναι τῇ χάριτι κατὰ τὸ εἰρημένον: Ἐγὼ εἶπα, θεοὶ ἐστε ⁸ καὶ υἱοὶ ὑψίστου πάντες, εἴτε καὶ τὸναντίον παρασυμβληθῆναι τοῖς κτήρεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὁμοιωθῆναι, καὶ οὕτως ἀπὸ τοῦ μεταβληθῆναι εἰς ἄνοιαν, καὶ τὸν ψυχικὸν ⁹ τοῦτον ἐκοῦσαν ὑπελθεῖν θάνατον, ὡς ὄνειδίζεσθαι καὶ αὐτὴν τό, Ἰμεῖς δὲ ¹⁰, ὡς ἄνθρωποι, ἀποθνήσκετε, καὶ ὡς εἰς τῶν ἀρχόντων, τουτέστιν ὃ ἐξ ἀρχαγγέλου γεγονώς διά-

1) Scribere debuit Noster aut: ἢ ταυτὸν εἶπε omissio δὲ, aut ut in parenthesi dictum saltem: εἶπε, quod scriberemus, nisi codices in hoc anacolutho consentirent. Vulc. »quae eadem et humana dicitur.« — 2) C. συνααιρεῖσθαι. — 3) B. τὸν. — 4) Scr. ἢ ψυχῆ. ut B. C. — 5) C. ἢ pro ἢγε. — 6) B. C. addunt τις. recte. — 7) Scripsit: αὐτοπροαίρετος πᾶσα. B. autem προαίρετος πᾶσαι. — 8) B. ἐσταί. Psalm. LXXXI. v. 6. — 9) C. τὸ ψυχικόν. — 10) δὲ in C. super scriptum.

βολος, πίπτειν, εἰς¹ ταῦθ' οὕτω λέγειν οὗτος² βούλεται συμφησαιμεν ἄν αὐτῷ καὶ ἡμεῖς. ἀλλ' οἶμαι μακρὰν τῆς τοιαύτης ἐννοίας ἀπέχει, μᾶλλον δὲ ἔοικεν ἄλλα τινὰ³ ψυχῶν ἀναπλάττειν εἶδη⁴, τοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ἀνώτερα, τότε νοερὸν αἰεὶ καὶ τὸ θεῖον, ἵνα τὴν πρεσβευομένην αὐτῷ πολυθεΐαν ἀξήσῃ, καὶ ὡσπερ ἐνάδων πλῆθος εἴτουν πρώτων θεῶν, εἶτα καὶ νοερῶν δευτέρων θεῶν⁵, οὕτω καὶ τρίτων ψυχικῶν θεῶν πλῆθος σεβασθῆ. Καὶ τί λέγω: πρώτων καὶ δευτέρων καὶ τρίτων; ὅποτε καὶ τούτων ἕκαστα εἰς τὸ ἀμέθεκτον καὶ τὸ μεθεκτὸν, καὶ τὸ τούτων μέσον γένος διείλε. προῦδων δὲ καὶ μέχρι σωματίων, τὸ θεῖον κατασπᾶ σέβας. οὕτως εἶχεν ἀπλή-
 154. a στως⁶ τοῦ τῆς πολυθεΐας ἔρωτος, καίτοι τὸ ἐν πρεσβεύειν ἐπαγγελλλόμενος καὶ μίαν εἶναι τὴν πάντων ἀρχὴν⁷ ἔστιν ὅπου ὑποφηγούμενος. Οὐχ αἰμὲν, αἰδὲ οὐ, ἀλλὰ πᾶσα ψυχὴ λογικὴ δύναται δέχεσθαι τὸ θεῖον φῶς, ἄνωθεν ἐπιλάμπον, εἰ μὴ τις ἐκοῦσα μύει τὰ νοερά αὐτῆς ὄμματα τοῦ μὴ βλέπειν αὐτό. τὸ γὰρ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, φησὶ, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν, οὐ παρὰ τὸ μὴ φαίνειν ἐκεῖνο, ἀλλὰ παρὰ τὸ τὴν προελομένην τὴν σκοτίαν⁸ ψυχὴν, καὶ οὕτω καὶ αὐτὴν σκοτίαν⁹ γενομένην καὶ ὀνομαζομένην μὴ θέλειν καταλαβεῖν αὐτό; Ἐκεῖνο γὰρ πάντα, φησὶ¹⁰, ἄνθρωπον φωτίζειν¹¹, ἀρχόμενον¹² εἰς τὸν κόσμον.

ρps'. » Πᾶσα ψυχὴ ἀσώματος ἐστὶν οὐσία καὶ χωριστὴ σῶματος.« κ. τ. λ.

Ἐκ τούτου τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν μετὰ τοῦτο δηλὸς ἐστὶν ὁ σοφὸς, μηδὲ ψυχὴν τὴν τῶν ἀλόγων ὀνομάζειν βουλούμενος, παρὰ τε τὴν ἐνάργειαν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν κοινὴν ἐννοιαν.

1) Scr. e B. C. πίπτειτε (πίπτεται in B.), εἰ. Vid. Ps. I. l. v. 7. — 2) B. C. οὕτως λέγειν ὁ σοφός. Scr. οὗτος λεγ. ὁ σ. C. ἄν pro ἄν et infr. ἐνοίας. Idem δ' ἔοικεν. — 3) C. ἄλλα τινὰ. — 4) Male om. εἶδη in B. — 5) Om. in B. εἶτα — θεῶν. male. — 6) B. ἀπλείστως. — 7) C. ἀρχὴν, in textu omissum, ab al. m. in marg. habet. — 8) B. σκοτία. ter. Vid. Joann. c. I. v. 5. — 9) σκοτός B. — C. μη (sine accentu) θέλειν καταλοιπεῖν αὐτό sic. — 10) φησὶ πάντα. Vid. Joann. I. l. v. 9. ubi: ὁ φως. π. ἄνθρ. — 11) B. φωτίζει. bene. — 12) L. ἐρχ. ut B. Vulc. hoc participium refert ad ἄνθρωπον.

πάντες γὰρ συμφώνως ἔμψυχα πάντα τὰ ζῶα φαμεν, οὐ τὰ λογικά μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλογα. οὕτω γοῦν καὶ τὸ ζῶον ὀρίζεται: οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική¹. καὶ αὐτίς εἰς λογικὸν² διαιρεῖται καὶ ἄλογον, κατὰ τί δ' ἂν λέγοιτό τι ζῶον ἄλογον, εἰ μὴ κατὰ τὴν ψυχὴν; οὐ γὰρ δήπου κατὰ τὸ σῶμα. τὸ γὰρ σῶμα³ οὔτε ζῶον ἐστίν, οὔτε λογικόν, οὔτε ἄλογον, ὃ καὶ πρὶν ἐνωθῆναι ψυχῇ καὶ αὖ μετὰ τὸ χωρισθῆναι οὔτε 134. b ζῶον⁴ ὅλως οὔτε πολλῶ μᾶλλον τοιῶσδε ἢ τοιῶσδε ζῶον καθορᾶται. Δῆλον οὖν, ὅτι διὰ τὴν ψυχὴν ζῆ, καὶ τοιῶσδε ζῆ διὰ τὴν τοιάδε⁵ ψυχὴν, ἐπεὶ καὶ πᾶσα ψυχὴ ζωὴ ἐστίν, φησὶ⁶ καὶ οὗτος. Ὡςπερ οὖν διὰ τὴν λογικὴν ψυχὴν λέγεται τι ζῶον λογικόν, οὕτω καὶ διὰ τὴν ἄλογον ζῶον ἄλογον. Ἄλλ' οὗτος πᾶσαν ψυχὴν ἀσώματον οὐσίαν εἶναι λέγων καὶ σώματος χωριστήν, καὶ τοῦτο δείκνυται⁷ πειρώμενος διὰ τοῦ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφειν καὶ γινώσκειν μὴ μόνον ἑαυτὴν⁸, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸ αὐτῆς, δῆλός ἐστι, τὴν ἄλογον ψυχὴν μὴ παραδεχόμενος, ἥτις ἐν σώματι τε τὸ εἶναι ἔχει (ἐν γὰρ τῷ αἵματι αὐτῷ⁹, φησὶ¹⁰ περὶ τῶν ἀλόγων ζῶων, ἢ ψυχὴ αὐτῶν ἐστίν), καὶ οὐ μόνον τὰ πρὸ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὴν ἀγνοεῖ, ὡς καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἀνεπίστροφος, καὶ σώματος ὅλως ἀχώριστος, δι' ὃ καὶ θνητὴ πᾶσα ψυχὴ ἄλογος¹¹. Εἰ δὲ βούλεται καὶ τὴν τῶν ἀλόγων ψυχὴν λογικὴν λέγειν καὶ νοεράν, ὡς ἐκ λόγου καὶ νοῦ μεταβαλοῦσαν εἰς ἀπολογία¹² καὶ ἄνοιον¹³, καὶ αὖ πάλιν ἐπιστρέφουσαν εἰς λόγον καὶ νοῦν· δῆλος πάλιν αὐτόθεν γίγνεται παρεκλαμβάνων τὴν πλατωνικὴν μετεμψύχωσιν, ἐφ' ᾗ καὶ ἄλλους μὲν ἔχει πολλοὺς, οὐχὶ τῶν ἡμετέρων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν¹⁴ κατ' αὐτὸν ἐλληνικῆς πλάνης ἀντεχομένων, τοὺς ἄν-

1) Vid. Aristot. de juventut. c. I. T. I. p. 342. ed. Erasm. illum vide etiam ob proxima. — 2) B. λογικὴν. male. — 3) B. C. bene addunt: ἢ σῶμα. — 4) C. ζῶον pro ζῶον. — 5) Scr. τοιῶσδε. ut B. — 6) C. φησὶν. Vid. Procl. c. CLXXXVIII. ibique Creuz. — 7) B. C. δεικνύται. recte. — 8) C. ἑαυτὴν αὐτήν. — 9) C. αὐτοῦ pro αὐτῷ. Leg. αὐτῶν. Locus est Levitic. c. XVII. v. 11. — 10) B. φησὶν, et proxime ἐστίν. C. ἐστίν ignorat. — 11) B. διὸ καὶ ψυχὴ πᾶσα ἄλογος θνητῆ. — C. δι' ὃ καὶ. — 12) Scr. ἀλογία. ut B. — 13) Scr. cum C. ἄνοιαν. — 14) C. post τῶν exhibitet της.

τιλέγοντας καὶ μάλιστα τὸν Ἰάμβλιχον¹, ὃς τὴν ἀλογίαν τοῦ δόγματος τῆς ἀπ' ἀνθρώπων εἰς ἄλογα ζῶα, καὶ ἀπ' ἀλόγων εἰς ἀνθρώπους μετεμψυχώσεως, ἀναξίαν τῆς πλατωνικῆς διατοίας κρίνων, ἀλληγορικῶς ταύτης² αὐτὸν εἰσάγοντα πειροῦται δεικνύειν, τὰ ἦθη δηλαδή διὰ τῶν ζώων παρεμφαίνοντες³, ὡς διὰ μὲν τοῦ λέοντος τὸ θυμῶδες, διὰ τοῦ λύκου δὲ τὸ ἀρπακτικόν, διὰ δὲ τῶν ὄνων τὸ πρὸς λαγνεῖαν κατάφορος⁴, καὶ
 135. a διὰ τῶν ἄλλων ὁμοίως τὰ πεπλήσια⁵, ὅθεν καὶ τὰς μὲν λογικὰς ἐξ ἀνθρώπων εἰς ἀνθρώπους μεταχωρεῖν, τὰς δ' ἀλόγους ἐξ ἀλόγων εἰς ἄλογα, εἶναι δὲ καὶ κατ' εἶδος ἕκαστον ζώων⁶ ψυχῆς εἶδος κατάλληλον, ὡς διαφόρων οὐσῶν τῶν ψυχῶν κατὰ τὰ εἶδη, πρὸς ἕκαστον εἶδος οἰκεῖον καὶ τὸ σῶμα διαπεπλάσθαι. Ἐλεχθεῖη⁷ δ' ἂν καὶ ἄλλως ἄλογον ὄν τό λογικὰ λέγειν τὰ ἄλογα, οἷς οὐδὲ μία προσοῦσα λογικὴ κίνησις ἐμφαίνεται, οὐ βουλή, οὐκ ἀρετὴ, οὐ τέχνη, οὐ μάθησις, οὐκ ἄλλο τι τῶν διανοητικῶν. εἰ γὰρ καὶ σύνεσις τις ἐνίοις πρόσεστι, τισὶ δὲ καὶ πανουργία, οἷά τις τέχνης εἰκῶν, καὶ σκιὰ δυνάμεως λογικῆς· ἀλλὰ φυσικὴν ταύτην ῥητέον ἂν εἶη μᾶλλον ἢ λογικὴν, πρὸς τοῦ δημιουργοῦ δεομένην⁸, ἵνα μὴ παντάπασιν ἀβοήθητα καταλείπηται, τοῦ καὶ⁹ τὰς ἐνεστώσας ἐκκλίνειν βλάβας καὶ προφυλάττεσθαι τὰς μέλλουσας, καὶ ὥστε πᾶσαν ἑαυτῇ τὴν κτίσιν¹⁰ συνάπτεσθαι καὶ ἀλληλοχεῖσθαι¹¹ διὰ δὴ τινων μεσο-

1) Vid. de hac explicatione Cudworth. p. 47. Not. 1. Creuz. Myth. T. III. p. 442 sqq. Nemesius de Natura hominis p. 117 ed. Matthaei: Ἰάμβλιχος δὲ τὴν ἐναντίαν τούτοις [veteribus philosophis, qui veram μετεμψυχώσεως docuerant] δραμῶν, κατ' εἶδος ζώων ψυχῆς εἶδος εἶναι λέγει, ἦγον εἶδη διάφορα. γέγραπται γοῦν αὐτῷ μονόβιβλον ἐπίγραφον, ὅτι οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων εἰς ζῶα ἄλογα, οὐδὲ ἀπὸ ζώων ἀλόγων εἰς ἀνθρώπους αἱ μετεμψυχώσεις γίνονται, ἀλλὰ ἀπὸ ζώων εἰς ζῶα, καὶ ἀπὸ ἀνθρώπων εἰς ἀνθρώπους. Cf. Wyttenb. ad Plat. Phaedon. p. 210 sq. ubi Olympiodorus de metempsychosi ita: «οἱ δὲ, τοῖς ἦθεσι κατὰ μεταφορὰν εἰδοποιεῖσθαι, τοὺς ἀνθρώπους ὄνους μὲν λεγομένους τοὺς ὀνώδεις, θεοὺς δὲ τοὺς θείους, καὶ τὰ ἄλλα γένη ὡσαύτως. Hoc Jamblichum docuisse disertè dicit Aeneas Gazaeus. Vid. Wyt. I. I. p. 215. — Retinenda est igitur vox ἦθη hic, et infra εἶδη. — 2) Scr. cum C. ταύτην. — 3) B. παρεμφαίνοντα. recte. Ita quoque Vulc. margo. — 4) Scr. κατάφορον, ut B. C. — 5) B. C. recte παραπλήσια. — 6) B. ζώων melius. — 7) Scr. f. Ἐλεχθεῖη. — 8) Scr. e B. δεδομένην. Vulc. » indita sit. « — 9) B. τε. — C. τὰς ignorat. — 10) B. [ἔξιν] ita in textu. in margine: » vel ἔριν. « utrumque male. — 11) B. ἀλληλουχ. recte.

τῆτων τὰ πάντα διάφορα. ὅτι δὲ φυσικῶς, ἀλλ' οὐ λογικῶς ἐνεργεῖ τὰ τοιαῦτα τὰ ζῶα, δῆλον ἐκ τοῦ καθ' ἕκαστον εἶδος¹ τὰ ὑπ' αὐτὸ² πάντα τὸ τοῦ εἶδους ἴδιον ὁμοίως ποιεῖν καὶ μὴ διαλλάττειν ἀλλήλων ἐν τῷ πλήθει τὰς ἐνεργείας, ἀλλὰ καθ' ὁρμὴν μίαν, πλήν τοῦ μᾶλλον καὶ ἥττον, κινεῖσθαι. πᾶς γὰρ λαγῶς ὁμοίως ἐν τῷ φεύγειν τεχνάζεται, καὶ πᾶς λύκος ὁμοίως πανουργεῖ, καὶ πᾶς πίθηκος ὁμοίως μιμεῖται, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πᾶς ἄνθρωπος ὁμοίως τὰ αὐτὰ ἐνεργεῖ, ἀλλὰ μυρίαί τῶν ἄλλων παρ' ἄλλα³ ἐνεργειῶν αἱ διαφοραὶ ταῖς ἐκάστων προαιρέσεσι συνδιακρινόμεναι. τίνας ἔνεκεν; ὅτι λογικὸν τοῦτο τὸ ζῷον ἐστὶ καὶ κατὰ τοῦτο ἐλεύθερόν τε καὶ αὐτεξούσιον τοῦ πράττειν, ὅπερ ἂν βούληται, καὶ οὐ φύσει μόνη, καθάπερ τὰ ἄλογα διοικούμενον⁴, διὸ καὶ ποιοῦσιν ἅει τὰ αὐτὰ πάντα ἐκεῖνα τὰ τοῦ αὐτοῦ εἶδους. ἦν γὰρ φύσεως τὸ ἅει καὶ παρὰ πᾶσι ταυτόν. Ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τῆς ἐμπυχώσεως⁵ καὶ εἰσαυθις^{155.b} ἐπεξεργασθήσεται. Ὅτι δὲ ἡ λογικὴ ψυχὴ ἀσώματος ἐστὶν οὐσία καὶ χωριστὴ σώματος, καὶ ἡμεῖς σύμφαμεν. ὅτι δὲ καὶ ἑαυτὴν γινώσκει, ὃ μὲν φανερόν εἶναι λέγειν⁶ ἐκ τοῦ καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτὴν ταύτην εἰδέναι, ἀπορήσειε⁷ ἂν τις εὐλόγως, εἰ, φανερῶς οὕτως οὔσης τῆς γνώσεως τῆς ψυχῆς, ἠγγώησαν⁷ ἑαυτοὺς οἱ σοφοὶ καὶ εἰς μυρίας περὶ τῆς ψυχικῆς οὐσίας διηρέθησαν δόξας, καὶ οὐδεὶς οὐδέπω περὶ αὐτῆς ἀκριβές τι καὶ ἀσφαλές ἀπεφώνησε. Μᾶλλον οὖν τούναντίον ἐστὶ φανερόν, ὅτι ἄγνοεῖ ἑαυτὴν, ὅτι ποτέ ἐστίν. εἰ γὰρ ἐγίνωσκεν, οὐκ ἂν νῦν μὲν σῶμα ἑαυτὴν εἶναι κατὰ τὴν τῶν Στωϊκῶν⁸ δόξαν ἀπεφαίνετο, καὶ τοῦτο ἄλλο τι κατὰ ἄλλον, νῦν δὲ ἀσώματον, καὶ νῦν μὲν οὐσίαν ἀθάνατον καὶ ἀσώματον, νῦν δὲ ἀσώματον μὲν, οὐκ οὐσίαν δὲ⁹ οὐδ' ἀθάνατον, καὶ νῦν μὲν ἀριθμὸν, νῦν δὲ ἀρμο-

1) B. εἶδος in margine corruptum in εἶδους. Articulus τοῦ referendus ad ποιεῖν et rel. — 2) B. αὐτοῦ. male. C. τὸ ὑπ' αὐτό. male. qui idem. τὰ τοῦ εἶδους. — 3) B. C. ἄλλοις. recte. — 4) B. διοικούμενα. recte. — 5) Scr. ἐμπυχώσεως. B. μετεμπυχώσεως. — 6) B. λέγει. bene. — 7) B. ἠγγώουν. C. ἠγγώησαν. hoc scr. — 8) Vid. J. Lipsii manuduct. in Opp. T. IV. p. 993. sq. ed. 8^{vae}. — Cudworth. Syst. intell. p. 502. N. 1. — Carli. Psychol. T. III. p. 527. Tiedem. Syst. d. stoisch. Philos. T. II. p. 144. sqq. et qui ab his citantur. — 9) C. pro δὲ dat comma.

νίαν, νῦν δὲ κρᾶσιν, νῦν δὲ ἄλλο τι¹. Ὅποτε τοίνυν οὕτως ὁ περὶ ψυχῆς λόγος παρὰ τοῖς σοφοῖς ἀμφιβάλλεται, τοῦτο μᾶλλον ἔστι φανερόν, ὡς, ὅπερ οὗτος ὁ σοφός φησι φανερόν, κόμπος ἄλλος² ἔστι διάκενος. ἀληθές δέ ἐστι μάλιστα τὸ λέγειν, ὡς, εἴ τι γινώσκωμεν νῦν, ἐκ μέρους³ γινώσκωμεν καὶ ἐκ μέρους καταλαμβάνομεν, καθά φησιν ὁ εἰς τρίτον οὐρανὸν ἀρπαγείς καὶ τὰ ἄρρητα μνηθεὶς Ἀπόστολος⁴.

ρπζ'. » Πᾶσα ψυχὴ ἀνώλεθρός ἐστι καὶ ἄφθαρτος. « κ. τ. λ.

136. a Καὶ ἐκ τούτου δῆλός ἐστι μὴ δεχόμενος, εἶναι τινα ψυχὴν ἄλογον.⁵ καὶ φθαρτὴν εἶναι ἀνάγκη. ἀλλ' ὅτι μὲν εἰσιν ἄλογοι αἱ τῶν ἀλόγων ζώων ψυχαί, ἰκανῶς ὑπεμνήσαμεν⁶ ἐν τοῖς εἰρημένοις. τούτου δὲ λοιπὸν προϋποκειμένου⁷ ἀκολουθῶς καὶ πρὸς τὸ προκείμενον κεφάλαιόν φαμεν, ὅτι οὐ πᾶσα ψυχὴ ἀνώλεθρός ἐστι καὶ ἄφθαρτος, ἀλλ' ὅπερ ἄρ⁸ ἡ λογικὴ τε καὶ νοερὰ καὶ θεία, δι' ἀρετῆς ἀποτελεσθεῖσα τῇ μεθέξει τῆς χάριτος. αἱ γάρ⁹ τοι τῶν ἀλόγων καὶ ἔτι μᾶλλον αἱ τῶν¹⁰, ἐπειδὴ καὶ σωμάτων εἰσιν ἀχώριστοι, ἃ σύνθετά τέ ἐστι, καὶ εἰς τὰ, ἐξ ὧν συντέθεινται, πέφυκεν ἀναλύεσθαι καὶ οὕτω φθειροσθαι, καὶ αὐταὶ τῶν, ἐν οἷς εἰσι, φθειρομένων συμφθείρονται. 136. b Τὸ δὲ περὶ τῆς λογικῆς λέγειν, ὅτι ἄφθαρτός ἐστι καὶ ἀνώλεθρος, δέοιτ' ἂν τινος διορισμοῦ, εἰ μὴ μέλλοιμεν ἀντιφθέγγεσθαι τῷ εἰπόντι: φοβήθητε τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν Γεέννῃ¹¹, καὶ πάλιν: ὁ ἐσθλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν¹². διὰ γὰρ τούτων σαφῶς δείκνυται, ὡς ἔστι τις ἀπώλεια τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἣν εἶναι μόνην λογικὴν ἔφαμεν. Τοιγάρτοι καὶ διοριστέον, ὅτι φθορὰ καὶ ὄλεθρος εἴτουν¹³ ἀπώλεια, καὶ κοινότερον εἰπεῖν, θάνατος λέγεται μὲν ἐπὶ τῶν ἀλόγων ζώων ἢ διά-

1) De hoc toto loco vide quos largitur Creuzerus ad haec Procli capita praecipue Stobaei Eclogg. p. 814 sqq. sqq. p. 870. ed. Heer. — Proxime C. pro *περὶ* exhibet *τῆς*. qui articulus fortasse addendus. — 2) C. ἄλλως. — 3) C. ἐκ μέρους sic. — 4) Paulus ad I. Cor. c. XIII. v. 9. — 5) Adde e B. C. εἴπερ τὴν ἄλογον. Vulc. omisit. — 6) B. ὑπέστησαμεν. — 7) C. προϋποκειμένου. Cf. supra p. 156. Not. 5. — 8) B. εἴπερ ἄρα. bene. — C. ἄρα. — 9) C. οἱ γάρ. — 10) Adde *φρωτῶν* e B. C. et Vulcanio. — 11) Locus est Matth. c. X. v. 28. — 12) L. cit. v. 59. — 13) Vulc. » Si igitur ἀπώλεια « rel. Legit igitur: εἰ οὖν, quod non displiceret, nisi consentirent codices.

λυσίς τῆς σωματικῆς συνθέσεως, καθ' ἣν τὰ σώματα συνεχόμενα συμφύτου μετεῖχε ζωῆς¹. τῆς γοῦν συνθέσεως διαλυομένης, καὶ ἀσύμφυτος² αὐτῇ³ ζωὴ συναπόλλυται. διὸ καὶ θνητὴ ἢ τῶν ἀλόγων ψυχῇ: λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων θάνατος ὁ χωρισμὸς τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς ψυχῆς, ὁπηνίκα διαλύεται μὲν καὶ τοῦτου τοῦ ζώου ἢ σωματικῆ σύνθεσις, ἢ δὲ τῆς ψυχῆς ἀσώματος οὐσία χωρισθεῖσα, μένει καθ' αὐτήν, ἐκδεχο- 157. a
μένη τὴν ἐπιζομένην ἐκ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως παλιγγενεσίαν τοῦ οἰκείου σώματος, ἵνα πάλιν αὐτῷ ἐνωθῆ καὶ συναπολάβῃ δικαίως τὰ τῶν βεβιωμένων ἀντάξια: εἴτε βασιλείαν θείαν, ἥτις καὶ ζωὴ αἰώνιος λέγεται⁴, εἴτε κόλασιν ἀτελεύτητον, ἥτις καὶ θάνατος ἀθάνατος καὶ αἰώνιος καὶ φθορὰ καὶ ὄλεθρος ὀνομάζεται, ἐπεὶ καὶ καθόλου φθορὰ καὶ θάνατος ἐκάστου τῶν ὄντων ἐστὶν ἢ τοῦ οἰκείου καὶ κατὰ φύσιν ἀγαθοῦ ἔκπτωσις. ἢ μὲν οὖν μένει πᾶσα ψυχὴ λογικὴ καὶ οὐκ εἰς τὸ μὴ εἶναι χωρεῖ ταύτη καὶ ἀνώλεθρος ἐστὶ πᾶσα καὶ ἀφθαρτος καὶ ἀθάνατος. ἢ δὲ ἢ μὲν εἰς κόλασιν αἰώνιον, ἢ δὲ εἰς ζωὴν αἰώνιον ἀναστήσεται ταύτη τοι οὐ πᾶσα ῥηθεῖ γ' ἂν ἀφθαρτος καὶ ἀνέλεθρος⁵, ἀλλ' ὅση δηλαδὴ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ἐνταῦθα βεβίωκεν.

ρητή. » Πᾶσα ψυχὴ καὶ ζωὴ ἐστὶ καὶ ζῶν. « κ. τ. λ.

Ἔστι μὲν πᾶσα ψυχὴ ζῶσα ἐστὶ, καὶ ἡ θεία λέγει γραφή⁶.

καὶ γὰρ τὰ τε ἔνυδρα καὶ τὰ ἐναέρια, ἐρπετὰ καὶ πετεινὰ ψυ- 157. b
χῶν ζωῶν εἴρηται⁷, καὶ τὰ περὶ πάντα ψυχῇ ζῶσα κατὰ γένος, καὶ περὶ τοῦ ἀνθρώπου δὲ φησι, ὅτι καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν. τὸ δὲ καὶ ζωὴν ἀπλῶς καὶ ἀδιαφόρως πᾶσαν λέγειν ψυχὴν, τοῦ σοφοῦ ἂν εἴη τοῦτου καὶ τῶν, ὅσοι κατὰ τοῦτον πᾶσαν ψυχὴν ἀσώματον οὐσίαν εἶναι καὶ χωριστὴν σώματος, τουτέστι λογικὴν τε καὶ νοερὰν, δογματίζουσιν. ὁ δὲ καὶ εἰς ἀπόδειξιν τοῦ προκειμένου προβλήματος λαμβάνει τὸ πᾶσαν ψυχὴν γινώσκειν ἑαυτὴν καὶ πρὸς ἑαυτὴν

1) Deest ζωῆς in C. — 2) B. C. ἢ σύμφυτος. recte. — 3) B. αὐτῇ. Scr. αὐτῇ. — Platonī debetur, quae sequitur sententia. Vid. Phaedon. c. 23. Hndrf. c. IX. p. 45. ibique Fisch. (Wytt. non erat ad manum). Adde Plotin. Enn. I. L. VI. c. VI. p. 55. B. p. 42. ibiq. Creuz. ubi vid. praecipue Philon. locum — 4) Vid. Suicer. T. I. p. 664 sq. ibiq. Chrysost. cf. p. 1303 sq. — 5) Scr. ἀνώλ. ut B. C. De quo vocabulo vid. Creuz. ad h. cap. — Proxime corrige in Edit. Procl. ρητή pro ρμητή. — 6) Genes. c. I. v. 20. — 7) B. εἴρηται. ut Noster plerumque.

ἐπιστρέφειν, καίτοι γε ὁ αὐτὸς τὸ τρίτον των ψυχῶν γέ-
τος εἰς ἀνοιάν ποτε μεταβάλλον ἔφησε. πότερον οὖν καὶ ἡ τὴν
τοιαύτην μεταβολὴν παθοῦσα ψυχὴ, ἐνόσω¹ ἀνοηταίνει, γινώ-
σκει ἑαυτὴν καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφει, ἵνα καὶ ζωὴ εἴη τῷ
τηρικαῦτα² (καὶ πῶς τοῦτο διδούς οὗτος, οὐχ ἑαυτῷ προφα-
νῶς ἀντιφθέγγεται;), ἢ πάντως γε τότε οὔτε νοεῖ οὔτε πρὸς
ἑαυτὴν ἐπιστρέφει οὔτε ζωὴ ὄντως ἐστίν, εἴ γε δεῖ τὴν ζωὴν
καθὸ ζωὴν ἀθάνατον μένειν; εἰ δὲ τοῦτο πανάληθες· πῶς
ἀπλως οὗτος περὶ πάσης ψυχῆς τὸν λόγον ποιούμενος, ἑαυτὴν
τε γινώσκειν καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφειν, καὶ ζωὴν εἶναι³
ταύτην ἀποφαινόμενος, οὐ προφανῶς ψεύδεται; Ἄλλ' ἡμῖν
ικανῶς, ὡς ἐνῆν, ἅμα καὶ ἐπιτόμως⁴, ἐν τοῖς προλαβοῦσι
διώρισται τὰ περὶ τε ἀθανασίας καὶ γνώσεως τῆς λογικῆς ψυχῆς·
οἰσθ'. » Πᾶσα ψυχὴ αὐτόζως ἐστίν. « κ. τ. λ.

Εἰ μία ἐστὶν ἡ πάντων ἀρχὴ⁵ καὶ αἰτία, ὑφ' ἧς πάντα ἐκ
μῆ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παρήχθη· οὐδὲν τῶν ὄντων ἀνθυπό-
στατόν ἐστιν εἶτον ἀνθύπαρκτον. τὸ γὰρ ἀνθύπαρκτον⁶ διχῶς
λέγεται, τὸ μὲν τὸ καθ' ἑαυτὸ ὑφ' ἑστώως καὶ μὴ ἐν ἄλλῳ ὑπο-
κειμένῳ τὸ εἶναι ἔχον, οὐ μέντοι γε καὶ παρ' ἑαυτοῦ τὴν ὑπαρ-
ξιν ἔχον, καθὸ τὴν οὐσίαν ἀνθυπόστατον εἶναι λέγομεν, οὐκ
εἰ δὲ καὶ τὰ συμβεβηκότα· τὸ δὲ τὸ καὶ τὴν ὑπαρξιν ἔχον
παρ' ἑαυτοῦ⁷. τῶν οὖν ὄντων οὐδὲν οὕτως ἐστὶν ἀνθυπόστα-
τον κατὰ γε τὸν ἀληθῆ⁸ λόγον καὶ τοὺς μίαν πάντων εἶναι
ὁμολογοῦντας τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἡ μόνος ὁ πάντων αἰτίος τοῦ
εἶναι θεός. οὐδ' ἄρα ἡ ψυχὴ οὕτως ἀνθυπόστατος. ἀλλ' εἶπερ

1) Scr. ἐν ὄσω, ut B. — 2) Superiora lacunosa apud Vulcanium sic:
» Convertere, non excepto interim isto tertio animarum genere, quod
a mente discedit aliquando dementiam valde. — — — — Nam ani-
ma, quae ita afficitur et a me — — — — est, qui potest se ipsum
cognoscere aut ad — — — — convertere, ut etiam tunc ipsa vita
sit? « — 3) B. [τινα]. merito inclusum. — 4) B. ἐπι [τούτοις].
male. — 5) C. ἀρχῆ. idem. αἰτίαν. — Proxima est platonica senten-
tia, Nostro frequentata (cf. p. 15). Vid. Sophist. p. 265. a. b.
T. II. Bip. Conv. p. 205. b. T. X. Bip. c. 30. Ast. c. 24. Wolf.
Inde apud Patres eccl. Vid. Gregor. Naz. Or. XXIX. p. 291. A. —
6) C. post γὰρ habet ἀνθυπόστατον pro ἀνθύπαρκτον. — 7) Quae
inter ἔχον καθὸ et παρ' ἑαυτοῦ leguntur, scribae incuria desunt in C.
Ea fluxisse videntur e Joann. Dam. Dialect. c. 39. p. 42. c. 4. bis.
p. 10. et 11. Le-Quien. — 8) B. ἐμόν. e mente christiana Nostri,
qui nusquam de se uno ac singulari loquitur, praeferimus alteram
lectionem: ἀληθῆ.

ἔστιν· ὡς οὐσία. οὕτως δὲ καὶ ὡς¹ αὐτόζως ἦγε λογική. οὐ γὰρ ὡς τὰ σώματα ζῆ δι' αὐτὴν ἤγουν τῇ μεθέξει αὐτῆς, οὕτω καὶ αὐτὴ δι' ἄλλο τι, ἀλλ' αὐτὴ καθ' αὐτὴν, τὸ μέντοι εἶναι καὶ καθ' αὐτὴν οὕτως ὑφίστασθαι ἔχει² τῆς μιᾶς τῶν πάντων ἀρχῆς, ἣτις καὶ οὐδὲν τῶν πάντων καὶ πάντα ὑπερηνομένος³ ἔστι, διὸ καὶ αὐτοζωὴ λέγεται. Ὁ δὲ σοφὸς οὗτος τὸ ἐν τοῦ ἀνθυποστάτου σημαίνοντα λαβὼν, συμπεραίνει τὸ 138. a ἕτερον, ἢ καὶ ἄμφω αὐτῶν αἱ προτάσεις ψευδεῖς, ὅτι τε πρὸς ἑαυτὴν ἔστιν ἐπιστρεπτική πᾶσα ψυχὴ καὶ ὅτι πᾶν τὸ τοιοῦτον ἀνθυπόστατόν ἐστιν, ὡς ὑφιστῶν ἑαυτό.

ρζ'. » Πᾶσα ψυχὴ μέση τῶν ἀμερίστων ἔστι καὶ τῶν περὶ τοῖς σώμασι⁴ μερίστων. « κ. τ. λ.

Εἰ διὰ τὸ μετέχειν ζωῆς καὶ οὐσίας καὶ γνώσεως ἢ ψυχὴ 138. b καὶ⁵ οὐκ ἔστιν ἀμέριστος· οὐδ' ὁ νοῦς ἂν εἴη ἀμέριστος. μετέχει γὰρ καὶ κατὰ τοῦτον ζωῆς καὶ οὐσίας, ἵνα μὴ λέγω: καὶ γνώσεως. πάντα γὰρ: τὰ τε ὄντα, τὰ τε ζῶντα, τὰ τε νοοῦντα, τὰ μὲν οὐσίας, τὰ δὲ ζωῆς, τὰ δὲ γνώσεως μετέχει ἐκ τῆς ὑπερουσίου οὐσίας, τῆς ὑπερζώου ζωῆς, τοῦ ὑπερνόου νοός, προχομένων τοῦ ἐνός αὐτοῦ, τοῦ ὑπερηνωμένως ἐν ἑαυτῶν τὰ πάντα προέχοντος. Ἡ οὖν οὐδὲ τὰ πρὸ τῆς ψυχῆς ἀμέριστα πάντη, ἐὰν διὰ τὸ μετέχειν αὐτὴν γνώσεως καὶ ζωῆς καὶ οὐσίας ἀποφάσκηται αὐτῆς τὸ ἀμέριστον. ἢ ἐὰν ἐκεῖνα οὐδὲν εἰς τὰ ἀμέριστα λέγεσθαι⁶ παραβλάπτηται ἐκ τῆς τῶν πρὸ αὐτῶν μετοχῆς· λεγέσθω καὶ αὕτη ἀμέριστος. Εἰ δὲ καὶ διαφορὰν τινα δοτέον τῶν ἀμερίστων· κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον δοθήσεται, καὶ καθόσον αὕτη ἐκείνων ἥττον ἀμέριστος διὰ τὴν μετοχὴν τῶν πλειόνων, κατὰ τοσοῦτον ἐκεῖνα ταύτης ἦσσαν⁷ μεριστὰ διὰ τὴν μετοχὴν τῶν ἐλατιόνων. ἢ ἐπειδὴ χωριστὴ σώματος ἢ λογικῆ ψυχῆ καὶ ὅλως ἀσώματος, ταύτη τοι καὶ ἀμερήης καὶ ἀπλῆ δικαιούτ' ἂν λέγεσθαι⁸, καθὼς καὶ ὁ μέγας Γρη-

1) C. ὡς post καὶ om. bene. Item Vulcanius. De αὐτόζως vid. ad Procl. h. c. — 2) B. C. addunt παρὰ. merito. — 3) B. ὑπερηνωμένως. bene. C. αὐτὸ ζωή. male. Vid. Dionys. Areop. d. divn. nomm. c. II. §. 8. c. 6. §. 1. ubi cf. Pachymer. — 4) De Var. Lect. τὰ σώματα vid. Creuz. ad h. l. et Nicol. ad proximum caput bis. et p. 218. — 5) Abest καὶ in B. C. bene. Item Vulcanius om. conjunctionem. — 6) Εἰς τὰ ἀμέριστα λέγεσθαι i. e. quo minus individua dicantur. — 7) B. ἥττον. — 8) Scr. λέγεσθαι, ut B. C.

γόριος ὁ θαυματουργός¹ συλλογιστικῶς περὶ αὐτῆς ἀποφαίνεται, τὸ ἀσύνθετον ἐκ τοῦ ἀσωμάτου συνάγων, ἐκ δὲ τοῦ ἀσυνθέτου τὸ ἀμερῆς καὶ ἀπλοῦν. Λεχθεῖν δ' ἂν μᾶλλον οὐχ ἢ ψυχὴ μόνον, ἀλλὰ τὸ ἐξ ἀμφοῖν ψυχῆς τε καὶ σώματος σύγκριμα, τὸ λογικὸν τοῦτο ζῶον, ὁ ἄνθρωπος, μέσον² εἶναι τῆς τε νοητῆς καὶ τῆς αἰσθητῆς οὐσίας ἦτοι τῆς ἀμερίστου καὶ τῆς μεριστοῦ³, καθὰ καὶ τῷ ἑτέρῳ Γρηγορίῳ τῷ Θεολόγῳ⁴ δοκεῖ. καὶ μήποτε τοῦτο καὶ οὗτος βουλόμενος εἰπεῖν, ἔλαθεν ἑαυτὸν ἀντὶ τοῦ συναμφοτέρα λαβῶν τὸ ἕτερον.

ρζα'. » Πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ τὴν μὲν οὐσίαν αἰώνιον ἔχει, 139. a τὴν δὲ ἐνέργειαν κατὰ χρόνον. « κ. τ. λ.

Τὰ μέχρι τοῦδε κοινῶς περὶ πάσης ψυχῆς ἀπεφαίνετο, μηδὲν διαστελλῶν μέσον ἀμεθέκτου καὶ μεθεκτῆς, νῦν δὲ ὑπεξαίρει⁵ τὴν ἀμέθεκτον, μὴ βουλόμενος συντάξαι ταύτην ὅλως τοῖς ὑπὸ χρόνον καὶ γεννητοῖς⁶. ἀλλ' εἰ καὶ αὕτη μέση τῶν ἀμερίστων καὶ τῶν περὶ τοῖς σώμασι μεριστῶν ἐστὶ κατὰ τὸ πρὸ τούτου κεφάλαιον. οὐδὲ γὰρ ὑπέξεῖλεν αὐτὴν ἐν ἐκείνῳ, ὡσπερ ἐν τούτῳ. διὰ δὲ τὴν τοιαύτην μεσότητά ὑποβιβάζει τὰς μεθεκτὰς ἀπὸ τῆς ἀμερίστου καὶ νοεῶς ὑποστάσεως, καὶ δίδωσι ταύταις τὴν κατὰ χρόνον ἐνέργειαν. πῶς οὐχὶ κἀκείνην διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν συννπάγει ταύταις; ἢ γὰρ κἀκείνης ἢ ἐνέργεια χρονικὴ, καὶ διατί αὐτὴν ὑπεξαίρει τούτων; ἢ αἰώνιος, ὡς καὶ ἡ⁷ οὐσία, καὶ οὐκέτι μέση ἐκείνη, μηδὲν διαφέρουσα τῆς ἀμερίστου καὶ ἀκινήτου κατὰ τοῦτον καὶ νοεῶς ὑποστάσεως. ἢ οὔτε χρονικὴν οὔτ' αἰώνιον ἐνέργειαν ἔχει, καὶ συνοίχεται τῇ ἐνεργείᾳ καὶ ἡ οὐσία. οὐσι⁸ γὰρ ἀδύναμος καὶ ἀνεργητος οὐκ ἔστιν, ἢ περιττὴ καὶ μάτην ἂν εἴη. ἀλλὰ μάταιον τῶν ὄντων οὐδέν. Πρὸς δὲ τὴν ἀπόδειξιν τὸ,⁹ ἐστὶ γὰρ

1) Gregor. Thaum. Disput. de anim. p. 45. B. C. ed. Par. — 2) In B. μέσον ponitur post οὐσίας. Desunt verba καὶ τ. αἰσθητῆς in C. — 3) B. C. μεριστῆς. recte. — 4) Vid. Gregor. Naz. Or. XXVI. p. 448, B. — 5) C. ὑποξαιρεί et proxime τὸν pro τὴν. — 6) B. C. γεννητοῖς. male. Vid. Procl. in hoc ipso capite et c. CXCH. Vulc. »qui generationi subjacent.« — 7) Om. artic. in B. — 8) Scr. οὐσία, ut est in B. Vulc. autem: »In entibus.« De proxima sententia vide Creuz. ad Procl. Alc. p. 162. cf. p. 238. Olymp. Alc. 58. et supra p. 73. — 9) B. τὸ δε. sic. male autem etiam τὸδε displiceret.

ἀμέριστος οὐσία, οὗτος¹ ὡς ἄτοπον ἐκ τοῦ λόγου συνα-
γόμενον τοῦ, ἄμφω αἰώνια² ἔχειν τὴν ψυχὴν τὴν τε οὐσίαν καὶ
τὴν ἐνεργεῖαν, διώκειν βούλεται· ἡμῖν δὲ οὐ δοκεῖ ἄτοπον.
ἄλλ' οὐδὲ οὗτος τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς ἠβούλετο δεῖξαι τῆς
ἀμερίστου διαφέρουσας οὐσίας, ἀλλὰ τὴν ἐνεργεῖαν. ὅπερ οὖν
περὶ τῆς ἐνεργείας προέθετο δεῖξαι, τοῦτο περὶ τῆς οὐσίας
συνάγων, δῆλός ἐστι σοφιστικῶς τὸν λόγον ἐπηρεάζων, ἄλλως
τε ταὶ ἑαυτὸν³ ἀνατρέπει. εἰ γὰρ διαφέρει μὲν κατὰ τὴν ἐνερ-
γεῖαν ἡ ψυχὴ τῆς νοερᾶς οὐσίας, διαφέρει δὲ⁴ καὶ ἡ οὐσία
αὐτοῦ, εἴπερ ἄτοπον τὸ εἶναι αὐτὴν ἀμέριστον οὐσίαν· κατ'
ἄμ⁵ ἄρα διαφέρει, ὅπερ ἀντίκειται τῷ προτεθέντι αὐτοῦ προ-
βλήματι. Ψευδεῖς δὲ καὶ τὰς ἄλλας προτάσεις λαμβάνει, ὅτι
ἀκίνητος ἡ νοερὰ οὐσία, τοῦτο γὰρ ἡμῖν προελήλεκται⁶ ψεῦδος,
καὶ ὅτι αὐτόζως καὶ αὐθυπόστατος ἡ ψυχὴ. Συνίστησι, τὰ παρ'
ἡμῶν εἰρημένα περὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ὡς καλῶς εἴρηται
καὶ ὅ⁷ τὰ θεῖα πολὺς Διονύσιος⁸, διαρρήδην νοερὰς εἶναι τὰς
ψυχὰς ἡμῶν ἀποφαινόμενος, καὶ πᾶν, ὅπερ ἔχουσιν ἀγαθόν,
παρὰ θεοῦ τοῦτο ἔχειν, τῆς μιᾶς τῶν ἀγαθῶν πάντων αἰτίας.
λέγει γὰρ, ὅτι μετὰ τοὺς νοερούς⁹ καὶ ἁγίους νόας
αἱ ψυχαὶ καὶ ὅσα ψυχῶν ἀγαθὰ διὰ τὴν ὑπεράγα-
θόν ἐστιν ἀγαθότητα: τὸ νοερὰς αὐτὰς εἶναι, τὸ
ἔχειν τὴν οὐσιώδη¹⁰ ζωὴν ἀνώλεθρον αὐτὸ τὸ εἶ-
ναι καὶ δύνασθαι πρὸς τὰς ἀγγελικὰς ἀνατεινο-
μένου¹¹ ζωᾶς, δι' αὐτῶν δὲ, ὡς ἀγαθῶν καθηγε-
μόνων, ἐπὶ τὴν πάντων ἀγαθῶν ἀγαθαρχίαν ἀνά-
γασθαι καὶ τῶν ἐκεῖθεν ἐκβλυζομένων ἐλλάμ-
ψεων¹² ἐν μετουσίᾳ γίνεσθαι, κατὰ τὴν σφῶν ἀνα-
λογία, καὶ τῆς ἀγαθοειδοῦς ὄψεως, ὅση δύνα- 140. a

ὄν

1) C. ante ὡς exhibet μέν. — 2) B. αἰώνια. male. — 3) C. ἑαυτήν.
— 4) C. δὲ bis. — 5) Leg. ἄμφω, ut B. — C. ἄμ. c. lacunula. —
6) Ita quoque B., lineola tamen notatum. Scr. — λεγεται. B. C.
bene addunt ὄν post ψεῦδος. — 7) B. C. addunt. μέγας καὶ. —
8) Dionys. Areop. d. divn. nomm. c. IV. §. 2. — 9) C. ἱερούς pro
νοερούς. recte. — 10) C. οὐσιώδη. Ad hunc locum vid. Pachymer.
p. 518. C. ed. Cord. — 11) B. ἀνατεινόμενος. Scr. ἀνατεινομένης.
Proxime omittit Ed. δὲ. — 12) B. ἐλλάμψεως.

μεις, μετέχειν. Διὰ γὰρ τούτων¹ παρίστησιν ὁ πατήρ, ὅτι καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ νοεῖν καὶ τὸ ζῆν καὶ τὸ δύνασθαι πρὸς τὴν ἀγαθαρχίαν ἀνάγεσθαι καὶ τῶν ἐκεῖθεν ἐκδιδομένων μετέχειν δωρεῶν ἐκεῖθεν ἔχουσι², καὶ ἥτι περὶ τῶν ἀγγέλων οὐδὲν πλέον ἔχουσιν, ἢ τὸ παρ' αὐτῶν, ὡς ἀγαθῶν καθηγεμόνων, ὀδηγεῖσθαι πρὸς τὴν ἀναγωγὴν. Ὁ δ' αὐτὸς³ καὶ ἀλόγους εἰδῶς οὐσας ψυχὰς, ταῦτα καὶ περὶ τούτων φησὶ, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτῶν⁴ εἰ χρὴ φάναι τῶν ἀλόγων ψυχῶν ἢ ζώων, ὅσα τὸν ἀέρα τέμνει καὶ ὅσα ἐπὶ γῆς βαίνει καὶ ὅσα εἰς γῆν ἐκτέτακται⁵ καὶ τὰ ἐν ὕδασι τὴν ζωὴν ἢ ἀμφιβίως λαχόντα καὶ ὅσα ὑπὸ γῆν ἐγκεκαλυμμένα ζῆ καὶ ἐγκεχωσμένα καὶ ἀπλῶς ὅσα τὴν αἰσθητήν⁶ ἔχει ψυχὴν ἢ ζωὴν, καὶ ταῦτα πάντα διὰ τὰγαθὸν ἐμψύχονται καὶ ἐζώονται, καὶ φυτὰ⁷ ἄψυχος καὶ ἄζως οὐσία διὰ τὰγαθὸν ἐστι, καὶ δι' αὐτὸ τῆς οὐσιώδους ἕξεως μετείληχεν⁸. Οὕτως οἶδεν ὁ Θεῖος πατήρ πάντα τὰ ὄντα καὶ⁹ μίᾳς ἐξάπτειν ἀρχῆς.

ρβ'. » Πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ τῶν αἰ¹⁰ ὄντων ἐστὶ καὶ πρώτη τῶν γεννητῶν.« κ. τ. λ.

Τοῦτο τὸ κεφάλαιον ἀκόλουθόν ἐστι τῷ¹¹ πρὸ αὐτοῦ. ἐκείνου οὖν ἱκανῶς ἀνατετραμμένου, καὶ τούτῳ¹² πάντως συνανατρέπεται.

ργ'. » Πᾶσα ψυχὴ προσεχῶς ἀπὸ νοῦ ὑφέστηκεν.«

140. b Πῶς ἢ αὐτὴ καὶ αὐθυπόστατός ἐστι κατὰ τὸ ρπθ'¹³ κεφάλαιον καὶ ἀπὸ νοῦ ὑφέστηκεν κατὰ τοῦτο; εἰ¹⁴ γὰρ οὕτως αὐθυ-

1) B. τοῦτον. male. — 2) B. ἀρχουσι, plenius, ut semper A., post δωρεῶν interpuncto. male. Proxime παρὰ pro περὶ. bene. — 3) Vid. Dionys. Ar. l. c. — 4) B. τῶν αὐτῶν. male. — 5) B. ἐκτέταται. bene. — 6) Edit. αἰσθητικὴν. — 7) Adde e B. C.: δὲ φησὶ πάντα τὴν θρεπτικὴν καὶ κινητικὴν ἔχει ψυχὴν (C. bene. ζωὴν pro ψυχὴν) ἐκ τὰγαθοῦ, καὶ ὄση. — Edit. proxime. ἄζωος. — 8) Edit. ἔλαχεν. — 9) B. τῆς recte. — C. item τῆς, omisso καί. — 10) Edit. addit τε — καὶ ὄντως. Proxime C. γεννητῶν. hoc male. — 11) Leg. τῷ. B. τοῖς. — 12) Leg. τοῦτο, ut B, qui proxime: συνανατέτραπται. — 13) B. ἑκατοστὸν ὀγδοηκοστὸν ἑννατον. — 14) B. C. τὸ. melius. Ita quoque Vulc.

υπόστατον, ὡς ἑαυτὸν¹ ὑφιστῶν· ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' οὐκ ἀφ' ἑτέρου ὑφίσταται. ἕτερον δὲ ὁ νοῦς παρὰ τὴν ψυχὴν. ἡμῖν δὲ ἰκανῶς δέδεικται, ὅτι οὔτε ἀφ' ἑαυτῆς ὑφέστηκεν ἡ ψυχὴ οὔτε ἀφ' ἑτέρου τινός, πλὴν τῆς μιᾶς ἀπάντων παρακτικῆς καὶ ὑποστατικῆς ἀρχῆς, ἣ ζωὴ καὶ νοῦς καὶ οὐσία καὶ² πάντα ὑπερουσίως ἐστίν, ὁ εἷς ἐν τριάδι θεός.

ρζδ'. » Πᾶσα ψυχὴ πάντα ἔχει τὰ εἶδη, ἃ ὁ νοῦς πρῶτως ἔχει.« κ. τ. λ.

Δέδεικται ἡμῖν, ὅτι οὔτε ψυχῶν ὑποστάτης ἐστὶ τις νοῦς, ἀλλ' ἢ μόνος ὁ ὑπέρονος καὶ πανταίτιος, οὔτε μὴν πλὴν ἐκείνου πάντα παράγει, ἀλλ' οὐδὲ ἀκίνητός ἐστιν, ὅς γε ἀνατείνεται μὲν ἀεὶ δι' ἐφέσεως πρὸς τὸ θεῖον, κάτεισι δὲ καὶ εἰς πρόνοιαν τῶν καταδεεστέρων, κατ' εὐδοκίαν θεῖαν. ἐπιστρέφει δὲ καὶ πρὸς ἑαυτόν. ἢ τε³ γὰρ ἐπιστροφή καὶ ἡ ἀνοδος καὶ ἡ κάθοδος προφανῶς κινήσεις εἰσὶ, καὶ ἄλλως δὲ δύναται, αὐτεξούσιος ὢν, κατὰ προαίρεσιν κινήθῃναι καὶ τροπὴν παθεῖν τὴν ἐπὶ χειρὸν⁴, ὡς ἔδειξεν ὁ ἐξαρχὰς διάβολος κατὰ φᾶς⁵ 141. a καὶ τὸ περὶ αὐτὸν τῶν δαιμόνων τάγμα.

ρζε'. » Πᾶσα ψυχὴ πάντα ἐστὶ τὰ πράγματα, παραδειγματικῶς μὲν τὰ αἰσθητὰ, εἰκόνως⁶ δὲ τὰ νοερά.« κ. τ. λ.

Οἱ μὴδ' ἑαυτὰ⁷, ὅτι ποτέ εἰσι, εἰδότες σοφοὶ, καὶ τὸ τῆς φιλοσοφίας πλαστῶς ἐπηρεάζοντες ὄνομα, ἐντεῦθεν ὁμώμενοι⁸, τὴν κατ' αὐτοὺς ὀρίζονται φιλοσοφίαν γνῶσιν εἶναι θεῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ὅθεν καὶ αὐτοὺς πάντα τὰ ὄντα εἰδέναι. εἰ γὰρ πάντα τὰ ὄντα ἐστὶν ἡ ψυχὴ κατὰ τὸ παρὸν κεφάλαιον· ταυτὸν ἂν εἶη τὸ τὴν ψυχὴν εἰδέναι καὶ πάντα τὰ ὄντα. εἰ τοίνυν οἶδεν ὁ σοφὸς τὴν ψυχὴν· οἶδεν ἄρα καὶ πάντα τὰ ὄντα. ἀλλ' ἐντεῦθεν ῥᾶον ἂν τις καὶ ἀληθέστερον ἔτι γε μᾶλλον συναγάγοι πᾶν τὸναντίον, ὡς εἰ μὴ τὴν

1) C. ἑαυτό. — 2) B. sic: [καὶ], ut suspectum. immerito. —

3) C. ἢτε. — 4) C. ἐπὶ τὸ χ. — 5) B. ἐξ ἀρχαγγέλου διάβολος καταστάς. — C. καταστάς. hoc scribe. — De hac re vide supra fol. 21, a. — 6) C. εἰκονικῶς. ut Edit. — 7) C. Εἰ μὴ δὲ αὐτὰ ὅτι ποτε, sic. B. αὐτοὺς. Leg. αὐτοὺς vel ἑαυτοὺς. — 8) B. C. ὁμώμενοι. ita scr. De hac Stoica definitione philosophiae vid. Plutarch. de placit. ph. init. Antonin. III. 8. — Davisium ad Cic. Tusc. IV. c. 25. ibiq. citt. Beier. ad Cic. Off. I. c. 43. T. I. p. 303. Adde Olymp. Alc. p. 65. 87.

ψυχὴν οἶδεν ὁ σοφός, πολλῶ γε μᾶλλον οὐδὲ πάντα οἶδε τὰ ὄντα. ὅτι δὲ οὐκ οἶδεν ὁ σοφός τὴν ψυχὴν, ὅτι ποτέ ἐστιν, ἢ τῶν σοφῶν πάντων δείκνυσι πρὸς ἀλλήλους περὶ ταύτης δια-
 141. b φωνία¹. Οὗτος δὲ καὶ κατ' ἐξαιρέτον ἄλλως ἑαυτὸν ἀγνοῶν ἐλέγχεται, δι' ὧν φησι, πᾶσαν ψυχὴν, δηλονότι καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἡγουν² ἑαυτόν. πάντως γὰρ πλατωνικός ὢν, οἶδε καὶ³ αὐτὸς τὸν ἄνθρωπον λέγειν τὴν ψυχὴν⁴, πάντα παράγειν καὶ ὑφιστάν τὰ αἰσθητὰ⁵, οὗ τί ἂν εἴη προφανέστερον ψεύδος καὶ γνωριμώτερον; ὁ γὰρ μὴ δυνάμενος τρίχα μίαν παραγαγεῖν καὶ προσθεῖναι, κατὰ τὴν τοῦ κυρίου ἀπόφασιν, εἰς τὸ αὐτοῦ κεφαλαίον⁶, πῶς ἂν ἀληθεύοι λέγων, πάντα τὰ αἰσθητὰ παράγειν καὶ ὑφιστάν; οὕτω φάσκων εἶναι σοφός ὁ σοφός⁷, μεμῶραται. Ἐπιστῆσαι⁸ δὲ ἄξιον κἀνταῦθα, πῶς αὐτὸς ἑαυτῷ μάχεται. ὁ γὰρ εἰπὼν ἐν τῷ ρς⁹ κεφαλαίῳ, ψυχὴν τινα, μένουσαν ψυχὴν καὶ καθ' ὃ ψυχὴν, ἀγνοεῖν¹⁰ τὰ ὄντα, εἶτα λέγων, πᾶσαν ψυχὴν πάντα εἶναι τὰ πράγματα, προειπὼν δὲ καὶ, πᾶσαν ψυχὴν ἐπιστρέφειν πρὸς ἑαυτὴν καὶ γινώσκων οὐ μόνον ἑαυτὴν, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸ αὐτῆς; ἀτιφάσκει προφανῶς ἑαυτῷ ἐν τῷ λέγειν, ὅτι πᾶσα ψυχὴ γινώσκει πάντα, καὶ ὅτι οὐ πᾶσα γινώσκει πάντα. τούτῳ¹¹ γὰρ πάντως ταῦτόν ἐστι τῷ, ὅτι τις ψυχὴ ἀγνοεῖ τὰ ὄντα.

ρς'. » Πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ σώματι χρῆται πρώτῳ αἰδίῳ καὶ ἀγέννητον¹² ἔχοντι τὴν ὑπόστασιν καὶ ἀφθαρτον.« κ. τ. λ.

142. a Εἰ πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ σώματι χρῆται αἰδίῳ ἥτοι συναϊδίῳ, καὶ αὐτὴ γὰρ¹³ κατ' οὐσίαν αἰδίος, καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι ἀεὶ ψυχοῦ τὸ συναϊδίον αὐτῆς σῶμα, πῶς οὐκὶ καὶ ἀχώριστος

1) B. διαφωνίαν. male. Vid. Stobaei Ecl. T. I. p. 870 sqq. T. II. p. 394. Heer. Plotin. Enn. IV. L. VII. de immort. animae p. 457 sqq. et quos plurimos citat Creuz. ad Procl. inst. p. 278 sqq. — 2) C. ἡ γούν. — 3) B. [καὶ] ut suspectum, sed immerito. — 4) De hac re vid. Procl. ad Plat. Alc. p. 9. 141. 157. 168. — Olympiod. ad eund. p. 49 sqq. 57. 70. 104. 116. 17. 202 sq. ibiq. citt. — 5) De hac re vid. Carus l. 1. T. III. p. ibiq. citt. — Plat. Epinom. p. 988. d. T. IX. Bip. — 6) B. κεφαλήν. bene. Vid. Matth. c. V. v. 36, qui locus e memoria refertur. — 7) B. addit προφανῶς. — 8) B. ἀπιστήσαι. — 9) B. ἐκατοστῷ ἐγγενηκοστῷ. Scr. ρς'. — 10) C. ἀγνοεῖ. — 11) Scr. f. τοῦτο. — 12) C. ἀγέννητον. — 13) Abest γὰρ in B. Retinendam esse particulam censemus et apodosin incipiendam per πῶς.

αἰὶ τοῦ συνημμένου αὐτῆ σώματος ἐστίν; ἢ γὰρ αἰὶ ψυχοῦ τοῦ-
 το ἢ οὐκ αἰὶ. ἀλλ' εἰ μὲν οὐκ αἰὶ· διέπεσε ¹ τὸ προκείμενον
 πρόβλημα μετὰ τῆς θαυμαστῆς ὑποδείξεως, ἥτις ἐνδείκνυ ²
 τὸ εἰρημένον σῶμα αἰδῖον διὰ τοῦ αἰὶ ψυχοῦσθαι αὐτό. εἰ δὲ ³
 αἰὶ· καὶ αἰὶ ἀχώριστός ἐστιν αὐτοῦ, καὶ οὐδέποτε χωριστὴ
 οὐδ' ἀσώματος, ἀλλ' ἦν καὶ χωριστὴ καὶ ἀσώματος κατὰ τὸ
 ρπς^{ον} ⁴ κεφάλαιον. ἀλλ' ἐκεῖνα, τάχ' ἂν τις φαίη, περὶ τῆς
 οὐσίας ἐλέγεται τῆς ψυχῆς, ταῦτα δὲ λέγεται περὶ τῆς ἐνερ-
 γείας. ἀλλὰ καὶ ὁ ⁵ ἀληθῆς ἀντιφύσει λόγος, ὡς εἰ μὲν περι-
 εργείας ⁶ ἐλέγεται ταῦτι, τῆ ψυχῆ ἔξωθεν ποθεν ἐπιγινομένης
 καὶ οὐκ αὐτῷ τῷ εἶναι ταύτην ἐνεργουμένης· εἶχεν ἂν τι εὐλο-
 γον τὰ λεγόμενα. πλὴν οὕτως οὐδὲ συνεπεραίνετο τὸ προκείμε-
 νον. ἢ γὰρ τοιαύτη ἐνέργειαν ⁷ καὶ παύεσθαι ποτε δύναται,
 ὡς μὴ ἔξανάγκης αἰδῖον εἶναι τὸ πρὸς ταύτην συντελοῦν σῶμα.
 ἐπειδὴ ⁸ περὶ οὐσιώδους καὶ συμφυοῦς ἐνεργείας λέγεται αὐτῷ
 τῷ εἶναι ⁹ τῆ οὐσία τῆς ψυχῆς συντρεχούσης· πῶς ἂν ἔχοι ¹⁰
 λόγον τῆς τοιαύτης ἐνεργείας χωρίζεσθαι ποτε λέγειν τὴν οὐ-
 σίαν; χωρίζοιτο γὰρ ἂν, εἰ τοῦ συντελοῦντος εἰς αὐτὴν χωρίζεται
 σῶματος. Ἡ τοίνυν ἀχωρίστως ¹¹ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας καὶ
 τοῦ τοιοῦδε σώματος ἢ τῆς ψυχῆς οὐσία, καὶ οὐκέτι χωριστὴ,
 οὐδ' ἀσώματος. ἢ χωριστὴ καὶ ἀσώματος, ὃ καὶ μάλιστα ἀλη-
 θές. καὶ οὐκ αἰὶ ἄρα ψυχοῦ τι σῶμα αἰδῖον. Ὁ δὲ ¹² τὴν οὐ-
 σίαν τῆς οὐσιώδους καὶ φυσικῆς ἐνεργείας χωρίζει βουλόμενος,
 τάχ' ἂν καὶ πῦρ αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι δώσει χωρὶς ἐνεργείας, 142. b
 τῆς τοῦ θερμοαίνειν τε καὶ φωτίζειν, ὅπερ ἀμήχανον.

ρζζ. » Πᾶσα ψυχὴ οὐσία ἐστὶ ζωτικὴ καὶ γνωστικὴ, καὶ
 ζωὴ οὐσιώδης καὶ γνωστικὴ, καὶ γνῶσις καὶ ¹³ οὐσία καὶ ζωὴ,
 καὶ ἅμα ἐν αὐτῇ πάντα, τὸ οὐσιῶδες. « κ. τ. λ.

1) B. κατέπεσε. minus placet. — 2) Scr. aut ἐνδείκνυσι aut ἐδείκνυ
 aut ἐνεδείκνυ. — 3) B. δ'. — 4) B. ἑκατοστόν ὀγδοκοστόν ἐκτόν. sic.
 — 5) Om. articulus in B. pejus. — 6) Scr. ut in B.: περὶ ἐνεργείας.
 — 7) Scr. ἐνέργεια. ut B. C. — 8) Scr. ἐπεὶ δὲ. ut B. — C. ἐπειδή.
 — 9) B. addit καὶ. bene. — 10) B. [ἔχοι] sic. De conjuncta actione
 cum naturâ rei vid. Nicol. Quaest. II. praecipue fol. 150. b. —
 11) C. ἀχώριστος. bene. — 12) C. οὐ δὲ pro Ὁ δὲ. pessime. — 13)
 Edit. καὶ ὡς γνῶσις.

Πάλιν περὶ πάσης ἀπλῶς λέγει ψυχῆς, ἐμπεριλαμβάνων
καὶ τὴν ἀμέθεκτον καὶ τὰς ἀλόγους καὶ¹ τῶν ζωοφύτων καὶ
τῶν φυτῶν, ἐφ' ᾧ καὶ θαυμάσειεν ἂν τις, πῶς τὰς τοιαύτας
γνώσεις οὐσιώδεις καὶ ζωτικὰς² οὐσίας καὶ ζωὰς γνωστικὰς,
143. a καὶ γνωστικὰς οὕτως, ὥστε πάσας ἑαυτὰς γινώσκειν ἤγουν ὡς
ὅλης δι' ὅλων αὐτῶν χωρούσης τῆς γνώσεως. τοῦτο γὰρ ἐν
τῇ ἀποδείξει παραλαμβάνει, καίτοι ζωὴν ἄνουν εἰδῶς καὶ γνώ-
σεως ἄμοιρον, καὶ ταύτην ταῖς ἐνύλοις³ προσήκειν ζωαῖς, καὶ
γνώσιν τὴν ἀνούσιον καὶ ἄζων⁴ ἀνυπόστατον. τίνες⁵ οὖν αἱ
νοῦ καὶ γνώσεως πάσης ἄμοιροι ζωαὶ, εἰ μὴ αἱ ψυχαὶ τῶν φυ-
τῶν; καὶ τίνες αἱ γνώσεως μὲν μετέχουσαι, ἀλλ' αἰσθητικῆς,
οὐχὶ δὲ καὶ νοεῶς, εἰ μὴ αἱ τῶν ἀλόγων ζώων; καὶ ἀπλῶς
τίνες αἱ ἐνυλοὶ ζωαὶ, αἱ μὴτε γινώσκειν⁶ ἑαυτὰς δύναται
μὴτε οὐσίαι εἶναι εἰλικρινεῖς⁷; τίνα δ' ἂν λέγοι καὶ γνῶσιν
τὴν ἀνούσιον καὶ ἄνουν καὶ ἀνυπόστατον; ἢ εἴ τίς ἐστὶ που
τοιαύτη· τάχ' ἂν ἡ κατὰ τοῦτον ἀμέθεκτος οὕτω λεχθεῖη
ψυχὴ καὶ ὁ κατὰ τοῦτον ἀμέθεκτος νοῦς. Ἡμεῖς δὲ καὶ οὐ-
σίαν καὶ ζωὴν καὶ νοῦν ἀνούσιον καὶ ἄζων καὶ ἄνουν οὐ κατὰ
στέρησιν, ἀλλὰ καθ' ὑπαρξιν⁸ ἀῤῥητον τὸν ὑπερούσιον καὶ
ὑπέροζον καὶ ὑπέροσον λέγειν ἴσμεν, τὸν ἕνα καὶ μόνον Θεόν,
ἐν τρισὶν ὑμνούμενον ὑπόστασιν.⁹

ρῆς. »Πᾶν τὸ χρόνου μετέχον, αἰεὶ δὲ κινούμενον, περιο-
δοὶς μετρεῖται.« κ. τ. λ.

Ἀδύνατον ὑπόθεσιν ὑποτίθησι, τὸ αὐτὸ χρόνον¹⁰ μετέχον,
καὶ αἰεὶ κινούμενον λέγων. οὔτε γὰρ τὸ χρόνου μετέχον αἰδῖον.
143. b (αἰδῖον γὰρ τὸ ἀεικίνητον). οὔτε τὸ αἰδῖον ἔγχρονον, ἀλλὰ
μεμέρισται τὰ μὲν ἔγχρονα, τὸ ὑπὸ χρόνου¹¹ εἶναι λαχόντα, τὰ
δὲ αἰδῖα, τὸ ὑπ' αἰῶνα, ἧ φησιν ὁ καθ' ἡμᾶς Θεόλογος Γρη-

1) Adde e B. τὰς. — Proxima ζωόφωνα Vulc. vertit: interme-
dias. Vide supra citt. fol. 131, b. Adde Joann. Damasc. Dial.
c. 47. p. 48. — 2) Addit B. ἡ καὶ. bene. C. ἡ καί. — 3) C. ἐν
ύλοις. — 4) B. C. optime addunt: λέγων. Vid. hoc ipsum Procli
cap. — 5) B. male τίνος. — 6) B. βόσκειν. — 7) C. εἰλικρινεῖς. —
8) B. C. melius ὑπεροχὴν. Vulc. »per excellentiam.« — 9) Leg.
ὑποστάσεων. ut B. — 10) Leg. χρόνου. ut B. — C. χρῶ^{tt} per comp.
— 11) C. ὑπὸ χρόνον. bene.

γόριος: ὃ περὶ ἡμῶν ὁ χρόνος, τοῦτο τοῖς αἰδίοις αἰών². Δοκεῖ δὲ οὗτος αἰδία καὶ ἀκίνητα³ λέγειν τὰ οὐράνια σώματα αὐτὸν τε τὸν ὅλον οὐρανὸν καὶ τοὺς ἀστέρας. ὅθεν καὶ ἕτερον ἀνακόπτει παρ' αὐτοῦ λεγόμενον ἄτοπον: ὅτι τὰ ὄντα καὶ ὑφ' ἑστώτα, ὡς οὐσίας⁴, ταῦτα μετέχει χρόνου, πράγματος οὐχ ὑφ' ἑστώτος καθ' αὐτὸ, ἀλλ' ὑπὸ συμβεβηκός, τὸ ποσόν, τεταγμένον, ὡς ἐξ ἀνάγκης συνάγεσθαι: ⁵ εὔπερ πᾶν τὸ μετεχόμενον κρείττον ἐστὶ τοῦ μετέχοντος, ἀλλ' οὐδὲ ⁶ συμβεβηκός κρείττον ἐστὶ τῆς οὐσίας, ἣ συμβέβηκεν. οὐσίας μὲν γὰρ ἀναιρουμένης, συναίρειται ⁷ καὶ τὰ συμβεβηκότα ταύτη πάντα. τῶν δὲ συμβεβηκῶτων ἀναιρουμένων, οὐ πάντως συναίρειται καὶ ⁸ οὐσία. Οὕτω γοῦν καὶ ὁρίζεται τὸ συμβεβηκός, ὃ γίνεται καὶ ἀπογίνεται χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς⁹, οὐδὲ τοιοῦτον κρείττον τοῦ ὑποκειμένου καὶ μένοντος. Καίτοι δὲ οὕτως ἀτόπου δειχθέντος τοῦ, εἶναί τινα οὐσίαν, συμβεβηκός μετέχουσαν· οὐδὲν ἦτον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ἄτοπον τό, τὸ αὐτὸν¹⁰ χρόνου τε μετέχον καὶ ἀεικίνητον εἴτουν αἰδίον.

1) B. ὅπερ ἐστίν. bene. — 2) Gregor. Naz. Or. XXXVIII. p. 616. C. cf. Joann. Damasc. Orth. fid. L. II. c. 1. et ipsum Proclum. Inst. th. p. 84 sqq. — 3) B. ἀεικίνητα. recte. — 4) Scr. οὐσίαι. Proxime Vulc. om. negationem. pessime. — 5) Adde e B.: τὸ συμβεβηκός, τοῦ [et comma et articulus delend.] κρείττον εἶναι τῆς οὐσίας, ἣ συμβέβηκεν. Haec om. Vulcanius. — 6) B. οὐ τὸ. bene. — 7) C. συναίρειται. placet. Vid. Joann. Damasc. Dialect. c. IV. p. 12. Le-Q. cf. supra p. 210. Not. 7. — 8) Adde articulum ἣ e B. C. — 9) Explicit B., addito: Τέλος. τῷ δὲ Θεῷ χάρις καὶ αἰνος. — 10) Scr. αὐτὸ. C. αὐ per compend.

EPIMETRUM ALTERUM
VARIAE LECTIONIS ET ANNOTATIONIS
AD INITIA PHILOSOPHIAE AC THEOLOGIAE
EX PLATONICIS FONTIBUS DUCTA
adjecit
FRIDERICUS CREUZER.

Part. I. Prooem. pag. XIII. Dele lineas 13 — 15 (et not. 1)

»Jam primum — includere videtur.« quandoquidem non de *priore* Alcibiade, sed de altero ita, ut eo loco scriptum est, pronuntiaverat Boeckhius.

— pag. 6 annot. lin. 5. 6 a fin. ad verba: »suspicio scriptum fuisse *μη̄ νέφικεν*« Obloquitur *J. C. Schmidius* Ulmensis, Praesul suprem. ecclesiae Württemberg. vir doctissimus mihiq̄ amicissimus, ita scribens: »Ausim codicis lectionem defendere; sensus enim mihi videtur esse: proxima si nescimus, quo pacto cognoscere nobis licebit remotiōra atque ea quae non nisi *δι' ἡμῶν*, h. e. *cognita natura nostra* attingere cognitione possumus. Consentit nobiscum optimus loci interpres, ipse nimirum Platonis Socrates Alcib. I. p. 66 sq. Bip. (p. 133. d. Steph.) qui *τέχνη μαιευτικῆ* Alcibiadem convincere conatus est, hominem sui ipsius cognitione deficientem multo magis destitui eorum cognitione, quae aliorum, quae civitatum, in universum, quae extra nos posita sunt.« Recte.

— pag. 8. annot. lin. ultim adde: De duplici ignorantia. cf. Platonem ipsum de Legg. lib. IX. p. 863 c. d. e.

- Part. I. pag. 32. annot. lin. 12. a fin. ad voc. ὀπαδοί
 adde: Plato Phileb. p. 63: καὶ δὴ καὶ ξυμπάσης ἀρετῆς
 ὀπόσαι (ἡδοναὶ) καθάπερ θεοῦ ὀπαδοὶ γιγνόμεναι, αὐτῇ
 ξυνακολουθοῦσι πάντη, ubi Bekkerus (p. 245) item
 ὀπαδοὶ Stallbaumius (p. 218) ὀπαδοί.
- pag. 78. Ad annot. de verbo οἰάκιζειν et de voce οἰακο-
 στρόφος adhibe Wyttenbachii Animadvv. in Plutarch.
 Vol. I. p. 284, ubi formam μετοιακίζομενος illustrat.
- pag. 103. annot. σαθρόν cf. Wyttenb. ad Plutarch.
 Tom. I. p. 497. et Stallbaum ad Platonis Phileb. p. 177.
- pag. 155. annot. lin. 2: ὑπὸ τῶν εἰδώλων adde: ὑπὸ re-
 stituit etiam Wyttenb. in Philomath. III. p. 91. qui
 tamen intentatum relinquit σκιαγραφικῶν, et loci fontem
 inesse dicit in Platonis Reipubl. libri VII. initio.
- pag. 194. text. linn. extremm.: »τὸ γὰρ ὄμμα τῆς ψυχῆς —
 ἀναζωπυρεῖται« adde annotationem: Duxit haec Proclus
 de Platonis Republ. VII. p. 527 sub fin. p. 350 Bek-
 kerī, ubi tamen legitur ὄργανόν τι ψυχῆς.
- pag. 197. lin. 13 »Καὶ γὰρ τὰ παναρμόνια adde: Ad
 verbum propemodum haec leguntur in Platonis Republ.
 III. p. 399. p. 132 Bekkerī.
- p. 326. ad voc. συμβολαίων in Annot. adhibeatur C. E.
 Otto de Atheniensium actionibus forensibus Lips. 1820.
 Spec. II. Tit. XXXIV. p. 47 sq.
- pag. 331. annot. lin. 2. adde: Infra II. (Olympiodor.)
 p. 24. legitur ἀποφάνσεις, quod et origine et signi-
 ficatu differt ab ἀποφάσεις, licet ἀπόφασις etiam
 usurpetur pro ἀπόφανσις. De utroque vocabulo consule
 Wyttenbach. ad Plutarch. Vol. I. p. 206 sq.
- pag. 339. ad annot. de verbo ἀντιστρέφειν adjice: Ἀντί-
 στροφον legis in Platonis Philebo §. 86. ubi vid. Stall-
 baum p. 120 et cf. Astii Commentar. in Rempubl. VII.
 p. 564. Cf. etiam Proclum supra p. 262 sq. 308. 319.
 et Olympiodor in Alcib. p. 114 et 118, et consule in-
 primis Wyttenbachium ad Plutarchi Moralia Vol. I.

p. 197 sq. de his Platoniorum et Peripateticorum formulis exponentem.

Part. II. pag. 5. ad annot. 10 fin. Cf. Epimetrum infra Part. III. p. 332. In Ciceronis codice nuper excusso scriptum legitur *Theombrotum Ambraciotam*. Vid. *A. Peyroni* V. Cl. Adnotationes ad Fragmenta Orationis pro Scauro. Stuttg. et Tubing. 1825. p. 124.

— pag. 8. ad fin. annot. 34. Cf. Baumgarten - Crusius et Stallbaum ad Platonis Phileb. §. 21. pag. 37.

— pag. 112. ad annot. 28. »παθούσαις — πειθούσαις« adde: Plato de Republ. V. p. 458. p. 233. Bekker: Οὐ γεωμετρικαῖς — ἀλλ' ἐρωτικαῖς ἀνάγκαις, αἱ κινδυνεύουσιν ἐκείνων δριμυμέτεραι εἶναι πρὸς τὸ πείθειν τε καὶ ἔλκειν τὸν πολὺν λεών.

— pag. 219. annot. 28. lin. 10 *Michael*. Phil. Corrige: *Manuel*. Phil.

VARIAE LECTIONES
C O D I C I S L E I D E N S I S
O L Y M P I O D O R I

IN PLATONIS ALCIBIADEM I.

Cum Editis contulit et annotationes hinc inde
adjecit

J A C O B U S G E E L.

<p>Pag. 1 vs. 8 κατασῆσαντες. — σόντες.
 » 2 » 2 ἐνθουσία — σιά.
 » - » 7 ἄς ἐξιούσας — διεξιούσας.
 » - » 14 τοῦ Πλάτωνος — abest τοῦ.
 » - » 15 τί γένος — τὸ γ.
 » 3 » 6 ἄλλος — add. αὐτῶ.
 » - » 16 ἐκ τοῦ — κακ τοῦ.
 » 4 » 10 αὐτὸ τί — ἄ. τὸ.
 » - » 12 φησὶν εἶναι — φησὶ et
 abest εἶναι.
 » - » 22 σώματος — σώματι.
 » - » 23 οὐ — τοῦ, et mox εὖ
 ποιῆσαι.
 » 5 » 9 κατὰ τὸ θειοτ. abest τὸ.
 » - » 10 ὄσεινον — ὄσσεινον.
 » - » 11 ὦν φ. — ἦς φ.
 » 6 » 13 Est lacuna inter ὡς et
 οἱ Πυθ.
 » 7 » 1 ᾠδύν. — ᾠδίν.
 » ibid. νοήσωμεν — νοησομεν.
 » - 4 ἐπαναρ. — ἐπανορθ.
 » - 14 εἶδε — ἴδε.
 » - ult. ἐμπεπισευμένην — νον.
 » 8 » 3 ἐνθούς — ἐκθούς. mox
 ἀπόβλεπε — ἀποβλεψον.</p> | <p>Pag. 9 vs. 12 ὥσπερ — ὄπερ.
 » - » 15 ἐπίθεσαν — ἐτιθεσαν.
 » - » 17 τὸ κεφ. — τὸ ἄ κεφ.
 » - » ult. ὑπάγωμεν — ὑπάρχον.
 » 10 » 10 οὔσας — οὔσα.
 » - ult. γελωτόν — γελοῖόν.
 » 11 » 5 χρεῖ — δεῖ.
 » - » 20 χρήσας — χρόνος.
 » - » 23 τί δικ. — τὸ δικ.
 » - » - οὐδὲ — οὔτε.
 » - penult. ὅτι καὶ τὸ καλόν — ἔτι etc.
 » 12 » 5 ἐρωρήσεως — σεων.
 » 13 » 4 ὁ τοιοῦτ. — ὁ τοιοῦτος
 πλήθος οὕτω διαθείς.
 » - » 11 ἐρασῶν — ἐρασηῆς.
 » - » 13 τοῦ προο. — διὰ τοῦ πρ.
 » - » 24 ὅτι καὶ πρὸ αὐτῶν — se-
 quitur καὶ μετ' αὐτῶν,
 καὶ μετ' αὐτοὺς etc.
 » 14 » 15 ὅτι ὁ — πρὸς ὁ.
 » - » 23 διατί, τοσ. — διατί, εἰ τοσ.
 » - » 26 δυνάμεων — δυνάμεως.
 » 15 » 5 περιεργάζεσθαι — βασθαι.
 » 16 » 1 εὐβεβιωκότων — εὐ βεβιωκ.
 » - » 2 ἔχουσι — ἔχουσαι.</p> |
|---|---|

- P. 16 vs. 7 ἄνοιαν — ἔννοιαν.
 » - » 12 ὀσέεινον. — ὀσρέεινον.
 » - » 13 ἀνοείδης. — ὠσειδές. item
 μοχ.
 « - » 14 ἀντόειδες — ἀνρόειδες.
 (Mihī videtur hic loci
 litera τ mutata esse in Ϛ)
 » 17 » 3 Idem
 » - » 4 Idem.
 » - » 9 πτεροφνεῖν — πτερορρέειν.
 » - « - κα ἔναι — κατιέναι.
 » - penult. κατὰ — καί.
 » 18 » 5 λογικοί — ψυχικοί.
 » - » 6 καί — καὶ φάρος.
 » - » 9 εἰδευτικοὶ — εἰδητικοὶ.
 » - penult. ἔσι — ἔτι.
 » 19 » 6 καὶ Ὁρφεύς — καὶ ὁ Ὁ.
 » - » 12 εἶναι θεῖον. — εἶν. τὸ θεῖον.
 » 21 » 2 ὑπ' αὐτοῦ — ὑπάρχειν.
 » - » - ἀπέτρεπε — ἐπετρ.
 » - » 4 Σωκρ. — ὁ Σ.
 » - » 15 ἀπ' ἑλλ. — ἄτε ἑλλ.
 » - penult. δαίμονος ἄλλον — δ.
 ἄγγελον.
 » 22 » 1 ante verba εἰ μὴ τὸ πλά-
 τος, inserendum ἐπὶ τῶν μάλις α
 Θεοφιλῶς ζώντων. καὶ ὁ Πλά-
 των δὲ ἐμνημόνευσεν ἂν τοῦ
 τοιούτου ὀνόματος τοῦ ἀγγέλου,
 » 22 vs. 1 οὐρανῶν — οὐρανόων.
 » - » 2 εἶη — εἶαθεν.
 » - » 4 κρείττουσιν — κρείττοσιν.
 » - » 9 absunt verba μέσος γὰρ
 ἔστιν ὁ Ἔρωσ οὐσίας καὶ
 ἐνεργείας.
 » - » 15 συμβαίβ. — συμβιβ.
 » 23 » 11 νόσους. vitium typogr.?
 » - » - λέγοι — λέγει.
 » 24 » 3 διεγεγ. — διεγηγ.
 » - » 4 τὸν — τὸ
 » - » 6 μονοουχί — μόνον οὐχί.
- P. 24 vs. 16 ἀποφάνσεις — ἀποφάσεις.
 » - » 17 τοῖς ὀρνέοις — abest τοῖς.
 » - » 19 προσαγαγῶν — προαγ.
 » - » 21 πρόσφιλος — πρόσφορος.
 » 25 » 7 γραμματικοῖς — γραμμα-
 κοῖς videtur haec lectio defen-
 di eis quae Olymp. infra habet
 p. 49. et quae tu ibi disputavi-
 sti. Num forte καὶ ejiciendum?
 » - vs. 22 ὀλιγους — ὀλιγον.
 » - » 23 ὥσιν — εἰσί.
 » - » ult. post ἐτῶν additur οὐδὲ
 προσεῖπον. ἀτλικὸν τὸ σχῆμα,
 τὸ εἰπεῖν τοσούτων ἐτῶν.
 » 26 vs. 4 Θεοειδους — Θεοειδῶς
 ἔρᾶν et additur: δαιμόνιον τι
 καὶ οὐκ ἀνθρώπειον. εὐλόγως
 τοῦτο φησὶ τοῦ γὰρ αἴτια τοῦ
 Θεοειδούς.
 » 26 vs. 13 Lacuna suppletur voce
 Εὐρυτος.
 » - » 15 ante παραπλ. add. μόνον.
 » - » 18 οἰκεία (?) — οὐκ εἶα.
 » - » 21 δὲ ἐσι — διὰ τί.
 » 27 » 1 ἐφισήκει — ἐφεις.
 » - » 3 ὁ ἥλιος — abest ὁ.
 » - » 13 ὠφελέσειν — ὠφελήσ.
 » - » 21 ἐναντιούθη — ἠναντιώθη.
 » 28 » 3 ἐναντ. — ἠναντ.
 » - » 10 ἀπέδοκεν — ἀπέδωκε.
 » 29 » 9 κομικός — κωμ.
 » - » 10 ἔρει — ἤρει.
 » - » 12 τὸν — τὸ.
 » 30 » 2 ὥσπερ — ὡς γὰρ.
 » - » 4 post ἐτι δὲ sequuntur, quae
 in margine tuo leguntur.
 » - » 9 ἐπαινη. — ἐπαινε.
 » - » 12 οὐκ ἐμοῦ — κούκ ἐμοῦ.
 » 31 » 1 προτρέπτῃν — προτρεπτήν.
 » - » 6 μέγα — μεγάλα.
 » - » 8 σκομμῶτων — σωματικῶν.

- P.32 vs. 5 ἐντέθεικε — ἐντέθεικε.
 » - » 19 σήθεσι — σήθει.
 » - » 21 ἄγεν. — εὐγεν.
 » - » 22 καθέστημεν — καθέστηκεν.
 » 33 » 1 ἐγενωται — ἐν, ἦνωται.
 » - » 11 ἀμύνησθαι — ἀμύνασθαι.
 » - » 12 προαδικήσοντα? — σαντα.
 » - » 15 τοιαῦτα — τὰ τοιαῦτα.
 » - » - ἐπισ. — ἐπεισ.
 » 34 » 14 στρατιωτικῶς — στρατηγικῆς.
 » - » 24 ἀνοία — ἀγνοία.
 » 35 » 9 post φησιν add. ἀκριβῶς.
 » - » 12 ἅπαντι — παντί, et mox ψεύδη.
 » - » - ληλ. — λελ.
 » - » 16 εἶδειν — ἰδεῖν.
 » 36 » 1 τὸ γὰρ — τί γὰρ.
 » - » 4 ὑπηρετεῖεν? — τοῖεν.
 » 37 » 2 omitt. φησιν.
 » - » 4 πελάζει — δελεάζει.
 » - » 6 ἔκρατε — ἐκρατη.
 » - » 15 θαναμάζειν — θαναμάσαι.
 » 38 » 4 ὦν — οὖν.
 » - » 6 Σωκράτους — Σωκρατικοῖς.
 » - » 8 παρασο. — παρομο.
 » - » 11 ὁ — ὀ.
 » - » 13 φιλοχρημάτων — μάτω.
 » - » 20 ἀναλόγου — ἄνευ λόγου.
 » - » 21 πολυπραγμονήσομεν — ὠμεν.
 » - » 23 ἀκ. — εὐκ.
 » - » 25 τὴν εὐκ. — τὴν μὲν εὐκ.
 » 39 » 1 ἀνθρώπου — ἀνθρωπίνου.
 » - » 18 τὸ ἀγαθὸν — τὸ ἀγαθοειδές.
 » - » 20 abest prius. ὡς.
 » - penult. ἐπέξης — ἐφ.
 » 40 » 1 ἄν — ἐάν.
 » - » 4 Post παρεῖναι est lacuna, quae decem literarum voce suppleri possit.
- P.40 vs. 12 οἶωνει — οἶονει.
 » - antepen. τῶν δ' — τεσσάρων.
 » 41 » 6 ποιεῖς — ποιῆς.
 » - » 10 ἔχοι — ἔχη.
 » - » 13 3' ἄτερον — θάτερον.
 » - » 20 ἠρξάμην — ἄρξασθαι.
 » - » antepen. ἐπεὶ — ἐπὶ.
 » - » ult. φησὶ δὲ — φησὶ δὲ, ὅτι χαλεπὸν ἦν καὶ νῦν τὸ προσιέναι σοι. καλῶς δὲ τὸ χαλεπὸν τέθεικε. καὶ οὔτε etc.
 » 42 vs. 3 ἀποτροφ. — ἀποσραφή-βεται.
 » - » 4 ἐπειδὴ γὰρ — omitt. γὰρ.
 » - » 16 σκιου. — σκιαμ.
 » - » 17 αὐταρκεί — αὐταρκές.
 » - » pen. τοῦ θεοῦ — omitt. τοῦ.
 » 43 » 2 ἐτέρας — ἐτέροις.
 » - » 9 ἐκτός — ἐντός.
 » - » 15 καὶ τούτου — add. οἶει.
 » - » 28 ἀργήσ. — ἀρήσ.
 » - » ult. δὲ νοιων — δὲ οἶ.
 » 44 » 1 ἀνήρος — ἄνερος.
 » 45 » 1 ὁ β. — οἶ β.
 » - » 3 locus Platonius recte scribitur.
 » - » 6 post ἐφ' ἡμῖν add. ῥιφέντα δὲ σῆσαι, οὐκ ἐφ' ἡμῖν.
 » - » antepen. τοῦ — τὸ.
 » 46 » 2 Εὐριπίδης — Ἀριστείδης. (vid. T. II. p. 56. Ed. Jebb.)
 » - » 4 ἄτε? — ὄτε.
 » - » 12 εὐκαιρίαν. — εὐκαιρίαν.
 » - » 16 οὐσίαν — add. αὐτοῦ.
 » 47 » 4 τῶν φιληδόνων — τῶ — νω.
 » - » 5 κατὰ — add. τὴν.
 » - » 9 ἐδυν. — ἡδυν.
 » - » 13 ἄρα δὲ — ἄρα δη.
 » - » - εἶη — οἶει.
 » - » 25 εὐτυχόν. — εὐτυχον.

- P.47 vs. ult. αἰρεσις — διαίρεσις.
- » 48 » 1 Πρῶτα μὲν — πρωτουργὰ μὲν.
- » - » 8 abest alterum τὰ.
- » 49 » 12 ἀνοία — ἀγνοία.
- » - » 17 διατετέληκα — διατετέλεκα, et sequitur ἀντὶ τοῦ ἐκ τοῦ ἀληθῆσιν λέγειν περὶ σου. ἐρωτικὸν δὲ καὶ τὸ προσέχων γένοι τὸννοῦν διατετέλεκα. δοκεῖς κτλ.
- » - » 20 θεωρία — θεωρία.
- » 50 » 20 λόγον — λόγου.
- » - » ult. δυσέκρ. — δυσέκν.
- » 51 » 7 τοῦ — τὸ.
- » - » 9 τελευταῖαν — τελευταῖον αὐτό.
- » - » 12 abest Numerus ε'.
- » - » 18 ἐνοειδής — ἐνοειδές.
- » - » 23 ἀρμ. καὶ — ἀρμ. δὲ.
- » - » 24 ἀνομοίω — ἀνομοίως.
- » - » ult. προη. — προση.
- » 52 » 8 Τί δ' — Τί δή.
- » - » 10 πρῶτον — πρώτου. Μοx post Σωκράτην add. δευτέρου δὲ τοῦ ἐρῶντα σιωπῇ παρομαρτεῖν.
- » - vs. 13 αἰτίαν — αἰτίων.
- » - » pen. μεγαλορ — μεγαλορό. et sic porro.
- » - » ult. εἰωθεῖσα — εἰωθυῖα.
- » 53 » 5 φρονεῖν μόνον — φρονεῖ μόνος.
- » - antepen. εἰρημένον — εἰρημένον.
- » - » ult. ἀγέλεων — ἀγελαιών.
- » 54 » 1 ἐδυν. — ἤδυν. et sic porro.
- » - » 3 οὔτε — οὐ τοι.
- » - » 6 ἐπιτιθῆναι. — ἐπιτεθῆναι.
- » - » 20 αὐτήν — αὐτόν.
- » 55 » 5 ἐνεργήσωσιν — ἐνεργήσουσιν.
- » - » - ἀφίσασθαι — ἀφίσανται.
- » 56 » 1 ὁ τιμόθεος — ὅτι μόνος.
- » - » 17 ζῶω — seq. καί.
- » - » pen. ἀπόκρινον — ἀπόκριναι.
- P. 57 vs. 5 λόποον — λοιπόν.
- » - » 6 τοῦτο σοι — τοῦτο ἔσι σοι.
- » - » 10 ἐν — ἦν.
- » - » 11 δὲ — δή.
- » - » 15 abest τοῖς.
- » - » 21 ἡ γῆ — ἡγῆ.
- » 58 » 4 ἡ — ἡς.
- » 59 » 9 θανμασω. — θανμασιώ.
- » - » 18 σπονδ. — σπονδ.
- » - » 19 ἀκρ. — ἀρν.
- » - » 20 πολιτικός — πολιτικῶς.
- » - » 23 φρονῶν — φρονῶ.
- » - » ult. οὕτως — οὕτος.
- » 60 » 2 αὐτόν — ἑαυτόν. Μοx post τῷ θεῷ add. οὕτος δὲ ὡς ὀργάνου ὄντος τῷ θεῷ.
- » - » 14 ἡθῖσαι — εἶθ.
- » - » 15 διαλείσθαιτο — διακείσθαι.
- » - » 17 ἡγήση. — ἡγήσε.
- » - » 18 ἡθ. — εἶθ.
- » 61 » 3 ἑαυτοῦ — add. γάρ.
- » - » 4 δόξη. — δόξει.
- » - » 7 καταπαύσωμεν — καταπαύσομεν.
- » - » 12 πόλον — Πώλου.
- » - » - Προταγ. — Πρωτ.
- » - ult. ἀποκρίνεται — ἀποκρίνηται.
- » 62 ult. δεῖ γάρ — add. καί
- » 63 » 14 εὔρησιν — εὔρησιν.
- » - ult. ὑπ' αὐτοῦ — ὑφ' ἑαυτοῦ.
- » 64 » 6 μὲν — μὴν
- » - » 18 ἀποβαλλούση — ἀποβαλούση.
- » - » 26 Hic vitio typographico totus versus repetitus est.
- » 65 » 18 φῶς — ὦς.
- » 66 » 5 ἐπετήθενον — ἐπετήθενον.
- » 67 » 9 Ἐφαμεν — ἡ φαμὲν.
- » - » 11 συνέτριψε? — συνδιέτριψε.
- » - » 18 post ἄπτοντα add. πρὸς τοῦτο. ἑαυτόν δὲ χαλινῶ (χαλινόν?) ἐπιτίθησιν, ἵνα τα.

- P.67 vs.20 φησιν οὖν — φησι γουν. P.77 vs.18 βουλευοντο — οιντο.
- » 68 » 18 Syllogismi assumptio omis- » - » 20 ἐνταῦθα — ἐντεῦθεν.
- sa est. » 78 » 4 ἔμ. — ἔμμ. μοχ τὸ δὲ —
- » - » 26 ἐκάσῳ — ἐκάσῃ. τοῦ δὲ.
- » - » - ἐμῶν — ἡμῶν. » - » 16 εἶτα λέξ. — εἶτα καὶ λέξ.
- » - » 28 ὅτ' ἂν βουλευονται — » - » 24 Θερσ. — τὸν Θερσ.
- ὅταν — βουλευωνται. » - » ult. καταβατικῶς — μεταβα-
- » - » 29 ἐνταῦθα. — ἐντεῦθεν. τικῶς. haec procul dubio vera
- » 69 » 2 διδάχαμεν. — δεδείχαμεν. lectio est: eadem enim repe-
- » - » - σύμβολον — σύμβουλον. tuntur p. 83 v. 1.
- » - » 5 δύο μόνον — δύο μόνων. » 79 » 14 τῷ λόγῳ — ᾧ λόγῳ. (quae
- » - » pen. μαντικῇ — μανικῇ. lectio si recipiatur, punctum
- » 70 » 15 ἀπλή — ἀπλή. min. del. videtur.)
- » - » 23 αὐτὸν — αὐτήν. » 80 » 17 μανέντας — τος. (Quod
- » - » ult. ἄρα, ὅτε — ἄρα, ὅτι. ad locum attinet, memini Cice-
- » 71 » 3 οἷ — οἶαι. ronem in Off. eodem exem-
- » - » 6 ἀποκλίνεται? — ἀποκρ. plo uti.)
- » - » 7 βουλευονται — ωνται. » - » pen. ψευδόμενοι — ψευδόμεθα.
- » - » 10 συζυγίαν. — συζυγίας. » 81 » 13 ἡμ. ψ. — ψ. ἡμ.
- » - » pen. κ. ε. φησιν — φησιν κ. ε. » - » 21 βιάσασθαι — βιάζεσθαι.
- » 72 » 1 ὀλ-ῆν — add. περὶ τῶν » - » 23 ὥσπερ — ὡς.
- δύο τῶν ἐφεξῆς. » 82 » 6 εἶπερ — ἦπερ.
- » - » 14 ὀλιγ. — ὀλικώτερον. (quae » - » 15 ἐπαίνετο — ἐσαίνετο (!)
- lectio Creuzeri conj. pro- » - » 18 ἐρώτα — ἠρώτα.
- bare videtur.) » - » 21 ἐνεγεγ. ? — ἀνεγεγ.
- » - » 28 ὅτε — οὕτω. » 83 » 20 ἐρυσθριῶντως — τος.
- » 73 » 9 ἀνδρεία. — ἀνδρία. » - » 24 δεδειῶς — δεδιῶς.
- » - » 11 τριμερίας — ρείας. » 84 » 3 ποῖον — ποιόν.
- » 74 » 1 αὐτοῦς — αὐτοῦ. » - » 8 ἀπομένοντος — ἐπιμένοντος.
- » - » 2 ποιεῖν? — ποιεῖ. » - » 13 καντ' εὐδύνθετος — καν-
- » - » 17 σαφέρεστα — σαφέερα. τευθεν σύνθετος.
- » - » ult. διδασκαλείαν — λίαν. » 85 » 8 ἀντιδιαί. — ἀντιδιη.
- » 75 » 13 ἐνρύθμως — ἐν ῥυθμῶ. » - » ult. σίτης — Θερσίτης.
- » - » 24 πολιτεία — τείας. » 86 » 21 ἀποκρίνεσθαι — νασθαι.
- » 76 » 15 ἔτι — ὅτι οὐ. » - » 26 ἀναμν. — ἀναμιμν.
- » - » 16 συμβουλεύσειν — λεύειν. » 87 » 2 προτιθασ. — προτιθασθ.
- » - » - π. τούτων — π. τούτου. » - » 9 καὶ γὰρ — καὶ γὰρ καὶ.
- » - » - οἶδει. — ἦδη ὠφέλητο. » - » 17 φησιν — δὲ φησιν.
- » 77 » 18 χειμῶνος — abest sign. » 88 » 9 ὡς — ὡς δὲ.
- interr: adeo ut seq. καιρῶ εο » - » 10 β' — δευτέρα.
- pertineat. » - » 11 ὠφέλετο — ὠφέλητο.

- P. 88 vs. 15 πρὸς ὑπ. — προσυπ.
 » 89 » 7 ἔχει — ἔχεις.
 » - » 15 ἀποκρίνεσθαι — νασθαι.
 et porro saepius.
 » - » 16 ἐλέγχ. — ἤλέγχ.
 » - » 19 ἀποκρίνεται — νηται.
 » 90 » ult. ἀφνῆς — εὐφνῆς.
 » 91 » 2 ἐλέλεκαι — ἐλήλεγκται.
 » - » 3 αὐτα — αὐτη.
 » - » 11 τεθήκ. — τεθείκ.
 » - » 15 πρῶτος — πρῶτον.
 » 92 » 13 εἰ — ἦ.
 » - » antepen. φησὶ — φασι.
 » - » ult. τοὺς Ἑλλ. — omitt. τοὺς.
 » 93 » 2 ἀρπάζοντα — ἀρπάδαντα.
 » - » 3 ἠδικεῖσθαι — ἠδικῆσθαι.
 » - » 11 ἐπειδὴ — ἐπὶ δὲ.
 » - » - Κορο. — Κορω. et mox.
 » - » 12 abest art. ἦ.
 » - » 20 μέμνε. — μέμνη.
 » 95 » 9 οἰοντέσι — οἰους τ' ἐσι.
 » - » 20 οἱ — οὐ.
 » - » ult. ἀγεννεῖς — ἀγενεῖς.
 » 96 » 6 συμφωνοῦντας? — τες.
 » - » 11 ἀγαθ. ὁδοξ. — ὁδοξ. ἀγαθ.
 » - » 18 τῆ ἑλλ. — τὸ ἑλλ.
 » - » 19 ἐκ τούτου — ἐκ τούτων.
 » - » pen. θελήσωμεν — σομεν.
 » 97 » 6 φησὶ ἢ γνωμ. — φυβιο-
 γνωμονική.
 » - » 7 τοῦ τοῦ — τὸ τοῦ.
 » - » 11 γυμνασικῶς — κῆς.
 » - » - ἀλλ' οὐ — ἀλλ' οὐν.
 » - » 19 ἀποφαντ. — ἀποφατ.
 » - » antepen. ἔφαμεν — ἦ φαμέν.
 » - » ult. ὡσπερ — ὡς.
 » 98 » 14 ἀφνῆς — εὐφνῆς.
 » - » 21 ἀμ. — ἀβμ.
 » - » 24 ἐμαρτύρισεν — ρηθεν.
 » 99 » 2 οὐ οὐκ ἀθάνατος — ἦ οὐ,
 » - » - τίς ὁ — τίς ἐσιν ὁ.

- P. 99 vs. 8 post καὶ ψεύδεται, adden-
 dum: μόνος γὰρ ἀποφαντικῶς
 αὐτὸς λέγει· ἐκεῖνος γὰρ ἐρωτη-
 ματικῶς, ἀντιδιαρεῖται δὲ ὁ ἀπο-
 φαντικὸς λόγος τῷ ἐρωτηματικῷ,
 καὶ μόνος τῶν λόγων ἀληθεύει
 καὶ ψεύδεται..
 » 99 vs. 30 τὸ ἀποκρ. — τὸν ἀποκρ.
 » 100 » 1 ἐρωτ. — ὁ ἐρωτ.
 » - » 21 συνάποδειχθεῖς μὴ εἰδῶς
 δὲ τὸ συμφέρον, εἰδῶς· — συν-
 ἀπεδείχθης μὴ δὲ (μηδὲ?) τὸ
 συμφέρον εἰδῶς.
 » 102 vs. 4 οὐκ — οὐχ.
 » - » 20 post ἀπόκρισις add. τίς
 ἐσιν ὁ λέγων. ὁ δὲ φησιν, ὁ ἀπο-
 κρινόμενος, καὶ καλῶς τὸ ἐν οἷς
 ἐσιν ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις· εἰ
 γὰρ ὁ ἐρωτῶν φάσκει, ἀλλ' οὐκ
 ἐν οἷς ἐσιν ἐρώτησις καὶ ἀπόκρι-
 σις. (Hoc additamentum mihi
 ex librarii nota marginali or-
 tum videtur, quamvis illud non
 recte capiam.)
 P. 102 vs. pen. ὁμολ. — ὠμολ.
 » 103 » 7 κάρκειται — οὐκ ἀρκεῖται.
 Mox post τῷ ἄλλω add. προσώπω.
 » 103 vs. 15 περὶ γὰρ — περὶ δὲ.
 » - » 16 κακῶς? — κακοῖς.
 » - » 19 post συμβουλευεῖν. add.
 τὸ ἀνάπαλιν· καὶ ὁ περὶ τε-
 κτονικῶν συμβουλεύων.
 » 104 » 5 abest παρωδῆ.
 » - » 5 τοῦτο — γὰρ τοῦτο.
 » - » 8 absunt verba ἐφ' ὧν.
 » - » 22 πατρίδα — πατρίδος.
 » - » 24 ἡράτο — ἡράτο.
 » 105 » 2 συνέχειαν — συνέχεαν.
 mox ἔτι pro ἔσι.
 » 106 » 2 β' — δευτερον.
 » - » 5 ὄντας — ὄντες.

- P.106 vs. 11 τὸ δικ. — abest τὸ.
 » - » 14 αὐτῶν — τῶν αὐτῶν.
 » - » 18 ἐρωτήσης — σεις. Μοx
 post με. add. πάλιν τοὺς αὐτοὺς
 λόγους. εἰ γὰρ ἐρωτήσεις με.
 » - » 22 τροφοῖς? — τροφαῖς.
 » - » pen. ἀπὸ — ὑπὸ.
 » - » ult. οὐκ ἂν — οὐκετ' ἂν.
 » 107 » 1 σκευασᾶς — σκευᾶς τᾶς.
 Μοx. κωμ.
 » - » 7 σκευὴ εἰσίν — σκευαὶ εἰσιν.
 » 108 » 14 διαλεχθῆναι — διεξελεθῆναι.
 οὐκ οἶδα, φησίν. εἰ δυνατός
 εἰμι πρὸς σε διαλεχθῆναι.
 » 109 » 5 περὶ — πρὸς.
 » - » 14 ἔχοι — ἔχη.
 » - » 15 πρὸς τ. — πῶς τ.
 » - » pen. ἐπισρεπτικὸν — ἐπισρε-
 πτικῶ ὄντι· καὶ τοῦτο γὰρ ὡς
 ἀμερῆς, ἐπισρεπτικὸν ἐσι.
 » 110 » 4 χρείας — χρεῖαν.
 » - » 8 ζοῆς. ζοῆ — ζωῆς, ζοῆ.
 » - » 11 ζῆς — ζῆ.
 » - » 14 τοῦ νοῦ — τοῦ ἐν.
 » - » 18 ἄρξεται — ἀρξεται.
 » 111 » 1 δριμυτέρω. — ραν.
 » - » 5 ἐρωτῶν — ἐρωτᾶν.
 » - » pen. ἀγαθῶν (??) — ἐνάδων.
 (vid. p. 112. med.)
 » 112 » 1 ἐπισημονῆ — ἐπσημων ἦ.
 » - » 19 συγκαταθῆναι — συγκα-
 καριθμηθῆναι.
 » - » 21 poster. καὶ del.
 » - » pen. παθούσαις — πειθούσαις
 » 114 » 2 με — μη.
 » - » 18 καὶ — ἀλλὰ καὶ.
 » 115 » 10 τῷ καλῶ? — τῷ κακῶ.
 » - » 12 διότι etc. — διότι ἐπαινετόν.
 ὑπὲρ γὰρ τοῦ φίλου. οὐ μὴν ἀγαθόν.
 » 116 » 12 καίτοι — καὶ τὸ.
 » 117 » 10 ἐγύμναζε — ἐγύμνασε.
- P.117 vs. 13 ἡγεῖ — ἡγῆ.
 » - » 16 χεῖρω — χεῖρων.
 » - » 22 ἦ — ἦ. et mox item.
 » - » 28 ἔξο μεν — ἔξομεν.
 » 118 » 21 δύναται — δύνανται.
 » - » 22 ἄφθαρτον — ἀγένητον.
 » 120 » 2 πράττει? — πράγματι.
 » - » 6 κακόν — καλόν.
 » - » 9 πάλιν — πάλαι.
 » - » 24 χεῖρων — χεῖρον.
 » 121 » 7 λέγειν — λέγων.
 » - » 8 καλὸν — κακόν.
 » 122 » 3 πράττει — πράττειν.
 » - » 7 τελευτοῦν — τελευτῶν.
 » - » 13 ἐπ' ἑαυτὸ — ἐπὶ αὐτὸ.
 » - » pen. περὶ — παρὰ.
 » 123 » 5 ἑαυτοῦ — ἑαυτῶν.
 » - » 6 συνάπτει — συνάγει.
 » - » 16 καὶ — ἀλλὰ καὶ. Μοx ἦ.
 » - » 17 αὐτο — αὐτη.
 » - » 26 τοῦ βεβ. — τοῦ οἶεσθαι βεβ.
 » 124 » 14 ἀπλή — ἡ ἀπλή.
 antepen. absunt verba τῆς ψυχῆς.
 » 125 » 16 συμβουλεύσει? — σεις.
 » 126 » 8 καὶ γὰρ — καὶ γὰρ καὶ.
 » - » 18 post πράττουσι add. καὶ
 διὰ τοῦτο εὐδαιμόνες, καὶ διὰ
 τοῦτο ἀγαθὰ πράττουσι. Μοx
 pro καὶ τὸ etc. καὶ τὸ εὐδαιμο-
 νεῖν καὶ τὸ εὖ πράττειν.
 » - » 20 post ἀγαθόν add. ἀντι τοῦ.
 » - » antepen. οὐ — οὐδὲ.
 » 127 » 7 τούτου — τοῦτο.
 » - » 22 φησὶ γὰρ — φ. γ. ὅτι.
 » - » 24 ἐκφύγειτι — ἐκφύγη τι.
 » - » ult. ὄμ. — ὠμ.
 » 128 » 2 ἐπήγε — ἐπήγαγε.
 » - » 7 post ἀποκρ. insere διότι,
 ὡς εἴρηται, πολλάκις, ὁ ἀπο-
 κρυνόμενος.
 » - » 14 αὐτὸν — αὐτοῦ.

- P.128vs.16 καταπτῆσαι—καταστήσαι.
 » - » 17 ἰσ. Πα. — διότι ἡ Πεκ.
 » - antepen. Ἀθαιν. — Ἀθην.
 » 129 » 10 ἀναθεῖν — ἀνελθεῖν.
 » 130 » 6 ἔχη — ἔχοι.
 » - » 10 τὸ δὲ — τὸ δῆ.
 » 131 » 12 πάντα — πάντες.
 » - » 14 ἀφο. — ἀφω.
 » - » 15 ἔχ. πάντες — ἔχ. ταύτας.
 » - » - ἀγαθῶν — ἀνθρώπων.
 » - » 20 post εὐμεθ. ins.: καὶ ἀμεθόδω.
 » 132 » 1 καθαιρου. — καθαιρο.
 » 133 » 1 ἔλεγε — ἔλεγχον.
 » - » 5 ἀνίδεος — καὶ ἀνίδεος.
 » - » 6 ὑπερειῶδος, ὑπερ εἶδος.
 » - » ult. πολλῶν — πολλοῖς.
 » 134 » 13 ἀλλὰ δὲ — ἀλλὰ δῆ.
 » 135 » 1 τοῦτον — τοῦτο.
 » - » 2 ἀνθρ. — τῆς ἀνθρ.
 » - » 7 διότι — διὸ καὶ.
 » - » 16 οὐκ απ. — ὡς — οὐ μὴν.
 » - » antep. καὶ εὐρ. — ἢ εὐρ.
 » - » ult. προθ. — Πυθοκλέους.
 » 136 » 1 σε abest.
 » - » 2 Δάμο — Δάμω.
 » - » 7 σχολάζων — ζει.
 » - » 8 τί δὲ — τί δὲ εἰ. μοκ ἀνεπιτηδείους.
 » - » antep. ὄδε — οὐδὲ.
 » 137 » 2 δημοκράτεια — δημοκρατία.
 » - » 3 δυνασία? — δυνασεία.
 » - » 8 ὁ κόσμω — ὁκόσω.
 » - » 9 ἐν οἷς καὶ κατὰ — ἐν οἷς πληροῦται σὺν θεῷ τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ διαλόγου, ἐν ᾧ καὶ κατὰ.
 » - » 12 Κλεινίου — κωνείου (!)
 » - » 13 διέβαλλεν — διέβαλεν.
 » 138 » 8 Κλυτεμ. — Κλυταιμ.
 » - » 9 ἐρήμι — ἐρήμη.
- P.138 vs.19 post προσηγησ. add. τὸ δὲ ἀπὸ τῶν συνόντων, τὸ δὲ ἀπὸ τῶν μεθυπαρξάντων. ἀπὸ μὲν τῶν προσηγησαμένων,
 » - » 20 συμφρονῆ — νει.
 » 139 » 9 λίθοι (?) — ἠλιθιοι.
 » - » 14 λιθίοτις — ἠλιθιότης.
 » - » 20 πάσχω, ἐκφράζων — πάσχω, τὴν ῥαθυμίαν τὸ δὲ τέρπειαι ἄλγεα πάσχω, ἐκφράζων.
 » 140 » 7 ξήνων — Ζήνων. et μοκ ὁ Ζήνων.
 » - » 9 ἐπαρκεῖ — ἐπαρκῆ.
 » - » 18 ἀμισθίαν — ἀμισθίαν et μοκ.
 » 141 ult. τέλος etc. — ἀρχὴ τοῦ δευτέρου τμήματος.
 » 143 » 13 οἶστο — οἶστο.
 » - » 14 ἔχειν — πν. — εἶναι, ἀλλ' οὐ συναγωνισίας, καὶ οὐ συντούτοις πρὸς ἄλλους ἀνταγωνισίας ἔχειν πρὸς τ. τ. τ. φορᾶς τ. α. κ. τ. πν.
 » - » 16 δὲ — δεῖ.
 » - » 21 πολλὰς — πολλοὺς.
 » 144 » 6 ἐξογκύσαι — ὤσαι.
 » - » 9 βουλευόμενος — βουλόμενος.
 » - » 13 δοίμεν — δοίμεν αὐτούς.
 » 145 » 1 περιεσώμεθα — περιεσώμεθα.
 » 146 » 1 παιδίας — παιδείας.
 » - » 5 ἐγκλι. — ἐγκλη. Μοκ post sequens αὐτόν, add. ἄλλοτε δὲ εἰς ὕψος διὰ προτροπῆς ἀνεγείρων αὐτόν.
 » - » 8 ὅτι — ὅ τῆ.
 » - » 17 βουλευσο. — βουλευσω.
 » 147 » 23 φθορᾶς — φορᾶς.
 » 148 » 3 πρὸς δὲ — πρὸς δὲ τοὺς.

- P. 148 ult. Hic est ille locus jam
a Ruhnkenio prolatus.
- » 150 vs. 7 ἐκμάθωμεν. — ἐκμάθωμεν.
- » - » 15 Περσῶν — πέρσην.
- » 151 » 2 post κατασκ. add. ὁ Σω-
κράτης.
- » - " 6 γενήσεως — γενέσεως, ἀπὸ
τροφῆς, (Unum voca-
bulum erasum videtur fortasse
reperitum τροφῆς.)
- » - " 16 δῆτα — δηλῶν.
- » 153 » 6 Πέρσ. — Πέρσ. οὐδὲ.
- » - » 13 Περσῶν — Περσαίς.
- » 154 » 2 ὁ δὲ — ὅς.
- » - » 5. οὐδὲ — οὐδέν.
- » - ult. ἀνάπυρον — ἀνάπυρον.
- » 155 » 1 ἐπίς. — ἐπές.
- » - » 2 ἀλλά — ἀλλ' ἄρα.
- » - » 12 ὁ χρόνος — ὁ λόγος.
- » - » 22 ἰσ — ἴσως.
- » 156 » 12 Ἐλεκτρ. — Ἡλεκτρ.
- » 157 » 3 καθάρωγητα — καθάρσει
τούς.
- » 160 » 4 δεδεί. — δεδί.
- » - » 6 ὅλως — ὅλος. Μοκ αἰ
pro ὡς.
- » - » 7 γήραος — γήρωσ. οὐ
μόνον ἀχρειότατον ὑπὸ γήρωσ.
- » - » 12 τῆς σιωπῆσεως — τῆ σιωπῆ.
- » - » 16 οὐδέν — οὐδεὶς.
- » 161 » 4 ὑπέδ. — ἀπέδ.
- » - ult. αὐτούς — αὐτήν. Μοκ
ἀναγκῶν pro ἀνάγκην.
- » 162 » 2 εὐγεος — εὐγεωσ.
- » 163 » 2 οἰκεῖος — ἡ οἰκεῖος.
- » - » 12 ἀπίθ. — ἀπίθ.
- » - » 13 ἀφόρ. — ἀφώρ.
- » 164 » 4 δυσγένειαν — συγγένειαν.
- » - » 5 ἀσθενέστεροι — ραι.
- » 166 » 16 φιλονει. — φιλονει.
- » 167 » 7 πεντατ? — πενταμ.
- P. 168 vs. 2 ἀφόρ. — ἀφώρ.
- » 169 » 1 abest compendium vocis
σωτηρίας.
- 2 - » 3 τοῦ — ποῦ. μοκ ἐξώγκωσε.
- » - » antep. post πολεμίων. add.
καὶ οὐ μόνον τῶν πολεμίων.
- » 170 » 2 καινόν — κοινόν.
- » - » 3 τμημάτων — τμήμα τῶν.
- » - » 4 ἑαυτὸν — αὐτὸν.
- » 171 » 10 ὦν — ὄν.
- » - » 19 ἀγνοῦσα. — ἀγνοοῦσα.
- » 172 » 7 ὅτε τις — ὅτάν τις. et μοκ.
- » 173 » 10 ἔρεψεν — ἔρρεψεν.
- » - ult. συνάπτει — συντάττει.
- » 174 » 15 ἐφίλη — ἐφίη.
- » 175 pen. τῶ — τὸ.
- » 177 » 5 φυσικὴν — φυτικὴν, et
sic antea.
- » - ult. διὰ — διὰ τοῦτο οὖν, διὰ
δὴ τοῦτο. (posterius videtur
esse correctio, etsi librarius
prius delere omisit.)
- » 178 » 8 βουλευόμενον — μένης.
- » - » 12 βουλεύεται — βούλεται.
- » - » 14 τον. — τουν.
- » - antep. ὡς abest.
- » 179 » 2 τοῦ — τοῦτο.
- » - antep. διὰ τοῦτο — διὰ γὰρ τοῦτο.
- » - pen. οὐ μὲν — οὐ μὴν.
- » 180 » 5 πολῶ — πολλῶ.
- » - » 6 μικρ. — μικρ.
- » 181 » 4 ἀτάκτως — εὐτάκτως.
- » - » 9 ἠτόμωσε — ἠτόμησε.
- » - » 18 absunt καὶ ἀγασίαν. Μοκ
ἄλλο pro ἄλλην.
- » 184 » 2 ὀφέλ. — ὀφείλ.
- » - » 11 εἰ — οἱ.
- » 185 » 12 ἀρχόμενος — ἀρξάμενος.
- » 186 » 13 Πόλω — Πώλω.
- » - » 20 εἰς — εἰ.
- » 187 » 11 ἐρωτήσωμεν — σομεν.

- P.187 vs.19 Inter οικ. et ηθ. inser. πολιτικόν.
- » 190 » 18 πρῶτοι — πρῶτον.
- » - antepen. ἐπιποιεῖ — ἐποιεῖ.
- » 192 » 16 ἢ γὰρ ἢ. — εἰ γὰρ ἢ.
- » - » 17 ἀλλὰ μὲν — ἀ. μὴν.
- » - antepen. ὀργῆς — σοργῆς.
- » 193 » 1 εἰ — εἶγε.
- » - » 2 μὲν — μὴν.
- » - pen. post ἀντιδ. add. ταῦτα.
- » - ult. εἴπομεν — εἶπωμεν.
- » 194 » 19 εἰ ἀρ. — εἰ αἰ ἀρ.
- » 196 » 5 πρ.ἀδ. — πράττωσι — ἀδικῶσι.
- » 197 » 5 καταδόξ — καταδέξ.
- » - » 15 τῶν αὐτοῦ ἐπιμ. — τῶν αὐτοῦ, ἤδη καὶ αὐτοῦ ἐπιμελεῖται· οὐδὲ ὁ τοῦ αὐτοῦ ἐπιμελούμενος, ἤδη καὶ τῶν αὐτοῦ ἐπιμελεῖται.
- » - vs. 21 φροντίζειν — φροντίσαι.
- » 198 » 8 ἐπιμ. — ἐπεμ.
- » - » 16 ταῦτα εἰπὼν — add. δεῖν ἐπαγαγεῖν, καὶ εἰπεῖν.
- » - » 19 ἔδειξεν — ἐδίδαξεν.
- » 199 » 9 ἐσι τί — ἐσι τὸ.
- » - » 10 semel καί.
- » - » 11 τοῦ ἑαυτῶν — τοῦ ἑαυτοῦ.
- » - » 15 ante ὁ ὑποδ. inser. ἐρωτᾶ αὐτὸν πάλιν, εἰ ποδῶν ἐπιμελεῖται.
- » - » 20 ἢ ὁ δάκτυλος — ὁ δακτύλιος (haec quidem lectio, ut opinor, locum expedit)
- » 200 » 5 συσοχ. — συσοιχ.
- » - pen. τὸν — τήν.
- » - ult. ὀργανισῆς — κιθαρῆς, omisso χρῆται.
- » 205 » 2 αὐτὸ αὐτὸ — αὐτὸ τὸ αὐτὸ.
- » 206 » 3 γὰρ abest.
- » - » 7 ἀπορήσας — ἀπορίας.
- P.206 vs. 9 post ὑφαίνειν, inser. ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον τῇ χειρὶ ὑφαίνειν.
- » - » 13 ἰσόπλευρον — ἰσόπεδον.
- » 207 pen. ὑπόλειπον — ὑπόλοιπον.
- » 208 » 1 post ἀμηγέπως ins. μέλι ἐσι τὸ μελίκρατον, καὶ ἀμηγέπως.
- » - » 9 προσθῆ. — προσθεῖ.
- » - » 12 οὐδέπου — οὐ δήπου.
- » 212 » 1 εἰδεῶν — ἰδῶν.
- » - pen. τῶ — ῶ.
- » 213 » 12 εἰ — εἰς.
- » - » 21 περιγράφη — φει.
- » 214 » 5 γὰρ — καὶ γὰρ.
- » 215 » 22 οὗτος — ὄντως.
- » 216 » 16 ἐρώτα — ἠρώτα.
- » - » 21 καινόν (?) — κοινόν.
- » 217 » 5 post καθαρεῖ. inser. καὶ θεωρητικοῦ.
- » - » 18 ἔτι (?) — ἔσι.
- » 218 » 5 εἰκάσι κρυσαλλοειδές — εἰκάσι γὰρ αἰ ἀπορήσας· διο τὸ κρυσαλλ.
- » - vs. 9 οὔτε ὀφθαλμοῦ. — οὔτω καὶ ἐν τῶ κατόπτρῳ, οὐ δι' ἀνακλάσεως, ἀλλὰ διὰ το εἶναι εκ. α. τ. ὀφθ.
- » 219 pen. κυλινδοῦσιν — κηλιδοῦσιν (!!)
- » - ult. γίνεσθαι — γίνεται.
- » 221 » 8 ψυχῆς — ψυχῆς ἀνθρώπου.
- » 222 » 1 ἄλλου — ἄλλον.
- » - ult. πολιτικῶν ἑαυτὰ — πολιτικῶς ἑαυτοῦς.
- » 223 » 5 τὸ αὐτὸ — τὸ αὐτὸ τὸ αὐτὸ.
- » - » 8 διὸ — διὰ.
- » 224 antep. κτιζ. — κτισ.
- » 225 » 3 ὁμοίως — ὁμοίως δε.
- » - pen. ὁ ἀγ. — abest ὁ.
- » 226 » 5 ἐκτρέφοντα — ντι.
- » 228 pen. ἐρώτησι — ἐρώτησιν.

- P. 229 vs. 2 ἐχώρησε — ἐχώρισε, et mox. P. 230 vs. 18 ἀκατασβέως — ἀκατα-
 » - » 15 δεῖσθαι — δεῖ σε. σκευάσως.
 » - » 22 Θεοφιλῆς τὸ ἐν ἑαυτῷ — » 231 » 8 lacuna suppl. voce ἄλλο.
 Θεοφιλῆς· εἰς τὸ θείον καὶ » - » 14 ἦ — ἦ ἦ.
 λαμπρον. ἄλλη πρότασις, ὅτι » - » 15 τοιαύτη — τοιαύτη δου-
 ὁ Θεοφιλῆς τὸ ἐν ἑαυτῷ. λεία.
 » 250 vs. 5 οὗτος. — τοῦτο. » 252 » 1 ἀποσιωπῆ — ἀποσιωπήσει.
 » - » 14 οὐ μὲν — οὐ μὴν. » - » 2 πρέπον ἄκατον. —
 » - - ἀνθρώπινος — ἀνθρώπι- πρέπει γὰρ τῇ ὕλῃ ὡς αἰσχρῶ
 νότερον. καὶ ἀνιδεῶ τὸ ἄκατον.

Part. III. Prooem. pag. XII. ad annot. 1 adde: Fabrottus in animadverss. in Theophilum (Prooem. Institutionum p. 7. Reitzii): » *Institutiones* sunt cujusque scientiae prima cunabula. et elementa προοίμια, στοιχεῖα, στοιχείωσις, ejusmodi est *Procli* στοιχείωσις θεολογική, κατήχησις. »

VARR. LECTT. PROCL. INSTIT. TH.

EDITIO.

COD. A.

C. I. ἐξ ὧν.
ἐκ τινων.
μηδαμῆ.

ἐξ ὧ.

ἐκείνων.
μηδαμοῦ.

Addit post ἦ οὐχ ἐν haec: καὶ εἰ
οὐχ ἐν. Inde ab οὔτε post ἀδύ-
νατα omnia desunt.

C. II.
εἰ δὲ ἐστὶ.

εἰ δ' ἐστὶ.

Post οὐχ ὅπερ ἐν addit: ἀλλ' ἐν.
Deinde omnia omittit inde ab καὶ
οὐχ usque ad τοῦ ἐνός, ante τοῦτο.
post γίνεται ἐν addit αὐτὸ μὲν γὰρ
οὐχ ἐν ἐστὶ.

C. III.

μη ἐνός πρότερον
ἐν αὐτοῖς ἐνός.

μη ἐν εἶναι πρότερον.
ἐν αὐτῷ ἐνός.

C. IV.

τὸ δὲ αὐτοῦ.

τὸ δ' αὐτοῦ.

C. V.

διότι
ἀλλ' ἀδύνατον.
πολλά εἶναι

καὶ διότι.
ἀλλὰ ἀδύνατον.
πολλά ἐστὶν.

ΕΔΙΤΙΟ.

ἀλλήλοις, εἰ μὲν.
C. VI. Περὶ ἐνάδος.
C. VII.
καὶ δύναμιν ἔχοντι.
τὰ δὲ ἐκ τούτων.
τῷ πρὸ αὐτοῦ.
παρακτικόν.

τὸ παραγόμενον τῷ.
παράγοντι ἐστίν.
πάντη.
C. VIII.
ταυτόν τινι.

ἐν τινι.
καὶ οὐ τὸ μετασχόν.
κοινόν ἐστὶ πάντων.
ἐκκεινοῦ μόνου.
τοῦ μετασχόντος.
τῇ ἑαυτοῦ.
C. IX.
ἡρημένου.

Ἡλαττωμένον.
τὸ δὲ μετέχειν καί.
δι' ἄλλον μετέχειν.
C. X.
Πᾶν τὸ αὐταρκές.
καταδεέστερόν ἐστι.

Εἰ οὖν.
ἐλλειπές.
C. XI.
ἄλλον ἄλλο.
ὄντων αἰτίον.
C. XII.
τοῖς αἰτίοις.

κάκεινοις.
μειζόνως.

πῶς τῆς πάντων.
εἰ δὲ ἀγαθόν.
C. XIII.

γινόμενα.
C. XIV.
ἀκινήτου καί.

Cod. A.

post ἀπείρων addit ἄπειρον.
post εἰ μὲν οὖν omittit τὸ ἐν.
ἀλλήλοις, ἢ μὲν.
Περὶ ἐνάδων.

καὶ ἔχοντι δύναμιν.
τὰ δ' ἐκ τούτων.
τὸ πρὸ αὐτοῦ; pro τὸ in margine τῷ.
παρακτικόν.
post παρούσης omittit τῆς.
τῷ παράγοντι τὸ.
παραγόμενον ἐστίν.
πάν.

ταυτόν τινι.
post ἕτερον addit καὶ ἀπεξενομένον.
ἐν τινε.
καὶ οὐ τὸ μετεσχόν.
κοινόν πάντων ἐστὶ.
ἐκκεινοῦ μόνου.
τοῦ μετεσχόντος.
τῇ αὐτοῦ.

ἡρημένην.
post Ἐπεὶ ὅτι abest καὶ ὁμοιον, καὶ
ἡλαττωμένον.
καὶ ἡλαττωμένον.
τὸ δὲ μετέχον καί.
δι' ἄλλον μετέχον.

Πᾶν αὐταρκές.
καταδεέστερον ἐστὶ.
post πληρες addit ἐστὶ.
εἰ γοῦν.
ἐλλειπές.

ἄλλο ἄλλο.
ὄντων αἰτία.

τοῖς αἰτιατοῖς.
post πρωτίσης deest ἐξ.
κάκεινης.
μειζονος.
post Εἰ deest οὖν.
post κρείσσον addit ἄν.
ἐπὶ τῆς πάντων.
εἰ δὲ τὰγαθόν.
Post ταυτόν abest: Εἰ γὰρ τὸ.
post σώζεται addit τὰ.
post ἐνίξον addit τὰ.
γενόμενα.

ἀκινήτου ἢ

EDITIO.

αίτιας.

C. XV.
ἐπιστράφη.
C. XVI.
χωριστὸν.

C. XVII.

καὶ κινεῖται.
ἐστὶ τὸ πρῶτως.
ἐν καὶ αὐτῷ.
C. XVIII.

πᾶν τὸ τὸ εἶναι.
ἀπὸ τοῦ.
ἐστὶ τῆς αὐτοῦ.
τελειωτέως.

τὸ δὲ ἐν τῷ.
μεταδχόντι.
ἔχει.
τὸ διδόμενόν ἐστιν.
C. XIX.
οὐδὲ καθ' αὐτὸ.
οὕτως ὑπάρχει.
C. XX.
κινεῖται ἐξ αὐτοῦ.
καθ' αὐτὴν τὴν φύσιν.
κινουμένη ἀφ' ἐαυτῆς.

Διὸ πάντων.
εἰ οὖν ἡ ψυχὴ.
ψυχὴν τὸ ἑαυτὸ.

παρῆ νοῦς.
C. XXI.

πάντων αἰτίων.
παντὶ πλήθει.

ὡς τῆς μιᾶς σειρᾶς.

C. XXII.
πλείω δυοῖν.

COD. A.

αἰτίου.
post ἐπ' ἀπειρον omittit ἀλλ' οὔτε
κύκλω, οὔτε ἐπ' ἀπειρον.
post εἶναι, εἰ γὰρ addit πλάτωνος
ἀπόδειξις.
ἐπεστράφη.

χωριστὴν.
Inter πρὸς ἑαυτὸ et ἐπιστρέφον ἄλλο
addit τὸ γὰρ πρὸς ἑαυτὸ.

post ἢ ὅλον addit μὲν.
μέρει δὲ κινεῖται.
ἐστὶ τὸ πρότερον.
ἐν καὶ ταυτὸν.

hoc caput inscribit περὶ ὄντος.
πᾶν τὸ εἶναι.
ἀπὸ τῆς.
ἐστὶ τῆς ἑαυτοῦ.
τελειωτέως.
post δεδωκότι addit προυπάρχον.
τὸ δ' ἐν τῷ.
πάσχοι.
ἔχοι.
το δίδον ἐστίν.

οὐδὲ καθ' ἑαυτὸ.
οὕτως ὑπάρχει.

κινεῖται ἐξ ἑαυτοῦ.
καθ' αὐτὸ τὴν φύσιν.
κινουμένη ὑφ' ἐαυτῆς.
post ἀκινήτου φύσεως abest καὶ
κατ' ἐνέργειαν ἀκινήτου φύσεως.
Διὸ τι πάντων.
εἰ οὖν ψυχὴ.
ψυχὴν τοῦ ἑαυτοῦ.
post ὁπωσοῦν ὄντα addit νοῦ δὲ
οὐ πάντα.

παρῆ νοῦ.
ante ὅτι οὐ πρῶτον abest περὶ τοῦ.
Inter ὁ νοῦς et πᾶσα τάξις addit:
ἐντεῦθεν ἄρχεται τὴν περὶ τῶν
ιδεῶν δόξαν τῶν πλατωνικῶν συν-
ιδεῶν

πάντων αἰτίων.
παντὶ τῷ πλήθει.
post μιᾶς ἀρχῆς addit ἤκει.
ὡς μιᾶς τῆς σειρᾶς.
post τὴν ὅλην φύσιν addit αἰ πολλαί.

πλείω δεῖν.

EDITIO.

εἰ οὖν ἑκάτερον τούτων.

ἢ ἑκατέρου.

ἑκάτερον ἕτερον.
ἔστι τι ἅμα.
ἔσται πρώτως ὄν.
ὅτι τὸ πρώτως ὄν.
νοῦς εἷς.

C. XXIII.

καὶ ἐξηρημένον.
εἰ γὰρ ἄγονον.

πάλιν ἄλλου.
τοῦ τὸ μερισθῆν.

C. XXIV.

Τὸ γὰρ μετέχον.
γενόμενον.
καὶ τοῦτο τοῦ.

C. XXV.

ἀγαθοειδῆς.
ὄν τοῦ παντός.
παράγοντος, ἐλασδόνων.
δραν.
τὸ δ' ἐπὶ
πορώτερω ἐκείνης.
ὅτι ἄλλο.

C. XXVI.

ἐκ τοῦ ἔν.
ἢ εἰ μετ' αὐτό.
ἄρα τὸ παραγόμενον.

C. XXVII.

ἐλλείπον.
τὸ μετ' αὐτοῦ.
μεταβάλλον.
ἀνελάττωντον.

C. XXVIII.

Ἄλλ' εἰ μὲν πάντα
Οὐδὲ μεθέξει.

ἂν μᾶλλον.
μᾶλλον πρὸς ἑαυτό.
τὰ ἀφ' αὐτῶν.

C. XXIX.

δι' ἀνομοιότητος.

C. XXX.

Πᾶν τὸ ἀπό.
ἀποτελεῖται.
μένει πη.
μένον ἦν.
μένον μόνον.

COD. A.

ἢ οὖν ἔν ἑκάτερον τούτων ἔστιν.
post ἐξ ἀμφοῖν deest: Ἄλλ' εἰ μὲν
τὸ ἐξ ἀμφοῖν.

ἢ ἐκ θατέρου.

post πρώτον ἑκάτερον deest ὄν.

ἑκάτερον ἕτερο.

ἔστι τὲ ἅμα.

ἔσται πρώτον.

ὅτι καὶ τὸ πρώτως ὄν

νοῦς εἷς.

καὶ ὡς ἐξηρημένον.

ἢ γὰρ ἄγονον.

post μετέχεται abest τινὸς γενόμενον.

πάλιν ἄλλου.

τοῦτο μερισθῆν.

τὸ μὲν γὰρ μετέχον.

γινόμενον.

ταύτη τοῦ.

ἀγαθοειδῶς.

ὄν τοῦ πάντα.

παράγοντος, ἀλλαδόνων.

δραν.

τὸ δ' ἐπὶ.

πορώτερω ἐκείνου.

ὅ ἐτι ἄλλο.

post παρακτικὴν non habet τήν.

ἐκ τοῦ ἔνός.

ἢ οὐκ ἐν αὐτῷ.

ἄρα τὸ παράγον, μένον.

ἐλλείπου.

τὸ μετ' αὐτό.

μετεβάλλον.

ἀνελάττωντον.

ante ἀπλῶς omittit: καὶ ἴσα.

ἄλλ' εἰ μὲν πάντη.

Οὐ μεθέξει.

post τοίνυν addit: θατέρου.

μᾶλλον ἂν.

πρὸς αὐτὸ μᾶλλον.

τὰ ἀπ' αὐτῶν.

δι' ἀνομοιότητα.

Πᾶν τὸ ὑπό.

τελεῖται.

μένει τῆς πη.

μένον οὖν.

μένει μόνον.

EDITIO.

C. XXXI.

ἐπιστρέφοιτο.
δι' οὐ δὲ τὸ εὖ.

C. XXXII.

ἀποτελοῖτο ἄν.

C. XXXIII.

συνεχῶς.
μέχρι τῆς πάντων.

C. XXXIV.

ἐξ ἐνός τοῦ ἄλλου.
ἐπιστρέφειν ἀμφοτέρου.
φύσιν ἐπιστροφῆν.
ἀπὸ νοῦ πάντα.
Καὶ διὰ τοῦτο.
αἰδιος· οὐδὲ.

C. XXXV.

μηδαμῶς.
εἰ δὲ μένοι.
συνήπτον.

μεθ' ἑκατέρων.

C. XXXVI.

τῶν αἰτίων εἶσι.

C. XXXVII.

τελεώτατα.

ἀπὸ τούτου πρώτη.

C. XXXVIII.

ἑκάτερα γίνεσθαι.

C. XXXIX.

ἢ καὶ ζωτικῶς.

συναίσθησις.

C. XL.

ἀνηρημένου.

Τὰ ἄρα παρ' αὐτῶν.

C. XLI.

ὑπ' ἄλλου.
τὸ ἐν αὐτῷ.
ὑποκειμένου χωρὶς.
Τὸ δὲ ἐν αὐτῷ.
προῖον καὶ ἑαυτοῦ.
Τοῦτο δὲ ἐν αὐτῷ.
αὐθυπόστατον ἄρα.
C. XLII.
προῖον εἰς αὐτὸ
ὥστε καὶ.
αὐτὸ αὐτῷ.
ἀγαθῷ.

COD. A.

ἐπιστρέφοι.

δι' οὐ δὲ καὶ τὸ εὖ.
post διακρίνει abest ἦ.
post εἰ οὖν abest ἦ.
ἀποτελοῖτ' ἄν.

προσεχῶς.

μέχρι τῶν πάντων.

ἐξ ἐνός ἄλλου.

ἐπιστρέφειν ἀμφοτέροις.
φύσιν ἐπιστροφῆν.
πάντα ἀπὸ νοῦ.
Καὶ οὐ διὰ τοῦτο.
αἰδιος· οὐ.

μηδαμῆ.

εἰ δὲ μένει.

συνήπτο.

post πῶς τὸ addit μῆ.

μεθ' ἑκατέρου.

τῶν αἰτίων ἐστὶ.

post ἐγγυτέρω addit τὲ

τελεώτερα.

ante ἐπιστροφῆν addit αἰ.

ἀπὸ τούτου πρώτου.

post αὐτῶν, δι' ὧν abest καὶ.
ἑκατέραν γίνεσθαι.

ἢ ζωτικῶς.

post τοῖς κατὰ abest τὴν.

συνέσθησις.

ἠρημένου.

post ἄλλου μόνον abest παραγόμενον.

τὰ ἄρα παρ' ἑαυτῶν.

post Ἄλλ' εἰ omittit μὲν.

post ἀνταρκείας deest: [ἔσται.]

ἂπ' ἄλλου.

τὸ ἐν ἑαυτῷ.

ὑπερκειμένου χωρὶς.

Τὸ δὲ ἐν ἑαυτῷ.

προῖον καὶ αὐτοῦ.

Τοῦτο δὲ ἑαυτῷ.

αὐθυποστάτως ἄρα.

προῖον εἰς ἑαυτο

ὥστε καὶ αὐτο.

ἑαυτῷ.

ἀγαθῷ.

ΕΔΙΤΙΟ.

ὀρέγεται τὸ ἐπιστρέφον.

οὐδ' ἂν τύχοι.

αὐτάρκεια.

C. XLIII.

στροφῆ.

ουσίαν παρ'.

παρέχον.

C. XLIV.

ἑαυτοῦ εἶναι.

C. XLV.

καὶ τῆς ὑπ' ἄλλου.

πάν γαρ.

Εἰ δ' ἑαυτὸ.

C. XLVI.

αὐτὸ ἑαυτοῦ.

C. XLVIII.

καὶ ἐν ἑαυτῷ.

C. L.

προσῆκον.

ὑπὸ χρόνον.

ἄρα ὅλος.

C. LI.

οὐκ ἂν ὑπὸ χρόνον.

C. LII.

ουσίαν ἔχον μόνον.

καὶ οὐ τὸ.

κεκτημένον.

καὶ οἶον.

τὸ δὲ εἶναι.

ἕκαστον, ὃ ἔστιν.

C. LIII.

ἐν τούτῳ χρόνος ἄλλο.

Ὁ δὲ μετεχόμενος.

διηρημένως.

ἀδιαίρετος ὢν.

χρόνος χρόνων.

C. LIV.

μέτρα μόνον.

καθόλου.

C. LV.

ἐν μέρει χρόνον.

ἐκείνων.

C O D. A.

ὀρέζεται τὸ ἀνεπίστρεφον.

οὐδ' ἂν τύχη.

αὐτάρκει.

ἐπιστροφῆ.

ουσίαν ἂν παρ'.

παρέχει.

ἑαυτῷ εἶναι.

καὶ τῆς ἀπ' ἄλλου.

πῶς γάρ.

εἰ δὲ αὐτὸ.

post παράγει, τέλειον addit εἰ δὲ
αὐτὸ τι παράγει τέλειον.

αὐτὸ ἑαυτῷ.

καὶ ἐν αὐτῷ.

post ἀδιάλυτον abest τε.

προσῆκοι.

ὑπὸ χρόνον.

ἄρα ὅλον.

post τοῦτο δὲ ἔστιν abest ἐν τῷ μὴ εἶναι
οὐκ ἂν ὑπὸ χρόνον.

ουσίαν ἔχει μόνην.

καὶ αὐτὸ.

κεκρατημένον.

post ἀθρόαν ἔχον addit καὶ.

καὶ οἶο.

post καθ' ἑνα addit καὶ.

δὲ ποτὲ εἶναι.

post τὸ πρότερον omittit καὶ ὕστερον.
ἕκαστον ὃ ἔστι.

Hujus capituli titulus abest.

ἐν τούτῳ χρόνος ἄλλος.

ὁ δὲ μετεχόμενος.

post ἐν οἷς πᾶσιν addit καὶ.

διηρημένως.

ἀδιαίρετος αἰῶν.

χρόνων χρόνος.

μέτρα μόνον.

post οὐσι non habet τῆς.

καθ' ὅλον.

ἐν μέρει χρόνον.

post μέτρα δὲ τούτων deest τε.

ἐκείνων.

post ἢ τὸ ποτὲ ὄν addit τοῦτο δὲ ἔστιν.

EDITIO.

C. LVI.

αὐτῷ τοῦ παράγειν.
ἐκείθεν.

συμπληροῦσιν αὐτῶν.
τοῦ παράγειν αὐτὸ τῷ δευτέρῳ.
ἐγέννα.

τὴν τοῦ δευτέρου.

C. LVII.

ἢ γάρ.

C. LVIII.

ὑπ' ἐλασσόνων.

C. LIX.

C. LX.

ὀλιγωτέρον.

C. LXI.

ἐκάστου τῶ.

C. LXII.

τῶν πορότερω.

C. LXIII.

διτταί.

ἐκ δὲ τούτων.

ποτὲ δευτέρως.

C. LXIV.

αἰτίοις.

παντελείων.

ἤδη.

ὑπόστασιν τὴν ἑαυτῶν.

τῶ ἐν ἄλλοις.

καὶ νόος.

αἱ μὲν οὐσίαι.

ἐνωσις.

ἀλλ' οὐσιώδης.

μόνος.

C. LXV.

ὄραται.

ὡς ἐν αἰτίῳ.

κρειττόνως ἢ ἔστι.

C. LXVI.

διακρίνεται.

C. LXVII.

μετέχουσιν αὐτοῦ.

COD. A.

post ἢ τὸ οὐκ ὄντως omittit inde ab
ἢ τὸ ποτὲ ὄντως usque ad οὐκ ὄντως.

Inter εἶναι τὸ εἰ μέσον addit με.

αὐτοῦ παράγειν.

ἐκείθεν.

post δυνάμεις addit αἱ.

συμπληροῦσιν ἑαυτῶν.

τῷ δευτέρῳ τοῦ παράγειν αὐτό.

γεννᾶ.

τὴν τοῦ δευτέρως.

εἰ γάρ.

ὑπὸ ἐλασσόνων.

post δίδωσι addit τι.

post κρείττον ἔστι addit τῶν.

post προελθόν, οὕτω deest καὶ.

ὀλιγωτέραν.

post ὑπάρχει τοῦ omittit τὰ.

τὸ ἐκάστου.

τῷ πορότερω.

post ὁ αὐτὸς λόγος deest ἔστι.

διτταί.

ἐκ δὲ τούτων.

ποτὲ δευτέρων.

αἰτίων.

παντελείων.

εἶδη.

ὑπόστασιν τὴν ἑαυτῶν.

post μόναδος διὰ abest δὲ.

τῶν ἐν ἄλλοις.

καὶ νόος.

οἱ μὲν, οὐσίαι.

post αὐτοτελεῖς addit οἱ δὲ, νοεραὶ

τινες τελειότητες· καὶ ψυχὰι αἱ

μὲν, ἑαυτῶν οὐδαί.

ἐνάς.

ἀλλ' ἢ οὐσιώδης.

μόνον.

ὄραται.

ὡς ἐν αἰτίῳ.

κρειττόνως ἢ ἔστι et item post χειρόνως

post ἔστι δὲ addit που.

post περιέχεται omittit δὲ

διακρίνεται.

μετέχουσιν αὐτῆς.

post διχῶς ἢ abest γάρ.

ΕΔΙΤΙΟ.

ὀρέγεται τὸ ἐπιστρέφον.

οὐδ' ἂν τύχοι.

αὐτάρκεια.

C. XLIII.

στροφῆ.

ουσίαν παρ'.

παρέχον.

C. XLIV.

ἑαυτοῦ εἶναι.

C. XLV.

καὶ τῆς ὑπ' ἄλλου.

πάν γάρ.

Εἰ δ' ἑαυτὸ.

C. XLVI.

αὐτὸ ἑαυτοῦ.

C. XLVIII.

καὶ ἐν ἑαυτῷ.

C. L.

προσῆκον.

ὑπὸ χρόνον.

ἄρα ὅλος.

C. LI.

οὐκ ἂν ὑπὸ χρόνου.

C. LII.

ουσίαν ἔχον μόνον.

καὶ οὐ τὸ.

κεκτημένον.

καὶ οἶον.

τὸ δὲ εἶναι.

ἕκαστον, ὃ ἔστιν.

C. LIII.

ἐν τούτῳ χρόνος ἄλλο.

Ὁ δὲ μετεχόμενος.

διηρημένως.

ἀδιαίρετος ὢν.

χρόνος χρόνων.

C. LIV.

μέτρα μόνον.

καθόλου.

C. LV.

ἐν μέρει χρόνου.

ἐκείνων.

C O D. A.

ὀρέγεται τὸ ἀνεπίστρεφον.

οὐδ' ἂν τύχη.

αὐτάρκει.

ἐπιστροφῆ.

ουσίαν ἂν παρ'.

παρέχει.

ἑαυτῷ εἶναι.

καὶ τῆς ἀπ' ἄλλου.

πῶς γάρ.

εἰ δὲ αὐτὸ.

post παράγει, τέλειον addit εἰ δὲ

αὐτὸ τι παράγει τέλειον.

αὐτὸ ἑαυτῷ.

καὶ ἐν αὐτῷ.

post ἀδιάλυτον abest τε.

προσῆκοι.

ὑπὸ χρόνον.

ἄρα ὅλον.

post τοῦτο δὲ ἔστιν abest ἐν τῷ μὴ εἶναι

οὐκ ἂν ὑπὸ χρόνον.

ουσίαν ἔχει μόνην.

καὶ αὐτὸ.

κεκρατημένον.

post ἀθρόαν ἔχον addit καὶ.

καὶ οἶο.

post καθ' ἑνα addit καὶ.

δὲ ποτὲ εἶναι.

post τὸ πρότερον omittit καὶ ὕστερον.

ἕκαστον ὃ ἔστι.

Hujus capituli titulus abest.

ἐν τούτῳ χρόνος ἄλλος.

ὁ δὲ μετεχόμενος.

post ἐν οἷς πᾶσιν addit καὶ.

διηρημένως.

ἀδιαίρετος αἰών.

χρόνων χρόνος.

μέτρα μόνον.

post οὐσι non habet τῆς.

καθ' ὅλον.

ἐν μέρει χρόνον.

post μέτρα δὲ τούτων deest τε.

ἐκείνων.

post ἢ τὸ ποτὲ ὄν addit τοῦτο δὲ ἔστιν.

EDITIO.

C. LVI.

αὐτῶ τοῦ παράγειν.
ἐκεῖθεν.

συμπληροῦσιν αὐτῶν.
τοῦ παράγειν αὐτὸ τῷ δευτέρῳ.
ἐγέννα.

τὴν τοῦ δευτέρου.

C. LVII.

ἢ γάρ.

C. LVIII.

ὑπ' ἐλασδόνων.

C. LIX.

C. LX.

ὀλικωτέρον.

C. LXI.

ἐκάστου τῶ.

C. LXII.

τῶν πορρότερω.

C. LXIII.

διτταί.

ἐκ δὲ τούτων.

ποτὲ δευτέρως.

C. LXIV.

αἰτίοις.

παντελείων.

ἤδη.

ὑπόστασιν τὴν ἑαυτῶν.

τῶ ἐν ἄλλοις.

καὶ νόος.

αὶ μὲν οὐσίαι.

ἐνωσις.

ἀλλ' οὐσιώδης.

μόνος.

C. LXV.

ὄραται.

ὡς ἐν αἰτίῳ.

κρειττόνως ἢ ἔστι.

C. LXVI.

διακέκρινται.

C. LXVII.

μετέχουσιν αὐτοῦ.

COD. A.

post ἢ τὸ οὐκ ὄντως omittit inde ab
ἢ τὸ ποτὲ ὄντως usque ad οὐκ ὄντως.

Inter εἶναι τὸ et μέσον addit με.

αὐτοῦ παράγειν.

ἐκεῖσθαι.

post δυνάμεις addit αἰ.

συμπληροῦσιν ἑαυτῶν.

τῷ δευτέρῳ τοῦ παράγειν αὐτό.

γεννᾶ.

τὴν τοῦ δευτέρως.

εἰ γάρ.

ὑπὸ ἐλασδόνων.

post δίδωσι addit τι.

post κρείττον ἔστι addit τῶν.

post προελθόν, οὕτω deest καί.

ὀλικωτέραν.

post ὑπάρχει τοῦ omittit τὰ.

τὸ ἐκάστου.

τῶ πορρότερω.

post ὁ αὐτὸς λόγος deest ἔστι.

διτταί.

ἐκ δὴ τούτων.

ποτὲ δευτέρων.

αἰτίων.

παντελῶν.

εἶδη.

ὑπόστασιν τὴν ἑαυτῶν.

post μόναδος διὰ abest δὲ.

τῶν ἐν ἄλλοις.

καὶ νόος.

οἱ μὲν, οὐσίαι.

post αὐτοτελεῖς addit οἱ δὲ, νοεραὶ

τινες τελειότητες· καὶ ψυχαι αἰ

μὲν, ἑαυτῶν οὐσαι.

ἐνάς.

ἀλλ' ἢ οὐσιώδης.

μόνον.

ὄραται.

ὡς ἐν αἰτίῳ.

κρειττόνως ἢ ἔστι et item post χειρόνως

post ἔστι δὲ addit που.

post περιέχεται omittit δὲ

διακέκρινται.

μετέχουσιν αὐτῆς.

post διχῶς ἢ abest γάρ.

EDITIO.

μέθεξιν τοῦ ὅλου.

C. LXVIII.

C. LXIX.

τῆς μετεχομένης.

τοῖς δὲ ἄλλων.

δὲ εἶναι.

εἶναι τοῖς ὅλοις.

ἢ διὰ.

C. LXX.

δευτέρας.

τι μετασχόν.

σὺν τῇ ἐκείνου.

διαφόροις μόνοις.

ἀπολειπούσης.

εἰ γὰρ ὅταν.

δραβτικώτερον.

προτέρου πάσχει.

κάκεινο.

C. LXXI.

καὶ τοῖς ἀτελεστέραν.

προειργασμένων ἐκείνων.

C. LXXII.

πλειόνων αἴτια δυνατώτερα.

ιδιότητας.

C. LXXIII.

ἀλλ' εἰ καὶ.

μέρους ὃν ὅλον.

C. LXXIV.

εἶδη τεμνόμενον.

εἶδη οὐκέτι.

C. LXXVI.

ἔχει τῷ ἑαυτοῦς.

τοῦτο τοῦ κινουμένου.

μεταβάλλον.

C. LXXVII.

τοῦ πάντα.

τοῦ τέλους.

COD. A.

μέθεξιν ὅλον.

post ἐκ πλειόνων deest ὄν.

post μέρων ἔστι abest πεπονηθός ἔστι.

post μὴ ὅλοις abest τοῖς.

τοῖς μετεχομένοις.

post ἀφ' ἧς abest ἢ.

τοῖς δὲ ἄλλως.

δὲ εἶδέναι.

post ὀλοτήτων addit καὶ.

post ὄν τῶν μερῶν abest ἐξ ὧν.

post δύναται omittit τοῦ εἶναι ὅλοις.

εἶναι τοῖς ἄλλοις.

ἢ ἔσται.

δευτέρον.

τὸ μετασχόν.

post ἐνεργείας abest τῆς.

σὺν τῇ ἐκείνου.

διαφόροις μόνοις.

ἀπολειπούσης.

καὶ γὰρ ὅταν.

post πάρεσθι καὶ abest γὰρ.

ἐραδτικώτερον.

πάσχει πρότερον.

κάκεινος.

post καὶ γὰρ διὰ τῆς abest τοῦ.

καὶ εἰς ἀτελεστέραν.

προειργασμένων ὑπ' ἐκείνων.

πλείονα αἴτια δυνατώτερα.

ἐπιτηδειότητας.

post σώμα ὑποκείμενον addit ὄν.

ἀλλὰ καὶ.

post πάλιν τὸ μέρος addit μέρος.

μέρη ὄν ὅλον.

post τὸ τι καὶ addit τὸ.

ἤδη τεμνόμενον.

ἐκ δὴ τούτων φανερόν ὅτι τὸ ὅλον

non repetit.

εἶδη δὲ οὐκ.

post δύναμεν καὶ αὐταὶ addit τοῦ

εἶναι.

ante κινουμένης addit τῆς.

ἔχει τῷ ἑαυτοῦ.

τοῦτο τοῦ κινουμένου.

μεταβαλεῖ.

τοῦ πάντη.

post εἰ γὰρ ἀτελὲς addit ὄν.

τοῦ τελείου.

EDITIO.

τὸ δὲ ἐνεργεία.
ἔξει τὸ τέλος.
καὶ οὕτω πάλιν.
ποιήσκειεν.

C. LXXVIII.

ὡς αὐτοτελειότερον.
Δεῖ γὰρ τοῦ τέλους.

C. LXXIX.

ὅτου δυνάμει.
ἐνεργήσκει καὶ ποιήσκει.
τὴν καθ' ἐπιτηδειότητα.

C. LXXX.

δύναται, ποιεῖ.
διαίρεισθαι δύναται.

συνδιαιρούμενα σώμασι.

C. LXXXI.

αὐτὸ χωριστὸν.
ὑπόστασιν ἐν αὐτῷ.

C. LXXXII.

C. LXXXIII.

γνώσις ἑαυτοῦ.
οὐσα. Αὐτοῦ.
ἐν ἑαυτῇ οὐσαν.

C. LXXXIV.

ἔστιν αὐτῆς.
καὶ τὸ εἶναι.

C. LXXXV.

ἀεὶ ὑπόκειται.

C. LXXXVI.

Τὸ δὲ ἀεὶ ὄν.
διὰ τὸν μερισμὸν.
ἀμέρειαν, ἀπειροί.
συσπειρώσα ἀνέκλειπτον.
πάντη τῆς ἀμερείας.

C. XXXVII.

C. LXXXVIII.

ὄν ἢ πρό.

C. LXXXIX.

πεπέρασται.

COD. A.

τὸ δ' ἐνεργεία πᾶν ἢ ἐνεργεία.
ἔξει τὸ τελειόν.
πάλιν οὕτω.
ποιήσκει.

αὐτὸ τελειότερον.

δεῖται γὰρ τοῦ τελείου.

ὁ τοῦτο δυνάμει.

ἐνεργήσκει καὶ ποιήσκει.

κατ' ἐπιτηδειότητα.

δύναται ποιεῖν.

δύναται διαίρεισθαι.

post ἀλλὰ κατὰ τὴν abest τοῦ.

συνδιαιρούμενα σώματα.

αὐτὸ μεριστὸν.

ὑπόστασιν ἐν ἑαυτῷ.

post ὡς περ οὐ δὲ omittit ἢ.

post ἄλλου ὄντος omittit τὸ.

ante γνωσκόμενον abest τὸ.

γνώσις αὐτοῦ.

οὐσα. Αὐτὸ.

ἐν αὐτῇ οὐσαν.

ἔστιν αὐτοῦ.

καὶ τοῦ εἶναι.

ὑπόκειται ἀεὶ.

post Πᾶν τὸ ὄντως ὄν deest τῷ ὄντι.

post Πᾶν μὲν γὰρ addit τὸ.

τὸ δ' ὄντως ὄν.

διὰ τὸ μερισμὸν.

ἀμέρειαν, ἀπειροί.

συσπειρώσα ἀνέκλειπτον.

πάντη τῆς ἀπειρίας.

post ἐγγυτάτω omittit μὲν.

post ἔστιν, οὐκ ἄρα addit ἀπειρον.

post ὅς τὸ ἀεὶ deest τι.

post οἷς μὲν γὰρ deest τοῦ.

ὄν ὁ πρό.

post ὄντος ἔχει καὶ non habet τὸ.

post καὶ τοῦ ὄντος addit αἰώνιον

λέγεται.

post τοῦτο μὲν addit γὰρ.

post ὑφέστηκεν· εἰ δὲ addit καὶ.

πεπέραται.

post ἅμα καὶ addit τὸ.

ΕΔΙΤΙΟ.

C. XC.

Εἰ γὰρ τῶν τινος ὄντων τὰ ἐφ'.
πρῶτον ἄπειρον.

C. XCI.

ἀπολιπούσαι.

C. XCII.

αἱ γὰρ ἄπειροι.
πάσης τῆς.

C. XCIII.

Μόνοις δὴ.
ἐφ' ὅσονουν ἐκεῖνο.
ἀνατείνεταί.
κἂν εἰσὶν.

C. XCIV.

ἄπειρον ὑπάρχον.

ἢ ἄρα ἀπειρία.

C. XCVI.

ἢ δύνამεις.
ἐνοῦσα.

C. XCVII.

πρῶτως, τοῦτό.

πᾶσα δέχεται.

C. XCVIII.

Ἴν' οὖν.

ἢ τῶν ἀπ'.
Οὕτως γὰρ ἄν.

C. XCIX.

ἀγέννητος.
ὁ δὲ ἀμέθεκτόν.
αἴτιον, καὶ οὐκ.

C. C.

πάντων γὰρ ἀρχή.
πάντα μόνον.

C. CI.

πρὸ τῆς ζωῆς.
ἔσται πρῶτιστον.
ἔμπαλιν δέ. οὐδὲ.
ἔτι ἐλασσόνων.

C. CII.

γνώσεως μετέχει.
τὴν αὐτῆς σειρᾶν.
δῆλον δέ.

C O D. A.

Εἰ γὰρ τῶν τινῶν ὄντων τὰ ὑφ'.
πρῶτως ἄπειρον.

ante πρὸ τοῦ μικτοῦ addit καί.
post δυνάμεις addit τε.

ἀπολείπονσαι.

post ἐξήπται τῆς deest πρώτης.

αἱ γὰρ ἀπειρον.
πάσης τοῖς.

μόνοις δέ.
ἐφ' ὅσον ἐκεῖνα.
ἀνατείνεταί.
κἂν εἰσὶν.
ὑπάρχει.

ὑπάρχον ἄπειρον.

post δὲ τὸ αἰεὶ deest τὴν.
ἢ ἄρα ἀπειρία.

ἢ δύνამεις.
ἐν οὔσα.

πρῶτως τοῦ τὸ.
post καθ' ἣν abest ὑπὸ.
πᾶσα δὲ δέχεται.

post οὐδαμοῦ τῆ non est μὲν.
ante ὑπερίδρυται addit τῶν ἀποτε-
λεσμάτων.

Ἴνα οὖν.
ἢ τῶν ὑπ'.
Οὕτω γὰρ ἄν.
post οὐδαμοῦ καὶ πρὸ addit τῶν.

ἀγέννητος.
οὐ δὲ ἀμέθεκτόν.
αἴτιον ἀλλ' οὐκ.

post οὔσαι τῆς addit τῶν.
πάντα γὰρ ἀρχή.
μόνον πάντα.

πρὸς τῆς ζωῆς.
ἔσται πρῶτιστον.
ἔμπαλιν δέ. οὐ.
αἴτι ἐλασσόνων.

γινώσκων μετέχει.
τὸν αὐτὴν σειρᾶν.
δῆλον δὴ.
post πρῶτως καὶ abest ἢ.

ΕΔΙΤΙΟ.

C. CIII.

τρίτῳ τὰ πρὸς.

C. CIV.

αἰώνιον ἔχει.

αἰδιότητος.
ἀδύνατον ἢ.
κατ' οὐσίαν.
τὸ πρῶτον αἰώνιον.

C. CV.

εἰ γὰρ ἀθάνατόν.
αἰδιον. Ἔστι δὲ.

τοῦ ἀθανάτου ὄντα.

C. CVI.

κατὰ τε αἰτίαν.
ἔλαχεν.

C. CVII.

ὄν τε ἔστιν.

C. CVIII.

δι' ὁμοιότητος.
πᾶσιν ἔστι.
σειρᾶς ὄν.
ὑπερκειμένης ὅλον.

C. CIX.

πρωτίστης ἐνάδος.

C. CX.

δι' ἀναλογίας.
πλείστον.

C. CXII.

ἀκρότητα.
ὥστε οἰά.

C. CXIII.

C. CXIV.

τῷ δὲ ἐνι.

κατ' ἄμφω.

C. CXV.

δῆλον δῆ.
πάντα δὲ ἔστιν ἐν πᾶσιν.
καὶ μετέχον δῆ.
πάντη γὰρ.

C O D. A.

τρίτῳ τὰ πρὸς.

post νοεῖν ἀλλὰ addit καί.

ante ὑπαρξίς omittit ἢ.

ἔχει αἰώνιον.

ante μεταλαγχάνει abest πρώτως.

ιδιότητος.

ἀδύνατον ἢ.

κατ' ἐνέργειαν.

τὸ πρώτως αἰώνιον.

εἰ γὰρ ἀθανατό.

αἰδιον. ἔστι γὰρ.

ante κρείττονα addit καί.

ὄντα τοῦ ἀθανάτου.

post αἰδιον πρὸς deest τὸ.

κατὰ τε οὐσίαν.

ἔλαχε.

ὄντι ἔστιν.

post τὸ αὐτὸ δὲ καὶ addit καί.

ante εἰς τὸ ὄν addit εἰς τὸν αἰῶνα.

ὁ δὲ αἰῶν.

δι' ὁμοιότητος.

πᾶσι καὶ ἔστι.

σειρᾶς ὅλον.

ὑπερκειμένης ὅλω.

πρωτίστης μονάδος.

post του ὅλου addit νοῦ.

post μετέχει addit νοῦ.

post τάξει μονάδος deest ἢ.

διὰ τῆς ἀναλογίας.

πλείστον.

ἀκρότατα.

ὥστε οἰάπερ.

post δῆλον δῆ ὅτι omittit καί.

post τὰγαθὸν καὶ abest τὸ.

τῷ δ' ἐνι.

post εἰσὶν αὐτοτελεῖς abest οἱ θεοί.

κατὰ ἄμφω.

post θεός· εἰ δὲ addit ἦν.

δῆλο δῆ.

πάντα δ' ἔστιν ἐν πᾶσι.

καὶ μετέχον δὲ.

ταύτη γὰρ.

post τῆς πρώτης abest ὡς.

C. CXVI.

γενόμενος.
ὁμοίως ἢ.
δείξομεν.

ὑπόστασις.

C. CXVII.

τὸ δὲ ἐνιαῖον.
περατοῦν.

Γίνεται.

C. CXVIII.

Πάν, ὅ,τι περ.
πάντων ἀριθμὸς ὁ θεῖος ἀριθμὸς.

C. CXIX.

κατὰ μέθεξιν.

παρὰ τὸ ἐν.

C. CXX.

ὡς τοῦνομα.

C. CXXI.

πάντων τῶν γνώσεων.
ὑπέστησαν.

τῷ ἀρίστω.

C. CXXII.

προνοουμένων.

χωριστικῆς.

τῷ ἑαυτῶν.

αὐτῶν μεταλαγχάνειν.

ἢ ἀγαθότης.

ἀξίαν.

ἀναιροῦσι.

ἀναιροῖεν.

πρώτοις ἀγαθοῖς.

ἔλλαττον.

C. CXXIII.

ἀρόρητόν ἐστι καὶ.

ἄτε ἀμέθεκτον.

ὄντων ἐστὶ, καὶ.

ἢ οὕτως ὄν.

οὔτε νόησις. Ἄλλ' ἀπό.

C. CXXIV.

μεριστόν ἀλλ'.

ἢ μεταβλητῶν.

ἢ τῶν ἐνδεχομένων.

ἢ τῶν ἀοριστῶν.

C. CXXV.

τῆς οἰκειίας.

γενόμενος.

ὁμοίως ἐστὶ.

δείξομεν.

post ὡσαύτως omittit ἐν.

ὑπόστασις.

ante ὁ συνάπτει addit ῶ.

τὸ δὲ ἐν ὄν.

περατοῦν.

ante περιάγειν addit καὶ.

κίεται.

Πάν ὄντι περ.

πάντων ἀριθμῶν ὁ θεῖος ἀριθμὸς.

καθ' ἑξίν.

ante θεοὶ πάντες omittit οἱ.

περὶ τὸ ἐν.

ὡς τὸ ὄνομα.

post γνώσιν addit καὶ.

post κρύφιον addit καὶ.

παδῶν τῶν γνώσεων.

ὑπέστησε.

τῶν ἀρίστω.

προνοουμένων.

χωριστικῆς.

τῶν ἑαυτῶν.

ante τῆ ὑπάρξει addit ἐν.

καταλαγχάνειν.

ἢ ἀγαθότητες.

αὐτῶν ἐξίαν.

ἀνερῶσι.

ἀναιροῖ.

πρώτως ἀγαθοῖς.

ἔλλαττον.

ἀρόρητόν ἐστιν καὶ.

ἄτε ἀμέθεκτος.

ὄντων ἐστὶ καὶ.

ἢ οὕτως ὄν.

οὔτε νόησιν. Ἄλλ' ὑπό.

post παθητῶν omittit Εἰ

μερισμὸς ἀλλ'.

εἰ μεταβλητόν.

εἰ ἐνδεχόμενον.

εἰ ἀοριστόν.

καὶ οἰκειίας.

post πανταχοῦ omittit πως.

EDITIO.

ὑποβάσεις.
 μένοντι.
 ἔκφρασιν.
 ἐντεῦθεν.
 πληθύνεται δὲ αἰεὶ.
 C. CXXVI.
 ἑλλασσόων, πορρώτερον.
 ὁ δὲ ἑλάσσων.
 C. CXXVII.

καὶ τὸ ἐν.
 αὐτοαγαθότης.
 C. CXXVIII.
 αὐτοόοντα.
 ἑκτασιν.

C. CXXIX.

νοῦ καὶ ψυχῆς.
 C. CXXX.
 θείας τάξεως.
 ἐξέχεται.
 ὅσῳ μὲν γὰρ.
 ἢ τι καί.

C. CXXXI.
 αὐταρκες μὲν.
 ἅπαντα.
 ἐν ἑαυτῷ.
 ἢ δίδωσι.

C. CXXXII.
 καὶ πολλῶν.
 ὑφεστηκνῖαι.
 καὶ μειζόνως ἢ.
 C. CXXXIII.
 τὸ πρῶτον.

C. CXXXIV.
 προνοεῖ δὲ, ὡς.
 C. CXXXV.

γενομένης.

C. CXXXVI.
 οὕτως ἢ.

C. CXXXVII.
 ἐν αὐτῇ δεικνύουσα.
 C. CXXXVIII.

εἰ γὰρ καί.
 εἶπερ πλείστων.

COD. A.

ὑποβάσεις.
 μένοντι.
 ἔκφρασιν.
 ἐνταῦθα.
 πληθύνεται δὲ αἰεὶ δια.

ἑλλασσόων, πορρώτερον.
 ὁ δὲ ἑλλάσσων.

ante μάλιστα addit καί.
 καὶ τὸ ἐν.
 αὐτοαγαθότης.

αὐτὰ ὄντα.
 ἑκτασιν.
 post μεταξύ omittit καί.
 post πᾶς δὲ νοῦς omittit θεῖος.
 post Εἰ γὰρ omittit καί.
 νοῦ καὶ ψυχῆς.

τάξεως θείας.
 ἐρχεται.
 ὅσῳ γὰρ ἂν.
 ἢ καί.
 post ὡςπερ αὐ addit καί.

αὐταρκες μόνον.
 ἅπαντα.
 ἐν αὐτῷ.
 ἢν δίδωσι.

καὶ πολλῶν.
 ὑφεστηκνῖαι.
 καὶ μόνως.

τὸν πρῶτον.
 post ὑποστατικόν. Οὐ addit δὲ.

προνοεῖ δὲ, ὁ.

post ὑφ' ἐνός abest τινος.
 γινομένης.
 ante ὅμοιον omittit μὲν.
 post πῆ δὲ ἕτερον addit εἶναι.

οὕτω καὶ ἢ.
 post τοσαῦται καὶ omittit αἰ.
 ante ἐκάστης omittit ἐξ.
 ἐν αὐτῷ δεικνύουσα.

post ιδιότητος addit καί.
 εἶγε καί.
 εἰ γὰρ πλείστων.

EDITIO.

ἄλλο δὲ πρὸ.
κατὰ τὸ ἔν.
C. CXXXIX.
σωδτικά.
ἐν μέρει.

C. CXL.
μέχρι τῶν.

C. CXLII.
ἀσωμάτως.
παρὰ τὸ μετέχον.
παρὰ τὸ μετεχόμενον.
ἄσχετόν ἐστι.
ἐν τοῖς οὖσιν.
καὶ ὡς πάρεστιν.
C. CXLIII.

ἐλλάμψεως τοῦ Θείου.
κάκεινη.
ἀσθενεία. ἐκείνης δὲ.
ἀμυδρομένης.
C. CXLIV.
κατὰ τὴν ἑαυτῶν.
πρὸς τὰγαθόν.

C. CXLV.
καθ' ἣν ἐκείνη.

Θεῶν καὶ τὰ μὲν ἐξ ἄλλων, τὰ δὲ
ἐξ ἄλλων ἐλλάμπεται.
ἀνήρηται.
μετὰ δὲ πάντα Θεῶν.
C. CXLVI.

C. CXLVII.
συνάπτειν τοῖς.
πρώτων. ἢ δὲ.
C. CXLVIII.
τῆς ἑαυτῆς.
μένουσα.
διαπορθεύουσα.
σύννευδιν.
πρώτων δυνάμεως.
C. CXLIX.
ἀλλ' ἀλλότριον.
παντὸς γὰρ.
C. CL.

εἰ δὲ ὀλικώτεροι.
καὶ γὰρ ἄπειρον.
Οὕτως οὔτε.
αὐτοῖς τὰ δεύτερα.

Cod. A.

ἄλλος δὲ πρὸ.
μετὰ τὸ ἔν.

σωματικά.
ἐν τῷ μέρει
post ταῦτα Θεῖα addit καί.

μετέχει τῶν.
post τριχῶς addit γὰρ.

ἀποσωμάτως.
περὶ τὸ μετέχον.
περὶ τὸ μετεχόμενον.
ἄσχετό ἐστι.
ἐν τούτοις.
καὶ ὡς ἐστιν.

post προελθόντων addit ἐστιν.
ἐλλείψεως τοῦ Θείου φωτός.
κάκεινο.
ἀσθενεία. ἐκείνου.
ἀμυδρομένου.

κατὰ τὴν αὐτῶν.
πρὸς τὸ ἀγαθόν.
post συνεχόντων deest αὐτό.

καθ' ἣν ἐκείνη.
ante τελεσιουργός addit τις.
Θεῶν καὶ τὸ μὲν, ἐξ ἄλλων προ-
λάμπεται.
ἀνήρηται.
μετὰ δὲ πάντα Θεόν.

post εἰ γὰρ addit καί.

συνάπτειν ταῖς.
πρώτων, ἢ γὰρ.

τῆς ἐν αὐτῇ.
μέλλουσαν.
διαπορθεύουσα.
σύννευδιν.
πρώτων δυνάμεων.

ἀλλὰ ἀλλότριον.
παντὸς δὲ.

post πάσας τὰς addit τῶν.
οἱ δὲ ὀλικώτεροι.
καὶ γοῦν ἄπειρον.
ὄντως οὔτε.
αὐτὰ τοῖς καταδεστέροις.

EDITIO.

ταύτας ἐκείνων.
ἀπειρίαν τὴν ἐκείνοις.

C. CLI.

Ὅσαι οὖν ὄλαι.

C. CLII.

πολλαπλασιάζον ἑαυτοῦ.
ἀνέκλειπτον ἐν.
ἐπιδεικνύμενος.
θεότητος ἰδιον.
ἀπεργαζομένη.
γεννᾶν ἄλλα.
οἰκείας ἰδιότητος.
μεθ' ἑαυτοῦ.
ἀεγνάους.

C. CLIII.

ἐκθεουμένων.
ἢ τέλειος.
τελεσιουργόν ἐστι.

C. CLIV.

ἀνταχόμενον.

C. CLV.

προάγουσαι.
καρίστησι. εἰ.

C. CLVI.

πᾶσιν ὄντος.
πόθεν γὰρ usque ad τὴν αἰτίαν.

C. CLVII.

προϋφέστηκεκε.

δ' αἴτιον.

C. CLVIII.

τὸ δὲ συνάπτει.

C. CLIX.

Πᾶσαι μὲν.

C. CLX.

θεῖος νοῦς ἐνοειδής.
δεύτερα ὄντα.

C. CLXI.

μετασχόντων.
καὶ ἀμέθεκτον ὄν.

C. CLXII.

διαφερούδας.

COD. A.

ταῦτα τὰς ἐκείνων.
ἀπειρία τὴν ἐκεῖνα.

Ὅσαι οὖν αἱ ὄλαι.

post Εἰ γὰρ ἐστι omittit τι.

πολλαπλασιάζον ἑαυτοῦ.
ἀνέκλειπτον καὶ.
ἐπιδεικνύμενος.
ἰδιον θεότητος.
ἀπεργαζόμενοι.
γεννᾶν ἄλλα.
ἰδίας ἰδιότητος.
μεθ' ἑαυτοῦ.
ἐγγάους.

post ἄλλαι μὲν addit αἱ.
θεουμένων.

ἢ τέλειον.

τελεουργόν ἐστι τοῦ.

ante φρουρὰ addit ἢ.
ἀμέσως ἐχόμενον.

προάγουσαν.

καρίστησι. εἰ.

post ὀλιγοτέρα omittit δη.

post ἐξαιρεῖν addit τῶν.

πᾶσι ὄντος.

κατ' αἰτίαν.

post ἐν ἐκείνοις ἄρα addit καὶ.

ante φρουρὰ omittit ἢ.

προέστηκε.

post σύστοιχα addit δὲ.

δὲ τι ἐν.

post γὰρ εἶναι addit αἴτιον.

ante προϋφέστηκεν omittit πάντα.

τοῦτο συνάπτει.

Πᾶσα μὲν.

post τῶν πρώτων omittit αἴτιον.

θεῖος ἐνοειδής.

δευτέρως ὄντα.

post θεῖον ἐστι addit νοητόν.

μετεχόντων.

καὶ ἀμέθεκτως ὄν.

διαφόρους.

EDITIO.

ἐξήπτετο.

C. CLXIII.

*Εἶπερ οὖν καὶ ἐκεῖνα.**τὸν νοῦν νοηταί.**τὸν θεῖον.**οὕτως νοεραί.**ὑφεσθηκυῖαι.**ἀπογεννήσασθαι τὸ.*

C. CLXIV.

*πρὸς νοῦν.**εἰς νοῦν.*

C. CLXV.

*ἐγκόσμιόν ἐστι.**ἐπὶ τῶν.**διὰ μέσον.**ἐξ αὐτοῦ.*

C. CLXVI.

ἐγκοσμῖαις.

C. CLXVII.

*Ἐκαστος.**τούτων τὸ μὲν.**ὑπὲρ ἑαυτὸν.**ἐκεῖνος αὐτὸ.**ἐπέστρεψεν.**ἑαυτῷ γέγονεν.**εἶναι παράγον.**ὁ δὲ ὑφίστησι.**ἑκαστον δὲ τῶν μετ' ἐκεῖνον.*

C. CLXVIII.

οὐχ ἂ ἐνοεῖ.

C. CLXIX.

*ταῦτὸ νοῦς.**ταῦτὸ καὶ τῷ.**οὐσία τοῦ νοῦ.*

C. CLXX.

*πᾶσι γὰρ.**ἄλλο καὶ ἄλλο.*

COD. A.

post *Νοητοὶ* addit *δη,*
*ἐξήπτετο.**ἤπερ οὖν ἐκεῖναί.**τὸ ὄν νοηταί.**τὸ θεῖον.**οὕτως νοεραί.**ὑφεσθηκυῖα.**ἀπογεννώσθαι τὸ.*post *ἔχει ψυχὴν* addit *λόγον.**πρὸ νοῦν.**πρὸς νοῦς.**εἰκόσμιόν ἐστιν.**εἴ τι τῶν.*post *μερῶν* omittit *καί.**διὰ μέσον.*post *τοῦ νοῦ* omittit *καί**ἐξ ἑαυτοῦ.*post *ὡσαύτως* omittit *ἔχον.**ἐγκοσμῖοις.**Ἐκαστον.**τούτῳ τὸ μὲν.**ὑπὲρ αὐτόν.**ἐκεῖνος αὐτόν.**ἐπέστρεψεν.**αὐτῷ γέγονεν.**εἶναι παράγον.*ante *γινώσκων* omittit *μη.**οἶδε τίνα ἀφίστησι.*post *τὸ πρὸ αὐτοῦ γινώσκων* desunt*omnia inde ab καὶ ἑαυτόν usque**ad γινώσκων.**ἑξαστος δὲ τῶν μετεχόντων.*post *ὁ δὲ τῷ* abest *νοῦντι; τῷ.*post *οἶδεν* addit *ὁ νοεῖ, καί.**οὐχ ὁ νοεῖ.*post *μόνον ἅμα* addit *καί.**ταυτὸν νοῦς.*ante *νόησις τῷ* addit *ἦ.**ταυτὸν καὶ τῷ.**οὐσία τούτου.**πάντα γὰρ.**καὶ ἄλλο τε ἄλλο.*ante *νοήσουσι* omittit *πάντα.*ante *πάντα εἰσὶν* addit *πάντα νοῦ-**σιν ὁμοίως.*

EDITIO.

αἱ οὐδίαι.

καὶ νοήσει

C. CLXXI.

ἀκίνητος ἀμερίστον.

ἢ κατὰ μέγεθος ἢ κατὰ πλῆθος.
ταυτότης πρὸς τὴν οὐδίαν.

C. CLXXII.

τῷ εἶναι.

αἴτιος.

C. CLXXIII.

νοερός.

ἐστίν, ὡς τὰ.

C. CLXXIV.

ἡ ποιήσεις.

ἐν τῷ νοεῖν.

C. CLXXV.

C. CLXXVI.

εἶδη.

καὶ ἀμερεῆ.

εἰ μὴ γὰρ.

γὰρ ἂν ἐγένετο.

εἰλικρινῶς.

C. CLXXVII.

ἔχουσιν, ὅσα.

ὅσα ὀλικώτερον.

ἀνώτεροι.

μετ' ἐκείνους.

ἔλλαμψιν.

τὰ ἐν αὐτοῖς.

διηρημένων.

εἰδῶν.

ἀνωτέρω.

μεμερισμένον.

εἰδῶν.

C. CLXXVIII.

γὰρ εἰ αὐτῶ.

εἶναι αὐτό.

COD. A.

ante νοήσεις addit αἱ.

οὐδία.

post οὐδίαι om. omnia inde ab

εἴπερ usque ad τὸ εἶναι.

εἰ νοεῖ.

ἀκίνητος ἀμερίστος.

ἢ κατὰ πλῆθος ἢ κατὰ μέγεθος.

πρὸς τὴν οὐδίαν ταυτότης.

post διηρημένου addit τὸ.

τῶναι.

αἴτιον.

νοερός.

ἐστὶ καὶ ἄ.

post ὑπὸ πάντων om. omnia inde a

μετείχετο usque ad τῶν μετεχόντων.

post ἔχει πᾶς om. νοῦς.

οἱ ποιήσεις.

post ἐν ἑαυτῷ om. ταῦτόν

ἐν τῷ ποιεῖν.

post ἀνάγκη om. γὰρ.

ἦδη.

ὄντα καὶ ἀμερεῖ.

post φοιτᾶ om. πάντα.

post αὐλῶς add. ἐστὶ.

post πάντα om. τὰ νοερά εἶδη.

εἰ γὰρ μὴ.

ἂν ἐγένετο ἢ.

ante ἠνωμένως om. καὶ.

εἴ τι κοινῶς.

ἔχουσιν ὅσα.

ὅσα ὀλικώτερον.

ἀνωτέρω.

μετ' ἐκείνους.

ἔλλειψιν.

τὰ ἐν τοῖς.

διηρημένως.

εἰδῶν.

post ἐλασδόνων add. καὶ.

ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων.

μεμερισμένου.

εἰδῶν.

γὰρ ταῦτῶ.

εἶναι αὐτῶν.

ante ἀπ' αὐτῶν om. παραγόμενα

C. CLXXIX.

πορώτερον τοῦ ἐνός, ἐκεῖνος δὲ ἐγγυτέρω τοῦ ἐνός, ἐκεῖνος δὲ πορώ-
 ἐγγυτέρω, τὸ δὲ ἐγγύτερον. τερον τὸ δὲ ἐγγυτέρω.

οὐκ ἄπειρος.

C. CLXXXI.

ἐξημμένους.

νοῦντα.

μονάδι.

ἢν ἀπὸ τῆς.

C. CLXXXIII.

τοιαῦται.

ἔμπροσθεν.

C. CLXXXIV.

εἰς ἄνοιαν.

C. CLXXXV.

αἰ θεῖται χυχαί.

ἔπονται τοῖς.

C. CLXXXVI.

C. CLXXXVII.

ὑποκειμένω.

ὑποκειμένου, ἐν.

C. CLXXXVIII.

τοιούτον, ζῶν.

C. CLXXXIX.

καὶ ἡ ψυχὴ.

μετεκτιῶ.

ἔχει κατ' οὐσίαν.

ἑαυτῆς ἔχει.

C. CXC.

τὰ σώματα μεριστῶν.

τὰ σώματα. Ἐκεῖνα.

συμμερισθέντα τοῖς μεριστοῖς.

ὑφ' ἐσθήκη.

οὐχ ἑαυτῶν.

ὑπάρξη.

καὶ καὶ οὐσίας.

ἐστίν. Δευτέραν.

ante νοερός om. ό.

οὐκ ἄπειρον.

ἐξημμένον.

ante πρώτως ὄντι add. τῶ.

ante ἀνάλογον add. τὴν.

post δεῖ νοῦν add. καί.

νοῦντα.

ἐνάδι

ἢ ἀπὸ τῆς.

τοιούται.

post οὔτε om. αἰ.

ἔμπροσθεν.

Addit titulum: περι ψυχῆς.

πρὸς ἄνοιαν.

γὰρ ψυχαί θεῖται.

post νοερού deest μετέχουσαι νοῦ.

ἔπονται ποτὲ.

post μηχανῆ add. τοῖς.

post ἑαυτὴν add. ἑαυτὸν.

ὑποκειμένων.

ὑποκειμένω, ἐν.

post λέγεται τὸ add. τῆς.

τοιούτον ζῆ.

post μετέχον, ζῶν ἐστὶ om. καί.

post οὐ ζωὴ μόνον add. ζωὴ γὰρ μόνον.

καὶ ἡ ζωὴ.

μετεκτιῶ.

ἔχει καὶ οὐσί.

ἑαυτῆς ἔχει.

τοῖς σώμασι μεριστῶν.

τοῖς σώμασιν. Ἐκεῖνα.

συμμερισθέντα τοῖς.

ὑφ' ἐσθήκοι.

οὐχ αἰ αὐτῶν.

ὑπάρξη.

post Ὅτι μὲν add. οὖν.

ἀλλὰ καὶ οὐσίας.

post πρὸ γὰρ om. ζωῆς καί.

ante ἡ ἀμέθεκτος add. καί.

ante ἀγνοεῖ om. γὰρ.

ἐστὶ. Δευτέραν.

ΕΔΙΤΙΟ.

οὐδέπω.
περὶ τὰ δώματα.
C. CXCI.

C. CXCI.

ὄντων ὄντως ὄν ἐστι.
κατ' ἐνεργείαν.
ὄ ἐστιν, ὄν.

C. CXCI.

προϊὸν αἰτίας.

οἷς ἐστι, καί.

C. CXCI.

C. CXCV.

νοητά.
ἀσωμάτως.
διαστατῶν ἀδιαστάτως.

C. CXCVI.

πρώτως.

αἰδιὸν ἐστιν.
τινος μετέχεται.

C. CXCVII.

ὡς γινώσκει.

εἰ δὲ ὁμοῦ.
οὐ γὰρ γινώσεται.
οὐσία καὶ ζωῆς.
ἀνούσιος ζωῆ καὶ.
γινώσκειν.

ζῶντός ἐστι.

C. CXCVIII.

χρόνου μετέχει,
μέτρον καὶ ὄρου χρόνου.

COD. A.

οὐδε τῶν.
περὶ τοῖς δώμασι.

post αἰώνιος ἐστι om. ἤ.

post μεθεκτῆ τῶν om. τε.
οὕτως ὄν ἐστι.
κατὰ τὴν ἐνεργείαν.
ὄν ἐστιν, ὄν.

προϊὸν οὐσίας.

post ἄρα τὸ add. τῆς.

οἷς ἐστι νοῦς.

post δώσει om. καί.

post ἐστι πρώτως add. τοῦτο.

νοητά.
ἀσωμάτους.
διαστατῶν ἀδιαστάτους.

πρώτω.

ante τὸ ψυχούμενον add. καί.

ante ἔμψυχον add. πρώτως.

αἰδιὸν ἐστι.

μετέχεται τινός.

γινώσκει ὡς.

post ἀμερίδτως om. ἐστίν.

post πάντα ἄρα add. καί.

εἰ γὰρ ὁμοῦ.

εἰ γὰρ μὴ, οὐ γινώσεται.

οὐσία ἢ ἀζωῆς.

ἀνούσιος ζωῆ καὶ ἤ.

γινώσκειν.

ζῶντός ἐστι.

χρόνω μετρεῖται.

καὶ ὄρου.

Ex initio cujusque capituli. E fine cujusque capituli.

EDITIO.	COD. B.	EDITIO.	COD. B.
C. VI.	περὶ ἐνάδος. post πλήθος omit- tit ἤ.	C. III.	ἐν αὐτοῖς. ἐν αὐτῷ.
C. X.	post πᾶν abest τὸ.	C. VII.	πανηγ. πᾶν.
C. XI.	omittit inscriptionem περὶ αἰτίου.	C. VIII.	ἐαυτοῦ. αὐτοῦ.
C. XIV.	ἢ αἰτίας ἢ οὐ.		
C. XVIII.	post πᾶν τὸ deest τὸ.	C. XVIII.	Hoc caput finitur: θᾶτερον ὑφίστα- ται (in editione ὑφίσταται) τὸ λοι- πὸν; editionis ver- bis inde a μηδὲν πρὸς τῷ εἶναι us- que ad fin. cap. omissis.
C. XXI.	Tituli verba περὶ (τοῦ) ante ὅτι o- mittuntur.	C. XXI.	post φύσιν addit αἱ πολλαί.
		C. XXV.	post παρακτιανὴν abest τήν.
C. XXVI.	ἄλλων. ἄλλον.		
C. XXVII.	τελει- ότητα. τέλειότητος.		
C. XXX.	ἀπό τινος. ὑπό τινος.	C. XXX.	οὐδέτερον οὐδ' ἕτερον.
C. XXXII.	δι' ὁμοι- ότητα. δι' ὁμοιότητα.	C. XXXII.	ἀποτε- λοῖτο ἄν. ἀποτελοῖτ' ἄν.
		C. XXXV.	πρὸς αὐτὸν. αὐτὸ.
C. XXXVII.	post πάντων τῶν addit ὄντων.		
C. XXXVIII.	ἀπό ἀπό τινος. τινων.		
C. XXXIX.	post μόνον, ἢ ab- est καί.		
C. XLI.	post πᾶν deest μὲν. ὑπ' ἄλλου. ἀπ' ἄλλου.	C. XLVIII.	post ἀδιάλυτον ab- est τε.
C. LIII.	Abest inscriptio: περὶ τοῦ αἰῶνος καὶ τῶν αἰωνίων.		
		C. LX.	post τοῦ omittit τὰ.
		C. LXII.	post λόγος omittit ἐστὶ.
		C. LXIII.	αὐτήν. ἀπλήν.

Ex initio cujusque capituli. E fine cujusque capituli.

EDITIO.	COD. B.	EDITIO.	COD. B.
		C. LXXI.	post προειργασμένων addit ὑπ'.
C. LXXII. ὑποκείμενον.	ὑποκειμένων.		
C. LXXIII. τί ἐστίν.	τί ἐστίν.		
C. LXXIV.	post πάν μὲν non habet εἶδος. τί ἐστίν. τί ἐστίν.		
		C. LXXXIII. ἐν ἐν αὐτῇ. ἐαυτῇ.	
C. LXXXVI ὄν τῷ ὄντι ἄπειρόν ἐστίν.	ὄν ἄπειρον ἐστίν.	C. LXXXVI.	post οὐκ ἄρα addit ἄπειρον.
		C. XC.	ante πρὸ τοῦ addit καί.
		C. XCI. ἀπολιπούδαι.	ἀπολείπουσαι.
C. XCIV. τίς ἐστίν. τίς ἐστίν.		C. XCV. ἀμυδροῦνται.	ἀμυδρῶνται.
C. XCVII.	post σειρᾶν omittit. ἀρχικόν.		
C. CII.	post πάντα τὰ abest μὲν.	C. XCIX. καὶ οὐκ. ἀλλ' οὐκ.	
C. CVI. αἰτίαν. οὐσίαν.		C. CVII. τὸ δὲ κατὰ πάντα αἰώνιον.	ὁ δὲ αἰών.
		C. CXIII.	post πρὸς αὐτὸ deest καί.
C. CXIV. ἐνάς ἐστίν αὐτοτελής.	ἐνάς ἐστίν ἀτελής.		
C. CXV. ὑπέρζωος.	ὑπέρζωος.		
C. CXVIII.	post ὅ,τι περ ἂν abest ἔν.		
C. CXXX. θείας τάξεως.	θείας τάξεως.		
C. CXXXV.	post ὑφ' ἐνός abest τινος.		
		C. CXXXVII. οὐσιωδῶς.	ουσιωδῶς. ης
		C. CXLII. κατὰ γὰρ τὸ.	καὶ γὰρ.
		C. CXLIII. αἰδους.	εἰδους.
		corrige:	
		C. CXLIV. στερομένου.	στερούμενον.
		C. CXLV. ἕκαστον ἔχει.	ἔχει ἕκαστον.
		C. CLIII. τελεσιουργόν ἐστίν τῶν θεῶν γένος.	τελεσιουργόν ἐστίν τοῦ τῶν θεῶν γένους.

Ex initio cujusque capituli. E fine cujusque capituli.

EDITIO.	COD. B.	EDITIO.	COD. B.
		C. CLIV. ὑπερη- πλωμένον.	ὑπερηπλωμένων.
		C. CLVI.	post οὐδακαὶ omit- tit ἡ.
C. CLVII.	post πᾶν μὲν omit- tit τὸ.		
C. CLX.	Omittit inscriptionem [περὶ νοῦ.]	C. CLX. δεύτερα.	δευτέρως.
		C. CLXII. ἔχουσιν ἔχουσι παρῆξεις. ὑπάρξεις.	
		C. CLXIII. ἀπο- γεννησάσαι.	ἀπογεννώσαι.
C. CLXVI. ἀμέθ- εκτός ἐστίν.	ἢ ἀμέθεκτος ἐστίν	C. CLXVI. διὰ μέσον.	διὰ μέσων.
C. CLXVIII. ὅτι ὁ νοεῖ.			
		C. LXXI.	ante συνεπτυγμέ- νον addit τὸ.
C. CLXXIX.	post πᾶς abest ὁ.		
C. CLXXXV. αἱ εἶσι.	ψυχαὶ θεῖαι θεοὶ εἶσι.	C. CLXXXV.	post μηχανῆ ad- dit τοῖς.
C. CXCH.	post τῶν omittit τε. post ἀσι abest καὶ ὄντως.		
		C. CXCH.	πρόεισι πρόεισιν.

Inde a capite CXCH reliqua editionis capita desunt.

INDEX VOCABULORUM

in Lexicis vulgaribus desideratorum.

Signo (†) insignita, non quidem desiderantur in Lexicis, sed addenda est iis significatio aliqua.

Numerus folium Codicis Leidensis, margini hujus Editionis adscriptum, ejusque paginam adversam litera a, b aversam significat.

Ἀγεννήτως. Steph. 2955. A. ed. Lond. 24, a.	ἀνενέργητος. Lexicis fere ignotum et in codd. saepiuscule corruptum. Stobaei Ecl. I. 52. p. 882 ibiq. Heer. Adde Theodori Metoch. Misc. p. 828 Mülleri et Kissling. Nicephor. Greg. Hist. Byz. l. XXII. p. 551. ed. Ven. p. 668. D. Neque ignotum Plotino, sed a librariis male habitum, ut VI. 8. 21. 101, a.
(ἀδιαστάκτως) corruptum aut ex ἀδιστάκτως aut ex ἀδιαδιστάκτως. 20, a.	
ἀδιορίστως. Steph. 6963. C. Lond. 36, a.	
ἀδυνατώτερος. 84, a.	
αἰτιωδῶς. Steph. 1679, D. 24, b. 55, b.	
ἀλληλαίτιος. Steph. 1872, D. Lond. 72, b.	ἀντιῤῥόπως. 36, a.
ἀλληλουχεισθαι. 77, b.	ἀντιφατικῶς. 120, b.
ἀμέθεκτος. Steph. 3969 D. 52, b.	ἀνύπαρξις. 107, b.
† ἀμείωτος. 120, a.	ἀνυπόστατα. 51, a.
† ἀνακαθαίρω. 3, a.	ἀπαράφθαρτος. 69, a.
ἀναλλοιώτως. Steph. 1869, A. 17, b.	ἀπειροδύναμος. Steph. 3489, B. ed. Lond. 66, a. 70, b. 74, b.
ἀναντιῤῥητος. 84, b.	ἀπλήθυντος. Steph. 7704, A. ed. Lond. 97, b.
† ἀνατακτικῶς. 69, b. 109, b.	ἀρχηγικώτερος. Steph. 2284 A. ed. Lond. 58, b.
ἀναυξής. Steph. 4008, C. Lond. 51, b.	ἀρχικῶς. Steph. 2284 D. ed. Lond. 24, a.
ἀνεκστάτως. 17, a.	

- ἀσυνάπτως. 103, b.
 ἀνθυπόστατος. Steph. 4625, B. ed. Lond. Gregorius in Mathaei Lect. Mosquens. T. II. p. 18. Vid. Osann. Auctarium. 39, b. 83, a.
 ἀντάγαθος. 9, b. 10, a. saepe.
 ἀυτοπειρία. Steph. 7359, D. ed. Lond. 75, b.
 ἀυτογέννητος. Steph. 2955, B. Lond. 40, a.
 ἀυτοέν. 3, b. 5, b. saepe.
 ἀυτοενάς. 90, a.
 ἀυτόζως. 137, b.
 ἀυτοκινησία. Steph. 4996, A. Lond. 21, b.
 † ἀυτόλεκτος. Steph. 5643, D. Lond. 12, a.
 ἀυτοτελειότης. 114, a.
 † βραβεύειν de fortuna, tanquam arbitra, et de providentia divina. Vid. Steph. Thes. p. 2821, B. C. Lond. De voce adde Valken. Schol. in N. T. II. p. 250 sqq. 83, a.
 γεννητῶς. Steph. 2954, D. ed. Lond. 8, a.
 γρίφος pro γριφώδης. 1, a.
 δευτεροδότως. 48, a. 58, a.
 διαδοτικός. Steph. 3325, A. ed. Lond. 48, a.
 † διαπορθμεύω. 48, a. 104, a.
 † διαπορθμευτικός. 33, b.
 † διατρανοῦν. 35, b.
 † δράσσομαι. 1, b.
 δυναμοδότις. 110, b.
 διαφερεισθαι [?] 97, b.
 δυναμοδότως. Steph. 3317, D. ed. Lond. 113, b.
 εἰδοποιεῖσθαι. 60, a. 108, a.
 εἰκαίως Osanni Auctarium, ubi Schol. br. Iliad. a. 520. 78, b.
 ἐναδικός. 22, b. 23, a.
 ἐναέριος. 137, b.
 ἐναρχικός. 24, a.
 † ἐννοηματικός, quod sola mentis cogitatione informatur s. continetur. Ita melius, quam ego in notula p. 89, dedi. 55, b. 62, a.
 ἐνυπόστατος. Steph. 4625, C. ed. Lond. 42, a.
 ἐπισυνείρω Steph. 3612, A. ed. Lond. 62, b.
 ἐπισυντίθεσθαι. 62, a.
 θεάνθρωπος Osann. Auctar. p. 177. Adde Suicer. Thes. eccl. s. v. ibiq. Chrysostom. 47, a.
 θεοπαθήτως. 13, b.
 κακοφραστοποιεῖν? 66, a.
 † καταδρομή. 7, b.
 † καταπαύω pro καταπαύομαι. 109, b.
 † καταργεῖν. 1, a.
 † λαμπρότης, superbia. 21, a.
 ματαιολοπονεῖν. 38, a.
 μετεγγίζομαι. 132, a.
 ὀλίζω. 62, a.
 ὁμοουσίως. 35, b.
 πανούσιος. 48, a.
 πανταίτιος. 49, a. 140, b.
 παντενεργής. 48, a.
 παρακτικός. Steph. 948, A. ed. Lond. 5, b.
 παρεπιφύομαι. 38, a.
 † πηγάζειν cf. Ind. Rerum s. v. θεός. 81, a.
 † ποιοῦσθαι, qualitate affici. cf. Plotin. p. 165, A. et saepius. Alexandr. Aphrod. Problemm. I. 36. p. 258. Sylb. 61, a.
 προάναρχος. 109, a.
 προγεννητικός. 113, a.
 † προλαβών. i. e. praecedens. 36, b. 38, a. 50, a. 66, a.
 † προτέρημα sine auctoritate est in Schneideri Lexico, familiare Polybio, sed alio

- significatu et vario. Vid. Schweigh. Lex. Polyb. s. v. Tenendus autem Philosophorum usus. cf. Plotin. III. 4. 5. 46, b.
- † προσισταῖν. 67, b.
- προσωπικῶς. Steph. 6873, A. ed. Lond. 114, a.
- πρωτοδότως. Steph. 3317, D. ed. Lond. 58, a.
- † σειρά. Creuz. ad Procl. Inst. Th. p. 142 addit nunc Wyttenb. ad Eunap. p. 38. ed. Boiss. 88, a.
- συνάρχως. 30, b.
- σωματικώτερος. 51, a.
- τελειοδότως. 113, b.
- τελειόδωρος. 27, a.
- † τρανοῦν. 35, b.
- τριαδικός. Dufresn. Glossarium. Gregor. in Matthaei. Lectt. Mosquens. T. II. p. 11. 12. Vid. Osanni Auctar. 85, b.
- τριαδικῶς. 7, b.
- τρισσοῦμαι. 28, b.
- ὑπαρίθμιος. ὑπίριθμος. 3, a.
- ὑπεραγάθως. 39, b. 49, a.
- ὑπεράγιος? Steph. 1340, C. ed. Lond. 89, b.
- ὑπεραιώνιος. 5, a.
- ὑπερανίστημι. 70, b.
- ὑπερανωκισμένος. 5, b.
- ὑπεράπειρος. 100, b.
- ὑπεραπλοῦσθαι. 7, b. 51, b.
- ὑπεραρχικῶς. 112, b.
- ὑπέραρχος. 112, b.
- ὑπεραυτάρκης. 11, a. 29, a.
- ὑπερδύναμος. Steph. 3439, D. ed. Lond. 29, a. 48, a. 57, b. 66, a. 71, a. 113, b.
- ὑπερδυνάμως. 57, b. 113, b.
- ὑπερέν. 12, a.
- ὑπερενεργής. 48, a.
- ὑπερεξηρησθαι. 82, b. 100, b.
- ὑπερζώως. 81, a.
- ὑπερηνωμένος et ὑπερηνωμένος. 5, b. 6, a. 14, b. 137, b. 138, b.
- ὑπεριδρυμένος. Plotin. V. 5. 3. 5, a. 14, b.
- ὑπερίδρουσις. 5, b. 78, b.
- ὑπερισότης. 8, b.
- ὑπέρνοος. Steph. 6404, B. ed. Lond. 21, b. 25, a. 90, b. ubi ὑπέρνοος νοῦς.
- ὑπερνόως. 81, a.
- ὑπερόντως. Plotin. VI. 8. 14. extr. 24, a. 35, a. 105, a. b.
- ὑπεροχικῶς. Steph. 3984, B. ed. Lond. 9, b.
- ὑπερπλήρης. Steph. 7711, A. ed. Lond. 29, a. 100, b.
- ὑπερφυῶς. Platon. Conv. 1, 9. p. 6. Wolf. qui locus bene citatur in Osanni Auctar. p. 180. 13, b. 20, a.
- ὑπερών. 9, b. 11, b. saepe.
- ὑπόχρονος. 5, a.
- ὑστερόχρονος. 36, b.
- φεράλληλον. 114, a.
- φέρε εἰπεῖν. 27, a.
- φωστικός. 109, a. 116, b.
- χαλαῖν. 38, a.
- χαλάνη aut χάλανα ibid. nisi malis ibidem legere πλάνης pro χαλάνης. Cf. Biel. Thes. V. T. in πλάνη et in πύργος. Vulc. tamen cum codicibus tribus consentit, verrens: destructionis.
- χρεωδής? 62, b.
- † χρηματίζειν pro εἶναι. Dufresn. Glossarium. Adde: Elias Cretens. Episc. in Leunclav. Edit. Gregor. Naz. T. I. p. 322. ubi haec significatio diserte docetur. 92, a. 132, a.

I N D E X

r e r u m e t v e r b o r u m .

Rerum index, cum eadem in Procli institutione theolog. tractatae et in illum indicem illatae sint, hic merito est brevior.

<p>Ἄγαθὸν παρὰ Θεοῦ. 139, b.
 ἄγαθότης Θεοῦ. 11, a.
 ἄγαθότης οὐχ ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ. 94, b.
 ἀγέννητος ἀρχή. Cf. Plotin. V, 4, 1. 24, a.
 ἄγνοια ἀνθρώπων. 23, b.
 Ἄδὰμ τὸ σῶμα θεῖον ἐφύλαξεν ἄν. 100, a.
 ἄδε pro ἄτε scriptum. 108, b.
 ἀθάνατος et ὁ θάνατος confusum. 107, b.
 ἐν Ἄιδῃ παρῆν ἡ θεότης Ἰησοῦ. 70, a.
 ἐν Ἄιδῃ συμπαρῆν τὸ σῶμα θεῖον Ἰησοῦ. 120, a.
 ἀἰδιον ἀπλοῦν καὶ ἀμερές. 43, a.
 ἀϊδιότης τῶν αἰωνίων ἀτελεύτητος μὲν, οὐκ ἀναρχος δέ. 47, a.
 αἰὼν ἀεὶ εἶναι. 72, b. 82, b.
 αἰὼν καὶ χρόνος παρὰ Θεοῦ παρήχθη. 42, a.
 αἰὼν τοῖς αἰδίοις, ὅπερ ἡμῖν ὁ χρόνος. 143, b. 72, b. 82, b.
 ἀληθεῖα ἐναντιοῦσθαι. Cf. Photii Bibl. cod. XXIV. p. 16. 131, b. 74, b.
 ἀλιεῖς θεόσοφοι, Apostoli. 7, a.
 ἄλλ' ἄττα. 59, a.
 ἄλλ' εἴπερ ἄρα. 19, b. 45, a.</p> | <p>ἄλλως δὲ — καὶ. 27, a.
 δι' ἁμαρτίας ἡμῶν ἐξιστάμεθα. 18, b.
 ἁμαρτία τί; 36, b.
 ἄμβλωμα. Foesii Oeconom. Hippocr. p. 24. Theodori Metoch. Misc. p. 78. p. 344. p. 575. 112, b.
 ἄν cum Coniunctivo in enunc. primaria. 45, b.
 ἄν c. Futur. Ind. 60, b.
 ἀναλόγως et εὐλόγως conf. 107, a.
 ἀνθρωπίνῃ φύσει Ἰησοῦ θεωθεῖσα μὲν, ἐμεινεν ὁμως. 107, b.
 ἄνθρωπος δυνάμει ἐτι τὸ κνοφορούμενον. 46, b.
 ἄνθρωπος ἡ ψυχή. 141, b.
 ἄνθρωπος, ὃν μικτόν. 84, b.
 ἀνευδοιόστως. 69, a.
 ἀπαγωγή εἰς ἀδύνατον. 6, b. 9, b. 15, b.
 ἀποκατάστασις Origenis. 32, b. 33, b. 123, a.
 ἀπολογία et ἀλογία confusa. 134, b.
 ἀποφάσεις ἐπὶ Θεοῦ μᾶλλον ἀληθεύονται ἢ καταφάσεις. 9, b. 11, a. 93, a.
 ἀραχνίους ὑφαίρειν μίτας. 85, b.</p> |
|---|---|

- Ἄρειανή αἵρεσις. 79, a.
 Ἄρειος κατατέμνει τὴν Τριά-
 δα. 5, b. 13, b.
 Ἄρειος φερώνυμος. 116, a.
 ἄρεται ζώων φυσικαί. 135, a.
 ἄρετή καὶ κακία ἐφ' ἡμῖν κεῖ-
 ται. 48, b.
 ἄρετή τί; 36, b.
 Arii doctrina de Filio. 30, b.
 ἀριθμὸς ἄπειρος ἢ πεπερασμέ-
 νος. 129, a. 88, b.
 Articulus ante Relat. Enunciat.
 17, a. 22, b. 32, b. 35, b.
 57, b. 62, b. 79, a.
 Articulus cum vario casu. 113, b.
 ἀρχαί. 85, b.
 ἀρχαὶ δύο κατὰ Μανιχαίους. 43 a.
 ἀρχὴ ἀγέννητος v. ἀγέννητος.
 ἀστέρεις οὐκ ἔμψυχοι. 99, b.
 ἀσυγκρίτοις. 30, b.
 αὐθύπαρκα καταχρηστικῶς.
 42, a.
 αὐθυπόστατα καταχρηστικῶς.
 42, a.
 αὐθυποστατὸν διττόν. 137, b.
 αὐλὴ τῆς ἡμετέρας γερονότες. 1, a.
 αὐταρκες. 39, a.
 αὐτεξουσία ψυχῆς. 133, a.
 αὐτοζοιή. 137, b.
 αὐτόολος. 56, b.
 αὐτοσοφία. 1, b.
 βάπτειν τὸ τοῦ καλάμου λεπτό-
 τατον. 66, a.
 βαττολογία (ita lege) Πρό-
 κλου. 90, a.
 βούλημα et πρόβλημα con-
 funduntur. 15, b.
 βρόντη θεολόγος. 35, b.
 Genitivus c. ταυτό. 61, a.
 γέννησις καὶ γέκεσις. 29, a sq.
 γεννητῶς et γενητῶς. 28, a.
 cf. 29, a.
 γεννητῶς ὁ υἱός, ἐκπορευτῶς
 τὸ πνεῦμα. 54, b.
 γεωμετρικῆς θεωρήμα. 60, b.
 γινόμενον οὐκ ἔστι. 71, a.
 γυνῶσις τελεία ἐν ζωῇ αἰωνία.
 68, b.
 γονιμότης τῆς παραγωγῆς δια-
 φέρι. 8, a.
 δαίμων Σωκράτους. 94, b.
 δαίμονες, κακοὶ γινόμενοι προ-
 αιρέσει. 15, a.
 δαίμονες οὐκ ἐπιστρέφουσιν.
 36, b. 39, a.
 δαίμοσιν οὐκ ἔξεστιν ἢ ἐπι-
 στροφή. 18, b.
 Dativus cum Substantivis. 17, a.
 δῆ et δεῖ confusum. 129, a. 130, b.
 διακοσμήσεις. 85, a.
 διάκοσμοι τριαδικοὶ τρεῖς. 85, b.
 διάδοχος Πρόκλος. 60, a.
 διδάσκαλοι πατέρες τῶν μα-
 θητῶν λέγονται. 128, b.
 Dionysius Areop. platonicus.
 Adp. 150. N. 2. (fol. 95. b.) ad-
 de Fabricii Bibl. gr. Vol. VII.
 p. 7 sqq. ed. Harl. ubi quinto
 demum seculo ejus libri scri-
 pti esse dicuntur. — Adde
 etiam Creuz. Plotin. de pulcr.
 cujus indices adi s. v. Diony-
 sius. Vid. nunc Wachler. Hand-
 buch der Gesch. d. Liter.
 Ed. 2da T. IV. p. 298. sq.
 cf. infr. Platonica. 53, a. 95, b.
 δυνάμει et ἐνεργείᾳ opposita.
 65, a. 46, b. 122, a.
 δυνάμεις. 66, a.
 δῶρα θεῶν. 48, a. 54, b.
 εἰάν c. imperf. ind. pro εἰ ἂν.
 10, a.
 εἰαυτοῖς confusum cum ἐν αὐ-
 τοῖς. 45, a.
 ἐδράζεσθαι et ἐργάζεσθαι con-
 fusum. 59, b.
 εἰ cum Conjunctivo pro Im-
 perf. cum ἂν. 121, b.
 εἰ οὐ vid. οὐ. 58, a.
 εἶδη et ἦδη confus. 127, a.

εἶναι substantive cum Genitivo.	58, b.	Ἐωςφόρος, Diabolus.	21, b.
εἷς τὰ τρία θεός.	32, b.	ζωόφυτα.	131, b. 142, b.
εἷς τὰ τρία θεός, ἀλλ' οὐ τρεῖς θεοί.	7, b.	ζώων ἀρεταὶ φυσικαί.	135, a.
εἷς ὁ θεός, οὐδ' ἐνιαῖος.	89, a.	ἦ et εἰ confusum.	122, b.
εἷς οὐρανὸν θέσθαι.	2, b.	ἦθη τῶν ζώων.	134, b.
ἔλλαμψις.	55, a.	θαβῶρ ὄρος.	12, b.
ἔλλαμψις ἄνωθεν.	57, b. 130, b.	θάνατος ἀθάνατος.	137, a.
ἐμφυσήματι (ita scribe) θείῳ ἐμπνευσθεὶς Ἀδάμ.	100, a.	ubi plura de morte θάνατος Ἰησοῦ.	70, a.
ἐνάδες.	54, a.	θάνατος τῶν ζώων.	136, b.
ἐνάδες θεῖαι.	52, a.	θεῖοι νόες οὐχ ἁμαρτάνουσιν.	36, b. 39, a.
ἐνάδων διάκοσμοι.	88, a.	θεῖον ἄποιον etc.	31, b.
ἐνάς καὶ τριάς.	103, b.	θεῖον μεθεκτόν, ἀμερίστως μεριζόμενον.	52, b.
ἐνέργεια αἰωνίας ζωῆς ἀσώματος.	68, b.	θεῖον οὐσία.	31, b.
ἐνέργεια μία.	37, a.	θεῖων θεωρία πῶς προσβαίνομεν aut προβ. (Herodot. I, 5.)	4, b.
ἐν ὅλον, καίτοι μεριστόν, ὡς ἡ φωνή. Cf. Plotin. III, 8, 8. p. 350. extr.	25, a.	θεοὶ πολλοὶ κατὰ Παῦλον, τί;	103, a. 111, b. 125, a.
ἐν καὶ τρία.	40, a.	θεός αἰεὶ θέλει καὶ ποιεῖ.	65, a.
ἐν καὶ τρία, διατί;	28, b.	θεός αἴτιον πάντων.	8, a. 11, b. 22, b. 23, a. 27, a. 38, a. b. 41, a. 47, b. 53, a. 54, b. 62, a.
ἐν πάντα προέχει cf. θεός.	56, a.	θεός, αἴτιον πάντων, ἀγαθός καὶ δυνατός.	42, b.
ἐνστασις.	18, b.	θεός αἰώνιος.	39, b.
ἐπειδὴν c. indic.?	97, a.	θεός αἰώνων αἰών.	82, b. 84, b.
ἐπιστροφαι.	70, a.	θεός ἀκατάληπτος.	94, b.
ἐπιστροφή διὰ μετανοίας ἐξέστιν ἡμῖν τοῖς σώματι συνδεδεμένοις.	18, b.	θεός ἄλλως αἰώνιος ἢ οἱ νοῦς.	83, b.
ἐπιστροφή καὶ κίνησις διαφέρει.	17 sqq.	θεός ἀπερίληπτος.	75, a.
ἐπιστροφῆς κύκλοι.	33, b. sq.	θεός ἀόρατος.	92, b.
ἐσπέρα, τὸ τῆς [ἔως] ἡμέρας πέρασ. ex Etymologia. Cf. Et. M. p. 352. Heid. p. 319, 40. Lips. Et. Gud. p. 212, 4.	84, a.	θεός ἀσύγκριτος.	49, a.
ἔστι et ἔτι confusum.	104, b.	θεός αὐταρκής.	10, b.
ἔτι cum εἴτε confusum.	58, a.	θεός αὐτοαπειρος.	74, a.
Eunomii doctrina de Filio.	30, b. 63, a.	θεός οὐκ ἄπειρος. Cf. Plotin. περὶ ἀριθμῶν. p. 671 sqq.	88, b.
εὐοδοῦμαι.	32, b.	θεός ἢ αὐτοζωή.	137, b.
Εὐστράτιος μάρτυς.	77, b.	θεός αὐτοκίνητος.	16. a. s. 21, b.
		θεός διὰ πάντων χωρεῖ.	103, b.
		θεός εἷς τὰ τρία.	107, a.
		θεός ἐν καὶ τρία.	3, a. 24, b.

- Θεός ἐν πᾶσι κατὰ μέθεξιν. 81, b.
 Θεός ἐξηρημένος. 51, b.
 Θεός λόγος ἀνθρωπίνην οὐσίαν
 καὶ σῶμα ἤνωσεν ἑαυτῷ ἐπι-
 στρεπτικῶς, χρίσας τῇ ἑαυ-
 τοῦ θεότητι. 17, b. s.
 Θεός λόγος τὴν τῆς ἐπιστροφῆς
 δύναμιν ἐχαρίσατο. 18, b.
 Θεός μέτρον καὶ ὄρος πάντων.
 45, a.
 Θεός οὐ μέτρον. 92, a.
 Θεός μόνος ἑαυτὸν καὶ τὰ ὄντα
 νοεῖ. 121, b.
 Θεός, νοῦς ὑπέρνοος, οὔτε μέ-
 ρος οὔτε ὄλος. 130, a.
 Θεός οὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ.
 78, b. sq.
 Θεός οὐδὲν τῶν ὄντων. 103, a.
 Θεός οὐδὲν τῶν ὄντων καὶ πάν-
 τα. 137, b.
 Θεός οὐδὲν τῶν πάντων. 91, a.
 Θεός οὐκ ἀπλῶς ἀγαθός. 14, a.
 Θεός οὐκ ἀρχὴ τοῦ κακοῦ. 13, b.
 Θεός οὐ πρῶτος οὐδὲ πρότε-
 ρος. 47, b.
 Θεός τὸ ὅλον συλλαβῶν. 9, b.
 Θεός πάντα ἐστίν. 65, a.
 Θεός πάντα ἐστὶν ὑπερουσίως.
 92, b.
 Θεός πάντα καὶ οὐδὲν ἐστίν.
 104, b. sqq.
 Θεός πάντα προέχει. 56, a.
 58, b. 62, a.
 Θεός παντοδύναμος. 74, a.
 Θεός πᾶσαν προέχει τὴν γονι-
 μότητα. 112, a.
 Θεός πηγάζει πᾶσι τοῖς οὐσι
 τὸ εἶναι παρ' ἑαυτοῦ. Cf.
 Olymp. Alc. p. 16 ibiq. Creuz.
 qui idem nuperrime addidit:
 Basil. Magn. T. I. p. 593.
 D. et p. 713. A. — Dionys.
 Areop. d. divn. nomm. c. II.
 5. 7. ubi πηγαία θεότης est
 Deus Pater. 81, a.
- Θεός τὰγαθόν. 112, a.
 Θεός τὰγαθόν, οὕτω καὶ φῶς
 κ. τ. λ. 13, b.
 Θεός τάξεως ὑπερεξήρηται. 100, b.
 Θεός ὑπεξηρημένος. 47, b.
 Θεός τὸ ὑπέρτατον τῶν πάν-
 των. 91, a.
 Θεός ὑπεριδρῦμενος ὑπεροχῇ.
 69, b.
 Θεός φύσις ἀπλῆ rel. 91, b.
 Θεός χρόνου ποιητής. 84, a.
 Θεότης Ἰησοῦ παρῆν ἐν τῷ
 Αἰδη. 70, a.
 Θεός ποῖος; 69, a. sqq.
 Θεοῦ ὀνόματα. 49, a.
 Θεοῦ οὐκ εἰσι σχέσεις. 98, b.
 Θεοῦ οὐσία ἄληπτος. 94, b.
 Θεοῦ οὐσίαν ἀγνοοῦμεν. 13, b.
 14, b.
 ἐν θεῷ οὔτε τὸ ὅμοιον οὔτε τὸ
 ἀνόμοιον. 8, b. s.
 ἐν θεῷ πάντα πρόεισι κατ' αἰ-
 τίαν, καὶ πᾶσιν αὐτός ἐνθεω-
 ρεῖται εἰκονικῶς. 55, a.
 ἐν θεῷ τὰ πάντα κατ' αἰτίαν. 81, b.
 Θεοὶ, οἱ ἄνθρωποι δίκαιοι.
 131, a.
 85, b.
 1, b.
 ἰδέαι τῶν ὄντων ἐν τῷ θεῷ
 προὑφαστῶσαι. 64, a.
 Ἰησοῦ δύο φύσεις. 70, a.
 Ἰησοῦ θάνατος. 70, a.
 Ἰησοῦς μησίτης θεῶν ἀνθρώπος.
 47, a.
- Infinitivus substantive cum Ge-
 nit. 58, b.
 καὶ ante κατὰ omissum. 46, b.
 καὶ post ταυτόν pro Dativo.
 121, b.
 καὶ εἰ, quamvis. 128, b.
 καὶ τις. 1, b.
 κακῶ et καιρῶ confusa. 32, b.
 καταδεεστέρων ἀνάτασις πρὸς
 τὰ ὑπέρτερα. 17, a.

- κατακλύει ὁ Χριστὸς τὴν ἁμαρ-
 τίαν. 2, a.
 κατ' αὐτὸν i. e. κατ' οὐσίαν et
 περὶ αὐτὸν i. e. κατ' ἀρετὰς
 opposita. 95, a. 96, b.
 κίνησις καὶ ἐπιστροφή διαφέ-
 ρει. 17 sqq.
 κομψεῖα σοφιστικῆ. 75, b.
 κύκλοι τῆς ἐπιστροφῆς. 33, b sq.
 κυφορεῖσθαι. 46, b.
 Λατίνων δόξα περὶ πνεύμα-
 τος. 24, a.
 λίθων ἀναισθητότερος. 120, a.
 λόγον ἐπέχειν i. q. τάξιν ἐπέ-
 χειν. 59, b.
 λόγῳ συμπληρούμενον ἔργον καὶ
 πνεύματι τελειούμενον. 109, b.
 125, b.
 μᾶλλον δὲ post negat. 126, a.
 Manichaeorum opinio de Ma-
 teria et Deo. 43, a.
 μάτην οὐδὲν ἔστιν. 44, b. 139, a.
 μείζων ὁ πατὴρ τοῦ υἱοῦ.
 19, b. 30, b.
 μεμυκόσιν ὄμμασι προσιέναι.
 Vid. Creuz. ad Plotin. de
 pulcr. p. 357 sqq. 4, a. cf. 14, a.
 μετὰ et διὰ confusum. 78, a.
 μετεμψύχωσις. 134, b. 132, a.
 μονὰς εἰς δυάδα κινήθεισα
 μέχρι Τριάδος ἔστη. 3, a. b.
 16, a. 21, b. 22, b. ubi ex-
 plicatur. 109, a. 112, b.
 122, b.
 μονὰς καὶ τριάς. 54, b.
 Vid. Τριάς.
 μονὴν c. μόνην confusum. 32, b.
 103, b.
 μήσις. 128, b.
 μωρία τῆς ἡμετέρας πίστεως.
 1, a. b. 15, b.
 Μωϋσῆς ἐκ θείας ὁμιλίας δι-
 δαχθεὶς, ἔγραψε τὴν γένεσιν.
 46, b.
 Nestorii de Filio opinio. 33, a.
- Nicolaus locos e memoria scri-
 psit 64, a. 68, b. 70, a. 76, b.
 105, a. 118, a. 121, b. 141, b.
 νεανιεύεσθαι. 2, b.
 νοερά οὐσία δυσκίνητος, οὐκ ἀκί-
 νητος πρὸς τὸ κακόν. 21, a.
 νοεραὶ δυνάμεις i. e. Angeli.
 21, a.
 νόες de hac forma. 83, b.
 126, b.
 νόες θεῖοι i. e. Angeli. 123, b.
 νόες θεῖοι. 85, b.
 νόες θεῖοι οὐκ ἀναρχοί. 83, b.
 νόες θεῖοι καὶ δαίμονες οὐκ
 ἐπιστρέφουσιν. 36, b. 39, a.
 νόες θεῖοι συνεργοῦσιν ἡμῖν
 πρὸς τὴν ἐπάνοδον. 18, b.
 νοῦς ἀντεξούσιος. 140, b.
 Νῶε προετύπου Χριστόν. 2, a.
 ξύλον γνώσεως. 69, a.
 ξύλον τῆς ζωῆς. 69, a.
 οἰκία confusum cum οἰκία. 85, b.
 ὅλον. 56, a.
 cf. ἐν.
 ὁμοιούσιος et ὁμοούσιος. 33, a.
 ὀνόματα τῆς μιᾶς θεότητος.
 23, a.
 ὄν ταῦτόν τῳ ἐνί. 16, b.
 ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι
 παράγειν. 137, b. 8, a.
 ὄντων οὐδὲν τέλειον. 41, a.
 τὸ ὄργανον ἀφορίζει τῳ ποι-
 οῦντι τὰ μέτρα τῆς ποιήσεως.
 Cf. Aristotel. Ethic. Nicom.
 III. 3. 11 — 17. 63, a.
 οὐ — αὐτοῦ. 63, a.
 οὐδὲ et ὀδὲ confus. 142, a.
 οὐδὲν περιτόν. 28, a.
 οὔμενον et οὔμενον. 65, a.
 οὐ pro μὴ adhibitum. Cf. Baehr.
 in Creuz. Melett. T. III. p.
 20 sq. 58, a.
 οὐρανὸς ἄψυχος. 99, b. s.
 οὐρανὸς καὶ γῆ, τὰ ἄκρα τῶν
 ὄντων. 60, b.

- οὐρανῶ πάντα μεγέθη ἔμπε-
ριέχονται, καὶ οὐρανὸς πε-
περασμένος. 75, b.
οὐσία αἰσθητή. 44, a.
οὐσία καὶ συμβεβηκός. 137, b.
143, b.
οὐσία τοῦ θεοῦ ἀγαθότης οὐκ
ἔστι. 94, b.
οὐσία τοῦ θεοῦ ἄληπτος. 94, b.
οὕτως post participium. 61, b.
πάντα γέγονε παρὰ τοῦ πα-
τρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ, συντελε-
σθέντα τῷ πνεύματι. 109, b.
125, b.
παράγειν et προάγειν. 28, a.
29, b. 31 — 42.
παράγειν καὶ γεννᾶν. 40, a.
παράγειν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς
τὸ εἶναι. 137, b. 8, a.
παράγον καὶ παραγόμενον. 8, a.
παραγωγή τῆς γονιμότητος
διαφέρει. 8, a.
παρακτικὸν ἄλλου τί. 8, a.
Participium cum verb. finit.
commutatum. 3, a.
Particip. pro Verbo fin. et
versa vice in eadem enun-
ciat. 3, a.
πᾶσα ἀνάγκη i. e. omnino est
necesse. 112, a. b.
Patres ecclesiastici spiritu
divino afflati. 37, b.
πατριὰ ἡμῶν ὁ οὐρανός. 128, b.
πέλαγος οὐσίας ὁ θεός. 9, b.
περὶ i. e. magis quam. 119, b.
122, a.
πηγάζειν cf. θεός. 81, a.
Platonica immiscet Nicolaus.
12, b. 17, a. 18, b. 21, a.
53, a. 122, a.
Ex Platonicis prodierunt
haeretici. Vid. voc. Nestorius
Origen. Arius. Sabellius: et
quae ibi citantur folia.
πλατὺν γέλωτα καταχέειν. 1, a.
πνεῦμα ὄρος τοῦ υἱοῦ. 73, a.
75, a.
πνεύματος ἐκπόρευσις. 24, a.
πολλῶ μᾶλλον post negat. 7, b.
cf. 92, b. 62, b. 122, b. 141, a.
πολλῶ πλεῖον post μή. 98, a.
πολυθεΐα Ἑλλήνων. 7, b.
προάγειν et παράγειν. 28 — 42.
προάγει, οὐ παράγει, ὁ πατήρ
τὸν υἱόν. 8, a.
προβαίνω et παραβαίνω con-
fus. 109, b.
πρόβλημα et βούλημα confun-
duntur. 15, b.
πρόβλησις καὶ γέννησις. 8, b.
Πρόκλος ἀπὸ τῆς τοῦ Διονυ-
σίου θεολογίας ἐν Ἀθήναις
κεκλοφέναι λέγεται. 95, b.
πρόνοια θεοῦ. 93, b.
πρόοδος διττή. 35, b.
πρόοδος τριττή. 46, b.
πρόοδος υἱοῦ καὶ πνεύματος.
54, b.
Prosodiae signum ἰων in
Comparativo. 17, a.
Πυθαγορείων ἀριθμοί. 51, b.
πῦρ ἀνάπτειν. metaphor. 2, b.
πυργοποιοῦσι καὶ μετὰ Χρι-
στὸν. 2, a.
πύργος τῶν μετὰ Νῶε. 2, a.
ῥηθείση et νοηθείση confus.
128, b.
Σαβέλλιος καταχέει τὴν Τριά-
δα. 5, b. 13, b.
στάχνος παράδειγμα. 64, b.
Σατανᾶς προῆλθεν ἀπὸ τοῦ
θεοῦ. 32, b.
σαθρός. 84, b.
Σεραφίμ. 85, b.
ἔσημανε. 132, b.
σκιά τῷ σώματι. proverbium.
45, a.
Spiritus asper in compositis.
100, b. 115, b. 136, a.
σοιχεῖν. 59, a.

- Στωϊκῶν δόγμα περὶ ψυχῆς. 135, b.
 Σὺ cum οὐ confusum. 72, a.
 συμβεβηκὸς τῆς οὐσίας οὐ
 κρεῖττον. 89, a.
 συνοργιάζει Πρόκλος τοῖς
 σοφοῖς. 2, b.
 σχέσεις οὐκ εἰσιν ἐν Θεῷ. 98, b.
 σχολῇ γ' ἄν. 75, b. 100, a. 127, b.
 σῶμα ἀνθρώποι ἀθάνατον τη-
 ρήσειν ἠδύναντ' ἄν. 84, a.
 σῶμα Θεῖον Ἰησοῦ καὶ τῷ
 Ἄδῃ συμπαρῆν. 120, a.
 σῶμα τοῦ Θεοῦ λόγου vid. Θεὸς
 λόγος.
 σῶμα πρὸς εἶδος ψυχῆς διαπε-
 πλάσθαι. 135, a.
 σώματα οὐράνια οὐκ ἔμψυχα.
 99, b.
 σώματι συνδεδεμένοι ἔξεστιν
 ἢ ἐπιστροφή. 18, b.
 τάξεις. 85, a.
 τάξεις ὄντων. 50, a. 60, a.
 τερετίσματα. 132, a.
 τὸ μὲν i. e. id quidem. 2, b.
 τὸν δ' confusum cum τὸ νδ'. 45, a.
 τοπάξιν. 3, a.
 τὰ τρία εἰς Θεός. 107, a.
 τρία καὶ ἓν. 40, b.
 τρία καὶ ἓν, διατί; 28, b.
 τριάδι πάντα κοινά. 30, b.
 τριαδικοὶ τρεῖς διάκοσμοι. 85, b.
 ἐν τριάδι τὰ πάντα κατ' αἰ-
 τίων. 81, b.
 τριάδος ἀδιάφορον καὶ διάφο-
 ρον. 35, b.
 τριάδος διαφορὰ καὶ ταυτό-
 της. 13, b.
 τριάδος ὀνόματα καταχρηστι-
 κῶς λαμβάνομεν. 31, a.
 τριάδος ὀνόματα κοινά. 20, a.
 τριάδος οὐ τὸ μὲν παρακτι-
 κὸν αἴτιον, τὸ δὲ παραγόμε-
 νον, ἀλλὰ προακτικὸν καὶ προ-
 βλητικόν. 19, a.
 τριάδος πρόσωπα. 32, a. 69, b.
 101, b. 107, a.
 τριάδος σύγγυσίν τε καὶ διαί-
 ρεσιν φεύγει. 5, a. 19, a. b.
 89, b. 91, b.
 τριάδος ταυτότης καὶ ἐτερό-
 της. 31, a. 40, a. 47, b. 54, a.
 81, b. 112, a.
 τριάς ἄγνωστος. 12, b. 13, b.
 τριάς γονιμότητος καὶ κινή-
 σεως αἴτιον. 3, a.
 τριάς, ἵνα μὴ καθ' Ἑλληνας
 μηδὲ καθ' Ἑβραίους κατα-
 κρίνηται. 13, a.
 τριάς ἐν ἔστι καὶ οὐχ ἐν. 104, b.
 τριάς ἐν πᾶσι κατὰ μέθεξιν. 81, b.
 τριάς καὶ ἓνας. 103, b.
 τριάς καὶ μονάς. 54, b. 111, a.
 3, a. b. 6, b. et saepissime.
 ὑπέρθεος. 14, b.
 τριάς, οὐ τρεῖς. 7, b.
 τριάς οὐκ ἄγονος. 3, a.
 τριάς οὐχ ὑπαριθμία. 3, a. b.
 ubi et in sequentibus copio-
 se de Trinitate omnibus so-
 luta disseritur.
 τριάς παρ' ἡμῶν πιστευομένη,
 παρ' ἑαυτῆς γνωσκομένη. 54, a.
 τριάς τὸ ἐν καὶ ὑπὲρ πᾶν ἐν
 καὶ οὐχ ἐν. 3, a. b.
 τριάς, τρεῖς ὑποστάσεις, οὐ
 τρεῖς Θεοί. 89, b.
 τριάς τρία καὶ οὐ τρία. 104, b.
 τριάς ὑπὲρ τριάδα καὶ πλήθος
 καὶ ἀριθμὸν ἅπαντα. 3, b. 4, b.
 τριάς φύσις ὑπερφυσῶς. 20, a.
 τριῶν προσώπων ἕκαστον τὰ
 τρία καὶ τὸ ἐν. 102, b.
 υἱὸς ἀπαράλλακτος εἰκὼν πα-
 τέρος. 33, a.
 υἱὸς ὄρος τοῦ πατρὸς. 73, a. 75, a.
 υἱοῦ δύο φύσεις. 33, a.
 ὕλη ἀνείδεος saepissime v. c.
 43, a. s. 60, b.
 ὕλη ἀτελής. 122, a.

ύλη. Vid. Manichaeorum opinio.	χρόνος ποσόν τι.	72, b.
ύλη χείρων ειδών.	χρόνος συμβεβηκός.	45, a. 72, b.
ύλη σωματική επισκοτεῖ.	ψυχαὶ ἄλογοι.	140, a.
ύπαναμιμνήσκω.	ψυχαὶ ἄλογοι φθείρονται.	136, a.
ύπάρξεως τρισσόν.	ψυχαὶ οὐ πρότερον ύφεστῶσι	
ύπερθέατος.	πρὸ τῶν σωμάτων.	55, a.
ύφιστᾶν διχῶς.	ψυχὴ ἀνώλεθρος ἢ λογική.	137, a.
φιλοσοφία, τί;	ψυχὴ ὁ ἄνθρωπος, πλατωνι-	
φύραμα. Vid. Suicer. Thes.	κόν.	141, b.
eccl. s. v. T. II. p. 1467	περὶ τῆς οὐσίας τῆς ψυχῆς	
sq. adde Hermes apud Stobaei	διαφανία.	141, a.
Ecl. I. LII. 61. p. 1086.	ψυχὴ λογική ἀποτελεῖται δι'	
Heer.	ἀρετῆς.	136, a.
φύσεις δύο Ἰησοῦ οὐκέτι χω-	ψυχὴν πάντα παράγειν.	141, b.
ρίζονται.	ἐν τῇ ψυχῇ πολλὰ θεωρήματα	
φύσεις δύο τοῦ υἱοῦ.	ἦνται.	127, b.
Χερουβίμ.	ψυχὴ σώματος χωριστή.	68, b.
Χριστὸν μετὰ τὸν Ἀδὰμ ἀρ-	ψυχή τις ἀθάνατος.	20, b. sq.
χηγὸς κόσμου.	περὶ ψυχῆς.	20, b. sq. 131, b.
χρόνος καὶ αἰὼν παρὰ Θεοῦ	Origenis ἀποκατάστασις.	32, b.
παρήχθη.		33, b. 123, a.

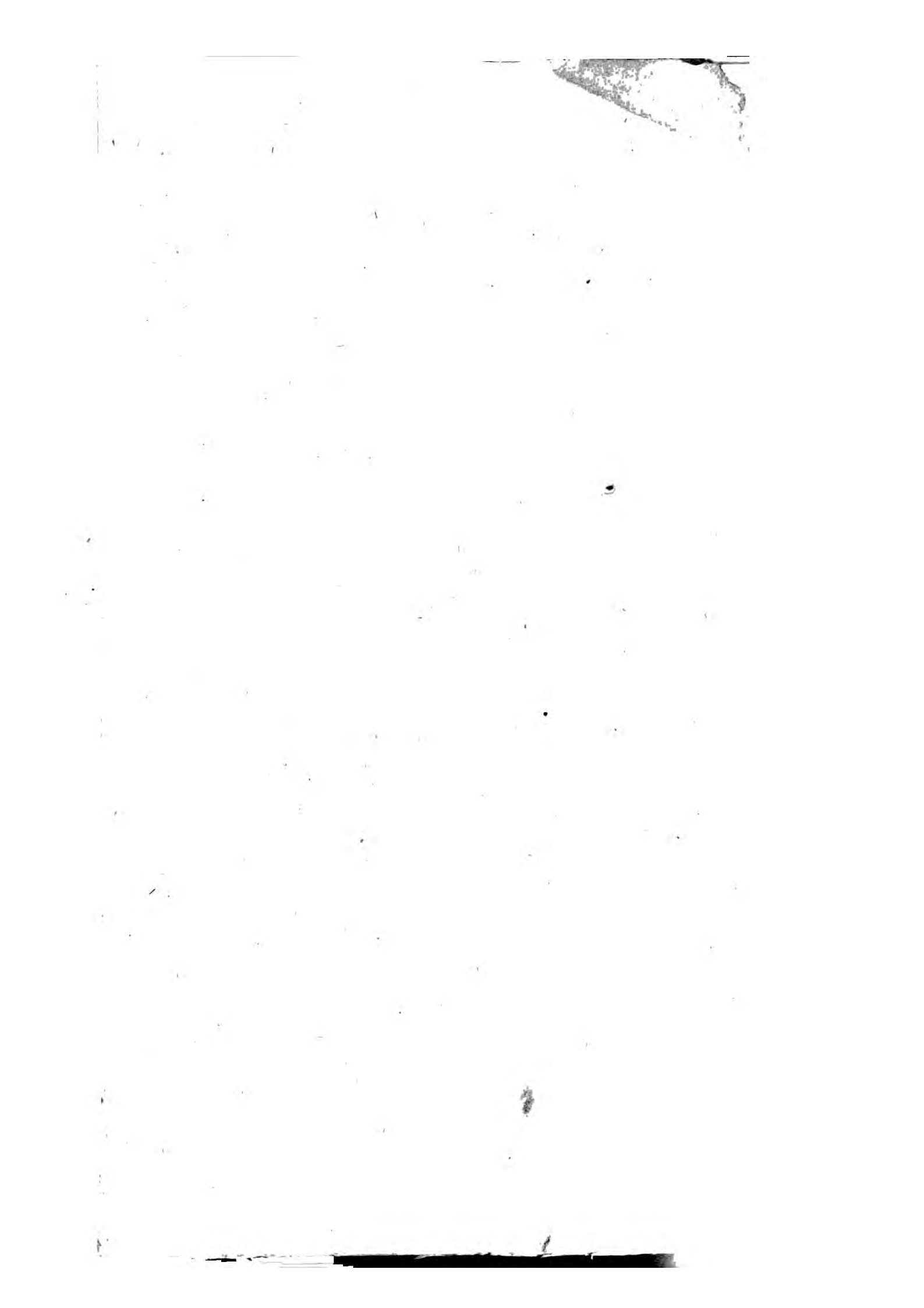
INDEX SCRIPTORUM.

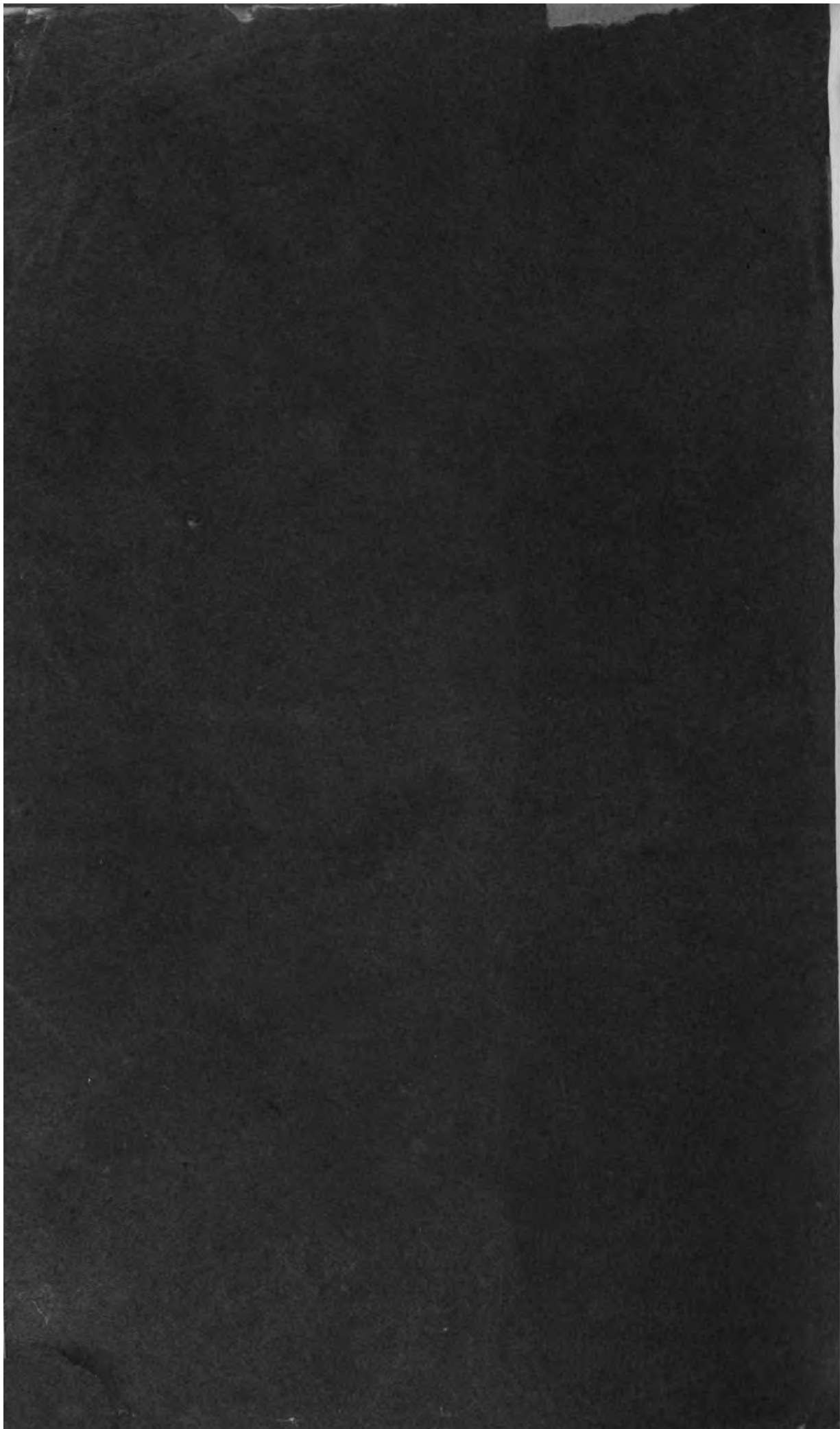
Scriptores sacrosancti.	Psalm. LXXII (vulg. LXXIII.)
	v. 26. 72, a.
1 Mos. c. I. 53, a. 60, b.	Psalm. LXXXI. v. 6. 7. 133, b.
62, b. 84, a.	Psalm. XCVI. v. 5. 15, a.
1 Mos. c. I. v. 11. 65, a.	Psalm. CIII. v. 21. 29, b. 93, b.
1 Mos. c. I. v. 20. 137, b.	Psalm. CXIX. v. 91. 29, b.
1 Mos. c. I. v. 24. 132, b.	79, a. 103, a.
1 Mos. c. I. v. 28. 132, b.	Psalm. CXXXIV. (vulg. CXXXV)
1 Mos. c. II. v. 7. 84, a. 132, b.	v. 6. 63, b.
2 Mos. c. III. v. 14. 83, a.	Psalm. CXLII. v. 10. (vulg.
2 Mos. c. XXXIII. 20. 12, b.	CXLIII. v. 11.) 116, b.
3 Mos. α III. v. 14. 9, b. 12, b.	Jesaias. c. VI. 2. 4, a.
39, a. 105, a. 117, b.	Jesaias. c. VI. v. 6. 125, a.
3 Mos. c. XVII. v. 11. 134, b.	Jesaias. c. XLI. v. 4. 105, a.
5 Mos. c. VI. v. 4. 105, a.	Jesaias. c. LIII. v. 8. (vulg. 9.) 52, a.
Psalm. XLVIII. v. 2. 76, b. 124, b.	Jerem. c. XXXIII. v. 23. 118, a.

Maleach. c. III. v. 7.	17, a.	70, b.	Ephes. c. III. v. 15.	112, a.
Sirach. c. XXXIX. v. 20. (vulg. v. 25.)	121, b.			113, b. 128, b.
Matth. c. V. v. 36.	141, b.		Philipp. c. II. v. 8.	69, a.
Matth. c. V. extr.	33, a.		Coloss. c. II. v. 9.	117, b.
Matth. c. X. v. 28. 39.	136, b.		1 Thessal. c. IV. extr.	70, a.
Matth. c. XI. 25. XIII. 11.	1, b.		Hebr. c. I. v. 14.	104, a.
Matth. c. XI. v. 27.	122, a.		Hebr. c. XII. v. 2.	68, b.
Matth. c. XIX. v. 17.	30, b. 94, b.		Jacob. c. I. v. 17.	54, a. 114, a.
Joann. c. I. v. 1.	35, b.			
Joann. c. I. v. 3.	32, a.	66, b.		
Joann. c. I. v. 5.	9.	134, a.		
Joann. c. I. v. 18.	4, b.			
Joann. c. I. v. 52.	21, b.			
Joann. c. III. v. 34.	95, b.			
Joann. c. V. v. 17.	65, a.	110, a.		
Joann. c. VI. v. 44.	116, b.			
Joann. c. X. v. 11.	94, b.			
Joann. c. X. v. 30.	19, b.			
Joann. c. XIV. v. 6.	83, a.	116, b.		
Joann. c. XIV. v. 28.	8, b. s.			
	19, b. 30, b.			
Act. c. III. v. 15.	68, b.			
Act. c. XV. v. 18.	121, b.			
Act. c. XVII. v. 28.	24, b. 35, b.			
Rom. c. I. v. 20.	97, b.			
Rom. c. V. v. 2.	14.	68, b.		
Rom. c. VIII. extr.	70, a.			
Rom. c. XI. v. 36.	32, b.			
Rom. c. XI. fin.	24, b. 32, a.			
	35, b. 109, b. 59, b.	66, b.		
Rom. c. XVII. v. 28.	35, b.			
1 Corinth. c. I. v. 19.	Jefai.			
XXIX, 14.	1, b. 15, b.			
1 Corinth. c. I. v. 23. 25.	1, a. b.			
1 Corinth. c. VIII. v. 5.	103, a.			
	111, b. 120, a. 125, a.			
1 Corinth. c. XII. v. 6.	72, b.			
1 Corinth. c. XIII. v. 9.	135, b.			
1 Corinth. c. XV. v. 3. 53.	68, b.			
2 Corinth. c. V. v. 4. 7.	68, b.			
2 Corinth. c. XII. v. 2.	14, a.			
2 Cor. c. XIII. v. 9 — 12.	68, b.			
Galat. c. II. v. 20.	68, b.			
Ephes. c. III. v. 9.	109, b.			
—				
Scriptores profani.				
			Anonymus.	108, a. 117, a.
			Aristoteles Analyt. post. L. I. c. XVIII.	132, a.
			Aristoteles. de Coelo L. I. c. V. §. 72. T. I. p. 210. l. 47. ed. Erasm.	75, b.
			Aristotelis Enunc. c. V.	15, b.
			Aristotel. de juvent. c. I.	134, a.
			Aristoteles. Metaphys. L. IV. init.	51, a.
			Basilii in Genesin p. 3.	60, b.
			Chrysost. Or. de ligno boni et mali. T. IV. p. 674 sqq.	69, a.
			Dionysius Areopag. Coel. Hier. c. I. §. 1 et 2.	17, a.
			Dionys. Coel. Hier. c. II. §. 3. p. 17.	9, b. 11, a. 93, a.
			Dionys. Coel. Hier. c. V. sqq.	126, b.
			Dionys. Coel. Hier. c. VII.	17, a.
			Dionys. Coel. Hier. c. VIII.	66, a.
			Dionys. Coel. Hier. c. XIII. §. 4.	125, a.
			Dionys. d. d. nomm. c. I.	91, a. 111, a.
			Dionys. d. d. nomm. c. II. §. 3. 9, b. 13, b. s.	
			Dionys. d. d. n. c. IV. §. 2.	139, b.
			Dionys. d. d. nomm. c. IV. §. 18 — 20.	53, a.
			Dionys. d. d. nomm. c. V. §. 8.	64, a.
			Dionys. d. d. nomm. c. VII. §. 1. med.	4, a.

- Dionys. d. d. n. c. XIII. §. 2
et 3. 3, a.
- Eustratius ineditus. 77, b.
- Gregor. Naz. s. Theologus. Vid.
quoque Osanni Auctar. p. 177.
extr. Or. V. extr. p. 136. C.
Or. XXXVI. p. 578. C.
17, b.
- Gregor. Naz. Or. XXVI. p.
448, B. 138, b.
- Gregor. N. Or. XXVII. p.
604. C. 37, b. 42, a.
- Gregor. N. Or. XXXIII.
p. 421. 12, a.
- Gregor. Naz. Or. XXXV. p.
562. C. 3, a. b. 16, a. 21, b.
22, b. 109, a. 112, b. 122, b.
- Gregor. N. Or. XXXV. p.
572. A. 19, b.
- Gregor. Naz. Or. XXXVI.
p. 589. B. 95, a.
- Gregor. N. Or. XXXVIII. p.
615. D. 39, a. 9, b. 47, b.
- Gregor. Naz. Or. XXXVIII.
p. 616. C. 143, b.
- Gregor. N. Or. XXXVIII. p.
617. A. 4, a.
- Gregor. Naz. Or. XXXVIII. p.
617. A. XLII. p. 679. A. 11, a.
- Gregor. N. Or. XXXVIII. p.
617. B. 125, b. 109, b.
- Gregor. Naz. Or. XXXVIII.
p. 617. C. Or. XLII. p.
679. C. 21, a. 123, a.
- Gregor. Naz. Or. XXXIX. p.
490. 32, b.
- Gregor. Naz. Or. XLII. (s. II.
in Pascha.) p. 685. 120, a.
- Gregor. Thaum. de anima
p. 45. B. C. 138, b.
- Homeri Iliad. B. v. 204. 22, b.
- Jamblichus. 134, b.
- Joann. Damascen. Orth. fid.
L. III. c. X. p. 218. 37, b. 42, a.
- Platon. Epinom. p. 988. d.
T. IX. Bip. 141, b.
- Platon. Tim. p. 27. extr. T.
IX. Bip. 71, a.
- Platon. Tim. p. 39. d. e. T.
IX. Bip. 60, b.
- Platon. Tim. p. 39 et 50 T.
IX. Bip. 43, b. 60, a.
- Platon. Parmenides. p. 754 sq.
T. X. Bip. 24, a.

11

✓

